BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
8
16/C
1

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

SVMMA
QVESTIONVM REGVLARIVM.
seu
DE CASIBVS CONSCIENTIÆ
Ad Personas Regulares vtriusq; sexus spectantibus.

vbi

Multa Præsertim iuxta noua Decreta Sum̄orum Pontificum et S. Congregationum.

Ad Em.^mum^ et R.^mum^ Dnm.

D. CARDINALEM PIVM

EPISCOPVM PORTVENSEM.

per

P. MAGISTRVM F. IOANNEM BAPTISTAM *de Lezana Hyspanum, Saxoniæ Prouincialē, et Sociū Generalē Carmelitarum.*

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ROMÆ

Typis Hæredum Gulielmi Facciotti.

M. D C. XXXIIII.

Digitized by Google

Digitized by Google

EMINENTISSIMO PRINCIPI,
ET REVERENDISSIMO DOMINO
D. CAROLO EMMANVELI PIO
S. R. E. CARD. AMPLISSIMO,
ET EPISCOPO PORTVENSI.

Fr. Ioannes Baptiſta de Lezana Carmelita.

TVAM (Emin.[me] Princeps) ſibi auſpicata lucem, in lucem prodit mea hæc Quæſtionum Regularium Summa, rata ſe, aut nullam perpeſſuram eclipſim Tuæ benignitatis, vel ſemel irradiatam fulgoribus, aut quamplurium quæſtionum inuolucris digeſtam cõgeriem, notam adulterinæ euitaturam, tuto Aquilæ Tuæ (quæ falli haud nouit) experimento. Nulli verò potiori iure, quàm Tibi fuiſſe inſcribendam, qui non videat, vel ſi Linceus ſit, in medio Sole iudicabitur cæcutire. Tua enim ſingularis illa humanitas, & beneficiorum munifica manus, qua non totum modò Carmeliticum noſtrum cœtum, ſed me etiam inter Sacræ Congregationis de Indice Conſultores Theologos, Tuo cooptatum auſpicio, benignè fouiſti, qualecunque hoc tributariæ deuotionis monumentum expoſtulabat. Principum namque beneficentia, & ſi parem merce-

Digitized by Google

dem (quod Regium eſt) non expectet,officioſam ta-
men grati animi Theſeram , non dedignatur . Acce-
dunt egregiæ illæ Tuæ animi dotes,clariſſimi generis
ſplendore clariores, prærogatiuæ virtutum omnigenæ
litteraturæ notitia præclaræ , cæteræq́. veræ , ac gene-
roſæ Pietatis Tuæ notæ , quas mihi aliquando ad tanti
Principis oracula aſſumpto licuit experiri . Accedunt
incomparabilis illa prudentia , conſtans doctrina , &
mira Eccleſiaſticarum notitia rerum , quibus dum
Purpuratorum Patrum Conſeſſibus , quaſi Luminare
maius præes , *Pietas ad omnia vtilis* , iuxta Paulinum
dictum , iure nouo prædicatur . Quæ omnia ad Te
non modò me excitatum concitare, ſed impellere po-
tuiſſent reluctantem , vt ſimul munificentiſſimo Pa-
trono deuincti animi redderem argumentum, & plu-
rimum operi à ſapientiſſimo Principe,nanciſcerer au-
thoramenti.Minus dignũ fateor munus eo Cardinali,
cui familiaris à Iuuenili æuo Senatoria Purpura fuit .
Excipias tamen exoro, qua ſoles benignitate , & qua
conſueuiſti Pietate foueas , dum ex corde voueo , &
Deum enixè deprecor , vt valeas , & Elianos potiùs ,
quàm Neſtoreos viuas annos .

Nos

NOs Fr. Theodorus Stratius Magiſter, ac humilis Generalis totius Ordinis Carmelitarum, Auctoritate noſtra, harum ſerie Tibi dilecto nobis in Chriſto Adm. Reuer. Patri Magiſtro Ioanni Baptiſtæ de Lezana noſtræ Prouinciæ Caſtellæ Nouæ profeſſo Sacerdoti, Prouinciali Saxoniæ, & Socio noſtro, licentiam, & facultatem concedimus, vt ſeruatis ſeruandis, typis mandare poſſis librum, cui Titulus eſt, Summa Quæſtionum Regularium, ſeu de Caſibus Conſcientiæ, ad Regulares vtriuſque ſexus ſpectantibus; recognitum, & approbatum à Viris doctis noſtræ Religionis, quibus id commiſimus. In quorum Fidem, &c. Dat. Romæ die 6. Martij 1633.

Fr. Theodorus Stratius Generalis totius Ordinis Carmelitarum.

Locus ✠ Sigilli.

Fr. Ioannes Baptiſta Cerutus Secret. Ordinis.

EX Commiſſione Reuerendiſs. Patris Theodori Stratij Prioris Generalis totius Ordinis noſtri Carmelitarum perlegi opus cui titulus eſt, Summa Quæſtionum Regularium, à Reu. Adm. Patre Magiſtro Ioanne Baptiſta de Lezana Prouinciæ Caſtellæ Nouæ eiuſdem Ordinis, & Prouinciali Saxoniæ, compoſitum, in quo tantùm abeſt, vt aliquid Orthodoxæ Fidei, & Sanctis Moribus repugnans offenderim, vt potiùs omnia, tum Sacris Canonibus, & Summorum Pontificum Decretis, tum Sanctorum Patrum, & Eruditorum Theologorum doctrinæ cohærentia repererim. Et quoniam, quæ ad moralem Theologiam pertinent, & in pluribus diuerſorum authorum Voluminibus leguntur diſperſa, in hoc vno ſumma eruditione, breuitate, & dilucidatione reperiuntur collecta, ita vt hoc vnum pro omnibus computari meritò poſſit, digniſſimum cēſeo, vt ad communem vtilitatem, maioremq́. commoditatem tam fructuoſi laboris opus in lucem prodeat, typisq́. mandetur. In quorum fidem mea manu ſubſcripſi. Dat. Romæ in Conuentu noſtro Tranſpontinæ die 15. Ianuarij 1633.

Ego Fr. Dominicus Campanella Ordinis Carmelitarum Magiſter, & Lector publicus Methaph. in Gymnaſio Romano.

Ex

Digitized by Google

EX Commiſſione Reuerendiſſimi Patris noſtri Generalis perlegi Volumen hoc, cui Titulus eſt, Quæſtiones Regulares, ſiue Summa de Caſibus Conſcientiæ ad Religioſos pertinentibus, Auctore R.Ad.P.Magiſtro Ioanne Baptiſta Lezana noſtræ Sac Religionis Alumno, ac Saxoniæ Prouinciali. Et in eo nihil inueni, quod Fidei, aut bonis moribus repugnet: imò iudico eſſe opus, & doctrinæ ſubtilitate, & ſtyli nitore, & rerum copia valde inſigne, & Religioſis omnibus ſummopere vtile, quod & typis excudi, & immortalitati debeat commendari. Dat. Romæ die 2. Martij 1633.

Fr. Ioſeph Pandulphus Prouincialis Tuſciæ, & Regens Sanctæ Mariæ Tranſpontinæ de Vrbe.

Imprimatur,
Si videbitur Reuerendiſs. P. Magiſtro Sacri Palatij Apoſtolici.

A. Torniellus Viceſgerens.

DE mandato Reuerendiſſimi Patris Fr. Nicolai Riccardij Sacri Palatij Apoſtolici Magiſtri, legi hanc Summam Quæſtionum Regularium, ſiue Caſuum Conſcientiæ ad Regulares ſpectantium, quam Adm. Reu. Pat. Mag. Fr. Ioannes Baptiſta de Lezana, illuſtriſſimi Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo alumnus, Saxoniæ Prouincialis, & Reuerendiſſimi Patris Prioris Generalis eiuſdem Sodalitij Socius, in lucem edere intendit. Nihil in ea offendi, quod offendat, aut à vera doctrina, & probis moribus diſſonet; plura, quæ ad formandam vitam veri religioſi iuuare poſſint; & plurima, quæ authoris doctrinam, & pietatem oſtendant; qui cum Hiſpanos, & Italos opere, & ſermone docuerit, vniuerſos his ſcriptis informabit, & inſtruet. Romæ die 2. Aprilis 1633.

Fr. Thomas de Herrera Heremita Auguſtinianus.

Imprimatur.
Fr. Nicolaus Riccardius Sacri Palatij Apoſtolici Magiſter, Ordinis Prædicatorum.

INDEX

Digitized by Google

INDEX CAPITVLORVM QVÆ IN HOC VOLVMINE CONTINENTVR.

Cap. I. DE obligationibus Regularium ratione ſtatus perfectionis, quem Profitentur. pag. 1

Cap. II. De obligationibus Regularium ratione Profeſſionis trium Votorum Religionis in communi. 6

Cap. III. De Regularium immunitatibus, & Priuilegijs in communi. 17

Cap. IV. De obligationibus Religioſorum ratione Voti obedientiæ emiſſi in Profeſſione. 30

Cap. V. De obligationibus Religioſorum propter Votum Caſtitatis. 40

Cap. VI. De obligationibus Religioſorum ratione Voti Paupertatis. 45

Cap. VII. De obligationibus Religioſorum ratione Regulæ ſui Ordinis. 75

Cap. VIII. De obligationibus Religioſorũ ratione Conſtitutionum, ſeu Statutorum Religionis. 86

Cap. IX. De obligationibus Religioſorum, quę habentur in Iure, vel Concilijs. 98

Cap. X. De obligationibus Regularium ad Conſtitutiones, & Decreta Summorũ Pontificum, & S. Congregationum. 116

Cap. XI. De his, in quibus tenentur obedire Religioſi Dominis Epiſcopis, & Principibus ſecularibus. 138

Cap. XII. De Religioſis quoad obligationem recitandi Diuinum Officium. 149

De

Cap. XIII. De obligationibus Regularium, quo ad habitum Religioſum portandum. 167
Cap. XIV. De obligationibus Regularium, quo ad Sacros Ordines ſuſcipiendos. 17
Cap. XV. De obligationibus Religioſorum, quo ad electiones faciendas. 179
Cap. XVI. De obligationibus Regularium ad manẽdum in Monaſteriorum clauſura. 194
Cap. XVII. De obligationibus Regularium, ſi fiant Cardinales, Epiſcopi, Abbates, &c. 207
Cap. XVIII. De obligationibus Prælatorum Regularium, facultatibus, & Priuilegijs ipſorum. 216
Cap. XIX. De Confeſſoribus Regularibus; eorumq́. facultatibus, & obligationibus. 269
Cap. XX. De Concionatoribus Regularibus, eorumq́. obligationibus. 293
Cap. XXI. De obligationibus Sacerdotũ Regulariũ. 302
Cap. XXII. De Regularibus tranſeuntibus ex vna Religione ad aliam. 318
Cap. XXIII. De obligationibus Religioſorum ab ordine eiectorum. 329
Cap. XXIV. De Nouitijs, eorumq́. obligationibus, & Priuilegijs. 337
Cap. XXV. De Monialibus, earumq́. obligationibus, & Priuilegijs. 358
Cap. XXVI. De Abbatiſſis, ſeu Prioriſſis Monialium. 384
Cap. XXVII. De Iudice Regulari, ſeu modo Procedendi iudicialiter in Cauſis Regularibus. 390

SVM-

Digitized by Google

SVMMA QVAESTIONVM REGVLARIVM, SEV DE CASIBVS CONSCIENTIÆ ad perſonas Religioſas vtriuſque ſexus ſpectantibus.

DE OBLIGATIONIBVS REGVLARIVM ratione ſtatus perfectionis, quem profitentur.

CAP. I.

1 EX triplici ſtatu in Eccleſia reperto; quorum primus eſt coniugatorum, qui vitam communem, & adimpletionem ſolùm præceptorum communium exigit: & ſecundus Religioſorum, qui ad perfectionem tendere, conſiliaq. Euangelica ſectari profitentur: & tertius Epiſcoporum, ſeu Prælatorum, qui perfectionem conſummatam, & in facto eſſe debent habere; certum eſt omnes perſonas Regulares cuiuſcumque ſexus ſint, in ſecundo ſtatu eſſe, ſub eoque militare. S.Thom.2.2. *q.*183.*&* 186. Hic autem ſtatus bene ſic definitur, *ſtatus hominum ad perfectionem Chriſtianam per paupertatis, caſtitatis, & obedientiæ vota tendentium*. Bellarm. *to.2.l.2.de Monach.cap.2.*

2 Adumbratus eſt in lege Moyſi, & in lege naturæ. Plat. *de bono ſtat.Relig.l.2.cap.* 19. Perfectus, & conſummatus à tempore

Digitized by Google

Chriſti, & Apoſtolorum, qui fuerunt veri,& perfecti Religioſi. Vaſquez 1.2.*diſp.*165.*cap.*5.Et amplexatus à Sanctiſſimis noſtris Patribus Elia, & Eliſeo, filijſq́. Prophetarum ſucceſſoribus eorum. D.Hieronym.*in epiſt. ad Paulin.* D.Iſid. *l.*2.*de offic. cap.*16. Sixt.IV.Gregor.XIII.& alij Pontifices.

3 Hinc omnis perſona Religioſa quæcumque illa ſit, tenetur ex vi ſuæ profeſſionis,tendere,progredi,& niti ad perfectionem. Ratio eſt; quia hæc eſt obligatio ſui ſtatus, & in quo differt à laicis: vnde ſtatui laicorum ſolùm dicitur à Chriſto *Serua mandata;* ſtatui verò Religioſorum, qui inſinuatur in illis verbis: *Si vis perfectus eſſe,* vlteriùs dicitur: *Vade, & vende omnia, &c. & ſequere me,* per quod denotantur Conſilia,ac per conſequens perfectionis ſequela. Suarez *lib.*1.*de obligat. Religioſor.cap.*4.

4 Non tamen tenetur Religioſus ex vi ſuæ profeſſionis eſſe perfectus in facto eſſe. Ratio eſt: quia ſtatus Religionis non eſt ſtatus perfectionis iam adquiſitæ,qualis eſt ſtatus Epiſcoporum, ſed eſt ſtatus perfectionis adquirendæ. Ideò enim vocatur Religio ſchola perfectionis. Quemadmodum ergo ſtudentes in ſchola non tenentur eſſe docti, & ſapientes, ſed tendere, & conari ad doctrinam, & ſapientiam adquirendam, ità etiam Religioſus non tenetur eſſe perfectus,ſed tendere ad perfectionem.S.Thom. 2.2.*q.*184.*ar.*5.*&* 186.*ar.*2.Abulenſ.*in cap.*19.*Mathæi.*

5 Nec etiam tenetur Religioſus niti, aut tendere ad perfectionem per omnia opera conſiliorum, aut ſupererogationis,ſed per illa tantum, quæ ſunt ſecundùm Regulam, & Obſeruantias ſui Ordinis. Ratio eſt, quia non ſe obligauit ad aliam perfectionem niſi eam, quæ medijs inſtitutis ſuæ Religionis comparari poteſt: neque Eccleſia obligat illum ad aliam. Solùm ergo obligatur ad eam perfectionem,quæ media obſeruantia ſuæ Regulæ, & Conſtitutionum adquiri poteſt. S.Thom.2.2.*q.*186.*ar.*2. Sanchez *l.6.in Decalogum cap.*5.*nu.*2.

6 Nec præterea tenetur Religioſus ſibi perſuadere ſe facere profectum quotidie in perfectione. Quia hoc pugnat cum humilitatis exercitio,per quod indicare debet oppoſitum.Hieronym. Gratian.*de Diſcipl.Regul.cap.*9.*§.*1.

7 Perfectio Chriſtiana,quam profitentur Religioſi,& ad quam procurandam tenentur, conſiſtit principaliter in actibus charitatis erga Deum, & proximos; minus principaliter in actibus aliarum virtutum. Ratio eſt; quia perfectio hominis in hac vita eſt illud bonum, quod eſt ipſi optimum; exercitium autem charitatis principaliter, & exercitiũ aliarum virtutum minus principaliter eſt optimum homini, cum nihil illi melius. S. Thom.

2.2.

Digitized by Google

2.2.*q*.184.*ar*.1.Hinc finis Religioſi ſtatus eſt vnio per charitatem cum Deo, & proximis. Indicatur hoc Act.5. vbi de Apoſtolis, qui erant veri Religioſi, & eorum diſcipulis dicitur: *Multitudinis credentium erat cor vnum, & anima vna.* Hieronym. Gratian. *in Diſcipl.Regular.cap*.4.

8 Hæc obligatio procurandi perfectionem, ſeu tendendi ad illam, in Religioſis eſt ſub mortali peccato. Ratio eſt; quia eſt de re grauiſſima, quam vouerunt, & in qua conſiſtit ſubſtantia ſtatus Religioſi. Cordub. *in Reg. D. Franciſc. cap*.1. Rodriguez 3.*to*. *Quaeſt.Regul.q*.48.*ar*.1. Iſta veritas (ſecundum Nauarr. *in cap.quia portio* 12.*q*.1.*nu*.10.) eſt terribilis multis Religioſis, qui neque actu, ſeu actualiter; nec virtute, ſeu virtualiter habent animum ſe in dies magis perficiendi in charitate; neque curant pluſquam boni clerici ſæculares, vel laici, ad eam tendere. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap*.5.*nu*.10.

9 Num verò huiuſmodi obligatio tendendi ad perfectionem in Religioſis ſit diſtincta ab obligatione ſeruandi vota, & obſeruantias Regulares, vel ſit eadem cum illa? Probabilius eſt eſſe eandem, & imbibitam in illa, ſicut obligatio obediendi Deo, placendi Deo, & conſtituendi in ipſo noſtrum vltimum finem, non eſt obligatio diſtincta ab obligatione ſeruandi mandata Dei, ſed in illa includitur. Ratio eſt, tum quia vt diximus *nu*.5. non tenetur Religioſus ad aliam perfectionem comparandam, niſi ad eam, quæ medijs inſtitutis ſuæ Religionis haberi poteſt. Tum etiam, quia aliàs quoties Religioſus transgrederetur votum aliquod peccaret duplici peccato, altero contra votum, altero contra perfectionem, quam tenetur procurare. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap*.5.*nu*.5.

10 Peccat tamen Religioſus mortaliter contra hoc præceptum procurandi perfectionem. Primò, quando contemnit ea, quibus venitur ad perfectionem. Quia hoc eſt contra votum profeſſionis, quo Religioſus promiſit vitam Regularem. S. Thom. 2.2. *q*.186. *ar*.2. *&* 9. Caietan. *ibid.* Secundò, quando tranſgreditur Regulam (etiam ſi ad venialem ſolam, vel ad nullam culpam obligaret) eo fine, vt impediat perfectionem. Quia hoc etiam eſt directe contra id, quod promiſit. Valentia 1.2. *diſp*. 7. *quaeſt*.5. *puncto 6.verſ.primus caſus eſt.* Vaſquez 1.2.*diſp*.158.*cap*.6.*nu*.57. Tertiò, quando firmiter ſtatuit apud ſe, nullo modo curare de perfectione ſui ſtatus. Propter eandem rationem. Quartò ad idem, quando in animum inducit non progredi ad vitæ perfectionem, ita vt apud ſe ſtatuat, & dicat: Nolo ad perfectionem tendere. Quia in hoc deficit à fine ſuæ profeſſionis. Bartholomæus

Digitized by Google

à S.Fauſto *de Vit.propriet. cap.1.nu.10.* Tandem quinto, quando eius prauo exemplo alios induceret ad deprauatam vitam, vel relaxationem Regulæ. Quia tunc graue nocumentum Religioni, quam profeſſus eſt, inferret. Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.4. nu.18.*

11 Addunt etiam alij peccare Religioſos, ſi intendãt nunquam proficere in perfectione, ſeu non facere alia bona, neque alio modo meliora, quam Regula, vel Conſtitutiones præcipiunt. Quia hoc eſt ponere obicem gratiæ Spiritus ſancti. Cordub. *in Regul.B.Franc.cap.1.q.3.* Tho. de Ieſu *in Epilog.Regul.Carmelit. §.ex his ergo.*

12 Tunc cenſebitur Religioſus contemnere perfectionem ſui ſtatus, ac per conſequens peccare mortaliter contra hoc præceptum, quando tranſgreditur leges ſuæ Religionis ex animo, aut voluntate non ſe ſubijciendi illis, aut Superioribus præcipientibus. Ratio eſt, quia contemptus eſt actus formalis inobedientiæ, includens duo, ſcilicet tranſgreſſionem præcepti, & intentionem nolendi ſe ſubijcere præcepto, aut præcipienti, tanquam cauſam tranſgreſſionis. Leſſius *de Iuſtit.& iur.cap.41.dub. 9.nu.76.* Vaſquez *1.2.diſp.158.cap.4.* Vide dicenda *cap.8.nu.17.*

13 Tranſgredi verò Regulam, & Ordinationes Religionis ex prauo vſu, aut conſuetudine in rebus paruæ, aut leuis materiæ non eſt peccatum mortale contra hoc præceptum. Ratio eſt, quia actus iſti quantumuis replicati ob paruitatem materiæ ſolùm poſſunt eſſe peccata venialia. Azor.*lib.4.Inſtit.moral.cap.9. q.11.* Quando autem per accidens poſſit hæc conſuetudo eſſe peccatum mortale dicimus *cap.8.nu.18.*

14 Non tenetur Religioſus ex vi huius obligationis, ſeu præcepti, domitas, ſeu ſuperatas habere omnes ſuas inordinatas paſſiones; ſed ſufficit, vt ad eas vincendas, quantum potuerit conetur. Hoc declaratur exemplo à S.Thoma adducto de duobus militibus, quibus Dux præcipit, vt fortiter pugnent, ac dimicent; quorum vnus ità hoc adimplet, vt inimicum vincat, & occidat: alter verò, etſi fortiter dimicet, & pugnet, inimicum tamen non occidit, aut vincit. Vterque enim ſuæ obligationi ſatisfacit. Sic ergo in noſtro propoſito. Ludouic. Mirand.*in Man.Prælator. to.1.q.5.ar.5.*

15 Peccata Religioſi abſolutè loquendo debent cenſeri grauiora, cæteris paribus, peccatis ſecularium. Primò, quia Religioſus cum ſit ſpecialiter dicatus Deo tenetur habere maiorem aduertentiam ad non peccandum, & placendum Deo. Secundò ratione aliqualis ingratitudinis ob maiora beneficia recepta.

Caiet.

Caiet.2.2. *q*.187.*ar*.4. Suarez 4.*to. de Relig. cap*.11. Per accidens tamen erunt aliquando leuiora. Quia ſi talia peccata ſunt venialia,multitudine bonorum operum, in quibus Religioſus verſatur veluti obruuntur. Si verò fuerint mortalia, faciliùs ob priſtinam conſuetudinem bonorum operum, & bonum exemplum aliorum retractari ſolent. S.Tho. 2. 2. *q*. 186. *artic*. 10. Valentia 2.2. *diſp*.10. *q*. 4. *punct*. 6.

16 Aliqui dicunt,eo ipſo quòd Religioſi ex vi ſui ſtatus,& profeſſionis deputantur ad aliquos actus, v. g. chorum, vel ſpiritualia miniſteria; vel opera corporalia, ſi ſint conuerſi; teneri ex iuſtitia illa non ommittere , ita vt ſi ommittant peccent mortaliter. Eo quòd inter Religionem,& Religioſum interuenit pactum quoddam , vt ſcilicet Religio miniſtret omnia ad vitam neceſſaria, Religioſus verò munus ſuum exerceat . Quemadmodum ergo Prælatus, ſi non tribuat vitæ neceſſaria Religioſo , peccabit contra iuſtitiam , ſic & Religioſus ſi non efficiat ea, quæ ſui muneris ſunt . Hoc verò adminus erit verùm, quando Prælatus præcipiat Religioſo aliquid rigorosè, & exigendo ius ſuum. Suarez 4. *to. de Relig. tract*. 8. *lib*. 1. *cap. vlt. nu. vltimo* .

17 Præter obligationem communem omnium Religioſorum , tendendi ad perfectionem , Mendicantes ſpecialiter tenentur ex præcepto charitatis ſaluti proximorum ſubuenire , ſcilicet confeſſionibus, prædicationibus,lectionibus,&c. Ratio eſt, tum quia finis prædictorum eſt ſalus animarum . Tum quia ſunt coadiutores Epiſcoporum, quorum proprium eſt hoc munus . Vt habetur in Conc.Meld.*cap*.3. Rotomag. *apud Burchard.lib*.1. *cap*.88. & in Clement. dudum *§*. *cæterum de ſepulturis* . & in Extrauag. ſup. Cathedra *§*. *finale eodem tit. iuncto cap. inter cætera de offic. ord*. Bannez 2. 2. *q*.33. *art*.3. *dub*.3. Thomas de Ieſu *ſup. cap. non dicatis par*. 5. *cap*. 1.

18 De ſpecialibus autem obligationibus Religioſorum ad perfectionem quærendam in ſpecialibus materijs , ſeu medijs ad illam adquirendam,agimus ſigillatim in ſequentibus capitibus.

Digitized by Google

De obligationibus Regularium ratione profeſſionis trium votorum Religionis in communi.

CAP. II.

1 AD ſubſtantiam, & eſſentiam veri, & proprij Religioſi, quatuor conditiones requiruntur. Prima eſt, profiteri obedientiam, paupertatem, & caſtitatem. Innoc. III. *in c. cum ad Monaſt.* Secunda, vt hæc tria voto aliquo firmentur. S. Thom. 2. 2. *q. vlt.* Tertia, vt tale votum emittatur in Religione aliqua per Sedem Apoſtolicam (ſaltem his temporibus) approbata. Nauarrus *comm.* 1. *de Regularib. nu.* 18. Vnde Profeſſio facta in Religione reprobata ſolum habebit vim voti ſimplicis. Quia ad hoc ſolum poteſt obligare. Sanchez *lib.* 5. *in Decal. cap.* 4. *nu.* 86. Vide dicenda infra *num.* 28. Quarta, vt promittens hæc vota conſtituatur ſub iuriſdictione, & poteſtate alterius. Vazquez 1.2. *diſp.* 165. *cap.* 4. Vnde Religioſus ex vi trium votorum, quæ in profeſſione emittit, non eſt tam ſuus, & ſui iuris, quam Religionis, ſub cuius poteſtate, & iuriſdictione ſe conſtituit. Rurſus, nuntium prorſus ſæculo remittit, ei moritur, & ad vitam Spiritualem ſe omnino transferens, Dei obſequio ſe mancipat. Sanchez *lib.* 5. *de præcep. Decal. cap.* 1. *nu.* 16.

2 Etiam vota, quæ emittunt milites S. Iacobi, & S. Ioannis, &c. conſtituunt illos veros Religioſos. Ratio eſt, quia promittunt obedientiam, & paupertatem accomodata inſtituto ipſorum: & caſtitatem, vel ſimpliciter, vt milites S. Ioannis; vel ſecundum quid, ſcilicet coniugalem, vt milites S. Iacobi, &c. Sunt ergo veri Religioſi, ſiquidem profitentur ſtatum non vitæ ordinariæ, & communis, ſed altioris. Nauarr. *conſil.* 11. *de Regul.* Suarez *to.* 4. *de Relig. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 4. Dicuntur tamen habere, ſaltem aliqui illorum, priuilegium Pontificium, vt non comprehendantur ſub iure aliquo Religioſorum, quantum ad odia, & rigores. Quaranta *in Summ. Bull. verb. Monaſt.*

3 Non ſolùm vota ſolemnia, qualia fiunt in omnibus Religionibus tranſacto anno nouitiatus; ſed etiam vota ſimplicia, quæ emittunt Patres Societatis Ieſu poſt biennium approbationis conſtituunt verè Religioſum vouentem. Ita definitum eſt à Gregorio XIII. *Extrauaganti Aſcendente Domino*. Vnde de hoc non licet dubitare. Ratio etiam eſt, nam illis conueniunt quatuor

Digitized by Google

conditiones aſsignatæ ſupra *nu.* 1. Neque obſtat, quòd talia vota non ſint perpetua ex parte acceptantis, cum ſic vouentes à ſocietate expelli poſsint. Sufficit enim quòd ex parte vouentium ſint perpetua. Vazquez 1. 2. *diſput.* 165. *nu.* 19. *& alibi*. Sanchez *de præcept. Decalog. lib.* 5. *cap.* 1. *nu.* 6. *& ſequent.*

4 Etiam conuerſi, oblati, ſeu donati Religionum, qui veram professionem trium votorum ſub Regula approbata emittunt, ſunt verè Religioſi. Quia id ſufficit ad ſtatum Religioſum. Graſſis 1. *par. Deciſ. lib.* 3. *cap.* 5. *à nu.* 85. Hinc tales ſunt etiam perſonæ Eccleſiaſticæ, & gaudent priuilegio canonis, & fori. Siueſt. *verb. Eccleſia* 1. *q.* 5. Miranda *in man. to.* 1. *q.* 29. *art.* 3. Vide dicenda *cap.* 3. *nu.* 18.

5 Non ſolùm profeſſio expreſſa (illa ſcilicet, quæ fit verbo, vel ſcripto vouentis tria vota) ſed etiam tacita (illa ſcilicet, quæ fit portando habitum proprium, vel exercendo propria profeſſorum) conſtituit verum Religioſum, ſeruatis conditionibus à Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 15. deſignatis. Ratio eſt, quia antiquitus vtraque erat valida, & per Concilium non eſt ſublata profeſſio tacita. Nauarr. *comm.* 4. *de Regul.* Miranda *in Man. tom.* 1. *q.* 24. *art.* 12.

6 Quamuis obligatio orta ex votis ſolemnibus emiſsis in profeſsione Religioſorum ſit perpetua, poteſt nihilominus Summus Pontifex ex ſuprema poteſtate, quam habet, in illis diſpenſare. Tum quia id ſæpius feciſſe teſtantur hiſtoriæ; tum à ſimili de matrimonio rato, in quo etiam poteſt idem Pontifex diſpenſare: tum etiam, quia in tali diſpenſatione nihil fieret contra ius naturale, aut diuinum. Caiet. 2. 2. *q.* 88. *art.* 11. *& in quodlibet*. Michael Medin. *de Sacror. Homin. contin. lib.* 4. *contr.* 7. *cap.* 9. Vt hoc licitè fiat, deſideratur publicæ vtilitatis cauſa, & vrgentiſsima. Sanchez. *lib.* 5. *de præcept. Decalog. cap.* 2. *nu.* 5. Vbi etiam in ſequentibus, an ſit integrum Pontifici diſpenſare cum Profeſſo, vt matrimonium ineat ad tempus, ad habēdum prolem.

7 Poſt Concilium Trident. quinquenij tempus determinatum eſt Religioſis ad reclamandum, ſeu allegandum non eſſe profeſſos; quo tempore elapſo, nullatenus id poſſunt facere. Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 19. Bonacina *in tract. de clauſur. q.* 2. *punct.* 19. *præſertim diff.* 4. Hoc tamen intellige, niſi allegauerint legitimas cauſas, ob quas non potuerint intra prædictum tempus reclamare. Quia ita piè interpretanda eſt mens Concilij. Ita probabiliter Nauarrus *comm.* 4. *de Regular. à nu.* 71. Intelligitur etiam quoad forum exterius: nam quoad interius forum, ſi profeſsio fuit nulla propter metum, vel conſenſum coactum, nulla

Digitized by Google

erit per ſe obligatio. Cum nec Summus Pontifex poſsit efficere, vt conſenſus coactus, durante coactione, ſit liber, & ſpontaneus, qualis requiritur ad profeſſionem. Nauarrus *vt ſup. nu.* 71. *&* 72. Miranda *in man. to.* 1. *q.* 30. *art.* 1. Hoc tamen decreto non obſtante, poterunt Prælati Religionum, etiam tranſacto quinquenio, eijcere Religioſum, quem nouerint habuiſſe in profeſſione defectum alicuius conditionis irritantis illam. Quia Concilium ſolùm videtur determinare illud quinquenium pro reclamatione Profeſſorum. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *de Subdito q.* 1. *de obedientia cap.* 25. *§.* 4. Ipſe autem Religioſus inualidè profeſſus, dum ei tempus non vacat ad reclamandum, quia eſt tranſactum quinquennium, tenetur ad ratificandum profeſsionem, ſaltem, quando ſua culpa inualidè profeſſus eſt. Ratio eſt, quia cum à Religione habeatur vt profeſſus verus, ipſe vt talis ſe gerere debet erga ipſam, ne illam decipiat. Rodriguez 2. *p. Summ. cap.* 92. *nu.* 5. Bonacina *vt ſupra diſſ.* 1. *à nu.* 2. Ad quam ratificationem licet requiratur nouus conſenſus ex parte profeſsi, cum prior fuerit inualidus, probabile tamen eſt, non requiri nouum conſenſum Religionis, cum iam illa ex parte ſua verum conſenſum præſtiterit. Sanchez *lib.* 7. *de matrim. diſput.* 37. *nu.* 6. Bonacina *vt ſupra à nu.* 3.

8 Vt reclamatio profeſsi audiatur, oportet, quod fiat cum habitu. Ita ſtatuit Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 19. Hoc tamen intellige, in foro exteriori, non in interiori, ſi cauſa ſubſit aliter faciendi. Quia ita piè interpretanda eſt mens Concilij. Nauarr. *in cap. ſtatuim. comm.* 4. *de Regular. nu.* 77. Bonacina *de clauſura q.* 2. *punct.* 10. *diſſ.* 3.

9 Cum aliquis fecit profeſsionem inualidam ob defectum ætatis, anni approbationis, vel aliam cauſam, non cenſetur ratificare illam, etiam ſi portet habitum proprium profeſſorum, aut faciat actus ſolùm ad profeſſos pertinentes, niſi hoc faciat ſciens, volens, & prudens, & cum animo ratificandi dictam profeſsionem. Ratio eſt, quia iſta omnia non inducunt profeſsionem etiam tacitam niſi fiant iſto modo. Nauarr. *in cap. ſtatuimus nu.* 71. *& lib.* 1. *Conſil. de his quæ vi conſil.* 6. Miranda *in Manuali to.* 1. *q.* 30. *art.* 3.

10 *In quacunque Religione tam virorum, quam Mulierum profeſſio non fiat ante decimum ſextum annum expletum: nec qui minori tempore, quam per annum poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit ad profeſſionem admittatur. Profeſſio autem antea facta ſit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obſeruationem, vel alios quoſcumque*

eſſe-

effectus. Ita Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 15. Hoc decretum non comprehendit Ordines Militares. Quia ita dicitur declaraſſe Sacram Congregationem Cardinalium. Azor *lib.* 13. *Inſtit. moral. cap.* 4. *q.* 2. Tantùm ergo comprehendit alios Religioſos, etiam illos, qui in Societate Ieſu poſt biennium profitentur. Sanchez *lib.* 5. *de praecept. Decal. cap.* 4. *nu.* 7. Ætas pro nouitiatu requiſita etiam includit diem illum ſuperadditum in anno biſextili. Quia anni computandi ſunt ſecundum ritum Eccleſiæ. Bonacina *de clauſura q.* 2. *punct.* 10. *diff.* 2. *§.* 3. Computanda etiam eſt ætas profesſionis à die natiuitatis extra vterum. Quia communis vſus ita habet. Sanchez *lib.* 4. *in Decalog. cap.* 35. *nu.* 4. Bonacina *vt ſupra*. Profesſio facta ante legitimam ætatem, vel non completo nouitiatu, neque per modum voti ſimplicis valet, vt colligitur ex verbis Tridentini adductis, & conſtabit ex dicendis *nu.* 28.

11 Nouitiatus non continuatus per annum integrum non eſt ſufficiens ad profeſsionem, ſi ſit interpollatus per notabile tempus. Propter doctrinam Concilij. Grafis *Deciſ. p.* 1. *lib.* 3. *cap.* 5. *nu.* 14. Quidam tamen dicunt propter priuilegium Iulij II. Minoribus conceſſum ſufficere annum interpollatum. Quod non audeo affirmare. Rodriguez *to.* 3. *q.* 15. *art.* 8. Miranda *to.* 1. *q.* 22. *art.* 4. In caſu tamen, quòd Nouitius cum licentia Prælati, & cum habitu, aliqua de cauſa rationabili, extra Monaſterium, per aliquod tempus commoretur, non propter hoc diſcontinuabitur annus probationis. Ratio eſt, quia eo ipſo, quòd manet cum licentia, & habitu Religionis, eſt ſub obedientia illius; ac per conſequens tale tempus reputatur pro Nouitiatu. Nauarr. *lib.* 3. *Conſil. de Regular. conſ.* 42. dicens Congregationem Cardinalium idem cenſuiſſe. Vide dicenda *cap.* 24. *nu.* 22. Semper tamen requiritur, quòd Nouitius portet habitum Religionis, tum propter authoritatem Concilij adductam, tùm quia aliàs non rectè experiretur auſteritatem Monachalem, quæ precipuè conſiſtit in habitu Religioſo. Silueſt. *verb. Relig.* 5. *q.* 5. Bonacina *de clauſur. q.* 2. *punct.* 10. *diff.* 2. *§.* 2.

12 Profeſſio facta in Religione reddit omnino in capacem Religioſum ad contrahendum poſtea matrimonium. Ita habetur in Concil. Trid. *ſeſſ.* 24. *can.* 9. & alijs Concilijs. Sanchez *l.* 7. *de Matrimon. diſp.* 26. *nu.* 1. Idem dicendum eſt de profeſſione, quam emittunt Patres Societatis peracto biennio. Quia ita habetur in proprio motu Greg. XIII. qui incipit: *Aſcendente Domino*. Valentia *to.* 4. *diſp.* 10. *q.* 5. *puncto* 3. Quin etiam profeſſus, qui contrahit Matrimonium excommunicatur 27. *q.* 1. ſpecialiter

cap.

Digitized by Google

cap. impudicas. cap. ſi quis ſacrum, ca. monacho. Et punitur à Sacræ Inquiſitionis tribunali. Simanc. *de Catholic. inſtit. tit.* 40. *de matrim.* Toletus *in ſumm. lib.*7. *cap.* 4. Et eſt irregularis iuxta dicenda infra *cap.* 5. *nu.* 2.

13 Qui facit profeſsionem in aliqua Religione, parentibus in extrema neceſsitate conſtitutis, eiuſque auxilio, & ope indigentibus, peccat mortaliter: imò etiam ſi neceſsitas non extrema, ſed tantùm grauis ſit, dummodò poſsit filius illis ſubuenire in ſeculo. Ratio eſt, quia præcepta præponi debent conſilijs; ſubuenire autem parentibus in prædictis caſibus eſt præceptum naturale: eſſe verò Religioſum ſolùm eſt conſilium. Graffis *p.* 1. *Deciſ. lib.* 3. *cap.* 5. *nu.* 37. Si verò ex huiuſmodi ſeruitio, & obſequio parentibus exhibendo, ſequatur filio notabile diſpendium ſalutis ſpiritualis, poteſt prouidendo animæ ſuæ intrare Religionem, & in ipſa profiteri. Quia bonum ſpirituale filij debet præferri bono corporali, aut temporali parentum. S. Thom. 2. 2. *q.* 101. *art.* 4. Caiet. *ibidem*. Idem dicendum eſt de Patre habente filios in neceſsitate conſtitutos. Propter eandem rationem. S. Thom. 2. 2. *q.* 189. *art.* 6. In caſibus autem, in quibus Pater, aut Filius non poſſunt intrare Religionem, aut profiteri in illa, ſed peccant ita facientes, poſſunt ad minus, facta profeſsione, egredi è Religione (ſeruatis tamen ſeruandis) vt ſuccurrant prædictis neceſsitatibus: imò forſan tenentur. Hoc enim petit ius naturæ, & vinculum obligationis, quod eſt inter Patrem, & Filios. Toletus *in Sum. lib.* 5. *cap.* 1. *nu.* 6. Vide dicenda *cap.* 24. *de Nouitijs num.* 40.

14 Non tamen poſſunt reclamare profeſsi, eo quòd habeant, vel etiam habuerint tempore profeſsionis parentes, aut filios in extrema neceſsitate conſtitutos. Ratio eſt, quia licet talis profeſsio fuerit illicita, vt vidimus ſupra nu. 13. tamen fuit valida. Nauarr. *lib.* 3. *conſil. de Reg. conſ.* 3. Tenentur tamen illis ſuccurrere modo congruo, & non contrario ſuæ Regulæ. Quia hoc eſt præceptum naturale. Cordub. *ſup. cap.* 2. *Reg. D. Franciſci q.* 6. *art.* 2. Vide dicta ſupra nu. 13.

15 Profeſsio facta ob malum finem, qui non ſit contra ſubſtantiam Religionis valida eſt. Ratio eſt, quia nullus malus finis, qui non ſit contrarius ſubſtantiæ Religionis poteſt illi derogare. Silueſter *verbo Religio* 3. *q.* 6. Profeſsio etiam facta ab excommunicato valida eſt. Ratio eſt, quia per excommunicationem non tollitur facultas faciendi contractus cum Deo, qualis profeſsio. Vincent. Filiucius *p.* 3. *tract.* 12. *cap.* 8. Profeſsio etiam Religionis per Simoniam facta eſt valida. Ratio eſt, quia licet

potue-

Digitized by Google

potuerit ab Eccleſia irritari, non tamen irritata eſt. Suarez 1. *to. de Relig. lib. 4. de Simon. cap.* 57. Profeſsionem tamen emittens Simoniacè expellendus eſt ab eo Conuentu, in quo illam emiſit. Suar. *vt ſupra*. Vide dicenda *cap.* 24. *nu.* 29. 30. & 31.
16 Religioſus profeſſus licet quoad poſſeſsionem propriæ voluntatis, & bonorum temporalium dicatur mortuus ſeculo, vt diximus nu. 1. non tamen quo ad nobilitatem. Ratio eſt quia cum nobilitas ſit quoddam ius ſanguinis, & ſequatur naturam non poteſt deperdi per profeſsionem. Guilel. Bened. *cap. Raynutius*. Rebuf. *de Nominationibus q.* 12. *nu.* 31.
17 Per profeſsionem in Religione approbata vacant quæcunque beneficia ante habita. *Ex cap. Beneficium, de Regularibus in 6.* Sanchez *lib.* 7. *in Decalogum cap.* 29. *nu.* 2. Non tamen redduntur Religioſi incapaces ad obtinenda beneficia ſecularia etiam curata ex vi profeſsionis. Cum ex natura rei non ſint incompoſsibilia obligatio votorum, & obtentio beneficiorum. Leſſius *lib.* 2. *de Iuſtitia cap.* 41. *dub.* 12. De facto tamen nullus Regularis poteſt ſuſcipere beneficium curatum ſine licentia Papæ. Tum quia ita conſuetudine obtentum eſt, tum quia ita videtur declaraſſe Sacram Congregationem Cardinalium. Sanchez *lib.* 7. *in Decalogum cap.* 29. *nu.* 71. Idem etiam dico de beneficijs ſimplicibus. Grafis 2. *p. Deciſ. lib.* 3. *cap.* 20. *nu.* 12. Idem quoque dico de Penſionibus. Iſtæ enim ſolum à Papa conceduntur. Sot. *lib.* 9. *de Iuſt. & Iure q.* 7. *art.* 2. Caſu etiam dato quòd Regularis præſentatus eſſet Epiſcopo ad Eccleſiam aliquam parrochialem à ſuo Superiori, poſſet ab eodem, etiam ſine conſenſu Epiſcopi, remoueri. Quia etiam ſic præſentatus non liberatur à iugo obedientiæ. Nauarrus *comm.* 2. *de Regularib. nu.* 65. Vide dicenda *cap.* 24. *nu.* 37.
18 Debita contracta à Profeſſo ex licentia ſuperiorum debent ſolui à Monaſterio. Illa enim ſunt quaſi debita ipſius Monaſterij. Idem dico ſi talia debita ſunt, vel fuerunt vtilia Monaſterio, ſaltem quoad illam partem. Propter eandem rationem. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 31. *nu.* 9. Debita verò orta ex delicto Religioſi Profeſsi, etiam ſi Prælatus ſit, non debent ſolui à Monaſterio, niſi quatenus ex illo delicto aliquid vtilitatis ipſi obuenerit, vel in illud conſenſerit. Quia aliàs nullo pacto ſpectat illud delictum, aut damnum ex illo ſecutum ad Monaſterium. Nauarr. *comm.* 62. *de Regular.* Molina *to.* 1. *de iuſt. diſput.* 140. Hinc tenetur Monaſterium ſoluere expenſas neceſſarias factas à Monacho Profeſſo, qui de licentia Superiorum eſt extra Monaſterium in aliquo negotio, vel itinere, verbi gratia,
medi-

medicinas, quas expendit pro infirmitate, &c. Ratio eſt, quia eo ipſo, quòd Religio dat illi Monacho licentiam exiſtendi extra Monaſterium videtur ea omnia concedere, ſine quibus viuere non poteſt. Nauarr. *comm.2. nu.65.* Molina *vt ſup.* Pro debitis contractis à Religioſis Apoſtatis, ſeu fugitiuis vide *cap. 16. num. 19.*

19 Bona Religioſi, qui propter fraudem, dolum, & cupiditatem Prælati Religionis ad ipſa inhiantis, emiſit profeſsionem, non pertinent ad Religionem, ſed ad hæredes. Ratio eſt, quia ita deciditur *in cap. fin. 20. q. 3.* qui textus eſt vniuerſaliter ab Eccleſia admiſſus, vt conſtat ex communi ſententia DD. illum explicantium. Nauarr. *comm.2. nu. 31. de Regular.* Azor *to. 1. Inſtit.mor. lib. 12. cap.20.* Imò nulla exigitur iudicis ſententia, ne Monaſterium ſuccedat in talia bona. Couarrub. 4. *decret. 2. par. cap.28. §.1. nu.9.* Sanchez *lib.7. in Decalog. cap. 34. nu. vlt.* Deſideratur tamen ad hoc quòd deciſio prædicti textus locum habeat, primò vt dolus, ſeu fraus ſit cauſa profeſsionis, ita vt ea non eſſet, fraude, & dolo ceſſante; ſecundò vt decipiens ductus fuerit cupiditate obtinendi bona profeſsi. Sanchez *vt ſupra num. 3. & 4.*

20 Profeſsio illius, qui ementito ſexu in aliquo Monaſterio profitetur, vt ſi vir in Monaſterio Monialium, aut fœmina in Monaſterio virorum profiterentur, eſt omnino inualida. Ratio eſt, quia ad valorem profeſsionis requiritur non ſolùm conſenſus profitentis, ſed etiam admittentis profeſsionem; at verò in hoc caſu, etiam ſi detur fuiſſe conſenſum profitentis (cum tamen ſemper fictum illum habuiſſe credendum ſit) adminus tamen deficit conſenſus ex parte admittentis, cum nullus Prælatus talem Profeſsionem admittere poſsit, nec Eccleſia ad id concedat authoritatem. Nauarr. *lib. 1. conſil. in 1. edit. tit. de ætat. & qualit. conſ. 8. nu. 1. in 2. lib. 3. de Regular. conſ. 47. nu. 1.* Henriquez *lib.14. de Regular. cap.8. nu.6.* Hermaphroditi autem profeſsio, ſi in eo præualeat ſexus virilis, valida erit in Monaſterio virorum, ſi præualeat ſexus fœmineus in Monaſterio Monialium. Ratio eſt, quia hic indicatur vir, aut fœmina iuxta ſexum prædominantem. Si verò vterque ſexus ſit æqualis, & aptus ad coitum in neutro Monaſterio poteſt etiam valide profiteri. Quia tunc reſpectu fœminarum erit vir, & reſpectu virorum fœmina. Henriquez *vt ſup.* Sanchez *lib.5. de præcep. Decalog. cap. 4. nu. 41.* Qui bene animaduertit, etiam in caſu quòd hermaphroditus haberet ſexum præualentem, v. g. viri, non eſſe admittendum inter illos, quia afferret maximum periculum incontinentiæ Religioſis,

gioſis, ſed expellendum eſſe. Rodriguez *2. to. Sum. cap. 6.*

21 Profeſſio ſerui ſine licentia Domini ſui eſt inualida. Quia non eſt ſui iuris. Cum ea tamen valida eſt. Quia nullo iure interdicitur, imò id ſupponitur. *cap. ſi quis incognitus* 17. *q.* 2. Sanchez *lib.* 5. *in Decalog. cap.* 4. *nu.* 42. Si ſeruus ingrediatur Religionem, & à Domino, id ſciente, intra triennium non repetatur, non poteſt tranſacto triennio ab ipſo repeti. *Dicto cap. ſi quis incognitus*. Et ratio legis eſt, quia cenſetur Dominus tacitè conſenſiſſe. D. Antoninus 3. *p. tit.* 16. *cap.* 3. *§.* 4. Vnde profeſsio ipſius valida erit tranſacto illo triennio, licet non antea. Eo quòd tranſacto triennio, & non antea ceſſauit ius, quod habebat Dominus ad reclamandum, & repetendum ſeruum. Sanchez *vt ſup. nu.* 44. *&* 49. Vide dicenda *cap.* 24. *nu.* 20.

22 Profeſsio illius, qui præ morbo, aut ſenectute impotens eſt ad ſeruanda Regulæ præcepta, valida eſt. Tum quia poteſt ſeruare tria Vota, quæ ſunt eſſentialia Religioni; tum quia erunt multa in Regula, quæ ab iſto abs dubiè ſeruari poterunt. Rodriguez *2. to. Sum. cap.* 6. *nu.* 13.

23 Defectus, ſeu morbus corporalis non repugnans ſubſtantiæ Religionis, vt ſi quis lepram, vel aliam infirmitatem, etiam interrogatus, occultaret, non facit Profeſsionem irritam. Ratio eſt, quia talis defectus, & occultatio illius non tollunt aliquid de eſſentialibus Religionis. Nauarr. *lib.* 3. *Conſil. tit. de Regul. conſil.* 25. *vel* 48. Nec ob id delictum poteſt expelli. Cum enim expulſio ſit res grauiſsima maiorem exigit cauſam. Rodriguez 3. *to. Quæſt. Regul. q.* 17. *art.* 9. Secus verò quando illi proteſtatum fuit tempore profeſsionis, quòd ſi talem defectum haberet, profeſsio nulla eſſet. Quia tunc deficit conſenſus Religionis ad profeſsionem requiſitus, ac per conſequens illa eſt nulla. Iuxta dicenda *cap.* 24. *nu.* 26.

24 Dementia, quæ non in vna, vel altera materia, ſed omnino mente priuat, Profeſsionem irritam reddit. Quia impedit liberam voluntatem ad illam neceſſariam. Silueſt. *verb. Religio* 5. *q.* 2. Bonacina *in tract. de clauſur. q.* 2. *punct.* 10. *diff.* 2. *§.* 1. Si autem poſt factam profeſsionem, vel per naturam, artem, aut miraculum ad ſanam mentem redeat, conſciuſque profeſsionis à ſe emiſſæ non contradicat, non ſtatim reuiuiſcit eius profeſsio, ſed tenebitur portare habitum, & habere nouitiatum, & poſtea profiteri. Quia cum talis profeſsio irrita fuerit, neceſſarium erit facere de nouo ea, quæ ad ipſius valorem ſunt requiſita. Azor. *lib.* 12. *Inſtit. mor. cap.* 2. *q.* 5. Vide dicenda *cap.* 24. *nu.* 18.

25 Redditur Profeſsio nulla ſi non ſit facta in manus Prælati, vel alte-

Digitized by Google

alterius habentis poteſtatem admittendi Religioſos ad Ordinem. Sicut enim Profeſſio includit traditionem potentis ſe tradere Religioni, ita etiam debet eſſe aliquis, qui habeat poteſtatem acceptandi. Sanchez *lib. 1. de praecept. Decal. cap. 4. nu. 62.* Quamuis autem, quoad illos, ad quos ſpectat hæc authoritas, attendendum ſit ad iura propria Religionis (Idem *num. 64.*) de iure tamen communi non ſufficit conſenſus Prælati, ſed etiam maioris partis Conuentus. Tum quia ſic habet conſuetudo plurium Religionum; tum quia res eſt ex grauioribus Monaſterij, & ita ad totum illud ſpectare videtur. Sa *in Summ. verb. Religio nu. 65.* Rodriguez *to. 3. q. 17. art. 7.* Vide dicenda *cap. 18. nu. 66.* Profeſſio etiam facta in manus Epiſcopi inualida eſt. Cum ille non ſit Prælatus Regularium exemptorum. Roſella *verb. Nouit. nu. 21.* Azor *lib. 12. Inſtit. mor. cap. 5. q. 4.* Profeſſio verò acceptata à Laico habente commiſſionem à legitimo Prælato valida erit. Sicut poteſt beneficium nomine alieno acceptare, & eſſe Procurator in cauſa Spirituali. Rodriguez *to. 3. art. 17. nu. 12.* Quando Profeſſio eſt inualida ſolùm ex defectu poteſtatis in admittente, ſatis eſt, vt habens talem poteſtatem eam ratam habeat, non mutata Profeſſi voluntate. Ratio eſt, quia ratihabitio retrotrahitur, & comparatur mandato. *Regul. ratihabit. de regul. iur. in 6.* Nauarr. *lib. 3. Conſil. de Regul. conſ. 6. vel* 40. Azor *lib. 12. Inſtit. mor. cap. 5. q. 7.* Incipiet autem valere illa profeſſio à die ratihabitionis. Quia ſine illa non erat valida. Sanchez *lib. 5. in Decal. cap. 4. nu.* 80.

26 Profeſſio facta ſub conditione de futuro (quæ validè apponitur) licet obligationem ſuſpendat; adueniente conditione ſtatim abſque nouo alio conſenſu eſt valida. Ratio eſt, quia iam ille conſenſus conditionatus tranſit in abſolutum, ergo dum modò non ſit retractatus ſufficiet ad profeſsionem. Sanchez *lib. 5. in Decal. cap. 4. nu.* 88. Profeſsio autem facta ſub conditione contraria eius ſubſtantiæ, vt ſi quis profiteatur ſub conditione habendi proprium, vel non ſeruandi caſtitatem, ſine dubio eſt irrita. Ratio eſt à ſimili de Matrimonio, & Voto ſimplici, ſi fiant cum conditione contraria ſubſtantiæ illorum. Azor *lib. 12. Inſtit. moral. cap. 5. q. 2. & lib. 11. cap. 15. q. 9.* Rodriguez *3. to. q. 17. art. 6.* Vnde ſi quis dum emittit profeſsionem intendat ſibi retinere dominium alicuius rei, ita vt non ſit paratus reddere illam, quando Superior voluerit, inualidè profitetur. Quia de ratione profeſsionis eſt abdicatio dominij, aut vſus independentis à Superiore. Leſsius *2. de Iuſt. cap. 41. dub. 8.* Si verò profiteretur quis ſub hac conditione reſeruandi ſibi aliqua quoad vſum,

Digitized by Google

vſum, & dependenter à voluntate Superioris, valeret talis Profeſsio, ſaltem quantum eſt ex natura profeſsionis; cum illa conditio non deroget eius ſubſtantiæ. Ita tenent ijdem authores, & Nauarr. *Comm.2. de Reg. nu.16.* Idem dico de eo, qui profiteretur ſub conditione manendi in propria domo. Propter eandem rationem. Nauarr. *vt ſup.* Sa *in Summ. verb. Religio. nu.6.* Vide dicenda *cap.6. nu.29.*

27 Profeſsio facta ficté, id eſt, ſine intentione profitendi, quoad Deum non eſt valida, quia non eſt vera, ſed ficta promiſſio, ſicut homo pictus non eſt verus homo. Quoad Eccleſiam verò, & forum exterius valida eſt, quia Eccleſia non iudicat niſi de externis, ſigna autem externa huius profeſsionis, vt ſupponimus, eam eſſe veram indicabant. Profeſsio autem facta animo promittendi, ſed non ſe obligandi, quoad Deum & homines valida eſt. Quia ex natura promiſsionis ſequitur naturaliter obligatio, ſicut illuminatio ex Sole. Secus verò ſi talis profeſsio non fuit cum animo promittendi, quia eo ipſo deſtruxit ſe ipſam, cum enim de ratione eſſentiali profeſsionis ſit promiſsio, ſi promiſsio nõ eſt, nec profeſsio erit, ac per cõſequens valida nõ erit, ſaltem quoad Deum. Profeſsio verò facta animo non adimplendi, quoad vtrumque forum obligat. Ratio eſt, quia cum profeſsio ſit eſſentialiter promiſsio, quæ intrinſecè includit rationem obligationis, non poteſt impediri per extrinſecam voluntatem non adimplendi promiſſum. Azor *to.1. Inſtit. moral. lib.12. cap. 5. dub. 7.* & in ſimili de contractu Sponſalitio. Cornexo *to. 2. in 3. p. tract.6. de Matrim. diſp.2. dub.5.*

28 Quando Profeſsio eſt inualida ob defectum ætatis legitimæ, aut anni nouitiatus nondum expleti, non obligat, neque vt Votum ſimplex ad Vota promiſſa. Ratio, quia Conc. Trident. loquens de illa *ſeſſ. 25. cap. 15.* inquit, *nullam inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obſeruationem, vel alios quoſcunque effectus.* Caietan. 2. 2. *q.* 88. *art. 9.* Sotus 7. *de Iuſt. q. 3. art.2.* Idem dico de eo, qui ſic profitens inualidè, expræſsè voluerit ſolùm obligari ad illa Vota in Religione. Quia eo ipſo declarauit ſe nolle obligari ad illa, vt Vota ſimplicia. Sanchez *lib.5. in Decal. cap.4. nu.* 105. In caſibus autem, quòd Profeſsio ſit nulla ex defectu acceptantis illam; propter ſeruitutem eius, qui profitetur; propter ſexum ementitum; vel ſimiles cauſas, talis Profeſsio habet vim Voti ſimplicis, & vt talis obligat. Ratio ſumitur ex regula tradita *cap. vnico de deſponſat. impuber. in 6.* nempe, quando actus non valet eo modo, quo fit, valet eo modo, quo valere poteſt: ac proinde cum talis

Pro-

Digitized by Google

Profeſsio non valeat vt Profeſsio, ad minus tamen valebit, vt ſimplex promiſsio, & Votum. Nauarr. *lib.3. Conſil. tit. de Regular. conſil.18. vel 19.* Azor *lib.12. Inſtit. mor. cap.1. q.3.*
29 Profeſsio facta per Procuratorem valida eſt. Nullibi enim excipitur ex his actibus, qui per Procuratorem fieri poſſunt. Idem dico de Profeſsione facta ab abſente. Propter eandem rationem. Silueſt. *verb. Relig. 3. q. 15.* Miranda *tom. 1. Man. Prælat. q. 24. art. 1.* Idem etiam dico de Profeſsione facta nutibus, aut ſcripto ſine verbis. Propter ſimilem rationem. Vnde infertur mutum poſſe validè profiteri. Sanchez *lib. 5. in Decalog. cap. 3. nu. 2.*
30 Profeſsio etiam illius, qui fecit Votum ingrediendi Religionem ſtrictiorem, & ingreſſus in laxiorem profeſſus eſt in illa, valida eſt. Ratio eſt, quia Votum illud ſimplex Religionis ſtrictioris commutatum fuit per ſolemnem profeſsionem iuxta dicenda *cap. 3. nu. 7.* Graffis *1. p. Deciſ. lib. 3. cap. 5. num. 31.* Suarez *2. to. de Relig. lib. 4. de Voto cap. 16.*
31 Profeſsio etiam facta à coniugatis etiam poſt conſummatum Matrimonium, ſi fiat cum conſenſu vtriuſque coniugis, valida eſt. *Ex cap. qui vxorem 33. q. 5.* Et ratio eſt, quia cum vterque poſsit cedere iuri ſuo, ſi cedat vnus, alter manet liber. Henrriquez *lib. 11. cap. 8.* Bonacina *q. 3. de matrimon. punct. 4. propoſ. 3.* Imò quando vnus coniux poteſt facere perpetuum diuortium propria authoritate, poteſt etiam ingredi Religionem, & validè profiteri, inuito altero coniuge. Quia ſicut in tali caſu poteſt perpetuo abſtinere à conſortio illius, ita liber manet ad dicandum ſe Deo per profeſsionem. Rebell. *lib. 3. q. 4.* Bonacin. *vt ſup. nu. 10.* Altero autem coniuge neſciente, vel conſentiente per dolum, aut per metum, non poteſt alter profiteri validè. Deficit enim in his caſibus conſenſus neceſſarius alterius compartis. Bonacin. *vt ſup. nu. 9.* Cornexo *to. 2. in 3. p. tract. 6. de matrim. diſp. 6. dub. 2.* Vide dicenda *cap. 3. nu. 3.*
32 Religioſi facti Cardinales, Epiſcopi, aut Abbates manent etiam poſt aſſumptionem cum eadem obligatione trium Votorum Profeſsionis, iuxta dicenda *cap. 17. nu. 2.* Eiecti etiam, & expulſi à Religionibus manent etiam cum eadem obligatione Votorum Religionis ſicut antea, iuxta dicenda *cap. 23. num. 11.* Qualiter ad eadem Vota obligentur, vel non, Nouitij, dicetur *cap. 24.* Qualiter etiam Moniales *cap. 25. nu. 1. & ſequentib.*

De

Digitized by Google

De Regularium immunitatibus, & Priuilegijs in communi.

CAP. III.

1 INTER multas Religioſæ profeſſionis prærogatiuas illa videtur primum locum tenere, quòd per illam, profeſſus, omnium peccatorum ſuorum antea commiſſorum condonationem, quoad omnem pœnam temporalem pro illis in Purgatorio debitam, obtineat. Ita enim habet fere communis Sanctorum Patrum, antiquorum Monachorum, & Scholaſticorum, quaſi per traditionem, conſenſus. S. Thom. *2.2. q. vlt. art.3.* Thom. Vuald. *de Sacramental. tit. 9. cap.* 80. *nu.* 8. *&* 9. Non tamen per eam remittuntur peccata quoad culpam. Cum nec ſit Sacramentum, nec actus contritionis, aut charitatis. Sanchez *lib.5. in Decalog. cap.5. nu.* 3. Nec reuiuiſcit, ſi fuit facta in mortali peccato, per ſubſequentem iuſtificationem. Quia hoc ſolùm competit Sacramentis. Caiet. 2. 2. *q. vlt. art. 3.* Huiuſmodi autem condonatio non eſt per modum indulgentiæ plenariæ. Quia etſi in effectu illi aſſimiletur, non eſt ex applicatione meritorum Chriſti ab eius diſpenſatore Summo Pontifice facta, ſed ex vi, & merito ipſius profeſſionis; eo quòd per illam profitens renuntiet mundo, & ſe cum ſuis omnibus perpetuò dedicet Deo. Nauarr. *De Indulgent. notab.*20. *nu.*17. Platus *De bono ſtat. Relig. lib.*1. *cap.*13. Similiter hæc condonatio, non quoties profeſſio renouatur, ſed ſola prima vice obtinetur. Tabiena *verb. Nouitius in fine*. Sanchez *vt ſup. nu.*5. Addens *nu.* 7. hanc prærogatiuam etiam competere profeſſioni factæ in Societate Ieſu biennio Nouitiatus tranſacto.

2 Deinde per profeſſionem in Religione approbata tollitur irregularitas, quæ eſt ex defectu natalium; ita vt, qui in ſeculo erat irregularis, quia illegitimus, factus profeſſus habilis ſit ad Ordines ſuſcipiendos. Suar. 5. *to. in* 3. *p. diſp.*41. *ſect.* 1. Nauar. *Com.2. de Regul. nu.*60. Cornexo *to.2. in 3. p. diſp.15. de Irregul. dub.* 2. Extendit hoc in ordine ad vſum Ordinum ſuſceptorum ante profeſſionem Sanchez *lib.5. de Præcep. Decal. cap.5. nu.* 10. Non tamen hæc irregularitas tollitur quantum ad dignitates Eccleſiaſticas, & Præfecturas, ſeu Prælatias. Ita habetur *in cap. 1. de Fil. Presb.* Sotus *in 4. diſt.25. q.1. art.3.* Nauarr. *in cap. Non*

*dicatis num.*60. Quicquid immeritò dicat Rodrig. *tom.* 1. *quæſt. Regul. q.* 13. *art.* 5. Nec etiam competit hoc Priuilegium ingreſſui Religionis per Nouitiatum. Quia textus *c.* 1. *de Fil. Presbyt.* petit ad hoc illegitimos fieri Monachos, per ingreſſum autem in Religionem, qui eſt per Nouitiatum non fit homo verus Monachus, aut Religioſus. Suar. *to.* 5. *in* 3. *p. diſp.* 50. *ſect.* 5. *à nu.* 12. Graffis 1. *p. Deciſ. lib.* 4. *cap.* 27. *num.* 54. Extenditur tamen hoc Priuilegium etiam ad profeſſionem quæ fit in Societate Ieſu per Vota ſimplicia. Quia per illa Profitens fit verus Religioſus. Sanch. *lib.* 5. *in Decal. cap.* 5. *nu.* 13.

3 Similiter per profeſſionem Votorum ſolemnium non ſolùm diſſoluuntur Sponſalia de futuro, eò quòd fortius vinculum ſit profeſſio quàm contractus Sponſalitius. Sot. 7. *de Iuſt. & Iur. q.* 5. *art* 3. Sed etiam diſſoluitur Matrimonium ratum præcedens. Sylu. *Verb. Religio* 2. *q.* 9. *& Verb. Matrimonium* 8. *q.* 12. Per profeſſionem autem Votorum ſimplicium Societatis non diſſoluitur. Vaſq. 12. *diſp.* 165. *cap.* 10. Nec etiam diſſoluitur Matrimonium quomodocumque cõſummatum per quamcunque profeſſionem. Quia nullo iure hoc conſtat, imò oppoſitum habetur 27. *q.* 2. *can. ſi quis coniugatus*. Rebellus *lib.* 1. *ſect.* 2. *num.* 17. Reginald. *lib.* 31. *nu.* 39. Probabiliter tamen quidam putant, quòd ſponſa cognita per vim, aut metum intra bimeſtre poſſit ingredi Religionem, & validè profiteri. Par enim eſt, vt non patiatur damnum ob alterius culpam, & iniuriam ſibi illatam. Reginal. *lib.* 31. *nu.* 39. Bonac. *de Matrimonio q.* 3. *punct.* 4. *propoſ.* 3. Vir tamen per vim cognoſcens vxorem non poteſt, illa renitente, Religionem ingredi. Quia per voluntariam conſummationem Matrimonij ammiſit ius ingrediendi Religionem. Cornexo 2. *to. in* 3. *par. tract. de Matrimon. diſput.* 6. *dub.* 2. Probabile etiam eſt Matrimonium quantumuis conſummatum infidelium diſſolui per Votum ſolemne Religionis. Cum ſtrictius vinculum ſit Matrimonium ratum fidelium, quam conſummatum infidelium, ſi ergo illud diſſoluitur per Vota ſolemnia, etiam iſtud diſſoluetur. Sotus *in* 4. *d.* 39. *q. vnica art.* 4. Cornexo *vt ſupra dub.* 3. Vide dicta *cap.* 2. *nu.* 31.

4 Præterea per Profeſſionem in Religione approbata expiatur macula quoad actus temporales, ita vt ineptus ad teſtificandum ob periurium, vel furtum cõmiſſum, fiat per Profeſſionem aptus ad teſtimonium ferendum. Quia ita intelligi poteſt *auth. de Monac. in princ.* Sanch. *lib.* 5. *in Decal. cap.* 5. *nu.* 27. Hoc etiam extendens ad ſimplicia Vota in Societate Ieſu, poſt biennium Nouitiatus.

5 Tol-

Digitized by Google

5 Tollitur etiam per Profeſſionem crimen Ingratitudinis Filij profitentis erga Patrem, ob quam exhæredari poterat. Quare ob illam exhæredari nequibit, etſi in teſtamento Patris ante Profeſſionem facto exhæredatus ſit. Quia ita deciditur *in cap. fin.* 19. *q.* 3. Molina *to.* 1. *de Iuſt. diſp.* 176. *dub. vlt.* Rodr. *to.* 1. *q.* 13. *art.* 3. Idemque probabiliter tribuit Votis ſimplicibus Societatis poſt biennium Sanch. *lib.* 5. *in Decal. cap.* 5. *nu.* 34.

6 Per Profeſſionem etiam Filius Familiâs à Patria poteſtate liberatur. Eò quòd omnino tranſit in Abbatis poteſtatem, ac proinde Patria poteſtas in ipſum ceſſat. Silu. *verbo Patria poteſtas nu.* 1. Nauarr. *Com.* 3. *de Regul. nu.* 41. Hoc etiam Priuilegium extendit ad profeſſos Societatis poſt biennium Sanch. *lib.* 5. *in Decal. cap.* 5. *nu.* 31.

7 Per Profeſſionem etiam Votorum Religionis omnia Vota in Seculo facta commutantur in illam. Ita habetur *cap. Script. de Voto.* D. Tho. 2. 2. *q.* 88. *art.* 12. *ad primum.* Ad hoc autem non requiritur aliqua intentio in Profitente commutandi talia Vota. Eò quòd ex natura profeſſionis id oriatur: quia eſt mors vitæ præteritæ. Caiet. & Aragon. 2. 2. *q.* 88. *art.* 12. Similiter extinguuntur tam vota realia, quàm perſonalia. Propter eandem rationem. Petrus de Ledeſma 2. *to. tract.* 10. *cap. vlt.* Extinguuntur etiam Iuramenta de rebus pijs ad Deum ſolum facta. Quia hæc ſe habent quaſi Vota quædam. Suar. 2. *to. de Relig. lib.* 6. *de Voto c.* 14. *nu.* 12. Si autem iuramentum eſſet homini præſtitum, & ab eo acceptatum non poſſet in Religionis Profeſſionē commutari. Quia eſt ius adquiſitum tertio. Sanchez *lib.* 5. *in Decal. cap.* 5. *nu.* 45. vbi multa de hoc Priuilegio. Vide dicta ſupra *cap. præced. nu.* 30.

8 Gaudent etiam Religioſi, præſertim Profeſſi, Priuilegio fori, ita vt, etiam in debitis ciuilibus conueniri nequeant coram iudice ſæculari, ſed coram ſuo Prælato. Quia ipſe ſolus eſt verus ipſorum iudex. Nauarr. *comm.* 2. *de Regul. ſup. cap. non dicatis.* Rodriguez *to.* 1. *q.* 65. *art.* 13. Coram Iudicibus Conſeruatoribus bene poſſunt conueniri. Ita colligitur ex Bulla Greg. XV. adducenda infra *nu.* 11. Vbi ait: *Coram ipſis Conſeruatoribus Regulares, ac perſonæ ſupraſcripta, conueniri quidem, aut trahi debeant.* Imò, & Religioſi extra Monaſterium degentes poſſunt conueniri in cauſis ciuilibus mercedum, & miſerabilium perſonarum coram locorum Ordinarijs, tanquam in hoc ab ipſa Sede Apoſtolica delegatis. Conc. Trid. *ſeſſ.* 7. *cap.* 14. Nauarr. *comm.* 2. *de Regul. nu.* 63. At verò Religioſi intra clauſtra degentes nullatenus poſſunt, aut debent conueniri coram Ordinarijs, etiam in cauſis ciuilibus, aut in prima inſtantia, aut propter *cap. Volentes de*

Digitized by Google

priuileg. in 6. aut etiam propter Conc. Trid. *ſeſſ.24. cap.20.* Ita declarauit S.Congregatio Cardinalium interpretum Concilij, & Pau. V. in Bulla *Religioſorum* ann. 1607. edita ad inſtantiam Procuratoris Generalis Carmelitarum 3. tom. Bullarij inter Bullas Pau. V. *nu. 34. aliàs 23.* In illa autem præcipitur Ordinarijs in virtute S. Obedientiæ, ne Fratres noſtros contra prædictam declarationem perturbare, vel inquietare audeant. Vnde à S.Congregatione Ann. 1586. ſic declaratur. *Ordinarij in cognitionibus cauſarum Fratrum Mendicantium, tam ciuilium, quàm criminalium minimè ſeſe ingerant, pariter nec in viſitatione eorumdem Fratrum, vel Eccleſiarum ſuarum, niſi quatenus eis per Conc.Trident.decreta conceditur.* Quaranta *in Summ.Bullar.verb.confeſſor.* Vide dicenda *cap. 11. à nu.2.* & pro Nouitijs *cap. 24. nu.4.*

9 In fauorem etiam ſtatus Religioſi, ſeu Clericalis habetur in Iure, quòd Laici Clericum (etiam intellige Religioſum) accuſare non poſſunt, niſi ſuam, ſuorumve iniuriam proſequantur. *cap. 2. & 3. cap. Laicus 2. q. 7.* Secus in criminibus publicis læſæ maieſtatis diuinæ, vel humanæ, in Simonia, in Sacrilegio, in dilapidatione bonorum Eccleſiaſticorum. Alderete *lib.1. de Relig. diſcipl.cap.4. à nu.7.* Nec Laicus aduerſus Religioſum teſtis idoneus eſt in criminalibus, licet non omnino reijciendus maximè in ciuilibus.*cap.veniens.e.de cætero de teſtib. cap.Laicos 2.q.7.* Rodrig. *to.2.q.10. art.5.* Alderete *lib.2.de Relig. diſcipl.cap.3.nu.14.*

10 Qui inferũt iniuriam Ordinibus Prædicatorum,& Minorum (idem dicito de alijs Ordinibus propter communicationem priuilegiorum) in quinque caſibus aſſignandis, ſunt excommunicati. Primus, libellos famoſos, cantilenas, vel rithmos edendo, vel retinendo, vel publicando in infamiam Ordinis. Secundus, dicendo, & defendendo, quòd Ordo illorum non ſit in ſtatu perfectionis, & quòd non liceat eis de eleemoſynis viuere, prædicare, confeſſiones audire de licentia Papæ, aliorum Ordinum conſenſu minime requiſito (id tamen non excludit approbationem à Conc. Trid. requiſitam)Tertius,exercendo violentiam in locis illorum,impediẽdo ne poſſint in ſuis Eccleſijs celebrare, recipere eleemoſynas,vel prædicare.Quartus eſt, eos eijciendo ab Vniuerſitate Pariſienſi. Quintus, retinendo apoſtatas Ordinis Prædicatorum. D. Anton. *3.par.tit. 24.cap.70.* Vincentius Filiucius *to. 1. tract.15. cap.5.*

11 Habent facultatem Religioſi, præſertim Mendicantes eligendi ſibi Iudices Conſeruatores pro ſuis cauſis. Quod conſtat ex multis Priuilegijs, de quibus Caſarubius *verb. Conſeruator. Ordin.* Sed illa ſunt his temporibus valde reſtricta, & limitata.

Pri-

Digitized by Google

Primò enim S. Congregat. Concilij iuſſu Gregor. XIII. declarauit, quòd *Regulares omnes in ciuitatibus Italiæ exiſtentes ſibi Conſeruatores eligerent, coram quibus conuenirentur, ac ſemel electos, non niſi in Capitulis Prouincialibus mutarent. Eorumque nomina intra menſem à die electionis Epiſcopis Locorum Ordinarijs indicarent. Alioquin coram ipſis Ordinarijs conueniri poſſent.* Quarant. *in Summ. Bull. verb. priuileg. Regular.* Poſtea Clem. VIII. in Bulla edita Ann. 1592. (habetur 3. to. Bullarij Laertij fol. 3.) reuocauit omnes, & quaſcumque Iudicum Conſeruatorum deputationes, quæ nō habuerint qualitates requiſitas à Bonifac. VIII. in Conſtit. quæ incipit: *Statutum*, & quæ non fuiſſent factæ in Concilijs Prouincialibus, aut Diæceſanis. Maximè tamen modò ſeruanda eſt Gregorij XV. Conſtitutio de Conſeruatoribus edita Ann. 1621. quæ incipit: *Sanctiſſimus in Chriſto Pater* 4. to. Bullarij inter Bullas huius Pontificis *nu. 9.* In ea verò in primis reuocat, ac nullas, & inualidas decreuit omnes, & quaſcunque Iudicum Conſeruatorum electiones quomodocunque hactenus factas. Deinde ſtatuit, & decreuit vt inpoſterum *Iudices Conſeruatores huiuſmodi, ſiuè principales, ſiuè ſubrogati, eligi, nominari aut deputari non poſſint, niſi non ſolum habeant qualitates requiſitas, & deſcriptas in Conſtitutione ſimilis recordationis Bonifacij Papæ Octaui, etiam Prædeceſſoris ſui, quæ incipit:* Statutum, *ita vt vel Dignitate Eccleſiaſtica præditi, vel perſonatum obtinentes, vel Eccleſiarum Cathedralium Canonici exiſtant, ſed etiam in Concilijs Prouincialibus, aut Diœceſanis iuxta decretum Concilij, prædicti Iudices electi, ſeu deſignati ſint. Quòdq. deinceps litteræ Conſeruatoriæ per Sedem Apoſtolicam concedendæ, ſupraſcriptis tantùm dirigantur, & ſi quæ litteræ aliter expediantur, illæ, ac deputationes huiuſmodi, omniaque exinde ſequenda nullius ſint roboris, vel momenti.* Deinde; deſignatis pœnis pro illis, qui contra præſcriptam formam Conſeruatores elegerint, aut illis vti auſi fuerint præcipit, *Vt Regulares, ac perſonæ huiuſmodi in Italia infra duos, extra Italiam verò infra ſex menſes à die publicationis in Vrbe præſentis Conſtitutionis inchoandos, debeant ſibi eligere, ſeu aſſumere Conſeruatores iuxta formam ſuperiùs propoſitam, eiuſq; electionis, ſeu aſſumptionis documentum infra tempus huiuſmodi penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur, alioquin eo termino elapſo, quamdiu Conſeruatores ſecundum formam præſentis Conſtitutionis non elegerint, coram eiſdem Ordinarijs conueniantur, quòdque Conſeruatores huiuſmodi ſemel legitimè deputati, niſi ex legitima cauſa à Sede Apoſtolica, aut locorum Ordinarijs, prout ijſdem Regularibus, & alijs ſupradictis libuerit,*

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

approbanda, durante quinquennio à die deputationis, amoueri, aut mutari nullatenus poſſint, aut valeant. Præterea ſic ſtatuit Sanctitas ſua; *vt coram ipſis Conſeruatoribus Regulares, ac perſonæ ſupraſcriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant, ſed alios conuenire, aut trahere non poſſint: itaut memorati Conſeruatores in cauſis, in quibus Regulares, & alij Actores fuerint, nullam prorſus Iuriſdictionem habeant, ſed in ijs tantum, in quibus Rei extiterint, neque extra Ciuitates, ſeu Diœceſes, in quibus fuerint deputati, contra quoſcumque procedere præſumant. Si qua verò inter Iudices Conſeruatores huiuſmodi, & locorum Ordinarios controuerſia ſuper competentia Iuriſdictionis orta fuerit, nequaquam in cauſa procedatur, donec per Arbitros in forma Iuris electos ſuper Iuriſdictionis competentia fuerit iudicatum. Quòd ſi qui Conſeruatores ſiue in hac parte, ſiuè aliàs quomodolibet ſuos limites exceſſerint per annum ab officio Conſeruatoris huiuſmodi ſuſpenſi ſint, & pars quæ hoc fieri procurauerit ſententiam excommunicationis incurrat, iuxta formam alterius Conſtitutionis eiuſdem Bonifacij Prædeceſſoris, quæ incipit:* Hac Conſtitutione, *quam Sanctitas ſua in his omnibus, quæ præſenti Conſtitutioni non aduerſantur, innouauit, & innouat. Per hoc tamen non intendit Sanctitas ſua prohibere, quominus Regulares, & alij ſupradicti in caſibus à Iure permiſſis petant Iudicem non ſuſpectum à Principibus, ſeu Magiſtratibus Sæcularibus, dum tamen hæc tria copulatiuè concurrant videlicet, vt Regulares, & alij prædicti ſint Actores nõ autem Rei, vtquè agant contra Laicum, non autem contra Eccleſiaſticum, vel aliàs à Iuriſdictione Sæculari exemptum, atque vt cauſa, in qua Iudex deputatur, fuerit prophana, non autem Eccleſiaſtica, & in ea iuxta Sacrorum Canonum diſpoſitionem Laicus, vt præfertur eligendus, Iudex competens exiſtat*. Vide Bullam cum multis ipſam concernentibus apud Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in Conſt. 5. Gregor. XV*. aduertendo vlteriùs à S. Congregatione, & Sanctiſs. D. N. Vrbano VIII. vt patet ex Bulla inter Conſtitutiones ipſius 4. *to. Bull. num.* 78. declaratum fuiſſe, hanc Gregorij Conſtitutionem non afficere Religionem Hieroſolymitanam, niſi quoad Iudices Conſeruatores. Pro Iudicibus etiam Conſeruatoribus vide Eraſmum Chokier in ſpeciali tractatu de hac re. Quia verò in prædicta Conſtitutione ſtatuitur, *Vt coram Conſeruatoribus Regulares conueniri quidem, aut trahi debeant, ſed alios conuenire, aut trahere non poſſint, itaut memorati Conſeruatores in cauſis, in quibus Regulares, & alij Actores fuerint nullam prorſus Iuriſdictionem habeant, ſed in ijs tantum, in quibus Rei extiterint*. Ideò dubitatum fuit, an per hæc verba ſublata ſit facultas, quam habent Conſer-

uato-

Digitized by Google

uatores defendēdi Regulares,& alios à manifeſtis Iniurijs,& violentijs, quæ illis de facto inferuntur, dum à ſuis poſſeſsionibus deijciuntur, & proprijs bonis vti, ac frui impediuntur. *Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum cenſuit, eiuſmodi verbis minimè ſublatam fuiſſe facultatem, quam habent Conſeruatores defendendi Regulares à manifeſtis iniurijs, ac violentijs, dummodò obſeruent formam præſcriptam Conſtitutionibus Innocentij IV. & Bonifacij VIII. relatis in cap. 1. & fin. de offic. deleg. in ſexto.*

12 Canonica portio Parochialis (quæ debetur de omnibus, quæ obueniunt ratione funeris, ſeu in die funeris, & de omnibus Legatis factis Eccleſiæ, ad quam quis eligit ſepulturam. (Silu. *verbo Can. Port. nu. 7. q. 9.*) Non debetur ſolui à Regularibus propter multa priuilegia de quibus Caſarubius *in Comp. verb. Can. Portio.* Maxime ex priuilegio Nicolai V. & Sixti IV. Carmelitanis conceſſo. Caſarubius *vt ſup.* Miranda *in Man. 2. tom. q. 48. art. 6.* Referens etiam deciſionem Rotę circa hanc cauſam. Nec huiuſmodi Priuilegia abrogata ſunt per Conc. Trid. niſi ſolùm, quoad ea Monaſteria, quæ ante annos quadraginta portionem, Canonicam ſolita erant perſoluere. Conc. Trid. *ſeſſ. 25. cap. 3.* Miranda *vt ſup. art. 7.* Imò Conuentus, qui tenentur ſoluere Canonicam portionem ſolùm debent illam ſoluere de illis, quæ allata ſunt cum corpore Defuncti. Ita habetur expreſsè in motu proprio Pij Quinti Anno 1567. edito, qui incipit, *Et ſi Mendicantium*. Qui non eſt reuocatus per Gregorium XIII. in Bulla, quæ incipit, *In tanta negotiorum mole*. Quamuis enim in ea reuocauerit Pontifex iſte, & ad terminos Iuris communis reduxerit omnia quæcumque conceſſerat ſuus prædeceſſor prædictus Pius Quintus contra formam Concil. Trid. non tamen reuocauit explicationes, & declarationes ab eodem factas circa dictum, Conc. qualis eſt iſta. Miranda *vt ſup. art. 8.* Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in Conſt. 7. Pij V. nu. 3.* Addunt alij prædictam Conſtitutionem Gregorij XIII. non fuiſſe ſufficienter promulgatam, nec in praxi ręſceptam. Henrriquez *lib. 7. de Indulg. cap. 24. nu. 8.* Thomas à Ieſu *de procur. omnium gent. ſalute lib. 12. cap. 8.*

13 Specialiter à ſolutione quartæ funeralium excepit Carmelitarum Conuentus à quadraginta annis ædificatos Paulus Quintus in Bulla, quæ incipit. *Decet Romanum* Anno 1605. edita per hæc verba. *Volumus, mandamus, decernimus, & declaramus, omnia, & ſingula huius Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo Monaſteria, ſeu Domos in quibuſcumque Mundi partibus à quadraginta Annis ædificata, illorumq; Conuentus, & Fratres, nullo modo, nul-*

laue ratione teneri ad ſolutionem dictæ Quartæ Funeralium, & ob non ſolutionem huiuſmodi aliquas ſententias, Cenſuras, & pœnas incurrere poſſe. Extat etiam alia declaratio S. Congregationis Conc. Trid. videlicet *Cõgregatio Concilij cenſuit non comprehendi Monaſteria ædificata à quadraginta Annis, citra, aut quæ in dies ædificantur, vel in futurum ædificabuntur, præſuppoſito quod huiuſmodi Monaſteria ſint eius Religionis; cui à Sede Apoſtolica indultum ſit, vt Quartam Funeralem non debeant ſoluere Epiſcopo*. Rodriguez *to. 1. quæſt. Regul. art.* 39. *q.* 2. Aliam etiam declarationem Sacræ Congregationis ad inſtantiam, & fauorem Conuentus Sancti Ludouici de Neapoli Ordinis Minimorum refert Quaranta *in Summ. Bull. ver. Priuilegia Regularium*. Vide Auguſtinum Barboſam de Officio Parochi *cap.* 25. *à nu.* 4.

14 A ſolutione etiam gabellarum, & quarumcunque contributionum, onereque hoſpitandi milites, exempti ſunt Ordines Mendicantium à Pio V. in Bulla Ann. 1566. edita, quæ incipit: *Dum ad vberes*. Nec hoc priuilegium derogatum eſt à Gregor. XIII. in Bulla edita Ann. 1573. de qua ſupra nu. 12. Vbi derogat priuilegia à Pio V. Regularibus conceſſa; quia non numeratur iſtud. Quaranta *in Summ. Bull. ver. priuileg. Regul.* Flau. Cherub. *in 2. to. Compend. Bull. ſup. prædict. Bull. Pij V.*

15 A ſolutione quoque Decimarum ſunt exempti Religioſi. Tum ex iure communi *in cap. quæſt. & in cap. decimas* 16. *quæſt.* 1. Tum ex multis priuilegijs, de quibus Caſarubius *in Compend. verb. decimæ*, & Miranda *in Manual.* 2. *to. q.* 49. *art.* 12. & 13. Quoad hoc tamen attendenda eſt conſuetudo patriæ, & Religionum. Vide Bullam Sixti IV. *Dum attenta* pro Carmelit. Specul. Ord. fol. 85.

16 Percutiens quemcunque Religioſum eſt excommunicatus excommunicatione Papæ reſeruata *ca. ſi quis*. 27. *q.* 4. Per Religioſum autem, ſeu Monachum intelligitur quicunque Regularis, etiam Conuerſus. *cap. non dub. de ſenten. excommunication.* Imò Nouitius, quia in fauorabilibus Monachus reputatur. Tolet. *in Summ. lib.* 1. *cap.* 32. Nec ſolùm inijcientes manus in Religioſos ſunt excommunicati, ſed etiam mandantes, ratificantes, conſentientes, & potentes obuiare. Tolet. *vt ſup.* Bonacina *de Cenſur. diſp.* 2. *q.* 4.

17 Gaudent Religiones priuilegio Communicationis, quo communicant, & participant aliarum Religionum priuilegia, ac ſi illis fuiſſent conceſſa, vt videre licet in particularibus ipſarum Religionum Compendijs. Miranda *in Man.* 2. *tom. q.* 46. Specialiter Carmelitæ habemus priuilegium hoc Communica-

tio-

tionis à Leone 10. in Bulla, quæ incipit: *Dudum per nos*, vbi omnia priuilegia conceſſa, & concedenda Mendicantibus nobis concedit. Laert. Cherub. *in Bullar. to. 1. fol.* 524. Deinde ex Clement. VII. in Bulla, quæ incipit: *Ex Clementi*, Ann. 1530. Vbi etiam omnia priuilegia conceſſa, & concedenda quibuſcunque Ordinibus, concedit Carmelitis, & inter ea maximum illud, quòd ſcilicet: *Glorioſiſſima Dei Genitrix, ſemperq; Virgo Maria, Confratrum, ſeu Religioſorum, ac Sororum animas poſt earum tranſitum ſuis interceſſionibus continuis, pijs ſuffragijs, & ſpeciali protectione adiuuabit.* Laertius Cherub. *to.* 1. *Bull. fol.* 599. De alijs autem Religionibus Mendicantibus hoc ipſum probat Miranda, *in Man. to. 2. q. 46. art. 5.* affirmans, idem etiam intelligi debere de priuilegijs concedendis alijs Religionibus pro tempore futuris. Ita quòd ex vi priuilegij Communicationis, quod habemus ex Leo. X. & Clem. VII. poſſimus etiam vti priuilegijs conceſſis Societati Ieſu, Theatinis, & Clericis miniſtrantibus infirmis, etiam ſi iſtæ Religiones aliquo tempore poſt iſtos Pontifices fuerint inſtitutæ. In communicatione rurſum priuilegiorum non tam vſus, quam ius vtendi debet attendi; ita vt Religiones habentes priuilegium Communicationis poſſint vti priuilegio conceſſo alteri Religioni, quo ipſa, propter aliquam cauſam non vtitur. Silueſter *verb. priuilegium q.* 21. Deinde priuilegia Religionum non tolluntur per non vſum, aut per vſum contrarium; niſi per ſpatium quadraginta annorum, vt patet ex Innoc. III. *in cap. accedentib. de priuilegijs*, vel per ſexaginta, ex priuilegio Eug. IV. conceſſo Monachis Benedictinis Valliſoleti, (ſi illud non fuit viuæ vocis oraculum, alias nihil valebit, iuxta dicenda num. 21.) vbi habetur, quòd *Contra priuilegia dicta Congregationis non incurrat præſcriptio, niſi poſt lapſum ſexaginta annorum*. Miranda *in Man. 2. to. q. 42. art. 4.* qui etiam ibidem *q. 46. art. 8.* adiungit, neque etiam in prædicto tempore ammitti, ſi non caſus euenerit vtendi huiuſmodi priuilegio: neque quandò quiſpiam ex aliquo legitimo impedimento, ſua culpa non cauſato, eodem vti non potuit, aut interuenit ignorantia eiuſdem. Laurentius Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. in Conſt. 15. Iulij II. nu. 1.* Ammitti autem prædicta priuilegia, ſaltem in foro conſcientiæ, ex eo quòd Religioſi non viuant regulariter, aliqui volunt. Miranda *2. to. q. 43. art. 3.*

18 Conuerſi etiam, Donati, ſeu Oblati Religionum, qui veram profeſſionem trium votorum emittunt, gaudent omnibus priuilegijs aliorum Regularium reſpectiuè. Ratio eſt, tum quia ſunt verè Religioſi, tum ex conceſſione Sixti IV. Carmelitis facta, vt

ha-

habetur *in Compend. priuilegior. verb. Oblati fratrum.* Quod idem conceſſit idem Sixtus IV. Auguſtinianis. Miranda *in Man. to. 1. q. 29. art. 6.*

19 Quamuis multæ, variæque Indulgentiæ conceſſæ ſint à Summis Pontificibus vtriuſque ſexus Regularibus, eas tamen reuocauit, & caſſauit Paul. V. in Bulla edita Ann. 1606. quæ incipit: *Romanus Pontifex* & eſt 3. to. Bullar. 21. inter Bullas huius Pontificis, aliàs 16. vbi tantum quaſdam ibi ſcriptas ipſis concedit. Addit inſuper idem Pontifex. *Volumus autem, vt omnes ſupradicta Indulgentia, & gratia Religioſis Regularibus cuiuſuis Ordinis tam Monaſtici, quàm Mendicantis duntaxat, vt præfertur conceſſa, etiam omnibus Monialibus cuiuſuis Regulæ approbatæ, & intra clauſtra cum tribus votis ſolemnibus viuentibus, & perpetuam clauſuram ſeruantibus, tam Ordinarijs locorum, quàm etiam Regularibus cuiuſcunque Ordinis, Regulæ, & Inſtituti ſubiectis ſuffragentur.* Eſt verò aduertendum, quòd quamuis per hanc Conſtitutionem reuocentur omnes aliæ Indulgentiæ Regularibus conceſſæ præter aſsignatas, non tamen reuocantur Indulgentiæ conceſſæ Eccleſijs Regularium pro Sæcularibus. Ita enim declaratum fuit à S. Congregatione, vt refert Laurentius de Peirinis *to. 1. de ſubdito q. 4. §. vlt.* Pium etiam, & probabile eſt, nec eſſe reuocatas Indulgentias conceſſas Regularibus defunctis, aut etiam in articulo mortis conſtitutis. Nam ea, quæ ſpeciali digna ſunt nota, non cenſentur eſſe ſublata, niſi expreſsè nominentur, vt colligitur ex *l. item apud Labeon. §. ait Prætor ff. de iniuris.* In hac verò Conſtitutione non fit mentio harum Indulgentiarum. Sicque decet credere de Summorum Pontificum pietate. Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in Conſt. 8. Pau. V. num.* 10. Nec etiam videntur derogatæ Indulgentiæ conceſſæ Regularibus ipſis pro defunctis. Propter eandem rationem, & quia ſic dicitur declaraſſe eandem Paulum V. Peregrinus 1. *par. ſui Compend. verb. Indulgentia nu.* 9. Peirinis *vt ſupra nu.* 5. *& in Conſtit.* 4. *Clem. VIII. nu.* 2. Lege ipſum Peirinis *ſuper prædictam Conſt. 8. Pau. V. à num.* 1.

20 In fauorem etiam Religioſorum Carmelitarum Clem. VIII. in Bulla edita Ann. 1599. quæ incipit, *Exponi nobis*, præcepit Dominis Archiepiſcopis, & Epiſcopis, vt prædictis fratribus oleum pro miniſtranda extræma vnctione petentibus, promptè, ac liberaliter exhiberi faciant, ac quoſcunque ſuffraganeos, vt id faciant moneant. 3. *to. Bullar.* 57. *Clem. VIII.*

21 Quamuis multa, variaque priuilegia Regularibus conceſſa ſint per viuæ vocis Oracula, illaque eandem vim habeant, ac aliæ Con-

Conſtitutiones Papales (Laurentius Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. in Conſt. 17. Iulij 11. §. 1.*) imò reuocatis alijs pruilegijs non reuocentur hæc viuæ vocis Oracula, niſi aliud expreſsè ſpecificetur (Henrriquez *lib. 7. de Indulgent. cap. 24. nu. 8.*) nihilominus Gregor. XV. per ſuam Conſtitutionem, quæ incipit *Romanus Pontifex, to. 4. Bullarij inter Bullas huius Pontificis nu. 27.* reuocauit omnia, exceptis illis, quæ propria manu S. R. E. Cardinalium firmata eſſent, *& de quibus ijdem S. R. E. Cardinales teſtimonium in ſcriptis præbuerunt*. Poſtea verò SS. D. N. Vrbanus motu proprio Ann. 1631. die 20. Decembris edito, omnia prædicta viuæ vocis Oracula per ipſum, aut alios Summos Pōtifices data, etiam ſi à Cardinalibus firmata ſint, quibuſcunque Religioſis tam in particulari, quàm in vniuerſali, caſſauit, abrogauit, & annullauit, præcipiens ſub excommunicatione, & alijs pœnis ipſo facto incurrendis, Superioribus Generalibus, vt infra tres menſes omnes, & ſingulos Prouinciales de prædicto motu proprio certiores facerent, & ipſis Prouincialibus, vt illum in Conuentibus ſuarum Prouinciarum publicare facerent ſub eiſdē pœnis. Circa quam SS. D. N. Conſtitutionem animaduertendum eſt, per illam non videri caſſari, & aboleri viuæ vocis Oracula, quibus Sanctitas ſua, aut alij Summi Pontifices, priuilegia Religionibus cōceſſa, aut decreta Summorum Pontificum, aut etiam Sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini, aut aliorum Conciliorum, explicant, aut declarant in concernentibus ad Religioſos ipſos, dummodò prædicta viuæ vocis Oracula non contineant aliquam gratiam, priuilegium, aut indultum. Solùm enim reuocantur, & caſſantur, *Omnia, & ſingula priuilegia, facultates, licentiæ, & gratiæ quæcunque viuæ vocis Oraculo conceſſa*, vt in eiſdem litteris habetur. Alia ergo viuæ vocis Oracula, quæ priuilegia, facultates, licentiæ, & gratiæ non ſunt, ſed meræ declarationes, aut explicationes, non ſunt abrogata à Sanctiſsimo. (Peirinis, *to. 2. priuileg. Minim. in Conſtit. 8. Paul. V. num. 1.*) Deinde aduertendum, quòd quamuis per Conſtitutionem Gregorij XV. adductam non reuocentur conceſsiones factæ per viuæ vocis Oracula, quæ ſunt ſortita ſuum effectum, ante prædictam Conſtitutionem, vt in illa habetur, & declarauit S. Congregatio Regularium die 2. April. 1625. (Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in Conſtit. 3. Gregor. XV.*) per Conſtitutionem tamen SS. D. N. Vrbani, cum nihil tale dicatur, videntur reuocari, ſaltem quatenus reſpiciunt effectum pro futuro tempore. Vnde ſi aliquis Religioſus habuit gratiam, v. g. à Pontifice, ſolo viuæ vocis Oraculo, quòd eſſet Magiſter, Præſentatus, aut quid ſimile, à tempo-

pore huius Cõſtitutionis SS. D. N. neutiquam poteſt vti tali conceſsione. Licet contrarium etiam probabiliter dici poſsit, cum id non exprimatur in conſtitutione SS. D. N. Vrbani; ſi enim Sanctitas ſua vellet in hoc coarctare conſtitutionem Gregorij debebat illud declarare. Sicque video aliquos ſentire.

22 Poſſunt Religioſi, Mendicantes præſertim, dare habitum ſuæ Religionis perſonis Secularibus vtriuſq. ſexus, vocatis Tertiarijs, ſeu Tertij Ordinis. Primò enim quoad fratres Minores id conſtat ex pluribus priuilegijs relatis à Caſarubio *in Comp. priuil. Mendican. verb. Tertiarij*. Et quoad fratres S. Dominici id conſtat ex priuilegio Sixti Quarti inferius adducendo pro fratribus Carmelitanis. Imò referente S. Antonino 3. *par. Hiſtor. tit.* 23. *cap.* 14. §. 2. B. Dominicus etiam inſtituit tertium Ordinem, ſeu Tertiarios fratres, ſeu Sorores de pœnitentia. Lege Baptiſtam Confeſtium *in collect. lit. apoſ. & Relig. mend. nu.* 8. *in Sixto Quarto*. De Auguſtinianis etiam, id quoque patet ex priuilegio Pauli II. relato ab eodem Baptiſta Confettio *in prædicto Paulo II. nu.* 1. *& in Sixto IV. num.* 2. Quoad Carmelitas autem conſtat primò ex Nicolao V. in Bulla relata ab eodem Baptiſta Confettio *nu.* 1. Secundò, & maximè ex Sixto Quarto in Bulla *Dum attente*, quæ eſt mare magnum Religionis, Romæ apud S. Petrum Anno 1476. 4. Cal. Decembris, per hæc verba. *Statuentes præterea Apoſtolica auctoritate, & præſentium tenore concedentes, volumus, & ordinamus, quòd de cætero perpetuis futuris temporibus tam Magiſtro Generali, quàm cuilibet dicti Ordinis Officiali, ac Prioribus dicti Ordinis ſecundum morem, & inſtituta eiuſdem Ordinis, in quibuſcunque Prouincijs conſtitutis tam præſentibus, quàm futuris ſit licitum, ac permiſſum, quaſcumque mulieres, & vtriuſq; ſexus perſonas, ſi aliàs ſint idoneæ, & aliud Canonicum, non obſiſtat, quæ habitum regularem prædicti Ordinis ad inſtar mantellatarum, ſeu Pinzocherarum, aut fratrum de pœnitentia tertij Ordinis ordinum fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon Heremitarum S. Auguſtini habere voluerint, & geſtare, tam Virgines, ac matronas, quàm viduas, ac mantellatas, ſeu Pinzocheras, & vtriuſq; ſexus perſonas dicti Ordinis Carmelitarum recipere, & admittere; ac earum ſingulis habitum regularem, ac regulam eiuſdem Ordinis Carmelitarum ad inſtar huiuſmodi mantellatarum, ſeu Pinzocherarum vtriuſq; ſexus Ordinum, & vtriuſq; ſexus perſonarum Ordinum fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon Heremitarum S. Auguſtini præfatorum, prout ſecundum Deum ſaluti animarum earundem perſonarum ſalubrius viſum fuerit expedire, etiam exhibere; quæ ſic receptæ, & inpoſterum recipiendæ auctoritate præ-*

fata

Digitized by Google

ſata gaudeant, & gaudere poſſint, & debeant tam exemptionis priuilegijs, quàm omnibus immunitatibus, libertatibus, Indulgentijs, & alijs priuilegijs quibuſcumq; præfato Ordini Beatæ Dei Genitricis Mariæ de monte Carmeli, eiuſq; fratribus, ac perſonis per Sedem Apoſtolicam iam conceſſis, & quæ inpoſterum concedentur, quatenus huiuſmodi exemptionis priuilegium, immunitates, libertates, indulgentiæ, ac quęcumque alia priuilegia ipſis Prioribus, & fratribus Ordinis de monte Carmeli competunt, vel competere poſſunt, ſeu poterunt, & Priores, & fratres, ac loca ipſa eſſe capacia. Eorundem, Conſtitutionibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus, tam veſtri, quàm aliorum ordinum quorumcumque, & alijs contrarijs non obſtātibus quibuſcumq; Vide Bullam in ſpeculo Ordinis fol. 88. Religioſi quoque Minimi S. Franciſci de Paula habent etiam ſuos Tertiarios ex multis priuilegijs Summorum Pontificum, quæ refert Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuil. Minim.* Huiuſmodi autem Tertiarios Religionum, quantumuis priuilegia Religionum illis conceſſa ſint, vt patet ex authoribus relatis, obſeruentque regulam ſui ordinis iuxta eorum ſtatum, nihilominus regulariter perſonas religioſas, non eſſe dicendos, conſtat ex eo, quia regulariter non promittunt tria vota eſſentialia Religionis, neque ſolemnia, neque ſimplicia, ſed duo tantum, ſcilicet Caſtitatis, & Obedientiæ. Rodriguez *3. tom. quæſt. regul. q. 72. art. 3.* Licet illi, qui prædicta tria vota ſub regimine Prælatorum promiſerint veri Religioſi appellari poſsint. Rodriguez *ibid. art. 1. & 2.* Caſſarubius *in compend. verb. Tertiarij fratres num. 7. & 24.* Poſſunt tamen huiuſmodi Tertiarij Religionum Fratres, aut Sorores tertij Ordinis nuncupari. Primò quia ſic vocantur aliqui ipſorum à Summis Pontificibus in Priuilegijs relatis. Secundò ſpecialiter de Carmelitis ex Priuilegio Sixti Quarti adducto, vbi dicitur, poſſe Prælatos Carmelitarum concedere habitum, & Regulam ſui Ordinis *ad inſtar Mantellatarum, ſeu Pinzocherarum, aut Fratrum de Pœnitentia tertij Ordinis Fratrum Minorum, & Prædicatorum, &c.* Cum ergo prędictarum Religionum Tertiarij, Fratres, & Sorores tertij Ordinis nuncupentur, idem dici debet de Tertiarijs Carmelitarū, Heremitarū S. Auguſtini, & Minimorum, particula enim illa, *ad inſtar*, habet hanc vim, vt conſtat ex Suarez *lib. 8. de legib. cap. 15. nu. 2.* Vbi inquit, quòd Priuilegium *ad inſtar* ſignificat *propriam, & adæquatam ſimilitudinem, vt menſura ad menſuratum, & concedit omnem fauorem, & gratiam formaliter contentam in ſuo exemplari, & in eodem ſenſu, in quo in ſuo exemplari continetur, & cum eadem extenſione.* Tertiò etiam id apparet ex etimologia nominis, tales enim per-

ſonæ

ſonæ, ideò Tertiariæ, vel Tertiarij dicuntur, vel quia eſt triplex genus perſonarum, quæ regulam illius Religionis profitentur, ſcilicet Fratrum Religioſorum, Sororum Monialium, & Laicorum Secularium, vt inquit gloſ. *in Clem.* 3. *de Sent. excomm.* Vel quia Tertiarij iſti ſunt quaſi quoddam tertium genus hominum quaſi tertium, & medium inter Religioſos, & Laicos Seculares, quia etſi ſimpliciter Seculares ſint nihilominus aliqua, quę pertinent ad Religioſos obſeruant, videlicet Regulam cum obſeruantia duorum votorum. Et ſanè cùm omnes prædicti Tertiarij ab omnibus nuncupentur, & ſint Tertiarij Ordinis, non eſt cur illis negetur poſſe vocari tertij Ordinis: hæc enim correlatiua videntur. Vide decretum S. Congregationis ſuper huiuſmodi Tertiarijs Ann. 1616. editum apud Eraſmum à Chokier. *de iuriſdict. Ordin. in exempt. p.* 1. *q.* 17.

23 De Priuilegijs ſpecialibus Regularium, quoad Officium Diuinum perſoluendum agimus *cap.* 12. De priuil. etiam Prælatorum Regularium *cap.* 18. Confeſſariorum *cap.* 19. Concionatorum *cap.* 20. Sacerdotum *cap.* 21. Nouitiorum *cap.* 24. & Monialium *cap.* 25.

De obligationibus Religioſorum ratione Voti Obedientiæ emiſſi in Profeſſione.

CAP. IV.

OBEDIENTIÆ Votum non ſolum eſt eſſentiale Religioni iuxta dicta *cap.* 2. *nu.* 1. ſed etiam eſt præcipuum inter tria ſubſtantialia Vota Religionis. Eò quòd per illud offertur Deo propria voluntas, quæ potior eſt, quàm corpus, quòd offertur per Caſtitatem, & exteriora bona, quæ per Votum Paupertatis Deo offeruntur. Præſertim, quia Votum Obedientiæ continet ſub ſe Vota Caſtitatis, & Paupertatis. D. Tho. 2 2. *q.* 186. *art.* 8. *& quæſt.* 104. *art.* 3.

2 Obligatio Voti Obedientiæ ſolùm extenditur ad res licitas, & honeſtas; ita vt cum certò conſtat, rem, quæ præcipitur eſſe illicitam, & malam, aut contra Regulam, aut Præceptum Superioris altioris, nullo pacto teneatur Religioſus obedire quantumuis ad Obediendum aſtringatur pœnis, & Cenſuris. Ratio eſt, non ſolum quia nulla lex humana obligare poteſt ad peccatum; ſed etiam quia Religioſus ſolùm tenetur obedire in his, quæ

Digitized by Google

quæ ſunt materia Voti, materia autem Voti non eſt, nec poteſt eſſe res illicita, & inhoneſta. D.Thom. *quodlib.* 10. *art.* 10. *&* 2.2. *q.* 104. *art.* 5. Leſſius 2. *de Iuſt. cap.* 41. *dub.* 9. *nu.* 76.

3 Hinc ſi Prælatus præcipiat res ſolùm concernentes vtilitati temporali ſui, aut ſuorum, & non vtilitati Spirituali, vt ſi præciperet ſubdito, vt ageret aliqua negotia alicuius ſui conſanguinei, aut amici, non tenetur ſubditus obedire, cum hæc non ſint ſecundum Regulam. Hieroym. Grat. *in Diſcipl. Regul. p.* 2. *cap.* 1. §. 4.

4 Nec etiam tenetur Religioſus obedire Prælato præcipienti vana, & impertinentia, vel quæ explicitè, ſiue implicitè non pertinent ad Regulam. Ratio eſt, quia obligatio Obedientiæ in Religioſis ſolùm conſurgit ex Voto Obediẽtiæ, quod emiſerunt, hoc autem Votum ſolùm eſt ſecundum Regulam illius Ordinis: & ita quicquid eſt vanum, & impertinens nulloque pacto ad Regulam ſpectans non cadit ſub obligatione. D.Thom. *quodlib.* 10. *art.* 10. Sanch. *lib.* 6. *in Decalogum cap.* 2 *nu.* 15.

5 Nec etiam eſt obligatus Religioſus obedire Superiori præcipienti actus mere internos, verbi gratia Fidei, Spei, Charitatis, &c. Ratio eſt, quia non poteſt Superior creatus, aut poteſtas humana præcipere, aut prohibere actus mere internos, cùm Eccleſia non iudicet de illis, aut cogat ad illos. Quando tamen actus internus eſt modus neceſſarius externi, qui præcipitur, tũc actus internus cadit ſub eodem præcepto, quo externus, & obligatur Religioſus ad illum. Vt ſi Superior præcipiat Religioſo, quòd recitet Officium Diuinum, aut dicat Miſſam pro aliquo, tunc enim tenetur habere actus interiores attentionis, & intentionis, quia ſunt modi neceſſarij actuum externorum, qui præcipiuntur. D.Thom. 2.2. *q.* 104. *art.* 5. Angelus *in Summ. verb. Obedientia num.* 1.

6 Nec obligatur Religioſus ex Voto Obedientiæ ad Obedientiam Formalem, illam ſcilicet, per quam ſubditus exequitur præcepta Superiorum, quatenus præcepta ſunt. Ratio eſt, quia non vouit Religioſus Obedientiam ſub motiuo Obedientiæ, ſed ſolùm Obedientiam materialem, ideſt executionem rei, quæ præcipitur. Ergo per illam ſufficienter ſatisfacit ſuo Voto, ſicut generaliter Fideles, hoc etiam modo ſatisfaciunt alijs præceptis humanis. Suarez 4. *to. de Relig. lib.* 4. *cap.* 14. Leſſius *de Iuſt. & Iur. lib.* 2. *cap.* 46. *dub.* 6. *nu.* 12.

7 Nec tenetur ex vi Voti Obedientiæ Religioſus exequi id, quòd ſcit ſuum Superiorem velle, vt faciat, niſi hæc voluntas aliquo præcepto manifeſtetur. Ratio eſt, quia non obligatur,

niſi

Digitized by Google

niſi ad Obediendum præceptis ſui Superioris, voluntas autem Superioris, niſi ſit intimata, non habet rationem præcepti. Vaſq. 1.2. *diſp.*155. *ad fin.* Tolet. *in Summ. tract. de Sept. pec. mort. cap.* 15. *num.* 10. Obedire autem voluntati Superiorum, etiam non intimatæ, eſt perfectiſſima Obedientia. Eò quòd ſic faciens, non ſolùm facit id ad, quòd tenetur, ſed, & id, ad quod non tenetur, & quod tantum cadit ſub Conſilio. D. Gregor. *lib.*35. *mor. cap.*13. D. Thom. *in* 2. *diſt.*44. *q.*2. *art.*3.

8 Hinc etiam non tenetur Religioſus ad ea, quæ Prælatus proponit ſolùm ſub conſilio. Ratio eſt; quia ea quæ ſunt ſub conſilio, vt ex ipſo nomine patet, ad nihil obligant; ſicut Vota Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis, quia Secularibus ſunt ſolùm propoſita vt conſilia, ad nihil obligant illos. Valent. 2.2. *diſp.*7. *q.*3. *punct.* Leſſius *de Iuſt. lib.*2. *cap.*46. *dub.*4. *nu.*23. Obſeruare tamen ea, quæ ſub conſilio ſolùm à Prælatis proponuntur, erit magna perfectio Obedientiæ, quam aliqui Superobedientiam appellant. Sanch. *lib.6. in Decal. cap.*1. *nu.*4.

9 Obligatur ergo ſolùm Religioſus ex vi Voti Obedientiæ, ad Obediendum præceptis ſuorum Superiorum, quomodocumque intimatis, ſiuè ore tenus, ſiuè ſcripto, ſiue alio modo. Ratio eſt, quia Obiectum Obedienciȩ ſolùm eſt præceptum Superioris. D. Thom. 2.2. *q.*186. *art.*9. Azor. *to.*1. *Inſt. Mor. lib.*12. *cap.*13. *q.* 1. Non tamen tenetur Religioſus ad Obediendum Superiori, niſi in ijs, quæ concernunt Regulam Religionis. Ratio eſt, quia Votum Obedientiæ Religioſorum, ſolùm eſt ſecundum regulam Ordinis. Silu. *verb. Relig.* 6. *nu.* 6. Sanch. *lib.*6. *in Decal. cap.* 2. *num.* 15.

10 Non tamen tenetur ſolùm Religioſus obedire Prælato in illis, quæ expreſsè continentur in Regula, ſed in illis etiam, quæ continentur implicitè, qualia ſunt illa, quæ neceſſaria ſunt ad Regulæ Obſeruantiam. Ratio eſt, quia ad hæc omnia ſe obligauit Religioſus eo ipſo, quo fecit profeſſionem ſecundum regulam. Vaſq. 1. 2. *diſp.*154. *cap.*4. Leſſ. *lib.*2. *de Iuſt. & Iur. cap.* 41. *dub.* 9.

11 Hinc ſi Prælatus præcipiat ſubdito ieiunare aliqua die, qua non tenetur ex Regula, vel aliam Corporis afflictionem ſubire, vel in pœnam delicti commiſſi, vel in cautelam ne in aliud incidat, tunc tenetur Religioſus obedire. Ratio eſt, quia hoc totum pertinet, & eſt neceſſarium ad Regulæ obſeruantiam. Vaſq. 1.2. *diſp.*154. *cap.*4. Angl. *in Flor.* 2. *p. q.*1. *de Voto art.*2.

12 Tenetur etiam Subditus obedire Prælato præcipienti præcepta communia omnibus Chriſtianis, vel etiam omnibus Eccleſia-

cleſiaſticis, aut Religioſis, vt audire Sacrum diebus Feſtis, dicere Officium Diuinum, &c. Ratio eſt, quia quamuis iſta non contineantur in Regula, ſunt tamen quaſi præambula quædam ad illam neceſſaria. Caiet. 2.2. *q.186. art.5.* id colligens ex D. Tho. ibidem.

13 Ea, quæ ſunt omninò ſupra Regulam, vt ſunt verbi gratia, nimis macerare Corpus, magnæ auſteritates, ſubire Martirium, imò, & facere mortificationes aliquas extraordinarias, vel ſolùm pro libito Superiorum, non poſſunt præcipi à Prælato Regularium, nec ad ea tenetur Religioſus. Ratio eſt, quia vt dixi Votum Obedientiæ ſolùm obligat ad ea, quæ Regulam Concernunt, ſiue explicitè, ſiue implicitè. S. Thom. 2. 2. *q.* 104. *art.5. ad 3.* Gerſ. *lect.* 4. *de Vit. Spir. alſ.* 62. *litt. R.* Imò nec Generalis cum toto Capitulo Generali poſſunt noua aliqua ſtatuta Regulam non concernentia præcipere. Vaſquez 1.2. *diſp.* 154. *c.*4. *nu.*25. Miranda *in Man. to.* 1. *q.* 26. *art.* 10. Si tamen in Regula dicatur obediendum eſſe Superioribus, etiam ſi ſupra Regulam aliquid præcipiant (prout in Regula Minorum *cap.*10. & in Conſtit. Societ. Ieſ. *par.* 3. *cap.*1. *§.* 23. *& par.*6. *cap.* 1. *§.* 1. videtur haberi) tunc Subditus tenetur obedire. Eò quòd in tali caſu id, quod præcipitur, eſt conforme Regulæ. Leſſ. 2. *de Iuſt. cap.*41. *dub.*9. *num.* 77.

14 Si Prælatus imponat aliquam pœnitentiam ſubdito propter ſuſpicionem delicti, quod reuera non commiſit, non tenetur ſubire talem pœnam. Eò quòd innocens, non debet puniri. In publico autem ratione ſcandali aliorum tenetur obedire. Nauarr. *in Summ. cap.*23. Vaſquez 1.2. *diſp.*174. *cap.vlt.*

15 Similiter quando Regula non præcipit obedire Superioribus, etiam ſupra ipſam, Religioſi illam profitentes non tenentur ex vi Voti Obedientiæ obedire Superioribus præcipientibus ire ad remotiſſimas partes, videlicet Indiarum, ad conuertendos infideles ad fidem. Non ſolùm quia id eſt expoſitum multis periculis corporis, & animæ, ſed etiam, quia hoc nullo modo concernit Regulam, quam ſunt profeſſi. Ludouic. Lopez 1. *par. Inſtruct. cap.*56. *colum.*1. Rodriguez 2. *to. Summ. cap.* 9. *nu.*5. *& to.*3. *quæſt. Regul. q.*19. *art.*7. Excipiuntur ab hoc Religioſi Societatis, quia ſpeciali voto ad hoc ſe alligant. Ijdem Authores.

16 Tenetur Religioſus obedire Prælato iubenti, vt eat ad commorandum in aliquo loco aëris intemperie laboranti. Quia hoc eſt conforme Regulæ, & neceſſarium pro conſeruatione locorum Regularium. Excipe caſum, quando ſubditus certò ſciret Prælatum hoc illi præcipere ſolùm ex odio, & mala voluntate erga ip-

ſum. Quia tunc Prælatus abutitur ſua poteſtate. Laurentius de Peirinis *to.1. q.1. de Obedientia cap.11.*

17 Tenetur etiam Religioſus obedire Prçlato prçcipienti, vt accipiat munus Prçlati, ſeu aliquod officium intra Religionem. Ratio eſt, quia hoc eſt conforme Regulç, & poteſt eſſe conueniēs Religioni. Imò etiam ſi dubitet de ſua ſufficientia. D. Anton. *3.par.tit.16.cap.1.§.7.& tit.17. cap.16.* Palud. *in 4. diſtin.19. q.1. art. 1.* Si verò Religioſus habeat impedimentum aliquod, quod nec ipſe, nec Prçlatus prçcipiens accipere officium poſſit amouere, vt ſi habeat aliquam incapacitatem, vel irregularitatem ſoli Papç reſeruatam, non tenetur obedire. Eò quòd nemo obligari poteſt ad illicitum. S. Thom.2.2.*q.* 185. *art. 2.ad 2.* Sot. *10. de Iuſt. q.2. art.2.* Secus eſt quando dubitat an ſit dignus. Quia in dubijs obediendum eſt. Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.3.nu.11.*

18 Non tamen poteſt Prælatus Religionis Papa inferior præcipere ſuo Subdito, vt accipiat Epiſcopatum, (idem dico de quocumque alio officio extra Ordinem) neque iſte tenetur obedire, licet laudabiliter ſatis Sancti aliqui viri ſuis Superioribus in hoc etiam obedientes fuerint, prout de B. Thoma de Villanoua, & Illuſtriſs. Bartholomæo de Martyribus, vtroque ex grauiſſima Auguſtinienſi familia, dicitur, ille etenim Archiepiſcopatum Valentinum, & iſte Bracharenſē, iubentibus Superioribus, acceperunt. Ratio eſt, quia fieri Epiſcopum non pertinet directè, aut indirectè ad obſeruantiam Regulæ, quam profeſſus eſt Religioſus, cum potius eximat ab illa; neque ordinatur per ſe ad bonum Religionis, ſed tantùm ad bonum Eccleſiæ. Solùm ergo à Papa, ad quem pertinet cura Eccleſiæ, poteſt cogi Religioſus ad hoc munus ſubeundum. Valent. 2.2.*diſp.* 10. *q.3. punct.3.* Sanch. *lib.6. in Decal. cap.2. nu.49.*

19 Tempore Peſtis, vel alterius mali Contagioſi, ex quo imminet periculum mortis tenetur Religioſus obedire Prælato ſuo præcipienti, vt miniſtret infirmis Religioſis illius Religionis. Non tamen tenetur obedire illi ſi præcipiat miniſtrare extraneis, niſi in caſu, quo deeſſent Parochi, qui illis miniſtrarent Sacramenta, vel Parochi, qui eſſent, non ſufficerent ad id præſtandum. Ratio primæ partis eſt, quia præſtare Religioſos ſibi inuicem mutua hæc miniſteria ad conſeruationem Religionis ſpectantia concernit Regulā, quam profeſſi ſunt, & ita tenentur ad ea, etiam cum periculo vitæ, ſicut tenentur milites præliari, vel eſſe in tali loco, cum eodem periculo. Ratio ſecundæ partis eſt, quia Religioſum ſeruire extraneis peſte infectis, cùm periculo vitæ, nō eſt ſecundum Regulam, ſed ſupra illam. Ratio etiam

tertiç

Digitized by Google

tertiæ partis eſt, quia Religioſi, præſertim Mendicantes, & alij; quorum inſtitutum eſt ſaluti proximorum incumbere, ſunt coadiutores Epiſcoporum, & Parochorum in ſalute proximorum procuranda, & ob id Fidelium Eleemoſynis ſuſtentantur. Rodrig. 3. *to. q.* 31. *art.* 3. & 4. Sanch. *lib.* 6. *in Decal. cap.* 2. *à nu.* 54. Vide dicta *cap.* 1. *nu.* 17.

20 Idem dico de tempore hæreſis, ſcilicet poſſe Prælatum pręcipere Religioſis, vt aſſiſtant alicui loco ad prędicandum, diſputandum, & defendendum Eccleſiam contra Hæreticos, etiam cum periculò vitæ. Ratio eſt eadem, quia hoc non excedit Regulam, quam profeſſi ſunt, ſed potius concernit illam, cum ex illa ſint coadiutores Epiſcoporum, & Parochorum. S. Thom. *opuſc.* 18. *cap.* 14. Rodr. *vt ſupra*.

21 Duobus Prçlatis contraria prçcipientibus non licet obedire minori neglecto maiori. Quia poteſtas minoris ſubordinata eſt maiori, & ita illi ſubiecta, & minus obligans. Lancel. *in Gnome Vit. Rel. lib.* 2. *ſect.* 1. *art.* 3. *reſol.* 6. Si tamen contingeret (quod rarò eueniet) quòd duo Prælati æqualis omninò auctoritatis aliquid Religioſo prçciperent, tunc parendum vel ei, qui prçcipit in ordine ad nobiliorem finem, vel ei qui primò prçcipit, vel ſi cętera ſint paria, cui magis placuerit. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *q.* 1. *de Obedientia cap.* 7.

22 Religioſi hoſpites, ſeu Peregrini in aliqua Prouincia, vel Conuentu non obligantur ſpecialibus prçceptis eius Prouincię, vel Conuentus. Ratio eſt, quia illa prçcepta tantùm ſunt poſita pro ſubditis. Attendendum tamen eſt in hoc, tum ad Conſtitutiones Religionis, tum ad conſuetudinem, & ne inde oriatur ſcandalum. Suar. *to.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 21. Oppoſitum affirmans de legibus: ita vt ad illas etiam obligētur Religioſi Hoſpites, & Peregrini. Idem *nu.* 23. Hoc tamen præcipuè intelligo in foro exteriori. Eò quòd ſi hoſpites, & forenſes non ſe conformant habitatoribus, oritur turbatio, & ſcandalum. Rodriguez *to.* 1. *quæſt. q.* 68. *art.* 4. Miranda 2. *to. Manual. q.* 29. *ar.* 6. Qui etiam bene addunt, etiam in foro interiori obligari, quando eſt ſcandalum, & non ſubeſt rationabilis cauſa illos excuſandi.

23 Non tenentur Religioſi interrogati, etiam ſub iuramento, ad manifeſtandum eum, quem deliquiſſe norunt, neque ipſi delinquentes tenentur ſe prodere, etiam ad quodcunque prçceptum ſuorum Superiorum, quādo adeò eſt occulta perſona, vt nulla infamia laboret, iuxta dicenda *cap.* 27. *num.* 11. & 12. Ratio eſt, quia iudex, ſeu Prçlatus non poteſt de tali perſona delinquente, quando eſt occulta, iuridicè interrogare. Ergo neque ſubditi ma-

Digitized by Google

nifeſtare. Caietan. 22. *q.*33. *art.*7. Suarez 4. *to. de Relig. lib.*10. *cap.*11. *num.*7. *&* *cap.*12. *à num.* 1. Secus verò, quando pręcedit aliqua infamia. Quia tunc iuridicè interrogantur. Sotus 5. *de Iuſt. q.*6. *art.*1. *concl.*1. Azor. *to.* 3. *lib.* 13. *cap.* 25. *dub.* 3. Vide dicenda *cap.*27. *nu. vt ſup.*

24 Non ſolùm tenetur Religioſus Pręlato ſuo obedire in rebus, quas certò cognoſcit eſſe licitas, & honeſtas, ſed etiam quando dubitat, an res, quę illi pręcipitur, ſit licita, nec ne: dummodò non ſciat euidenter eſſe malam, & illicitam. Ratio ſumitur, tum ex doctrina Diui Auguſtini *lib.*22. *contra Fauſtum c.*74. *&* 75. ſcilicet, quòd etiam Regi iniquo indicenti bellum obediendum eſt à ſubditis, dum non conſtat bellum eſſe iniuſtum: ex quo ſequitur, idem dicendum eſſe de Obedientia Religioſi erga ſuum Prelatum. Tum etiam, quia quoties Subditus poteſt habere iudicium prudentiale, quòd res, quę illi pręcipitur ſit licita, & honeſta, tenetur obedire: in caſu autem pręſenti poteſt habere hoc iudicium, etiam ſi habeat dubium ſpeculatiuum, an res, quę illi pręcipitur, ſit licita, vel non; eò quòd, cum Pręlatus habeat poſſeſſionem ſuę iuriſdictionis, & in dubijs melior ſit conditio poſſidentis, poterit iudicare Subditus Pręlatum licitè pręcipere; ac per conſequens ipſi tenere obedire. Nauar. *c. Si quis aũt n.* 114. *de Pœnit. diſt.*7. *&* *in Sum. cap.*23. Bannez 2. 2. *q.*40. *art.*1. *dub.*6. Male ergo Scioli quidam Religioſi, qui, vix Theologia, vel Caſibus Conſcientię à limine ſalutatis, arundine mathematica, quid Superiores ijs, vel illis pręſcribendis authoritatis habeant cum ſcandalo puſillorum factioſè metiuntur. Cùm, teſte Diuo Gregorio *in primo Reg. lib.* 2. *cap.*4. *Vera Obedientia, nec Præpoſitorum intentionem diſcutit, nec præcepta diſcernit, quia omne vitæ ſuæ iudicium maiori ſubdidit. Neſcit enim iudicare quiſquis perfectè didicerit obedire.*

25 Idem dico in caſu, quo Subditus dubitat rem pręceptam excedere Regulam, & limites poteſtatis Superioris, aut Pręlatum non eſſe legitimè electum, aut confirmatum, eſto ſit in pacifica poſſeſſione. Propter eandem rationem. *Sanch. lib. 6. in Decal. cap.*3. *nu.*4. 29. *&* 30.

26 Item quando Religioſus iudicat probabiliter, vt malum id, quod Superior pręcipit, dum enim hoc non conſtet ei euidenter tenetur obedire. Tum propter eandem rationem. Tum quia eſſet confuſio, & deſtructio Communitatis, ſi pretextu Opinionis probabilis nollet, quis Superiori obedire. Tum etiam, quia aliàs cogendi eſſent Superiores ad non pręcipiendum niſi ex certa, & euidenti notitia honeſtatis rei, quę pręcipitur, quod eſt ſupra

huma-

Digitized by Google

humanam facultatem. Cordub. *lib. 3. quæſt. q. 9.* Valentia 2. 2. *diſp. 7. q. 3. punct. 2.*
27 Similiter quando Prælatus præcipit aliquid contra, aut ſupra Regulam, ſi tamen conſtet euidenter, aut etiam probabiliter, imò etiã ſi res ſit ſpeculatiuè dubia, & quòd poſſit in illo diſpenſare, tenetur Religioſus obedire. Ratio eſt, quia in his caſibus tenetur credere, quòd præcipiendo illam rem diſpenſat in Regula, ac per conſequens, quòd poteſt diſpenſare, quòd debeat ipſi ſe conformare. Angel. *v. Relig. nu. 29.* Silu. *v. Relig. 6. q. 6.* Idem dicendum eſt quando dubitat Religioſus, an Prælatus ex iuſta cauſa diſpenſet. Propter eandem rationem. Nauarr. *in Sum. hiſp. cap. 23.* Leſſ. *2. de Iuſt. cap. 41. d. 9. nu. 77.*
28 Etiam cum Religioſus valetudine, aut aliquo impedimento probabili, dubius eſt, an teneatur, verbi gratia ieiunare, abſtinere à carnibus, dicere Officium Diuinum, &c. tenetur obedire Prælato præcipienti ne ieiunet, aut quòd carnibus veſcatur, aut quòd officium non perſoluat. Propter eandem rationem. Sot. *de Secr. memb. 3. q. 2. concl. 1.* Salas 1. 2. *q. 21. tract. 8. diſp. vnica ſect. 17. nu. 155.*
29 Imò generaliter loquendo, quòd ſubditi debeant, & poſſint ſtare determinationibus ſuorum Superiorum in dubijs, & ſcrupulis ipſorum ſubditorum conſcientiam tangentibus, cum conſilio aliquorum Patrum, ſi res magni ponderis fuerit, conceſſit Leo Decimus Franciſcanis, & per conſequens omnibus alijs, qui per communicationem ipſorum priuilegijs vtuntur. Cordub. *in Regula D. Franc. cap. 10. q. 2. punct. 3.* Miranda *in Manuali to. 1. q. 26. art. 5.* Quæ conceſſio, licet quia viuæ vocis Oraculo facta fuit, his temporibus nihil valeat quatenus nouam gratiam concedit; quatenus tamen explicatiua eſt iuris, quod habent Prælati ſupra ſubditos, vt veri ipſorum Paſtores, & Doctores, deſeruit ad intentum. Vide dicenda *cap. 18. nu. 56.*
30 Cum verò eſt dubium Religioſi circa factum in irregularitate, vt ſi dubitet an commiſerit homicidium, tunc iuſſus à Superiore non potente in illa irregularitate diſpenſare, vt celebret, non tenetur obedire. Quia dubius de homicidio iudicandus eſt irregularis. *Ex cap. ſignificaſti, & ex cap. ad audientiam de homicid.* Vaſquez 1. 2. *diſp. 66. cap. vlt. nu. 50.* Sairus *in clau. Reg. lib. 1. cap. 13. num. 38.* Cum verò dubium non eſt multum vrgens, ſi communicato cum prudenti Superiore, dixerit, illud non eſſe ſufficiens fundamentum ad dubitandum, deponendum eſt, & ſtandum iudicio Superioris. Vaſquez *vt ſup.* Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 3. nu. 22.*

Digitized by Google

31 Ex vi Voti Obedientiæ, quod Religioſi emittunt, tenentur obedire in his, quæ concernunt Regulam non ſolum Prælatis Religionis, ſed etiam ſpecialiter Summo Pontifici, non ſolùm quatenus eſt Caput Eccleſiæ, quo titulo omnes etiam ſæculares illi obedire debent, ſed ſpecialiter, etiam ratione Voti Obedientiæ emiſſi in profeſſione. Ratio eſt, quia Summus Pontifex eſt ſupræmus omnium Religionum Generalis, cum omnis poteſtas iuriſdictionis Generalis, & aliorum Prælatorum Religionis ab illo deriuetur: atque ita per Obedientiæ Votum illi ſubduntur Religioſi, & tenentur obedire. S. Thom. 2. 2. *q.* 186. *art.* 5. *ad* 3. Bañez 2. 2. *q.* 11. *art.* 10. *dub.* 6. *ad finem.* Idem dico de S. Congregat. Cardinalium ſuper Regulares, quia illa ſpecialiter inſtituta fuit à Sixt. V. & alijs Pontificibus pro regimine Regularium. Thom. de Ieſu *tract.* 3. *de viſitat. Reg. cap.* 17. *num.* 7.

32 Hinc ſi Pontifex, & Prælati Religionum contraria præciperent, obediendum eſt, etiam ex vi Voti Obedientiæ, Pontifici. Cum omnis iuriſdictio Prælatorum Religionis ſit in illo principaliùs, & ab illo deriuetur. S. Thom. *in* 2. *diſt.* 44. *in expoſ. liter.* Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 1. *nu.* 10.

33 Hinc etiam quando Religioſus fit Generalis ſuæ Religionis, quamuis eximatur ab Obedientia inferiorum Prælatorum manet Votum Obedientiæ illius quoad Papam. Cum non eximatur ab ipſius Obedientia, nec diſpenſetur cum illo in Voto emiſſo. Aragon 2. 2. *q.* 88. *art.* 11. Valentia 2. 2. *diſp.* 10. *q.* 3. *punct.* 8. Hinc quoque ſi Pontifex præcipiat aliquid, quod ſit ſimpliciter ſupra Regulam, ita vt illam nullo modo concernat, non tenetur Religioſus obedire. Quia debitum ſpeciale, quod habent Religioſi obediendi Pontifici vltra alios Chriſtianos eſt ſolùm ratione Voti Regulæ, quod emiſerunt, ac proinde non poterunt obligari ſupra illam. Leſsius 2. *de Iuſt. cap.* 41. *dub.* 9. *num.* 77. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 2. *num.* 22. Hinc præterea poteſt Pontifex eximere quemcumque Religioſum ab Obedientia inferiorum Prælatorum, & ſibi reſeruare. Quia hoc eſt vti iure ſupræmi Prælati Religionum quod habet. Quamuis non poſsit licitè hoc facere ſine cauſa. Quia hoc eſſet potius in deſtructionem, quam in ædificationem. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 11. *num.* 7. & 8.

34 Non eſt cõtra Votum Obedientiæ, quòd Religioſus grauatus à Prælato, cauſa querelæ recurrat ad Superiorem Prælatum, vt ſi eſt grauatus à Priore, quòd recurrat ad Prouincialem, & à Prouinciali ad Generalem. Ratio eſt, quia poteſtas minoris Prælati eſt ſubordinata maiori, & illi ſubiecta, ac per conſequens ab

illo

Digitized by Google

illo diſcutienda. Nauarr. *lib.2. Conſil.in 1.edit.tit.de ſent.& re iudicat. conſil.2. num.* 8. *in 2. tit. de appellat. conſ.* 5. *num.* 8. Sairus *lib.* 12. *clau. reg. cap.* 17. *num.* 38. An autem liceat appellatio à Iudice Regulari, vel illum recuſare, dicimus *cap.9. à nu.*4.

35 Si Prælatus præcipiat Religioſo,vt celebret Miſſam pro Petro,v.g. & ipſe celebret pro Franciſco, licet ſine dubio peccet ſic faciendo, cum in re licita, & honeſta, & conformi Regulæ tranſgrediatur præceptũ Superioris, nihilominus Miſſa illa proderit Franciſco, non Petro.Ratio eſt,quia Sacerdos in adminiſtratione Sacramẽtorum,& applicatione ſacrificiorum operatur, vt miniſter Chriſti, & vt habens ſolùm ab ipſo poteſtatem, ergo ſolùm illi ſubijcitur, non alij Superiori quoad has actiones. Suarez *to.3. in 3.par.diſp.79.ſect.9.* Ledeſma *1.par.Summ.de Eucbariſt. c.*18. *concluſ.*18.

36 Non eſt contra Votum Obedientiæ, quòd aliquando ſubditi ſuos Prælatos corrigant, poſſunt enim id, & quandoque debent facere. Nam illud Matthæi 18. & Lucæ 17. *Si peccauerit in te Frater tuus corripe illum*, omnes comprǽhendit; tam ſubditos, quàm Prælatos. Valentia *to.3. diſp.3. q.*10. *punct.*4. Rodrig.*to.2. quæſt. regul. q.*8. *art.*2. Quando tamen Prælatus eſt corrigendus propter aliquos deffectus, corrigi debet à perſonis grauibus, & authoritatis, & leniter, humiliter, & reuerenter. Probat id D. Thom. 2.2. *q.*33. *art.*4. ex illo Pauli *1.ad Thimoth.*5. *Seniorem ne increpaueris,ſed obſecra vt patrem*. Valentia,& Rodrig.citati.

37 Præcepta Superiorum Regularium, etiam ſi adiunctas habeant cenſuras, ligant inferiores, quamuis exiſtant extra eorum Monaſteria, & Prouincias. Ratio eſt, quia Prælati Religioſorum non habent territoria diuiſa ſicut Epiſcopi, ſed eorum iuriſdictió eſt in ordine ad perſonas ſubditas ſecundum ſe, & vbicunque ſint, cum ratione Voti Obedientiæ ſe illis abſolutè ſubiecerint, ergo vbicunque fuerint poſſunt illis præcepta imponere. Siueſt. *verb. excommunicatio* 2.*nu.*15. vbi refert quoſdam dicentes, totum mundum eſſe territorium Prælatorum Regularium. Cornexo *to.2. in 3.par.* S.Tho.*tract.5. de cenſur. diſp.6. dub.2.*

38 Non tenetur ſubditus obedire ſuo Superiori excommunicato publico,ſeu non tollerato,quia tunc caret iuriſdictione circa ſubditos. Imò neque poteſt licitè Superiori ſic excommunicato obedire: quia hoc eſſet recognoſcere in illo poteſtatem iuriſdictionis, quam non habet, & communicare cum illo, quod non licet. Cornexo 2. *to. in 3. par. diſput.* 10. *de excommunic. §. 5. dub.*1. Vide Suarez *to.5. de cenſur. diſput.*15.*ſect.*7.

39 De Obedientia debita à Religioſis Regulæ ſuorum Ordi-

Digitized by Google

num dicimus *cap.*7. & de obedientia ad Conſtitutiones, ſeu Statuta *cap.* 8. & de obedientia ad decreta Conciliorum, Summorum Pontificum, & Sacrarum Congregationum *cap.* 9. & 10. Inſuper, in quibus teneantur obedire Dominis Epiſcopis, & Prælatis Eccleſiarum, aut etiam Principibus ſecularibus *cap.* 11. Deinde de Obedientia Regularium ad Epiſcopatum, vel alias dignitates aſſumptos *cap.* 17. Et de obedientia, quam Religioſi eiecti à ſuis Ordinibus obſeruare debent, *cap.* 23. De Nouitijs *cap.* 24. Et de Monialibus, *cap.*25.

De obligationibus Religioſorum propter Votum Caſtitatis.

CAP. V.

1 QVI Caſtitatem in Religionibus vouerunt, non ſolùm peccant contrahendo Matrimonium, ſed & Matrimonium ipſum eſt irritum, & inualidum, etiam ſi conſummatum ſit. Ita habetur in Conc. Vien. *Clem. vnica de Conſang.* Trident. *ſeſſ.*24. *Can.*9. & alijs Concilijs. Sanch. *lib.*7. *de Matrim. diſput.*26. Cornexo *to.*2. *in* 3.*par. diſput.*7. *de Matrim. dub.*9. Num autem Matrimonium celebratum poſt profeſſionem ſit irritũ iure naturali, an ſolùm iure Eccleſiaſtico alijs relinquimus. Leſſ. *de Iuſt. & Iur. lib.*4. *cap.*41. *nu.* 68. Vide dicta ſupra *cap.*2.*nu.*12. & Cornexo vt ſupra, vbi etiam de excommunicatione ipſo facto, quam incurrunt Religioſi, ſi ſcienter contrahant matrimonium, *ex Clem. vnica de Conſang. & Affinit.*

2 Religioſi profeſſi aliquam, ſiue Virginem, ſiue Viduam in Matrimonium ducẽtes ſunt irregulares irregularitate bigamiæ ſimilitudinariæ. *Ex cap. Monacho* 27. *q.*1. Ius enim interpretatur iſtos contraxiſſe duo Matrimonia, alterum ſpirituale cum Chriſto, & alterum carnale, licet inualidum, cum fœmina. Sanchez *lib.*7. *de Matrim. diſp.*85. *num.*5. *&* 6. Cornexo *to.*2. *in* 3.*p. diſput.*10. *de irregularit. dub.*2.

3 Per Caſtitatem promiſſam tenetur Religioſus abſtinere ab omni actu venereo, ſiue interno, ſiue externo, qualiſcumque ille ſit, vt à turpibus cogitationibus, delectationibus moroſis, conſenſu, actibus externis, &c. Ratio eſt, quia Votum Caſtitatis eſt noua obligatio, quam ſibi Religioſus imponit ſupra obligationem Iuris naturalis, & diuini. Ius autem naturale, & diuinum

pro-

Digitized by Google

prohibet hæc omnia extra coniugium. Suarez *to.1. de Relig.lib. 3.cap.3.*

4 Hinc fit, quod omnis actus venereus, qui in ſecularibus extra coniugium eſt peccatum contra Caſtitatem, ſit in Religioſo ſacrilegium. Eò quòd ratione voti emiſſi talis actus opponitur virtuti Religionis. Leſſius *2. de Iuſtit. cap. 41. dub. 9. num. 78.* Hæc autem malitia ſacrilegij eſt mortalis in illis actibus, in quibus malitia libidinis eſt in ſecularibus mortalis; venialis verò, in quibus illa eſt venialis. Ratio eſt, quia circunſtantia voti Caſtitatis non immutat obligationem iuris naturalis, ſed ſolùm addit circumſtantiam ſacrilegij, quæ circumſtantia ſequitur naturam actus, cui adiungitur. Leſſius *vt ſupra.* Sanchez *lib.5. in Decalog. cap.6. nu.9.*

5 Contingere tamen poterit, quòd actus venereus, qui in ſæcularibus ſolùm eſt venialis, v. g. verbum inhoneſtum, geſtus impudicus, vſus veſtis laſciuæ, &c. ſit mortalis in Religioſo ratione ſcandali. Ratio eſt, quia cum talia vident in Religioſo ſæculares graue ſcandalum concipiunt. Eò præſertim, quòd Religioſus debet eſſe, & apparere omnimodè ab huiuſmodi alienus. Imo credo tale peccatum mortale ſcandali eſſe contra votum Caſtitatis promiſſæ à Religioſo (cum peccatum ſcandali reducatur ad eandem ſpeciem, ad quam pertinet peccatum illud, ad quòd inducit) ac perinde in caſu, quo violatio Caſtitatis ſit caſus reſeruatus Religioſo, maneat quoque reſeruata hæc culpa. Quidquid dicat Sanchez *lib.5. in Decalog. cap.6.nu.11.*

6 Caſtitas Religioſa non ſolùm excludit commixtionem veneream, aut aliam actionem exterius conſummatam; ſed etiam aſpectum, locutionem, tactus, literarum, vel munuſculorum miſſionem, frequentem acceſum, aut locutionem cum fœminis, &c. Ratio eſt, quia ſicut iſta in ſæcularibus ſunt contra Caſtitatem, vel continentiam, ita in Religioſis ſunt contra votum. Lancillottus *in gnom. vit. Relig. lib.2. ſect.2. art.1. reſolut.2.*

7 Probabile eſt Religioſorum militarē, v.g. S. Iacobi, &c. peccare contra Caſtitatem, quando debitam militiam ommittit ex affectu ad rem vxoriam. Ratio eſt, quia licet votum Caſtitatis iſtorum militum nō obliget illos, niſi ad Caſtitatem coniugalem; ac per conſequens poſſint habere vxores; obligat tamen illos etiam ad dimittendam vxorem, quando id neceſſarium eſt, vt bello interſint: ſi ergo id non faciunt, peccant contra votum Caſtitatis promiſſum. Suarez *4.to. de Relig. tractat.9. lib.1. cap. 4. num. 19.*

8 Religioſus Sacerdos, ſeu in ſacris Conſtitutus peccans contra

tra

tra Caſtitatem tenetur ſecundum aliquos manifeſtare in confeſſione circumſtantiam voti Caſtitatis Religioſæ, & voti Caſtitatis annexi Sacerdotio, aut Ordini ſacro. Videntur enim ibi eſſe duæ malitiæ ſpecie diuerſæ, altera contra Caſtitatem Religioſam, & altera contra Caſtitatem debitam Sacerdotio, aut Ordini Sacro. Petrus de Ledeſma *cap.19.de pœnit.* Alij verò probabiliſſimè docent oppoſitum,& dicunt ſufficere, quòd dicat, ſe contra Caſtitatis Votum deliquiſſe. Eò quòd duplex illa malitia non eſt ſpecie diuerſa, ſed contra eandem virtutem: nec diuerſitas præceptorum facit malitias diuerſæ ſpeciei. Sanchez *lib. 7. de Matrimonio diſput.27.à num.*22. Bonacina *quæſt.4.de Matrimon. punct.vlt. num.*28. In caſu autem, quòd Confeſſarius cognoſcat pœnitentem eſſe Religioſum, Sacerdotem, aut Diaconum, nec tenetur dicere circumſtantiam aliquam voti Religioſi,aut Ordinis Sacri. Eò quod Confeſſarius ſciens pœnitentem eſſe Religioſum,Sacerdotem,vel Diaconum, &c. ſufficienter, etiam ſcit peccata ipſius carnalia habere oppoſitionem cum Voto ſolemni Caſtitatis, & eſſe ſacrilegia. Bonacin. *vt ſup. nu.*31.

9 Religioſus, qui vltra votum ſolemne Caſtitatis, fecit etiam votum ſimplex Caſtitatis,& peccat contra illam, licet ſecundum aliquos teneatur confiteri vtramque circumſtantiam: eò quòd obligatio ſeruandi Caſtitatem ex Voto ſolemni ſit maior, & diuerſa, quàm illa, quæ naſcitur ex Voto ſimplici. (Aragon. 2.2. *q.* 88.*art.*7.) Alij tamen docent oppoſitũ: Eò quòd vtrũque Votum eſt eiuſdem ſpeciei,ſolùm accidentaliter diuerſum,ac per conſequens in tali peccato ſolum eſt vna malitia ſacrilegij, quæ ſufficienter explicatur,dicendo ſe violaſſe votum Caſtitatis. Sanchez *lib.7.de Matrimon.diſp.*27.

10 Peccatum Religioſi contra Caſtitatem,ſeu *lapſus carnis voluntariùs opere conſummatus*,reſeruari poteſt à Superioribus Regularium. Ità Clem.VIII.Ann.1593. in decreto de reſeruatione caſuum, vbi inter eos, quos permittit poſſe reſeruari, ponitur iſte nono loco. Quarant.*in Summ.Bullar.verb.caſus reſeruat.* Per lapſum autem carnis voluntarium opere conſummatum,intelligitur non ſolùm,fornicatio,adulterium,inceſtus,&c. ſed etiam quæcunque voluntaria pollutio, aut mollities. Eò quòd etiam eſt lapſus carnis in ſua ſpecie opere conſumatus, licet aliàs in ordine ad alium actum, videlicet copulam, conſumatus non ſit. Suarez 4.*to.de Religion.tract.*8.*lib.*2.*cap.*18.*nu.*12.

11 Religioſus (quod abſit) peccatum Sodomiæ committens, non ſolùm peccat contra Caſtitatem, vt conſtat; ſed etiam vltra pœnas diſpoſitas in Conc.Lateran.ſub Alex.III. relato *in cap.cle-*

rici

Digitized by Google

rici de exceſſ. prælat. incurrit in pœnas taxatas à Pio V. in Conſtitutione, quæ incipit: *Horrendum illud* Ann. 1568. edita *in 2. tom. Bullar. nu. 72.* vbi hæc habentur. *Omnes, & quoſcunque Presbiteros, & alios Clericos Seculares, & Regulares, cuiuſcunque gradus, & dignitatis, tam dirum neſas exercentes, omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Eccleſiaſtico præſentis canonis authoritate priuamus. Ita quod per iudicem Eccleſiaſticum degradati, poteſtati ſtatim ſeculari tradantur, qui de eis illud idem capiat ſupplicium, quod in laicos hoc in exitio deuolutos, legitimis reperitur ſanctionibus conſtitutum.* Extenditur præſentis Conſtitutionis diſpoſitio, ad eum, qui fæminam præpoſtera libidine cognouerit. Quia hic etiam eſt verè Sodomita. Proſp. Auguſt. *in addit. ad* Quarant. *in Summ. Bull. ver. Sodomia.* Et ad illum, qui crimen beſtialitatis perpetrauerit. Propterea quòd videtur eſſe eadem ratio. Rodriguez *in Summ. par. 1. cap. 209.* Limitatur tamen ab aliquibus vt non procedat huius Conſtitutionis diſpoſitio in eo qui copulam Sodomiticam non conſummauit intra vas contra naturam ſemen effundendo. Quia per hoc ſolùm conſummatur actus Sodomiticus. Nauarr. *in Man. cap. 27. nu. 250.* Proſper. Aug. *in addit. ad* Quarant. *vt ſup.* In odium tamen tanti criminis exiſtimo ſufficere copulam, ſeu coniunctionem contra naturam cum alio habere, etiam ſine effuſione ſeminis. Quia tunc ſufficientiſſimè intelligitur conſummatus actus iſte abominabilis. Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 30. art. 19.* Conſentio tamen prædictis authoribus, quatenus dicunt non ſufficere ad incurrendas pœnas prædictæ Conſtitutionis habere cum alio pollutionem. Vide dicenda *cap. 10. nu. 8.*

12 Difficilius eſt decidere, an incurrendas illas ſufficiat, quod quis, vel per vnam vicem tantùm hoc crimen perpetrauerit. Multi, & probabiliter, dicunt, quòd non. Eò quòd non ſine cauſa Pontifex poſuit illam particulam *exercentes*, quæ denotat actum per aliquas vices continuatum. Nauarr. *vt ſup.* Proſp. Aug. *etiam vt ſup.* Quamuis autem per vnam vicem ſolùm non incurrantur pœnæ huius Cõſtitutionis, incurruntur tamen aliæ taxatæ ab eodem Pontifice in alia Conſtitutione Ann. 1566. edita, quæ incipit: *Cumprimum*, vbi dicit. *Si quis crimen neſandum contra naturam, propter quod ira Dei in filios diffidentiæ venit, perpetrauerit, curiæ ſeculari puniendus tradatur, & ſi clericus fuerit, omnibus Ordinibus degradatus ſimili pœnæ ſubijciatur.* Rodriguez *tom. 1. quæſt. 30. art. 19.*

13 De Religioſo autem ſolùm attentante hoc ſcelus perpetrare, & de facto non perpetrante ob reſiſtentiam, vel impedimentum,

tum, quidam volunt incurrere pœnas ſupradictas; alij verò negant. Ego verò exiſtimo, quoad forum conſcientiæ non incurrere illas, quia leges pœnales, maximè cum graues pęnas infligunt, non debent ampliari vltra id quod ſonant: in his autem legibus ſolùm eſt ſermo de ijs, qui actum Sodomiticum committunt, non de ijs, qui ſolùm committere attentant. Quoad forum verò exterius ſecus dicendum videtur, maximè ſi vſus patriæ ita ferat. Quia in delictis atrociſſimis punitur affectus, & conatus, etiam ſi effectus non ſequatur. Rodriguez, & Proſper Auguſtinus *vt ſuprà citati*.

14 Propter Caſtitatem à Religioſis viris conſeruandam prohibitum eſt illis ab Eccleſia, præſertim Pio V. & Gregorio XIII. admittere intra ſua monaſteria fœminas cujuſcunque qualitatis, & conditionis ſint. De quo late *cap. 10. à num. 9.* Similiter propter eandem Caſtitatem à Religioſis fœminis, ſeu Monialibus obſeruandam præcipitur etiam illis non admittere intra ſua Monaſteria quaſcunque perſonas, ſiue viros, ſiue fœminas, aut egredi è ſuis Monaſterijs, pauciſſimis caſibus exceptis. De quo *cap. 25. à nu. 16.*

15 Ob maiorem etiam honeſtatem, & Religioſum decorem conſeruandum à viris Religioſis præcipiuntur hæc illis à Clem. VIII. *in decret. pro reformat. Regular.* Innouatis à S. Congregatione iuſſu SS. D.N. Vrbani VIII. *Habeat Superior Clauem ita fabrefactam, vt cum ſibi videbitur cellas omnes reſerare poſſit, & propterea nullus cellam, etiam noctu ita claudat, quin ſemper à Superiore aperiri poſſit.* Item. *In medio dormitorij totam noctem lampas colluceat.* Itemque. *Sigillatim ſuo quiſque lecto cubet, neque vllibi duo eodem lecto dormire poſſint, qui omnes ad certam formam redigendi erunt.* Quæ quidem decreta vt pote concernentia Regulam, & votum Caſtitatis Religioſorum, absdubiè obligant illos ad mortale, vel veniale iuxta materiæ grauitatem, & alias circunſtantias temporis, loci, &c.

16 Religioſi, qui in peccatum carnis lapſi ſunt, varias pęnas incurrunt, iuxta diuerſa ſtatuta Religionum, & pro noſtra vide *3. par. Conſtitut. cap. 7.* De iure autem communi loquendo Religioſi fornicarij pœnam quidam volunt eſſe depoſitionem, quod multo magis eſt verum ſi fornicatio fuit ſacrilega, quæ vocatur adulterium ſpirituale, ſcilicet cum Moniali. Nauarrus *de pœnit. diſt. 5. nu. 121.* Alderete *lib. 2. de Religioſ. diſciplin. cap. 15. §. 1.* Imo qui Virginem Deo ſacram cognouit, iure ciuili vltimo ſupplicio traditur, iure autem Pontificio deponitur, atque incarceratur. Alderete *vt ſuprà §. 4.* Similiter, qui ſtuprum commiſerunt, iure

ciuili

ciuili capite plectuntur, ſi per vim ſtuprarunt: iure autem Canonico perpetuò deponuntur. Alderete *vt ſupra* §. 2. Adulteri etiam perpetuò ſunt deponendi, & in Monaſterium detrudendi. Rodriguez *to.* 2. *q.* 28. *art.* 3. Inceſtuoſi etiam iure ciuili vltimo ſupplicio puniebantur olim, hodie verò variè puniuntur, ſed iure Canonico perpetuò deponuntur. Rodriguez *tom.2.q.26.art.1.* Alderete *vt ſupra* §.4. illi verò, qui Sacramento pœnitentiæ abutentes aliqua in confeſſione, vel circa illam, aut in loco ad confeſſiones deputato contra Caſtitatem perpetrari audent, à S. Inquiſitione puniuntur, iuxta dicenda *cap.19.num.33.*

De obligationibus Religioſorum ratione Voti Paupertatis.

CAP. VI.

SANCTÆ, & Religioſæ Paupertatis excellentia ex eo conſpicitur, quòd eam Saluator noſter inter Beatitudines potiùs, quàm inter virtutes numerauerit, Mathæi 5. dicens: *Beati Pauperes ſpiritu, quoniam ipſorum eſt Regnum Cælorum.* Quaſi oſtendere volens, per ipſam quendam fœlicitatis gradum homines in hac vita conſequi poſſe. & Math. 19. oſtendere volens adoleſcenti viam perfectionis dixit: *Si vis perfectus eſſe vade, & vende omnia quæ habes, &c.* Sane oſtendens primum perfectionis Religioſæ fundamentum Paupertatem eſſe. Cuius exacta cognitio maximè neceſſaria eſt Religioſorum conſcientijs; alijs laxiùs, alijs ſtrictiùs de ipſa ſentientibus, ex quo non mediocres ſcrupuli oriri ſolent, multaque peccata. Ideò ergo in hoc puncto accuratiùs plura nobis dicenda erunt.

2 Paupertas Religioſa eſt vltronea, & voluntaria rerum temporalium abdicatio, per quam Religioſus ipſorum proprietate priuatur, Ratio eſt, quia opponitur proprietati, quæ eſt facultas poſſidendi, & vtendi aliqua re ad libitum. S. Tho. 2. 2. *q.186. art.3.* Azor. *to.1.Inſtit.mor.lib.12.* Vnde Paupertas Religioſa priuat primò dominio cuiuſcumque rei temporalis. Eſt enim dominium ius perfectè diſponendi de re corporali: per paupertatem autem tollitur hoc ius perfectè diſponendi. Priuat ſecundò vſufructu, quod eſt ius vtendi, & fruendi aliena re, ſalua illius ſubſtantia. Nam per paupertatem etiam priuatur Religioſus hoc iure, niſi dependenter à voluntate Superioris. Priuat ter-

tiò

Digitized by Google

tiò vſu iuris, qui eſt ius vtendi aliena re. Propter eandem rationem. Non tamen priuat vſu facti. Quia iſte non opponitur Paupertati, cum conſtet etiam ſeruos, qui nihil omninò habent proprij, habere hunc vſum reſpectu, v. g. veſtium, & ciborum, quæ illis à Dominis ſuis conceduntur. Azor. *vt ſupra*. Leſſius *2. de Iuſt. & Iure cap. 4. & 41.*

3 Ex quo infertur Religioſum non ſolùm non poſſe habere dominium, vſum fructum, aut vſum alicuius rei, prout important quid iuris, ſed etiam neque poſſeſſionem, adminiſtrationem, aut peculium, prout etiam quid iuris important. Ratio eſt, quia iſta omnia hoc modo ſumpta denotant facultatem vtendi aliqua re ex propria voluntate, & independenter à voluntate alterius. Quod repugnat Voto Paupertatis. Quemadmodum enim per Votum Obedientiæ Religioſus omnes ſuas actiones voluntati Superioris ſubiecit, ita per Votum Paupertatis omnem temporalium rerum vſum voluntati Superioris ſubmiſit. Nauarr. *com. 2. de Regular.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 18. num. 25.* Solùm poſſunt dici Religioſi habere vſum facti, id eſt, vſum rerum neceſſariarum dependenter à voluntate Superiorum. Quia hic vſus non pugnat cum Paupertate. Nauarr. *vt ſupra*. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regul. q. 29. art. 4.*

4 Poſſunt tamen Religioſi dici habere dominium, ſeu proprietatem iurium, aut bonorum ſpiritualium, ſeu internorum animi. Eò quòd per Votum Paupertatis non renunciant prædictis bonis, aut iuribus ſpiritualibus, ſed ſolùm bonis temporalibus. S. Tho. *2. 2. q. 186. art. 7. ad 4.* Leſſius *de Iuſt. lib. 2. cap. 4.* Imò etiam quarumdam rerum, quæ non ſunt pretio æſtimabiles, v. g. paucarum reliquiarum, Agnus Dei, &c. Quia per Votum Paupertatis ſolùm abdicarunt à ſe dominium rerum pecunia, aut pretiò æſtimabilium. Ita colligo ex S. Tho. *vt ſup.* Hinc ſi habeant, vel accipiant iura aliqua Eccleſiaſtica, v. g. facultatem excommunicandi, abſoluendi, diſpenſandi, &c. ſine licentia non erunt proprietarij. Propter eandem rationem. Nauarr. *com. 2. nu. 2. de Regular.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 19. nu. 58.* Secus dico de iure moderandi cathedras in vniuerſitatibus. Quia hoc eſt pecunia æſtimabile, & habet annexam pecuniam. Sanchez *ibidem*. Qui hoc etiam extendit ad gradus Doctoratus, & Magiſterij.

5 Poſſunt etiam dici Religioſi habere dominium bonorum temporalium in communi. Ratio eſt, quia hoc non repugnat Voto Paupertatis, quod ſolùm dicit abdicationem dominij priuati bonorum temporalium. Et ita Conc. Trident. *ſeſſ. 25. de Regularib. cap. 3.* ſic habet. *Concedit S. Synodus omnibus Monaſterijs,*

Digitized by Google

ſterijs, & Domibus tam virorum, quàm mulierum, & Mendicantium; exceptis Domibus Fratrum S. Franciſci Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de Obſeruantia vocantur, etiam quibus, aut ex Conſtitutionibus ſuis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apoſtolico non erat conceſſum, vt deinceps bona immobilia eis poſſidere liceat, &c. Prædicti autem Minores de Obſeruantia, nec in particulari, nec in communi dici poſſunt habere dominium bonorum, quæ poſſident. Quia ita determinarunt Nicolaus III. *cap. exijt de verb. ſignificat. in* 6. & Clem. V. *clem.* 1. *§. proinde cum vir Sanctus.* Quare dominium earum rerum, quas iſti Patres poſſident, pertinet ad Summum Pontificem, vel Sedem Apoſtolicam, maximè poſt Bullam quandam Martini V. & Pauli III. Rodriguez 2. *tomo quæſt. Regul. q.* 125. *art.* 6. Vel ſaltem dominium pecuniarum, quæ illis dantur pertinet ad dantem illas, dominium verò aliarum rerum, quas poſſident, ad Summum Pontificem. Quia hoc videtur determinatum à Pontifice prædicto *cap. exijt §. cæterum, cum in eadem.* Sotus 4. *de Iuſt. q.* 1. *art.* 1. Rebellus *de Iuſt. p.* 1. *lib.* 1. *q.* 7. *ſect.* 4. Domus etiam profeſſæ Societatis Ieſu nequeunt habere, nec in particulari, nec in communi redditus aliquos, aut bona ſtabilia, vel poſſeſſionem, præter eam, quæ illis ad habitationem, vel vſum fuerit neceſſaria. Ita habetur in Bulla Iulij III. *& in Conſtit. Societ. par.* 6. *cap.* 2. *§.* 5. Non obſtante etiam, quòd Religioſi Mendicantes in communi bona quamuis immobilia poſſident, poſſunt tamen dici Mendicantes. Ita declarauit Pius Quintus in Bulla, quæ incipit, *Romanus Pontifex* Anno 1567. edita, & eſt in ſecundo tomo Bullarij Laertij *nu.* 44.

6 Non ſolùm tenentur Religioſi ad non habendum proprium ex vi Voti Paupertatis, quod emiſerunt; ſed etiam ex vi præcepti Eccleſiaſtici, illis, hoc prohibentis. Patet hoc *ex cap. Non dicatis* 12. *q.* 1. *& ex cap. Cum ad Monaſterium de ſtatu Monac.* vbi ſic habetur. *Prohibemus in virtute Sanctæ Obedientiæ, ne quis Regularis proprium aliquo modo poſſideat, ſed ſi quis aliquid habeat proprij totum in continenti reſignet.* Idem habetur *in c. Monach. de ſtatu Monac. & in c. Superquodã.* Inſuper in Conc. Trid. *ſeſſ.* 25. *c.* 2. ſic habetur. *Nemini Regularium tam Virorum, quàm Mulierum liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuſcumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquiſita tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus poſſidere, vel tenere, ſed ſtatim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur.* Sunt etiam alia Decreta Pontificum circa hoc, de quibus infra.

7 Nec ſolùm tenentur Religioſi quomodolibet nõ habere proprium, aut ſeruare Paupertatem, ſed etiam ſpecialiter viuendo

vita

Digitized by Google

vita communi in victu, veſtitu, lectiſternijs, & alijs, diſpenſatis, & diſtributis à Superiore, inſpectis ætatibus, & neceſſitatibus ſingulorum. Ratio eſt, quia licet ſine tali vita communi poſſit obſeruari ſimpliciter Votum Paupertatis, cum ſubſtantialiter in eo conſiſtat, vt non habeatur dominium alicuius rei temporalis, aut vſus ipſius ſine licētia Superioris. Nauarrus *comment.* 3. *de Regularibus num.* 25. Thomas de Ieſu *ſuper cap. non dicatis* 4. *par. cap.* 3. nihilominus tamen Eccleſia à Spiritu ſancto edocta videns, quòd ſine prædicta vita communi difficilè obſeruari poſſit Paupertas religioſa, ideo omnibus Religioſis iſtum ſpecialem modum Paupertatis, qui in vita communi conſiſtit obſeruandum præſcripſit. Primò in Conc. Trid. in loco ſupra adducto, vbi poſt quam dixit. *Nemini Regularium, tam virorum, quàm mulierum liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuſcumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis adquiſita, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus poſſidere, vel tenere; ſed ſtatim ea Superiori tradantur, Conuentuique in corporentur*: Subiungit immediatè. *Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regularium concedere, etiam ad vſumfructum, vel vſum, adminiſtrationem, vel commendam. Adminiſtratio autem bonorum Monaſteriorum, ſeu Conuentuum, ad ſolos officiales eorundem, ad nutum Superiorum amouibiles, pertineat. Mobilium verò vſum ita Superiores permittant, vt eorum ſupellex ſtatui Paupertatis, quam profeſſi ſunt, conueniat. Nihilque ſuperflui in ea ſit; nihil etiam, quod ſit neceſſarium, eis denegetur.* Quod decretum iuxta hoc intentum intellexit Concil. Mediol. *parte tertia t. de Comm. Vit. vſu.* Loquens de Monialibus ſic inquiens. *In omnibus Monaſterijs, quoad cibum, potum, ſomnum, veſtitum, cæteraſque res attinet, omnes communiter viuant, vt à Sancto Concil. Trident. decretum eſt.* Et Concil. Camerac. *t. de Monach. cap.* 9. *&* 10. dicens: *Cum Sacroſancta Synodus Tridentina præceperit ea, quæ ad communem vitam, victum, & veſtitum pertinēt fideliter obſeruari: mandat hæc Synodus omnibus Religioſis, vt diligentiſſimè Paupertatis Votum, tamquam ineffabilis cuiuſdam, & dulciſſimæ quietis cauſam cuſtodiant: neque proprietatis vitio violent. Caueant igitur ne quid ſibi ita retineant, vel retinere deſiderent, vt communitati nolint eſſe commune, neuè ad peculiares vſus eo vtantur ſine Superioris conſenſu.* Thom. de Ieſu *vt ſup. cap.* 2.

8 Secundò ex Clem. VIII. in decretis pro Reformat. Regul. quæ habentur inter Bullas huius Pontificis *in* 3. *tom. Bullar. num.* 60. & nuper approbata, & innouata ſunt à Sacra Congreg. Concil. authoritate S. D. N. Papæ Vrbani Octaui *in Decr. de Apoſtat. &*

Eie-

Eiectis per hæc verba. *Quò Tridentini Concil. Decreta de Paupertatis Voto cuſtodiendo fideliùs obſeruentur, præcipitur, vt nullus ex Fratribus, etiamſi Superior ſit, bona immobilia, vel mobilia, aut pecuniam, prouentus, cenſus, eleemoſynas, ſiue ex concionibus, ſiue ex lectionibus, aut pro Miſſis, tam in propria Eccleſia, quàm vbicumque celebrandis, alioue ipſorum iuſto labore, & cauſa, & quocumque nomine acquiſita, etiam ſi ſubſidia conſanguineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donationes fuerint, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus poſſidere poſſit: ſed ea omnia ſtatim Superiori tradantur, & Conuentui incorporentur, atque cum cæteris illius bonis, redditibus, pecunijs, ac prouentibus confundantur, quò communis inde victus, & veſtitus omnibus ſuppeditari poſſit. Neque Superioribus quicumque illi ſint, vllo pacto liceat, eiſdem Fratribus, aut eorum alicui bona ſtabilia, etiam ad vſumfructum, vel vſum, adminiſtrationem, aut commendam, etiam depoſiti, aut cuſtodiæ nomine concedere. Eorum verò, quæ ad neceſſitatem conceſſa erunt, nullus quicquam poſſideat, vt proprium, neque vt proprio vtatur. Qui in præmiſſorum aliquo deliquerit, pœnas nedum à Concilio Tridentino præſcriptas, ſed alias quoque multò grauiores, Superiorum arbitrio imponendas, incurrat. Nulla quæcumque Superiorum diſpenſatio, nulla licentia, quantum ad bona immobilia, vel mobilia, fratres excuſare poſſit, quominus culpæ, & pœnæ ab eiuſdem Concilij Decretis impoſitæ, & ipſo facto incurrendæ, obnoxij ſint, etiamſi Superiores aſſeuerent huiuſmodi diſpenſationes, aut licentias concedere poſſe, quibus in ea re fidem minimè adhiberi volumus. Fratrum veſtitus, & ſuppellex cellarum, ex communi pecunia comparetur, & omninò vniformis ſit Fratrum, & quorumcumque Superiorum, ſtatuiq; Paupertatis, quam profeſſi ſunt, conueniant: ita vt nihil ſuperflui admittatur, nihil etiam, quod ſit neceſſarium, alicui denegetur. Quæcumque Fratrum veſtes, ſiue laneæ, ſiue lineæ, omniſque alia ſuppellex in aliquem commodum Conuentus locum deferantur, ibiquè ab vno, vel duobus Fratribus huic muneri deputatis diligenter cuſtodiantur, vt inde Superioris arbitrio, prout vnicuique opus fuerit, ſubminiſtrari opportunè poſſint.*

9 Neque audiendi ſunt aliqui dicentes mentem Concilij, Summorum Pontificum, & SS. Congregationum, eam ſolummodò eſſe, quòd Religioſi nihil habeant inamouibile, & independens à voluntate Superiorum, non verò quòd non poſſint habere quæcumque bona ſiue mobilia, ſiue immobilia, amouibiliter tamen, & dependenter à voluntate Superiorum. Hæc enim doctrina non ſolùm eſt contra praxim Monaſteriorum, & Regularium

reformatè viuentium, ſed nec ſtat vllo modo cum verbis Concilij, Pontificum, & S. Congregationum, quin potius inuenta videtur ad illudendum ipſa, & illaqueandas animas Regularium. Intentum enim Eccleſiæ, niſi cæci eſſe velimus, in his, & alijs teſtimonijs, non ſolùm eſt quòd Religioſi nihil habeant independenter à voluntate Prælatorum, (hoc enim intrinſecum eſt, & eſſentiale naturæ Voti Paupertatis, neque erat neceſſarium illud pręcipere,) ſed, vt dicitur in prędictis Decretis, quòd omnia quæ Religioſi quomodocumque adquiſierint *ſtatim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur*, ac cum alijs ipſius bonis *confundantur*, ita vt adminiſtratio illorum tam in recipiendo, quàm in retinendo, ſeu expendendo *ad ſolos Officiales* Monaſteriorum, non ad ipſos Religioſos priuatim, pertineat, vt inde *communis victus, & veſtitus omnibus ſuppeditari poſſit*, non obſtante quacunque licentia, ſeu diſpenſatione Superiorum. Vide dicenda inferius à *n.* 21. Vbi etiam dicetur, an in aliquo caſu, quando ſcilicet Monaſteria de neceſſarijs non prouident Religioſis, liceat oppoſitum, non obſtantibus Decretis adductis.

10 Vt verò vita hæc communis exactiùs obſeruetur, *in Monaſterijs, & Domibus tam virorum, quàm mulierum, bona immobilia poſſidentibus, vel non poſſidentibus, is tantum numerus conſtituatur, ac in poſterum conſeruetur, qui, vel ex redditibus proprijs monaſteriorum, vel ex conſuetis eleemoſynis commodè poſsit ſuſtentari.* Ita ad Verbum in Conc. Trid. *ſeſſ.* 25. *de Regular. cap.* 3. Quod idem de Monialibus ſtatutum fuerat *in c. vnico §. ſanè de ſtatu Regular. in 6.* Et in Conſtitutione Pij V. Ann. 1566. quæ incipit: *Circa paſtoralis officij*. Idem quoque tam de Monaſterijs virorum, quàm mulierum determinatum fuit in Conc. Arelatenſi 4. *cap.* 8. & in Mogunt. *cap.* 19. Et à Clem. VIII. in decretis adductis ſupra numero præcedenti, approbatis, & innouatis à S. Congregatione Concilij iuſſu SS. D. N. Vrbani VIII. per hæc verba. *In vno quoque Conuentu Fratrum is tantum deinceps conſtituatur, & in poſterum retineatur numerus, qui ex redditibus illius proprijs, vel ex communibus conſuetis, vel etiam ſingulorum eleemoſynis, alijſve quibuſcunque obuentionibus, in commune, vt præfertur, conferendis, commodè poſsit ſuſtentari.* Idem etiam præcipitur à Paul. V. in Bulla *Sanctiſsimus in Chriſto* Ann. 1605. Vbi etiam præcipit Superioribus Religionum ſub pœnis grauiſſimis, vt habita ratione introituum, & expenſarum per decem Annos, cuicunque Conuentui prædictus certus numerus Fratrum, qui commodè poſſit ſuſtentari tantummodò præfigatur, & infra Annum omnia hæc in authenticam formam redacta ad S. Congregationem Reforma-

formationis mitterent. Tandem S. Congregatio Concilij *in decretis de celebrat. Miſſarum nu. 7.* Idem præcipit obſeruandum authoritate SS. D. N. Papæ Vrbani VIII. Ratio verò huius tam Sanctæ legis ea eſt, ne ob multitudinem Religioſorum, qui commodè in vno Monaſterio, ſuſtentari non poſſint, cogantur, vel vitam communem relinquere, vel à Monaſterijs abeſſe, vel plura ſtipendia Miſſarum, quàm illa, quibus ſatisfacere poſſunt, recipere, vel tandem cum ſæcularibus implicari, nimiùm rebus temporalibus adquirendis addicti. Vnde hoc præceptum ſine dubio obligat ad mortale, vt pote de re grauiſſima, valdeque neceſſaria ſtatui Religioſo. Sanchez *lib.7.in Decalog.cap.23.per totum*. Thom.de Ieſu *in cap.non dicatis par. 4. cap.6.* Addit verò Sanchez *num.6.* poſſe excuſari Prælatos plures admittentes, ſi iuſta cauſa ſubſit. Quod non concederem, niſi valde rationabilis talis cauſa eſſet.

11 Religioſus dicens aliquid eſſe ſuum, v. g. mea veſtis, meus liber, ſecundùm aliquos peccat mortaliter, ſecundùm alios non. Veritas eſt, quòd ſi id dicat intendens ſe habere dominium illius rei, vel vſum independenter à Superiore, & mentitur, quia dicit falſum, & peccat peccato proprietatis, quod opponitur Paupertati. Graffis *2.par.deciſ.lib.3.cap.19. num.8.* Si autem ſolùm velit dicere illam rem eſſe ſuam quoad vſum dependentem à voluntate Prælati, nullo modo peccat, neque contra veritatem, neque contra Paupertatem. Nauarr. *comm.2 num.1. de Regular.*

12 Peccat etiam Religioſus peccato proprietatis, tenens, retinens, aut poſſidens quamcumcunque rem ſine licentia ſui Superioris, etiam ſi talis res, ſit ex illis, quæ vſu conſumuntur. Ratio eſt, quia per Votum Paupertatis aſtringitur ad non exercendum actum aliquem proprietatis. Eſt autem præcipuus actus proprietatis tenere, poſſidere, aut retinere aliquid ſine licentia Superioris. Maior. *in 4. diſt. 38. q. 9.* Azor. *to.1.Inſtit.lib.12. c.12.*

13 Similiter nec poſſunt habere, etiam de licētia ſuorum Superiorum, Religioſi, aliquid ſuperfluum, aut non neceſſarium naturæ, aut perſonæ, aut ſtatui. Ratio eſt, tum quia ſecundùm tutiorem ſententiam Theologorum non poſſunt ſæculares habere ſuperflua, quanto minus Religioſi Paupertatem profeſſi. Tum etiam, quia Votum Paupertatis ſolùm permittit ea, ſine quibus vita tranſigi non poteſt. Silueſt. *verb. Religio 6.quaſt.7.* Valent. *to.3.diſput.10. q.4.* Tum præcipuè, quia Prælati non poſſunt talem licentiam concedere, & lethaliter peccant concedendo. Cum enim non ſint Domini, ſed diſpenſatores debent prudenter ſuam poteſtatem exercere. Vſus autem ſuperfluus non po-

teſt eſſe ſecundùm prudentiam. Nauarr. *comm. 2. de Regularib. nu.* 21. Thomas de Ieſu *ſuper cap. non dicatis par.* 4. *cap.* 7. Imò credo peccare peccato proprietatis tam Religioſos habentes ſuperflua, etiam cum licentia Superiorum, quàm Superiores talem licentiam concedentes. Quia ex vi Voti Paupertatis ſicut aſtringuntur Religioſi ad non habendum niſi neceſſaria ſecundum decentiam ſtatus, ſic etiam Prælati ad non diſpenſandum niſi eodem modo. Nauarr. & Thom. de Ieſu *vt ſupra*. Bartholomæus à S. Fauſto *in opuſc. de vitio proprietat.* Prælato autem dicenti ſe poſſe concedere licentiam Religioſo ad habēdum ſuperflua, non eſt credendum. Ita declarauit S. Cōgregatio Eminentiſſ. Cardin. Quarant. *in Summ. Bull. verb. caſ. reſeruat. fol.* 157. Bartholomæus à S. Fauſto *vt ſup.* Si autem non conſtat de exceſſu, & ſuperfluitate ſtandum eſt iudicio Prælatorum. Quia in dubijs ſtare debent ſubditi ſententiæ ſuorum Prælatorum. Iidem Authores *vt ſupra.* Habere tamen Religioſum picturas ſumptuoſas, tapetes mundanos, ſpecula inaurata, raritates Indicas, horologia, ſtatuas, & alia monilia huiuſmodi ſine dubio eſt graue peccatum. Cum moraliter loquendo non poſſint non eſſe ſuperflua iſta. Lancillottus *in gnom. Vitæ Relig. lib.* 2. *ſect.* 3. *art.* 5. Idem dici debet ſi Religioſus haberet res non conuenientes ſtatui Religioſo, vt puta arma, veſtes pretioſas, aut curioſas, & alia huiuſmodi. Propter ſimilem rationem. Hieronym. Gratian. *Diſcipl. Regul. par.* 2. *capite* 8. §. 3.

14 Vt vero hæc, & alia inferiùs dicenda magis eluceſcant placuit declarationes Eminentiſs. Cardinalium S. Congreg. afferre, quæ ſunt ſequentes. *Quæritur primò, An ex diſpenſatione inferiorum à Summo Pontifice liceat Regularibus poſsidere, vel tenere agros, annuos redditus, aliaque bona, immobilia videlicet, & mobilia ſuperflua, non obſtante decreto Concilij ſeſſ.* 25. *de Regular. c.* 2. *Secundò, An propter talem diſpenſationem, ſeu ſcientiam Superiorum, poſsidentes, vel tenentes immobilia, vel mobilia ſuperflua à culpa, vel à pœna excuſentur? Tertiò, An Superioribus aſſeuerantibus huiuſmodi ſe licentias poſſe concedere fides adhibenda ſit. Quartò, An Superiorum arbitrio, & præfinitioni ſtare debeant Regulares quoad mobilium ſuperfluitatem, & conuenientiam? Quintò, An Superiore quantumuis requiſito neceſſaria ſuis Regularibus negante vel ſubtrahente, liceat ipſis clam, vel inuito eo, illa ſibi comparare, ſeu retinere? Sextò, Et quatenus liceat, an ibidem liceat, cum neceſſaria ideò negantur, vel ſubtrahuntur, quia Monaſterij facultates non ſuppetunt? Septimò, An dicti Superiores regulares dictum Capit.* 2. *declarare, & interpretare poſsint. Ad primum* Con-

grega-

gregatio Concilij reſpondit *non licere. Ad ſecundum non excuſari neque à culpa, neque à pœna ipſo facto incurrenda. Ad tertium minime adbibendam. Ad quartum niſi de exceſſu arbitrij conſtiterit, vtique ſtare debere, habita videlicet ratione Perſonæ, officij, & regulæ, ſtatuſque paupertatis, quam profeſſi ſunt, &c. qualitatum. Ad quintum non licere.* Hoc verò ſolùm intelligo de rebus non ſimpliciter neceſſarijs, pro quibus Vide dicenda *num.* 31. *Ad ſextum licere, ſi præciſa neceſſitas ſit ad indiuidui ſuſtentationem, cæterum communem penuriam ab omnibus percipiendam, vſque adeo, vt ſi quid priuatim alicui delatum, vel ab ipſo partum fuerit, id omne ad Superiorem rectè deferri oporteat, qui ex eo primùm ſuccurrat eius neceſſitati cuius intuitu illud obuenerit, ſi peculiari aliqua neceſſitate vltra communem prematur, reliquum Conuentui incorporetur, & in communem cedat vtilitatem. Ad ſeptimum non poſſe.* Vide Quarantam *verb. Caſus reſeruati pag.* 156. & Bartholomæum à S. Fauſto *de Voto Paupert. q.* 198.

15 Nec poteſt Religioſus habere, aut prælatus ipſi permittere res pretioſas, v. g. vaſa aurea, aut argentea, gemmas, annulos, veſtes ſericas, pretioſas picturas, ſcriptoriola curioſa, & alia huiuſmodi. Primò *ex Clement.* 5. *de ſtatu Monachor.* vbi illis interdicitur omnis cultus, & ornatus pretioſus. Secundò ex Concilio Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 2. illis verbis *Mobilium verò vſus ita Superiores permittant, vt eorum ſuppellex ſtatui Paupertatis, quam profeſſi ſunt conueniat.* Tertiò ex decretis Clem. VIII. & Sanctiſſ. D. N. Vrbani VIII. adductis illis verbis. *Fratrum veſtitus, & ſuppellex cellarum ex communi pecunia comparetur, & omnino vniformis ſit Fratrum, & quorumcunque Superiorum, ſtatuique Paupertatis, quam profeſſi ſunt conueniat, ita vt nihil ſuperflui admittatur, nihil etiam quod ſit neceſſarium alicui denegetur.* Quartò ratione ex Voto Paupertatis petita, cum illud ſolùm petat neceſſaria ſecundum naturam, perſonam, & decentiam ſtatus, ac perinde excludat omnia iſta pretioſa, omninò ſuperflua. Nauarr. *Comm.* 4. *de Regular. num.* 27. Rodriguez *to.* 3. *q.* 29. *ar.* 11. Nec audiri poſſunt qui dicunt ſe illa poſſidere cum licentia Prælatorum. Cum enim hoc non ſolùm ſit prohibitum iure poſitiuo vt conſtat, ſed etiam iure naturali, ſcilicet natura Voti Paupertatis, nullus prælatus poteſt concedere talem licentiam, nec talis conceſſio eſſet diſpenſatio, ſed diſſipatio. Turrecremat. *cap. non dicatis num.* 4. Aluarus Pelagius *lib.* 2. *de planct. Eccleſ. cap.* 64.

16 In taxatione autem, ſeu diſpenſatione rerum neceſſariarum Religioſis attendenda eſt in primis neceſſitas naturæ, quæ eſt communis omnibus; deinde neceſſitas perſonæ, quæ eſt parti-

Digitized by Google

cularis in ſingulis, vt ſi eſt ſenex, vel iuuenis, ſanus, vel infirmur, doctus, vel indoctus, delicatæ, vel debilis complexionis, &c. Similiter vſus approbatus inter prudentes, & timoratos Religionis: ac tandem omnes circunſtantiæ temporis, loci, officij, &c. Ratio eſt, quia ſi ad hæc omnia non attendatur non poteſt eſſe prudens diſpenſatio. Cordub. *in Regul. B. Franciſc. cap. 6. quæſt. 1.* Thomas de Ieſu *in cap. non dicatis par. 4. cap. 7.*

17 Religioſus etiam habens de licentia Superioris, qui fuit ſui Conuentus, aliquid, & illud celans, & occultans præſenti Prælato ne videat, & auferat illud, eſt proprietarius. Ratio eſt, quia retinet aliquid contra voluntatem Superioris præſentis ſui Monaſterij, qui hic, & nunc eſt Superior verus ipſius. D. Antonin. *3. p. tit. 16. cap. 11.* Graffis *par. 1. Deciſ. lib. 3. cap. 5. num. 48.* Imo generaliter loquendo Religioſus occultãs à ſuo Superiori aliquid, quod poſſidet, vel non manifeſtans, quando Prælatus id interrogat, vel viſitat cameram, vel præcipit vt fiat inuentarium rerum, quas poſſidet; peccat peccato proprietatis contra Paupertatem. Ratio eſt, quia ſic faciens vult retinere aliquid contra voluntatem ſui Superiori, quod eſt eſſe proprietarium. Cordub. *in Reg. D. Franciſ. cap. 7. q. 4.* Mendoza *in quodlib. quæſt. 8. con. 4.* Imò etiam, propter eandem rationem, tenetur eſſe paratus ad dimittendum quidquid poſſidet, ſi id Superior præcipiat. Leſſ. *2. de Iuſt. cap. 4. dub. 5. num. 25. & cap. 41. dub. 9.* Nauarra *3. de reſtit. cap. 1. par. 3. dub. 1.*

18 Habere peculium, ſiue redditus aliquos annuos, ſeu rem aliquam immobilem, dummodo hæc ſint amobilia, & à voluntate Superioris dependentia, non eſt prohibitum Religioſis, neque ex natura Voti Paupertatis, nec ex vi iuris communis. Ratio primæ partis eſt, quia Votum Paupertatis ſolùm excludit poſſidere, aut vti aliqua re independenter à voluntate Superioris. Ratio ſecundæ eſt, quia licet *cap. Ioannes de Regul. & cap. Monachi de ſtat. Monac. & cap. cum ad Monaſt.* prohibeatur Religioſis habere aliquod peculium, hoc tamen intelligitur, tum de peculio conceſſo ſine rationabili cauſa, tum de peculio irreuocabili, & independenti à voluntate Superioris. Cuius ſignum eſt quòd dicto *cap. Monac.* permittitur Monachis peculium habere pro administratione iniuncta, & *cap. fin. Qui Clerici vel vouentes* approbatur profeſsio Religionis ſub conditione permanendi in propria domo cum omni ſua ſubſtantia, quoad vſum illius. Nauarr. *Com. 2. num. 14. & Com. 3. num. 27. de Regul.* Azor. *tom. 1. Inſtit. Moral. lib. 12. cap. 9. q. 2.* Cordub. *in Sum. q. 54. Op. 2.*

19 Nihilominus attento nouo Iure Conc. Trid. & Summorum

Pon-

Digitized by Google

Pontificum, non licet Religioſis habere annuos redditus, peculium, ſeu aliquam rem immobilem, etiam à voluntate Superioris dependentem, aut reuocabilem. Ratio eſt primò, quia ſine dubio hæc fuit mens Concilij Trident. *ſeſſ. 25. cap. 2.* illis verbis. *Nemini Regularium liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuſcumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo adquiſita, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus poſsidere, vel tenere; ſed ſtatim ea Superiori tradantur, & Conuentui incorporentur.* Vbi pondero primò illud *etiam nomine Conuentus*, quo denotatur, nec Conuentum ipſum, aut Superiorem poſſe talem licentiam concedere. Secundò illud *ſtatim ea Superiori tradantur, & Conuentui incorporentur.* Quid enim eſt incorporari, niſi confundi, aut miſceri cum alijs bonis communitatis Conuentus, ſine vllo diſcrimine peculij? Tertiò, quia intentum Concilij ſine dubio fuit extirpare abuſus, qui erant in aliquibus Religioſis ante ipſum Concilium, ſed hic abuſus non tantum conſiſtebat, in hoc quòd Religioſi haberent peculium, aut annuos redditus independenter à voluntate Prælati, (quia hoc ſemper eſt, & fuit euidenter peccatum proprietatis) ergo præcipuè in hoc, quòd haberent peculium, vel annuos redditus, etiam dependenter à voluntate Prælati. Vnde quartò id colligitur ex his, quæ ſubdit Concilium. *Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regulari concedere, etiam ad vſumfructum, vſum, adminiſtrationem, vel commendam.* Quaſi diceret, ſi ante Concilium hoc licebat, modò non liceat. Ac tandem quintò ita intelligunt Concilium, & obſeruari ab omnibus Regularibus præcipiunt Summi Pontifices Clem. VIII. & Sanctiſsimus D. N. Vrbanus VIII. in decretis adductis ſupra *num.* 8. Vnde clarè conſtat mentem Eccleſiæ eſſe tollere à Religioſis omne peculium, annuos redditus, & omnia bona immobilia. Molina *2. to. de Iuſt. diſp. 176.* Leſſius *2. de Iuſtit. cap. 4. dub. 5.*

20 Hanc verò eſſe mentem Concilij Tridentini conſtat clarè ex declarationibus Sacræ Congregationis ſupra *num.* 14. adductis. Quibus adiungo alias ad idem intentum. Primò enim, cum Domina Aldonza de Toledo, viro mortuo, facta fuiſſet Monialis, ſibique reſeruaſſet ducentos aureos annuos, interrogata Sacra Congregatione Cardinalium, an ſecurè id poſſet facere? Reſpondit, eſſe contra Concilium illam Dominam annuos redditus apud ſe retinere, ſed potius dandos eſſe Abbatiſſæ, quæ illius neceſsitatibus prouideret. Thom. de Ieſu *in cap. non dicatis par. 4. cap. 5.* Deinde adiungo alias ex Quaranta *in Summ. Bull. verb. caſus reſeruat. pag.* 157. per hæc verba. *In aliquibus Monaſterijs Monia-*

Digitized by Google

lium reperiuntur nonnullæ Moniales, quæ cenſus, & annuos quoſdam redditus, & prouentus, ſeu fructus percipiunt ſub diuerſis contractuum ſpeciebus. Nam aliquæ in ipſarum perſona emerunt certos redditus à perſonis laicis. Aliquæ ab alijs Monialibus. Aliquæ ab ipſis Monaſterijs. Aliæ vero dederunt pecuniam Monaſterio, vt ex earum pecunijs fieret emptio nomine Monaſterij ad rationem ſeptem, vel octo pro centenario, & Abbatiſſæ dabant dictis Monialibus illos redditus, quos ex dictis emptionibus exigebant ſingulis annis. Aliquæ Monaſterijs, ſeu eorum Superioribus certas pecuniarum ſummas manualiter pro Monaſterij indigentijs dederunt, pacto adiecto, vel etiam tacita conuentione adhibita, vt Monaſterium, ſeu Abbatiſſa certos redditus ad rationem tot pro centenario, eorum vita durante, concedat. Quæritur, an huiuſmodi caſibus liceat Monialibus dictos redditus, fructus, & prouentus percipere abſque incurſu proprietatis, vel potius tanquam proprietariæ incurrant in pœnas per Conc. Trid. *ſeſſ. 25. cap. 2. de Regularib. in proprietarios inflictas, etiam ſi de licentia Abbatiſſæ, & Abbatiſſæ nutu, vel Conuentus, ſeu Monaſterij nomine percipiant.* Congregatio Concilij cenſuit: *In nullo ſupradictorum caſuum licere Monialibus dictos fructus, ſeu redditus percipere, & ſi perceperint incidere in pœnas propoſitas decreto dict. capitu. 2. ſeſſ. 25. de Regul. neque ab huiuſmodi pœnis excuſari ob licentiam Abbatiſſæ, quæ eam, dicti* Concilij *decreto, in ſupradictis caſibus concedere quidem prohibetur, ſed debet pro ſuo munere ex Monaſterij redditibus, vel eleemoſynis, Monialiũ neceſſitatibus in dies ſubuenire.* Quarantavt *ſup.*

21 His tamen non obſtantibus. In illis Monaſterijs, in quibus, vel ob nimiam paupertatem, qua premuntur, vel ob malitiam, incuriam, aut negligentiam Superiorum, non poteſt obſeruari vita communis, dando ſingulis, & omnibus Religioſis ea, quæ ſunt ſimpliciter ipſis neceſſaria ſecundum decentiam ſtatus; vel de facto non dãtur, poteſt permitti Religioſis aliquod peculium, etiam rei ſtabilis, annuus redditus, vel cenſus, &c. in ordine tantùm ad vſus ſimpliciter neceſſarios, & amobiliter à voluntate Superiorum, ſi aliter commodè viuere non poſsint. Ducor ad id primò, quia cum habere iſta modo prædicto non ſit contra naturam Voti Paupertatis, aut iuris communis, vt vidimus *num.* 18. ſed ſolùm contra præcepta Eccleſiaſtica Concilij Tridentini, & Summorum Pontificum, vt vidimus *num.* 19. præcepta autem Eccleſiaſtica non obligent cum morali impoſsibilitate, qualis cenſetur eſſe in caſibus propoſitis, videtur tunc non obligare prædicta præcepta. Ducor ſecundò, & eſt confirmatio præcedentis. Nam eatenus Concilium Tridentinum, & Summi Pontifices

ſices poſt ipſum prohibuere Religioſis prædicta omnia, quatenus, vel ſupponebant Monaſteria, vel Superiores ipſorum, concedere ſingulis Religioſis omnia neceſſaria, vel præcipiebant illis vt ita facerent, vt conſtat ex mente, & verbis ipſorum decretorum. Ergo in caſibus à nobis propoſitis, in quibus, vel Monaſteria non poſſunt ita de neceſſarijs prouidere, vel de facto non prouident, ceſſat hæc lex Eccleſiaſtica. Ducor etiam ad id tertiò, quo etiam declarantur præcedentia. Nam in prædictis Monaſterijs, tam ipſa, quàm eorum Superiores, tenentur concedere Religioſis ea, quæ neceſſaria ſunt ad vitam, & decentiam ſtatus. Pono ergo aliquem Religioſum ad hoc indigere viginti ſcutis. Tenetur ergo Monaſterium, aut Superior ipſius totidem illi concedere. Si ergo hoc, vel ob Paupertatem Monaſterij fieri non poteſt, vel ob malitiam, aut negligentiam Superiorum de facto non fit, ſi aliàs Religioſus non poſſit alio modo prædictæ ſuæ neceſſitati ſuccurrere, niſi mediante aliquo peculio, aut re ſtabili, cenſu ſcilicet, aut annuo reddit u, &c. poterit illi permitti peculium, aut res ſtabilis prædictorum viginti ſcutorum. Cum non ſit quid maius hoc peculium viginti ſcutorum, quam ipſa viginti ſcuta, & totum hoc pendeat à voluntate Superioris, & propter ſubleuãdum neceſſitatem Religioſi, cui alio modo ſubueniri non poteſt in prædictis Monaſterijs, vt ſuppono. Hæc vero dixerim non vt abuſibus anſam præbeam, ſed vt timoratis conſcientijs Religioſorum, qui in prædictis Monaſterijs aliter viuere non poſſunt, ſatisfaciam. Valentia 2.2. *diſp.* 1. *q.* 4. *puncto* 3. Vega 2. *tom. Summ. cap.* 32. *caſ.* 19. Rodriguez 1. *to. Sum. in* 2. *edit. cap.* 90. *nu.* 9. *concluſ.* 1.

22 Similiter in prędictis Conuentibus, in quibus non prouidetur Religioſis de neceſſarijs ſimpliciter ad vitam, & decentiam ſtatus, licita eſt aliquarum Religionum conſuetudo, in quibus de bonis Monaſteriorum certi annui redditus, aut certa portio pecuniarum, taxantur Religioſis, dum modò aliter ſuſtentari non poſſint, & hoc ſit ad vſus ſolùm neceſſarios, & dependenter à voluntate Superiorum. Propter rationes adductas ſupra *num.* 21. Præſertim, quia hoc non eſt aliud, quàm Superiorem applicare de bonis Monaſterij neceſſaria Religioſis, quod ſine dubio eſt licitum: Nauarr. *comm.* 3. *num.* 26. & 27. & 32. *de Regular.* Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 22. *num.* 14. Idem dico de adminiſtratione alicuius boni ſtabilis, vel poſſeſſionis Monaſterij, in prædictis caſibus, & cum prædictis conditionibus. Propter eaſdem rationes. Graffis 1. *p. deciſ. lib.* 3. *cap.* 5. *à num.* 53.

23 Idem etiam dico, loquendo de prædictis Conuentibus, & caſibus,

Digitized by Google

ſibus, & cum eiſdem conditionibus, de depoſitis pecuniarum, quæ ſolent eſſe in aliquibus Monaſterijs, ex his, quæ Religioſi adquirunt, aut Monaſteria ipſis concedunt, ex quibus extrahuntur expendenda pro ſingulorum neceſſitatibus. Propter ſimilem rationem. Ita Reſpondit Azor à quadam Religione de hoc interrogatus *ann.* 1593. *die* 10. *Maij*. In talibus autem Monaſterijs, vbi à Superioribus aſſignantur Depoſitarij, ad hoc quòd apud illos reponant Religioſi ſuas pecunias, ſi id non faciant, ſed apud ſe retineant, peccant peccato proprietatis. Quia poſſident illas contra voluntatem ſui Superioris, & contra decreta Summorum Pontificum afferenda infra *num.* 25. Quæ omnia conſtant ex decreto S. Congregationis Apoſtolicæ viſitationis iuſſu SS. D. N. Vrbani VIII. *die* 13. *Iulij Ann.* 1627. pro Franciſcanis Conuentualibus Monaſterij SS. Apoſtolorum Romæ per hæc verba. *Pecunia verò, aliæque res quæcunque Fratrum intra viginti quatuor horas tradantur Superiori in commune Conuentus Aerarium, reponendæ triplicique claue cuſtodiendæ, quarum vna penes Guardianum pro tempore exiſtentem, duæ verò aliæ penes duos alios Fratres ſingulo quoque anno per Conuentum eligendos conſeruentur, ex quibus ſubminiſtrato exhibitori, quantum Religioſæ eius neceſſitates (ſtatus, valetudinis, laborumque ratione habita) expoſtulare videbuntur: reliquum penes Aerarium remaneat, & arbitrio duarum ex tribus partibus Capituli, ſeu Congregationis Prouincialis ſingulis annis facienda erogetur*. Quo decreto videntur approbari prædicta depoſita, poſitis tamen conditionibus à nobis adductis.

24 Similiter dico, loquendo de prædictis Conuentibus, & caſibus, & cum eiſdem conditionibus aſſignatis, non eſſe contra paupertatem, ſed licitum, quòd ea, quæ Religioſi proprio labore, induſtria, aut donatione adquirunt, concedantur ipſis ad vſus neceſſarios, & honeſtos. Propter eaſdem rationes aſſignatas. Valentia *to.*3. *diſp.*10. *q.*4. *punct.*3. Graffis *p.*1. *lib.*3. *cap.*5. *num.*55.

25 Semper tamen, etiam in prædictis Monaſterijs, & caſibus aſsignatis, ſeruari debet, quoad fieri poſsit, quòd pecuniæ, ex prædicto peculio, bono ſtabili, vel cenſu, prouenientes, vel quas Monaſterium ipſis Religioſis conceſsit, vel quas ipſi ſuo labore, aut induſtria adquiſiuerunt, vel ab alijs acceperunt, non poſsideantur, colligantur, aut expendantur ab ipſis Religioſis, ſed à publicis Officialibus Monaſterij ab ipſo ad id munus deſignatis. Primò, quia id maximè videtur intendere Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.*2. dicens: *Adminiſtratio autem bonorum Monaſteriorum, ſeu Conuentuum ad ſolos Officiales eorundem ad nutum Superiorum amouibiles pertineat*. Secundò, quia id expreſsè prohibent Clement.

Digitized by Google

ment. VIII. & SS. D. N. Vrban. VIII. in decretis adductis ſupra *num*. 8. illis verbis. *Nullus ex Superioribus locorum, adminiſtrationem bonorum, aut aliarum rerum, diſpenſationemq; pecuniarum, & redditutuum ſui Conuentus, etiam nomine Conuentus, per ſe ipſum habere, ſiue exercere poſſit; ſed vniuerſum id vnus tribus Fratribus eiuſdem Conuentus, à Generali ita demandetur, vt onus rerum, & bonorum, reddituumq; colligendorum, ac exigendorum curam habeat; alter tanquam depoſitarius, pecunias, ac cætera ab illo collecta, & exacta fideliter aſſeruet: alius de pecunijs, & rebus à Depoſitario acceptis Priori, & Fratribus, ac Conuentui vniuerſo de neceſſarijs, mandante tamen ipſo Priore, non ſecundum proprium affectum, ſed iuxta charitatis regulam veluti bonus diſpenſator prouideat, officiorum huiuſmodi confuſione penitus interdicta. Cæterum hi tres tàm impenſi, quàm accepti ſingulis menſibus Superiori locali, adhibitis etiam duobus, vel tribus fratribus eiuſdem Conuentus probatioribus, rerumq. vſu peritis, rationem reddant. Deinde ipſimet rurſus, præſentibus Priore, & peritis prædictis, Generali cum aduenerit: denique ipſe Generalis, in quolibet proximo Capitulo Generali ſaltem coram tribus Iudicibus, ab ipſo Capitulo ad hoc conſtitutis, illorum omnium, vniuerſamq; ſuæ adminiſtrationis tàm publicæ, quàm priuatæ rationem reddere teneatur, cuius etiam exemplum autenticum ex actis Capituli deſcribatur, ad hoc vt ad omne mandatum noſtrum, vel Sedis Apoſtolicæ Romam tranſmitti poſsit*. Quod etiam antea ordinatum fuerat à Pio V. in motu proprio, *Ad extirpandos* Ann. 1568. edito pro Minoribus Conuentualibus S. Franciſci. Tertiò, quia alias non ſaluaretur illa confuſio, & incorporatio bonorum Religioſorum cum bonis Monaſteriorum, quam Concilium, & prædicti Summi Pontifices intendunt. Præſertim, quia ſi huiuſmodi bona pendeant hoc modo quoad adminiſtrationem ſolùm ab Officialibus Monaſterij, non ſolùm tollitur occaſio proprietatis Religioſis; ſed etiam cenſentur eſſe in poteſtate Superioris, & ex eius voluntate adminiſtrari, quod maximè etiam Concilium, & Pontifices intendunt. Sorbus *in compend. priuileg. mendic. verb. paupertas ad finem*. Nauarra *lib*. 3. *de reſtit. cap*. 1. *par*. 1. *in noua edit. dub*. 1. *num*. 161. Leſsius 2. *de Iuſtit. cap*. 4. *dub*. 5. *num*. 31.

26 Numquam tamen poteſt Superior concedere Monacho aliquam rem, quæcunque illa ſit, ad vſum irreuocabilem. Ratio eſt, quia hoc eſt eſſe directè proprietarium, cum de eſſentia paupertatis ſit nihil habere niſi dependenter à voluntate Superioris. Ludouic. Lopez 1. *par. Inſtruct. cap*. 154. Cordub. *in Summ. q*. 54. *notab*. 2. Qui etiam bene addunt nec Summum Pontificem poſſe

hanc

hanc licentiam Religioſo concedere, niſi cum ipſo diſpenſet in Voto Paupertatis. Propter eandem rationem. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap.17.num.29.* Vel etiam niſi fortè Pontifex auferat Superioritatem omnium aliorum Prælatorum Religionis, & velit peculium illud Religioſo conceſſum ſolùm eſſe reuocabile ab ipſo. Cordub. *in Summ.q.54.* Nauarrus *conſ.47. de Regul. nu.1. & 3.* Vnde Religioſus, qui accepit aliqua à Pontifice, tenetur manifeſtare ſuo Superiori. Quia ſemper eſt credendum Pontificem velle ſeruari iura Ordinis. Niſi conſtet ipſum concedere illa ſolùm dependenter à ſe, tanquam à Superiore Religionis: quia tunc non poteſt dici Religioſum poſsidere aliquid contra voluntatem ſui Superioris, cum illud poſsideat voluntate Papæ, qui eſt ſupræmus Superior Religionum. Vide dicenda *num.* 41. *&* 42. & Auguſtinum Barboſam *de Canonic. & dignitat. cap. 1. nu.*24. Si autem Superior conceſsit aliquid Religioſo promittens ſe non reuocaturum, ſi reuocat, tenet reuocatio, eò quòd vtitur iure ſuo, peccabit tamen contra promiſsionem, quia non ſtat promiſsis. Silueſt. *verb.Abbas q.4. num.7.* Nauarr. *lib.3. Conſil. in 1.edit.tit.de Regular.conſ.20. & in 2.tit.de Stat.Monach.conſ.14.*

27 Peccat etiam ſemper Religioſus contra Votum Paupertatis, ſi Superiori volenti ea, quæ illi conceſſa ſunt, auferre, reſiſtat, aut ſi non ſit paratus ad eius nutum ſe illis abdicare. Ratio eſt, quia tunc eſt manifeſta proprietas, cum velit aliquid tenere, aut poſsidere contra voluntatem ſui Superioris. Nauarra *lib. 3. de reſtit. cap.1. par.3. in noua edit. dub. 1. num. 160. & 161.* Leſsius 2. *de iuſt. cap.4. dub.5. num.31. & 32.*

28 Similiter eſt proprietarius ille Religioſus, qui cellam, quam proprijs expenſis, vel parentum, aut conſanguineorum conſtruxit, non vult dare alij, cui illam concedit Superior, vel non eſt paratus illam relinquere ad nutum Superioris. Propter eandem rationem. Graffis *lib.2.deciſ.lib.3.cap.19. num.27.*

29 Poteſt Religioſus, ſaltem ex licentia Pontificis, facere profeſsionem ſub hac conditione, quòd poſsit habere aliquod peculium, ſolùm quoad vſum facti. Ratio eſt, quia hoc non repugnat eſſentiæ paupertatis, vt vidimus ſupra *num.*18. cuius ſignum eſt, quòd *in cap.fin. qui clerici, vel vouentes*, approbatur ſimilis profeſsio. Sanchez *lib.7. in Decalog.cap.22. nu.24.* Nauarr. *comm.2. num. 16. de Regularib.* referens ſe ita conſuluiſſe, & permiſiſſe Pium V. cuidam nobili fœminæ. Similiter Nouitius profeſsionem facturus, qui erat vſufructuarius per vitam aliquorum redituum, vel multa bona reliquit Monaſterio, poteſt illud obligare, vt ſibi ſoluat quotannis aliquam pecuniam, vel illum vſufructum pro

ſuis

Digitized by Google

ſuis neceſsitatibus, cum conditionibus tamen aſsignatis ſupra à *num.*21. & pro Conuentibus, de quibus ibidem loquimur. Propter eandem rationem. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *de ſubdito q.*2. *de paupertate cap.*2. *§.*1. Vide dicta *cap.*2. *num.*26.
30 Ex vi Voti Paupertatis obligantur Religioſi ad nō recipiēdū aliquid à quocumque ſine licentia Superiorum, ita vt ſine tali licentia aliquid accipientes peccent peccato proprietatis. Ratio eſt, quia accipere aliquid independenter à voluntate Superioris eſt actus proprietatis. Vnde ita eſt illis prohibitum ab Eccleſia *in cap. Cum ad Monaſterium de ſtat. Monac.* illis verbis. *Si cuiquam aliquid fuerit ſpecialiter deſignatum, non præſumat illud accipere, ſed Abbati, vel Priori aſſignetur*. Mendoza *in quodlib. q.*8. *conc.*5. Rodrig. *to.*3. *q.*29. *art.*10. Extenditur hoc etiam reſpectu domeſticorum, aut aliorum Religioſorum eiuſdem Ordinis. Propter eandem rationem Leſſ. 2. *de Iuſtit. & Iur. cap.* 41. *dub.* 9. *num.*79. Azor. *to.*1. *Inſt. mor. lib.*12. *cap.*12. *q.*7. Extenditur etiam ad Religioſum recipientem aliquid ab aliquo, quod apud ſe non retinet, ſed deponit apud alium, & vtitur eo ad ſuum libitum. Quia totum hoc eſt actus proprietatis, ſi non fiat de licentia Superioris. Sanch. *lib.*7. *in Decalogum cap.* 19. *num.* 48. Extenditur ad res quoque comeſtibiles. Quia cum illæ ſint quoque pretio æſtimabiles, accipere illas, ſicut & retinere, ſine licentia Superiorum, eſt actus proprietatis. Idem Sanchez *vt ſup. nu.*53.
31 Quando tamen Superiores, vel Monaſteria non dant Religioſis ea, quæ ſunt neceſſaria ſimpliciter ad vitam, quia vel non poſſunt, vel nolunt, poſſunt ipſi Religioſi accipere taliter ſibi neceſſaria, ſi ſibi cōcedantur, tā ab alijs Religioſis ſui Ordinis, quàm etiam ab extraneis, etiam ſine licentia ſuorum Superiorum, & ipſis inuitis. Ratio eſt, quia in tali caſu Superiores iniuſtè negarent talem facultatem, cum non poſſint cogere ſubditos, vt careant neceſſarijs ſimpliciter ad vitam, nec ipſi ad hoc ſe obligauerint per profeſſionem. Poſsūt ergo vti iure ſuo, ſibi taliter conceſſa, accipiendo, imò, & poſtulando. Rodrig. 2. *to. Sum. cap.*31. *num.*6. Valent. 2. 2. *diſp.* 10. *q.* 4. Imò etiam quando Conuentus commodè prouidere poteſt de ſimpliciter neceſſarijs, & Prælati malitiosè nolunt ea concedere, nō ſolùm peccant grauiter tales Prælati, quia præbent cauſam peculijs, (Silueſter *Verb. Religio* 6. *q.*7.) ſed etiam tunc licitum eſt Religioſis vſurpare ſibi ſimpliciter neceſſaria ad vitam, etiam inuitis Superioribus. Propter eandem rationem, qua ſupra. Nauarra *lib.*3. *de Reſtit. cap.* 1. *par.* 3. *dub.*3. Sairus *in Claui reg. lib.*9. *cap.* 16. Animaduertant tamen Religioſi, ne ſub prætextu neceſſariorum ſimpliciter ad vitam,
minus

Digitized by Google

minus neceſſaria etiam exquirant: ex Voto enim Paupertatis carere debent rebus aliquo modo neceſſarijs. Vnde vſurpans ſibi à Monaſterio res non ſimpliciter neceſſarias, peccat contra Paupertatem, quia vtitur re ſine vlla licentia, etiam præſumpta, ſui Superioris, & etiam peccato furti, quia vſurpat vſum rei, rationabiliter inuito vero domino ipſius. Petrus Nauarra *lib.3. de reſtit. cap.1. num.195.* Molina *diſput.276 & 140.* Vide dicta de declaratione S.Congregat. circa hoc ſupra *num.14. ad 5. dubitationem.*

32 Si Religioſus ſeculari volenti illi dare aliquas pecunias dicat, quòd eas ponat in depoſitum apud alium, vt illis vtatur de licẽtia ſui Superioris, & dominium illarum maneat apud ſecularem, non erit proprietarius. Ratio eſt, quia in tali caſu non acquirit dominiũ, aut proprietatem talium pecuniarum, nec etiam vſum Iuris, ſed ſolum vſum facti ex licentia Superioris, quod non repugnat Voto Paupertatis. Diu. Bonauent. *in Expoſit. Regul. Min. cap.4. & in quæſtionibus q.25.* Sanch. *lib.7. in Decal. cap.19. num.50.* Vide infra *num.48.*

33 Similiter Religioſus, qui furatur aliquid, & illud tradit Monaſterio, vt vtatur illo cum licentia Superioris, licet committat peccatum furti, ſed non proprietatis. Cum talis rei non acquirat ſibi dominium, aut vſum ſine licentia Prælati. Nauarrus *lib.3. Conſil. in prima edit. t. de Regul. conſil. 75. num. 40. & in 2. t. de ſtatu Monac. conſil.3. num.40.* Sanchez *lib. 7. in Decal. cap.19. num.55.*

34 Si Religioſo relinquatur aliquod legatum ea conditione, vt ad ipſum tantùm, non autem ad Conuentum pertineat, credendum eſt teſtatorem ſolùm velle vſum illius rei pertinere ſolùm ad Religioſum, & non ad Monaſterium. Ratio eſt, quia voluntas teſtatoris ſemper eſt ſeruanda omni meliori modo, quo fieri poſſit, cum autem voluntas relinquentis hoc legatum non poſſit ſeruari quantùm ad hoc, quòd Monachus acquirat dominium, aut proprietatem illius, quia hoc eſt contra Votum Paupertatis, ſolùm erit ſeruanda modo dicto. Molina *tom.1. de Iuſt. diſput.140. colum.9.* Azor. *tom.1. lib.12. cap.10. q.3.* Si autem teſtator expreſsè ponat hanc conditionem, vt ſcilicet dominium, & proprietas talis legati ſolùm pertineat ad Monachum, valebit legatum, & talis conditio habetur pro non adiecta. Ratio eſt, quia conditiones turpes adiectæ legatis non vitiant, ſed vitiantur, ac proinde habentur pro non adiectis, hæc autem conditio eſt turpis, & ſacrilega vtpote contra Votum Paupertatis. Sanch. *lib. 7. in Decalog. cap. 17. num. 12. cum alijs.* Si vero Teſtator vltra procedat

cedat

Digitized by Google

cedat, & dicat ſe velle, quòd illud legatum pertineat ſolùm, & quoad dominium,& proprietatem ad Monachum, & non ad Monaſterium, & quòd ſi ſecus fiat, pertineat ad alium extraneum, tunc tale legatum eſt validum pro Conuentu.& illa conditio habetur pro non adiecta. Ratio eſt, quia adiectio pęnæ actui interdicto eſt ipſo iure nulla *leg. vnica in fin.C. de his quæ pæna nomine relinquuntur*, hic autem apponitur pęna actui malo, & per conſequẽs interdicto, quale eſt quod Religioſus habeat propriũ. Ergo eſt nulla talis adiectio pęnæ, & habenda pro non adiecta. Silu. *v. Religio. 6. q.7. dic. 3.* Corduba *in Sum. q.* 154. Sanch. *vt ſup.num.*17.

35 Religioſus, qui ex eo quod alteri ad vſum conceſſum eſt, clam ſibi aliquid aſſumit, v. g. librum, veſtem, imaginem, &c. peccat peccato proprietatis. Ratio eſt, quia ſine conſenſu Superioris aſſumit ſibi aliquid alteri deſtinatum. Azor. *to.1.Inſtit. lib.12. cap. 12.* Llamas *3. p. Summ. cap. 9.* Si tamen conſtaret aliquem Religioſum habere aliquid ſuperfluum, & contra voluntatem ſui Superioris,& alius indigeret tali re, nec aliter ſubuenire poſſet ſuæ neceſſitati:ſi illam ab illo acciperet,non peccaret contra paupertatem. Ratio eſt, quia in tali caſu debet præſumi voluntas Superioris, quòd talis res ſuperflua vni, applicetur alteri indigenti. Attendendum tamen eſt, ne inde ſequantur ſcandala, notæ,ſuſcipiones,querelæ,& alia huiuſmodi, quæ euenire ſolent.

36 Similiter Religioſus recipiens aliquid,quod Superior pręcepit, aut nõ vult recipi niſi ab alio Religioſo, vt qui recipit Miſſarum ſtipendia, quæ Prælatus non vult recipi niſi à Sacriſta, vel Procuratore, peccat peccato proprietatis, etiamſi dicat tales Miſſas. Eò quòd recipit aliquid contra ſui Superioris beneplacitum. Hieronym. Gratian. *in Diſcipl. Regul. 2.par. cap.8. §.3.* Vide dicenda *cap.21. num.4.*

37 Religioſus acceptans donationem, aut legatum abſque licentia ſui Superioris peccat. Ratio eſt, quia vel acceptat ſibi, vel Monaſterio; ſi ſibi, eſt proprietarius; ſi Monaſterio, ſi ad hoc non habet conſenſum ſaltem implicitum, vſurpat authoritatem illius. Sanchez *lib.7. in Decalog. cap.31. num.34.* Talis tamen acceptatio, ſi eſt in fauorẽ Monaſterij tenet, quia ſemper præſumitur voluntas Monaſterij, & Eccleſiæ, in illis, quæ cedunt in ipſius vtilitatem. Nauarr. *Comm. 2. num. 32. de Regular.* Azor. *to.1. Inſtit. mor. lib.12. cap.12. q.2.*

38 Religioſa recipiens aliquid ab aliquo ob inhoneſtum finem, (& idem dico de Religioſo aliquid eodem modo à fæmina recipiente) non ſolùm peccat contra Caſtitatem ob periculum tranſ-

gre-

Digitized by Google

grediendi hoc Votum, ſed etiam contra Paupertatem. Eò quòd recipit aliquid contra voluntatem, & licentiam legitimam ſui Superioris, quæ non poteſt eſſe in prædicto caſu. Hieronymus Gratian. *de Diſcipl. Regul. 2. p. cap.8. §.3.*

39 Religioſus accipiens ſine licentia ſui Superioris aliquid à ſeculari, vt illud det pauperi alicui à ſeculari determinato, illique dans non peccat contra Paupertatem. Ratio eſt, quia in hoc caſu ſe habet inſtar miniſtri, ſeu famuli non habentis dominium, aut adminiſtrationem, aut vſum iuris talis rei. Sanchez *lib.7. in Decalog. cap.30. num.2.* Addit ipſe *à num.3.* nec etiam peccare contra Paupertatem, quando ſecularis dans talem eleemoſynam non deſignat pauperem, cui dari debet, ſed hoc remittit arbitrio Religioſi. Sed probabilius eſt, in hoc caſu peccare Religioſum contra Paupertatem. Quia in eo habet ſe ſicut adminiſtrator talis eleemoſynæ, ſiquidem poteſt illam dare cui voluerit, quando, & quantum voluerit, quod eſt habere adminiſtrationem talis rei. Hoc autem eſt prohibitum Religioſis ex vi Voti Paupertatis, maximè ſine licentia Superioris. Leſſius 2. *de Iuſtit. cap.41. dub.9. num.78.* Si autem in hoc caſu eleemoſynam, quam accepit applicandam pauperibus, ſibi, aut ſuo Monaſterio, verè indigentibus, applicaret, non peccaret ſic faciendo. Cum intentio dantis eleemoſynam ſolùm fuerit, vt ſupponimus, vt veris pauperibus applicaretur. Nauarr. *lib. 3. Conſil. tit. de Mendic. conſ. vnico num. vnico.* Rodriguez *in Summ. tit. 1. cap.202. in 2. edit.*

40 Regula generalis eſt, quòd *Quidquid Monachus adquirit Monaſterio adquirit*, vt habetur argumento *l. placet de adquir. hæred. & cap. in præſentia de probation.* Cum enim non ſit capax dominij, nec etiam vſus, niſi dependenter à Monaſterij voluntate, illi adquirit totum. Nauarr. *Comm. 1. de Regul. num. 23.* Si verò Monaſterium non eſt capax dominij, vt ſi eſt Minorum de obſeruantia, tunc dominium adquiritur Papæ, detentio verò, & vſus facti ad Monaſterium. Thom. de Ieſu *ſup. cap. non dicatis par.2.cap.5.* Extenditur ad ea, quæ Religioſus proprio labore, & induſtria adquirit. Propter eandem rationem. Nauarrus *cap. non dicatis num.40.* De iniuſtè vero adquiſitis diſtinguendum eſt, aut enim iniuſtè aliqua adquiſiuit, quæ non ſolùm adquirere non potuit, ſed nec poſſidere, vt ſi per furtum, aut vſuram aliquid comparauit, & hæc, nec ſibi, nec Conuentui adquirit. Eò quòd illa tenetur reſtituere veris dominis. Aut verò iniuſtè adquiſiuit aliqua, quæ iuſtè retinere poſſet, vt ſi (quod abſit) Religioſa per fornicationem aliquid comparauerit, & hæc adquirit Monaſte-

rio-

Digitized by Google

rio. Eò quòd quāuis iniuſtè cōparata,nō tñ tenetur ad reſtitutionem.Sotus 4.*de iuſt.q.7.art.*1.Thomas de Ieſu *vtſup.§.mihi verò.*
41 Etiam quando Religioſus ex legitima ſui Superioris, aut etiam Papæ,licentia,viuit extra Monaſteriū,adquirit ipſi, & Religioni. Cum adhuc maneat verus Religioſus, & per conſequens ſit eadem ratio de illo,ac de alijs. Molina *to.1.de Iuſtit.diſp.*140. Sanchez *lib.7.in Decal.c.*32.*n.*60.Qui etiam bene addunt bona talis Religioſi è vita decedentis pertinere etiam ad Religionem. Propter eandem rationem.Hodie tamen,ſi talis Religioſus extra Monaſterium decedat,bona illius poſt mortem pertinent ad Cameram Apoſtolicam,niſi habuerit facultatem teſtandi,& teſtatus fuerit.Propter motū proprium Greg.XIII.*Officij noſtri.*Azor.*to.*2. *Inſtit.mor.li.*8.*c.*3.*q.*15.Sanch.*li.*7.*in Decal.c.*32.*n.*61.Vide d.*n.*26.
42 Similiter Religioſus habēs penſionē Eccleſiaſticam ex Pontificis indulto adquirit Monaſterio, cū per talem penſionem non extrahatur à iuriſdictione Religionis.Emanu. Sà *in Summ.verb. Religio n.*27.Cui autem adquirāt Religioſi facti Epiſcopi,Cardinales,Abbates,vel Prælati aliarum Religionū dicimus *c.*17. *n.* 12. Cui etiam adquirant Apoſtatæ,& fugitiui dicimus *c.*16.*n.*20. Cui verò Eiecti dicimus *c.*23.*n.*13.
43 Licitū eſt Religioſis ſine præiudicio Voti Paupertatis mendicare,ſeu ex eleemoſynis mēdicatis viuere:Ita definitur in Cōc. Conſtant.*ſeſſ.*8.& in Bulla Mart.V.& à Leo.X. contra errores Lutheri. Et ratio eſt, tum exemplo Apoſtolorū, tum quia ipſa mendicatio eſt actus humilitatis,& paupertati Religioſæ conformis. Th.Vuald.*li.*4. *Doctrin.fidei c.*3.*&* 4.Caſtro *cōtra hæreſ.verb.mendicitas.* Vnde Innoc.IV. dantibus eleemoſynas Carmelitis decem dies Indulgētiæ conceſſit.Alij etiam Pontifices ſimilia fecerunt. *Speculum Ord.Carm.f.*64.Vide etiam magnum priuilegium Sixti IV.pro Carmelitis,de quo Rodrig.*to.*2.*quæſt.Reg.q.*57.*art.*7. Per accidens tamen poteſt eſſe malum, & prohibitū Religioſis mendicare.Primò ſi id faciant,vt otioſā,& inutilem tranſigant vitam, actibus Religioſis non inſiſtendo. Eo enim fine dantur eleemoſynæ Religioſis à ſecularibus, vt religioſam vitam gerant, & bonorum operum ipſorum participes fiant. Quo fine defraudantur ſi prædicto modo viuāt.D.Th.2.2.*q.*187.*ar.*4.Caiet.*ibid.*Ledeſma 2.*p.*4. *q.*15. *ar.*8. Vnde in tali caſu peccant Religioſi eleemoſynas accipiendo. Quia debēt illas accipere animo gratificandi per ſua bona opera,quod non faciunt.Valentia 2.2. *diſp.*10. *q.*5. *punct.*3. Sanch.*li.*7.*in decal.c.*24.*n.*8.Non tamen tenentur ad reſtitutionē. Eo quòd non peccant contra iuſtitiam,cum nullū pactum ineant cum dātibus illas eleemoſynas. Valent.*vt ſup.*Angles *in florib.*1.*p.*

E *tract.*

tract.de eleemoſ.q.9.de mēdicit.diſſ.5. Secundò etiā peccabunt per accidens Religioſi viuendo ex mēdicitate,ſi id faciant animo aggregandi opes,vel vt laute viuāt,vel talibus eleemoſynis non indigeant.Pro quo vide dicta à nobis *in lib.de refor.Reg.c.16.& 17.*
44 Prohac etiam doctrina extat declaratio S.Congreg.Concilij,qua decernitur,*Fratres Ord. Mendicātium nequaquam poſſe ab Epiſcopis prohiberi, quo minus per ſe ipſos in Diœceſibus vbi habent Conuētus,eleemoſynas quærant,ſed tantùm ſi extra loca,vbi Monaſteria exiſtāt,quæritare voluerint, teneri ſuorum Superiorum licentiam Ordinario oſtendere.* Vide Laurentium de Peirinis *to.1.de priuileg.Minim.in conſt.4.Sixti IV.§.8.à nu.40.*
45 Poſſunt Religioſi ſuccedere vt hæredes in bonis temporalibus,quæ ad illos iure ſpectant, vel ipſis legantur. Tum quia hoc non repugnat voto paupertatis,cum non ſibi,ſed Monaſterio adquirant;tū quia ita cōceſſit Prædicatoribus, & Minoribus Clem. IV.in Bulla quæ incipit *Obtētu diuini numinis.* Tum quia ita colligitur ex *l.ſi.§.hoc etiā C.de epiſc.& cleric.& ex l.regia 2.tit.3.p.6.* Molina *to.1.de iuſt.diſp.*140.Sanch.*lib.7.in Decal.c.26.*Excipiūtur tamen ab hac regula fratres Minores de Obſeruātia,& Capucci-ni.Quia nulla ratione ſunt capaces ſucceſſionis hæreditariæ,ſicut neque inparticulari , neque in communi poſſunt habere aliquod dominium,vt habetur *in clem.exiuit §. cū enim de verb.ſignificat.* Corduba *in Regul.*D.*Franciſci c.6.q.11.punct.1.*Rodrig.*to.2.q.78.ar.2.*Nec poſsūt capere hęreditatem vt eam vendant.Quia in dicta Clem.*exiuit* dicitur nullatenus eſſe capaces hæreditatis. Rodrig.*vt ſup.*Poteſt tamen ipſis aliquid legari.Quia hoc eſt expreſsè definitum *in c.exÿt §.ad hæc quia fratribus de verb.ſignific.in 6.* Rodrig.*to.2.q.125.ar.6.*Sanch.*lib.7.in Decal.c.26.à n.9.*vbi multa in ſequentibus.Aliæ quoque Religiones habent peculiaria iura circa hæreditates,de quibus Th.de Ieſu *ſup.c.non dicatis p.5.à c.2.*
46 Peccant Religioſi cōtra paupertatem peccato proprietatis expēdētes aliquid,etiā ex his quæ habēt ad vsū,ſine licētia ſuorū Superiorū.Hoc enim modo diſponere de rebus temporalibus eſt actus proprietatis. Valen.2.2.*diſpu.10.q.4.pun.3.*Mendoza *quodlib.8.con.3.*Idem dico ſi permutēt,mutuent,aut accōmodent, aut alio modo cōtrahāt de illis ſine prædicta licētia.Propter eandem rationē.Leſs.2.*de Iuſt.c.41.dub.9.n.79.*Sanch.*lib.7.in Decal.c.19.n.65.*Idem etiā dico, ſi bona ſibi à Superiore deputata ad certos vſus,in alios expēdāt ſine prædicta licētia. Propter eandē etiam rationem.Nauar.*lib.3.de Reſtit.c.1.n.183.*Rodrig.*3.to.q.29.ar.6.* Peccāt ſimiliter cōtra paupertatē nō adhibētes diligētiā, quam homines ſolent cōmuniter adhibere,in cōſeruandis rebus ſibi ad

vſum

Digitized by Google

vſum permiſſis. Quia nõ conſeruare illas modo dicto eſt quaſi expendere, & conſumere contra volũtatem ſui Superioris. Leſſ. 2. *de Iuſt. c.* 41. *dub.* 9. *n.* 79. Sanch. *l.* 7. *in Decal. c.* 19. *n.* 115.

47 Si tñ Religioſus alicui ſeculari volenti ſibi dare aliquã rem, v. g. pecuniã, dicat, obſecro vt des tali cõſãguineo meo, etiã ſi id faciat ſine licẽtia Prælati nò peccat cõtra Paupertatẽ. Ratio eſt, quia in iſto caſu nihil donat, aut expẽdit, ſed ſolũ rogat ſecularẽ, vt donet id quod ſibi dare volebat. Sãch. *li.* 6. *de Matr. diſp.* 4. *n.* 7. *& lib.* 7. *in Decal. c.* 19. *n.* 74. *&* 75. Qui bene etiã addit, poſſe tunc peccare contra charitatẽ illũ Religioſum, ſi abſq; iuſta cauſa non acceptauit, quod ſibi dabat ſecularis, ſiquidẽ priuauit Monaſterium illa re, aut pecunia, quæ ad ipſum pertinebat ſi acceptaſſet.

48 Similiter ſi Religioſus petat ab amico, vt ponat in depoſito apud aliquẽ aliquas pecunias, vt ex illis ſubuenire poſſit ſuis neceſſitatibus, ſi id intẽdat facere de licẽtia ſui Prælati nõ eſt proprietarius. Cũ nõ adquirat dominiũ, aut vsũ taliũ pecuniarũ ſine licẽtia Superiorũ. D. Bonauent. *in Regul. c.* 4. *prope finẽ.* Cordub. *in Reg. D. Franc. q.* 8. *&* 9. Addit etiã idẽ D. Bonau. id verũ eſſe, etiam ſi ille, qui pecuniã deponit, intendat ſe ſtatim priuare dominio illius, & trãsferre in Religiosũ. Quia quandiu ille nõ acceptat dominium, manet ſemper penes dantem pecuniam. Thom. de Ieſu *ſup. cap. non dicatis par.* 3. *cap.* 5. Vide dicta *num.* 32.

49 Multi volunt Religioſos dãtes, aut recipiẽtes literas ſine licentia Superiorũ peccare cõtra Paupertatẽ. Hoc verò intelligo, quãdo literæ, quæ dãtur, vel accipiũtur, ſunt pretio æſtimabiles, vt ſi eſsẽt, auratæ, vel miniatæ, &c. vel quãdo sũt cõtra vtilitatẽ Monaſterij, vel alicuius Religioſi, aut expenditur aliquid in illis dãdis, vel recipiẽdis, tunc enim sũt materia proprietatis. In alijs verò caſibus ſolũ erit peccatũ cõtra obedientiam, ſi id fiat cõtra pręceptũ Superiorũ. Nau. *l.* 3. *cõſil. de ſtat. monac. Cõſ.* 3. *& cõm.* 2. *de Regul.* Peirinis *to.* 1. *de ſubdito q.* 2. *de paupertate cap.* 2. *§.* 10.

50 Religioſi etiã ludentes pro pecunia, vel re pretio æſtimabili peccant cõtra Votũ Paupertatis. Quia expẽdũt res, quas habent ad vsũ, & exponunt iacturæ illicitæ, quod eſt actus proprietatis. Sanch. *li.* 7. *in decal. c.* 19. *n.* 76. Ludẽtes aũt gratia honeſtæ recreationis moderatã aliquã quãtitatẽ de licẽtia ſui Pręlati nõ peccãt cõtrã Paupertatẽ. Quia tunc ludus eſt actus honeſtus, & ille vſus pecuniæ licitus. Maior *in* 4. *d.* 18. *q.* 13. *in ſol. ad* 2. Ledeſma 2. *p.* 4. *q.* 15. *ar.* 5. Secus eſſet, ſi talis ludus eſſet prohibitus, vel à iure, vel à Regula, Cõſtitutionibus, aut Superioribus Religionum, aut eſſet ſcãdaloſus, &c. Quia tũc nec paruã, nec magnã quantitatẽ liceret ludere, etiã de licẽtia Pręlati. Cũ nõ poſſet illã cõcedere. Salon 2. 2. *tract. de Dom. q.* 5. *ar.* 6. *dub. penult.* Molina *to.* 2. *de Iuſt. diſpu.* 520.

Digitized by Google

51 Hinc ludens cũ Religioſo,& lucrãs vltra eam quãtitatẽ,quã Religioſus potuit ludere,& Prelatus cõcedere licẽtiã, tenetur ad reſtitutionẽ illius exceſſus. Ratio eſt,quia cũ Religioſus nõ poſſit perdere illã quãtitatẽ,nec etiã ludẽs corã illo poterit illã lucrari,ac perinde ſi accipiat,tenebitur ad reſtitutionẽ. Petr.Ledeſma 2.*p.Sum.tract.*31.*c.*1.*poſt* 10.*cõcl.*Alcozer *li.de ludo c.*39.Similiter è cõtra,ſi Religioſus ludẽs vltra eam quãtitatẽ,quã põt ludere,& perdere ex licẽtia ſui Prelati,vel quia nõ habet talẽ licẽtiam, vel quia ludus eſt illi prohibitus, & cõtingat tunc lucrari,non põt id accipere,& ſi accipit tenetur ad reſtitutionẽ. Ratio eſt (quidquid alij dicãt) quia ludus eſt quidam quaſi cõtractus cõditionalis, in qua vnuſquiſque exponit ſuã pecuniã periculo perdẽdi,& lucrãdi. Qui ergo nõ põt perdere,nõ põt lucrari,ſicut qui nõ põt lucrari nõ põt perdere. Ac per cõſequẽs cũ Religioſus nõ poſſit vltra illã quantitatẽ perdere, nec poterit vltra illã lucrari. Salon 2.2. *poſt q.*61.*q.*5.*de dominio ar.*6.*dub.penu.*Valen.2.2.*diſp.*5.*q.*6.*pun.*5. Limitatur tñ probabiliter hæc ſententia,quòd in caſu, quo Religioſus ludit cũ illo,qui ſcit eũ nõ poſſe ludere,aut nõ poſſe perdere vltra illã quãtitẽ,ſi iſte perdat vltra illam, poſſe Religiosũ lucrari illã,nec teneri ad reſtitutionẽ. Nam eo ipſo,quòd habẽs talẽ ſcientiã ludit cũ Religioſo,cẽſetur cedere iuri ſuo,ita vt poſſit perdere,& nõ lucrari,cũ ſciẽti,& volẽti nulla fiat iniuria. Angles *in flor.*2.*p.q.de ludi reſtit.ar.vn.dub.*1.Sair.*in clau.reg.l.*11.*c.*12.*n.*9.

52 Nec etiã poſsũt Religioſi aliquid dare,ſeu donare alicui,ſiue de bonis Monaſterij,ſiue de his,quę habẽt ad vsũ,aut quomodolibet adquiſierunt,ſine licentia Superioris. Quia dare aliquid hoc modo eſt actus proprietatis,& dominij. Cordub.*in Reg.D.Frãc. c.*6.Mend.*in quodl.q.*8.*con.*3.Pro quo etiã extat Conſt.Clem.VIII. an.1594.edita , in qua ſub grauiſſimis pęnis huiuſmodi largitionẽ,ſeu miſſionẽ munerũ Religioſis interdicit (*in* 3.*to.bull. Laertij inter Conſt.Clem.VIII.n.*28.) Bonaci.*de largit.mun.diſp.*3. Neque etiã per modũ eleemoſynæ poſsunt aliquid dare ſine prædicta licẽtia. Propter eandẽ rationẽ. S.Th.2.2.*q.*32.*art.*8.D.Antonin. 3.*p. tit.*16.*c.*1.*§.*11.*not* 4. Quãdo tñ pauper eſt in extrema neceſſitate põt Religioſus,etiã ſine licẽtia Superioris,illi ſubuenire; Quia in tali neceſſitate oĩa ſunt cõmunia. Angles *in flor.*1.*p.trac. de Eleemoſ.q.*4.Rodr.*to.*2.*q.*57.*ar.*2.Similiter quãdo Religioſus eſt cũ licẽtia ſui Superioris abſens à Monaſterio põt ex his,quæ ſibi ſunt donata,facere aliquas moderatas eleemoſynas. Quia ad hoc præſumitur licẽtia tacita ſui Superioris. Med. *Cod.de Pęnit. tract. de eleemoſ.q.de quib.bon.ſit eleemoſ.*Ledeſ.2.*to ſum.trac.*4.*c.*3.*conc.*31. Idem etiam dico probabiliter quãdo Religioſus etiam in Monaſterio exiſtens aliquid ſibi ſubtrahit de his,quæ ſibi à Monaſterio

ad

Digitized by Google

ad ſuſtentationem tribuuntur, poſſe ſcilicet de illis eleemoſynam facere. Propter eandem rationem. Valentia 2. 2. *diſp.*10. *quæſt.*4. *punct.* 3. Sanchez *lib.*7. *in Decalog. cap.*19. *num.*100. & 101. Monaſteria autem, & Superiores nomine ipſorum poſſunt, & tenentur facere eleemoſynas de ſuperfluis. Ratio eſt, quia obligantur præcepto communi dandi eleemoſynam ſicut alij. Mol. *to.*2. *de Iuſt. diſp.*276.

53 Hinc fit, quòd recipientes à Religioſo aliquid, ad quod non habebat facultatem, tenentur ad reſtitutionem. Eò quòd accipiunt aliquid ab eo, qui donare non poteſt. Nauarrus *lib.*3. *Conſ. in* 1. *edit. t. de Regul. conſ.* 75. *num.* 33. Leſſ. 2. *de Iuſtit. cap.* 41. *num.*73. *dub.*8. Vnde in prædicta Conſtitut. Clem. VIII. contra recipientes aliquid à Religioſis dicitur. *Ipſo facto abſque aliqua monitione, Iudicis decreto, ſententia, aut declaratione ad illius reſtitutionem omnino in vtroque foro teneantur, adeò vt reſtitutione ipſa realiter non facta, neque etiam in foro conſcientiæ abſolui poſſint.* Bonacina *de largit. mun. diſp.*3. *punct.* 4. Si tamen daretur caſus, quòd Religioſus expenderet aliqua, quæ nullo modo pertinerent ad Monaſterium, vt ſi de licentia Papæ haberet adminiſtrationem aliquorum bonorum independenter ab alio, tunc accipiens non teneretur ad reſtitutionem rei acceptę faciendam Monaſterio. Quia res illa non pertinebat ad Monaſterium. Molina *to.*2. *de Iuſtit. diſp.*520. Similiter ſi aliquis ſecularis Religioſo alicui daret aliquam pecuniam ſolùm ſub conditione, vt ex illa luderet, aut fornicaretur, accipiens, nulli tenetur reſtituere. Cum illa pecunia ſolùm pertineat ad ſecularem, & ille illam conceſſerit voluntariè. Abul. *in cap.*6. *Matt. q.* 37. Sanchez *lib.*7. *in Decal.* 19. *num.*35.

54 *Inter ipſos quoque Religioſos, ne praua ambitione impulſi, pro conſequendis in ſua Religione gradibus, & dignitatibus alter alterius gratiam, aut beneuolentiam aucupetur, quæcumque largitio, aut donatio munerum niſi rerum minimarum de licentia expreſſa, & in ſcriptis Superiorum, eſt penitus interdicta.* Ita Clem. VIII. in Conſt. *Religioſæ Cõgregationes* An. 1594. edita de qua ſupra *n.*52. D. Bonau. *in ſpeculo Diſcip. to.* 2. *cap.* 4. Imò hæc largitio munerũm inter ipſos Religioſos eſt peccatum proprietatis, ſi fiat ſine licentia Superiorum. Quia ſine illa eſt vſus rei temporalis contra voluntatem Superiorum, Papæ præſertim, qui eſt ſupræmus Prælatus Religionum. Hieronym. Gratian. *Diſcipl. Regul.* 2. *p. cap.*8. §.3.

55 Licentia autem Superioris, quæ requiritur, & regulariter ſufficit ad hoc, quòd Religioſus poſſit tenere, vel poſſidere, ac-

cipere, dare, vel expendere, ſufficit, quòd ſit tacita, vel prudenter præſumpta, quando ſcilicet prudenter creditur Superiorem ita velle. Ratio eſt, tum quia taciti, & expreſſi eadem eſt virtus, *leg. cum quid ff. de reb. cred. & cap. 2. de reſcriptis*. Tum, quia id, quod fit cum licentia implicita, & prudenter præſumpta Superioris dicitur fieri cum eius conſenſu. D. Thom. 2. 2. *quæſt.32. art.8. ad primum.* Corduba *in Sum. quæſt.109.* Quando tamen fuerit præceptum Superioris de non accipiendo, retinendo, vel dando ſine licentia expreſſa, tunc non ſufficit implicita, aut præſumpta. Quia Superior declarauit non aliter conſentire. Ludouic. Lopez *1. par. Inſtruct. conſc. verſu penult. cap. 156.* Rodriguez *in Sum. 2. t. cap. 31. num. 7.* Vnde quia in prædicta Conſtitut. Clem. VIII. prohibetur largitio munerum, aut quæcumque donatio Religioſis, ex quocunque prætextu, aut cauſa, *niſi in Generali Capitulo, aut alia Generali Congregatione, re maturè diſcuſſa, vnanimi conſenſu omnium, Superiorumque permiſſu, cauſa approbata fuerit*, ita obſeruari debet, quoad fieri poſſit. Præſertim cum prædicta Conſtitutio Clem. VIII. videatur innouata à S. Congregatione Concilij, quæ in decretis *de Apoſtatis, & eiectis* iuſſu Sanctiſs. D. N. Vrbani VIII. editis ſic habet. *Curent Superiores, vt Conſtitutio interdicens largitiones munerum, & praſcribens hoſpitalitatis formam ab omnibus in quolibet Cõuentu inuiolabiliter obſeruetur*. Et ita nihil videtur obſtare, quòd illa Conſtitutio in partibus Hiſpaniarum recepta non ſit, vt teſtatur Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 19. num. 42. 100. & 105.* Et in Italia abierit in deſuetudinem, vt teſtatur etiam Laurentius de Peirinis *tom. 1. de ſubdito q. 2. de paupert. cap. 2. §. 6.*

56 Conſuetudo etiam aliquid retinendi, accipiendi, dandi, vel expendendi ſine licentia Superiorum, quando eſt recepta, & viget, conſentientibus ipſis, excuſat Religioſum, ſaltem regulariter. Quia talis conſuetudo habet vim licentiæ. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 19. num. 7.* Secus ſi talis conſuetudo introducta eſt, aut viget, contra voluntatem Superiorum. Propter oppoſitam rationem. Graffis *2. par. Deciſ. lib. 3. cap. 9. à num. 4.* Dixi etiam, ſaltem regulariter, quia quoad largitiones munerum, ſeu donationes attendenda eſt Conſtitutio Clem. VIII. adducta. Taciturnitas verò Superioris videntis Religioſum aliquid poſſidere, accipere, expendere, &c. ſine licentia, & non contradicentis non excuſat Religioſum, niſi quando ex alijs ſignis conſtat illam eſſe virtualem approbationem. Ratio eſt, quia huiuſmodi taciturnitas ſæpe naſcitur ex puſillanimitate Superioris, vel ex proteruia ſubditi, ergo non ſemper arguit licentiam implicitam, niſi

quando

Digitized by Google

quando ex alijs ſignis id conſtat. Graffis *vt ſup. cap.19. num.31.* Sanchez *num.* 12. Similiter non excuſat Religioſum credere, quòd Prælatus concedet licentiam, ſi ab ipſo petatur, quando ſcit ipſum velle vt petatur. Quia tunc non cenſetur habere licentiam, aut conſenſum Prælati. Nauarr. *Comm. 2. de Regular. num.*20. Mendoza *q.* 8. *poſt 7. concluſ.* Quando tamen Religioſus procedit ſub ſpe ratihabitionis, ſeu approbationis à Prælato, excuſatur. Quia tunc operatur ex licentia ſaltem virtuali. S. Tho. *in 4.diſt.*15. *q.*2. *ar.*5. *q.*4. Toletus *in Summ.de pecc.mort.cap.*28.

56 Licentia iſta requiſita ad hoc, quòd Religioſus poſſideat, accipiat, det, aut expendat, &c. aliquid, debet eſſe voluntaria, & non coacta, vel precibus importunis, vel fauoribus, metu, aut dolo. Ratio eſt, quia aliàs talis licentia, potiùs eſſet violentia, nec Religioſus per eam operaretur ſecundùm voluntatem ſui Superioris, ſed ſuam. Nauarr. *Comm.2. num.*21. *corol.*7. Sanchez *lib.7. in Decalog. cap.*19. *à num.*16. Idem dico, quando Prælatus dat iſtam licentiam ſubdito, eò quòd timeat ipſum, quia eſt ſuſurro, rixoſus, contentioſus, & excitabit rumores in Conuentu ſi non illi conceditur. Propter eandam rationem. Cordub. *in Summ. q.*54. Leſſius 2. *de Iuſt. cap.* 4. *dub.* 5. Similiter debet eſſe legitima iſta licentia, vnde, ſi ſit ad prauos, inhoneſtos, aut inutiles vſus non eſt valida. Cum Superior nequeat illam concedere. Nauarr. *lib.3. conſil.in 1. edit.tit. de Regular. conſil.*73. *num.* 33. Molina *tom. 2. de Iuſt. diſp.* 276. Vnde neque etiam Monaſterium poteſt concedere talem licentiam ad prædictos prauos vſus. Eò quòd quamuis Monaſterium ſit dominus ſuorum bonorum, hoc tamen eſt in ordine ad bonum ſtatus Religioſi. Mendoza *quodlib.* 8. *art.*6. Leſſius 2. *de iuſt. cap.*18. *dub.*11.

57 Quamuis aliqui putent in materia proprietatis non poſſe dari materiam leuem, propter quam ſolùm peccetur venialiter (Viuald. *in Candelab.ſacram.3.p. cap.*14. *num.*68. Paſſarellus *ſup. priuileg. Minim. tit. de propriet. abdic.*) tamen probabiliſſima ſententia eſt, poſſe crimen proprietatis, quantumuis ex ſuo genere mortale, reddi veniale ex materiæ paruitate, ita vt ſi Religioſus aliquid leue poſſideat, accipiat, expendat, &c. ſine licentia ſui Superioris ſolùm venialiter peccet. Ratio eſt, quia peccatum proprietatis ſolùm habet malitiam quaſi furti contra iuſtitiam, quatenus importat vſum rei alienæ inuito domino, & malitiam ſacrilegij, ſeu contra Religionem, quatenus eſt contra Votum. Vtroque autem modo eſt capax materiæ leuis, vt patet in furto vnius quatrini, & in tranſgreſſione Voti dicendi ſemel *Aue Maria*. Ergo etiam in peccato proprietatis, poteſt eſſe

Digitized by Google

materia leuis, ratione cuius ſolùm fit peccatum veniale. Cordub. *in Sum.q.*109. Mendoza *quodlib.*8.*concluſ.vlt.* Vnde illa materia, quæ infurto eſt leuis, etiam in peccato proprietatis erit leuis. Propter ſimilem rationem. Corduba *vt ſup.* Rebellus *tract. de Iuſt. p.*1. *lib.*3. *quæſt.*15. *ſect.*3. *num.*22. In furto autem communiter, & regulariter loquendo, & ſecluſis circumſtantijs perſonarum temporis, loci, &c. duo Iulij, aut Reales Hiſpani, putantur grauis materia, & minùs prædictis duobus Iulijs, ſeu Realibus, materia leuis. Mendoza, & Rebellus *ſupra citati*. Addunt, aliqui, eam materiam, quæ in furto eſt dubium, an ſit materia ſufficiens ad peccatum mortale, eſſe ſufficientem ad peccatum mortale proprietatis. Thom. de Ieſu *ſup. cap. non dicatis par.*3.*cap.*6.

58 Hinc Religioſi ſucceſſiuè minima retinentes, accipientes, ſeu expendentes, &c. ſine licentia Superiorum, peccant mortaliter contra Votum Paupertatis, quando peruenitur ad grauem, ſeu notabilem quantitatem. Ratio eſt ex ſimilitudine furti. Sanchez *lib.*7.*in Decalog. cap.*21. *num.* 30. Limitatur hoc, vt non intelligatur de rebus minimis comeſtibilibus, aut potabilibus. Quia in his non eſt credendum Prælatos prudentes fore inuitos. Rebell. *de Iuſt. par.*1. *lib.*3. *q.*15. *ſect.*3. *num.* 22. Graffis 1. *par. deciſ. lib.*3. *cap.*5. *num.* 51. Limitatur etiam, vt hoc ſolùm ſit verum, quando iſti actus expendendi, retinendi, &c. ſunt aliquo modo vniti, vel ratione temporis, vel loci, ſi enim ſunt omninò diſparati, credo non committi peccatum mortale, etiam quando peruenitur ad magnam, ſeu grauem quantitatem, ad modum, quo multi Theologi loquuntur de furtis paruis. Nauarrus *in Summ. cap.*17. *num.*139. *vel* 140. *& lib.* 3. *conſil. in* 1. *edit. tit. de Regular. conſ.*75. *num.*27. *in* 2. *tit. de ſtat. Monach. conſ.*3. *nu.*27. Leſſius 2. *de Iuſt. cap.*2. *dub.*8.

59 Pœnæ communes proprietariorum, vltra illas, quæ habentur in propria Regula, aut Conſtitutionibus, ſunt. Prima, quòd Religioſus tempore mortis habens proprium non poteſt ſepeliri in loco Sacro *cap. Monachi de ſtat. Monach.* ſed debet in ſterquilinio ſepeliri cum pecunia (ſaltem parte ipſius) per eum poſſeſſa. *cap. cum ad Monaſterium eodem tit.* Inſuper, ſi in loco ſacro ſepultus eſt, eſt extrahendus, ſi ſine magno ſcandalo fieri poſſit. *cap. ſuper quoda. eod. tit.* In his tamen aduerti debet, quòd debet eſſe certitudo, & non ſolùm dubium, quòd Religioſus mortuus ſit proprietarius, certitudo inquam moralis, quæ ex eius acta vita deſumi poteſt. Laurentius de Peirinis *tom.*1. *de ſubdito q.* 2. *de paupertate cap.*2.§.9. Barboſa *de offic. Parochi cap.*26. *num.*47.

Secun-

Digitized by Google

Secunda eſt, ex Conc. Trid. *ſeſſ.25. cap.2.* quòd ſi quis deprehenſus, vel conuictus fuerit de hoc peccato *is biennio actiua, & paſſiua voce priuatus ſit*. Aliqui tertiò dicunt Religioſum proprietarium eſſe ipſo facto à iure excommunicatum. Sed talis excommunicatio non reperitur expreſſa, niſi ſolùm in quibuſdam Concilijs Prouincialibus Colonienſibus. Thom. de Ieſu *ſup. cap. non dicatis p.2. cap.2.* Ex *cap.* etiam *Monachi de ſtatu Monachor.* Monachus habens peculium à communione altaris iubetur remoueri. Bartholom. à S. Fauſto *de Voto Paupert. q.198.* Ac tandem ex *cap. cum ad Monaſterium* de Monaſterio eſt expellendus, licet *cap. fin. de Regular.* talis expulſio correcta ſit, & iubeatur talem monachum deputandum Monaſterij ergaſtulo, quò pœnitentiam agat. Sanch. *lib.7. in Decal. c.20. n.12.* Sed notãdum huiuſmodi aſſignatas pœnas non incurri niſi ſolùm ab illis, qui retinent, vel poſſident aliqua contra voluntatem Superiorum. Etſi enim etiam dantes aliquid ſine licentia peccent contra Paupertatem, imò incurrant pœnas Conſtitutionis Clem. VIII. adductæ ſupra *num.* 52. & 55. pœnæ autem modo aſſignatæ præcipuè ſunt impoſitæ pro prædictis retinentibus. Sanchez 7. *in Decalog. cap.20. num.11. & 13.* Peirinis *to.1. de ſubdito q.2. de paupert. cap.2. §.9.* Poteſt præterea peccatum proprietatis, ſi ſit mortale, reſeruari à Superioribus. Ex decreto Clem. VIII. *de reſeruat. caſuum*. Graſſis 2. *p. deciſ. lib.3. cap.19. num.5.* Sanchez *lib.7. in Decalog. c.20. à num.11.* Pro quo etiam vide Quarantam *in Summ. verb. caſ. reſeru.* Coriolanum *de caſibus reſeruatis 2. par.*

60 Si quæras tandem an Religioſi nõ obſeruantes Vitam Communem, de qua egimus *à num.* 7. ſint proprietarij, & incurrant prædictas pœnas? Dico primò. In illis Conuentibus, in quibus talis Vitæ Communis obſeruantia viget, ſi aliqui Religioſi eam non obſeruent, ſunt proprietarij, & proprietariorum pœnis plectendi. Ratio eſt, tum ex dictis in Superioribus ex Decretis Summorum Pontificum, & Conciliorum, tum quia, cum prædicti Religioſi teneant, & poſſideant aliqua peculia, ſeu portiones, ſingularitatemque ſequantur contra intentionem Regulæ, quàm profeſſi ſunt, & voluntatem ſuorum Superiorum, præſertim Summorum Pontificum, qui ſupræmi Superiores Religionum ſunt, absdubiò erunt proprietarij, & talium pœnis plectendi. Quod confirmatur ex Concil. Trident. *ſeſſ.25. de Regularib. cap.1.* vbi præcipit omnibus Regularibus tam viris, quàm mulieribus, vt *Cõmunem Vitam, victum, & veſtitum fideliter obſeruent,* Qui ergo hæc non obſeruant, contra voluntatem Eccleſię, & Superiorum agunt, &, ſi aliqua poſsident, vel retinent, contra Superiorum voluntatem

Digitized by Google

tem id faciunt, ac perinde proprietarij, & proprietariorum pœnis puniendi ſunt. Bartholomæus à S. Fauſto *de Voto Paupertat. q.*195. Dico tamen ſecundò. In alijs Conuentibus, in quibus prædicta Communis Vita non viget, vel propter impotentiam, aut nequitiam Superiorum, qui nequeunt, aut nolunt dare ſingulis Religioſis neceſſaria ad vitam, licet prædicti Vitam Communem non obſeruantes in periculo magno ſuæ ſalutis, & tranſgreſſionis ferè quotidianæ Voti Paupertatis verſentur, excuſari tamen poſſunt à peccato proprietatis, ſi alio modo commodè viuere non poſſint, poſitis tamen conditionibus, & propter rationes aſſignatas ſupra à *num.* 21. & *ſequentibus*. Vide Bartholomæum à Sancto Fauſto *de Voto Paupertat. q.* 196. *&* 197. Addendum tamen eſt, & valde notandum, Religioſos ſic viuentes, quia commodè aliter viuere non poſſunt, aut Vitam Communem obſeruare in prædictis Conuentibus, paratos eſſe debere ad recipiendum reformationem, & introductionem Vitæ Communis, ſi à Prælatis de nouo inſtituatur, ſeu reſtauretur, nec poſſe vllo modo tali reformationi, & inſtitutioni Vitę Communis reſiſtere ſub grauiſſimo peccato mortali. Ratio eſt, quia cum prædicta Vita Communis obliget omnes Religioſos ſub peccato mortali, nec ab illius obſeruantia excuſari poſſint, niſi quia Prælati Monaſteriorum non prouidēt illis de neceſſarijs ad vitam, abs dubiè cum conſtaret prædictis neceſſitatibus ſufficienter prouidendum fore, nulla ſupereſſet ratio excuſationis. Et hæc eſt communis ſententia Theologorum, ſpecialiter Silueſt. *verb. Religio* 6. *q.*7. Valentiæ 2. 2. *diſput.* 10. *q.*4. *p.*2. Leſſij *lib.*2. *cap.* 4. *dub.* 5. Nauarri *Comment.* 3. *de Regularib. num.* 36. Rodriguez 2. *par. Summ. cap.*31. Bartholomæi à Sancto Fauſto *de Voto Paupert. quaſt.*195. *&* 196. Quorum plures præſertim loquuntur de obligatione Prælatorum ad prædictam Vitam Communem in omnibus Conuentibus introducendam, prout & nos dicimus *cap.*18. *num.*14. Vide etiam dicenda *cap.*7. *num.*19.

De

De obligationibus Religioſorum ratione Regulæ ſui Ordinis.

CAP. VII.

1 REGVLA Religionum eſt quaſi exemplar, & menſura eorum, quæ ex vi votorum tenentur exequi Religioſi, ita vt, ſicut non tenentur obedire niſi in his, quæ aliquo modo Regulam profeſſam concernunt, vt diximus *cap.4. num.9.* ſic è contra, omnia, quæ ex vi votorum facere tenentur debent eſſe in Regula contenta. Dicitur enim Regula, vt inquit Iſidorus *6. Ethimol. cap. 16.* eò quòd ducit, nec aliquando aliorſum trahit, vel quòd regat, vel quòd normam rectè viuendi præbeat, vel quòd diſtortum, prauumque corrigat. Suarez *4. to. de Relig. lib. 1. cap. 1. §. 1.*

2 Quicumque Religioſus aſtrictus eſt ſuam regulam obſeruare. Eò quòd omnes profitentur Regulam, & promittunt obedientiam ſecundùm Regulam: quemadmodum Carmelitę, qui expreſsè dicunt in profeſsione ſua, promittere *Obedientiam, Caſtitatem, & Paupertatem ſecundùm Regulam prædicti Ordinis.* Vnde Regula imponit aliquam neceſſitatem operandi, ſiue ad culpam, ſiue ad pœnam, quia hoc eſt de ratione legis, & per quod differt à conſilio. Suar. *4. to. de Relig. lib. 1. cap. 2. nu. 2.*

3 Præter quatuor in Eccleſia approbatas Regulas, ſcilicet Sanctorum Baſilij, Auguſtini, Benedicti, & Franciſci, eſt etiam quinta alia Regula à Diuo Alberto Ieroſolymitano Patriarcha Anno 1171. Carmelitis tradita, approbataque, & confirmata ab Honorio III. Gregor. IX. Innoc. IV. Alexand. IV. Vrbano IV. Nicolao IV. & Bonifacio VIII. Correcta, & mitigata ab Eugenio IV. Inſuper ante illos approbata etiam, & confirmata ab Innoc. III. & Alexandro III. & implicitè à Concilio Lateranenſi *cap.* 13. & Lugdunenſi, vt refertur *in cap. vnico de Religioſis domibus in 6.* Thomas de Ieſu *in expoſit. ſup. Regul. p. 2. dub. 3.* Ioannes Pintus de Victoria *in Hierar. Carmelit. tract. 2. cap.* 13. Eius autem ſcopus eſt, tum vita contemplatiua, tum actiua, quæ ad proximorum ſalutem, & ipſorum conuerſionem attendit. Thom. Vualdenſ. *de Sacramental. tit. 9. cap. 84. num. 7.* Thom. de Ieſu *vt ſup. à dub. 4.*

4 Tenentur etiam Religioſi ad obſeruantiam Regulæ non ſolùm, quia profeſsi ſunt ſecundùm ipſam viuere, ſed etiam, quia

Pon-

Digitized by Google

Pontifices approbantes illam, præcipiunt etiam, vel explicitè, vel ſaltem implicitè illius obſeruantiam. Hoc patet in Regula Carmelitarum ab Alberto tradita, quam declarantes, & mitigantes nomine Innocentij IV. Hugo Cardinalis Sanct. Sabinæ, & Guillelmus Anteradenſis Epiſcopus ſic dicunt. *Qua fungimur authoritate mandamus, quatenus Regulam à nobis correctam, declaratam, & mitigatam, prout expedire vidimus, deuotè recipientes, eam firmiter obſeruetis.*

5 Non verò tenentur Carmelitæ ad obſeruantiam Regulæ Alberti, prout ab ipſo tradita eſt, ſed prout mitigata fuit ab Eugen. IV. vt ſupra *num.* 3. viſum eſt. Ratio eſt, quia ipſe Eugenius hoc expoſuit dicens: *Decernentes eos, & eorum ſingulos circa præmiſſa ad arctiorem obſeruantiam, quæ ſupra præmittitur, occaſione profeſſionis in dicto Ordine emiſſa, vel in poſterum emittenda, minimè teneantur.* Conditiones autem illæ à Pontifice aſsignatæ, (ſcilicet quòd conceſsio non valeat ijs, qui ex confidentia ipſius illicita perpetrauerint, & quòd teneantur Religioſi per vnum annum, vna die ſeptimanæ cuiuslibet ieiunare, vel ſimile pium opus efficere) non ſunt poſitæ pro gratia mitigationis Regulę potienda, ſed pro obtinenda Indulgentia Plenaria remiſsionis in articulo mortis, quam ijſdem Religioſis ibidem conceſsit. Ita enim infertur ex contextu Bullæ, & ex alia ſimili ab eodem Pontifice Fratribus Benedictinis Valliſoletani Monaſterij conceſſa. Ioannes Pintus de Victoria in *Hierarch. Carmelit. tract.* 2. *cap.* 16.

6 Non tenentur Religioſi obſeruare omnia, quæ continentur in Regula ſub culpa mortali, ſed aliqua ſub mortali, alia ſub veniali, alia etiam neque ſub veniali. Ratio eſt, quia eo modo obligantur Religioſi obſeruare ea, quæ continentur in Regula, ſecundùm quòd ipſa Regula præſcribit: Regula autem quædam præſcribit vt obligatoria ad mortale, alia ſolùm ad veniale, alia ad nullam culpam. D. Tho. 2.2. *q.* 186. *art.* 9. Vaſquez 1. 2. *diſp.* 162. *cap.* 4. *num.* 16. De ijs autem modò dicemus.

7 Et in primis, ea, quæ ſunt in Regula, & ſpectant ad obſeruantiam Votorum eſſentialium Religionis, videlicet, caſtè, & ſine proprio viuere, &c. ſine dubio obligant ad mortale, quantùm eſt ex genere ſuo, niſi forte ratione paruitatis materiæ ſolùm obligent ad veniale. Ratio eſt, quia hoc modo obligant ipſa Vota. S. Thom. & Caietan. 2.2. *quæſt.* 186. *art.* 9. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 4. *num.* 8.

8 Ea autem, quæ ſunt in Regula, & ſolùm ab illa præſcribuntur, vt opera ſupererogationis, & de cōſilio, qualia sũt abnegare ſe in omni-

Digitized by Google

omnibus, habere Deum præſentem, exercitia humilitatis, mortificationis, &c. non obligant ad culpam neque mortalem, neque venialẽ. Ratio eſt, quia iſta opera non proponuntur vt præcepta, ſed ſolùm pertinent ad maiorẽ charitatẽ Religioſorũ exercendã, non ergo obligant ad culpã; cum illa tantùm ſit in tranſgreſſionibus præceptorum. S. Thom. & Caiet. *vt ſup.* Sanchez *vt ſup. nu.* 10.

9 Quando Regula præſcribit aliqua, quæ aliàs ſunt ſub præcepto, v. g. diligere Deum, aut proximum, dicere horas Canonicas, &c. illa obligant ad mortale, vel veniale ſecundùm quòd aliàs obligarent. Ratio eſt, quia Regulariter loquendo non proponuntur hæc in Regula tanquam noua præcepta, ſed ſolùm cum intententione reducendi in memoriam ea, quæ aliàs præcepta ſunt à Deo, vel Eccleſia, & illa commendandi. Caietan. *vt ſupra.* Valentia 2. 2. *diſput.* 10. *quæſt.* 4. *punct.* 5. Dato autem, quòd in Regula ponerentur cum intentione inducendi nouam obligationem, ſeu præceptum, (quod ex circunſtantijs attendendum eſt) tranſgreſſio talium includit duas malitias, alteram ex proprio obiecto, alteram ex circunſtantia Voti, quod frangitur tranſgrediendo Regulam ex Voto promiſſam. Ratio eſt, quia licet diuerſitas præceptorum non faciat diuerſitatem ſpecificam in peccatis, (cum conſtet non committere duplex peccatum eum, qui frangit ieiunium die, quo eſt duplex præceptum ieiunandi, alterum ratione Quadrageſimæ, alterum ratione Temporum, vel Vigiliæ) tamen quando peccatum habet oppoſitionem ad diuerſas virtutes eſt in illo duplex malitia. In propoſito autem tranſgreſſio Regulæ habet oppoſitionem ad virtutem Religionis vltra eam, quam habet ad illam, cui opponitur obiectum talis peccati. Valentia 2. 2. *diſput.* 10. *quæſt.* 4. *punct.* 5. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 4. *n.* 7. Hæc autem noua malitia ex circunſtantia contra Religionem ſequitur naturam malitiæ ex obiecto, ita vt ſit mortalis, vel venialis ſicut illa fuerit. *Authores vt ſupra.*

10 Loquendo de obſeruantijs Religionis à Regula præſcriptis, quæ non proponuntur vt mera conſilia, neque ſunt directè de Votis promiſſis, aut de rebus aliàs præceptis, ſed ſunt obſeruantiæ quædam externæ ordinatæ ad obſeruantiam Votorum eſſentialium, v. g. ieiunia, ſilentia, abſtinentia à carnibus, vti talibus veſtibus, ſequela chori, & alia huiuſmodi; ſi Regulæ Inſtitutor mentem ſuam explicuerit, quòd noluerit quoad illa Religioſos ad culpam obligare (prout dicitur in Regula Patrum Prædicatorum, *Nolumus obligare ad culpam*, & in Regula Minimorum, vt refert Paſſarellus *in priuileg. Minim. cap.* 25. & in Regula Patrum Societatis, *vt habetur* 6. *p. Conſtit. cap.* 25.) tunc talis Regula non obli-

Digitized by Google

obligat ad culpam quoad iſta. Quia cum in poteſtate inſtituentis Regulam fuerit obligare, vel non obligare ad culpam, ſi ipſe declarauit nõ habuiſſe intentionem obligandi, abſque dubio non obligabit. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.4.num.*11.*& ſequentibus*.

11 Quando tamen Inſtitutor Regulę non explicuit ſuam mentem circa obligationem, vel non obligationem ad culpam, attendenda eſt communis acceptio, exiſtimatio, & ſenſus Religionis, cui Regula fuit tradita. Si enim communis ſenſus, & exiſtimatio Religioſorum fuit illam Regulam obligare ad mortale, ad mortale obligabit, & ſi ad veniale ad veniale, & ſi ad ſolam pœnam, & non ad culpam, ad nullam culpam obligabit. Eò quòd communis acceptatio, & conſuetudo eſt optima legum interpres, vt habetur *cap.cum dilectus de conſuetud. l. ſi de interpretat. ff. de legibus*. Nec lex aliter obliget, quàm, prout communiter ab omnibus accipitur. Nauarr. *in Summ.cap.*23. Valentia 2.2.*diſput.*10. *quæſt.*4. *punct.*5. Addens vix poſſe tradi aliam vniuerſalem regulam quoad hoc, niſi iſtam.

12 Si autem nec Regulæ Inſtitutor, nec communis conſenſus, acceptatio, ſeu conſuetudo Religionis declarauit modum obligationis Regulæ, prout contingere poterit in nouis Religionibus, inſtitutis, aut inſtituendis, tunc ſi materia, aut res quæ præcipitur, vel prohibetur, non eſt grauis, ſed exigua, aut leuis, non poterit obligare ad culpam mortalem. Cum enim peccatum mortale ſit grauis offenſa Dei, cadere non poteſt niſi ſupra materiam grauem, & ſola illa eſt capax talis malitiæ, etiam ſi legislator intenderet oppoſitum. Caſtro *lib.*1. *de lege pœnal. cap.*5. *docum.*2. Medina 1.2.*quæſt.*96.*art.*4.*in prima regula*. Quæ verò materia ſit grauis, licet difficilè aſſignetur, & prudentis arbitrio ſæpius relinquatur, dicendum eſt illam eſſe grauem, quæ, vel ratione ſui, vel ratione circunſtantiarum boni cõmunis multùm conducit ad finem à legislatore intentum; è contra verò eam eſſe leuem, quæ nec ratione ſui, nec ratione talium circunſtantiarum ad prædictum finem multùm conducit. Suarez 5. *to. in* 3. *p. diſp.* 4. *ſect.*6.*num.*11.*&* 12. *& diſput.*18.*ſect.*3. *à num.* 16. Vaſquez 1. 2. *diſput.*158. *cap.*6 *num.*59. Addendum verò eſt, quòd etiam dato, quòd res quæ præcipitur ſit materia grauis, & capax peccati mortalis, ſi tamen legislator declaret ſolùm velle obligare ad veniale, tunc tranſgreſſio ſolùm venialis erit. Ratio eſt, quia probabiliſſimum eſt, etiam poſita grauitate materiæ, poſſe in lege poſitiua eſſe tantùm tranſgreſſionem venialem; eò quòd tota obligatio legis poſitiuæ pendet ex voluntate legislatoris; ſi ergo de illa conſtet, tranſgreſſio talis legis ſolùm erit venialis. Suarez

de

Digitized by Google

de legibus lib.3. cap.27. & 4.10. de Religion. lib.1. cap. 2. Sanchez *lib.1.de Matrim.diſp.9.nu.6.*

13 Similiter in eiſdem caſibus, quando nec Regula ipſa, nec conſuetudo, aut conſenſus Religionis declarauit modum obligationis ipſius Regulæ, ſi res, quæ in illa continetur, non exprimuntur per verba præcepti, vt ſunt, *mandamus, præcipimus, prohibemus, inhibemus*, nec præcepto æquipollentia, vt ſunt *ſtatuimus, ordinamus, decernimus*, ſed per alia communia, v.g. *volumus, monemus, hortamur*, tunc eſt probabiliſſimum ad nullam culpam obligare. Ratio eſt, quia cum illa verba communia ſint præceptis, & conſilijs, dubia ſunt, & obſcura, an ſcilicet obligent, vel non, ad culpam, in obſcuris autem, & dubijs amplectendum eſt id, quod eſt minimum, vt habetur *regul. in obſcuris de reg. iuris in 6.* quod maximè debet procedere in Inſtitutoribus Regularum, qui cum ſummoperè curent vtilitati ſpirituali Religioſorum proſpicere, illis autem ſæpiùs ſit nociua multiplicatio præceptorum ad culpam obligantium, credendum eſt, ſimilibus verbis nolle obligare ad culpam. Vaſquez 1.2.*diſp.*158.*cap.3.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.4.num.42.*

14 Ex his autem patet, quanta ſit obligatio ſpecialiter Regulæ Carmelitarum, quoad illas obſeruãtias, quę conducunt ad ſeruanda Vota Religionis, dicendum enim eſt, quòd quamuis ſecundùm ſe obligare videretur ad peccatum mortale, eò quòd ſæpiùs vtitur verbis imperatiui modi, qualia ſunt illa in confirmatione Innoc. IV. *Qua fungimur authoritate mandamus, quatenus Regulam à nobis correctam, declaratam, & mitigatam, prout expedire vidimus deuotè recipientes, eam firmiter obſeruetis*, & in fine Regulæ. *Hæc breuiter ſcripſimus vobis Religioni veſtræ formulam ſtatuentes, ſecundùm quam in poſterum viuere debeatis*. Verba autem imperatiui ſuppoſita grauitate materiæ arguant obligationem ſub mortali, iuxta dicta ſupra *num.* 13. Nihilominus, quia in Religione noſtra nunquam fuit Regula cum tanta obligatione recepta, aut acceptata, vt inter pios, & doctos communiter circumfertur, dicendum eſt non obligare ad culpam mortalem, etiam quoad iſtas obſeruantias, quæ deſeruiũt ad Vota eſſentialia commodiùs ſeruanda, ieiunia videlicet, abſtinentiam à carnibus, ſilentia, &c. obligare tamen ad minus ad culpam venialem. Tum propter dicta, tum quia eſt conforme doctrinæ S. Thomæ 2. 2. *quæſt.*186. *art.9. & quodlib.* 1. *art.* 20. Tum etiam, quia iſte videtur eſſe communis conſenſus Religionis. Thom. de Ieſu *ſup. Regul. par.2. tit.de obligat. noſtra Regula.* Ioannes Pintus de Victoria *de Hierarchi. Carmelit. tractat. 2. cap.* 23. Vnde bene Suarez

4.10.

4.to.de Relig. tract. 8. *lib.*1. *cap.*3. *num.* 8. de Regula Carmelitarum loquens,dicit: *Conſilia,& exhortationes per ſe nullam aliam obligationem inducunt, præter eam, quam ex natura rei, vel ex Euangelio habent res, de quibus fiunt. Statuta verò videntur inducere obligationem ſaltem ſub veniali culpa, vbi aliud non explicatur. Quamuis multùm in hoc valeat conſuetudo, & communis ſenſus Religionis*. Cui doctrinæ congruit ea, quam adduximus ſupra *num.*11. & in præſenti.

15 Tranſgreſsio verò præceptorum Regulæ,quamuis ad lethale crimen non pertingat, intra limites tamen venialis offenſæ, graue peccatum eſt. Ratio eſt, quia talis offenſa eſt circa illa, quæ maximè pertinent ad Religioſum, & quæ illi ſunt maximè propria. Thomas de Ieſu, & Ioan. Pintus de Vict. *vt ſup.*

16 Quando Regula Religionis alicuius fuerit deformata, ſeu relaxata quoad ſubſtantialia Religionis, ſcilicet tria Vota Obedientiæ,Paupertatis,& Caſtitatis, tenentur Religioſi profeſſores ipſius illam ſeruare non ſic relaxatam,aut deformatam,ſed in ſuo priſtino rigore, quoad obſeruantiam dictorum Votorum. Ratio eſt,quia quamuis Religioſi illam Regulam profitentes non habuerint intentionem expreſſam ſe obligandi niſi ad illam prout ſic relaxatam,& deformatam,quia tamen habuerunt intẽtionem expreſſam profitendi ſtatum Religioſum, & ſtatus Religioſus eſſentialiter includat obſeruantiam trium Votorum, ideo virtualiter, & implicitè habuerunt intentionem ſe obligandi ad illam Regulam integram, & perfectam quoad tria Vota, ſicut ſuſcipiens Ordinem Sacrum quantumuis non intendat ad Caſtitatem ſe obligare, manet tamen ad illam obligatus ex vi talis ſtatus, eò quòd illi eſt Votum Caſtitatis annexum. Maior. *in* 4.*diſtinct.*38. *quæſt.*20. Nauarr. *in Summ. cap.*12. *num.* 50. qui bene propterea addit peccare eum,qui filios,vel filias offert Monaſterijs vbi nimia cum libertate,aut licentia viuitur, & promiſſa ſecundùm Regulam non obſeruantur,intellige quoad ſubſtantialia Votorum. Nauarr. *vt ſup.num.*51.

17 Quando verò Regula Religionis eſt deformata, ſeu relaxata,non quoad Vota ſubſtantialia Religionis, ſed quoad alias obſeruantias Regulares; præſertim ſi talis relaxatio legitima conſuetudine introducta ſit, Religioſi, qui illam ſunt profeſsi non peccant obſeruando illam ſic relaxatam. Ratio eſt, quia nullo modo ſe obligarunt ex vi profeſsionis niſi ad Regulam, prout erat in vſu, & prout de facto obſeruabatur, neque ex vi ſtatus Religioſi, quem ſunt profeſsi aliud exigitur, cum ſolùm obſeruantia trium Votorum ad illud ſufficiat. Corduba *in Reg. Diui*

Fran-

Digitized by Google

Franciſ. cap. 2. quæſt. 16. p. 3. Azor. *lib. 13. Inſt. cap. 11. quæſt. 16.*

18 Similiter, qui profeſſi sũt in Religione cuius Regula relaxata eſt (ſaltem per legitimam conſuetudinem) quoad modos, vel circumſtantias trium votorum eſſentialium, non tenentur ad illam obſeruandam in primo ſui rigore, ſed ſufficit, ſi illam ſic relaxatam obſeruent. Propter rationem adductam. Præſertim, quia, voti obligatio non excedit vouentis intentionem, Religioſi autem iſti, vt ſupponitur, non habuerunt intentionem vouendi niſi Regulam prout cõmuniter in illa Religione obſeruabatur. Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 2. num. 26. in fine*.

19 Si tamen Summus Pontifex, vel alij Superiores Religionum Regulam ſic collapſam, & relaxatã reformare vellent, & ad ſuum priſtinum rigorem reducere, Religioſi illam profeſsi tenentur non reſiſtere tali reformationi. Quia eo ipſo quòd ſunt membra illius Religionis, & profeſſi ſunt illam Regulam, tenentur, etiam, cum proprio diſpendio, bonum, & conſeruationem ipſius procurare. Euidens autem eſt, bonum, & conſeruationem Regulę, & Religionis ex reformatione pendere, cum propter relaxationem, quotidie Religiones extinguantur. Præſertim ſecundò, quia, qui vouit Regulam, vouit etiã cõſequenter, & implicitè ea, quæ concernunt regulam, reformatio autem Regulæ maximè illam concernit, cũ experientia compertũ ſit, quòd Regula, & Religio, quę non reformatur, quotidiè ad ruinam, & maiorem relaxationem tendat. Vnde meritò Sũmi Pontifices conſeruationi Religionum attendẽtes, eas ſæpiſſimè ad priſtinum decorem Decretis Pontificijs, & præceptis reducere conantur, quòd non facerent, ſi Religioſi prædictæ reformationi reſiſtere poſſent. Imò ſecundùm aliquos ob prædictum finem poſſunt obligare Religioſos ad profitendum, & obſeruandum clauſuram, ſicut Bonifacius VIII. Fœminas Religioſas ad illam obligauit. Hinc etiam Pius V. Ann. 1567. Fratres Minores Conuentuales in Hiſpania cõmorantes, vt tranſirent ad aliquem Ord. Mendicantium coëgit. Multò ergo magis poterunt Religioſi ad recipiendam reformationem propriæ Regulæ, & Religionis obligari. Vaſq. 1. 2. *diſp.* 154. *c.* 4. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 2. num.* 35. Vide dicta *cap. 6. num.* 60.

20 In tali tamen caſu, Religioſi, qui ita ſunt delicati viribus, vt non poſſint Regulam reformatam, & reſtitutam ſuſtinere, non tenentur obſeruare reformationem Regulæ. Ratio eſt, quia cenſendi non ſunt ſe obligaſſe explicitè, aut implicitè ad Regulam reformatam, propter impotentiam. Nauarr. *lib. 3. Conſil. tit. de Regular. in 1. edit. conſil. 9. in 2. 43.* & Sanchez *lib. 6. in Decalog. capit. 2. num. 38. & 39.*

21 Poſſunt Religioſi ex vi Regulæ ſuæ Religionis obligari ad Confeſſionem Venialium. Ratio eſt, quia ſeculares poſſunt hoc vouere, & aliàs poteſt hoc concernere Regulam. Emmanuel Sà *in Summ. verb. Confeſſio num.* 12. Nulla tamen Regula eſt ad id obligans, ſaltem quoad omnia venialia. Viualdus *de Confeſſ. n.* 51.

22 Religioſum facere aliqua opera ſupererogationis ſupra Regulam ſui Ordinis non eſt contra ipſam Regulam, nec peccatum, etiamſi fiat ſine licentia Prælati. Ratio eſt, quia eo ipſo, quòd Regula, aut Prælatus non prohibent talia opera, cum aliàs ſint bona, cenſeri debent conformia ſtatui Religioſo. Maximè quando Regula conſulit fieri talia opera, aut ea permittit, ſicut in Regula Carmelitarum in cuius Epilogo ſic dicitur: *Si quis autem ſupererogauerit, ipſe Dominus cum redierit reddet ei.* Thom. de Ieſu *ſup. Regul. in Epilog. dub.* 2. Addens benè, conſultius, & magis meritorium eſſe facere hæc opera de conſenſu Prælati. D. Benedictus *in ſua Regul. cap.* 49. D. Baſil. *Serm.* 5. *exercitat.*

23 Regula præcipiens Religioſis laborare, qualis eſt Regula Alberti Carmelitanis tradita, quæ *cap.* 15. ſic habet: *Faciendum eſt vobis aliquid operis, vt ſemper vos Diabolus occupatos inueniat, ne ex otioſitate veſtra aliquem intrandi aditum ad animas veſtras valeat inuenire*, ſufficienter impletur laboribus, & exercitijs ſpiritualibus, vt ſunt audire Confeſſiones, Prædicare, Legere, Scribere, Docere, &c. Ratio eſt, tum quia hæc agere eſt verè laborare, tum quia, vt docet S. Auguſt. *ſup. Pſalm.* 118. *Non eſt otioſus, qui verbo Dei ſtudet, nec pluris eſt æſtimandus, qui extra operatur, quàm qui in ſtudio cognoſcendæ veritatis exercetur.* Thomas Vualdenſis *lib.* 4. *Doctrin. Fidei cap.* 22. Miranda *in Man. Prælat. to.* 1. *quæſt.* 11. *art.* 5. Laborare autem manibus non eſt vllo modo iure communi, aut etiam naturali, & diuino præceptum Religioſis, cum nullus textus, nullaque ratio id conuincat. S. Thom. 2. 2. *quæſt.* 187. *art.* 3. *&* 4. Laborare autem aliquo genere exercitij, ſiue Spiritualis, ſiue Corporalis, ita vt choro deſignati Spiritualibus exercitijs incumbant, Laici verò, & Conuerſi Corporalibus, adeò eſt neceſſarium Religioſis, vt aliqui putent peccare mortaliter Religioſos id omittentes. Quod adminus eſt veriſſimum reſpectu illius Religioſi, qui nullo exercitio occupari vellet, ſed vitam otioſam duceret. Nam iſte peccaret primò contra iuſtitiam Religionis, per profeſſionem enim fecit quaſi quendam contractum cum Religione, vt ipſa eius neceſſitatibus ſuccurreret, ipſe verò in aliquo exercitio illi deſeruiret. Secundò contra gratitudinem, cum regulariter Religioſi viuant ex eleemoſy-

Digitized by Google

eleemoſynis ſecularium, quæ eo fine illis conceduntur, vt bonis operibus vacantes, ipſos illorum participes efficiunt, quo fine defraudantur, ſi viuant otiosè. Vide dicta ſupra *capit.* 1. *numero* 16. *& cap.* 6. *num.* 43. Sanctus Thomas 2. 2. *quæſt.* 187. *artic.* 4. Thomas de Ieſu *ſup. Regul. Carmel. par.* 4. *de labor. manuum dub.* 5.

24 Quamuis de Oratione mentali habenda à Religioſis, iuxta præſcriptum ſuæ Regulæ, & Conſtitutionum, non ſit aliquod diuinum præceptum illos obligans, cum nullibi reperiatur expreſſum. Nauarrus *in Enchirid. cap.* 20. *num.* 67. Eſt tamen hoc exercitium Orationis mentalis moraliter loquendo, ſimpliciter neceſſarium Religioſis, ad conſequendum finem intentum per Religioſum ſtatum. Hoc latè probauimus in noſtro libro *de Reformatione Regularium cap.* 3. *&* 4. Vnde Caietanus 2. 2. *quæſt.* 82. *artic.* 3. dixit: *Non poſſe vocari Religioſum, qui ſaltem ſemel in die ad huiuſmodi exercitium ſe non transfert.*

25 Silentium Regulare, quod per Regulas Religioſorum obſeruari præcipitur, vltra obligationem Regulæ, videtur etiam maiorem aliam inducere. Eò quòd *in c. cum ad Monaſter. de Stat. Monach.* Videatur præcipi Religioſis, illis verbis. *In Oratorio, Refectorio, & Dormitorio continuum ſemper ſilentium obſeruetur.* Hieronym. Gratian. 2. *par. diſcipl. Regul. cap.* 10. *§.* 3.

26 Quamuis præceptum Eccleſiaſticum ieiunij non obliget ante vigeſimum primum annum, ſecundum communem ſententiam, quia vſque ad illud tempus indigent adoleſcentes cibo ad nutritionem, & augmentum. (Toletus *in Summ. lib.* 6. *cap.* 4.) Ieiunia tamen Regulæ, & Conſtitutionum obligant profeſſos iuuenes, etiam ante illam ætatem. Ratio eſt, quia ipſi ſe ad hoc voluntariè obligarunt per profeſſionem Voti Obedientiæ, & Regulæ. Azor. *lib.* 7. *Inſtit. Mor. cap.* 27. *quæſt.* 3. Sanchez *lib.* 4. *de præcept. Decalog. capit.* 11. *nu.* 56. Vnde meritò reprehenditur Medina *lib.* 1. *Summ. cap.* 14. oppoſitum affirmans. Vide Petrum de Ledeſma 2. *to. Summ. tract.* 27. *cap.* 2. *poſt* 5. *conc. dub.* 2. Vnde ieiunare diebus pręceptis ab Eccleſia tenebūtur pędicti profeſſi, non ratione Eccleſiaſtici præcepti, ſed ratione Regulæ, vel Conſtitutionis, & iuxta modum obligationis, quem Regula, & Conſtitutiones præſcribunt.

27 Similiter quamuis iure communi in caſu, quo Natiuitas Domini inciderit in feriam ſextam, (& idem eſt, ſi inciderit in Sabbathum, propter conſuetudinem Eccleſiæ) licitum ſit comedere carnes: qui tamen ex Regula, vel Conſtitutionibus ſunt adſtricti, quales ſunt Religioſi, non poſſunt in prædicta feria 6. aut

Digitized by Google

etiam Sabbatho carnes comedere. Ratio eſt, quia in *cap. fin. de Obſeru. ieiun.* dicitur: *Quòd illi, qui nec Voto, nec Regulari obſeruantia ſunt aſtricti, in ſexta feria; ſi Feſtum Natiuitatis Dominicæ die ipſo venire contigerit, carnibus; propter feſti excellentiam veſci poſſunt.* Vbi in communi præcepto non comedendi carnes feria ſexta diſpenſantur omnes pro illa die, exceptis illis, qui Voto, vel Regulari obſeruantia ſunt adſtricti. Sanchez *lib. 4. in Decal. cap. 11. nu. 59.* An autem Religioſi prædictis diebus carnes comedentes peccent contra ius commune; an verò ſolùm contra Regulam, aut Cõſtitutiones? Aliqui tenent priorem partem. (Medina *lib. 1. Summ. cap. 14. §. 10.*) Eò quòd intentum Eccleſiæ videatur eſſe diſpenſare in præcepto communi de non edendo carnibus feria ſexta, pro die in quam inciderit Natale Domini, ſolùm cum illis, qui non ſunt obligati ex Voto, aut Regulari obſeruantia, ac proinde iſtos ex vi iuris communis teneri, ad non comedendum carnes, etiam illa die. Alij verò tenent poſteriorem partem, dicentes cum omnibus fidelibus, etiam Voto, & Regulari obſeruantia aſtrictis diſpenſari in illo capite, relicta ſolùm pro iſtis, Voti, vel obſeruantiæ Regularis obligatione. Quia id videtur indicare verbum illud, *propter Feſti excellentiam*, Sanchez *vt ſupra num. 64.* ſequens alios. Prior ſententia conformior videtur textui, poſterior verò intentioni Pontificis, & vtraque probabilis. Quod diximus de feria 6. & Sabbatho, dic ſuo modo de feria 4. pro Carmelitis. Pro quibus aduertendum, quòd quamuis, qui prædictis diebus carnes comederint, Regulam, & Conſtitutiones noſtras tranſgrediantur, non ex eo tamen perdent priuilegium Bullæ vulgò Sabbathinæ, vt enim patet ex Bullis Sũmorum Pontificum, & decreto S. Cõgregationis Inquiſitionis, ad lucrandum prædictũ priuilegium non eſt neceſſarium à carnibus abſtinere feria 4. & Sabbatho, in quibus feſtũ Natalis Dñi occurrerit.

28 Circa obſeruationem Regulæ, aliorumque Votorum Religionis hæc præcipit S. Concil. Trid. *ſeſſ. 25. de reform. cap. 1.* *Vt omnes Regulares, tam viri, quàm mulieres ad Regula, quàm profeſſi ſunt præſcriptum vitam inſtituant, & componant, atque in primis, quæ ad ſuæ profeſſionis perfectionem, vt Obedientiæ, Paupertatis, Caſtitatis, ac ſi quæ alia ſunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria Vota, & præcepta ad eorum reſpectiuè eſſentiam, necnon ad Communem Vitam, Victum, & Veſtitum obſeruanda pertinentia, fideliter obſeruent; Omniſque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur, tam in Capitulis Generalibus, & Prouincialibus, quàm in eorum viſitationibus, quæ ſuis temporibus facere non prætermittant, vt ab illis non recedatur, cùm*

com-

Digitized by Google

compertum ſit ab eis non poſſe ea, quæ ad ſubſtantiam Regularis vitæ pertinent relaxari. Si enim illa, quæ baſes ſunt, & fundamenta totius Regularis diſciplinæ exactè non fuerint conſeruata; totum corruat ædificium neceſſe eſt. Ex quibus primò habetur obligari Religioſos ad obſeruantiam ſuæ Regulæ, etiam ex vi præcepti huius. Non credo tamen propter illud intendiſſe Concilium dare maiorem vim obligandi Regulæ, quam ipſa habet, ita vt, ſi illa non obligabat niſi ad pœnam; obliget ad culpam ratione huius præcepti, aut ſi obligabat ad veniale, obliget ad mortale. Habetur ſecundò Vitam Communem Religioſorum in victu, veſtitu, &c. maximè eſſe intentam à Concilio, iuxta dicta ſupra *cap.* præcedenti *num.* 60. Qualiter autem, & quomodo Regularis obſeruantia à Patribus commendetur, habetur ex noſtro opere de Reformat. Regularium *cap.* 5. & 6.

29 Diſpenſare poſſunt in Regulæ obſeruantijs Prælati Religionum, iuxta dicenda *cap.* 18. *num.* 54. Ad hoc tamen requiritur iuſta cauſa. Cum poteſtas Prælatorum ſit illis data *in ædificationem, non in deſtructionem* 2. *Corinth.* 10. D. Dhomas 2. 2. *q.* 88. *art.* 12. *ad* 2. Cauſæ autem iſtæ, licet variè aſſignentur, communiùs tamen occurrere ſolent. Prima ex parte temporis, quando nimirum propter tempus videtur conueniens Regulæ rigorem mitigare. Hac enim ratione in ieiunio feriæ 6. poſt Paſcha diſpenſatur in noſtris Conſtitutionibus *par.* 1. *cap.* 4. §. 1. Secunda ex parte perſonæ, vt ſi Religioſus ſit infirmus, debilis, ſenex, &c. Tertia ad euitandum ſcandalum, murmurationem, vel iram grauis perſonæ, vt ſi Princeps, vel Prælatus inuitarent ad prandium Religioſum aliquem, & ipſi ſolùm apponeret carnes die, quo ſecũdùm Regulam nõ poteſt illas cõmedere. De his tamen, & alijs. Silueſt. *verb. diſpenſatio q.* 1. *num.* 3. Angelus *num.* 2. Imò quando adeſt cauſa rationabilis diſpenſandi tenetur Prȩlatus diſpenſare, maximè ſi Religioſus id petat. Quia poteſtas Prælatorum præcipuè attendere debet ad bonum ſubditorum, & finem charitatis. Sà *verb. diſpenſatio num.* 2. Miranda *to.* 2. *Man. quæſt.* 30. *art.* 6. Si autem Religioſus habeat ſufficientem, & certam cauſam, vt diſpenſetur, & non adeſt Prælatus, qui id faciat, multi dicunt poſſe tunc ſecum per Epicheiam diſpenſare. Rodriguez *to.* 1. *q* 26. *ar.* 5. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *q.* 1. *de Obed. cap.* 8. Addens, ſi manifeſta neceſſitas, vel vtilitas adſit, & Prælatus ex odio, aut malitia nolit diſpenſare, ipſo iure diſpenſatum eſſe. Henrriquez *lib.* 6. *de Pœnit. cap.* 13. *num.* 4.

30 Quando Prælatus præcipit aliquid cõtra Regulam, ſeu contra aliquod ſtatutum Religionis, cauſa rationabili ſubſiſtente,

Digitized by Google

cenſetur diſpēſare in Regula, ſi poteſt, & ſubditus tenetur obedire. Ratio eſt, quia præcepta Superiorum obligant in quantum poſſunt, cū autem Prælatus non poſſit præcipere quidquam contra Regulam, niſi in ea diſpenſando ex cauſa rationabili, ideo credendus eſt ſic facere, & obediendus à ſubdito. Caietan. 2. 2. *q.*104. *art.* 5. *ad* 3. Prælatum autem poſſe in obſeruantijs Regulæ diſpenſare dicimus *cap. & num. relatis.*

31 De obligatione ad Regulam, quam habent Religioſi ad Epiſcopatum, Cardinalatum, vel Abbatiam aliquam extra Ordinem aſſumpti, dicimus *cap.* 17. *num.* 8. De Eiectis dicimus *cap.* 23. *n.* 17. De Nouitijs *cap.* 24. *num.* 2. De Monialibus autem *cap.* 25. *num.* 1.

De obligationibus Religioſorum ratione Conſtitutionum, ſeu ſtatutorum Religionis.

CAP. VIII.

1 CONSTITVTIONES, ſeu Ordinationes in Religione comparantur cum Regula, ſicut in naturalibus, perfectiones, ſeu formæ accidentales, cum forma ſubſtantiali, ſeu anima, quæ eſt perfectio ſubſtantialis compoſiti. Vnde licet non poſſit dari vera Religio ſine Regula, quia eſt quaſi anima Religionis, & ab ipſa Religioſi Regulares dicuntur, ſicut Canonici à canone, vt cōſtat *ex Rubric. de Regularib.* tamen poteſt dari vera Religio ſine Conſtitutionibus, aut ordinationibus à Regula diſtinctis, qualis eſt Religio Carthuſienſium, Minimorum, & Societatis Ieſu. Suarez 4. *to. de Relig. lib.* 1. *cap.* 1. *nu.* 6.

2 Differunt præcipuè Conſtitutiones, & Regula, quia Regula, vt in plurimum eſt ab aliquo antiquo Patriarcha conſtituta, & à Summis Pontificibus approbata, & in Religione perpetua. Conſtitutiones verò nō ita, ſed à Prælatis, aut Capitulis Religionum ordinatæ ſunt, & multæ ſine Pontificia authoritate, aut approbatione, & pro temporum varietate mutari poſſunt, & de facto ſæpiùs mutantur. Suarez *vbi ſup. num.* 5.

3 Poſſunt in Religionibus condi, ſeu inſtitui Leges, aut Conſtitutiones obligantes Religioſos in conſcientia ad earum obſeruantiam. Sumitur hæc veritas ex illo ad *Rom.* 13. *Omnis anima poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit.* Ad Hebræ. 13. *Obedite præpoſitis veſtris, & ſubiacete illis.* Et ratio eſt, quia in Religionibus eſt poteſtas regendi, & gubernandi Religioſos, ad illam verò

Digitized by Google

rò ſpectat facultas hæc condendi Leges,ſeu Conſtitutiones. Vaſquez 1.2. *diſp.*153.*cap.*1. Hæc verò poteſtas condendi Leges, aut Conſtitutiones regulariter ſolùm ſpectat ad Generalem cum Capitulo Generali pro tota Religione, vel ad Prouincialem cum Capitulo Prouinciali pro tota Prouincia. Ratio eſt, quia licet quilibet Superior, ſiue Generalis, ſiue Prouincialis, ſiue etiam localis poſſit imponere præcepta, aut mandata, quæ ſolùm pro tempore determinato ſui Officij durent(niſi aliud in ſpecialibus Ordinationibus Religionum habeatur) Statuta tamen, ſeu Conſtitutiones non poſſunt edi in Religionibus niſi ab eo, quod repreſentat totam communitatem, qualis eſt Generalis cum Capitulo Generali, vel Prouincialis cum Capitulo Prouinciali, tum quia condere Leges ſpectat ad Communitatem, vt docet S. Tho. 1.2.*quæſt.*90.*art.*1. tum quia ita regulariter eſt illis conceſſum à Summis Pontificibus, & in praxi apud ipſas Religiones verſatur. Vaſquez 1.2.*diſp.*153.*cap.*1.Sanchez *lib.*6.*in Decalog.cap.*2.*nu.*17. Dixi autem *regulariter*, quia exiſtente conſuetudine, vel praxi Religionis, vel aliquo priuilegio, tunc poterit Generalis, aut alius Superior condere aliquas Leges,vel Statuta;præſertim cum habeant authoritatem quaſi Epiſcopalem. Et in hoc ſenſu intelligendi ſunt aliqui authores, qui hoc videntur concedere. Suarez *lib.*4.*de legibus cap.*5.Bonacina *tract.de legib.diſp.*1. *q.*1.*pun.*3. Similiter quantum eſt ex natura rei, & iure communi, poſſunt Leges pro tota Religione cōdere Diffinitores in Capitulo Generali,etiam ante electionem Generalis. Tum quia Religionem totam repræſentant; tum quia ſemper eſt cum illis aliquis, ſiue Præſes,ſiue Vicarius Generalis, qui ſimul cum Diffinitoribus repræſentent etiam totam Religionem.Suarez *to.*4.*de Relig.trac.*8. *lib.*2.*cap.*8.*num.*9.Vide dicenda *cap.*18.*nu.*90.

4 Huiuſmodi autem Cōſtitutiones,ſeu Statuta Religionum, ad hoc quòd obligent in conſcientia, debent eſſe de rebus concernentibus explicitè, vel implicitè Regulam; explicitè quidem, ſi illa etiam habeantur in Regula; implicitè verò, ſi ſint neceſſaria ad Regulam obſeruandam.Ratio eſt, quia vt diximus *cap.*4.*nu.*9. Religioſi non tenentur ex vi Voti Obedientiæ niſi ad ea,quæ aliquo modo ex prædictis concernunt Regulam, ſub qua viuere profeſſi ſunt. D. Thom. *quodlib.* 10. *art.* 10. Cordub. *in expoſit. Regul. D. Franciſc. cap.*10. *q.*2.

5 Hinc etiam ad hoc quòd obligent in conſcientiam iſtę Leges, aut Conſtitutiones Religioſæ, non debent continere peculiares aſperitates,magnas corporis afflictiones, vigilias, aut diuturnas orationes, quæ non concernunt Regulam explicitè, aut implici-

Digitized by Google

tè ſed omninò ſunt ſupra illam, iuxta dicta *cap.4. num. 13.* Propter eandem rationem, ſcilicet, quia cum Religioſi ſolùm vouerint obedientiam ſecundùm Regulam, non poſſunt ad maiora obligari, etiam à Capitulo Generali Ordinis. Vaſquez 1.2.*diſp.*154. *cap.4.num.*25. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.*2.*num.*18. Nec etiam Summum Pontificem ex vi Voti Obedientiæ, quod ipſi Regulares emittunt poſſe tales Leges condere, tradunt Cordub.*in expoſit. Regula D. Franciſ. cap.*15. *quaſt.* 2. *dicto* 6. Leſſius *lib.* 2. *de Iuſtit.cap.*41. *dub.*9. *num.*77.

6 Poterunt tamen non ſolùm Summus Pontifex, ſed etiam Prælati Religionum cum Capitulis condere Leges continentes auſteriorem vitam omninò ſupra Regulam, obligantes in poſterũ profeſſuros. Cum enim iſti nondum emiſerint profeſſionem non poſſunt conquæri, quòd obligentur ad ea, quæ non promiſerunt, ſicut conquæri poſſent ante iſtas nouas Leges profeſſi. Sanchez *vt ſupra num.*20. & 23.

7 Similiter poſſunt fieri Leges, aut Conſtitutiones obligantes Religioſos ad opera mortificationis, ſeu auſteritates ob publicam neceſſitatem, v. g. bellum, peſtem, famem, hæreſim, &c. Ratio eſt, quia hæc non ſunt cenſenda omninò ſupra Regulam, ſed aliquo modo concernentia ipſam, vt potè conducentia ad vtilitatem publicam. Cordub. *in Regul. D. Franciſ. cap.*10. *q.*2. Leſſius 2.*de Iuſt.cap.*41. *dub.*9. *num.*77.

8 Obligatio obſeruandi Conſtitutiones Religionum, aliquando eſt ad mortalem culpam, aliquando ad venialem, aliquando ad nullum peccatum; ſed ad meram pœnam ab ipſis Conſtitutionibus taxatam, iuxta dicta *cap. præcedenti à num.* 6. Quando enim Author Conſtitutionum declarauit ſe nolle ad culpam obligare, ſed ad pœnas, qualiter in Cõſtitutionibus Carmelitarum exprimitur 5.p. *cap.*1. dum dicitur: *Conſtitutiones noſtri Ordinis neminem ex ſe intendunt obligare ad culpam, ſed ad pœnas*, tunc certum eſt ſolùm ad pœnas obligare. Quando verò nihil tale declaratum eſt, attendi debet ad communem ſenſum, & acceptationem Religionis, ex hoc enim capite præſertim deſumitur quantitas obligationis. Si verò de hoc nón conſtet; ſi materia, quæ præcipitur non eſt grauis, ſed leuis, certum eſt obligationem non poſſe eſſe ſub mortali, culpa enim mortalis neceſſariò petit grauem materiam. Similiter ſi verba, quibus ponitur lex non ſint præceptiua, qualia ſunt *Præcipimus, Mandamus, Statuimus, &c.* Sed alia communia præceptis, & conſilijs, vt *Volumus, Monemus, &c.* tunc eſt probabiliſſimum non obligare ad culpam, præſertim mortalem. Solùm ergo poſſunt eſſe obligatoria ad culpam

pam

Digitized by Google

pam mortalem ea, quæ per verba præceptiua ſtatuuntur, & circa grauem materiam. Leuis enim materia ſolùm poterit inducere leuem culpam, videlicet venialem. Vide dicta *cap. præcedenti à num. 6.* Thomas de Ieſu *de Regul. Carmelit. p. 2. dub. 8. p. 1.*

9 Quando ea, quæ habentur in Conſtitutionibus, vel Statutis Religionum, ſunt de rebus aliàs præceptis iure naturali, diuino, aut poſitiuo, tranſgreſſio illorum eſt qualis fuerit trāſgreſſio talium præceptorum. Similiter quando fuerint res directè ſpectātes ad tria Vota, tranſgreſſio illarum eſt mortalis, niſi per accidens ratione paruitatis materiæ, vel inaduertentiæ, ſolùm ſit venialis. Quando fuerint res, quæ ſolùm ſub conſilio proponuntur, ad nullam culpam obligabunt. Quorum ratio ſumitur ex dictis *cap.* præcedenti *à num. 7.*

10 Etiam quando Cōſtitutiones Religionum obligant ſolùm ad pœnam, poſſunt dici obligare ſaltem indirectè ad aliquam culpam. Ratio eſt, quia adhuc tales Conſtitutiones obligant in conſcientia ad patiendum pœnam impoſitam, & dant ius Superiori ad puniendum tranſgreſſionem illarum tali pœna, ergo ſi Religioſus reſiſtat paſſioni talis pęnę, peccabit iuxta grauitatem materiæ, & circunſtantiarum; ac per conſequens tales Conſtitutiones ad aliquam culpam obligant, ſaltem indirectè. Confirmatur, quia aliàs prædictæ Conſtitutiones non differrent à mero Conſilio, nec eſſent vera præcepta. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 1. cap. 2. num. 6.*

11 Quotieſcunque tamen, ſiue in Regula, ſiue in Conſtitutionibus, ſiue in alijs Ordinationibus, aut præceptis Superiorum, præcipitur, aut prohibetur aliquid *in virtute S. Obedientiæ*, vel *in virtute Spiritus ſancti*, vel *in virtute Voti*, aut *iuramēti facti*, tranſgreſſio erit peccatum mortale. Vſus enim obtinuit, vt talia, vel ſimilia verba obligationem ſub mortali indicent. Azor. *tom. 1. Inſtit. mor. lib. 5. cap. 6. quæſt. 5.* Aragon. 2. 2. *quæſt. 62. art. 3.* Idem dico, ſi dicatur ſub interminatione gehennæ. Quia ea comminatio ſolùm debet correſpondere culpæ mortali. Caſtro *lib. 1. de lege pæn. cap. 5. docum. 4.* Sanch. *lib. 6. in Decalog. cap. 4. nu. 43.* Idem, ſi dicatur ſub pœna maledictionis æternæ, aut indignationis Dei. Propter eandem rationem. Vaſq. 1. 2. *diſp. 158. cap. 5.* & Sanch. *vt ſup.* Idem; ob eandem rationem, ſi dicatur ſub pœna maledictionis Dei. Tolet. *in fin. Summ. cap. 19. num. 6.* Idem ſub obteſtatione diuini Iudicij. Propter ſimilem rationem. Nauarr. *in Summ. cap. 23. num. 51. vel 53.* Valent. 1. 2. *diſp. 7. q. 5. par. 6. & 2. 2. diſput. 10. quæſt. 4. part. 5.* Non ſic credo de verbo ſtrictè, aut arctè mandamus, neque de verbo ſub præcepto. Quia

hæc

hæc omnia indifferentia ſunt ad peccatum mortale, vel veniale. Eſt autem prudenter ſanè inter Patres Diſcalceatos noſtri Ordinis ſtatutum, Conſtitutiones, ac Superiorum præcepta, & mandata ad peccatum mortale non obligare, niſi per contemptum, aut niſi per Prælatum quidpiam præcipiatur in ſcriptis, in virtute Spiritus ſancti, & S. Obedientiæ.

12 Si tamen Prælatus, vel aliqua Conſtitutio, ſeu Statutum Religionis præciperet rem parui momenti, & circa materiã leuem, ſeu exiguam, prædictis modis, ſcilicet *in virtute Sanctæ Obedientiæ, in virtute Spiritus ſancti*, tranſgreſsio non erit mortalis, ſed tantùm venialis. Ratio eſt, quia materia leuis, ſeu exigua inobedientiæ, aut tranſgreſſionis Voti, non eſt capax obligationis ſub mortali, etiam ſi Prælatus hoc intenderet. Caſtro *lib. 1. de leg. pœn. cap. 5. docum. 2.* Sanchez *lib. 1. in Decalog. cap. 4. num. 4.* Debet tamen certò, & indubitanter conſtare eſſe leuem materiam eam, quæ hoc modo præcipitur, vel prohibetur, vt iudicemus Conſtitutionem, vel Præceptum, quod aliàs ex tenore verborum ad mortale obligabat, ſolùm obligare ad veniale. Ratio eſt, quia in dubio ſemper eſt credendum Superiorem, aut Legiſlatorem rectè, & ordinatè præcipere. Suarez *5. tom. in 3. par. diſp. 4. ſect. 6. num.* 11. Aragon *2. 2. q. 62. ar. 3.*

13 Similiter quoties in Conſtitutionibus, aut Statutis Religionum (idem dico de quocumque alio mandato) præcipitur aliquid ſub pœna excommunicationis maioris latæ ſententiæ, tranſgreſſio illius eſt mortalis. Ratio eſt, quia tam grauis pœna ſolùm imponi poteſt pro culpa mortali. Vnde hoc etiam extenditur, ſi id quod prꝺcipitur, aut prohibetur ſit ſub pœna excommunicationis ferendæ. Propter eandem rationem. Salon. *2. 2. q. 77. art. 1.* Henrriq. *lib. 13. de Excommunic. cap. 17. num. 2.* Quod intellige, niſi euidenter conſtet eſſe leuem materiam eam, quæ prꝺcipitur, aut prohibetur, propter quam præſumatur talem excommunicationem ferendam exigere admonitionem. Henrriquez *vt ſupra.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 4. num. 52.* Caſu autem dato, quòd pro re leui imponeretur maior excommunicatio, illa eſſet non ſolùm iniuſta, ſed etiam inualida. Quia non ſolùm eſſet contra Sacros Canones, ſed & ſupra poteſtatem Prꝺlati, ita vt dici poſſet continere errorem intolerabilem. Cornexo *tom. 2. in 3. par. tract. 5. de Excommunicat. diſput. 3. dub. 3.*

14 Si tamen poneretur (quod non eſt admittendum) Conſtitutio, ſeu Prꝺceptum ſub pœna excommunicationis minoris, non inde inferretur tranſgreſſionem illius eſſe mortalem, ſed poſſe eſſe venialem. Quia hꝺc leuis pœna poteſt ſolo peccato veniali incur-

Digitized by Google

incurri, vnde quòd tranſgreſsio illius ſit mortalis, vel venialis aliunde penſandum eſt, videlicet ex parte materiæ. Vaſquez 1. 2. *diſp.* 158 *num.* 40.

15 Item quoties in Conſtitutionibus, vel Statutis Religionum præcipitur, aut ordinatur aliquid ſub pœna Suſpenſionis, Interdicti, vel Irregularitatis, tranſgreſſio illius eſt mortalis. Ratio eſt, quia iſtæ pœnæ ſunt grauiſſimæ, atque ita nequeunt imponi niſi propter culpam mortalem. Suarez *tom.* 5. *in* 3. *par. diſput.* 4. *ſect.* 4. *num.* 7. Vaſquez 1. 2. *diſput.* 158. *cap.* 5. Excipe quando Suſpenſio, vel Interdictum eſſent alicuius rei leuis, ſcilicet alicuius actus particularis, & ad breue tempus. Quia tunc non arguerent tranſgreſſionem mortalem. Suarez *vt ſupra*. Pœna autem degradationis, priuationis Eccleſiaſticæ Sepulturæ, & ſimiles, ſine dubio arguunt tranſgreſſionem mortalem. Quia etiam ſunt grauiſsimæ pœnæ. Caſtro *de leg. pæn. cap.* 5. *docum.* 4. Medina *C. de Ieiun. q. de neceſſ. ſeru. ieiun.*

16 Similiter ſi in aliqua Conſtitutione, vel Statuto Religioſo ſtatueretur pro aliqua culpa pœna mortis, mutilationis alicuius membri, carceris perpetui, triremium, & grauis infamiæ, credendum eſt tranſgreſsionem illius culpæ eſſe mortalem. Eò quòd pœnæ tam atroces non poſſint poni niſi propter culpam mortalem. De pęna mortis, & mutilationis membri. Silueſter *verb. praeceptum quaſt.* 3. *in fine*. Sotus 1. *de Iuſtit. & Iure quaſt.* 6. *art.* 5. De pęna perpetui carceris. Cordub. *in Regul. D. Franciſ. cap.* 10. *quaſt.* 3. *punct.* 1. Azor. *tom.* 1. *Inſtitut. moral. l.* 5. *cap.* 6. *quaſt.* 5. De pęna triremium Salon 2. 2. *quaſt.* 77. *art.* 1. *controu.* 7. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 4. *num.* 64. De pęna grauis infamię Caſtro *lib.* 1. *de lege pœnali cap.* 5. *docum.* 4. & Azor. *loco citato*.

17 Similiter quoties Religioſus tranſgreditur aliquam Conſtitutionem, ſeu Statutum ſuæ Religionis, etiam alias non obligãtia ad culpam, ex cõtemptu, peccat mortaliter. Ratio eſt, quia contẽptus eſt actus formalis inobedientiæ directè oppoſitus Voto Obedientiæ, quo in profeſsione ſe aſtrinxit ſubijciendo ſe voluntati Superiorum. S. Th. 2. 2. *q.* 186. *ar.* 9. Caiet. *ibid.* Conſiſtit aũt huiuſmodi contemptus, non in eo, quòd quis ex malitia, praua conſuetudine, indignatione, aut alia cauſa, tranſgrediatur præcepta, aut legem, ſed in hoc, quod quis violet legem, aut præceptum, quia non vult ſubijci ipſi, aut Superiori præcipienti, ita vt habeat duos actus, alterum quo vult non ſubijci legi, aut Superiori, alterum, qui ex illo oritur, ſcilicet tranſgredi tale præceptum, vel legem. S. Thomas *vt ſupra ad* 3. Caietanus *ibi*, & *in Summ. verb. contemptus*. Imò ad hoc quòd contemptus ſit peccatum

catum

Digitized by Google

catum mortale,non ſufficit quòd ſit contemptus ſecundum quid, id eſt, quo Religioſus nolit ſubijci Superiori, aut præcepto, hic, & nunc;ſed requiritur quòd ſit contẽptus ſimpliciter,id eſt,quòd nolit ſimpliciter ſubijci præcepto, aut Superiori. Caietan.*vt ſup. verſ.aduerte hic.*Val.*vt infra.*Si quis tñ tranſgrederetur Conſtitutionem,aut Legem Religionis,non ex contemptu talis Legis,aut Conſtitutionis, ſed ex contemptu executionis illius,quia ſcilicet reputat illam rem parui momenti, non ſemper peccaret mortaliter. Quia hoc non eſt velle non ſubijci legi Superioris, ſed æſtimare illam minus, quàm decet. Valentia 2. 2. *diſput.* 10.*q.*4. *puncto* 5. Sanchez *lib.*1. *in Decalog. cap.*15. *num.* 10. Vide *cap.* 1. *num.* 12.

18 Praua autem conſuetudo, ſeu vſus non ſeruandi Conſtitutiones, aut Statuta Religionis, quæ non obligant ad culpam, vel ſolùm ad venialem, non facit ex ſe, quòd tranſgreſſio illorum ſit peccatum mortale. Ratio eſt, quia actus replicati ſunt eiuſdem ſpeciei, ac proinde eiuſdem malitiæ, ſi ergo prima tranſgreſſio Conſtitutionis Religioſæ fuit tantum peccatum veniale, etiam ſi millies replicetur, non fiet mortalis. S. Thomas 2. 2. *q.*186. *ar.*9. Caietanus *ibidem*. Poteſt tamen huiuſmodi praua conſuetudo, ſeu vſus tranſgrediendi Conſtitutiones fieri mortalis, primò ratione periculi,cui ſe exponit ſic tranſgrediens, contemnẽdi illas. Azor. *lib.*4. *Inſtit. moral. cap.*9. *quæſt.* 11. Secundò, quia ſic operans eſt valde pernicioſus Religioni, ſuo prauo exemplo alios ad relaxationem inducens. Sanchez *lib.*6. *in Decalog. cap.*4. *nu.*18. Vide *cap.*1. *num.*13.

19 Conſtitutiones,& Statuta Religionum non obligant quando ſunt impeditiua operum Charitatis: vt ſi ſit Statutum in aliqua Religione de non intrando in cellam alterius Religioſi,& contingat aliquem infirmari,poteſt Religioſus in illam intrare. Ratio eſt,quia nec aliæ Leges Eccleſiiaſticę obligant in iſtis caſibus.Rodriguez *to.* 1. *quæſt. q.*67.*art.* 3. Nec etiam obligant cum metu, aut probabili periculo vitę.Quia nulla lex humana hoc pacto obligare poteſt. Vnde licet Carthuſiani ſatis laudabiliter à carnibus abſtineant, etiam cum periculo vitæ, poſtponentes bonum particulare vitæ bono communi Religionis in perpetua abſtinentia à carnibus conſiſtente. (Sanchez *libro* 6. *in Decalogus. capit.*15. *numero* 39.) Quod intelligo in caſu quo eſt alius cibus, quo vti poſsint, nam ſi non eſt alius cibus, inhumanum eſt, & contra ius naturale, ita facere. Suarez 4.*tom de Relig. tract.*9. *lib.*2.*cap.*4. In nullo tamen caſu tenẽtur à carnibus abſtinere cum periculo vitæ. Quia nulla lex, aut etiam votum Religionis poteſt

Digitized by Google

teſt obligare contra præceptum naturale conſeruandi vitam, cuius homo non eſt dominus, ſed ſolus Deus. Victoria *in Releꝯ. de temperantia à num.*8.Secus dicerem ſi eſſet ſcandalum, quia tunc lege naturali, & diuina teneretur illud vitare. Bonacina *de legibus diſp.*2.*q.*8.*punct.*2.*nu.*16.

20 In caſibus, in quibus obſeruantia Conſtitutionis, ſeu Statuti Religionis ita deficit à ratione, vt repugnet bono communi diſpoſitio ipſius, non obligat. Ratio eſt, quia tunc concurrunt duo contraria, ſcilicet lex naturalis, & lex poſitiua, ac per conſequens ſtandum eſt legi naturali,quæ eſt ſtrictior.Caiet.2.2. *q.*12.*art.*1. Rodriguez *t.*1.*quaſt.Regul.q.*67. *art.*4. Non verò deficit Lex,aut Conſtitutio, quando ratio ipſius in particulari caſu, & perſona deficit. Eò quòd Lex, ſeu Conſtitutio reſpicit bonum commune. Rodriguez *vt ſupra*, referens Sotum.

21 Omnes Superiores Religionum, etiam ipſe Generalis, tenentur Legibus, & Conſtitutiouibns ſuorum Ordinum, quoad vim directiuam. Eò quòd ſint membra Religionis, præſertim, cum Lex, ſiue Conſtitutio,non ab ipſis ſolùm, ſed à Capitulis habuerit ſuam vim. D.Thom.1.2.*q.*96. *art.*5. Sotus *l.*1. *de Iuſt. q.*6. *art.*7. Imo aliquo modo dici poſſunt obligari ad illas, etiam quoad vim coactiuam, quatenus finito officio ſuo, vel tempore Capitulorum poſſunt ob earum tranſgreſſionem puniri. Rodriguez *1.t.q.*68.*art.*3. Miranda *in Man.Pralat.q.*29.*art.*4.

22 Conſtitutiones, ſeu Statuta Religionum confirmata authoritate Papæ non poſſunt mutari ab ipſis Religionibus,ſeu Capitulis ipſarum. Eò quòd inferior non poteſt tollere facta à Superiore. Nauarrus.*l.*1. *Conſil. tit. de conſt. conſ.*8. Hoc tamen intellige, quando prædicta confirmatio Papalis fuit facta in bonum Religionis, ſeu per modum decreti, mandati, aut ordinationis: quando enim facta fuit in fauorem ſtatuentium tales leges, tunc confirmatio Papæ habet vim cuiuſdam priuilegij,& ita liberè ab illo poſſnnt recedere priuilegiati. Ita probabiliter Rodriguez *1.t quaſt.*10.*art.*4. Miranda *2.t. Man.q.*29.*art.*8.

23 Quamuis de iure communi non poſſint Superiores Religionum diſpenſare vniuerſaliter in Legibus, Conſtitutionibus, aut Statutis ipſarum, niſi quando illis talis facultas conceditur expreſsè,vel intrepretatiuè; eò quòd inferiores non poſſunt in Legibus latis à ſuis Superioribus diſpenſare, Conſtitutiones autem Religionum factæ ſint à tota Religione, vel Prouincia, quæ ſunt Superiores Generali, & Prouinciali (Siueſter *verb. diſpenſatio q.*4.*&* 9. *cum ſequentib.*Nauarr.*in Man. pralud.*9. *num.*15.) In aliquibus caſibus tamen id poſſunt, ſcilicet in caſibus leuibus,

bus, in quibus recurrere ad Superiores, vel Capitulum eſſet intolerabile, & in caſibus,qui frequenter accidunt,in quibus etiam durum, & aſperum videtur tantum tempus ſpectare. Ratio huius eſt, quia in his caſibus præſumitur licentia interpretatiua concedi à iure, & maioribus Superioribus, idque conſuetudine, quæ eſt optima Legum interpres,obſeruatur. Medina 1.2.*q.97. art.4. concl.3.*Miranda *in 2.tom.Man.q.30.art.*11.Vide *c.*18.*nu.*54.

24 Conſuetudo legitimè præſcripta, & debitis circunſtantijs veſtita, v.g. quod ſit rationabilis, vniuerſalis, & cum notitia Superioris, habet vim legis, ſeu Conſtitutionis, & poteſt tollerem legem contrariam, aut Conſtitutionem, ſeu Statutum, quod erat prius in Religione. Ratio eſt, quia conſuetudo hoc modo cenſetur quaſi quædam Lex, aut Conſtitutio Religionis. Rodriguez 1.*tom. quæſt. Regul. q.*69.*art.*1. Miranda 2.*tom. Man. q.*28. *per totam*. Præſcribit autem huiuſmodi conſuetudo ſi eſt contra legem, quadraginta annis.Nauarr.*in man. cap.*21. *nu.*13. Si autem eſt præter legem,decem annis. Rodriguez *tom.*1.*quæſt.* 69.*art.*1.Sa *in Summ verb.conſuet.nu.*3.

25 Conſtitutio, ſeu Ordinatio Religionis permittens in ea Magiſtros, aut Doctores, tolerari poteſt, dummodo,qui accipit tales gradus ſit idoneus, aliàs, qui ſcit non eſſe idoneum, & petit illos, peccat mortaliter, ſicut qui ſcienter admittit. Silueſter *verb. Doctor.q.*4. Sa *in ſumm.verb.docere nu.*2.Auertendum etiam eſt Decretum Clem VIII. & SS. D. N. Vrbani circa huiuſmodi graduatos, videlicet. *Nullus niſi actu legat, vel prædicet, aliquo ſui gradus priuilegio gaudeat*. Vide alia circa illos *cap.*20.*nu.*20. *&* 24. Animaduerti tamen debet *actu legere*, dici etiam Lectores, quando tempore vacationum ſtudent vt legant. Laurentius de Peirinis *tom* 1 *priuileg Minim.in Conſtit.*2.*Iulij* 2.*§.*5.*nu.*21.

26 De mandato Clem VIII. *in decretis pro reformatione Regularium* innouatis à S.Congregat.iuſſu SS.D.N.Vrbani præcipitur *Generalibus, ac omnibus alijs quibuſcunque Superioribus, ad quos hoc ſpectat, vt curent, ac efficiant, prædicta omnia decreta inter aliàs eorumdem Ordinum Conſtitutiones perpetuò valituras redigi.* An autem inde inferatur hęc Decreta non inducere aliam obligationem ad ſui obſeruantiam,quam Conſtitutiones Religionum? Mihi videtur verior pars negatiua. Ac proinde quòd de obligatione horum Decretorum loquendum ſit iuxta generales regulas, quæ de iure communi ſunt ad cognoſcendam obligationem aliarum Legum Pontificalium, de quibus nos egimus ſupra, & *cap.*7. *à num.*7.

27 Ad hoc quod Leges, ſeu Conſtitutiones Religionum obligent

gent ſubditos requiritur aliqualis promulgatio ipſarum. Hoc enim neceſſariò requiritur pro cuiuſcunque Legis obligatione. Licet autem promulgatio in ſingulis Monaſterijs, ſeu Domibus Religionis optima ſit, non videtur tamen neceſſaria, ſed ſufficiet quòd in Capitulo Generali, vel Prouinciali reſpectiuè, fiat. Sicut generaliter Lex Pontificia ſufficienter promulgatur Romæ, Epiſcopalis in Cathedrali Eccleſia, Regia in Curia Regis. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 8. nu. 15. & 16.*

28 Immunitates, & libertates conceſſæ Religioſis in Conſtitutionibus (imo & Regula) Ordinum, poſſunt à Prælatis ipſorum, aliquibus coarctari, ex iuſta cauſa, niſi talis coarctatio ſit expreſsè prohibita prædictis Superioribus. Ratio eſt, quia eo ipſo quòd non eſt illis prohibita, cenſetur conceſſa; eò præſertim quia ad bonum regimen Religionis ſpectat ita facere, ſaltem in aliquibus caſibus. Corduba *in Regul. D. Franc. c. 10. q. 2. punct. 6.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 3. nu. 9.* Idem etiam dicendum eſt de Prælato inferiori reſpectu licentiæ, & immunitatis Religioſis à Superioribus Prælatis conceſſarum. Laurentius Peirinis *tom. 1. q. 1. de obed. cap. 8. in fine.*

29 Licita eſt, & honeſta Conſtitutio præcipiens Religioſis ſtudia literarum. Vt latè probauimus in tractatu de *Reformat. Regular. cap. 11.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Subdito q. 1. de Obedient. cap. 30.* Religioſi etiam ad ſtudia deputati notabiliter negligentes in ſtudendo, ſæpe peccant mortaliter. Tum quia occupant aliorum locum. Tum quia abutuntur commoditate illis ad ſtudendum à Religione conceſſa, videnturque ſcientias contemnere. Nauarrus *in ſumm. cap. cap. 25. nu. 59.* Peirinis *vt ſupra.*

30 Licita quoque eſt Conſtitutio prohibens ne litteræ miſſæ ad Superiores aperiantur, vel detineantur à ſubditis. Vnde inter caſus reſeruabiles à Superioribus deſignauit Clemens VIII. *malitioſum impedimentum, aut retardationem, aut aperitionem, litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores miſſarũ.* Ratio eſt, quia per hoc impeditur maximè bonum regimen Religionis, & fraterna charitas inter Religioſos. Pro explicatione autem huius caſus reſeruabilis, quando ſcilicet in eo quis peccet, conſule Quarantam *in Compend. Bullar. verb. caſus reſeruat. num. 12.* & Coriolanum *in tract. de caſ. reſeru. par. 2. caſu 11.* Deinde qui aperit litteras obſeratas, vel alienas ſcripturas animo nocendi, vel cum graui detrimento aliorum, peccat mortaliter. Quia in re graui offendit proximum. Rodriguez *to. 2. quæſt. Regul. quæſt. 36. articul. 2.* Non tamen peccat mortaliter

qui

qui aperit litteras, ex quibus ſibi vel alteri timet periculum, alicuius damni notabilis iniuſtè inferendi. Quia in tali caſu præceptum naturale de euitando damno iniuſtè inferendo, præponitur præcepto de obſeruando ſecreto. Nauarr. *in Summ. cap.* 18. *nu.*53. Laurent. de Peirinis *tom.*1. *de Subdit. quaſt.*2. *de paupert. cap.*2.*§*.13.

31 Scribere litteras ad Prælatum ſine nomine, continentes delicta occulta contra aliquem, eſt ex ſuo genere mortale peccatum. Quia eſt reuelare crimen occultum fratris, quod mortale eſt. Niſi forſan hoc fieret ex charitate, non ex odio, aut maleuolentia: vltionem, & punitionem non quærens, ſed ſolùm correctionem, & emendationem, & celatur nomen ſcribentis, quia ſi fortè perueniat ad notitiam illius contra quem ſcribitur, reddetur illi inimicus. Laurent. de Peirinis *tom.*1.*de Subdito q.*2.*de paupert.cap.*2.*§*.12. Non poſſunt tamen Prælati ex huiuſmodi litteris, ad inquiſitionem procedere delictorum, quæ continent. Probatur ex *cap. Inquiſitione de accuſat.§*.3. vbi id habetur. Rodriguez *tom.*2.*quaſt.Regul.q.*6.*art.*10. Vide dicenda *c.*27.*n.*4.

32 De obligatione obſeruandi Ceremonialia, ſeu Ordinalia Religionum phyloſophandum eſt eodem modo, ac de alijs Legibus, Statutis, ac Conſtitutionibus Ordinum. Ac proinde dicendum, tranſgreſſionem eorum, quæ in illis præcipiuntur, eſſe peccatum mortale, vel veniale, iuxta quantitatem materiæ, & alias circunſtantias, iuxta dicta in hoc capite, & præcedenti. Ex parte tamen materiæ, ſcilicet eorum, quæ in illis præcipiuntur, eſt ſine dubio maior obligatio ea obſeruandi, quam alia, quæ per alias Conſtitutiones ordinantur, ac per conſequens tranſgreſſio magis peccaminoſa; nam quæ in prædictis Ceremonialibus præcipiuntur immediatiùs, & proximiùs concernunt cultum Dei, in quo vix poteſt aliquid minimum reperiri. Specialiter verò de Ceremoniali Carmelitarum illud occurrit monendum, quòd quamuis in illo dicatur, *Sub obedientia pracepto vobis omnibus, & ſingulis, præſertim verò Superioribus, ad quos iſta ſpectant, iniungimus, vt quibuslibet alijs minus congruis Ceremoniarum, & Rituum obſeruationibus relictis, in omnibus, quoad melius fieri poterit, huic noſtro Ordinario, & Ceremoniali conformemini, illudque ad vnguem ſequamini*: nihilominus, non obſtante huiuſmodi pręcepto Obedientię, non erit peccatum mortale, vnam, aut aliam, aut etiam aliquas, ſaltem paucas, Ceremonias non obſeruare, ſi non ſit contemptus, aut voluntas non ſe conformandi prædicto Ceremoniali, aut notabilis, & magna negligentia in

nun-

nunquam ſtudendo, addiſcendo, aut legendo illud. Sic enim interpretatur hoc præceptum communis vſus Religionis, & Reuerendiſſimi Generales Ordinis à me ſuper hoc interrogati, ita reſponderunt. Semper tamen erit veniale peccatum, niſi adſit negligentia, obliuio, aut ignorantia inculpabilis.

33 Pœnæ priuationis officiorum, dignitatum, graduum, & adminiſtrationum, &c. ſeu inhabilitatis, ad illa: ſeu aliæ, quæ apponi ſolent in Conſtitutionibus, & Statutis Religionum, etiam ſi ponantur ſub verbis, *ipſo facto, ipſo iure, eo ipſo*, aut ſimilibus, non incurruntur in foro interiori conſcientiæ, niſi præmiſſa declaratione Superioris, qua adminus conſtet Religioſum perpetraſſe illud crimen, propter quod imponuntur tales pœnæ, iuxta dicenda *cap.* 10. *num.* 30. Eò quòd ita videtur eſſe praxis Eccleſiæ, ſaltem quoad plures doctos, & timoratos. Quandò autem adduntur vlterius illæ particulæ *abſque vlla declaratione, abſque vlla ſententia, ante declarationem, vel ſententiam, &c.* aut ſimilia, tunc obligatur reus ad tales pœnas etiam in foro interiori, & conſcientiæ ſoluendas, iuxta dicenda etiam eodem *cap.* 10. *num.* 31. Licet aliqui non improbabiliter dicant contrarium, vt ibidem notabimus. Conſuetudo tamen, & vſus, ſeu acceptio Religionum maximè attendenda eſt, ſeu declaratio illius, qui Conſtitutiones, ſeu Statuta fecit. In noſtris autem Conſtitutionibus *par.* 5. *cap.* 1. ſic dicitur: *Item cum in Conſtitutionibus Noſtris frequenter ponatur pœna depoſitionis ab officio Prælatorum, & aliorum Officialium ipſo facto, propter multa pericula, quæ poſſent inde contingere, declaramus, quòd intelligitur ipſo facto, poſtquàm in Capitulo, vel Viſitatione fuerint conuicti, & confeſſi coram Superiore.* Idem habetur *cap.* 8. 9. & 10.

34 De obligatione, quam habent Religioſi aſſumpti ex Ordinibus ad Dignitates, ad obſeruandum Conſtitutiones, & Statuta Religionum dicimus *capite* 17. *num.* 8. De Prælatis, etiam Generalibus *capite* 18. *num.* 11. De Eiectis *capite* 23. *numero* 17. De Nouitijs *capite* 24. *numero* 2. De Monialibus *capite* 25. *num.* 1.

Digitized by Google

De obligationibus Religioſorum, quæ habentur in Iure, vel Concilijs.

CAP. IX.

IN primis *cap. 2. Ne Clerici, vel Monachi in 6.* excommunicantur Religioſi profeſſi habitum ſuæ Religionis in Scholis, vel alibi temerè dimittentes. De quo latius agimus *cap. 13. à numero 2.* Solùm eſt aduertendum huiuſmodi excommunicationem nulli eſſe reſeruatam.

2 Secundò excommunicantur eodem genere excommunicationis nulli reſeruatæ, profeſſi accedentes ad quæuis ſtudia, niſi à ſuo Prælato cum conſilio Conuentus, vel maioris partis illius, licentia primitus obtenta. Ita habetur dicto *cap. 2. Ne Clerici.* Vnde ad hanc excommunicationem incurrendam non requiritur, quòd Religioſus habitum deponat, ſed etiam ſi cum habitu vadat, illam incurrit. Eò quòd textus non petit hanc conditionem dimiſſionis habitus. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 8. num. 72.* Nec requiritur, quòd ſtudia ſint aliàs prohibita, ſed etiam ſi ſint permiſſa, adhuc incurretur talis excommunicatio. Quia textus expreſsè dicit ad quæuis Studia. Silueſter *v. Excommunic. 9.* Non incurritur tamen hæc excommunicatio ſi Religioſus vadat etiam ſine licentia ad alium Conuentum propter Studia, quæ ſunt intra ſuæ Religionis Clauſtrum. Quia intentum huius Legis, ſolùm videtur fuiſſe prohibere Studia extra Clauſtra Religionis. Caiet. *in Summ. v. Excommunic. cap. 61.* Bonacina *in tract. de Clauſura quæſt. 2. punct. 6. §. 5.* Nec etiam incurritur ſi vadat ad Studia extra Clauſtra Religionis, manſurus tamen in Conuentu illius Ciuitatis, vel Oppidi, vbi ſunt talia Studia. Eò quòd textus, ſolùm videatur prohibere, ne Religioſus Studeat manens extra Clauſtra ſui Monaſterij. Suarez *5. tom. in 3. part. diſput. 23. ſect. 4.* Bonacina *vt ſupra §. 5.* Licentia autem, quæ ex hoc Capite requiritur, penſanda eſt ſecundùm conſuetudinem Religionum. Si enim fuerit talis conſuetudo, quòd ſolùm concedatur à Generali, vel Prouinciali, non ſufficiet licentia immediati Prælati. Suarez *vt ſupra num. 37.* In quo caſu non videtur neceſſarius conſenſus Monaſterij, quia textus ſolùm videtur loqui, quando licentia conceditur à Prælato immediato, non autem quando à Generali, vel Prouinciali conceditur. Silueſter *v. Ex-*

Digitized by Google

v. Excommunic. 9. caſu 25. num. 55. quæſt. 2. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 8. num. 87.*
3 Deinde Religioſi de Clauſtris exeũtes ad audiendam medicinam, vel Leges, niſi intra duorum menſium ſpatium redierint, ſunt excommunicati, & reuerſi ad Conuentum, in Choro, Menſa, Capitulo, &c. debent eſſe vltimi. Ita habetur *in cap. fin. ne Clerici, vel Monachi.* Bonacina *in tract. de Clauſura quæſt. 2. punct. 7.* Nulli verò eſt reſeruata hæc excommunicatio. Nec comprehendit Religioſos intra Clauſtra audientes iſtas ſcientias, vel foris; manentes tamen intra Clauſtra. Nec comprehendit docentes illas, nec habentes priuatim in cellis Lectores Legum, nec eos, qui ſtudent Legibus, in quantum conducunt ad intelligentiam Canonum. Toletus *in Summ. lib. 1. cap. 37.* Extenditur hæc excommunicatio ad Doctores, ſiue Magiſtros, qui Religioſos, habitu ſuo dimiſſo, Leges, vel Phyſicam audientes, ſcienter docere, aut in Scholis ſuis præſumpſerint retinere. *cap. 2. ne Clerici, vel Monachi in 6.* Caietan. *in Summ. verb. excommunic. c. 61.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 8. num. 89.* Bonacina *punct. 8.*
4 Præterea, Religioſis omnibus maximè interdictum eſt à correctione ſuorum Superiorum appellare ad Iudices extraneos. Primò quidem Iure Communi *cap. ad noſtram de appellationibus, & cap. reprehenſibilis, eodem tit. in fine ibid. Ne Religioſi cum pro aliquo exceſſu fuerint corrigendi, contra Regularem Prælati ſui, & Capituli diſciplinam, appellare præſumant.* Secundò propter multa priuilegia Religionibus conceſſa, ſpecialiter Bonifac. VIII. pro Franciſcanis, Sixti IV. pro Carmelitis, & Auguſtinianis, & Iulij II. pro Fratribus, & Sororibus Ordinis Prædicatorum, vt refert Caſſarubius *in Compend. Priuileg. Mendicant. verb. appellare.* Vbi etiam habetur Greg. XIII. in quodam motu proprio Anno 1575. Interdixiſſe Franciſcanis de Obſeruantia, ſub pœna excommunicationis Summo Pontifici reſeruata, & alijs pœnis, appellationem ad Tribunalia Secularia; conceſſiſſe tamen eis appellationem ad Generalem, vel Protectorem, vel Pontificem. Sac. quoque Congregationem Cardinalium edidiſſe Decretum Ann. 1587. vt appellatio hoc ordine interponatur: à Guardiano ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem, & ab hoc ad Cardinalium Congregationem, refertur que hanc appellationem eſſe permiſſam à Sixto V. Extat etiam Bulla Clem. VIII. quæ eſt 110. *in 3. tom. Bullarij* edita *Ann.* 1604. Vbi appellatio prohibetur Carmelitis *ſub excommunicationis Latæ Sententiæ pœna, à qua, non niſi à nobis, ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo abſolui*

poſſint, nec non priuationis perpetuæ Officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia quaecumque dicti Ordinis Officia exercenda, ac vocis, tam actiua, quàm paſſiua, eo ipſo abſque alia declaratione incurren. pœnis. Subiungit etiam Pontifex: *Diſtrictius inhibemus, ne ad ipſa Tribunalia Secularia, quouis prætextu, aut quæſito colore appellare, vel ad illa confugere, aut ea propterea quoquo modo adire audeant, vel præſumant. Sed ſi ſe à Prælatis grauari prætendant, ad Priorem Generalem ipſius Ordinis, ſeu illius Protectorem, aut Viceprotectorem in Romana Curia, vel ad nos, ſiue Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, Supramum in Eccleſia Dei Iudicem, ſicut antiquitus ſemper facere conſueuerunt, recurſum habeant, vnde illis breui manu iuſtitia miniſtrabitur. Volentes, & ita Declarantes, quòd nedum dicti Ordinis Regulares perſonæ contra facientes, verùm etiam conſultores, eaſdem pœnas eo ipſo omninò incurrant. Decernentes irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.* Vide Bullam *tertio tom. Bullarij pag.* 159. Similem prohibitionem habent Auguſtiniani ab eodem Clement. VIII. in Bulla *Quoniam noſtr.* Ann. 1604. edita, & Seruitæ in alia Bulla eiuſdem tituli *Ann.* 1593.

5 Circa quæ aliqua animaduertenda ſunt. Primum eſt, hæc Iura, & Decreta Pontificum congruentiſſima ratione pro Religioſis edita fuiſſe, vt ab eis abominabilis iſte appellandi à ſuis Prælatis vſus omninò exularet. Eſt enim appellatio à correctione Regulari, ſeu ſententia Superiorum ad tribunalia ſecularia, inuentum Diabolicum, honorem Religionis inhoneſtans, & pacem, & tranquillitatem Religioſorum perturbans, ſignumque maximæ relaxationis, cum regulariter loquendo, ſolùm apud aliquos ambitioſos, ſuperbos, & deformatos locum habeat. Sotus *de Iuſtit. & Iure lib.* 5. *quæſt.* 6. *artic.* 3. Aragon. 2.2. *quæſt.* 69. *art.* 3.

6 Secundum eſt, Religioſis non ſolùm eſſe prohibitam appellationem ad Iudices non competentes, vt ad Laicos, aut Seculares Magiſtratus, vel Iudices, hoc enim de ſe patet iniquiſſimum eſſe, & omni pœna, & ſupplicio dignum, ſed etiam aliquando ad Iudicem competentem, ſcilicet Sedem Apoſtolicam, Dominos Nuncios, Legatos, &c. Ratio eſt, quia licet Sedes Apoſtolica, aut Apoſtolica Tribunalia, ſint Supræmi Iudices Eccleſiæ, tamen ipſi Summi Pontifices Eccleſiæ capita, attendentes maximum detrimentum Religioſæ diſciplinæ ex prædicta appellatione oriri, Iuri ſuo cedentes, prohibent Religioſis

præ-

prædictam appellationem, propter bonum Religionum. Cuius ſignum eſt, quod Ciſtertienſibus interdicta eſt appellatio, etiam ad Sedem Apoſtolicam ſub pœna excommunicationis. Idemque priuilegium dicitur conceſſum Canonicis Regularibus, & Minoribus à Iulio II. Suarez *4. tom. de Religion. tract. 8. lib. 2. capit. 11. num. 2. 13. & 16.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. capit. 8. num. 108. & 109.* Nota autem quod S. Congregatio Regularium Iure Computari debet inter Tribunalia Religionis. Thomas de Ieſu *de viſit. Regul. tract. 3. cap. 17. num. 7.*

7 Tertium eſt, quòd in raro, & graui caſu, in quo euidēter conſtaret Religioſo fieri notabilem iniuriam, in fama, honore, & reputatione à ſuis Superioribus, licita illi eſſet appellatio ad Summum Pontificem, vel S. Congregationem. Ratio eſt, quia hoc videtur permiſſum à Summis Pontificibus, vt conforme Iuri Naturali, non ſolùm in aliquibus Decretis ex adductis, ſed à Iure *in cap. de Priore de appellation. cap. licet de Offic. Ordinar. & capit. ſup. quæſt. verſic. nos autem de Officio Legat.* Nauarrus *Comm. 3. de Regular. num. 51. & lib. 2. Conſil. in 1. edit. tit. de Sentent. & re Iudicata, conſil. vnico num. 6. & tit. de appellat. conſil. 4. num. 1.* Azor. *lib. 12. Inſtit. Mor. cap. 11. quæſt. 8.* In tali autem caſu appellatio executionem ſententiæ regulariter ſuſpendit, vt colligitur ex *cap. venientes de Iure Iurand. & cap. Paſtoralis §. præterea de Offic. Iudic. deleg.* Nauarrus *lib. 2. Conſil. de appellat. conſ. 6. n. 1.* Neceſſe eſt etiã in appellatione causã grauaminis exprimere. Quia ſolummodò admittitur appellatio cum modus exceditur. Sanchez *tom. 2. de præcep. Decalog. lib. 6. capit. 8. num. 105.* Thomas de Ieſu *de Viſit. Regul. tract. 3. cap. 17. nu. 8.* Vnde ſi talis cauſa non aſſignatur, vel cauſa aſſignata friuola, vel iniuſta viſa fuerit ipſi Iudici, & alijs ad hoc conſiliarijs adhibendis, nihil de illa curare debet Iudex, quia talis appellatio non ſuſpendit executionem ſententiæ. Alderete *lib. 2. de Diſcipl. Relig. cap. 28. n. 28.* In alijs autem caſibus non eſt tolerãda appellatio Religioſorum, etiam ſi illis aliqua iniuria fiat: cum recta, & bona æſtimatio Religionis anteponi debeat, etiam ſecundùm Ius naturale, bono priuato alicuius, ſicut eodem Iure Naturali dictante, manus recipit ictum, aut vulnus, ad ſeruandam incolumitatem corporis, vel capitis. Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 29. art. 3.* Laurentius Peirinis *tom. 1. quæſt. 1. de Obed. cap. 20.*

8 Idem etiam ſuo modo dicendum eſt, & propter eandem rationem, de facultate recusãdi Prælatos Regulares, illam ſcilicet, eſſe omninò illicitam, & abominabilem Religioſis, niſi in caſu rariſſimo, quo licita eſſet appellatio, Videlicet quando euidenter

Digitized by Google

conſtaret, Prælatum Regularem omninò iniquè ſe gerere contra bonam famam, & opinionem alicuius Religioſi in materia graui. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.8. num.vltim.* Qualiter autem ſe gerere debeant tam recuſans, quàm recuſatus. Vide Laurentium de Peirinis *tom.1.quæſt.1. de Obedient.cap.19.§.1.*

9 Nullus etiam Religioſus poteſt eſſe executor teſtamenti, ſeu teſtamentarius, ſiue ad cauſas prophanas, ſiue ad pias, abſque obtenta ſui Superioris licentia. Quia ita habetur *in cap.2. de teſtamentis in 6. illis verbis: Religioſus executor ab aliquo in ſua vltima voluntate deputatus, non poteſt, cum velle, vel nolle non habeat, huiuſmodi officium ſuſcipere, vel exequi, niſi à Superiore ſuo petita ſuper hoc licentia, & obtenta.* Sufficiet autem tacita licentia, cum textus non dicat expreſſam eſſe neceſſariam. Silueſt. *verb. teſtament.2.quæſt.2.diſt.3.* Sanchez *lib.6. in Decalog.cap.11. nu.11.* Eamque poteſt quilibet Superior, etiam immediatus, concedere. Cum circa hoc nihil dicatur in prædicto capite. Molina *tom. 1. de Iuſtit. diſput.* 247. Niſi fortè in Religionibus hoc eſſet determinatum, vt ſolùm id ad Prælatos Superiores ſpectaret. Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.11. num.16.* Fratres autem Minores de Obſeruantia nequeunt eſſe executores teſtamentorum, adhuc obtenta ſuorum Superiorum licentia. Quia ita habetur *in Clem. exiuit §. proinde cum vir Sanctus, verſic. verum etiam de verbor. ſignificat.* Rodriguez *3.tom.quæſt.Regul.quæſt.70.artic.2.* Religioſi verò executores teſtamentorum tenentur reddere rationem Epiſcopo. Ex Concil. Trident. *ſeſſ.22.cap.8.* Alfonſus Villagut *in Spec.Viſitator.fol.32.num.9.*

10 Religioſi nequeunt ſibi eligere ſepulturas, niſi à proprijs Monaſterijs adeò forſitan ſint remoti, quòd ad ea, cum moriuntur, non poſſint commodè portari. Ratio eſt, quia ita deciditur *in cap.fin.de Sepult.in 6.* Silueſter *verb. Sepultur. quæſt.6.* Nauarrus *Comm.2. num. 43. de Regular.* Auguſtinus Barboſa *de Officio, & Poteſt. Parochi cap. 26. num.* 30. vbi etiam alia ad intentum. Prælatis autem concedunt id poſſe facere, forſan, quia in ſuis Monaſterijs habent authoritatem, Tabiena *verb. Sepultura quæſt.4. num.5.* Rodriguez *tom.3.quæſt.Regul.quæſt.60.art.1.*

11 Religioſi etiam non poſſunt comparere in iudicio, ſiue tanquam Actores ad agendum, ſiue tanquam Rei ad ſe defendendum ſine licentia ſui Superioris. Ratio eſt, quia in hoc æquantur in Iure Religioſi cum ſeruis, aut filijsfamilias, & quaſi pro mortuis habentur, vt tradunt Doctores communiter *cap. cum dilect. de reſcript. & authentica cauſa, quæ ſit cum Monacho C. de Epiſcopo, & Cleric.* Nauarrus *Comm.2.de Regular. nu.64.* & Sanchez *lib.6.*

Digitized by Google

*in Decalog. cap.*12. Vnde neque pro iniuria ſibi illata, ſiue in perſona, honore, aut bonis poſſunt in Iudicio comparere, ſed hoc competit Prælato. Silueſt. *verb. Relig.*8.*quæſt.*4. Nauarr. *Comm.*2. *de Regular. num.* 29. & 64. Quando tamen Monachus eſt extra Monaſterium, videlicet in Studio, aut alibi, cum licentia ſui Superioris, aut quando Superior eſt ita abſens, vt commodè abſque periculo in mora non poſſit habere eius reſponſum, tunc agere poteſt in Iudicio, ratione licentiæ præſumptæ in iſtis caſibus. Nauarr. *Comm.*2. *de Regular. num.*65. Azor. *lib.*12. *Inſtitut. Moral. cap.*11.*quæſt.*9. Similiter ſi agere velit contra Prælatos, vt in Religione teneatur, vel vt ab ea repulſus admittatur, vel ne ei, quæ de Iure Ordinis debentur, denegentur, tunc poterit ſine licentia ipſius litem agere, ſeruatis tamen alijs ſeruandis. Quia in hoc caſu ipſa Religio, vel Ius naturale dat talem licentiam. Sanchez *lib.*6. *in Decalog. cap.*12.*num.*16.

12 Nec poteſt Religioſus munus Aduocati, vel Procuratoris in cauſa aliqua tenere, niſi propter vtilitatem Monaſterij, & iubente Prælato. Quia ita habetur *in cap. Monachi el* 2.16. *quæſt.*1, *illis verbis: Nullus Monachorum forenſis negotij ſuſceptor, vel executor exiſtat, niſi quod Monaſterij poſcit vtilitas, Abbate ſibi nihilominus imperante.* Silueſter *verb. Aduocat. quæſt.* 6. Sairus *Clau. Reg. lib.*12.*cap.*22.*num.*3.

13 Nec etiam poteſt exercere munus Tabellionis. Ratio eſt, quia ita habetur *in cap. ſicut ne Clerici, vel Monachi, & ex cap. vt inquiſitionis §. verum quia verſicul. ad conſcribendas de hæretic. in* 6. Vbi tanquam quid ſpeciale conceditur fauore Fidei, vt Monachus, qui in ſeculo erat Tabellio, poſſit etiam in Religione id munus exercere. Poteſt tamen Monachus, qui in ſeculo erat Tabellio complere, etiam poſt profeſſionem, & ſignare inſtrumenta, quæ in ſeculo ſolùm fecerat. Quia hoc non eſt tam exercere de nouo Officium Tabellionis, quàm ſupplere defectus factos in alio tempore. Nauarrus *Comm.*2.*de Regular.num.*42. Rodriguez *to.*3. *quæſt. Regul. quæſt.*8. *art. vltim.* Poſſunt etiam Religioſi exercere munus Notariorum in quibuſcũque cauſis Sanctæ Fidei, & Inquiſitionis. Ita decreuit Pius IV. in Bulla, quæ incipit *Paſtoralis Officij* Ann. 1561. Affertur etiam alia Iulij III. ſimilia concedentis Generali Ordinis Prædicatorum. Flau. Cherub. *in Compend. huius Bullæ.* Vide dicenda *cap.*18. *num.*95.

14 Nec etiam poteſt Religioſus eſſe Iudex, etiam Arbiter, in aliqua cauſa, niſi concurrente duplici conditione, ſcilicet licentia Superioris, & vtilitate Monaſterij. Ratio eſt, quia ita deciditur *in cap. Monachi el* 2. 16. *quæſt.* 1. & *cap. de præſentium* 16.

Digitized by Google

quaſt. 1. *& cap.* 2. *de poſtuland.* Ita communiter Summiſtæ *verb. arbiter*, & Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.*13. *à num.*55. vbi multa de hoc. Poſſent tamen Prælati Religionum eligi in Iudices Conſeruatores aliarum Religionum. Propter Priuilegia illis conceſſa, de quibus Rodriguez *tom.*1. *quæſt. Reg. quæſt.*65. *art.* 3. An autem modò poſt decreta Summorum Pontificum, præſertim Gregorij XV. hoc ita ſit tenendum, conſtat ex dictis *cap.*3. *n.* 11. Poſſunt ſimiliter Religioſi eſſe Aſſeſſores. Eò quòd Aſſeſſor non eſt Iudex, ſed Conſultor, aut Inſtructor Iudicis, quod nullibi eſt illis prohibitum. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.*13. *num.*85. Poſſunt etiam Religioſi, ſaltem ex vi Iuris Communis, eſſe Vicarij Epiſcoporum, duabus illis conditionibus ſubſiſtentibus, ſcilicet licentia Superioris, & vtilitate Conuentus. Cum enim munus Vicariatus ſit Officium pertinens ad Iudicia, erit prohibitum Religioſis, niſi ſubſint illæ duæ conditiones. Azor. *to.*2. *Inſtit.Moral.lib.*3.*c.*43. *quæſt.*10. Rodriguez *tom.*3. *quæſt. Reg. quæſt.* 76. *articul. vltimo.* Contrarium verò tenet Peirinis *tom.* 1. *Priuileg. Minimor. in* 4. *Conſtit. Sixti IV.* §.10. *nu.* 48. Ab ijs tamen muneribus Arbitri, Aſſeſſoris, & Vicarij Epiſcoporum arcent multi Frãciſcanos propter Clementinam *Exiui*. Arcentur etiam illi, quibus propter ſpeciales Conſtitutiones ſui Ordinis eſt hoc prohibitum. Sanch. *lib.6. in Decalog. cap.*13. *à num.*66.

15 Religioſi non poſſunt vllo modo exercere artem Chirurgiæ cum inciſione, vel aduſtione. Ratio eſt, quia ita habetur *ex cap. Tua nos de homicidio*. Ita Summiſtæ *v. Medicus*, vel *Medicina*. Extenditur, vt neque cauſa pietatis id liceat. Propter eandem rationem. Armilla *in Summ. v. Irregularitas num.* 47. Nauarr. *in Summ. cap.*25.*num.* 110. Vnde oppoſitum facientes ſunt Irregulares, ſi inde ſequatur mors, quantumcumque diligentiam adhibeant, ne ſequatur. Quia dant operam rei ſibi prohibitæ. Cornexo *tom.*2. *in* 3. *par tract.* 5. *de Irregul. diſputat.* 3. *dub.* 2. An autem poſſint Religioſi artem iſtam abſque vlla inciſione, & aduſtione exercere, res eſt dubia. Sed probabilius eſt, non poſſe. Eò quòd quamuis nullus textus expreſsè id prohibeat, tamen implicitè prohibetur in toto titulo *Ne Clerici, vel Monachi*, vbi ſæpius habetur, Religioſos non poſſe exercere negotia Secularia, & eorum ſtatum dedecentia, munus autem Chirurgiæ indecens pro illis videtur. Nauarr. *in Summ. cap.* 25. *num.* 110. Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.* 14. *num.*18. Qui addit, in Societate Ieſu eſſe priuilegium à Gregorio XIII. conceſſum, vt Religioſi Medicinæ periti, poſſint mederi quibuſcumque infirmis, quando Medici Seculares commodè haberi non poſſunt, dummodo id fiat ex Superioris

perioris

Digitized by Google

perioris licentia, & citra aduſtionem, & conbuſtionem per ipſos faciendam. Addit etiam Cornexo *vt ſupra*, quòd ſi Clericus (idem eſt de Religioſo) curet citra inciſionem, vel aduſtionem, & omni diligentia adhibita infirmus moriatur, non erit Irregularis, quia, etſi curare hoc modo ſit prohibitum, non tamen eſt prohibitum ratione periculi homicidij, ſed ratione indecentiæ.

16 Non eſt in Iure prohibitum Religioſis eſſe teſtes, cum nullus textus id prohibeat, potius eſſe illis permiſſum colligitur ex *cap. nuper de teſtibus*, & *authent. de Monach. §. cogitandum collat.* 1. Et ita videtur dicendum poſſe eſſe teſtes, tam iudiciales, quàm cuiuſcunque inſtrumenti. Silueſter *verb. teſtament. 1. quæſt. 5. dict. 1.* Molina *tom. 1. de Iuſtit. diſput. 127. §. vtrum autem.* Quod etiam extenditur ad teſtamentum, in quo aliquid relinquitur Monaſterio Religioſi, qui eſt teſtis. Quando enim aliquid non eſt ſpeciale ſingulorum commodum, ſed Vniuerſitatis, vel Collegij, poteſt quilibet ex illa Vniuerſitate, vel Collegio teſtificari. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 13. num.* 102. Ad hoc tamen, vt Religioſus ſit teſtis alicuius cauſæ Iudicialis, requiritur licentia Superioris. Quia cum Iudex ſæcularis non ſit Superior Religioſi teſtificantis, non poteſt ab illo exigere teſtimonium, niſi Religioſus ſe illi ſubijciat, ad quod eſt neceſſaria licentia proprij Prælati. Angelus *verb. teſtis num. 3.* Sanchez *num.* 103. Si tamen teſtificetur ſine tali licentia, teſtimonium valebit. Cum nullibi ſit irritatum, & potius interpretanda ſit res vt valeat, quàm vt pereat. Silueſter *verb. teſtis q. 1. dict. 1.* Molina *tom. 1. de Iuſt. diſp.* 127.

17 Interdicitur etiam Religioſis ſuſcipere tutelam alicuius perſonæ. Ratio eſt, quia ita habetur *cap. fin. d. 86. & auth. de Sanctiſſimis Epiſcop. §. Deo autem amabilis collat. 9. & l. Regia 14. tit. 16. p. 6.* Ita tradunt Angelus, Silueſter, & Tabiena *in Summ. verb. tutela.* Addentes, etiam ex licentia ſuorum Superiorum non poſſe hoc munus exercere. Eò quòd illi in prohibitione Iuris nequeunt diſpenſare. Hoc tamen intellige de tutela teſtamentaria, id eſt, data in teſtamento, & de tutela datiua, quæ ſcilicet ſolet deſignari à Iudice. De tutela namque legitima, illa ſcilicet, quæ Lege defertur conſanguineis ſucceſſuris ab inteſtato, poſſe ſuſcipi à Religioſis de licentia Prælatorum, videtur haberi *in prædicto cap. fin. d. 86.* Azor. *tom. 1. Inſtitut. Moral. lib. 12. cap.* 11. Tutelas quoque miſerabilium perſonarum poſſe admitti à Religioſis, concedit Graffis *1. par. deciſ. lib. 3. cap. 5. num.* 112.

18 Nec poſsũt Religioſi eſſe Fideiuſſores, niſi de licentia Prælati, & maioris partis Capituli. Ratio eſt, quia ita habetur expreſsè *cap. penult. de fideiuſſ. & l. Regia 2. tit. 12. p. 5.* Exigitur quo-

que

que vtilitas Monaſterij *cap.2.de poſtulat.* Silueſter, Angelus, & Tabiena *in Summ.verb.fideiuſſor.* Leſſius 2.*de Iuſtit. capit.*28. *dub.*2. *num.*20. Vnde ſi Religioſus fideiubeat, non ſolùm peccat, ſed fideiuſſio eſt irrita, & nulla. Cum non habeat aliquid proprium, quod alteri poſſit obligare, quod eſt neceſſariũ ad fideiuſſionem. Molina 2. *tom. de Iuſtit. diſput.*540. Azor. *tom.*1. *Inſtitut. Moral. lib.*12.*cap.*11.*quaeſt.*2.

19 Nec etiam poſſunt Religioſi Profeſſi teſtari, & teſtamentum ab ipſis factum eſt omnino irritum, & nullum, *ex authent. ingreſſi C.de Sacroſanct.Eccleſ.& cap.quia ingredientib.*19.*quaeſt.*3.*&* *c.*2. *de teſtament.* Et ratio eſt, quia teſtari ſupponit habere proprium, aut dominium, quod repugnat Religioſo Profeſſo. Nauarrus *Comm.*2. *de Regular. num.*22. Sanchez *lib.*7. *in Decalog. cap.* 8. *à num.* 1. Poſſunt tamen facere aliquam ſchedulam, qua rogent Prælatum, vt det alicui ea, quæ ipſi habent ad vſum. Cum hoc non ſit facere teſtamentum, aut codicillum, nec ſit alicubi prohibitum, aut deroget Voto Paupertatis. Nauarrus *in Summ. lat. cap.*27.*& Comm.*2.*de Regular.num.*22. Graffis 1.*par. Deciſ.lib.*3. *cap.*5.*num.*58. Poſſunt etiam teſtari ex licentia Pontificis. Quia cum ſit Summus Prælatus Religionum poteſt Religioſis concedere facultatem diſponendi de quibuslibet bonis, & poteſt etiam diſpenſare in Lege poſitiua prohibente ne Religioſi teſtentur. Graffis 1.*par.Deciſ. lib.*3.*cap.*5.*num.* 57. *&* 59. Leſſius 2. *de Iuſtit. cap.*41.*dub.*8.*num.*73.

20 Prohibitum eſt etiam Religioſis, ſicut, & Clericis, venari, aut intereſſe venationibus. *d.*6. *§.vltim.* Credo autem hanc prohibitionem venandi nõ eſſe ſub mortali, ceſſante ſcandalo, & alijs prauis circunſtantijs extrinſecis, quando ſolùm ſit venatio honeſtæ recreationis gratia. Nauarr. *Comm.*4. *de Regular. num.*26. Suarez *tom.*4. *de Relig. tract.*8. *lib.*1. *cap.*11.*num.*2.

21 Lineis vti eſt etiam prohibitum Religioſis *in capit. cum ad Monaſterium de ſtatu Monachor.* Proprius enim Religioſorum habitus, etiam internus, laneus eſſe debet. Sed hoc tantùm eſt veniale regulariter loquendo, imò nullum peccatum, ſi communis vſus Religionis oppoſitum habeat, multò magis, ſi eſt aliqua infirmitas corporalis. Siluestter *verb. Relig.*7. Graffis 1. *par.Deciſ. lib.*3 *cap.*5.*num.*69.*&* 70. Fratres autem Minores lineis camiſeis vtentes, peccare mortaliter, tenet Petrus Marchant *in expoſit. Reg. D. Franc. cap.* 2. *quaeſt.* 5. Eò quòd in prædicta Regula hoc illis prohibeatur.

22 Licet aliqui teneant Religioſos, præſertim Benedictinos, teneri ſemel in menſe ſua peccata confiteri, propter *Clement. ne*

in agro, (Caietanus *tom.1.Opuſcul.tract.5.quæſt.1.*) Nihilominus probabilius eſt, vel non eſſe talem obligationem ad culpam, vel ſolùm eſſe venialem. Quia Clementina illa nihil aliud poſtulare videtur. Henriquez *lib.1.de Sacram.Pœnit.cap.4. nu.10.* Sotus *in 4.diſt.18.quæſt.1.art.3.*

23 Religioſi non habentes aliquam adminiſtrationem, vel beneficium, qui Decimas Eccleſiæ debitas vſurpare præſumunt, niſi poſt requiſitionem deſiſtant à præmiſſis infra menſem, & damnificatis Eccleſijs emendam infra duos menſes faciant, ſunt excommunicati. *Clement.Relig.de Decimis,& Primit.*Tolet. *in Sum. lib.1. cap.40. à num.5.* Miranda *in Manuali Prælat. tom.2. quæſt.35. art.18.*

24 Balnea ingredi prohibitum eſt etiam Religioſis. *cap.Omnis qui. 24.quæſt.1.* Ex neceſſitate tamen id licet. Graſſis *1.par. Deciſ.lib.3.cap.5.num.115.*

25 Religioſi, qui aliquos ad vouendum, ſeu alias promittendum, inducunt, vt ſepulturas apud eorum Eccleſias eligant, vel iam electas non mutent, incurrunt ſententiam excommunicationis ipſo facto Sedi Apoſtolicæ reſeruatam. *Clement. cupientes de pœnis.* Miranda *2.tom. quæſt.35. art.18.* Simpliciter tamen inducentes ad hoc, non comprehenduntur, nec etiam, qui prædicto modo inducunt alios ad ſepulturam in alia Eccleſia. Tolet. *in Sum. lib.1. cap.37.*

26 Religioſi, qui aliqua in ſermonibus ſuis, vel alibi, proferre præſumunt, vt audientes à Decimarum Eccleſijs debitarum ſolutione retrahant, incidunt in Excommunicationem ipſo facto. Si verò ſcienter poſtpoſuerint confitentibus conſcientiam facere de ſoluendis Decimis Eccleſijs debitis, ab officio prædicationis tandiù manent ipſo facti ſuſpenſi, donec confitentibus ipſis conſcientiam fecerint. Et, ſi prædicta diligentia non facta, prædicare præſumpſerint, incidunt in excommunicationem ipſo facto. *Clement.cupientes de pœnis.* Nauarr. *in Man. cap.27. nu.145. & 146.* Miranda *in Man.tom.2.quæſt.35.art.18.*

27 Monachi intra Septa Monaſterij ſine licentia Abbatum ſuorum arma tenentes, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrunt. *Clement.ne in agro §.Præfecti de ſtat.Monac.*Miranda *in man.tom.2.quæſt.35.art.18.* Vnde, iſta excommunicatione non afficiuntur habentes arma extra ſeptum Monaſterij, nec Monachi venientes ad Monaſterium cum armis, non animo ea tenendi. Tolet. *in ſum.in lib.1. cap.36. à nu.6.* Contra Regulares etiam tenentes arma prohibita in ſtatu Mediolanenſi, extat decretum S. Congreg. Regular. quo id illis prohibetur ſub pœna excom-

muni-

Digitized by Google

municationis, & alijs, ipſo facto incurrendis. Naldus *in princ. ſuæ Summ.* Peirinis *tom.2. Priu. Minim. in Conſt.4. Clem.8. num.9.* Vide Auguſt. Barboſ. *de Offic. Parochi cap.6. à nu.51*

28 Non eſt de Iure communi aliqua obligatio impoſita Religioſis benedicendi menſam ante, vel poſt prandium, aut cœnam. Ratio eſt, quia *in capite non liceat diſt.44.* quod adduci ſolet, non eſt aliquod verbum includens præceptum. Suar. *2. to. de Relig. lib.3. de Orat. voc. cap.7.* Peccare tamen ſaltem venialiter, qui hoc non faciunt, tenet Nauarrus *in Man. cap.25. nu.110.*

29 Sunt excommunicati à Iure, excommunicatione tamen non reſeruata, Religioſi, qui Interdicti tempore in Cœmenterio ſepeliunt cadauera defunctorum extra caſus à iure conceſſos, aut publicos excommunicatos, aut nominatim interdictos, aut manifeſtos vſurarios. *Clem.1. de Sepultur.* Toletus *in ſumm. lib.1. cap.40.* Tenentur etiam Religioſi quæcunque Interdicta generalia, tam authoritate Sedis Apoſtolicæ, quam Ordinariorum poſita obſeruare, ſub pœna excommunicationis. *Clem.1. de ſent. excomm.* Tolet. *in Summ. lib.1. cap.40.* Imò etiam in Concilio Trid. *ſeſſ.25. cap.12.* ſic habetur. *Cenſuræ, & Interdicta, ne dum à Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Epiſcopo, à Regularibus in eorum Eccleſijs publicentur, atque ſeruentur.* Propter quod decretum dicunt aliqui derogata eſſe omnia priuilegia, quæ antiquitus Religioſi habebant circa ſuſpenſionem Interdictorum. Nauarrus *in man. cap.27. num.189.* Alij verò volunt, tantùm ea priuilegia reuocari à Concilio, quibus omnino liberabantur Religioſi ab obſeruantia Interdictorum, non autem, quibus in Feſtis Sanctorum Religionis concedebatur ſuſpenſio à prædictis Interdictis. Rodriguez *2. to. quæſt. Regul. quæſt.112. art.2.* Mirand. *in Man. tom.2. quæſt.37. art.12.* Quæ autem ſint huiuſmodi priuilegia, vide in Caſarubio *in Compend. priuileg. Mendic. verb. Interdictum.* Tenentur autem Regulares obſeruare dicta Interdicta, ſiue valeant, ſiue non, quando ea obſeruat Cathedralis, Matrix, aut Parrochialis Eccleſia. Ex Nauarro *in cap. cum contingat,* & Rodriguez *tom.2. quæſt.108. art.4.* Vide dicenda *cap.21. nu.19.*

30 Sunt etiam etiam excommunicati Religioſi, qui Beguinas fouent in earum ſtatu, ſeu, vt aſſumant earum habitum, dant conſilium, auxilium, fauorem, directè, vel indirectè. *De Religioſ. Domib.* Tolet. *in ſumm. lib.1. cap.40.*

31 Non licet Religioſis baptyzare, niſi in caſu neceſſitatis, & de licentia Parochi. *cap. placuit el 2.16. quæſt.1.* Hoc enim eſt proprium officium Ordinarij. Nec etiam poſſunt eſſe Patrini, aut

leua-

Digitized by Google

leuare aliquem de fonte. *cap. non liceat de conſecrat. diſt.* 4. Nauarrus *de ſtat. Monach. lib.* 3. *conſ.* 5. Graffis 1. *par. deciſ. lib.* 3. *cap.* 5. *nu.* 136. Præterea Religioſi, qui Clericis, aut laicis, Sacramentum Extremæ Vnctionis, vel Euchariſtiæ miniſtrant, vel Matrimonia ſolemnizant, non habita prius Parochialis Presbiteri licentia ſpeciali, cōtrahunt excommunicationem Papalem. *Clem. Relig. in princip. de priuileg.* Silueſter *verb. excommunicatio.* Toletus *in ſumm. lib.* 1. *cap.* 37. Specialiter etiam Concil. Trid. *ſeſſ.* 24. *de Matrimon. cap.* 1. Parochus etiam Regularis, qui alterius Parochiæ ſponſos, *ſine illorum Parochi licentia Matrimonio coniungere, aut benedicere auſus fuerit, ipſo iure tandiù ſuſpenſus maneat, quandiù ab Ordinario eius Parochi, qui Matrimonio intereſſe debebat, ſeu à quo benedictio ſuſcipienda erat, abſoluatur.* Rodriguez 2. *tom. quæſt.* 63. *art.* 11. Barboſa *de Offic. Parochi cap.* 22. *à num.* 3. Aliqui tamen Religioſi in Indiarum partibus exiſtentes, poſſunt exercere officium Parochi, Matrimonia celebrando, & Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrando. Ex Pio V. in Bulla edita ann. 1567. quæ incipit: *Exponi nobis nuper*. 2. *tom. Bullar. nu.* 34. Vide dicenda *cap.* 21. *nu.* 8. 9. *&* 10.

32 Religioſi euntes vltra mare ſine licentia Superiorum ſunt excommunicati excommunicatione Papæ reſeruata. *Extrauag. ad noſtrum de Regul.* Vincentius Filiucius *tom.* 1. *quæſt. Moral. tract.* 15. *cap.* 8. Eſt autem ibi ſermo de Religioſis transferentibus ſe ad partes tranſmarinas, in quibus pauci fideles reperiuntur, vnde non comprehendit hæc excommunicatio transferentes ſe ad partes tranſmarinas, in quibus multitudo fidelium exiſtit. Bonacina *de Clauſura quæſt.* 2. *punct.* 4. *§.* 4. Vide dicenda *cap.* 18. *num.* 99.

33 Monachi etiam, aut Canonici Regulares, adminiſtrationem aliquam non habentes, non poſſunt ad Curias Principum accedere, abſque ſpeciali Prælatorum ſuorum licentia. Imò, ſi vt damnum aliquod Prælatis ſuæ Religionis, aut Monaſterio inferant, ſe conferunt, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrunt. *Clement. ne in agro de ſtat. Monach.* Toletus *in ſumm. lib.* 1. *cap.* 40. *à nu.* 7. Miranda 2. *tom. quæſt.* 35. *art.* 18. Qui autem accedunt ad prædictas Curias bono animo, & ibi exiſtentes malum concipiunt nocendi ſuis Prælatis, ſecundùm aliquos incurrunt prædictam excommunicationem. Suarez *de Cenſuris diſput.* 22. *ſect.* 5. *nu.* 6. Probabile etiam eſt contrarium. Bonacina *in tract. de Clauſura quæſt.* 2. *punct.* 5. *§.* 4. Qui bene etiam, hanc excommunicationem non incurri, ſi Religioſus accedat animo nocendi priuato Religioſo, aut etiam Religioſo alterius Ordinis

quan-

quantumuis Prælato, nec etiam incurri niſi ſolùm à Monachis, & Canonicis Regularibus, non verò à cæteris Religioſis, cum textus ſolùm de illis, non de iſtis loquatur.

34 Prohibitum eſt Religioſis Mendicantibus ſub pœna excommunicationis, adquirere noua loca ad habitandum, vel antiqua alienare, ſeu mutare, abſque ſpeciali Summi Pontificis licentia, à Bonifac. VIII. *in cap. cùm ex eo, de exceſſib. prælat.* & *Clem. 5. in cap. cupientes de pœnis*. Propter priuilegium tamen Iulij II. conceſſum Fratribus Minoribus, & Minimis, licitum eſt ædificare Monaſteria ſine Summi Pontificis licentia. Miranda *in Man. to. 1. quæſt. 33. art. 1.* Extant quoque varia priuilegia circa hoc, de quibus prædictus Miranda *tom. 1. Man. quæſt 33. art. 2. & 4.* Paulus etiam V. in Bulla, *Ad Eccleſiæ militantis* ann. 1605. edita conceſſit noſtris Patribus Carmelitanis Diſcalceatis, vt poſſent vbique de ſola Ordinarij licentia conſtruere Monaſteria, & Patribus Capuccinis in Bulla, *Ad vberes* ann. 1606. edita, conceſſit, vt in Regnis Hiſpaniarum poſſent recipere noua Monaſteria ſeruata forma Sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini. Inſuper in alia Bulla ann. 1608. edita, quæ incipit *Miniſterio* conceſſit Monachis B. Mariæ Fulienſis Ordinis Ciſtercienſis, vt poſſent vbique de ſola Ordinariorum licentia, noua Monaſteria conſtruere. Hæc tamen omnia, & alia Priuilegia reuocata ſunt à SS. D. N. Vrbano VIII. in litteris in forma Breuis ann. 1624. *4. tom. Bullar. inter Conſtitut. huius Pontificis nu. 25.* Vbi omnes licentiæ, & facultates conceſſæ Regularibus erigendi Monaſteria, & loca Regularia abrogantur, & annullantur, ſimulque præcipitur, in huiuſmodi locis Regularibus erigendis, ſeruari debere Decreta Sacrorum Canonũ, & Concilij Tridentini, & Conſtitutionis Clem. VIII. eiuſdemque Clem. VIII. & Gregorij XV. Decreta, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, necnon officiorum quorumcunque, ac inhabilitatis ad illa, & alia in futurum obtinen. necnon etiam excommunicationis ipſo facto incurrendis pœnis. vide Laurentium de Peirinis *tom. 1. de Priuil. Minim. in Conſtitut. Pyrrhi §. 9. & tom. 2. in Conſtitut. 6. Gregorij XV.*

35 Quare in erigendis, ſeu conſtituendis Monaſterijs, aut locis Regularibus in poſterum ſeruandum in primis eſt Decretum Conc. Trid *ſeſſ. 25. de Regul. cap. 3.* ſcilicet quòd noua loca non recipiantur *ſine Epiſcopi, in cuius Diœceſi erigenda ſunt, licentia prius obtenta.* Deinde, id, quod præcipit Clem. VIII. in Conſtitutione, Quæ incipit, *Quoniam ad inſtitutam* ann. 1603. *3. tom. Bullarij inter Bullas huius Pontificis nu. 99.* videlicet: *Locorum Ordi-*

narios

narios non poſſe licentiam ad nouos Conuentus cuiuſque Mendicantium Ordinis in Ciuitatibus, & locis eorum ordinariæ Iuriſdictioni ſubiectis, erigendos impertiri, niſi vocatis, & auditis aliorum in eiſdem Ciuitatibus, & locis exiſtentium Conuentuum Prioribus, ſeu Procuratoribus, & alijs intereſſe habentibus, & cauſa, ſeruatis ſeruandis cognita conſtiterit, in eiſdem Ciuitatibus, & locis nouos huiuſmodi erigendos Conuentus, ſine aliorum detrimento commodè ſuſtentari poſſe. Similiter debet obſeruari Decretum S. Congregationis ſub Gregorio XV. quo cauetur, ne aliqua Monaſteria de nouo erigantur, niſi in eis *ſaltem duodecim Fratres, aut Monachi, ſeu Religioſi inhabitare, ac ex redditibus, & conſuetis eleemoſynis ſuſtentari valeant, ac Priores, ſeu Procuratores aliorum Monaſteriorum, Conuentuum, ſeu Domorum aliarum Religionum, vel Congregationum, aut Societatum, ſeu Inſtitutorum huiuſmodi non ſolùm in prædictis, ſed etiam in alijs per quatuor millia paſſuum circumuicinis locis, ad id vocati, & auditi fuerint, ac tali erectioni conſenſerint, vel aliàs Ordinarijs locorũ conſtiterit Religioſos Monaſterij, Cõuentus, ſeu Domus Regularis ſic erigendi, ſeu erigendæ abſq. detrimento Religioſorũ in Monaſterijs, ſeu domibus antea in Ciuitatibus, ſeu locis huiuſmodi erectis degentium, ibi in numero duodecim cõmodè, & congruè manuteneri, & ali poſſe. Si verò noui Conuentus, Domus Congregatio, vel ſocietas huiuſmodi inſtituẽdæ erunt, nulliq; alij Regulares inibi reperiantur, Ordinarij locorum nihilominus diligenter inquirant, an locorum incolæ, & habitatores, quorum, & conſenſum requirant, ac adhibeant, huiuſmodi duodecim Religioſos in Conuentibus, vt præmittitur, inſtituendis, commodè alere, & manutenere valeant.* Laurent. de Peirinis *tom. 2. de priuil. Minim. circa Conſtit. 6. Greg. XV.* Addens ex Rodrig. *to. 2. quæſt. Regul. q. 49. artic. 9.* quòd non dicitur acquiri nouus Conuentus quando fit mutatio in eadem Ciuitate, vel oppido, de vno ad alium locum. Quia tunc nullum præiudicium fit alijs Religioſis (niſi forte per accidens ratione maioris propinquitatis ad illorum Monaſteria.)

36 Deſerere etiam Monaſteria ſemel accepta, ſine licẽtia Summi Pontificis fieri non poteſt ex *cap. vnico de Religioſis domibus, & in cap. cum ex eo de exceſſibus Prælat. lib. 6.* & eſt lata excommunicatio contra oppoſitum facientes. Silueſt. *verb. Caſus q. 1. caſ. 8.* Eccleſia etiam, ſiue Monaſterium ſemel Deo dicatum, non poteſt fieri habitaculum ſeculare, ſeu conuerti in vſus prophanos, niſi forſan in caſu alicuius magnæ neceſſitatis, & de conſenſu Epiſcopi Diœceſani. Ita ferè *in cap. quæ ſemel 19. quæſt. 3.* & eſt regula Iuris *cap. quod ſemel dicatum de regulis Iuris lib. 6.* Miranda *in Man. tom. 1. quæſt. 34. art. 1.* vbi etiam aliqua pro hoc

pun-

punĉto refert priuilegia. Quæ autem bona Monaſterij, quod deſeritur, & qualiter transferri poſſint ad aliud Monaſterium, traĉtant Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. quæſt. 49. ab art. 4.* Laurentius de Peirinis *tom. priuileg. Minim. in Conſtit. 2. Iulij II. §. 27. à num. 77.* vbi etiam varia Religionum priuilegia afferuntur.

37 Similiter tam dantes, quàm accipientes ex paĉto pecunias, iocalia, epulas, &c. pro ingreſſu Monaſterij, niſi id ſponte detur, ſunt excommunicati *in extrauag. ſanè de Simonia*. Toletus *in Summa lib. 1. cap. 37.* Qualiter etiam non poſſit aliquid accipi à Parentibus, propinquis, vel Curatoribus Nouitiorum tempore Nouitiatus, præcipit Conc. Trid. *ſeſſ. 25. cap. 16.* Vide dicenda *c. 24. à num. 32.*

38 Debent Religioſi vinum cum aqua temperatum bibere, ita vt ſi vinum purum bibant (intellige cum periculo ebrietatis) peccent mortaliter *ex Concil. Generali Lateranenſi ſub Innoc. VIII. & cap. à crapula de vit. & boneſt. cleric.* Vbi etiam prohibentur Religioſi in conuiuijs alios ad bibēdum incitare. Armilla *verb. ebrietas num. 7.* Laurentius Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Conſtit. 6. Pau. V. num. 5.* Pluries etiam quàm ter bibere prohibentur *cap. quando*. Nauarrus *in Man. cap. 25. num. 110.* Licet dicat hoc non eſſe peccatum mortale. Imò nec erit veniale; ſi vera neceſſitas oppoſitum petat. Prohibentur etiam ingredi tabernam *cap. nullus*, & conuiuiari, niſi certis ſub conditionibus *cap. conuiuia*. Vnde horum tranſgreſſio erit adminus veniale peccatum. Nauarrus *vt ſupra.* Ebrioſi autem puniuntur ſubtraĉtione à communione per triginta dierum ſpatium, vel ſupplicio corporali, ex *cap. fin. diſ. 35.* & ex *cap. à crapula vt ſupra* pœna ſuſpenſionis ab officio, & beneficio, ſi à Superiori commoniti non abſtinuerint. Alderete *lib. 2. de Relig. diſcipl. cap. 15. à num. 39.* Vide Auguſtinum Barboſa *de Offic. & Poteſtat. Parochi capit. 6. à num. 11.*

39 Religioſis, ſicut & Clericis, prohibita eſt mercatura, ſeu negotiatio merè lucratiua, videlicet, qua aliquid emitur, vt immutatum cariùs vendatur, ſub pœna excommunicationis, ſuſpenſionis, ac depoſitionis, *ex cap. ſecund. extra ne Cler. vel Monach. & cap. conſequens 88. diſtinĉt. cap. penult. 91. diſt. & cap. ſed nec extra ne Cler. vel Monach.* Ioannes de Medina *de reſtitut. quæſt. 30.* Molina *de contraĉt. traĉt. 2. diſput. 342.* Addens, huiuſmodi pœnas non eſſe latæ ſententiæ, ſed ferendæ. Monaſterijs autem Regularium licitum erit aliquam apothecam habere, pro vtilitate ipſorum, in qua per ſeculares vendantur, & emantur aliqua, quæ ipſis neceſſaria ſunt, vt, ſi Monaſteria habeant aliquod pharmaco-

po-

Digitized by Google

polium in quo medicamenta pro ipſis neceſſaria reſeruantur, & ne corrumpantur, venduntur, & emuntur per aliquem ſecularem ibi aſſiſtentem. Ratio eſt, quia finis, propter quem prohibita eſt lucratiua negotiatio Clericis, ſeu Religioſis, eſt, ne retrahantur à rebus ſpiritualibus, aut ne implicentur peccatis negotiantium, aut ne attendant ad lucrum temporale. Hæc verò omnia ceſſant in præſenti, cum talis emptio, & venditio non fiat per ipſos, ſed per ſeculares, nec attendatur ad temporale lucrum, ſed ſolùm ad hoc, quòd res ſibi neceſſariæ tempore infirmitatis meliùs conſeruentur. Ioannes de Medina *vt ſupra*, nec diſſentit Molina *etiam vt ſupra nu.* 10. & Nauarrus *in Man. cap.* 25. *n.* 110. *§. clericus verò*. Priuatis autem Religioſis nullomodo licet, nec per ſe, nec per alios, huiuſmodi negotiationem, aut mercaturam exercere. Tum quia in prædictis capitibus eſt hoc illis prohibitum. Tum propter magnam indecentiam, & pericula peccandi, præſertim contra Paupertatem Religioſam, quæ in hoc reperiuntur. Vnde ſic facientes etiam peccant contra Paupertatem, & ſunt proprietarij, quia vtuntur pecunijs modo ſibi prohibito, & ſine licentia ſuorum Superiorum, cum non poſſint illam ad hoc concedere. Fas tamen eſt etiam Religioſis, emere neceſſaria ad proprium, ſuorumque vſum, quod ſolet appellari negotiatio æconomica. Cum hoc nullo iure ſit prohibitum, imò Iure naturali conceſſum pro conſeruatione. Secus verò dicendum de negotiatione politica, qua emuntur neceſſaria exercitui, ciuitati, &c. hæc enim Religioſis eſt prohibita, *cap. Epiſcopus* 88. *d. c.* 1. *& ſequentia* 21. *q.* 3. & colligitur ex illo Pau. II. ad Timoth. 2. *Nemo militans Deo implicat ſe negotijs ſecularibus*. Medina, & Molina *vt ſup.* Vide Auguſt. Barb. *de Officio Parochi cap.* 6. *à n.* 37.

40 Quamuis Ludus honeſtus recreandi animi gratia non ſit Religioſis prohibitus. Cum relaxare animos, & dare ſe feſtiuæ iucunditati moderatè, vt non ſemper intendatur Regularis diſciplina, ſed aliquando remittatur, ad virtutem pertineat, quam Eutrapeliam S. Thomas vocat 22. *quæſt.* 16. *art.* 2. Sotus *lib.* 4. *de Iuſt. quæſt.* 5. *art.* 2. Tamen alearum, ſeu taxillorum ludus prohibitus eſt Religioſis in Concil. Illiberitano *cap.* 19. Conſtantinopolit. 6. *cap.* 50. *& cap. clerici* 15. *de vit. & honeſt. cleric.* Vbi etiam prohibentur huiuſmodi Ludis intereſſe. Et in Concilio Tridentino *ſeſſ.* 22. *de reformat. cap.* 1. Nauarrus *in Man. cap.* 19. *vel* 20. Graſſis 2. *parte lib.* 3. *cap.* 8. Quod maximè procedit de Ludo chartatarum. Nauarrus *vt ſuprà*. Alderete *de diſcipl. Relig. lib.* 2. *cap.* 16. *nu.* 21. Quod etiam extende ad Ludi ſpectatores. Rodriguez 2. *to. quæſt.* 37. *art.* 7. Vide dicta *cap.* 6. *nu.* 50. *&* 51.

41 Debent Monaſteria Regularium habere carcerem, tùm ad reorum cuſtodiam, ne ex Religione fugiant, tùm in pœnam delictorum, ſiue ad tempus, ſiue etiam perpetuò, iuxtà ipſorum qualitatem. Ita habetur ex Iuris diſpoſitione *cap. Abbates* 18. *quaſt.* 2.*gloſ.& DD.in cap.ſi clericos de ſent.excom. lib.*6. Alderete *lib.*1. *de Relig. diſcipl. cap.*10. *num.*1. *&* 2. Vide etiam dicenda *cap.*24. *num.*3.

42 Clericus, ſeu Religioſus falſus teſtis, perpetuò deponitur, & in arctum Monaſterium recluditur, *cap. ſi Epiſcopus* 50. *d.* Rodriguez *tom.*2.*quaſt.*31.*art.*1. Periurium etiam eſt crimen depoſitione dignum. *cap.Presbiter* 81. *d. cap. cum non ab homine de iudic.* Alderete *lib.*2.*de Relig.diſcipl.cap.*24.*nu.*3.

43 Clericus fur (idem dico de Religioſo fure) perpetuò deponitur. *cap.cùm non ab homine de iudic.cap.Presbiter* 81.*d.* & poſtquàm fuerit depoſitus, in arctum Monaſterium erit detrudendus, attenta tamen quantitate, & qualitate furti. Alderete *lib.*2. *de Relig.diſcipl.cap.*16. *nu.*8. *&* 9. Volunt aliqui furem à Religione exterminandum, & eijciendum, quod durum videtur aliquibus. Rodriguez *tom.*2. *quaſt.*38. *art.*1. Sed quidquid ſit de Iure antiquo, Iure tamen nouo S.Congregat. ſub SS.D.N.Vrbano, nullus eijcitur niſi propter incorrigilitatem. De quo *in cap.*23.*nu.*3.

44 Similiter homicida perpetua depoſitione punitur, & in Monaſterium detruſione, *cap.miror* 50.*cap.Presbiter* 81.*cap.cum non ab homine de Iudic. cap.ſicut dignum* 1.*§.clericos de homicidio*. Similiter, qui venenum propinant, etſi homicidium ſequtum non fuerit, nihilominus non minori pœna quam homicidæ puniendi. Vide Alderete *lib.*2.*de Relig.diſcipl.c.*25.*per totum.*

45 Ex Concilio Lateranenſi, & Leone X. prohibitum eſt Religioſis die Sabbathi maioris hebdomadæ pulſare in ſuis Eccleſijs campanas, antequam campana Cathedralis, vel Matricis Eccleſiæ pulſauerit. Vide Bullam *in tom.*1. *Bullar.* Laertij Cherub. *tom.p.*150. Idem etiam probat Gauantus *in Comm.in Rubr.Miſſal.p.*4.*tit.*10. in alijs autem diebus non poſſunt Ordinarij impedire Fratres pulſare campanas ad Matutinum, horas, & Miſſam, antequam pulſetur campana maioris Eccleſiæ. Ex decreto Sacræ Congregat. apud Quarantam *in Summ. Bullar. verb. Confeſſor. pag.*235. Auguſtin.Barboſ.*de offic.Parochi cap.*11.*nu.*21.

46 Deinde, ex Concilio Trident.*ſeſſ.*25.*cap.*12.*Dies etiam feſti, quos in Diœceſi ſua ſeruandos Epiſcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, obſeruentur.* Quod qualiter ſit intelligendum declarauit S.Congregatio Concilij, dicens: Hoc Decretum ita eſſe intelligendum, vt Regularium ritus illis diebus

feſtis

feſtis ſemper permaneat, quoad Miſſas celebrandas, & cætera diuina Officia tam publicè, quam priuatè ab ipſis Regularibus in eorum Eccleſijs perſoluenda. Nec circa hoc ab Epiſcopis quoquo modo quidquam in contrarium eiſdem Regularibus præcipi poſſe. Quod ſi de facto præceperint, Regulares neutiquam ipſis Epiſcopis obedire teneri. Verùm, quoad Cōciones, & Lectiones, quas ijdem Regulares ad populum habuerint, debere ſe conformare Euangelijs, & Epiſtolis, quibus Clerus ſæcularis vtitur illis diebus feſtis. Quaranta *in Summ. Bull. verb. priuileg. Regular,* Flau. Cherub. *in Compend. Bullar. 2. tom. in Bulla* 41. *Pij V.*

47 Item ex eodem Concil. Trident. *ſeſſ. 25. cap. 13. Exempti autem omnes, tam clerici ſeculares, quam Regulares quicumque, etiam Monachi, ad publicas proceſſiones vocati, accedere compellantur, ijs tantum exceptis, qui in ſtrictiori clauſura perpetuò viuunt.* An autem poſſint cogi ab Epiſcopis per cenſuras, dicemus *cap. 11. nu.* 14. Sacra etiam Congr. Concilij declarauit. *Regulares Monaſterij vltra medium milliare à ciuitate diſtantis non poſſe ab Epiſcopo compelli accedere ad proceſſiones.* Flauius Cherub. *in compend. Bull. 2. tom. in Bulla* 41. *Pij V.* Vocari autem debent non per edictum publicum, ſed perſonaliter per Clericos. Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Conſtit. 2. Sixti IV. §. 11. nu. 57.* Declarauit autem S. Congregatio Concilij proceſſiones publicas, ad quas compelli poſſunt ab Ordinario Regulares, eſſe; *Vt putà in feſto Corporis Chriſti, in Litanijs, & Iubileis publicis faciendis in plebibus, in quibus ipſi habent Monaſteria, dummodò proceſſiones ſint eius generis, quòd in Bulla SS. D. N. Pij V. Mendicantibus conceſſa,* quæ incipit, *Etſi Mendicantium, publicata 17. Kal. Iunij ann. 1567. comprehendantur: & dummodò Regulares non ſint ex illis Conuentibus, Collegia nuncupatis, quæ in eadem Bulla excipiuntur.* Peirinis *tom. 2. Priuileg. Minim. in Conſt. 7. Pij V. §. 29.* Nota tamen noſtros Patres Diſcalceatos non eſſe compellendos, vt ad publicas proceſſiones accedant. Ex Clem. VIII. in Bulla *Religioſorum,* ann. 1596. & in Bulla *Romanum Pontificem,* ann. 1603. & ex Paul. V. in Bulla *Decet Romanum,* ann. 1610. Regulares etiam, qui ex priuilegio eis conceſſo poſſunt non ire ad proceſſiones prædictas, non poſſunt ad id cogi, etiam ſi ſæpius gratis acceſſiſſent, Cum ex hoc nullum ius adquiratur contra illos. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. præcedentia.*

48 Item ex eodem Concil. Trid. *ſeſſ. 5. cap. 1. In Monaſterijs quoque Monachorum vbi commodè fieri queat, lectio Sacræ Scripturæ ſimiliter habeatur; quâ in re ſi Abbates negligentes fuerint, Epiſcopi locorum, in hoc vt Sedis Apoſtolicæ Delegati, eos, ad id, opportu-*

nis remedÿs compellant. In Conuentibus verò aliorum Regularium in quibus ſtudia commodè vigere poſſunt, Sacræ Scripturæ Lectio ſimiliter habeatur; quæ lectio à Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus aſſignetur dignioribus magiſtris. Dicunt autem ſatisfieri huic Decreto, ſi habeatur Lectio Theologiæ Scholaſticæ, vel Moralis, Rodriguez *tom. 2. quæſt. 130. art. 2.* Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Conſt. 2. Iulÿ II. §. 5. nu. 16.*

49 Vide dicenda infra *cap. 11. à num. 7.* circa ea, in quibus ex Decretis Conciliorum ſubiecti ſunt Regulares Dominis Epiſcopis. Item circa pœnas, quæ tranſgreſſoribus horum Decretorum imponuntur, vide dicenda *cap. ſequenti à num. 29.*

De obligationibus Regularium ad Conſtitutiones, & Decreta Summorum Pontificum, & S. Congregationum.

CAP. X.

1 IN primis alienare bona Monaſteriorum, ſeu circa hoc pacta facere, interdictum eſt Regularibus à Paulo II. in Extrauag. *Ambitioſæ* ſub pœna excommunicationis per hæc verba. *Omnium rerum, & bonorum Eccleſiaſticorum alienationem, omneque pactum, per quod ipſorum Dominium, conceſſionem, hypotecam, locationem, & conductionem, vltrà triennium, nec non infeudationem, vel contractum emphyteuticum, præter quam in caſibus iure permiſſis, ac de rebus & bonis in emphyteuſim ab antiquo concedi ſolitis, & tunc cum Eccleſiarum euidenti vtilitate, ac de fructibus, & bonis, quæ ſeruando ſeruari non poſſunt, pro inſtantis temporis exigentia, hac perpetuo valitura Conſtitutione fieri prohibemus. Prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus, prohibitionibus, & decretis alÿs ſuper hoc editis, quæ tenore præſentium innouamus, in ſuo nihilominus robore permanſuris.* Poſtea verò excommunicationis ſententiam contra eum, qui alienat, & qui alienatas res receperit, fulminat. Prælatum verò alienantem, ſi Pontificali, vel Abbatiali præfulgeat dignitate ab ingreſſu Eccleſiæ interdicit; alios verò Prælatos inferiores ſuis officijs, & dignitatibus ipſo facto, abſque vlla declaratione, priuatos eſſe denunciat. Contractuſque huiuſmodi, quòd nullius valoris ſint, declarat. Vide Bullam *tom. 1. Bullar.* Laertij Cherubini

pag.

Digitized by Google

pag.529. Miranda *in Man.Prælat.tom.2.q.35.art.18.* Poſtea verò Paul. IV. in Bulla quæ incipit, *Iniunctum nobis*, alienationem,& locationem quorumcunque bonorum Eccleſiaſticorum in damnum Eccleſiarum,vel non ſeruatis iuris ſolemnitatibus,aut aliàs nulliter factas, reſcindit, & annullat. Vide Bullam *tom.1. Bullar.* Laertij *pag.720.*

2. Quia tamen poſt hæc ſunt varia priuilegia Religionibus cõceſſa, de quibus Rodriguez *tom.1.quæſt.Regular.quæſt.27.* quale eſt illud Gregor.XIII. Fratribus, & Monialibus Carmelitarum concesſum ann.1576. in Bulla, quæ incipit, *Ex incumbenti*, quòd ſcilicet poſſent vendere, & alienare quæcunque bona, etiam ſtabilia, dummodò hoc ſit in commodum, & vtilitatem ipſorum Monaſteriorum, & ex conſenſu duarum ex tribus partibus, Fratrum, vel Monialium Monaſterij, accedente etiam conſenſu, vel ratihabitione Generalis, &c. (vide Bullam *in 2. tom. Bullarij* Laertij *pag.401.*) ideò S. Congregatio Concilij in Decreto iuſſu SS. D. N. PP. Vrbani edito ann. 1624. die 7. Septemb. abrogatis omnibus indultis, & priuilegijs quomodolibet Religionibus conceſſis, omnibus Superioribus Regularium; *Omnium rerum, & bonorum immobilium, ac pretioſorum mobilium alienationem, omneque pactum, per quod ipſorum dominium transfertur, cenſus perpetuos, ſeu vitalitios, hypotecam, locationem, & conductionem, vltra triennium, conceſſionem in feudum, vel emphyteuſim, præterquam in caſibus à iure permiſſis, fieri perpetuò prohibet, atque interdicit, abſque ipſius Congregationis Concilij expreſſa licentia, in ſcriptis,& gratis concedenda,ſub pœna priuationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebunt, vociſque actiuæ, & paſſiuæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa inpoſterum obtinenda, quam ipſo facto abſque alia declaratione incurrant; ſublata etiam Generali,& Protectori illam moderandi, aut relaxandi facultate; pœnis nihilominus Apoſtolicarum; Conſtit. & præſertim fel.rec. Pauli II. quæ incipit, Ambitioſæ in ſuo robore permanſuris. Alienationes verò,& pacta, cenſus, hypotecas, locationes, conductiones, & conceſſiones quaſcumque, contra huiuſmodi prohibitionem faciendas, Sanctitatis ſuæ authoritate, ipſo iure nullas, atque irritas decernit.* Bonacina *de alienat.bonor.Eccleſiaſt.diſp.2. quæſt. vnica punct.1.* Ex quibus vltimis verbis habetur, contractus factos alienationis ſine prædictis conditionibus, & ſolemnitatibus,eſſe irritos abſque vlla ſententia, & declaratione, cum irritatio non ſit pœna, ſed natura ipſorum poſità lege. Vnde,qui hoc modo accepit bona alienata à Monaſterio non poteſt illa in conſcientia retinere, nec etiam fructus illorum, ſed, ſi ſit in mora reſtituendi teneri ad

Digitized by Google

damna Monaſterij. Molina *tom.2.de Iuſt.à diſp.466.* Suarez *4.tom. de Relig.tract.8.lib.2.cap.27.nu.*20. *&* 21. Addens, neque Monaſterium poſſe cedere iuri ſuo, & bene vt credo, quia hoc eſt intentum Eccleſiæ propter indemnitatem bonorum Eccleſiaſticorum.

3 Poſt quæ, cum compertum eſſet Regulares, qui eo Decreto prohibebantur cenſus imponere ſuper bonis ad eorum Monaſteria pertinentibus, loco cenſuum huiuſmodi, pecunias ad cambium, vel mutuò accipere cum ſolutione lucri ceſſantis, damni emergentis: S.D.N. approbante decreuit, ac declarauit S. Congregatio, *Huiuſmodi contractum eſſe contra mentem Decreti, vt ſupra editi, ideoque non licere Regularibus pecunias, vt proponitur, accipere, ac ſi acceperint, in ipſius Decreti pœnas ipſo facto incidere*. Laurentius de Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Conſtitut.8. Vrbani VIII.* Idem etiam SS. D. N. Vrbanus in Conſtit. *Humanæ ſalutis* ann.1625. prohibet bona Iuriſdictionalia in feudum, vel emphyteuſim concedere, aut vltra triennium locare. Vide *4.tom.Bullar.inter Bullas Vrbani nu.*51.

4 Circa quæ aliqua animaduertenda ſunt. Primò per bona prætioſa mobilia hic prohibita alienari, intelligi vaſa aurea, argentea, veſtes prætioſas, gemmas, &c. Quarant. *in Summ. Bull. verb. alienatio*, Idem cenſeo de copioſa bibliotheca librorum, grege ouium, vel caprarum, multitudine arborum ferentium, vel non ferentium fructuum. Quia hæc omnia quoad æſtimationem, comparantur immobilibus. Suarez *4.tom.de Relig. tract.8. lib.2.cap.27. nu.*18. Secundò, quòd venditio, ſeu alienatio arborum cæſarum ex aliquo prædio, eò quòd eſſent inutiles, aut nociuæ, non compræhenduntur ſub iſto Decreto. Cum arbores cæſæ ſint bona mobilia, & non prætioſa. Nauar. *lib.3.Conſil.de reb. Eccleſ.non alien.conſ.6. &* 7. Rodriguez *tom.1.quaſt.Regul. quaſt.27. art.*4. Tertiò, huiuſmodi Decretum S.Congregationis obligare, etiamſi alienatio bonorum Monaſterij ſit aliquando vtilis. Cum enim per illud abrogentur omnia priuilegia conceſſa Religionibus, inter quæ hoc vnum erat, quòd in caſu vtilitatis Monaſterij, poſſent ipſius bona alienari, vt patet ex priuilegio Gregorij XIII. Carmelitis conceſſo, vt vidimus *num.*2. (vide alia priuilegia quoad hoc conceſſa Patribus noſtris Diſcalceatis à Paulo V.) cenſendum eſt, mentem Sacræ Congregationis eſſe, ſine ipſius licentia non poſſe fieri alienationes adhuc in hoc caſu, ſed ad illam pertinere iudicare de tali vtilitate. Vnde alienationem eſſe neceſſariam, vel vtilem Eccleſiæ, aut Monaſterio, ſolum eſt cauſa iuſta ad impetrandum licentiam à Sede Apoſtolica, vel

S. Con-

Digitized by Google

S.Congregatione. Quartò ſub bonis immobilibus comprehendi tam res corporeas fixas & ſtabiles,quàm actiones & iura,vel redditus longi temporis, ſeu ius diuturnum ad illud, putà decem annorum. Item iura ſeu debita rerum immobilium, iam adquiſita Monaſterio, & ab illo acceptata; Suarez 4.*tom. de Religion. tract.*8.*lib.*2. *cap.*27.*nu.*16. & 17. Quintò, quòd caſus iure permiſſi, in quibus licita eſt alienatio ſine vlla Sedis Apoſtolicæ licentia, poſita tamen neceſſitate, vel euidenti vtilitate Eccleſiæ, ſunt. Primus, quando res alienanda eſt modici valoris,iuxtà *cap. terrulas* 12. *quæſt.* 2. Bonacina *tract. de reſtit. diſput.* 3. *quæſt.*8. *puncto* 4.*num.*7. Vide, & Gauant. *in Manual.Epiſcop.verb.alienatio*. Secundus eſt, conſuetudo legitimè præſcripta contra Extrauag. *Ambitioſæ*, & idem dico de Decreto S. Congregat. allato. Azor *lib.*2.*cap.*9.*quæſt.*1.Tertius eſt,neceſſitas tam vrgens, vt non poſſit expectari licentia Papæ, vt ſi eſſent cito redimendi captiui à pyratis detenti, aut pauperes in graui, & repentina neceſſitate paſcendi. Molina *diſp.*468. Quartus, quando bona ſunt relicta Religioni incapaci bonorum in communi. Sanchez *in Decal.lib.*7.*cap.*26. *nu.*30. & *cap.*27. *nu.*17. Quintus, quando ſunt relicta cum tali onere, vt alienari debeant certo tempore, aut caſu, aut reſtitui ex obligatione iuſtitiæ. Sextus, ſi bona ſolita ſunt infeudari, aut in Emphyteuſim concedi. Rodriguez *tom.*1.*quæſt.*27.*art.*13.Molina *diſp.*468.Septimò idem videtur dicendum in caſu vnionis Eccleſiæ loco Regulari. Ex *Clement.ſi vna de reb.Eccleſ.non alienan*. Sextò nota, quòd ea,quæ alienari non poſſunt, neque etiam poſſunt pignorari, propter eandem rationem. Molina *tom.*2.*de contract.diſp.*466.*nu.*1. Septimò,quoad locationem, quòd quando prædia alternis tantùm annis fructum ferunt, poſſunt locari in ſexennium, & ſic reſpectiuè, nam annus in locatione non taxatur ex ſimplici decurſu temporis, ſed ex fructu, Nauarr.*tom.*2.*Comm.de alien.nu.*21.22. Azor. *par.*2. *lib.*9. *cap.*2.*quæſt.*2. Non poſſunt autem fieri locationes ad ſex, vel nouem annos, cum conditione,vt tot ſint locationes quot triennia. Quia hoc eſt in fraudem legis. Filiuccius *tract.*44. *cap.*3. *num.*9. Pro alijs autem dubijs circa hoc punctum lege Rodriguez *tom.*1. *quæſt.Regul.quæſt.*27. & Quarantam *in Summ.Bullar.verb. alienatio* (animaduertendo tamen hos authores non vidiſſe Decretum Sacræ Congregationis adductum) Peirinis *tom.*1.*priuil. Minim.in Conſt.*9. *Iulij II.* §.1. Bonacina *de alien. bonor. Eccleſ. diſput.*2.*quæſt.vnic.punct.*2.Gauantum *vt ſuprà*.

5 Bona adquiſita à Religioſis ex illicita negotiatione, aut aliàs contra ſacros Canones poſt mortem illorum, aut quibus

Digitized by Google

illos, etiam eis viuentibus, priuari, & deſti ui contigerit, ſpectant, tanquam ſpolia, ad Cameram Apoſtolicam. ita decernit Pius IV. in Bulla quæ incipit, *decens eſſe.* 2.*tom.Bullar.pag.*29. Ab hac tamen regula excepit idem Pontifex Fratres Milites Hoſpitalis S.Ioannis in Bulla, quæ incipit, *Romani intereſt* ibidem *p.*41. Quæ autem dicantur bona ex illicita negotiatione, aut contra ſacros Canones adquiſita, tractat Nauarrus *in Comment. de ſpolijs*, & Suarez 4.*tom.de Relig.tract.*8.*lib.*3.*cap.*2.*nu.*22. vbi hæc recenſet, *Omnis mercatura, negotiatio, militare, exercere officium forenſe*, & ſimilia. Vndè bona adquiſita à Religioſo contra ſuam Regulam, vel Conſtitutiones, non pertinent ad Cameram, cum non comprahendantur in prædicta Bulla. Suarez *vt ſuprà num.*25. Nec etiam, quæ adquiſiuit frater Laicus, vel Conuerſus, quia Pontifex ſolùm loquitur de Clericis. Idem *nu.*24. Intelligiturq; Bulla de illis etiam bonis, quæ ex illicita negotiatione, & contra Sacros Canones adquiruntur à Religioſis, etiam non Apoſtatis, ſed viuentibus in Monaſterijs, aut ſub obedientia ſuorum Prælatorum, cum Pontifex indiſtinctè loquatur. Idem *num.*30. Vbi etiam videtur dicere requiri ad huiuſmodi reſtitutionem faciendam Cameræ, quòd ipſa petat. In hoc tamen attendenda eſt conſuetudo. Cui autem cedant bona acquiſita ab Apoſtatis, dicetur infra *cap.*16.*num.*21.

6 Pius V. in Bulla, quæ incipit: *Cum primum* ann.1566. edita 2.*tom.Bullarij inter Bullas huius Pontificis nu.*5. præcipit in virtute ſanctæ obedientiæ Religioſis, ſiue Clauſtralibus, ſiue Regularibus, vt in Eccleſijs ſuis deputent aliquem, qui pauperes mendicantes, ſeu eleemoſynas petentes per Eccleſias tempore Miſſarum, Prædicationum, aliorumq; diuinorum Officiorum, foras eijciant. Peirinis *tom.*1.*priuil.Minim.in Conſtit.*4.*Iulij II.* §.1. Barboſa *de offic.Parochi cap.*13.*nu.*37.

7 Idem Pius V. in Bulla, quæ incipit, *De ſalute gregis* ann.1567. edita, & habetur 2.*tom.Bullar.* Laert.Cherubini *Bulla* 48. præcipit omnibus Clericis tam Regularibus, quàm ſecularibus, beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, vel in ſacris Ordinibus conſtitutis, ſub excommunicationis pœna, ne agitationibus taurorum, aliarumq; ferarum beſtiarum interſint. Licet autem huius Conſtitutionis pœnæ, & cenſuræ in Regnis Hiſpaniarum, quoad laicos, & Fratres Milites quarumcunque Militiarum, reuocatæ ſint à Gregor. XIII. quoad Religioſos tamen in ſuo vigore permanent. Eò vel maximè, quod Clem.VIII. ann. 1596. id expreſsè declarauit, tollendo & remouendo illas, quoad omnes in illa expreſſos (*Monachis, & Fratribus Mendicantibus, cæteriſque cu-*

Digitized by Google

iuſcumque Ordinis, & inſtituti Regularibus exceptis) Rodriguez *3.tom.quaſt.Regul.quaſt.68.art.2.* Proſper de Auguſt.*in additionibus ad Quarantam in Summ.Bull.verſ.torneamenta*. Obligat autem hæc Conſtitutio, etiam in caſu, quo Religioſus poſſet intereſſe ſimili ſpectaculo ſine aliquo ſcandalo, aut nota. Quando enim lex eſt de ſe iuſta & honeſta, etiam ſecluſo ſcandalo, obligat ad ſui adimpletionem. Rodriguez *tom.3. quaſt. Regul. q.68. art.2.* Flau.Cherub.*in comp.Bullarum to.2.* Comprahendit etiam hæc Conſtitutio Religioſos in ſacris Ordinibus non exiſtentes. Ratio eſt, quia licet à Pio V. ſint excluſi, tamen à Clem.VIII. (vt patet ex verbis adductis) videntur comprahendi. Rodriguez *quaſt.68. art.2.* Cum autem huiuſmodi excommunicatio non ſit ipſo facto incurrenda, ſed comminatoria, non incurritur ipſo facto à Religioſis huiuſmodi agitationibus aſſiſtentibus; peccant tamen mortaliter, cum excommunicatio maior etiam ferenda, neceſſariò illud ſupponat. Eò præſertim, quòd non ſolùm ſeculares ſcandalum ex eo capiant, ſed & ipſa taurorum agitatio pluribus videatur barbara, & gentilis conſuetudo, iure optimo à pia, & Catholica Hiſpania releganda, quæ fœliciùs, & fructuoſiùs milliaria hominum, & equorum, qui in iſtis congreſſibus occiduntur, in Fidei dilatationem contra infideles exponeret.

Hinc collige ſolutionem dubij, an aſſiſtere Comœdjs (idem dico de alijs Spectaculis Scænicis, Ludricis, & Hyſtrionicis) Religioſos, ſit peccatum mortale? Sub diſtinctione enim loquendum eſt. Nam vel talia Spectacula, res laſciuas, turpes, aut impudicas continent, aut non. Si primum, vix excuſari poſſunt à mortali Religioſi ſimilibus ſpectaculis aſſiſtentes. Tum ratione ſcandali, quod ſæpiùs interuenit; tum ratione periculi lapſus, quod ſæpius etiam continget; tum, quia etiam ijs ceſſantibus, ratióne Voti Caſtitatis tenentur huiuſmodi obſcæna fugere, & deteſtari. Vnde Eccleſiaſticis prohibitum eſt ſimilibus nugis intereſſe *de Conſecrat.d.5.cap.non oportet 2.& cap.Clerici 2.de vit.& honeſt. Cleric.* Optimè etiam in Conſtitutionibus Religionum id etiam eſt vetitum, vt in noſtris *par.3.cap.6.nu.8.* Rodriguez *tom.3. quaſt. Regular.q.68.art.6.* Caſu tamen, quo ceſſaret ſcandalum, nec eſſet periculum lapſus, nec prohibitio ſpecialis Religionis ad mortale obligans, ſi Religioſus prædictis Spectaculis aſſiſteret, non ex affectu, aut delectatione ad res laſciuas, & venereas, quæ ibi aguntur, ſed ob ſolam vanam curioſitatem, excuſaretur à peccato mortali. Sanchez *lib.9.de Matrim. Diſp.46.nu.41.* Bonacina *de Matrim.quaſt.4.punct.9.nu.21.& 22.* Quando verò talia Spectacula non ſunt de rebus turpibus, aut inhoneſtis, ſed continent

Hiſto-

Digitized by Google

Hiſtorias diuinas, aut humanas, aut etiam fabulas, & figmenta Poëtarum, tunc eſt indifferens ex natura ſua illis aſſiſtere, atque adeò ſine peccato poſſunt illis Religioſi intereſſe, ſecluſis circunſtantijs ſcandali, periculi lapſus, prohibitionis, &c. S. Thomas 2.2. *quæſt.168. art.3. ad 3.* Vide à nobis dicta *de Reformat. Regul.cap.9.nu.12.*

8 Regulares, qui (quod abſit) nefandum crimen exercent, omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Eccleſiaſtico priuantur, & per Iudicem Eccleſiaſticum degradati poteſtati ſeculari traduntur. Ita Pius V. in Bulla, quæ incipit, *Horrendum illud*, ann.1568. edita *in 2.tom.Bullar. nu.72.* Num autem, qui vna, vel alia vice in hoc peccatum incidit, his pœnis ſubiaceat? Quidam aiunt, quidam negant. Vtrumque probabile. Et pars negatiua ſatis probatur ex illo verbo *exercentes*, quod Pontifex ponit in Bulla, importat enim multiplicationem actuum. Nauarrus *in Man. cap.27. nu.249.* Licet alij dicant oppoſitum, & hoc declaraſſe ipſummet Pium V. Flauius Cherubin. *in 2.tom. Bullar. ſup. iſtam Bullam*. Prædictæ etiam Conſtitutionis diſpoſitio extenditur ad eum, qui fœminam præpoſtera venere cognouerit, vel beſtialitatis peccatum commiſerit. Propter ſimilem rationem. Proſper de Auguſtino *in addition. ad Quarant.in Summ.Bullar.verb.Sodomia.* Vide alia à nobis dicta ſupra *cap.5.nu.11.12.& 13.*

9 Prohibitum eſt viris Religioſis admittere intra eorum clauſuram, ſeu permittere in eorũ Monaſteria fœminas cuiuſcumque ſtatus, & conditionis exiſtant. Primò, ex Motu proprio Pij Quinti, edito anno 1570. qui incipit, *Regularium perſonarum*. Secundò ex alia Conſtitutione Gregorij XIII. quæ incipit, *Vbi gratia*. Quamuis enim in illis ſolùm videatur prohibitum ingredi fœminas Monaſteria virorum, aut Religioſos illas admittere virtute, & prætextu aliquorum indultorum, ſeu facultatum, tamen etiam extenditur ad eos, qui permittunt illas quomodolibet intrare, etiam ſine prætextu, aut virtute alicuius facultatis, ſeu indulti. Tum quia Pius Quintus hanc eſſe ſuam mentem declarauit in alia Conſtitutione, quæ incipit, *Decet Romanum Pontificem* ann.1570. quam refert Cõfectius *in priuilegijs Ordinũ Mend. fol. mihi 147.* vbi explicans ſuum priorem Motum proprium declarat, mentem ſuam, & intentionem eſſe, & fuiſſe, *quòd dictæ litteræ non ſolum comprehenderent mulieres habentes, & prætendentes facultatem, & indulta ingrediendi Monaſteria, ſed etiam omnes, & quaſcunque Mulieres alias, tam in genere, quam in ſpecie.* Tum quia ipſe Gregorius Decimus tertius explicuit iſto

modo

modo ſuam mentem, vt refert Villaguta *tract.de Vſuris quæſt.*35. *nu.vlt.* Tum etiam, quia ita praxi receptum eſt in Pœnitentiaria Rom. (quod pro lege haberi debet, maximè cum agatur de interpretatione Sanctionis Apoſtolicæ) Nauar. *in Sum. lat. cap.*27. *num.*105. *excom.* 61. Azor. *tom.*1.*Inſtit. mor. lib.*13.*cap.*8. Vnde Suarez 4.*tom.de Rel.tract.*8.*lib.*1. *cap.*7. *nu.*9. propter hanc Conſtitutionem Pij Quinti retractat, quod alibi dixerat, ſcilicet in priori Conſtitutione eiuſdem Pij Quinti ſolum prohiberi ingreſſum fœminarum in Monaſteria virorum prætextu facultatum obtentarum.

10 Poſſunt tamen permitti intrare in Monaſteria Religioſorum puellæ paruulæ, non obſtante prædicta prohibitione Pontificum. Eò quòd finis illorum eſt, ne detur Religioſis occaſio impudicitiæ, quod ceſſat in paruulis puellis. Rodriguez *in expoſit. Mot. propr. Pij Quinti num.* 12. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.*17.*nu.*4. Idem dico de Imperatricibus, aut Reginis, ſaltem quando intrant Monaſteria non occultè, ſed magno comitatu, & ex bono fine. Cum enim Pontifices non fecerint in prædictis Bullis mentionem de illis, credendum eſt noluiſſe ipſas comprehendere. Rodriguez *tom.*1.*quæſt. Regul.quæſt.*48.*art.*1. Sanchez *lib.*6. *in Decal.cap.*17. *nu.*5. Qui etiam extendit hoc ad filias Imperatricum, & Reginarum. Quia nomine Reginarum cenſet comprehendi. Fundatrices autem Monaſteriorum, quantumuis nobiles ſint, & excellentes comprehenduntur ſub iſta prohibitione. Quia hoc creditur fuiſſe intentum Pij V. in ſuo Motu proprio. Ideò enim in eo expreſſit Duciſſas, & ſimiles, quia hæ ſolent eſſe fundatrices. Rodriguez *in expoſit.huius Mot. prop.num.*3. Similiter cauſa medendi Monacho graui morbo laboranti, intrare poteſt fœmina in Monaſterium, ſi infirmitas ſolùm per ipſam curari poſſit, nec Religioſus poſſit extrahi foras. Quia lex humana non eſt accipienda in tam graui neceſſitate. Rodriguez *tom.*1. *quæſt. Regul.q.*46.*art.*7. Sanchez *lib.*6.*in Decalog.cap.*17.*nu.*30.

11 Nomine Monaſterij, in quod fœminis ingreſſus interdicitur, ſolùm intelliguntur ea, quæ ſunt intra ſepta Monaſterij. Quia ea propriè ſunt Monaſterium, vel partes illius. Nauarrus *lib.*1.*Conſil.in* 1.*edit.tit.de Regular.conſ.*16. *in* 2. *lib.*5. *tit. de verb. ſignific.conſ.*5. Hinc prædia, domus, horti, ſeu vineæ Religioſorum ab illorum Monaſterijs ſeparata non comprehendũtur prædicta prohibitione. Rodriguez *in expoſ.huius Mot.propr. num.* 1. Secus verò horti, vel viridaria, quæ in ipſis Monaſterijs eſſe ſolent, etiam ſi habeant ianuam, per quam, abſque clauſtrorum ingreſſu, in illa intrari poſſit. Quia iſta reuera ſunt partes Mona-

ſterij,

Digitized by Google

ſterij, & communiter ſic habetur in praxi. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.17. nu.15.* Idem dico de Sacriſtijs Eccleſiæ immediatè contiguis. Propter eandem rationem. Licet in hoc, ſi ſcandalum, & perturbatio Religioſorum abſit, ſitque contrarium vſu receptum propter audiendas confeſſiones, poſſit tolerari. Rodriguez *in expoſ. prædicti Mot. prop. nu.14.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.17. nu.17.* Addunt alij, quòd Sacriſtiæ, ad quas non eſt aditus per clauſtra Monaſterij, ſed per Eccleſiam non ſint ſubiectæ clauſuræ. Bonacina *de clauſur. quæſt.5. punct.1.* Monaſteria verò nondum fabricata, ſed fabricari incepta, vbi non eſt communitas Religioſorum, ſed tantùm aliquis, vel aliqui pro fabrica, non comprehenduntur ſub prædicta prohibitione. Quia illa verè non ſunt Monaſteria. Sorbus *in priuileg. mendic. verb. ingreſſ. Monial. num.11.* Pro quo extat declaratio Cardinal. quam refert Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Monaſt.* affirmans, idem dici debere de domibus, ſeu Infirmarijs in ciuitate poſitis, cum nec Eccleſiam, nec Conuentum habeant. Secus de Prioratibus, quos habent aliquæ Religiones Monachales, quia ſunt verè Monaſteria, & habent clauſuram. Sanchez *lib.6. in Præcepta Decalog. lib.17. num.21.*

12 Prætereà licitus eſt ingreſſus fœminarum in clauſtra Religioſorum (illorum ſcilicet, qui habent communicationem generalem priuilegiorum aliarum Religionum quarumcunque.) Quando in eis Miſſæ, & alia Diuina Officia celebrantur, ac cum Proceſſiones fiunt, & quando Chriſti fidelium cadauera ibi ſepeliuntur, ac etiam pro eis ſuffragia fiunt. Similiter quando diuinum verbum in clauſtris Monaſteriorum, & Regularium locorũ huiuſmodi proponitur, vel per aliam quamcunque cauſam tantus concurſus populi fuerit, quòd commodè ingredi non poſſint, & egredi per portam Eccleſiæ, perpetuò concedimus, vt dictæ mulieres vna cum alijs ſecularibus perſonis poſſint ingredi, & egredi per portam clauſtri Monaſteriorum, & locorum Regularium huiuſmodi, dummodò recto tramite accedant ad portam, qua exitur è Monaſterio, ſicque volumus pariter, & indulgemus. Ita ad verbum Pius V. in dicta Conſtitutione. *Decet Romanum Pontificem*. Quæ licet fuerit data intuitu, & fauore Congregationis Montis Virginis, poſteà ab alijs Religionibus acceptata eſt, ob communicationem priuilegiorum, vt credo. Rodriguez etiam infra citandus refert ſimilia declaraſſe Pium V. viuæ vocis oraculo. Sed quia, vt diximus *cap.3. nu.21.* Viuæ vocis oracula omnia his temporibus abrogata ſunt, ſaltem quatenus continent nouam conceſſionem, ideò ſolùm videtur ob communicationem

priui-

priuilegiorum cum dicta Congregatione Montis Virginis, prædicta ab alijs Religionibus acceptata eſſe.Circa quæ animaduertendum eſt primò,non poſſe Prælatos prædictarum Religionum inſtituere Proceſſiones, vel Officia Diuina extraordinaria ad eum finem, vt mulieres ingrediantur eorum clauſtra. Quia hoc eſt contra intentum Pontificum. Secundò non poſſe ingredi prædictas mulieres, quando ſunt celebrata iam, aut poſteà celebranda prædicta Officia, niſi in hoc ſit parua mora temporis. Quia iſta conceſſio ſolùm procedit de tempore, quo celebrantur. Tertiò, quòd etiam poſſunt ingredi prædictæ fœminæ, quando intra aliquod Sacellum illius clauſtri ob alicuius potentis deuotionem celebratur Miſſa. Quia tunc celebratur Diuinum Officium. In his tamen laudabilis vſus retinendus erit, & abuſus vitandus. Rodriguez *tom.*1. *quaſt.*48. *art.*3. *& in expoſ. Mot. propr. Pÿ V.* Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.*17.*nu.*22. Quartò adiungunt aliqui licere hunc ingreſſum, quando in clauſtro datur habitus alicui Nouitio; ſed non credo hoc licere, cum non comprehendatur hic caſus in aſſignatis à Pio V. Laurentius de Peirinis *to.*1. *priuileg.Minim. in Conſt.6. Iulÿ II. nu.*14. Nec dare habitum Nouitio ſit diuinum Officium. Bonacina *de Clauſur.quaſt.*5.*puncto* 4.*nu.*10. Qui aliter docet dum datur profeſſio.

13 Pœnæ autem, quas incurrunt Religioſi admittentes fœminas in ſua Monaſteria, ſunt, *priuationis Officiorum,quæ in præſenti obtinent,& inhabilitatis in poſterum ad illa, & alia omnia, & Suſpenſionis à Diuinis ipſo facto, ſine alia declaratione incurrendis pœnis.* Ita Pius V. in ſuo Motu proprio. Præterea Gregor. XIII. addit priuationem dignitatum, & beneficiorum, & inhabilitatis ad illa, & excommunicationem Pontifici reſeruatam.Rodriguez *tom.* 1.*quaſt.Regular.quaſt.*48.*art.*1. Sanchez *lib.6. in Decal. cap.*17. *à num.*33. Quomodo autem iſtæ pœnæ, & aliæ ſimiles intelligi debeant, & quis poſſit in illis diſpenſare dicemus in hoc *capite à num.*29.

14 Sixtus V.in Bulla *Cum de omnibus* ann.1587.edita prohibet, *ne quis Regularis ex vna Prouincia ad aliam Prouinciam ſui Ordinis tranſeundo etiam in itinere, intra aliquod Monaſterium, domum, vel locum alterius Prouinciæ ad habitandum,vel tanquam hoſpes recipi, aut ad modicum tempus diuertere poſſit, niſi à Superiore eius loci, vbi reſidet, expreſſam licentiam diſcedendi in ſcriptis obtentam, ſeu litteras obedientiæ, vel commendatitias, ſecum deferat, atque exhibeat, vel niſi ità cognitus ſit ÿs, ad quos diuerterit, vt de eius perſona nullus omninò dubitationi, aut ſuſpicioni locus relinquatur.* Præcipit etiam ne recipiantur tales Fratres ſub grauiſ-

grauiſſimis pœnis ibi aſſignatis. Poſteà verò in alia Bulla eiuſdem Pontificis ann. 1588. edita, quæ incipit, *Ad Romanum Pontificem*, ſic prædicta declarat: *Dum interdicimus, ne quis Regularis alterius Prouinciæ, intra aliquod Monaſterium, Domum, vel locum alienæ Prouinciæ, etiam tanquam hoſpes, & ad modicum tempus recipi poſſit, niſi à Superiore loci, vbi reſidebat, & à quo diſceſſit licentiam expreſſam in ſcriptis exhibuerit, vel niſi ſatis cognitus ſit, id obſeruari volumus non ſolùm in Religioſis itinerantibus de vna in aliam Prouinciam, ſed in ijs quoque, qui proficiſcuntur de vno in aliud eiuſdem Prouinciæ Monaſterium, tam ſui, quam alterius Ordinis. Quòd ſi dicerent ſe ad Apoſtolicam Sedem confugere ob grauamina à ſuis Superioribus ſibi illata, & ideò ab ipſis Superioribus licentiam, & litteras obtinere non potuiſſe, non propterea vllo modo recipi valeant, niſi fide dignorum teſtimonio de petita ab eis licentia, & per ſuos Superiores denegata conſtiterit*. Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minimor. in Conſtit. 13. Leon. X. §. 1.* Quaranta *in Summ. Bullarij verb. Monaſteria*.

15 Deindè Religioſi Romam venientes ſine licentia legitima, aut ſine litteris ſuorum Superiorum, ex Sixto V. in Bulla citata, *Ad Romanum Pontificem*, non ſunt recipiendi, ſed remittendi ad Congregationem Eminentiſs. Cardinal. vel Dominos Protectores, vt ipſis auditis, quid agendum ſit, ſtatuatur. Ex decreto autem S. Congregat. an. 1587. debent remitti ad ſuos Superiores ſeueriori pœna plectendi. Quaranta *in Summ. Bullar. verbo Monaſteria*.

16 Circa illos autem hæc præcipit Clem. VIII. in Decretis pro reformatione Regularium approbatis à S. Congregatione SS. D. N. Vrbani VIII. iuſſu. *Nullos Fratres Romam venire Superiores permittant, niſi prius à Generali, vel Protectore dumtaxat, licentiam in ſcriptis impetrauerint. Si quis autem ſine huiuſmodi facultate Romam venire præſumpſerit, voce actiua, & paſſiua biennio priuatus exiſtat, ſubiturum etiam alias arbitratu Superiorum infligendas pœnas. Quæ item omnia aduerſus eos, qui ſupra dictos admiſerint, & receperint, ſine vlla exceptione locum habeant*. Poſtea extenditur facultas concedendi hanc licentiam, etiam Prouinciali, *ex cauſa communi totius Prouinciæ dumtaxat*, & declaratur prædictam pœnam priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ *Sanctitati ſuæ reſeruatam eſſe*.

17 Prohibitum etiam eſt Religioſis recurrere ad perſonas extra ſuam Religionem, pro conſequendis honoribus, dignitatibus, aut gratijs in ipſa. Primò enim id prohibuit Fratribus Prædicatoribus S. Dominici ſub pœna inhabilitatis ad illa, & ſimilia,

vel

Digitized by Google

vel maiora conſequenda Gregor.XIII. in Bulla *Cum nihil magis*, & habetur 2.*tom. Bullar. nu.*62. Ampliauit hoc Clemens VIII. in alia Bulla *Religioſos viros* ann. 1592. edita, confirmando Decretum Capituli Generalis eiuſdem Ordinis, & hoc ipſum præcipiendo in virtute ſanctæ obedientiæ. Deinde idem Clem.VIII. in alia Bulla, *Quoniam nemo* ann. 1593. Idem prohibet Carmelitis per hæc verba. *Omnes, & ſingulos Fratres dicti Ordinis cuiuſcunque ſtatus, gradus, conditionis, & præeminentiæ, qualitatis, & dignitatis exiſtentes, qui de cætero ad Prælaturas, gradus, honores, dignitates, adminiſtrationes, functiones, & alia officia dicti Ordinis aſſequenda intenti, ad Principum, & Prælatorum, atque aliarum quarumcunque perſonarum tam ſecularium, quàm Eccleſiaſticarum de gremio dicti Ordinis non exiſtentium, etiam Cardinalatus honore, & quacunque ſeculari dignitate, & excellentia, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fulgentium fauores recurrerint, vel etiam pactis, pollicitationibus, alijſq; vijs, directè vel indirectè, palàm vel occultè ad Prælaturas, gradus, honores, dignitates, adminiſtrationes, functiones, & alia officia prædicta obtinenda aſpirauerint, vel alijs minimè legitimis, & honeſtis rationibus ea obtinere quæſiuerint, aut etiam ſpontè oblatis, & minimè conquiſitis vſi fuerint, illorumq; complices, & fautores ad quaſcunque Prælaturas, dignitates, & officia, gradusq. honores, adminiſtrationes, & munera in ipſo ordine obtinenda perpetuò inhabiles declaramus, ac obtentis per eos Prælaturis, gradibus, honoribus, dignitatibus, adminiſtrationibus, functionibus, & officijs huiuſmodi eò ipſo priuamus, ac priuatos voce tam actiua, quàm paſſiua carere decernimus, & declaramus*. Iure autem optimo huiuſmodi interceſſiones prohibitæ ſunt Religioſis, quia per illas maximum damnum Obſeruantiæ Religioſæ accidit ſæpiùs. Vnde illas quoque prohibet idem Clem.VIII. Camaldulenſibus in alia Bulla ann.1596. edita, quæ incipit, *Ambitioſam*, & Hieronymianis, in alia, quæ etiam incipit, *Ambitioſam* ann.1600. edita, & Cruciferis in alia, quæ incipit, *Quoniam nemo* ann.1604. & Auguſtinianis in Bulla eodem titulo, & anno edita. Et Paulus V. Canonicis Regularibus S.Saluatoris in Bulla edita ann.1607. *Quoniam nemo*, & Auguſtinianis in Bulla *Admonemur* ann.1608. & Celeſtinis in Bulla *Quoniam nemo* an.1616. Et Fratribus Minoribus de Obſeruantia an.1619. in Bulla *Admonemur*, 4.*tom.Bullar.* inter Bullas Pauli V. *nu.*16. & Minoribus Conuentualibus ſimili modo *num.*18. Specialiter etiam idem Paulus V. in Bulla *Admonemur* ann.1608. edita, præcipit Fratribus Ordinis Prædicatorũ in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicatione latæ ſentententiæ Papæ reſeruatæ,

ne

Digitized by Google

ne ad fauores extra Religionem recurrant pro ſe, vel alijs ad effectum conſequendi officium Generalis, vel alijs minùs legitimis vijs, & modis illud obtinere quærant. Inſuper idem Pau. V. in Bulla *Admonemur*, prohibet idem Minimis S. Franciſci de Paula 4.*tom.Bullar.* inter Bullas Pau. V. *num.*19. Tandem idem Pau.V. in Bulla ann.1613. edita, quæ incipit, *Aliàs per nos*, prohibet recurſum ad fauores extrà Religionem Monachis Ciſtercienſibus Congregationis Italiæ in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna. Vide dicenda *cap.*15.*nu.*27.*&* *cap.*18.*nu.*81.

18 Sacra Congregatio Romæ 12.Ianuarij 1604. ſtatuit, & declarauit. Quibuſuis Regularibus quorumcunque Ordinum, & Congregationum, tam Mendicantium, quam non Mendicantiũ, nullo modo licere, etiam ſpecialis alicuius conſuetudinis prætextu, Parochiam cum Cruce proceſſionaliter, aut aliàs ad efferenda, & leuanda defunctorum funera intrare, vel illa leuare, & efferre, niſi vocato, & expectato proprio defuncti Parocho, eoque ibidem præſente, ſi tamen ipſe aliter fieri non conſentiat, & permittat, vel niſi requiſitus venire expreſsè omninò recuſet. Quaranta *in Summ.Bullarij verb.priuileg.Regul.*

19 Regulares debent Crucem ferre in Proceſſionibus cum velo, ſeu panno. Deferri debet tabernaculum SS. Euchariſtiæ non Sacerdotum humeris, ſed manibus tantum celebrantis. Quod probat Gauantus *in Comm. in Rubric. Miſſal. tom.* 1. *par.* 4. *tit.*10.*&* 12.

20 Præterea Clem. VIII. in Decretis pro reformatione Regularium, quæ habentur inter Bullas huius Pontificis 3.*tom.Bullar. nu.* 60. & poſteà confirmata ſunt à S. Congregatione Concilij, iuſſu SS. D. N. Vrbani in Decreto de Regularibus Apoſtatis, & eiectis ann.1624. ſic habetur, inter alia Decreta, quæ nos ſparſim ſuo loco in hoc opere collocamus. *Nullus omninò prætextu cuiuſcunque priuilegij, vel ſuperioritatis, etiam Generalatus, à ſeruitio Chori cenſeatur immunis, niſi pro tempore, quo quis in proprij Officij munere actu fuerit occupatus. Cùm Lectoribus autem, & Prædicatoribus, Superiores, ijs tantum diebus, quibus eos legere, aut prædicare contigerit, diſpenſare poſſint; Idem quoque præſtare valeant cum ægrotis, & ſtudiorum cauſa legitimè impeditis. In eos verò, qui negligentes, aut inobedientes fuerint, ſalutari pœnitentia Superiores animaduertant ad præſcriptum Regulæ, & Conſtitutionum, alimenti etiam, ſi opus fuerit, ſubtractione.* Ægroti in hoc Decreto intelliguntur, tam temporanei, quam perpetui, & Religioſi valdè ſenes. *l.Prætor ff. de vacat.& exc.mu.& ex l.ſemper ff.* de

Digitized by Google

de iure imm. Similiter per eos, qui *ſtudiorum cauſa* ſunt impediti, intelligi debent, qui imprimendis libris pro bono Eccleſiæ, vel Religionis occupantur. Laurentius Peirinis *tom.2. priuileg. Minim.Conſt.10.Vrb.VIII.nu.3.& 4.* Item. *Lectio ſacra Scripturæ, vel caſuum Conſcientiæ, bis in hebdomada, præſcriptis diebus, in ſingulis Monaſterijs, & Conuentibus habeatur, adquam Fratres omnes conueniant, eaque abſoluta, mutua collatione circa explicatam doctrinam ſeſe vtiliter exerceant*. Vide dicta *cap. præcedenti nu.48.* Item, *Cellæ, ſeu ædiculæ, quæ extra dormitorium ſeparatim ſunt, ad officinas, aut aliàs ad communem vſum, & commoditatem Conuentus redigantur.* Item, *Sigillatim ſuo quiſque lecto cubet, neque vllibi duo eodem lecto dormire poſſint, qui omnes ad certam formã redigendi erunt.* Vide dicta *c.5.n.15.* Item, *In priuatis cellis nulli camini permittantur; ſed omnes obſtruantur ſtatim, cardinibus etiam è parietibus cõuulſis, vt res illa non ad tẽpus facta, ſed perpetuo duratura videatur, cellis tamen Generalis, aut alterius Superioris, ac Prædicatoribus exceptis.* Item, *Conuentus fineſtræ omnes, quæ in vias publicas, aut in vicinas laicorum ædes proſpiciunt, muro ita obſtruantur, vt omnino ijs proſpectus impediatur*. Item, *Valetudinarium in ſingulis Conuentibus certo, ac ſalubriori loco conſtituatur, quod pro loci ſitu, ac Fratrum numero, quoad fieri poterit, commodiſſimum eſſe poſſit, in quo Fratres omnes, cum ægrotabunt, curentur, nec inde, niſi recuperata ſanitate, abire permittantur. Qui verò infirmorum curæ præpoſiti ſunt, omni ſedulitate, ac charitate operam ſuam præſtabunt, ac curabunt, ne quid ægrotis omninò deſit, quod ad ſanitatem recuperandam pertineat.* Item, *Curent Superiores, vt Conſtitutio interdicens largitiones munerum, & præſcribens hoſpitalitatis formam, ab omnibus in quolibet Conuentu inuiolabiliter obſeruetur*. Circa hanc Conſtitutionem vide dicta *cap.6.nu.52.53.54.& 55.* Item, *Eligantur in Capitulo Generali, ac Prouinciali aliquot graues, & periti ex Fratribus cuiuslibet Prouinciæ, ſaltem tres, qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confeſſiones, etiam ipſorum Fratrum, ac Lectores publicos diligenter ſimul examinent, priuſquam probentur, & ad huiuſmodi miniſteria admittantur. Horum etiam cura ſit, examinare, & probare, tam quoad doctrinam, quàm quoad mores, promouendos ad quoſcunque Ordines, in quo ſeruetur Decretum, Congregationis Interpretum ſacri Concilij Tridentini, hac de cauſa nuper editum, & promulgatum*. Hoc Decretum puto eſſe illud, quod nos afferimus *cap.14.à num.12.* Item, *Illud porrò Superiores omnes in Domino admonemus, vt memores ſint rationis, quam in nouiſſimo die reddituri ſunt, pro grege ſibi commiſſo, ac propterea*

Digitized by Google

omni ſtudio inuigilent, vt quæ in eorundem Ordinum Regulis, & Conſtitutionibus, de Oratione mentali, ſilentio, ieiunÿs, Capitulo culparum, alÿſque ſpiritualibus exercitÿs, prudenter, ac piè ſancita ſunt, ea omnia, & ſingula ad vnguem obſeruentur, intelligantq. ſuper his, veluti fundamentis, omnium Religionum ædificia conſtruenda, & amplianda eſſe, quæ vt faciliorem exitum ſortiantur, & fructus vberiores in animis Fratrum producant, valde opportunum erit, ſi in quolibet Conuentu, ſingulis hebdomadis habeatur Sermo de Religioſa diſciplina, Regularique obſeruantia. Conſonant ea, quæ adduximus ex Concil. Tridentino ſupra *cap.7. num.28.* Item, *Quò verò omnia ordinatè peragantur, appendatur tabella in loco conſpicuo vniuſcuiuſque Conuentus; in qua diſtinctè adnotetur, quid ſingulis horis cuiuſque diei quilibet Frater præſtare debeat, vt certo quoque ſigno præmonitus, maiore animi præparatione ſuo muneri ſatisfacere poſſit. Quæ Ordinis Conſtitutiones his Decretis non aduerſantur; inuiolatè cuſtodiendæ erunt.*

21 De mandato etiam eiuſdem Clem. VIII. ann. 1601. die 17. Aprilis factum fuit edictum à S. Congregat. Regularium, quo præcipiebatur Regularibus ſub pœna priuationis officiorum, ne retinerent bannitos, & decoctores, ſeu fallitos. Pro quo etiam, extant quædam litteræ Cardinalis de Florentia ad Vicarium, Archiepiſcopatus Genuenſis, & ad Nuncium Neapolitanum. Scortia *in Selectior. Bull. theorem. 357.* Laurentius de Peirinis *tom.2. priuileg. Minim. in Conſtit.4. Clem. VIII. à num.5.* Addens quòd ſi quis Regularis reciperet, aut retineret in ſuo Conuentu bannitum aliquem propter homicidium ſine dolo commiſſum, ſeu non faſcinoroſum, non incurreret prædictas pœnas, quæ ſolùm contra reſceptatores faſcinoroſorum impoſitæ ſunt. Cautè tamen in hoc procedendum.

22 Qui Miſſas celebrant in gradu Sacerdotij non conſtituti, aut Confeſſiones audiunt fingendo ſe Sacerdotes, non ſolùm ſunt irregulares *ex cap.1. & 2. de Clerico inordinato miniſtrante* (Cornexo 2. *tom. in 3. par. de irregular. diſp.7. dub.2.*) ſed etiam ex Clem. VIII. in Bulla, *Et ſi aliàs* ann.1601. edita, & inter Bullas huius Pontificis *nu.81. à Iudicibus S. Inquiſitionis, vel locorum Ordinarÿs à foro Eccleſiaſtico abÿciuntur, & ab Ordinibus Eccleſiaſticis, ſi quos habuerint, ritè degradati, Curiæ ſeculari traduntur, per Iudices ſeculares debitis pœnis plectendi.* Poſt quæ Sanctiſſimus D.N. Vrbanus in Bulla *Apoſtolatus officium* ann.1627. edita, habetur 4. *tom. Bullar.* inter Bullas ipſius *nu.79.* Statuit, & decreuit, *Vt qui in poſterum ad ſacrũ Præsbyteratus Ordinem non promotus, Miſſam celebrare, aut Sacramentalem Confeſſionem audire*

Digitized by Google

præſumpſerit, ætate minoris annis viginti quinque non excuſetur, quominus eidem Clementis Conſtitutioni ſubijciatur, dummodò vigeſimum ſuæ ætatis annum compleuerit.

23 Pius V. in Bulla *Cum nil magis* ann. 1570. edita, & eſt inter Bullas huius Pontificis *num.* 111. voluit tondentes monetas, ſiue aureas, ſiue argenteas vltimi ſupplicij pœna puniendos eſſe, tam in Vrbe, quam in toto Statu Eccleſiaſtico. Poſteà verò SS. D. N. Vrbanus VIII. in Bulla *In ſuprama* ann. 1627. edita, inter Conſtitutiones ipſius 4. *tom. Bullar. nu.* 75. extendit hoc ad quaſcunque perſonas Eccleſiaſticas, etiam Regulares, in tota Italia exiſtentes, *quæ aureas, vel argenteas monetas tondere, fabricare, colorare, vel aliàs adulterare, ſeu etiam quomodolibet adulteratas ſcienter erogare, aut exponere præſumpſerint.* Volens, vt culpabiles in præmiſſis reperti, præuia degradatione, Curiæ ſeculari puniendi tradantur. Pecunias verò adulteratas ſcienter detinentibus, ſeu de loco ad locum transferentibus, aut materiam, inſtrumenta, ſiue opem ad præmiſſa præſtantibus, pœnam triremium per decennium impoſuit. Et cognitionem cauſarum huiuſmodi in Prouincijs Sedi Apoſtolicæ ſubiectis ad Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ibidem Legatos. In alijs verò Prouincijs Italiæ ad Ordinarios locorum ſpectare voluit. Gauantus *in Manual. Epiſcopor. verb. Monetarij.*

24 Deindè pro Doctoribus, ſeu Scriptoribus, extat Decretum Pauli V. in generali Congregat. S. Inquiſitionis, quo præcipiebatur Nuntijs Apoſtolicis, vt notificarent Superioribus Religionum, & Ordinarijs locorum, ne ſinerent imprimi *in materia de Auxilijs, etiam ſub prætextu commentandi S. Thomam, aut alio modo*; niſi conſulta prius S. Inquiſitione Romana. Quod Decretum SS. D. N. Vrbanus confirmauit ann. 1625. præcipiens omnibus, *vt in poſterum non audeant imprimere, vel quoquo modo in lucem edere, libros, tractatus vel compoſitiones ex profeſſo, vel incidentèr, aut prætextu commentandi D. Thomam, vel quemlibet alium Doctorem, aut alia quauis occaſione, prætextu, vel modo, de materia Auxiliorum diuinorum tractantes, ſine expreſſa, & ſpeciali licentia à Sanctitate ſua in Congregatione Sancti Officij obtinenda, donec aliud in hac materia à dicta ſancta Sede Apoſtolica fuerit ordinatũ.* Vt autem huiuſmodi Decretum inuiolabilitèr obſeruetur eadem Sanctitas ſua voluit, & declarauit, *contrauenientes, pœnas priuationis dignitatum, & officiorum ſuorum, vocis actiuæ, & paſſiuæ, facultatis concionandi, publicè legendi, docendi, & interpretandi ipſo facto, abſque alia declaratione incurrere, & nihilominus alijs etiam pœnis Sanctitatis ſuæ, & ſucceſſorum ſuorum Romanorum*

Digitized by Google

Pontificum arbitrio infligendis, ſubiacere. Libros porrò, quos in futurum contra præſentis Decreti tenorem edi contigerit, abſque alia declaratione tanquam expreſsè prohibitos haberi voluit, & Impreſſores, præter amiſſionem librorum, pecuniarijs, alijsq́. corporalibus pœnis, iuxta criminis grauitatem, teneri mandauit, contrarijs quibuſcunque non obſtantibus. Laurent. de Peirinis *tom.1.priuileg.Minim.in Conſtit.2. Iulij II.§.5. num.20.* Circa quod Decretum illud animaduertendum occurrit, quòd quamuis per ipſum prohibeatur imprimi libros tractantes, ſiue ex profeſſo, ſiue incidenter *de materia Auxiliorum diuinorum*; non tamen videtur prohiberi libros tractantes de aliquo puncto, difficultate, ſeu quæſtione de Auxilijs: aliud enim eſt materia de Auxilijs, aliud verò punctus aliquis, ſeu difficultas prædictæ materiæ. Quod rationi, & intentioni Summi Pontificis congruere videtur; aliàs neceſſe eſſet, materias alias Theologicas, quæ cum materia de Auxilijs connexionem habent, non niſi imperfectè, truncatè, & defectuosè imprimi. Maximòq. hoc verum erit, ſi prædictus punctus modeſtè, ſinceritèr, & ſine æmulatione aliqua, vt decet, tractetur.

25 Decreta S. Congregationis Concilij *de celebratione Miſſarum* iuſſu SS.D.N. Vrbani VIII. edita, quæ afferimus *cap.21.nu.5.* debent legi ſexto quoque Menſe, id eſt, feria ſecunda poſt primam Dominic. Aduent. & feria ſexta poſt Octauam Corporis Chriſti, in publica menſa, in omnibus Monaſterijs, Conuentibus, aut Domibus Regularibus, ſub pœna priuationis officij, vocisq́. actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurrenda Superioribus localibus in hoc negligentibus. Ita enim præcipitur in eiſdem Decretis. Similiter Decreta S. Congregat. eiuſdem SS. iuſſu edita *de Apoſtatis, & eiectis*, quæ nos afferimus *cap.16. num.16. cap.23. nu.3.* debent etiam legi in prædictis Monaſterijs, ſaltem bis in anno cum Decretis Clem.VIII. *pro reformatione Regularium*, quæ nos ſparſim in hoc opere inſerimus. Sic enim præcipitur in eiſdem Decretis ſub pœna priuationis officiorum, & vocis actiuæ, & paſſiuæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa in poſterum obtinenda transgreſſoribus infligenda. Vide etiam obligationem quoad aliud Decretum S.Inquiſitionis ſingulis annis promulgandum *cap.18.num.110.*

26 Item SS.D.N.Vrbanus VIII. in Bulla edita ann.1626. ad inſtantiam Philippi IV. Hiſpaniarum Catholici Monarchæ, & habetur 4.*tom.Bullar.* inter Conſtitutiones Vrbani *nu.57.* caſſauit, reuocauit, & abrogauit omnia, & quæcunque priuilegia, ſiue exemptiones, non ſolùm à Superioribus, ſed etiam à Sede Apoſtoli-

Digitized by Google

ſtolica conceſſa,quibuſcunque Religioſis in Regnis Hiſpaniarum commorantibus, per quæ *ab eorum Prælatorum obedientia eximuntur, ex Monaſterijs, & Regularibus domibus ad eorum libitum, & cum ſocijs ſibi bene viſis, & iam deſtinatis, etiam Superiorum ſuorum non petita licentia, egrediuntur, abſque eò quòd ijdem Superiores tam huiuſmodi egreſſum, quàm ſæcularium perſonarum quibuſuis horis ad illorum Cellas acceſſum, atque ingreſſum impedire poſſint. Præterea de vno ad aliud Monaſterium, ſeu Regularem domum, etiam ipſis Superioribus inuitis,tranſeunt,nec Choro, & alijs ſpiritualibus exercitijs, minùſque refectorio cum alijs interſunt.* Hæc autem Bulla intimata eſt à ſua Catholica Maieſtate Prouincialibus Religionum per litteras ad illos miſſas, quarum copiam apud me habeo.

27 Idem prætereà Sanctiſs. D.N.Vrbanus in Bulla *Inſcrutabilis* ann.1631.4.*tom.Bull.n.*113.confirmans,& innouans Conſtitutionem Sixti V.contra Aſtrologos Iudiciarios,decernit,quaſcunque perſonas,etiam Regulares, quæ de ſtatu Reipublicæ Chriſtianæ, vel Sedis Apoſtolicæ, ſiuè de vita, aut morte Romani Pontificis pro tempore exiſtentis,eiuſq. vſque ad tertium gradum incluſiuè conſanguineorum,Mathematicos,Ariolos,Aruſpices, Vaticinatoreſuè nuncupatos, vel alios Aſtrologiam Iudiciariam exercentes, ſeu aliàs quomodolibet profitentes, de cætero conſuluerint, ſiue deſuper eorum iudicia, pronoſtica, prædictiones, ſeu præcognitiones,etiam ſibi oblatas receperint,illiſuè quomodolibet vſi fuerint, vel illas penes ſe ſcienter retinuerint,aut alicui oſtenderint, necnon iiſdem Mathematicis,Ariolis,&c. incurrere excommunicationem latæ ſententiæ, & pœnas læſæ Maieſtatis, & vltimi ſupplicij, ac priuationis beneficiorum, dignitatum, ac officiorum, ac inhabilitatis perpetuæ ad illa, & quòd præuia degradatione Curiæ ſeculari tradantur puniendæ,cognitionemq. cauſarum huiuſmodi in Vrbe, & illius diſtrictu ad Vicarium Generalem, & Vrbis Gubernatorem, & Auditorem Generalem Cameræ, extra Vrbem verò ad Cardinales, Legatos, & Prolegatos; in alijs verò partibus (Superioribus Religioſorum penitùs excluſis) ad Ordinarios locorum,vbilibet verò locorum etiam ad hæreticæ prauitatis Inquiſitores,ſpectare voluit. Vide Gauantum *in Manual.Epiſcop.verb. Aſtrologia*. Vnde tranſgreſſores huiuſmodi Conſtitutionis denunciari debent Iudicibus in ea deſignatis, etiam ſi vnus tantum id ſciat, ſi tales ſint pertinaces (Toletus *in Summa lib.*4. *cap.*5.) alioquin, ſi ſpes emendæ credatur, priùs erunt fraterna correctione admonendi. Cum enim præceptum correctionis fraternæ, quando adeſt ſpes pro-

babilis lucrandi Fratrem, ſit Iuris diuini, non eſt cur non obliget in hoc caſu, cum etiam in caſu hæreſis à multis dicatur obligare, non obſtantibus Edictis Inquiſitorum, quibus præcipitur denunciatio, ſtatim quòd habetur notitia delicti. Bannez 2.2. *quæſt.* 33.*art.*8.*dub.*2. *ad* 7. Peirinis *tom.*2. *priuileg. Minim. in Conſt.*4.*Greg.XV.à num.*26.

28 Pro Decreto S. Inquiſitionis contra Regulares ab eadem condemnatos, vide *cap.*15. *nu.*39. Pro Decreto etiam S.Congregat. circa ea, quæ Regulares poſſunt facere in ſuis Eccleſijs, vide *cap.*12.*num.*41. & alia dicenda in eodem capite *à num.* 33. *vſque ad finem Capitis*.

29 Circa pœnas autem, quæ in huiuſmodi Decretis, Bullis, ſeu Conſtitutionibus Summorum Pontificum, aut S.Congregationis apponi ſolent contra tranſgreſſores, dicendum eſt primò. Pœnæ excommunicationis, ſuſpenſionis, interdicti, & irregularitatis impoſitæ ipſo facto, vt ſi dicantur *ipſo facto, ipſo iure*, aut *eo ipſo* incurrendæ, non ſolùm obligant in foro exteriori, ſed in interiori conſcientiæ, ità vt antè omnem Iudicis ſententiam, teneatur tranſgreſſor Legum ad illas obligantium illas ſubire. Ratio eſt, tum quia hæc eſt communis praxis totius Eccleſiæ, tum quia ità videtur ſupponi à Concilio Trident. *ſeſſ.* 24. *cap.*6. dum in eo concedit facultatem abſoluendi ab iſtis, quando ſunt occulta, abs dubiè ſupponens, incurri, etiam ſi non ſint deducta ad forum exterius. Sotus *1. de Iuſt. quæſt.* 5. *art.*6. Quando autem huiuſmodi pœnæ non ponuntur infligendæ ipſo facto, vt ſi in Lege dicatur ſolùm *ſub pœna excommunicationis, ſub pœna ſuſpenſionis, interdicti*, &c. vel ſi dicatur *excommunicabitur, ſuſpendetur, excommunicetur, ſuſpendatur, &c.* non incurruntur donec per Iudicem, ſit lata talis ſententia, vel declaratio. Quia ità etiam cõmunis praxis fert. Alfonſus à Caſtro *lib.*2. *de Lege pœnali cap.*1.

30 Pęnæ etiam illæ, quæ in huiuſmodi Decretis, Bullis, aut Conſtitutionibus Summorum Pontificum, aut S.Congregationis adiungi ſolent, pro tranſgreſſoribus, videlicet, *Priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, priuationis officiorum, dignitatum, adminiſtrationum, bonorum, &c.* inſuper, *inhabilitatis ad prædicta, vel alia quæuis obtinenda, ipſo facto, vel ipſo iure, &c.* infligendæ, non obligant in conſcientia ante ſententiam Iudicis, adminùs declaratoriam tranſgreſſionis talis Legis. Ratio eſt, tum quia ità in praxi recipitur apud viros doctos, & timoratos, vt non ſe credant obligatos eſſe ad tales pęnas ſubeundas, niſi præmiſſa ſupradicta Iudicis ſententia. Tum quia hoc eſt conforme naturæ Legis humanæ, quæ debet eſſe facilis, & accommodata fragilitati humanæ:

Digitized by Google

manæ : videtur autem nimis rigidum, & durum, quòd huiuſmodi pœnæ incurrantur ante Iudicis declarationem. Sotus 1.*de Iuſt. quæſt.6.art.6. ad* 4. Molina *tom.1.de Iuſt.diſp.69.*

31 Quando tamen non ſolùm ponuntur iſtæ pœnæ ſub illis terminis *ipſo facto, ipſo iure, aut eò ipſo, &c.* incurrendæ, ſed adduntur vlterius iſtæ dictiones, ſeu verba, *abſque vlla declaratione, ante omnem declarationem, abſque vllo Superioris Decreto, aut miniſterio, aut ſententia, &c.* vel ſimilia, incurruntur tales pęnæ, & obligant etiam in conſcientia, & foro interiori ante quamcumque declarationem. Ratio eſt, quia nihil aliud videntur intendere Pontifices, & Latores harum Legum dum his terminis vtuntur, niſi quòd nulla expectetur ſententia ad hoc, quòd illæ pęnæ incurrantur in vtroque foro, ſed in hoc ſint ſimiles Cenſuris, & irregularitatibus, aliàs ſuperfluè adderent illas particulas, *abſque vlla declaratione, abſque vlla ſententia, ante vllam ſententiam, &c.* Suarez *lib.5.de Leg.cap.*8. Vaſquez 1.2. *diſput.*170. Quia tamen aliqui Theologi oppoſitum ſentiunt dicentes, per illas particulas, *abſque declaratione, abſque ſententia, vel ante declarationem, aut ſententiam, &c.* ſolùm denotari, non requiri ad hoc quòd tales pęnæ incurrantur etiam in conſcientia, ſententiam, aut declarationem talis pęnæ, ſed ante illam incurri, non verò denotari non requiri ſententiam, aut declarationem delicti, aut criminis commiſſi, quia hanc dicunt ſemper eſſe neceſſariam: ideò hoc non videtur improbabile, tum quia hoc modo temperatur rigor iſtarum Legum, ſcilicet, quòd reus non teneatur exequi in ſe pęnam ſui delicti, tum quia ità conſuli vidi etiam à Pœnitentiarijs Eccleſiæ Sancti Petri, quos circà hoc conſului. Sanchez *lib.6.in Decal. cap.*15.*nu.*65. Soſſa *in expoſit. Mot.prop.Clementis Octaui de Largit.mun.nu.*102. Peirinis *tom.1. priuileg. Minim.in Conſtit.6.Iulij Secundi nu.*19. Addiderim tamen maximè hoc eſſe verum loquendo de pęnis, non quidem purè priuatiuis, in quibus exequendis non exigitur aliqua actio hominis, vt ſunt inhabilitas, &c. ſed de alijs, in quibus talis actio exigitur. Bonacina *de legibus diſput.1.quæſt.1.punct.7.§.2. nu.9. & de contractib. diſp.3. quæſt.8.punct.vlt.*

32 Quamuis multi credant nomine officiorum, graduum, dignitatum, & adminiſtrationum, de quibus ſtatuuntur priuationes, vel ad quæ inhabilitantur tranſgreſſores horum Decretorũ, ſeu Conſtitutionum, ſolùm intelligi dignitates, officia, & adminiſtrationes habentia coniunctam Superioritatem, vt eſſe Generalem, Prouincialem, aut Priorem, non verò alia non habentia talem Superioritatem, vt eſſe Concionatorem, Confeſſorem,

Digitized by Google

Lectorem, &c. Eò quòd cum Sixtus Quintus in quadam Conſtitutione contra Regulares illegitimè natos, eos dignitatibus, gradibus, & officijs priuauerit, poſteà in alia, priorem explicans, per illa ſolùm intellexerit, & intelligi declarauerit ea munera, quæ habent coniunctam prædictam Superioritatem, non verò alia, quæ illam non habent. Sanchez *lib.6.in Decal.cap.15. nu.66.* Rodriguez *in expoſit. Mot.prop.Pij Quinti circa ingreſſum Fœminarum in Monaſteria virorum num.* 21. Mihi tamen non placet hæc ſententia, eò quòd ſine fundamento ſufficienti reſtringit ampliſſima verba. Nam quod dicitur de Sixto Quinto, manifeſtè ipſe declarat ſe ſolùm loqui quantùm ad Conſtitutionem illam à ſe editam, non quoad aliàs à ſe, vel ab alijs editas, vel edendas. Sic enim dicit: *Declaramus hac in re, de qua nunc agitur, appellatione dignitatum, honorum, &c.* expendo enim particulam illam, *hac in re, de qua nunc agitur*, quo denotat, ſe non loqui in alijs caſibus aliarum Conſtitutionum, ſeu Bullarum Pontificalium: Immeritò ergo propter fundamentum adductum prædictam opinionem ſuſtinent authores adducti. Quare dicendum eſt, per officia, dignitates, gradus, honores, adminiſtrationes, &c. de quibus in Bullis, & Decretis Pontificum, & S. Congregationis fit ſermo, intelligi debere ea omnia, quibus propriè, & ſecundùm communem vſum, & æſtimationem, talia vocabula accommodantur. Verba enim Legis ſecundùm communem vſum, & ſignificationem vſurpari debent.

33 Quando in huiuſmodi Bullis, & Decretis, aut alijs litteris Apoſtolicis, in quibus aliquid prohibetur, vel præcipitur, apponitur verbum præſumptionis, vt ſi dicatur de tranſgreſſoribus *ſi præſumpſerint, præſumant, præſumunt, &c.* vel ſimilia, non comprehenduntur talibus Legibus, aut Cenſuris, vel pęnis per illas impoſitis, niſi illi, qui ipſas tranſgrediuntur ex dolo, malitia, vel præſumptione, non verò illi, qui etiam ex ignorantia culpabili illas tranſgrediuntur. Ratio eſt, quia verbum *præſumptionis* ſignificat temeritatem, vel malitiam excludentem omnem ignorantiam. Caiet.*in Sum.verb.Excommun.cap.*81. Nauar.*in Man.cap.27.nu.24.& in cap.ſtatuimus nu.* 62. Quando tamen non apponuntur talia verba, ſed ſolùm communia, videlicet fecerint, perpetrauerint, non obedierint, &c. vel ſimilia, comprehenduntur etiam ignorantes ignorantia affectata, craſſa, vel ſupina, non tamen illi, qui ſolùm habent ignorantiam probabilem, vel inuincibilem. Ratio primæ partis eſt, quia ignorantia affectata, craſſa, vel ſupina æquiualet malitiæ, & dolo, vnde non poterit excuſare, neque à Cenſuris, neque à pęnis per legem impoſitis.

Ratio

Ratio verò ſecundæ partis eſt, quia talis ignorantia facit actum inuoluntarium, ac perconſequens excuſat transgreſſorem. Silueſter *verb. Excommun.7. nu.* 87. Miranda *in tract. de Sacr. mon. quæſt.2.art.12.* Cornexo *2.to. in 3.par.tract.5. de Cenſ. diſput. vlt. dub. vltimo.*

34 A Cenſuris excommunicationis, ſuſpenſionis, vel interdicti, quæ in huiuſmodi litteris Pontificijs ponuntur, ſi non ſint Papæ reſeruatæ, poſſunt abſoluere iure communi Prælati Religionum. Quia eò ipſo quòd huiuſmodi cenſuræ nulli reſeruantur, conceditur proprio Ordinario abſolutio illarum. Suarez *tom.4.de Relig.tract.*8. *lib.2. cap.*20. Imò etiam ſi tales Cenſuræ ſint Papæ reſeruatæ poſſunt aliqui Prælati Religionum ab illis abſoluere ſuos ſubditos propter priuilegia adducenda *cap.*18. *nu.*36. cum conditionibus tamen ibidem aſſignandis. Inter quas illa præcipua eſt, quòd in prædictis litteris Apoſtolicis non fiat talis reſeruatio Papæ cum abrogatione priuilegiorum Religionum, tunc enim inutilia erunt talia priuilegia ad talem effectum.

35 In pęnis etiam priuationum, & inhabilitatum, quæ in prædictis litteris Apoſtolicis apponi ſolent, ſimiliter, ſi non ſint reſeruatæ Summo Pontifici, poſſunt diſpenſare Prælati Religionum cum ſuis ſubditis, ſi delicta non ſint maiora adulterio, & peracta pęnitentia. Propter rationem adductam, ſcilicet, quòd eò ipſo, quòd tales pęnæ non ſunt Papæ reſeruatæ cenſentur concedi Ordinario, ſeu Epiſcopo, cui iure communi competit diſpenſare in pęnis latis ob adulterium, & alia crimina minus grauia, dum non expreſsè reſeruantur, peracta tamen pęnitentia, vt declarauit Alexander Tertius *in cap. At ſi Clerici §.de Adulterijs*. Vnde videtur poſſe Prælatos Religionum in huiuſmodi pęnis non reſeruatis diſpenſare cum ſuis ſubditis, dummodò delicta non ſint maiora adulterio, & peracta pœnitentia. Henriquez *lib.*14. *de Irreg.cap.*19. *nu.*2. Miranda *in Man. tom.2. quæſt.9. art.3. & quæſt.*31.*art.*11. Si autem tales pęnæ ſint Papæ reſeruatæ, licet in illis non poſſint Prælati Religionum iure communi diſpenſare, cum ſuis ſubditis, nec etiam ex vi præcisè Decreti Concil. Trid. *ſeſſ.*24.*de reformat.cap.6.* vbi dicitur, *liceat Epiſcopis in irregularitatibus omnibus, & ſuſpenſionibus ex delicto occulto prouenientibus, &c. diſpenſare,* eò quòd prædictum Decretum ſolùm intelligitur de Epiſcopis, quia ſic declaratum eſt à Sacra Congregat. Cardinalium dicente: In hoc Decreto non comprehenduntur inferiores habentes iuriſdictionem ordinariam, & quaſi Epiſcopalem, ſed tantùm Epiſcopi priuatiuè quoad omnes alios. Suarez 4.*tom de Relig. tract.*8. *lib.*2. *cap.*12. *num.*8. Nihilominus

poſſunt

Digitized by Google

poſſunt aliqui Prælati Religionum cum ſuis ſubditis in prædictis pœnis diſpenſare, propter priuilegia adducenda *Cap.*18. *num.*46. cum conditionibus ibidem aſſignandis. Maximè id videtur fieri poſſe ex priuilegio Gregor. XIV. conceſſo Clericis miniſtrantibus infirmis, quod adducimus in eodem *cap.*18. *nu.*35. dum dicitur: *Necnon cum eis, ſi opus fuerit, etiam cum rehabilitatione, & abſterſione inhabilitatis, & infamiæ macula diſpenſare.* Quod etiam fertur conceſſiſſe Pium V. Abbatibus, & Prælatis Caſſinenſibus. Laurentius Peirinis *tom.*1. *priuileg. Minim. in Conſt.*6. *Iulij II. num.*24. Vide dicenda *cap.*18. *vt ſuprà*.

36 An verò etiam in foro externo poſſint Prælati Regulares cum ſuis ſubditis in iſtis pœnis diſpenſare? Quidam affirmant cum Rodriguez *tom.*1. *quæſt.*24. *art.*17. Cruz *lib.*1. *de ſtat. Relig. cap.*6. *dub.*15. *con.*6. Alij verò (quod tutius eſt) negant. Cum nullum pro hac parte ſolidum fundamentum, aut priuilegium afferatur. Peirinis *vt ſuprà* poſt alios *num.*25.

De his, in quibus tenentur obedire Religioſi Dominis Epiſcopis, & Principibus ſecularibus.

CAP. XI.

1 RELIGIOSI non exempti, quales ſunt aliquæ Moniales Epiſcopis ſubiectæ, tenentur ipſis obedire ex voto Obedientiæ. Ratio eſt, quia Epiſcopi ſunt verè Prælati ipſarum, illiſque emittunt votum Obedientiæ. Sanchez *lib.*6. *in Decal. cap.*1. *num.*11. Imò prædictæ Moniales Epiſcopis ſubiectæ, tenentur potiùs ipſis, quàm ſuis Abbatiſſis, aut Prioriſſis obedire. Eò quòd duobus Prælatis contraria præcipientibus ſtandum eſt Superiori, ſeu maiori Prælato. Sanchez *lib.*6. *in Decal. cap.*1. *nu.*11.

2 Religioſi autem exempti (quales communiter ſunt ferè omnes Religioſi propter multa Pontificum priuilegia, vt conſtat *ex cap. quam ſit neceſſarium* 18. *quæſt.*2. de quo Nauarrus *in cap. non dicatis nu.* 63 *& in cap. nulla* 18. *quæſt.*2. *num.*40.) non tenentur ex vi Voti Obedientiæ obedire Epiſcopis, aut eorum Vicarijs. Ratio eſt, quia ſolùm promittunt Obedientiam Prælatis Regularibus. D. Thom. 2. *diſt.*44. *in fine in expoſit. litteræ ad* 3. Silueſter *verb. Obedientia quæſt.*8. *&* 10. *dicto.* 2. Vnde ſi Epiſcopi velint aliquo modo, vel de facto tentent procedere in Iudicio, vel

extrà

Digitized by Google

extrà contra Regulares, aut contra res Monaſterij in quauis cauſa ciuili, vel ſpirituali, (præter inferiùs aſſignandas) proceſſus, ſententiæ, & inde ſecuta ſunt nulla & irrita. Cum enim non ſint Prælati Regularium exemptorum nullam habent iuriſdictionem ſupra illos. Rodriguez *tom.2.quæſt.Regul.quæſt.63. art.6.*

3 Non obſtante tamen priuilegio exemptionis, tenentur Regulares reuereri,& honorare Dom. Epiſcopos. Quia exemptus à iuriſdictione non eſt exemptus à iure reuerentiali, vt docet Roman.*ſingular.*486. Vnde cum venerint ad eorum Eccleſias ad celebrandum,reuerenter recipiendi ſunt, poſſuntque in Regulariũ Eccleſijs vti baldachino, & contradicentes, Cenſuris, & pœnis cogere. Ex Decr.S.Congreg. apud Quarantam *in Summ. Bullar. verb.priuileg.Regular.*& Peirinis *tom.1.priuileg. Minim.in Conſt. 16.Leon.X.num.* 45. Exercere etiam poſſunt Pontificalia in locis exemptis. Eraſmus Cokier *in tract. de Iuridict.Ordin. in exempt. par.5.quæſt.*21. Vide etiam Bartholomæum Gauantum *tom.1. Theſaur.S.Rit.par.2.tit.3.§.in eorum reſidentijs.*

4 Secluſo etiam priuilegio exemptionis,& ſtando in iure diuino, & ex vi voti Obedientiæ, quod Religioſi emittunt, non tenentur obedire Epiſcopis, ſed ſuis Prælatis, quoad obſeruantias Regulares, bene tamen quoad diſciplinam Eccleſiaſticam. Ratio eſt, quia etiam ſecluſo tali priuilegio exemptionis, cum votum Religioſorum non ſit de obediendo Epiſcopis, ſed proprijs Prælatis, ſolùm poterunt illis eſſe ſubiecti, ſicut alij Clerici ſeculares, ac per conſequens, non quoad obſeruantias Regulares, ſed ſolùm quoad diſciplinam Eccleſiaſticam, ſicut prædicti Clerici. Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.1.num.12.* contra Petrum de Ledeſma *2.tom.Summ.tract.10.cap.7.not.2.*

5 Huic Priuilegio Exemptionis non poſſunt renunciare Religioſi ſaltem particulares. Eò quòd illud datum eſt in honorem ſtatus Religioſi, & conſequenter noceret iuri Religionis, qui illud renunciare tentaret. Præſertim cum Papa in Bullis exemptionum Regularium non ſolùm dicat ſuſcipere eos ſub eius, & Sedis Apoſtolicæ protectione, ſed dicat *immediatè nobis ſubijcimus,* quo denotatur,Pontificem ſe conſtituere immediatum Superiorem Iudicem Ordinarium, & quaſi Epiſcopum Regularium. Rodriguez *tom.2.q.63. art.*10. Laurentius Peirinis *tom.1. de priuileg.Minim.in Conſtit.Sixti V.§.7.*

6 Nihilominus Religioſi, etiam exempti, & non ſubditi Epiſcopis, poſſunt ab illis diſpenſari in irregularitatibus, & abſolui à Cenſuris Epiſcopis ſpecialiter,& priuatiuè reſeruatis. Vnde poſſunt ab illis abſolui, & diſpenſari in irregularitatibus, & ſuſpen-

ſpen-

ſpenſionibus ex delicto occulto prouenientibus, iuxtà Decretum Concilij Trid. *ſeſſ.* 24. *cap.* 6. quod ſolis Epiſcopis competere diximus *cap. præced. nu.* 15. Ratio eſt, quia licet Religioſi ſint exempti ab Epiſcopis quoad Iuriſdictionem ordinariam; quoad actus tamen proprios Epiſcoporum, & in quibus non ſubduntur Iuriſdictioni ſuorum Prælatorũ, quales ſunt huiuſmodi abſolutiones, & diſpenſationes, poſſunt eſſe illis ſubiecti. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *nu.* 12. Sanchez *lib.* 4. *in Decalog. cap.* 39. *nu.* 32. Cornexo *tom.* 2. *in* 3. *par. de Irregularit. diſp.* 3. *dub.* 5. Imò ad hunc effectum non requiritur licentia, vel voluntas Prælati, tum quia Religioſus vtitur iure ſuo, & in re conducente ad ſalutem animæ ſuæ. Licet quando huiuſmodi diſpenſationes, vel abſolutiones poſſunt obtineri à proprio Prælato ratione alicuius priuilegij, vel aliundè, non debent, & forſan non poſſunt, peti ab Epiſcopis. Quia hoc videtur cedere aliquo modo in dedecus Religionis. Præſertim, quia eſt probabile, quòd eò ipſo quod Prælatus exemptus habet poteſtatem diſpenſandi, habet etiam Ius, vt nullus ſe intromittat circa ſuum ſubditum. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *nu.* 13. *&* 15. *&* *cap.* 23. *nu.* 3. *&* 4. Vbi etiam extendit hoc ad caſum neceſſitatis, in quo Religioſus non poteſt adire Prælatum ſuum.

7 Non obſtante etiam priuilegio exemptionis Regularium ab Epiſcopis, poſſunt ipſi Epiſcopi Parrochiales Eccleſias ad eoſdem Fratres ratione locorum ſuorum legitimè ſpectantes, quoad ea, quæ ad Parrochianorum curam, & Sacramentorum conſeruationem, adminiſtrationemquè pertinent (ſine tamen viſitatorum inſolito grauamine vel impenſa) viſitare, & illarum curam gerentes, & circa illam delinquentes, ſi Religioſi fuerint, iuxtà ipſius Ordinis Regularia inſtituta intra ſepta Regularis loci punire. Ita in Concilio Lateranenſi in Bulla Leon. X. quæ habetur in Bullar. *tom.* 1. *fol.* 509. Qualiter autem hoc ſit faciendum explicat Concilium Trident. *ſeſſ.* 7. *de reformatione cap.* 7. dicens, *Beneficia Eccleſiaſtica curata, quæ Cathedralibus, Collegiatis, ſeu alijs Eccleſijs, vel Monaſterijs, beneficijs, ſeu Collegijs, aut pijs locis quibuſcunque perpetuò vnita, & annexa reperiuntur, ab Ordinarijs locorum annis ſingulis viſitentur.* Ne autem in hoc ſit aliquis exceſſus, extat declaratio Sacræ Congregationis Concilij an. 1602. edita, vbi dicitur: Epiſcopos, aut alios locorum Ordinarios vigore cuiuſuis Decreti eiuſdem Concilij nullam habere facultatem quouis tempore in Monaſterijs, Domibus, & Eccleſijs Regularium exemptorum, quibus non imminet cura animarum perſonarum ſecularium, viſitandi Sacriſtiam, paramenta, vaſa

ſacra,

Digitized by Google

ſacra,altaria, et cętera huiuſmodi:aut etiã tabernaculũ,ſeu pyxidem,in qua Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum aſſeruatur. Flauius Cherub. *in Compend.Bullar.circa Bullam* 41.*Pÿ V*. Laurentius Peirinis *tom.*1.*priuil. Minim.circa Conſtitut.*2.*Sixti IV*. *§*. 10. referens etiam declarationem Cardinalium ad Archiepiſcopum Genuenſem. Præterea, cum propter Conſtitutionem Gregor.XV. *de exemptorum priuilegÿs,&c.* dubitatum fuerit, an liceat Epiſcopis viſitare altaria Regularium Eccleſiarum,quibus cura animarum perſonarum ſecularium non incumbit, aut loca, vbi in eiſdem Eccleſijs aſſeruatur SS. Euchariſtiæ Sacramentum, vel vbi audiuntur confeſſiones perſonarum ſecularium. S. Congregatio reſpondit: *Epiſcopis non licere in vim eiuſdem Conſtitutionis*. Vide 4.tom.Bullar. *poſt Conſt.*18.*Gregor.XV*.& Gauantum *in Man.Epiſcop.verb.Regularium Iura ſub Epiſcop.num.*54.

8 Ex eodem Concilio Tridentino *ſeſſ. 6. de reformatione cap.* 3. ſic habetur. *Nemo Regularis extra Monaſterium degens,etiam ſui ordinis priuilegÿ prætextu,tutus cenſeatur, quo minus ſi deliquerit, ab Ordinario loci tanquam ſuper hoc à Sede Apoſtolica delegato ſecundùm Canonicas ſanctiones viſitari,puniri,& corrigi valeat.* Rodriguez 2.*tom.quæſt.Regul.quæſt.*63. *art.* 11. Quaranta *in Summ. Bullar.verb. exemptio*. Inferunt aliqui hoc Decretum intelligi ſolùm de Regular. degentibus extra Monaſterium, abſque licentia Prælati, nam qui extra Monaſterium degit cum licentia ſui Prælati, dicitur eſſe in Monaſterio. Laurentius de Peirinis *tom.*1. *priuileg. Minim.in Conſtitut.*2. *Sixti V*. *§*.11. *num.*22. Quid verò dicendum ſit de Religioſo intra Clauſtra Monaſterij degente,ſed extra illa notoriè delinquente,ex eodem Concilio Tridentino,& Clem.VIII.agemus infra *cap.*16.*nu.*26.*&* 27. Vide infra *num.*10.

9 Idem etiam Concilium *ſeſſ.*25. *cap.*11. præcipit, quòd in Monaſterijs,ſeu Domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſecularium,præter eas,quæ ſunt de illorum Monaſteriorum,ſeu locorum familia,perſonę tam Regulares, quàm ſeculares huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediatè in ijs,quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, Iuriſdictioni, Viſitationi, & Correctioni Epiſcopi,in cuius Diœceſi ſunt ſita. Nec ibi aliqui etiam ad nutum amouibiles deputentur,niſi de eiuſdem conſenſu, ac præuio examine,per eum,aut eius Vicarium faciendo,excepto Monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus, & exceptis etiam ijs Monaſterijs,ſeu locis,in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum ſedem ordinariam principalem habent,atque alijs Monaſterijs,ſeu Domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium Superio-

rio-

riores,iuriſdictionem Epiſcopalem, & temporalem in Parochos. & Parochianos exercent,ſaluo tamen eorum Epiſcoporum iure, qui maiorem in prædicta loca, vel perſonas iuriſdictionem exercent. Auguſtinus Barboſa *de offic.Parochi cap.2.num.152.* Vide etiam Henrriquez *lib.7.de indulgent cap.25. num.11.* Circa quod Decretum Concilij S.Congregatio declarauit, quòd *In Monaſterio,in quo Generalis alicuius Religionis Regularium ſedem ordinariam principalem habeat, licèt perſonæ ſeculares ſint in eodem Monaſterio curam animarum exercentes,quantùm ad ipſam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem ſpectat, nulli viſitationi, ſeu Iuriſdictioni Epiſcopi Ordinarij Diœceſis, in qua ipſum Monaſterium ſitum eſt,ſubiectæ ſint.* Laurent.de Peirinis *vt ſupra num.30.*

10 Præterea ex eodem Concilio Trident.*ſeſſ.7.cap.14.*ſic habetur. *In exemptorum cauſis Conſtitutio Innocentij Quarti, quæ incipit,Volẽtes,in generali Concilio Lugdunenſi edita,ſeruetur; quam eadem Sacroſancta Synodus innouandam cenſuit, & innouat. Addendo inſuper, quòd in Ciuilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum,Clerici ſeculares,aut Regulares extra Monaſterium degentes quomodolibet exempti, etiamſi certum Iudicem à Sede Apoſtolica delegatum in partibus habeant;in alijs verò,ſi ipſum Iudicem nõ habuerint,coram locorum Ordinarijs, tamquàm ad hoc ab ipſa Sede Apoſtolica delegatis cõueniri, & iure medio ad ſoluendum debitum cogi,& compelli poſſint,priuilegijs, exemptionibus, Conſeruatorum deputationibus,& eorum inhibitionibus aduerſus præmiſſa nequaquam valituris.* Pro quo aduertendum eſt primò, non dici extra Monaſterium degere Religioſum,qui cauſa Prædicationis, vel Confeſſionis, vel Eleemoſynæ, vel alicuius rei, ad tempus, & non permanenter, extra Monaſterium moratur. Laurent.de Peirinis *tom.1.priuileg. Minim in Conſtit.2.Sixti IV.§.11. nu.29.* Similiter,miſerabiles perſonæ, de quibus in hoc capite Concilium loquitur,ſunt,Viduæ,Pupilli,Orphani,Senes,Decrepiti, diuturno morbo fatigati,Puellæ pauperes nobiles,Peregrini, Aduenæ, Cæci,Mutilati membris,atque ſimiles. Rodriguez *tom.1.quæſt.Regul.quæſt.65. art.3.* Regulares autem intra Clauſtra degentes per hoc Decretum Concilij in nullo caſu poſſunt conueniri coram Ordinarijs. Ratio eſt,nam licet caput *volentes* (in quo Statuitur quòd Ordinarius loci poſſit procedere contra exemptos ratione delicti, vel contractus extra loca exempta factorum, vel rei ſitæ extra illa) innouatum ſit in hoc Decreto: tamen Paulus V. in Bulla,quæ habetur *tom.3.Bullar.num.34.*inter Bullas huius Pontificis,approbat Decretum S. Congregationis, in quo ad inſtantiam Procuratoris Generalis noſtri Ordinis ab eadem S. Congre-

gregatione declaratur : *Neque Conſtitutione in generali Concilio edita,quæ incipit* Volentes,*neque Decreto Concilij Tridẽtini ſeſſ.*14. *cap.7.comprehendi Regulares;ideoque eos,iuxta eorum priuilegia coram ſuis Superioribus,vel Conſeruatoribus eſſe conueniendos.*Gauantus *in Manual. Epiſcopor. verb. Iura Regular. ſub Epiſcop. num.* 55. Cui etiam conſonat declaratio alia S. Congregat. ann. 1573. in hæc verba. *Dubitatum fuit, an Regulares poſſint ciuiliter coram Epiſcopo à creditoribus ſuis conueniri. Et fuit reſponſum, quòd poſſint conueniri,ſi non ſint ſub Regulari obſeruantia;at ſi ſint ſub Regulari obſeruantia, non poſſunt conueniri coram Epiſcopo, quia habent proprium Superiorem,& nihil habent cum eis commune Epiſcopi propter exemptionem.*Nauarrus *comm.2.de Regular.n.63.* Rodriguez *tom.2.quæſt.Regul.quæſt.2.art.8.* Peirinis *tom.1.Priuileg.Minim.in Conſtit.2.Sixti IV.§.11.num.*30.

11 Item ex eodem etiam Concilio *ſeſſ.5.cap.1.Si Abbates negligentes fuerint* (ſcilicet in habendo lectionem S.Scripturæ in Monaſterijs, vbi commodè fieri queat) *Epiſcopi locorum, in hoc, vt Sedis Apoſtolicæ delegati eos ad id opportunis remedijs compellant.* Quaranta *in Summ.Bull verb.exemptio.* Sunt autem iſta remedia opportuna Excommunicatio, vt habet Rodriguez *tom.2. q.130. art.2.*Vide ſupra *cap.9.num.*48.

12 Præterea ex eodem Concil.*ſeſſ.25. de reformat. cap.*18. conceditur Epiſcopis,vt per Cenſuras poſſint procedere contra Regulares dantes, vel accipientes pro ingreſſu Nouitij aliquid per hæc verba. *Quin potiùs præcipit Sancta Synodus ſub Anathematis pœna dantibus,& recipiẽtibus,ne hoc vllo modo fiat;& vt abeuntibus ante profeſsionem omnia reſtituantur, quæ ſua erant, quòd vt rectè fiat,Epiſcopus etiam per Cẽſuras Eccleſiaſticas, ſi opus fuerit, compellat.*Rodriguez *tom.2.quæſt.Reg.quæſt.65. art.*11. De ſubiectione Regularium ad Ordinarios, quando ſunt extra Clauſtra Monaſteriorum,dicemus *cap.*16.præſertim *num.*17.& 26. De ſubiectione Confeſſorum, & Cõcionatorum ad Epiſcopos dicemus *cap.*19.& 20.Inſuper de ſubiectione Monialium dicemus *cap.*25. De ſubiectione quoque Religioſorum ad Epiſcopos, quoad dies feſtos celebrandos,& ad publicas proceſſiones accedendum,diximus ſupra *cap.9. num.*46.& 47. Vbi etiam *num.*29. de obligatione publicandi,& ſeruandi Cenſuras poſitas ab Epiſcopis.

13 Tenentur præterea Religioſi obedire Conſtitutionibus Synodalibus concernentibus actiones communes totius populi, & obſeruantiæ Regulari non derogantibus,vt de ieiunijs ſeruandis, celebrandis aliquibus feſtis, & alijs huiuſmodi; non quidem debito obedientiæ,cum Religioſi (loquor de exemptis) ſubditi non

ſint

Digitized by Google

ſint Epiſcopis, ſed debito, & iure naturali, quo ſicut partes, & membra illius populi, tenentur ſe toti corpori conformare. Vaſquez 1.2. *diſput.* 167. *num.* 33. Sanchez *lib.* 4. *in Decalog. cap.* 15. *num.* 21. Qui bene, & propter eandem rationem, dicit teneri Regulares obſeruare vota, & promiſſiones facta à populis, vel ciuitatibus, in quibus morantur. Conſtitutionibus autem Synodalibus, ſeu Epiſcopalibus, ſolùm concernentibus reformationem Clericorum, non tenentur Regulares, cũ nulla ratione illos comprehendant. Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Conſtit.* 2. *Iulij* 11. *nu.* 67.

14 In prædictis autem caſibus, in quibus Religioſi etiam exempti ſubduntur Epiſcopis à Concilio Tridentino, probabile eſt non poſſe compelli ad obediendum illis per Cẽſuras Excommunicationis, Suſpenſionis, &c. niſi forte hoc illis concedatur ab ipſo Concilio. Ratio eſt primò, quia quoties Concilium voluit dare hanc authoritatem Epiſcopis procedendi per Cenſuras contra Religioſos exemptos, id explicuit, vt in *ſeſſ.* 25. *cap.* 16. contra dantes, aut recipientes aliquid pro ingreſſu Nouitiorum, & *c.* 5. *eiuſdem ſeſſionis* pro reſtituenda, & conſeruanda clauſura Sanctimonialium, *& ſeſſ.* 22. *in Decreto de obſeruandis, & vitandis in celebratione Miſſæ*. Ergo ſignum eſt in alijs locis, & caſibus, in quibus non explicuit talem authoritatem concedi Epiſcopis ſupra Religioſos exemptos, noluiſſe illam habere. Sanchez *lib.* 7. *de Matrimon. diſput.* 33. *num.* 22. *& lib.* 6. *in Decalog. cap.* 1. *num.* 14. Secundò propter multa priuilegia, quæ ad id habent Mendicantes, præſertim Carmelitæ, vt infra dicetur à Sixto IV. & Societas Ieſu à Pau. III. ann. 1549. vt videre eſt in Comp. priuileg. *nu.* 23. *&* 24. Specialiter locorum Ordinarios, ſeu Prælatos non poſſe ſententias excommunicationis, ſuſpenſionis, aut interdicti in Religioſos promulgare, conceſſit Martinus Quintus Fratribus Minoribus, quod idem habetur ſub nomine Eugenij Quarti. Refertur etiam de hoc Indultum Sixti Quarti eiſdem Fratribus Minoribus conceſſum. Eiuſdem tamen Sixti Quarti extat copioſiſſima Conceſſio Fratribus Carmelitanis: Quòd nullus Ordinarius, ſeu Legatus, quamcunque Superioritatem ſuper prædictos Fratres ſibi vendicare præſumat. Neque aliquis abſque ſpeciali commiſſione Sedis Apoſtolicæ faciente mentionem de verbo ad verbum de huiſmodi Indulto, valeat pronunciare, ſiue promulgare aliquas ſententias Excommunicationis, ſeu alias Cẽſuras ſuper eoſdem. Corduba *lib.* 3. *quæſtionum quæſt.* 43. Rodriguez *to.* 2. *quæſtionum Reg. quæſt.* 59. *art.* 5. Vide Bullam in Specul. Ordinis *fol.* 87.

15 Vn-

15 Vnde non poteſt Epiſcopus declarare excommunicatum Regularem tranſgreſſorem alicuius legis, propter quam impoſita eſt excommunicatio, ſiue à iure, ſiue ab homine, niſi hoc ſit illi ſpecialiter conceſſum. Ratio ſumitur ex exemptione Regularium, & priuilegijs adductis. Quod etiam extenditur ad caſum, in quo Regularis publicè perpetraſſet crimen, propter quod impoſita eſſet talis excommunicatio. Nauarrus *lib. 5. conſ. de ſent. excommunic. conſil. 2. num. 2.* Citatio etiam facta Regulari ab Epiſcopo, vt compareat, quando id non eſt illi conceſſum, eſt ipſo iure nulla, cum ſit à Iudice non competente; comparere tamen decet, & allegare priuilegium exemptionis, & ſic declinare. Henrriquez *lib. 7. de Indulgent. cap. 25.* Peirinis *tom. 1. de priuileg. Minim. in Conſtit. 2. Sixti IV. §. 10.*

16 Quamuis etiam Religioſi immunes, & exempti ſint à ſecularium Iudicum iuriſdictione, ita vt de ipſis, aut eorum bonis, aut rebus, non liceat Iudicibus ſecularibus iudicare, *cap. diligenter de foro compet. c. atſi Clerici de Iudicijs, & c. 1. cum ſequentib. 15. q. 1. & in Authent. ſtatuimus de Epiſcop. & Cleric.* Nihilominus non ſunt exempti à legibus ciuilibus, quæ non ſunt contra libertatem Eccleſiaſticam, ſed ad bonam Reipublicæ adminiſtrationem ſunt inſtitutæ. Ratio eſt, quia Religioſi, ſicut etiam aliæ perſonæ Eccleſiaſticæ, ſunt ciues, & membra Reipublicæ ſecularis, & ſubiacēt capiti, ſcilicet Magiſtratui, vel Principi ſeculari, ergo tenentur legibus illius. Victoria *de poteſt. Eccleſiaſt. quæſt. 2. tit. vtrum Eccleſ. ſint exemp. propoſ. 4.* Molina *tom. 1. de Iuſt. diſp. 31. concluſ. 6.* Illæ autem Leges Ciuiles dicuntur Eccleſiaſticæ libertati contrariæ, quę Eccleſiaſticis tollunt ea, quæ Iure diuino, Canonico, aut Imperiali maiori illis ſunt conceſſa, vt ſi trahantur ad ſecularem Iudicem, vel ſi Leges illæ tantùm pro Religioſis eſſent latæ, vt ſi feratur lex ne Monialis, aut Religioſus ſuccedat in hæreditatem Iure ſibi debitam, &c. Sotus *1. de Iuſt. q. 6. art. 7.* Subduntur autem Religioſi Legibus Ciuilibus ſolùm quoad vim directiuam: Cum non poſſint cogi à ſeculari Iudice, ſicut nec trahi ad ipſum. Rodriguez *1. tom. quæſtionum Regul. quæſt. 66. art. 2. concluſ. vlt.* Vnde magis hæc obligatio videtur oriri ex Iure Naturali, quàm ex poſitiuo. Vide dicenda *num. ſequenti*.

17 Similiter, licet Religioſi non ſubdantur pœnis taxatis per Leges Ciuiles, eò quòd, ſi tales pœnæ ſunt latæ ſententiæ, non poſſunt ligare illos, cum latæ non ſint à Iudice competenti, ſed à Iudice ſeculari, ſi verò ſint ferendæ, non ab ipſo Iudice ſeculari, ſed à Regulari imponendæ ſunt; (Vaſquez *1. 2. quæſt. 96. artic. 1. diſput. 167. fin.* Rodriguez *1. tom. quæſt. Regul. quæſt. 66.*

 art. 2.

Digitized by Google

art.2. §. 8. *regul.*) ſubduntur tamen Legibus Ciuilibus irritantibus contractus,& teſtamenta,niſi tali ſolemnitate, & modo fiãt. Eò quòd hæ irritationes non ſunt pœnę,ſed diſpoſitiones Legum ad conſulendum communi bono Reipublicæ. Vaſquez 1.2.*q.96. art.*1. *diſput.* 167.*fin.* Sanchez *lib.7. in Decalog. capit.3. num.* 20. Deinde ſtare debent Religioſi Legibus taxantibus pretia rerum. Cum enim ſint membra Reipublicæ, ſicut alij ciues, ſtare debent eiſdem communibus Legibus non contrarijs perfectioni ſtatui. Ac proinde ſubiacent Legi Ciuili prohibenti venationem certo tempore, aut extrahere triticum, vel granum extra Regnum,vel Prouinciam tempore penuriæ: Legique præcipienti occiſionem locuſtarum, & aliorum animalium, quæ demoliuntur meſſes, & vineas, & alijs ſimilibus. Rodriguez *tom.* 1. *quæſtionum Regul. quæſt.6. artic.*14. *& quæſt.66. artic.* 2. Nunquam tamen Religioſi tranſgreſſores Legum, ſeu Conſtitutionum Ciuilium deferendi ſunt ad Iudices ſeculares, ſed ad ſuos Prælatos, qui pro grauitate tranſgreſſionis;& ſcandali inde ſequti, illos punire debet. Aliter enim procedendo, contra Decreta in Bulla Cœnæ Domini fieret. Rodriguez *to.*1.*quæſtionum Regul. quæſt.66. artic.*2.§.*Nona regula*.

18 Quamuis aliqui putent nomine Ordinariorum, à quorum Iuriſdictione exẽpti ſunt Religioſi, intelligi etiam Legatos de Latere (Henrriquez *lib.7. cap.* 25. *num.* 5.) verius tamen eſt, Regulares non eſſe exemptos à Iuriſdictione Legati à Latere; Nam eſto, quòd aliqua Priuilegia Religionum Legatos etiam de Latere comprehẽdant,per litteras tamen Legationis,vt credo; derogantur. Harum litterarum tenori attendendum eſt. Laurent.de Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. circa Conſtitutionem ſecundam Sixti Quarti* §. 7.

19 Clerici non exempti delinquentes in Monaſterio Regularium,ſecundùm aliquos, non ſubijciuntur pœnis ab Epiſcopo impoſitis. Namper exemptionem loci Monaſteria Regularium ſunt quaſi extra Diœceſim exiſtentia. Azor. *tom.*1. *Inſtitut. Moral.lib.5. cap.25. quæſt.*4. Laurent. de Peirinis *vt ſupra.* Sed tu vide Eraſmum Cokier *in tract.de Iuriſdict.Ordin.in exemp. qu.*109. *&* 110.

20 Non poſſunt cogi Religioſi ab Epiſcopis ad aſſiſtendum ſynodis Diœceſanis, exceptis Regularibus, qui curam animarum in Eccleſijs tenent. Ratio primæ partis eſt, quia Concilium Tident.*ſeſſ.*24.*cap.*2. expreſsè excipit eos ab hoc onere, qui *Capitulis Generalibus ſubduntur.* Ratio ſecundæ, quia prædicti ſubſunt correctioni, & viſitationi Epiſcopi, vt conſtat ex eodum

Conc.

Digitized by Google

Conc. Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 11. ergo debent etiam cum illo aſſiſtere ſynodis, vt informent, & informentur de neceſſarijs circa regimen animarum. Azor. *tom.* 2. *Inſtitut. Moral. lib.* 3. *capit.* 47. *quæſt.* 3. Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Conſtitut.* 2. *Iulij II.* §. 25. *num.* 64.

21 Suſpenſio generaliter lata in Clericos, niſi ex verbis, aut alijs circumſtantijs ad ſeculares tantùm limitetur, comprehendit etiam Regulares, ſi lata ſit ab habente poteſtatem ſuper illos. Ratio eſt, quia etiam Regulares ſunt verè Clerici, & Eccleſiaſtici. Suarez *tomo* 5. *in* 3. *parte diſputat.* 28. *ſection.* 2. *numero* 8. *&* 9. Cornexo *tomo* 2. *in* 3. *parte tractat.* 5. *de ſuſpenſ. diſput.* 3. *dubio* 1. Inſuper communitas Religioſorum, vt talis, bene poteſt ſuſpendi, non autem excommunicari. Ratio eſt, quia excommunicatio eſt cenſura perſonalis, cum afficiat animam priuando illam interioribus bonis, ſuſpenſio verò non eſt talis, cum ſolùm priuet miniſterijs per ſe pertinentibus ad bonum commune. Suarez *vt ſupra ſectione* 3. *numero* 1. Cornexo *etiam*, *vt ſupra*. Vide dicta *num.* 14. *&* 15. & dicenda in ſequenti *num.*

22 Poteſt Epiſcopus coniugem inualidè profeſſum, puta ſi ſine conſenſu alterius coniugis profeſſionem emiſit, è Monaſterio extrahere, & cogere ne detineatur. Ratio eſt, quia hoc non tam eſt agere contra priuilegiatos, quàm exercere proprium munus, quod eſt Matrimonij Iura obſeruari facere. Si tamen Religioſi illius Monaſterij habeant priuilegium, quòd non poſſint ab Ordinarijs excommunicari, ſuſpendi, &c. iuxta dicta ſupra *numero* 14. *&* 15. non poteſt Epiſcopus contra illos per Cenſuras procedere. Sanchez *libro* 7. *de Matrimon. diſputat.* 33. *numero* 21. *&* 23. Eraſmus Chokier *in tractat. de Iuriſdictio. Ordin. in Exempt. parte* 2. *quæſtione* 45. *numerò* 122. Poteſt tamen contra illos alijs pœnis Canonicis agere, vt putà depoſitione, collocatione in arctius Monaſterium, quod idem dicendum cenſeo de alijs caſibus, in quibus Epiſcopus procedit contra Regulares, & non per Cenſuras, de quibus in hoc capite. Sanchez *vt ſupra*. Henrriquez *de Indulgent. libro* 7. *capit.* 25. *numero* 7.

23 Indulgentiæ, quas Epiſcopi concedunt proſunt Religioſis exemptis. Quia cum exemptio ſit inducta in fauorem Religioſorum non debet illis aliquod incommodum, aut læſionem afferre, quod ſecus eſſet, ſi Indulgentias Epiſcopales lucrari non poſſent. Nauarrus *tractat. de Indulgent. notab.* 31. *numero* 12. *verſiculo addo* 7. Bellarminus *tractat. de Indulgent. lib.* 1. *cap.* 11. *quæſt.* 3. *verſic. quare cum*.

Digitized by Google

24 Regulares non poſſunt compelli ad teſtimonium ferendum in cauſis Ciuilibus, niſi quando veritas aliter haberi non poteſt. Ita enim habetur *in cap. cum ſuper, & cap. dilectorum de teſt. cog.* Quo etiam caſu poſſunt compelli à ſuis Superioribus Regularibus ad teſtificandum coram Iudice Laico, vel Eccleſiaſtico; intereſt enim multum Reipublicæ, vt veritas pateſiat. Rodriguez *tom. 2. quæſt.* 10. *art.* 2. Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Conſtitut.* 2. *Iulij Secundi numero* 147. Qui bene habent, quòd in cauſa ſanguinis non poſſunt Regulares compelli ad teſtimonium ferendum, etiam quando veritas aliter haberi non poteſt, quod intellige in cauſa ſanguinis ad condemnandum, non pro liberatione. Regulares autem eſſe idoneos teſtes, tàm in cauſis Ciuilibus, quàm Criminalibus ſui Monaſterij probat Rodriguez *tomo 2. quæſtione* 11. *articulo* 1. Peregrinus *prima parte Compend. priuileg. ſui Ordinis tit. teſtimonium*.

25 Poſſunt emptores gabellarum exigere à Regularibus Iuramentum, quod res, v. g. triticum, vinum, &c. quæ per Duanam tranſeunt nomine dictorum Regularium, ſint ipſorum, & ad ipſorum vſus deputatæ; & tenentur dicti Regulares ad mentem dictorum exigentium Iuramentum iurare, non vtendo aliqua æquiuocatione. Ratio eſt, quia licet abſolutè non poſſint Iudices, maximè ſeculares, compellere ad Iurandum Regulares, ſuppoſito tamen quòd velint iſti res illas, quas dicunt eſſe ad vſum proprium, ſine ſolutione gabellæ relaxari, æquitas Iuſtitiæ poſtulat, vt poſſint ad iurandum compelli. Silueſter *verb. Iuramentum* 3. *quæſt.* 2. *& verb. mendacium quæſtion.* 6. Sanchez *lib.* 3. *in Decalog. cap.* 6. *num.* 35. Pro hoc autem puncto, & præcedenti, vide Bonacinam *de Præceptis Decalogi diſp.* 4. *punct.* 9. *§.* 1. *per totum*, vbi tractat, qualiter interdicatur Sacerdotibus, & Prælatis iurare in Iudicio, & in quibus caſibus. Pro dictis etiam in toto hoc capite vide Gauantum *in Manuali Epiſcopor. verb. Regularium Iura ſub Epiſcopis per totum*.

Digitized by Google

De Religioſis quoad Obligationem recitandi Diuinum Officium.

CAP. XII.

1 OFFICIVM Diuinum dicitur ſeries horarum Canonicarum ab Eccleſiaſticis ex præſcripto Eccleſiæ certis temporibus recitandum, ex antiquiſſima Apoſtolorum, & Patrum traditione, ipſiuſque Eccleſiæ ſanctæ Inſtitutione. Thomas Vualdenſis *de Sacramentalib.tom.3.tit.de Horis Canonic.à cap.20.*

2 Ad illud ſoluendum tenentur omnes Religioſi in Sacris Ordinibus conſtituti. Ex *cap. presbyt. de celebrat. Miſſ. & ex cap. dolentes etiam de celebrat. Miſſ.* Et ex antiquiſſima conſuetudine. D. Thomas *quodlib.6.art.8.* Sotus *lib.10. de Iuſt.q.5.art.3.*

3 Tenentur etiam ad Officium Diuinum Religioſi profeſſi Choro deſtinati, etiam ſi in ſacris Ordinibus conſtituti non ſint. Ratio eſt, quia licet ad id non obligentur ratione profeſſionis, cum tantùm Vota Religionis fuerint profeſſi, non autem recitare Officium Diuinum; neque etiam ex præcepto aliquo Eccleſiæ, cum non extet textus de tali præcepto; nihilominus antiqua, & laudabilis Religionum conſuetudo ad id illos obligauit. Ioann. Medina *C.de orat.q.7.* Caietan. *in Summ.verb.hora §.1.* Vnde ſi in aliqua Religione talis conſuetudo non ſit, qualis dicitur eſſe in Societate Ieſu, non erit talis obligatio. Graffis *1. par. Deciſion. lib.3. cap.5.num.89.* Prædicti verò Choro deſtinati, ſi ad Conuerſos fuerint deiecti, non amplius tenebũtur ad Diuinum Officium. Quia ceſſat fundamẽtum talis obligationis. Laurentius de Peirinis *tomo 1. de Subdito quaſt.1.de Obedien. cap.24.§.3.*

4 Profeſſi autem, qui non ſunt choro deſtinati, v. g. Laici, ſeu Conuerſi Religionum, non tenentur ad Officium Diuinum. Cum nec ex vi profeſſionis Religioſæ, nec ex præcepto aliquo Eccleſiaſtico, aut conſuetudine ad id obligentur. Rodriguez *in Summ. cap.140.* Addens, quòd etiam ſi caſu dato, aliquis ex iſtis Ordinem ſacrum ſine licentia ſui Superioris ſuſciperet, non teneretur dicere Officium Diuinum, ſed laborare tantùm domeſticis operibus Religionis. Tenentur tamen Conuerſi, ſeu Laici Religionum ad dicendas certas orationes *Pater noſter, & Aue Maria* iuxta Inſtitutum Regulæ, vel Conſtitutionum, licet hæc obligatio *Regulariter* ſaltem non ſit ſub mortali. Sotus 10. *de Iuſtit.*

quæſt. 5. *art.* 3. Dixi *Regulariter*, quia Conuerſi Ordinis Minorum tenentur ſub mortali ad prædicta, ratione ſuæ Regulæ. Petrus Marchant *in expoſ. Reg. S. Franciſ. cap.* 3. *text.* 2. *tit.* 2. *q.* 1.

5 Nouitij autem Religionum (intellige niſi aliàs ſint in Sacris conſtituti) non tenentur ad Officium Diuinum, ſeu Horas Canonicas. Ratio eſt, tum quia reuera non ſunt Religioſi, nec in onerosis ſub hac voce comprehenduntur, tum quia nulla eſt lex, vel conſuetudo ad id illos obligans. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *de horis cap.* 17.

6 Religioſi verò, qui ad Officium Diuinum tenentur, etiam ſi ſint excommunicati, Suſpenſi, Interdicti, Depoſiti, aut Degradati ad idem Officium manent obligati. Ratio eſt, quia tales priuantur honoribus, non oneribus, recitatio verò Officij onus eſt, non honor. Nauarrus *in Summ. cap.* 7. *num.* 17. Cornexo 2. *tomo in* 3. *par. tract.* 5. *de Excomm. diſput.* 10. *dub.* 1. Addens cum alijs, excommunicatum recitantem Officium non poſſe dicere *Dominus vobiſcum*, quia hoc verbum denotat ipſum dicere Officium non vt priuatã perſonam. Vnde nec cum ſocio poteſt dicere Officium, quia hoc eſt cum alio in Diuinis communicare, quod eſt prohibitum illi. Cornexo *vt ſuprà* poſt alios.

7 Religioſi expulſi, ſi ſint in Sacris conſtituti, tenentur ad Officium recitandum ratione Ordinis Sacri, & præcepti Eccleſiaſtici adducti ſupra *num.* 2. Si verò non ſint in Sacris conſtituti, etiam ſi aliàs eſſent Choro deſtinati, non tenentur ad illud. Ratio eſt, quia quòd Profeſſi non Ordinati teneantur ad Diuinum Officium ſolùm eſt ex conſuetudine, non eſt tamen talis conſuetudo circa eiectos, præſertim, cum iam non ſint amplius aſtricti Choro, aut Religioni. Sotus 7. *de Iuſtit. quæſt.* 2. *artic.* 1. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 6. *num.* 12. Idem dico de Religioſis ad triremes damnatis, (licet Doctores aliqui omnino illos excuſent ab onere dicendi Horas Canonicas) illi enim ſi in Sacris ſunt conſtituti ad Officium tenentur, ſi illud commodè dicere poſſunt, ſin verò non ſint in Sacris, non tenentur. Propter rationem traditam. Bonacina *de horis Canonicis diſput.* 1. *quæſtione* 2. *punct.* 2. *numero* 3. De tranſeuntibus ad aliam Religionem, vide dicenda *cap.* 22. *nu.* 19. Monachus etiam habens facultatem viuẽdi perpetuò extra Monaſterium, vel vxorem ducendi, ſi in Sacris Ordinibus conſtitutus non ſit, immunis eſt ab onere dicendi Diuinum Officium. Quia, etſi talis verè Religioſus ſit, Regularis tamen non eſt, vnde non obligatur cõſuetudine Religionis. Sanchez *de Matrim. lib.* 8. *diſput.* 8. *num.* 11. Bonacina *vt ſupra nu.* 4. Qui bene ſecus dicit dicendum, cum Religioſus viuit extra

Con-

Digitized by Google

Conuentum ſolùm per aliquod tempus.

8 Tenentur etiam ad Officium Moniales, non quidem ex aliquo præcepto Eccleſiaſtico, cum tale non extet, ſed ex conſuetudine, vt docet communis ſententia. Nauarrus *de Orat. cap. 7. num. 2. & 5. argum. cap. 1. de Celebrat. Miſſ. & cap. final. 29.* Azor. 1. *p. lib. 10. cap. 6. quæſit. 1.*

9 Tenentur præterea omnes Eccleſiæ Regulares pſallere quotidie in Choro Horas Canonicas. Ita habetur *Clem. 1. de Regularib.* Licet autem hoc præceptum obliget vnamquamque Religionem magis, vel minùs iuxta modum ſui Inſtituti, probabiliſſimum tamen eſt obligationem hanc eſſe ſub mortali. Quia ita eſt communiter receptum. Suarez 2. *tomo de Relig. lib. 4. de Horis canon. cap.* 10. Cadit autem hæc obligatio præſertim in Prælatos Conuentuum, Monaſteriorum, ſeu Eccleſiarum Regularium, vt curent, quòd eius ſubditi ſatisfaciant huic muneri. Quia quoties obligatio aliqua cadit in corpus aliquod miſticum, talis corporis capiti, ſeu Prælato incumbit curare, vt adimpleatur. Suarez 2. *tomo de Relig. lib. 4. de Hor. Canon. cap.* 10. & 4. *tomo tractat. 8. lib. 1. cap. 11. num. 3.*

10 Quamuis omittens aliquam ex Horis Canonicis, aut partem notabilem Officij Diuini peccet mortaliter, vt tradunt communiter Doctores, eò quòd tranſgrediatur præceptum in re graui; omittens tamen vno die ſeptem Horas Canonicas, aut ſex, non peccat totidem peccata mortalia, ſed vnum tantùm. Eò quòd tantùm tranſgrediatur vnum præceptum, ſeu vnam obligationem, ſcilicet integrè dicendi Officium Diuinum. Nauarrus *de Orat. cap. 7. num. 6.* Qui autem Officium, vel partem notabilem Officij vnius diei non recitauit, non tenetur illud altera die recitare. Quia Officium eſt onus diei, & ita tranſit cum die, ſicut ieiunium, &c. Silueſter *verb. Hora §. 17.*

11 Attentio, ſeu deuotio eſt neceſſaria recitantibus Horas Canonicas, ſeu Officium Diuinum. Ex Innoc. Tertio *in cap. Dolentes de Celebrat. Miſſ.* per hæc verba: *Diſtrictè præcipimus in virtute Sanctæ Obedientiæ, vt Diuinum Officium, nocturnum pariter, ac diurnum, quantùm eis Deus dederit, ſtudioſè celebrent, pariter, & deuotè.* Sotus 10. *de Iuſt. quæſt. 5. art. 5. conc. 6.* Imò hoc præceptum attentionis, ſeu deuotionis eſt obligans ſub peccato mortali, niſi ex leuitate materiæ, quando ſcilicet eſt defectus attentionis ad pauca verba, vel paucos verſus, ſolùm ſit veniale. Suarez *tomo 2. de Relig. lib. 4. de Horis Canon. cap. 26.* Sufficienter autem adimpletur hoc præceptum attentionis ad Officium Diuinum ab eo, qui in initio Horæ Canonicæ proponit, & deſi-

derat ad illam attendere, taliemque voluntatem, & intentionem in progreſſu Orationis, ex propoſito, & conſultò non interrumpit. Quia ita interpretauit hoc præceptum maior pars virorum timoratæ conſcientiæ. S. Thomas 2. 2. *quæſt.* 33. *art.* 13. Sotus 10. *de Iuſtit. quæſt.* 5. *artic.* 5. Tunc autem cenſebitur quis retractare hanc voluntatem, quando aduertens ſe non attendere ad Orationem, ſed ad alia, non curat de hoc. Id enim eſt implicitè retractare voluntatem, quam primò habuit. Suarez *tomo* 2. *de Relig. lib.* 4. *de Horis cap.* 26. Addens bene ex Caiet. *in Summ.* Oportere, quòd aduertat ſe diuerti ab Oratione. Quod eſt præ oculis habendum ſcrupuloſis.

12 Dicere Horas Canonicas cum aliqua mutatione: aut corruptione, vel deglutiendo, aut ſincopando verba, ſyllabas, aut verſus, non ſolùm eſt peccaminoſum contrà *c. Dolentes de celebr. Miſſ.* ſed etiam erit peccatum mortale, quando ex tali modo dicendi Officium ſequitur non dici integrè quoad partem notabilem. Quia hoc eſt idem, ac omittere partem notabilem Officij, quod eſt peccatum mortale. Nauarr. *cap.* 10. *de Orat. nu.* 9. Suarez *tomo* 2. *de Relig. lib.* 4. *de Hor. Can. cap.* 13.

13 Pro ſcrupuloſis verò, qui non ex malitia, ſed ob aliam cauſam committunt aliquos defectus in pronunciando, ſeu proferendo Officium Diuinum, refertur Conceſſiò Leonis Decimi Fratribus Minoribus, quòd ſcilicet, dicendo Horas Canonicas, & alia Officia Diuina in Choro, vel extra, ſatisfaciant præcepto Capituli *Dolentes de Celebratione Miſſ.* de dicendo ſtudioſè pariter, & deuotè, ac etiam Regulæ ſuæ, etiam ſi propter aliquam fatigationem, vel aliam cauſam dicant ſedendo, aut deambulando, vel non integrè verba proferendo, prout ſcripta ſunt, propter negligentiam, aut imperitiam, aut malam pronunciationem naturalem, propter defectum linguæ; ſeu aliàs qualitercumque imperfectè dicant, aut cum animi diſtractione, ac ſenſuum vagatione, dum tamen non ex malitia hæc faciant. Et ſimiliter conceſſit, quòd, qui cum talibus malè pronunciantibus, vel alios ſupradictos defectus facientibus, dicunt Officium Diuinum, non teneantur reiterare ab alijs imperfectè dicta, aut ab eis, non integrè audita, propter diſtantiam localem, vel ſtrepitum, vel aliam cauſam, ſed ſatisfaciant præcepto Eccleſiæ, aut Regulę ſuæ, qualitercunque audiendo, quæ alij debent dicere, præſertim in Choro. Compend. priuileg. Mendic. *verb. Offic. Diuin. num.* 8. Rodriguez *tomo* 1. *quæſtionum Regul. quæſt.* 42. *articul.* 2. Hæc verò conceſſio (præterquam, vt dixi, ſolùm pro ſcrupuloſis, & timoratis intelligitur, non pro illis, qui ex malitia, id eſt voluntariè, malè,

& in-

& indeuotè recitant, ipſos enim non iuuat, vt ex intento, & verbis ipſius colligitur. (Miranda *in Manu. Prælat. tomo* 1. *quæſt.* 37. *artic.* 12.) Vlteriùs his temporibus nullius momenti eſt, quia videtur eſſe viuæ vocis oraculum, vt colligitur ex prædicto Compend. vbi annotatur o. paruo, quod eſt ſignum oraculi viuæ vocis. Omnia etenim viuæ vocis oracula, vt diximus ſupra *cap.* 3. *nu.* 21. ſunt iam reuocata. Vnde quatenus concedit aliquid ſupra ius commune nihil valet. Quid vero ſecundùm ius commune ſentiendum ſit, ex dictis, & dicendis conſtabit.

14 Recitare Officium Diuinum, vel partem eius notabilem exercendo aliquam actionem impeditiuam attentionis debitę, eſt peccatum mortale, vt ſi quis dum recitat, ſtudeat, pingat, ſcribat, &c. Ratio eſt, quia hoc eſt idem, ac voluntariè non habere debitam attentionem. Si autem talis actio non impediat ſimpliciter attentionem debitam, vt eſt veſtiri, deambulare, &c. tunc ſolùm erit peccatum veniale. Quia eſt aliqua irreuerentia ita loqui cum Deo, & quia impeditur perfecta attentio. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *de Hor. Canon. cap.* 26. *num.* 21. Aliquando autem nec erit hoc peccatum veniale, quando ſcilicet eſt neceſſitas ita faciendi, & fiunt prędictæ actiones cum magna attentione ad Officium Diuinum. Rodriguez *tomo* 1. *quæſtionum Regul. quæſt.* 42. *art.* 2. Hinc recitans Officium Diuinum poteſt ſimul ſatisfacere præcepto audiendi Miſſam, ſaltem ſecundùm aliquos. Eò quòd iſta duo ordinantur ad eundem finem, ſcilicet ad vacandum Deo. Tolet. *lib.* 2. *Summa cap.* 13. Similiter, qui peragit ea, quæ conducunt ad celebrationem Officij, vt ſunt pulſare organa, thurificare altare, ponere, aut tollere libros pro cantu, &c. Propter eandem rationem. Rodriguez *in Summa cap.* 142. *num.* 2. Intellige tamen, dum modò hæc facientes etiam recitent Officium quàm attentè potuerint.

15 Omnes Horæ Canonicæ, ſiue quæ publicè, ſiue quæ priuatè recitantur, dici debent debitis, & ſtatutis temporibus, ſcilicet, à ſolis occaſu vſque ad ortum, Matutinum; Prima poſt ortum ſolis; Tertia, Sexta, & Nona ante prandium, ſeu Meridiem; Veſperæ poſt Meridiem (ſecluſa quadrageſima, in qua ante prandium dici debent) & Completorium prope noctem. Ita colligitur *ex Clem.* 1. *de celebrat. Miſſ. & ex cap.* 1. *decretal. eodem tit.* adiuncta conſuetudine Eccleſiæ. Sotus *lib.* 10. *de Iuſtit. & iure quæſt.* 5. *artic.* 3. Nauarr. *de Orat. & Hor. Canonic. cap.* 3. *num.* 45. Vnde Horas publicas, quæ in Choro dicuntur, ſine magna cauſa non dicere temporibus ſtatutis, credo eſſe graue peccatum, propter Eccleſiæ conſuetudinem. Secus quando priuatim dicuntur,

ſi enim

Digitized by Google

ſi enim nulla cauſa ſubeſt, erit tantum veniale, cauſa tamen aliqua ſubſiſtente, nullum peccatum. Quia ita etiam conſuetudine apud timoratos habetur. Sotus 10. *de Iuſtit. quaſt.* 5. *articulo* 3. Nauarr. *de Orat. & Hor. Canonic. cap.* 3. *numero* 73. Poteſt etiam dici Matutinum ſequentis diei non ſolùm poſt occaſum ſolis, ſed etiam ante illum, dictis Veſperis, & Completorio, quinque horis poſt meridiem, ſiue in hyeme, ſiue in æſtate. Quia ita etiam conſuetudine receptum eſt apud multos, etiam Romæ. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *cap.* 27. Pro quo etiam referuntur aliquæ conceſſiones factæ Regularibus, quibus ſi certæ ſint, & non ſint viuæ vocis oracula, quæ iam ſunt annullata, vt dixi *num* 13. tollitur omnis ſcrupulus. Rodriguez *tomo* 1. *quaſtionum Regul. q.* 42. *articul.* 18.

16 Poſſunt extra Chorum ſeparatim dici Matutinum, & Laudes. Cum de hoc nulla ſit prohibitio Iure communi. Nauarrus *cap.* 23. *numer.* 64. Quando autem ſeparantur dicenda eſt Oratio Feſti, Pater noſter, & Aue Maria in fine Matutini. Eò quòd tunc ſit Matutinum diuerſa Hora à Laudibus, & ita debet finiri ſicut aliæ Horæ Canonicæ. Nauarrus, & alij. Cauſa etiam rationabili ſubſiſtente poſſunt per aliquod tempus ſeparari Nocturni Matutinales. Propterea quòd antiquitus ita fiebat, & de hoc nulla eſt prohibitio. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *de Hor. Canon. cap.* 6. *num.* 10. Alias autem Horas Canonicas interrumpere notabiliter, ſine rationabili cauſa non licet. Eò quòd vnitas vnius cuiuſque Horæ Canonicæ ſpectat ad ritum recitandi illam, ab Eccleſia præſcriptum. Hæc verò culpa quandoque erit venialis, quandoque mortalis, quod petendum eſt, tum ex temporis interruptione, tum ex cauſa, & fine illius. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *de Hor. Canon. cap.* 24. *à num.* 6. Qui autem interrupit Officium, cauſa aliqua rationabili ſubſiſtente, non eſt neceſſe repetat recitata, aut quòd incipiat à principio Horæ Canonicæ. Aragon. 2. 2. *quaſt.* 83. *articul.* 12. Rodriguez *in Summa cap.* 141. *num.* 3.

17 Inuertere ordinem dicendarum Horarum, vt ſi dicatur Prima ante Matutinum, vel Veſperæ ante Nonam, quando ſit propter rationabilem cauſam nullum eſt peccatum: ſine illa tamen, vel propter incuriam, aut negligentiam ſolùm erit veniale. Quia ita fere communiter interpretatur hoc præceptum Eccleſia. Sotus 10. *de Iuſtit. & Iure quaſt.* 5. *artic.* 3. Nauarrus *de Orat. & Hor. Canon. cap.* 3. *numer.* 65. Grauius autem peccatum, etſi veniale, videtur, dicere Matutinum ſequentis diei ante perſolutum Officium diei præſentis, iuſta aliqua cauſa non interuenien-

ueniente. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *cap.* 24. *num.* 3.

18 Quilibet Religioſus tenetur dicere Horas Canonicas iuxta Breuiarium pro ſuo Ordine approbatum. Ita ſumitur *ex cap. de ijs, & cap. placuit diſt.* 12. Caietanus *verb. Hora §.* 2. Hæc obligatio eſt ſub mortali. Propter pœnas graues, quæ in dictis Iuribus ponuntur. Sotus 10. *de Iuſtit. & Iure quæſt.* 5. *articul.* 4. Vnde Religioſus Carmelita, aut alius, proprium Breuiarium habens, non poteſt vti Breuiario Romano. Ratio ſumitur ex Pio V. qui in Bulla quadam *Quod à nobis* Ann. 1568. edita, præcipiens ab omnibus recitãdum eſſe Officium Diuinum per Breuiarium Romanum ab ipſo approbatum, & correctum, eximit ab hac obligatione eos, qui vel ex inſtitutione, vel ex conſuetudine excedente ducentos annos alijs Breuiarijs vſi fuerint. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *de Hor. Canonic. cap.* 23. *nu.* 9. Neque obſtat quòd ibidem Pontifex dicat *Eiſdem, ſi fortè hoc noſtrum* (intellige Breuiarium *(quod modò promulgatum eſt, magis placet, dummodò Epiſcopus, & vniuerſum Capitulum in eo conſentiant, vt id in Choro dicere, & pſallere poſſint permittimus.* Ex quo inferunt aliqui authores poſſe Religioſum, qui non tenetur vti Breuiario Romano, vti illo extra Chorum, etiam ſine conſenſu Superioris, & Capituli, propter iſtam conceſſionem Pij V. Nauarrus *lib.* 3. *Conſil. tit. de Celebrat. Miſſ. conſil.* 15. Rodriguez *tomo* 1. *quæſtionum Regul. quæſt.* 42. *articl.* 13. In hoc tamen attendenda ſunt conſuetudo, & particularia iura Religionum ſpeciali Breuiario vtentium. Lege pro Carmelitis Bullam Gregor. XIII. in principio Breuiarij ipſorum poſitam.

19 De Religioſis autẽ aſſumptis ad dignitates extra Ordinem, putà Cardinalatũ, Epiſcopatum, Abbatiam, Parochiam, &c. an teneantur dicere Officium Diuinum iuxta ritum ſuæ Religionis, an verò Eccleſiarum, quibus præficiuntur, dicimus *cap.* 17. *num.* 11.

20 Mutare qualitatem Officij, vel Ordinem Breuiarij, recitando ſcilicet de Sancto, eo die, quo debet celebrari de feria, aliqui volunt non eſſe peccatum mortale, ſaltem ſi per duas, aut tres vices hoc fiat. Rodriguez *tomo* 1. *quæſt.* 42. *art.* 8. Miranda *tomo* 1. *quæſt.* 37. *art.* 13. Verius tamen eſt talem immutationem facere, eſſe peccatum mortale in ſuo genere, niſi magna aliqua neceſſitas vrgeat id faciendi, quia ſic faciens contrariatur intentioni Eccleſiæ, quæ non vult aliter recitare Officium Diuinum, niſi iuxta Ordinem in Breuiarijs approbatis diſpoſitum. Suarez *tomo* 2 *de Relig. lib.* 4. *de Hor. Canon. cap.* 23. *à num.* 11. Toletus *in Summa lib.* 2. *cap.* 13. Idem dico de mutatione ritus in Officio dicendo, vt ſi celebretur duplici ritu Feſtum, quod non eſt niſi ſemidu-

Digitized by Google

miduplex, aut ſimplex. Pontifices enim, qui præcipiunt vti aliquo Breuiario non ſolùm præcipiunt ſubſtantiam Feſtorum, ſed etiam modum, & formam, quibus celebranda ſunt. Gauantus *in Comm. in Rubric. Miſſalis*. Auguſtin. Barboſa *de Offic. & Poteſt. Parochi cap.* 10. *num.* 13.

21 Religioſi vtentes Breuiario Romano non tenentur dicere extra Chorum Officium paruum B. Virginis, bene tamen in Choro in illis Eccleſijs, in quibus erat conſuetudo illud dicendi. Ita Pius V. in Bulla adducta ſupra *num.* 18. Vbi etiam illud recitantibus Indulgentias concedit. Rodriguez 1. *tomo quaſtionum Regul. quaſt.* 42. *artic.* 14. Extendit hoc de obligatione recitandi prædictum Officium ad Dominicas, & Feſta ſemiduplic. ſi adſit talis conſuetudo, Gauantus *in Comm. in Rubr. Breu. tom.* 2. *ſect.* 9. *cap.* 1. Vbi, & alia ad hoc. Religioſi autem non vtentes Breuiario Romano, (quales ſunt noſtri Carmelitæ,) tenentur ad id Officium B. Virginis, tam in Choro, quàm extra, ſi in eorum Religionibus ſit præceptum, aut conſuetudo illud dicendi. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *de Hor. Canon. cap.* 13. & 25. Thomas de Ieſu *in Expoſ. Regul. Carm.* 3. *par. cap.* 7. *dub.* 4. §. 1.

22 Ad Pſalmos etiam Pœnitentiales, Graduales, & Officium Defunctorum, quæ dicuntur aliquot diebus Aduentus, & Quadrageſimæ, non tenentur Religioſi vtentes Breuiario Romano. Quia ab hac obligatione illos exemit Pius V. in Bulla ſupra adducta, tam in Choro, quàm extra, Indulgentias nihilominus recitantibus illa concedens. Aragon. 2. 2. *quaſt.* 3. *art.* 12. *pag.* 856. Rodriguez 1. *tomo quaſtionum Regul. quaſt.* 42. *art.* 14. Religioſi autem non vtentes Breuiario Romano, ſed alio particulari, prout ſunt Carmelitæ, tenentur ad ſupradicta recitanda, ſi ad ſit præceptum, vel conſuetudo in Religionibus ipſorum illa dicendi. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *de Hor. Canon. cap.* 13. & 25.

23 Tenentur etiam Religioſi tam vtentes, quàm non vtentes Breuiario Romano ad dicendum Anniuerſarium Defunctorum die 2. Nouembris, ſcilicet Veſperas cum Matutinis, & Laudibus. Quia hoc Anniuerſarium eſt pars Officij, eo die præſcripti, ita vt beneficiatus, qui illud non recitaret, teneretur ad reſtitutionem fructus ad ratam. Suarez *de Hor. Canon. lib.* 4. *c.* 25. *num.* 8. & 9. Gauantus *in Comment. in Rubric. Breuiarij ſect.* 7. *cap.* 13. Vbi etiam, Matutinum Defunctorum in prædicto die, recitãdum eſſe manè, & non pridiè. Barboſa *de Offic. Parochi cap.* 10. *num.* 29. Tenentur etiam ad Litanias cum Precibus in die S. Marci, & tribus diebus ante Aſcenſionem Domini, ſi non aſſiſtant Proceſsionibus. Ratio eſt, quia ita præcipitur generaliter in

Bre-

Digitized by Google

Breuarijs,& iſte eſt vſus Eccleſiæ. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *de Hor. Can. cap.*25. Bonacina *de Horis Canonic. diſp.* 1. *quæſt.*3. *punct.*1. *num.*13.

24 Ad dicendum Ternaria Defunctorum, quæ ter in anno in Religionibus dici ſolent, videntur ſolùm obligari Religioſos ex Ceremoniali, Conſtitutionibus, aut Conſuetudine, & ita ex illis penſanda erit quanta ſit hæc obligatio.

25 Excuſantur à Diuino Officio perſoluendo, primò infirmi, quos notabiliter offendit, vel aggrauat recitatio. Palud. *in* 4. *diſt.*15. *art.* 2. Nauarr. *cap.* 25. *num.* 110. Deinde vrgenter occupati circa negotium publicum,quod notabiliter impediretur Officij recitatione, ita vt non poſſet fieri conuenienter ſi diceretur Officium Diuinum,v.g. Prædicatio, &c. Silueſter *ver.Hora §.*18. Et idem dico de vrgenter occupatis circa negotium, etiam priuatum,magni ponderis;vel etiam multùm occupatis circa curam infirmorum. Quia in his omnibus caſibus, vel ſimilibus non eſt credendum obligare Eccleſiam ad Officium Diuinum cum tanto diſpendio boni communis, vel particularis, proprij, vel alieni, ſi vtrique obligationi ſatisfieri non poteſt. Toletus *lib.* 2. *Summæ cap.*14. Carentia autem Breuiarij excuſat Religioſum ab Officio Diuino, quando ſine ſui culpa, fuit illi perditum, vel ablatum, v. g. in itinere, mari, &c. Quia tunc moraliter eſt illi impoſſibile recitare. Quando autem voluntariè, vel per negligentiam culpabilem amiſit Breuiarium, non excuſatur. Quia tunc non recitatio erit illi voluntaria in ſua cauſa. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.*4. *de Hor. Can. cap.*27.

26 Quotieſcunque autem Religioſus excuſatur ab Officio Diuino recitando, excuſatur etiam ab audiendo illud ab alio, qui illud recitet. Ratio eſt, quia præceptum impoſitum Eccleſiaſticis non eſt de audiendo, ſed de recitando Officio vocaliter, ſeu de illo pronunciando. Paludan. *in* 4. *diſt.* 15. *quæſt.* 5. *articul.* 5. Rodriguez *tomo* 1. *quæſtionum Regul.quæſt.* 42. *artic.* 10. Poſſunt tamen Religioſi etiam excuſati à recitando Officio obligari ad illud audiendum, vt præcipitur in Conſtitutionibus Carmelit.*p.* 1. *cap.*20. *§.* 1. Hæc tamen obligatio ſolùm erit quanta fuerit Conſtitutionum Religionis.

27 Qui propter aliquam cauſam, infirmitatem ſcilicet, magnam occupationem, &c. excuſantur à dicendo toto Officio Diuino, non tamen excuſantur à dicendis illa, vel illis Horis Canonicis, quas commodè dicere poſſunt. Sicut qui debet centum, & non poteſt ſoluere niſi decem, tenetur decem ſoluere, & ſicut, qui non poteſt ieiunare totam quadrageſimam tenetur ieiunare

illis

Digitized by Google

illis diebus, quibus poteſt. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *de Hor. Canon. cap.* 27. Qui tamen ab Officio Diuino ſunt excuſati, nullo iure tenentur ad dicendum aliquas Orationes, aut faciendum aliquod pium opus loco illius.

28 Cum Religioſis infirmis poterant Prælati Regulares in recitando Officio Diuino diſpenſare. Primò ex priuilegio conceſſo à Leone Decimo, ſcilicet, *quòd, ſiue propter febrem, aut dolorem intenſum, vel aliam infirmitatem Fratres fuerint grauati, ſatisfaciant dicendo pro Horis Canonicis preces, hymnos, Pater noſter, Aue Maria, vel alia iudicio Prælati, ſeu Præſidentis loci, aut Conuentus aſſignanda, & hoc quando Medicus corporalis (ſi commodè haberi poteſt) dixerit, infirmo eſſe ſuæ ſaluti nociuum recitare.* Sed quia hæc conceſſio fuit facta viuæ vocis oraculo, vt refert Compend. priuileg. Mendicant. *verb. Offic. Diuin.* 1. *num.* 10. ideo his temporibus vacat. Poterant etiam ſecundò id facere ex ampliori priuilegio Eugenij Quarti Monachis Benedictinis Hiſpaniarum, vt ſcilicet, quilibet pro tempore Abbas, Prior, ſiue Prælatus quorumlibet Monaſteriorum præfatorum, liberè poſſint diſpenſare cum omnibus, & ſingulis præſentibus, & futuris Monachis quorumcunque Monaſteriorum huiuſmodi, qui ſine tædio non poſſunt dicere Horas Canonicas, quòd tempore infirmitatis, vel poſt quàm conualuerint, loco horarum, ac Officiorum, ad quæ alias tenebantur, dicant aliquid certum ad arbitrium ipſorum Superiorum; & non teneantur ad illud Officium Canonicum. Ac cum Prelatis ipſis ſimili modo quilibet Presbyter Monachus per quemvis eorum eligendus, etiam diſpenſare poſſit. Sed etiam hæc Conceſſio fuit viuæ vocis oraculum, vt refertur in ipſo Compend. priuil. Mendic. *verb. infirmi Fratres nu.*8. & ſic nihil valet. Idem dico de alia conceſſione Martini V. facta Hieronymianis, propter eandem rationem. Nihilominus quartò pro infirmis, vel circa infirmorum curationem occupatis, ita vt non ſuperſit eis congruum tempus ad Diuini Officij recitationem, conceſſit Pau. III. Congregationi Clericorum Regularium S. Pauli Decollati, *Vt infirmitate, aut circa infirmos occupatione huiuſmodi durante, certum Pſalmorum, per ipſum Superiorem eis aſſignandorum numerum, non minùs ſeptem, aut ſex cum diuiſione, & orationem Dominicam ſepties, ac ſymbolum Apoſtolorum bis; grauiter autem ægrotantibus, Orationem Dominicam ſemel, ſalutationem Angelicam ſepties in die recitando, ſeptem Horis Canonicis, & toti Diuino Officio ſatisfeciſſe cenſeantur. tomo* 1. *Bullarij pag.*618. Quo priuilegio vti poſſunt Regulares, qui habuerint communicationem priuilegiorum cum prædictis Patribus.

Sine

Digitized by Google

Sine hoc tamen, aut alijs priuilegijs, infirmi, quos notabiliter offendit, vel aggrauat recitatio, excuſantur ab illa, vt diximus ſupra *num.* 25. Illi autem, quos non ita notabiliter, offendit, & aggrauat, ſi rationabilis cauſa diſpenſandi ſubſit, poſſunt, ſtando in iure communi, & ſecluſo priuilegio, diſpenſari à ſui Prælatis, ſicut & Clerici poſſunt diſpenſari ab Epiſcopis, cum Prælati Regulares habeant authoritatem quaſi Epiſcopalem. Epiſcopi autem diſpenſant cum ſuis ſubditis in præceptis Eccleſiaſticis, niſi quãdo ſpecialiter ex lege, vel conſuetudine talis diſpenſatio reſeruatur Papæ. Vide dicenda *cap.* 18. *num.* 55. Rodriguez *tomo* 1. *quæſt.* 42. *artic.* 5. Sorbus *in addit. ad Compend. priuileg. Mendicant. verb. Offic. Diuin.* 3.

29 Quando, verò res eſt dubia, an ægritudo Monachi excuſet illum ad Officio recitando, conſulendus eſt Medicus, & illius iudicio ſtandum. Nauarr. *in Man. cap.* 25. *num.* 100. *et de Orat. cap.* 11. *num.* 3. Si verò Medicus manet dubius, tunc requiritur, & ſufficit iudicium Prælati. Azor. *lib.* 10. *capit.* 13. Graſſis *lib.* 2. *cap.* 53. *num.* 2. Fugiendi tamen ſunt Medici parùm timorati, & qui magna facilitate huiuſmodi diſpenſationes ſolent concedere. Rodriguez *tomo* 1. *quæſtionum Reg. quæſt.* 42. *artic.* 7. Miranda *tomo* 1. *quæſt.* 37. *art.* 16.

30 Pro occupatis autem extat primò priuilegiũ Leonis Decimi conceſſum Fratris Minoribus, & per conſequens gaudentibus ipſorum priuilegijs, vt ſcilicet, poſsint Officia Feriarum, quæ ſunt prolixiora, anticipare, diebus quibus ſunt otioſi, & Officia Feſtiua, quæ ſunt breuiora, reſeruare in illos dies, quibus credunt ſe fore occupatos Concionibus, & Confeſsionibus; modò id non faciant in fraudem, ſed ad meliùs ſtudendum, prædicandum, & Confeſsiones audiendum. Nauarr. *de Orat. cap.* 19. *n.* 88. Rodrig. *tomo* 1. *quæſt.* 42. *artic.* 5. Nullus tamen eorum dicit, an hoc priuilegium ſit viuæ vocis oraculum, an non, ſi autem tale fuerit nihil valet iam, propter ſæpius dicta de reuocatione iſtorum oraculorum à SS. D. N. Vrbano. Secundò extat, hoc priuilegium Iulij II. Canonicis Regularibus ſancti Saluatoris. Volumus, quòd, qui ex præfatis Canonicis, adeò Monaſteriorum ſuorum Officijs occupati, vt in Choro intereſſe, & Officium Diuinum, vix ſine labore, & tædio dicere, ac ipſa eis ratione officiorum huiuſmodi incumbẽtia Charitatis opera implere nequeant, & qui ad Diuinum Officium huiuſmodi dicendum, adeo vel non docti, vel minus experti pro tempore exiſtunt, dummodo in Sacris non ſint Ordinibus conſtituti, licet profeſſionem emiſerint, tamen ad perſoluendum totum Diuinum Officium integrum mini-

minimè teneantur, ſed eorum Prælati, habita ſuorum ſuppoſitorum conſideratione, vltra Officium B. M. Virginis ad quod obligati remaneant, iuxta diſpenſationem eis creditam, ſi eorum animabus expedire videbitur, aliquid dicendum iniungant, quod cum animi alacritate valeant adimplere. Vide Bullam *to.* 1. *Bull.* Laertij Cherub. *fol.* 452. vbi etiam *fol.* 464. affertur ſimile priuilegium Leonis X. pro Camaldulenſibus.

31 Extat etiam priuilegium eiuſdem Leon. X. conceſſum Fratribus Minoribus, quòd ſcilicet, *ne mutuo ſe impediant in officio Diuino, aut alijs ſint faſtidioſi, quòd illa, quæ in Ordinario iubentur dici ſecretè ſub ſilentio, non teneantur proferre vocaliter, ſed ſatisfaciant dicendo mentaliter, aut legendo inter ſe librum.* Nauarrus *de Orat. cap.* 19. *num.* 88. Rodriguez *tomo* 1. *quæſtionum Regul. q.* 42. *art.* 4. Quia tamen hoc priuilegium fuit viuæ vocis oraculum, omniaque talia oracula reuocata ſunt à SS. D. N. Vrbano, vt diximus *cap.* 3. *num.* 21. ideo non poſſunt Religioſi vti tali priuilegio. Iure autem communi, ſufficit dicere Officium Diuinum ſecretò, dummodo formentur verba intra labia, & dentes, ibique diſtinctè proferantur, etiam ſi non audiantur. Peirinis *to.* 1. *priuileg. Minim. in Conſt.* 28. *Leon. X. num.* 4. Quod ſaltem eſt verum quando officium priuatè dicitur.

32 Pro Religioſis etiam occupatis in Prædicationibus, aut operibus pietatis, vtputà Confeſſionibus audiendis, aut S. Theologiæ, ac Canonum ſtudijs, aut infirmis, vel infirmis ſeruientibus extat Priuilegium Clem. VII. conceſſum Clericis Regularibus Theatinis, quòd ſcilicet, Superiores illorum poſſint diſpenſare *Super recitatione Diuinorum Officiorum, ad hoc quòd ipſi occupati, vel impediti, certum Pſalmorum per ipſos Superiores eis aſſignandorum numerum, non minùs ſeptem, aut ſex, cum diuiſione, ac Orationem Dominicam ſepties, ſymbolum Apoſtolum bis; grauiter autem ægrotantes Orationem Dominicam ſemel, & ſalutationem Angelicam ſepties in die recitādo, ſeptem horis Canonicis, & toti Diuino Officio ſatisfeciſſe cenſerentur.* Vide Bullam *tom.* 1. *Bullar. pag.* 606. Vide etiam Laurentium Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Conſt.* 28. *Leon.* 10. *num.* 9.

33 Ad tollendos abuſus in Officio Diuino recitando introductos S. Congregatio Rituum, hæc decreuit die 8. Aprilis 1628. ex mandato SS. D. N. Vrbani. Primò. *Non potuiſſe, nec poſſe locorum Ordinarios, tam Seculares, quam Regulares, addere Calendarijs etiam proprijs, Sanctorum Officia, niſi ea dumtaxat, quæ Breuiarij Romani Rubricis, vel Sacræ Rituum Congregationis, ſeu Sedis Apoſtolicæ licentia conceduntur.* Lege Gauantum *Comment. in*

Rubric.

Digitized by Google

Rubric.Breuiarij tom.2.ſect.1.cap.5. tit.2. num.9.& 10. Barboſam *de Offic.& Poteſt. Parochi cap.*10. *num.*13. Inſuper vetuit, & prohibuit *celebrari per totam Ciuitatem,vel Diœceſim, etiam de cuiuſque Ordinarij auctoritate, Miſſam,vel Feſtum cum Officio de Sancto, eo quòd in loco adſit Eccleſia Parochialis, vel Regularis, aut aliqua Reliquia, ſed tantùm in ipſius Sancti Eccleſia Titulari, ſeu vbi aſſeruatur inſignis Reliquia, & non alibi. Inſignes autem Reliquias declarauit eſſe Corpus, Caput, Brachium, Crus, aut illam partem Corporis, in qua paſſus eſt Martyr, modò ſit integra, & non parua, & legitimè ab Ordinarijs approbata*. Conſonat huic declarationi Ceremoniale Ordinis noſtri *lib.*2. *Rubric.*57. *num.* 5. Lege Gauantum *vt ſupra ſect.*3.*cap.*3.*nu.*5. Item reiecit, damnauit, & reprobauit eadem S.Congregatio *Miſſas, quæ circumferuntur à Sacra Congregatione non approbatas, Sancti Gregorij pro Viuis, & Defunctis, XV. Auxiliatorum, & de Patre æterno, & quaſcunque alias, exceptis ijs, quæ ſunt permiſſæ Regularibus tantùm, veluti Roſarij, Sanctæ Mariæ de Carmelo, & alias, ſicut etiam Officia ab eadem non approbata*. Quæ omnia decreuit, & obſeruari mandauit ſub pœnis contentis in Bullis Pij V. initio Breuiarij,& Miſſalis poſitis, quòd ſcilicet, non ſatisfaciant muneri recitandi Diuini Officij; Quò verò ad vtentes ſupradictis Miſſis, ſub alijs pœnis contentis in Indice Librorum prohibitorum ex Decreto Sacri Concilij Tridentini edito. Et, ne præmiſſorum ignorantia vllo vnquam tempore poſſit ab aliquo prætendi, neque obliuio poſſit irrepere, eadem S. Congregatio voluit, & mandauit, prout de facto video in Eccleſijs Vrbis obſeruari, Decreta huiuſmodi affigi in Sacriſtijs omnium Eccleſiarium, tam Regularium, quàm Secularium, etiam Patriarchalium, Metropolitanarum, Cathedralium, Collegiatarum, & aliarum quarumcunque in eiſque perpetuò affixa aſſeruari. Vide dicenda *cap.*21.*num.*21.*&* 22.& Auguſtinum Barboſam *de Offic.& Poteſt.Parochi c.*10. *n.*12. 17. *& ſequentibus*.

34 Item Gregorius XIII. in quodam Breui, quod incipit, *Paſtoralis Officij* ann. 1573. edito, aduertens, quòd in Eccleſijs Hiſpaniæ conceſſum erat, vt poſſent celebrare Officia propria Sanctorum illius Prouinciæ, illiq. ſint plures numero, ideo declarauit. Vnamquamque Hiſpaniæ Eccleſiam, eorum tantùm Sanctorum, qui in Breuiario non ſunt deſcripti, Officia propria celebrare poſſe, qui vel illius Diœceſis ſunt naturales, vel eius Eccleſiæ, ſeu Diœceſis ſunt Patroni, vel eorum Corpora, ſeu notabiles reliquiæ in ea Eccleſia, ſeu Diœceſi requieſcunt. De alijs verò Sanctis, etiam ſi ſint naturales, vel Patroni alterius Diœceſis, etiam

ſi illorum corpora, vel notabiles reliquiæ in aliqua Eccleſia alterius Diœceſis requieſcant, non celebretur Officium proprium, ſed ſeruetur ordo Breuiarij Romani. Et, quo die celebrabitur Feſtiuitas Patroni vnius Diœceſis, Religiones omnes teneantur eodem die in ſuis Eccleſijs intra limites illius Diœceſis exiſtentibus eamdem Feſtiuitatem celebrare, & in hoc cum Eccleſia Matrice ſe conforment. Quaranta *verb. Diuin. Officium.*

35 Item conceſſit, quòd quælibet Eccleſia, & Monaſterium Hiſpaniæ habens reliquias inſignes, putà caput, brachium, vel crus alicuius Sancti etiam alienigenæ non exiſtentis in Breuiario, vel de quo in dicto Breuiario fit tantùm commemoratio, poſsit illius Feſtiuitatem celebrare, & Officium duplex facere; & de alio Sancto eodem die occurrenti, ſi fuerit ſimplex, fiat commemoratio; ſi verò fuerit duplex, vel ſemiduplex, transferatur in primam diem ſimili feſto non impeditam. Quaranta *in Summ. Bullar. vt ſupr.* Vide ibi.

36 Aduerte etiam quòd Clerici Seculares, Regulareſue in Ciuitate, vel Diœceſi commorantes non tenentur recitare Officia propria Sanctorum illius Diœceſis, vel quæ de conſuetudine in eadem Eccleſia recitantur in choro. Gauantus *in Comment. in Rubric. tomo 2. ſection. 1. cap. 5. tit. 2.* Nec obſtat Gregor. XIII. *num.* 34. relatus; quia ibi loquitur de Patrono, & pro Eccleſijs Hiſpaniarum.

37 De Sancto cuius reliquia inſignis habetur, & approbata, fieri poteſt officium duplex. Iuxta dicta *ſupra num.* 35. Gauantus *in Theſauro 1. tomo par.* 1. *tit.* 11. De ſancto verò, cuius reliquia non inſignis habetur, ſi concedatur Officium, debet eſſe ſemiduplex, ad differentiam inſignis reliquiæ. Barboſa *de Offic. Parochi cap.* 10. *num.* 20. Item de Sancto Canonizato non poteſt fieri Officium extra propriam Eccleſiam ſine nouo decreto. Gauantus *in Theſaur. tomo 2. ſect. 2. cap. 2. num.* 30. Barboſa vt *ſup. num.* 21. Feſtum Patroni loci celebrari poteſt (imò, & debet) ſed ſine octaua, à Regularibus. Idem Gauantus 2. *tomo Theſau. ſect.* 1. *cap.* 5. *tit.* 2. *& in Man. Epiſcop. verb. Regular. iura ſub Epiſcopis num.* 28. Titulus altaris, ſeu Capellæ celebrandus eſt ſub ritu in Calendario deſcripto, ſi autem ibi non nominatur, ad illud altare celebrari poterunt Miſſę feſtiuæ cum *Gloria in excelſis*, ſed Officium nullatenus fiat ſine licentia Maiorum. Gauantus *ibidem ſect. 3. cap. 12. num.* 15. Auguſt. Barboſa *de Offic. & Poteſt. Parochi cap. 10. à num.* 17.

38 Quoties cadauera ad Eccleſias Fratrum Mendicantium deferuntur, officia mortuorum, ac reliqua munera, quæ in huiuſ-

modi

modi Monaſterijs fieri ſolent, non à Canonicis, neque Clero, ſed ab eiſdem fratribus obiri, ac peragi debent. Ita declarauit Sacr. Congregat. vt refert Peregrin. 2.*par. ſui Compend. tit. ſepultura in ſcholio* §.3. Laurentius Peirin. *to.1. priuileg. Minim. in Conſtitut.2. Iulij II* §.21.*nu*.57.

39 Circa cultum Sanctorum, qui ab Eccleſia Canonizati, aut Beatificati non ſunt, animaduerſione dignum eſt S.D.N. Vrbanum decreuiſſe in generali Congregatione Sanctæ, & vniuerſalis Inquiſitionis die 2. Octobris anno 1625. Vt habetur 4. *tomo Bullar. inter Conſtitutiones Vrbani num.*37. *Ne quorumuis hominum cum Sanctitatis, ſeu martirij fama quantacunque illa ſit, defunctorum Imagines, cum laureolis, aut radijs, ſeu ſplendoribus facta, & quodcunq. aliud venerationem, & cultum præſeferens, & indicans in Oratorijs, aut locis publicis, ſeu priuatis, vel Eccleſijs tàm Secularibus, quàm Regularibus cuiuſcunque Religionis, Ordinis, Inſtituti, Congregationis, aut Societatis, apponantur, antequam ab Apoſtolica ſede Canonizentur, aut Beati declarentur; &, ſi qua appoſita ſunt, amoueantur, prout eas ſtatim amoueri mandauit.* Ac pariter imprimi de cætero inhibuit libros eorundem hominum, qui Sanctitatis, ſiue martyrij fama, vel opinione, vt præfertur, celebres è vita migrauerint, geſta, miracula, vel reuelationes, ſeu quæcunque beneficia, tamquam eorum interceſſionibus à Deo accepta continentes, ſine recognitione, atque approbatione Ordinarij, qui in ijs recognoſcendis Theologos, alioſq. pios, ac doctos viros in conſiliũ adhibeat, & ne deinde fraus, aut error, aut aliquid nouũ, ac inordinatum in re tam graui committatur, negotium inſtructum ad Sedem Apoſtolicam tranſmittat, eiuſq. reſponſum expectet. Reuelationes verò, & miracula, aliaq. beneficia ſupradicta, quæ in libris horum hominum vitam, & geſta continentibus, hactenus ſine recognitione, atque approbatione huiuſmodi impreſſa ſunt, nullo modo approbata cenſeri vult, mandatq. ſua Sanctitas. Ad horum hominum ſepulchra vetuit etiam, ac inhibuit tabellas, atque Imagines ex cera, aut argẽto, ſeu ex alia quacũque materia tam pictas, quàm fictas, atque exculptas appendi, ſeu affigi, & lampades, ſiue alia quæcunque lumina accendi, ſine recognitione ab Ordinario, omnino prout ſupra, faciẽda; Sediq; Apoſtolicæ referenda, ac approbanda. Declarans, quòd per ſupraſcripta præiudicari in aliquo non vult, neque intendit ijs, qui aut per communem Eccleſiæ conſenſum, vel immemorabilem temporis curſum, aut per Patrum, virorumque Sanctorum ſcripta, vel longiſſimi temporis ſcientia, ac tolerantia Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinarij coluntur. Poſtea verò præcipiens Ordinarijs, & hæreticæ

Digitized by Google

prauitatis Inquiſitoribus,vt vigilent ne aliqua contra prædicta fiant, his pœnis afficit delinquentes. *Trangreſſores verò ſi Regulares fuerint, priuationis ſuorum officiorum, ac vocis actiuæ,& paſſiuæ,nec non,& Suſpenſionis à diuinis,ſi verò Clerici ſeculares,priuationis pariter ſuorum officiorum,Suſpenſionis à diuinis,& ab adminiſtratione Sacramentorum, executioneque ſuorum Ordinum reſpectiuè,alijſque arbitrio prædictorum Ordinariorum,ſeu Inquiſitorum pro modo culpæ infligendis pœnis plectendo. Qui autem libros impreſſerint, aut Imagines pinxerint, ſculpſerint, ſeu quoquomodo affinxerint,vel formauerint, cæterique artifices circa præmiſſa qualitercunque delinquentes,prædicta omnia amittant,& inſuper pecuniarijs,alijſque etiam corporalibus pœnis,iuxta criminis grauitatem eorumdem Ordinariorum, ſeu Inquiſitorum arbitrio afficiantur.* Poſtmodùm verò idem S. D. N. à quibuſdam reuocari in dubium accepit, an tabellas,& imagines, quas in poſterum offerri contigerit,recipere, & antea oblatas cõſeruare liceret?Pro quo Sãctitas ſua declarauit,*quòd ſicut nunquam prohibuit, nec ſua intentionis fuit prohibere oblationẽ,receptionemq; tabellarum,& Imaginum huiuſmodi:ita,vt nulli deinceps hæſitationi locus relinquatur,ſtatuit in præſentiarum,& decreuit, vt quoties ad aliquam Eccleſiam, aut Oratorium, locumve alium publicum Secularem,ſeu Regularem, tabellas,& Imagines,aliudve ſimile quiſpiam detulerit, ac interceſſione hominum inter Sanctos,vel Beatos non adſcriptorum,quamuis cum martyrij, vel ſanctitatis fama demortuorum,optata ſe impetrauiſſe dixerit,liceat Eccleſiaſticis perſonis Eccleſiarum, locorumvè prædictorum curæ Præpoſitis,tabellas,& Imagines, ſiuè pictas, ſiuè ex quauis materia fictas,atque alia quæcunque collata gratia fidem facientia,ſimul cum deferentis, aliorumq. qui conſcij fuerint atteſtationibus recipere,atque approbantibus Ordinarijs,ad quos referre ſtatim omnia teneantur, in ſecreto aliquo ſeorſum ab Eccleſia loco cuſtodire,ibidemque iam amota collocare, & aſſeruare, vt ſi quando Dominus talium virorũ merita Beatificationis,ſeu Canonizationis honore in terris decorare voluerit,extent huiuſmodi Sanctitatis qualeſcunque probationes Apoſtolicæ Sedis Iudicio tunc examinandæ.* Peirinis *tomo 1.priuil. Minim.in Conſt.3.Leo.X.*

40 Circa quæ primò aduertendum eſt, licere Sanctos non Canonizatos,neque Beatificatos, qui ſcilicet cum opinione ſanctitatis e viuis deceſſerunt priuatim colere, dum modò id non fiat aliquo modo ex prohibitis in hoc decreto. Cum hoc nullo iure ſit interdictum,quin à cõtrario videatur colligi ex *cap.2. de Reliq.& Vener. Sanct.* quatenus ibi prohibetur publicus cultus. Bellarm.*tomo 2.controu.4.lib.1.cap.10.* Sanchez *lib. 2. in Decalog. cap.43.*

cap.43.nu.3. Secundò licere eos priuatim inuocare. Propter eandem rationem. Azor. *par. 2. lib. 5. cap. 6. quaeſt.* 8. Tertiò non licere eis ſolemnes, aut publicas preces offerre, & multo minus templa, & altaria erigere, aut Sacra in eorum honorem dicere. Ex dicto *capit. 2. de Reliq. & Venerat. Sanctor.* Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minimor. in Conſtitut. 3. Leon. X. vt ſupra.*

41 Pro ijs autem, quæ Regulares poſſunt facere in ſuis Eccleſijs, extant ſequentes declarationes Sac. Congregat. Cardinalium Concilij miſſæ ad Eminentiſſimum Cardinalem Ludouiſium Archiepiſcopum Bononienſem, & Principem 2. Iulij ann. 1620. Cum enim à Sac. Congregatione quæſitum fuiſſet per Curatos illius Ciuitatis, Primò, an Regulares poſſent annunciare dies feſtos, & ieiunia in ſuis Eccleſijs ad altare in celebratione Miſſæ? Secundò, an poſſent recipere ea, quæ offeruntur, & dare pacem populo ad Miſſam? Tertiò, an poſsent portare pluuiale, aut ſtolam, per Parochiam extra Eccleſiam, aut Clauſtrum? Quartò, an quando vocantur ad ſepulturam mortuorum debeant accedere ad domum vbi eſt corpus defuncti, an verò ad Eccleſiam Parochialem, vbi Clerus congregari conſueuit, aut expectare in via? Quintò, an poſſent celebrare primam Miſſam in eorum Eccleſijs ante Miſſam Curati? Sextò, an poſſent infra Miſſam publicare ordinationes D. Cardinal. Archiepiſcopi, Matrimonia, & alia quæ occurrent? Septimò, an poſſent prædicare in eorum Eccleſijs tempore Aduentus, Quadrageſimæ, & infra annum, quando prædicatur in Eccleſia parochiali? Octauò, an poſſent extra eorum Eccleſias, aut Clauſtra, portare pluuiale, aut ſtolam, quando faciunt proceſsiones ſui Ordinis? Nonò, an poſſent in eorum Eccleſijs recipere mulieres ad purificationem poſt partum? Decimò, an cum fratres aliqui extra Monaſterium moriuntur, & à Curatis Sacramenta receperunt, poſſent ab eorum Superioribus ad ſuas Eccleſias deferri, Parochis inconſultis? Vndecimò, an quãdo moritur aliquis Superior Religioſorum, vel Magiſter, aut Cathedraticus, poſſent corpus illius portare per Ciuitatem per plateas, & alias Parochias cum muſica, & ritibus extraordinarijs, aut illi imponere pluuiale, ſine interuentu Parochi? Duodecimò, an Religioſi poſsint admittere ad celebrandum in ſuis Eccleſijs Presbyteros extraneos non habentes licentiam à ſua Illuſtriſs. Dominat. vel eius Vicario, ſi hoc prohibitum ſit ab eodem Illuſtriſsimo. Tertiodecimò, an poſſent recipere, triticum, vuas, ligna, & ſimilia, antequam Parochus receperit ſuas primitias? Quartodecimò, an poſſent in Hebdomada ſancta benedice-

re domos in Diœceſi exiſtentes, cum hoc ſit munus Parochi, vt habetur in nouo rituali Romano? Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Interpretum ad ſingula capita propoſita in hunc modum reſpondit. Ad primum. *Regulares non prohiberi dies feſtos, & ieiunia in ſuis Eccleſiis annunciare.* An verò ad id faciendũ cogi poſsint ab Epiſcopo tractat Barboſa *de Offic. Parochi cap.* 16. *num.* 26. Ad ſecundum. *Reſpondit poſſe, dummodò à perambulationibus per Eccleſiam, ac ſimilibus eleemoſynarum extorſionibus abſtineant.* Ad tertium. *Non poſſe.* Ad quartum. *Debere ad parochialem Eccleſiam accedere, vbi Clerus congregari conſueuit.* Pro quo vide Barboſam ibidem *cap.* 26. *n.* 63. *& ſequentib.* Ad quintum. *Prohiberi non poſſe, quominus Miſſa in Eccleſiis Regularium celebretur ante Miſſam parochialis Eccleſiæ.* Vide dicenda *cap.* 21. *num.* 17. Ad ſextum. *Non poſſe publicare Matrimonia.* Ad ſeptimum. *Poſſe, petita tamen benedictione ab Illuſtriſſimo Archiepiſcopo.* Ad octauum. *Non licere Regularibus huiuſmodi proceſſiones facere extra Eccleſias, & ambitum illarum.* Pro quo etiam vide alia apud eundem Barboſam *de Offic. & Poteſtate Parochi cap.* 12. *à num.* 13. Ad nonum. *Regulares non prohiberi in eorum Eccleſiis mulieres poſt partum ad purificationem admittere.* Ad decimum. *Regulares extra clauſtra decedentes poſſe ad eorum Eccleſias deferri, etiam Parochis inconſultis.* Barboſa *vt ſupra n.* 68. *cap.* 26. Ad vndecimum. *Non poſſe.* Ad duodecimum. *Non licere Regularibus in ſuis Eccleſiis ad celebrandum admittere Preſbyteros ſeculares contra prohibitionem Illuſtriſſimi Archiepiſcopi.* Ad tertiumdecimum. *Non eſſe id prohibitum Regularibus.* Ad quartumdecimum. *Non poſſe.* Vide circa hoc eundem Auguſtinum Barboſam *vt ſupra nu.* 12. *capit.* 12. Vide etiam Laurentium de Peirinis *tomo* 2. *priuileg. Minimor. in Conſtitution.* 7. *Pij V.* §. 10.

De

De obligationibus Regularium, quoad habitum Religioſum portandum.

C A P. X I I I.

1 QVAMVIS iuxta commune dictum, quod etiam approbat Concilium Trident. *ſeſſ.14. cap.6.* habitus non faciat Monachum; nihilominus, quia eſt ſignum Religionis, quam Religioſi profitentur, ideo aſtricti ſunt ſinguli ad portandum habitum Religioſum ſemper, & in omni ocaſione; ita vt contrarium facientes peccent quandoque mortaliter, quandoque venialiter, niſi in caſibus inferiùs aſſignandis. *Cap. 2. ne Clerici, vel Monachi in 6. ca.Vidua 20. quaſt. 1. & ca.Sanctimonialis d.23.*

2 Hinc Religioſi omnes temerè habitum ſuæ Religionis dimittentes ſunt excommunicati excommunicatione maiori nulli reſeruata, *in cap. 2.ne Cleric. vel Monach.in 6.* Comprehenditque hæc excommunicatio non ſolùm Religioſos illarum Religionum, quæ tempore huius legis erant, ſed etiam quoſcunque alios futuros. Lex enim generalis, & perpetua afficit non ſolùm natos, ſed & in poſterùm naſcituros. Bonacina *de Clauſura q. 2. punct.2. §.23.* Dicuntur autem temerè habitum dimittere, qui ſine iuſta, aut honeſta cauſa illum dimittunt. Vnde ſi quis Religioſus tranſiturus per loca Hæreticorum, aut Turcarum, aut aliorum hoſtium Religioſi habitus, habitum dimitteret, non incurreret hanc excommunicationem. Eò quòd tunc eſſet iuſta cauſa illum dimittendi. Suarez 5. *tomo in 3. par. diſput. 23. ſect. 4.* Nec etiam illam incurreret, qui ex ignorantia huius canonis habitum dimitteret, Quia dictio illa *temerè*, idem ſignificat, quòd ſcienter, iuxta dicta *cap.10. n.33.* Suarez *to.5. in 3. p. diſput.4. ſect.10. num.3.* Sanchez *lib.9. de Matrimon. diſp.32. num.* 38. Nec etiam incurret illam, qui eſt captiuus inter Turcas, ſi Turcæ non permittant portare habitum. Quia tunc eſt cauſa rationabilis dimittendi illum. Hieronym. Gratian. *in diſcipl. Regul.cap.3. §.1.*

3 Incurritur tamen hæc excommunicatio, etiam ſi is, qui dimittit habitum, non hoc faciat animo apoſtatandi. Eò quòd talis conditio non aſsignatur *in dicto cap. 2. ne Clerici*, nec includatur in dimiſsione habitus, cum poſsit eſſe aliquis apoſtata cum habitu, ſi recedat à Religione animo deſerendi illam in per-

Digitized by Google

petuum,& non apoſtata dimittendo illum, ſi relinquat illum non animo dicto. Palud. *in* 4. *diſtinct.* 18. *quaeſt.* 3. *artic.* 3. *num.* 41. Nauarrus *lib.* 5. *conſil. tit. de apoſtat. conſ. vnic.*

4 Incurritur etiam hæc excommunicatio, etiam ſi hæc habitus dimiſſio ſolùm ſit per aliquod tempus. Eò quòd deciſio textus *in dicto cap.* 2. *ne Clerici* loquitur abſolutè. Caietan. *in Summa verb. excommunicat. cap.* 61. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 8. *num.* 48. Si autem ſit per tam breue tempus, vt moraliter loquendo, ſecundùm prudentium æſtimationem, potiùs ſpoliatio, quàm dimiſſio habitus dicatur, non incurritur. Cum textus ſolùm loquatur demiſſione habitus, & cum ſit lex pœnalis non ſit extendenda vltra verborum proprietatem. Bañez 2. 2. *q.* 12. *art.* 1. *dub.* 2. Azor. *lib.* 12. *Inſtitut. Moral. cap.* 13. *quaeſt.* 5. *caſ.* 16. Quod intellige, etiam ſi fiat animo faciendi paruo illo tempore aliquam rem minus licitam, aut etiam illicitam, ſeu turpem. Propter eandem rationem. Nauarrus *in Summa cap.* 26. *nu.* 131. Azor. *tomo* 1. *Inſtit. Moral. lib.* 12. *cap.* 13. *quaeſt.* 5. *caſu* 16. Extenditur etiam ad illum, qui breui illo tempore dimitteret habitum cauſa diuagandi, aut eundi ad quemcunque locum. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 8. *nu.* 56.

5 Incurritur etiam hæc excommunicatio, etiam ſi habitus dimiſſio fiat intra Monaſterium. Quia textus dicti *capitis* 2. non petit Monachi euagationem extra Cænobium, ſed ſolam habitus dimiſſionem, maximè præbentem occaſionem ad vagandum, qualis eſt iſta. Silueſter *verb. excommunic.* 9. *capit.* 25. *num.* 55. Sairus *de Cenſuris lib.* 3. *cap.* 33. *num.* 19. Hinc dimittere Religioſum ſuum habitum, etiam in Monaſterio, & indui veſte fœminea propter ludum laruarum, vel aliquam comœdiam faciendam, quidam dicunt eſſe peccatum mortale. Si tamen fiat ob honeſtam recreationem, eutropeliam, vel alium honeſtum finem, debitiſque penſatis circunſtantijs, quantùm eſt ex ſe, & ſua natura non erit peccatum, ſaltem mortale; licet ſemper ſit periculoſum propter infirmitatem, & corruptionem naturæ. Graffis 1. *parte Deciſ. lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 77.

6 Incurret etiam hanc excommunicationem Religioſus, qui habitum ſuæ Religionis dimittit, & alterius Religionis induit. Ratio eſt, quia iſte talis verè comprehenditur in illo canone *c.* 2. *ne Clerici* cum verè habitum ſuæ Religionis dimittat. Bañez 2. 2. *diſput.* 1. *quaeſt.* 12. *art.* 1. Sairus *de Cenſuris lib.* 3. *cap.* 38. Quando tamen dimiſio proprij habitus, & aſſumptio habitus alterius Religionis fit propter rationabilem cauſam, vt ſcilicet, quia debet eſſe in illa Religione talis Religioſus per aliquod tempus,

vel

Digitized by Google

vel in ea prædicare, docere, &c. vel ob aliam iuſtam, & honeſtam cauſam, credo quòd tunc non incurret hanc excommunicationem. Eò quòd in prædictis caſibus non eſt temeraria, ſed rationabilis, & honeſta talis dimiſſio habitus, textus autem loquitur de temeraria dimiſſione. Bañez 2. 2. *diſput.* 1. *quæſt.* 12. *art.*1. *dub.*2. & ex parte Azor. *to.*1. *lib.*12. *Inſtitut.Moral. cap.*17. *quæſt.*14. Si verò aſſumptio habitus alterius Religionis ſit tranſeundo ad illam illicitè, & contra iura, quamuis multi probabiliter dicant incurri tunc hanc excommunicationem, vt Nauarrus *in Summa cap.*27. & Suarez 5. *tomo in* 3.*par. diſpu.*23.*ſect.* 4. Probabilius tamen eſt contrarium. Eò quòd textus *in illo cap.* 2. *ne Clerici* eam habitus dimiſſionem excommunicationi ſubijcit, quæ attentis circunſtantiijs eſt periculoſa ad vagandum, & vt credo ad mala perpetrandum; hæc autem non eſt ita. Aragon. 2.2.*quæſt.*12.*art.*1. Leſſius 2.*de Iuſt.& Iure cap.*41. *dub.*13.

7 Etiam in lecto, aut dormiens tenetur Religioſus habitum ſuæ Religionis portare, & peccat illum dimittendo. Quia ita videtur præcipi ab Eccleſia *in ca.vidua* 20. *quæſt.*1. Vbi dicitur, *ſeu in lectulo quieſcens, ſiue in quocunque loco conſiſtens conſtanter vtatur apta Religionis profeſſioni veſte*. Fere idem habetur *ca.Sanctimonialis diſt.* 23. Quantum autem ſit hoc peccatum? Quidam dicunt eſſe mortale. Graffis *lib.*3. *Deciſ.cap.*5. *num.* 75. Quod admitti poſſet reſpectu illorum, qui omnino nudi, etiam ſine camiſia, cauſa aliqua non vrgenti, in lecto dormirent. Alios autem, qui aliqua decente veſte, aut tunica induti dormiunt ſine habitu ſuæ Religionis ſolùm credo peccare venialiter. Quia decreta adducta non amplius petunt. Imò etiam à veniali peccato excuſarem illos, qui ob rationabilem cauſam ſolùm paruo habitu ſuæ Religionis cum tunica interiori induti dormiunt. Quia ita videtur conſuetudine introductum etiam inter magis timoratos. Suarez 4.*tomo de Relig.lib.*1.*cap.*5.*nu.*18. Conſulendæ in hoc ſunt leges, & conſuetudines particularium Religionum.

8 Illum, qui etſi non dimittat habitum ſuæ Religionis, illum tamen omnino occultat, ita vt nullo modo appareat, abſque rationabili cauſa, probabilius eſt, incurrere prædictam excommunicationem, *cap.* 2. *ne Clerici*. Ratio eſt, quia moraliter loquendo, & in ordine ad notitiam aſpicientium idem eſt omnino occultare habitum, ac illum dimittere, ſicut idem erit Iudæum inter Chriſtianos commorãtem occultare illud ſignum, quod portat, ac illud dimittere, atque ita eadem pœna punietur. Pariter ergo in præſenti, & quoad intentum huius legis idem erit omnino occultare habitum, ac illum relinquere. Atque ita vtroque

modo

Digitized by Google

modo incurretur hæc excommunicatio. Nauarrus *in Summa cap.* 27. Bañez 2.2. *diſput.* 1. *quæſt.* 12. *puncto* 1. Sicut autem relinquere habitum propter grauem neceſsitatem, v. g. tuendi vitam, vel vitandi graue aliquod damnum, vel ſcandalum, excuſat ab hac excommunicatione, iuxta dicta *ſupra num.* 2. ſic etiam omnino illum occultare excuſabit ab illa in prædictis, aut ſimilibus caſibus. Ratio eſt eadem, quia leges humanæ non cenſentur obligare cum tanto diſpendio, præſertim, quia occultare habitum in caſibus aſsignatis non eſt temeraria occultatio, aut dimiſsio, ſed prudens, & rationabilis. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 5. *num.* 13.

9 Poteſt diſpenſari cum Religioſo quòd omnino non habeat habitum, vel ſaltem quòd illum deferat occultum: cum hæc obſeruantia non ſit de eſſentia ſtatus Religioſi. In hoc tamen ſolus Pontifex diſpenſare poteſt, quia ad illum ſpectat in iure communi diſpenſare. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 5. *n.* 15. *&* 16. Vnde in Concil. Tridentin. *ſeſſ.* 25. *cap.* 19. præcipitur, *ne detur licentia cuicunque Regulari occultè ferendi habitum ſuæ Religionis.*

10 Qui habitum Regularem mutat in habitum ſecularem, ſi ſeriò id faciat, & vt pro illo tempore ſecularis appareat, etiam ſi tempus breue ſit, probabile eſt peccare mortaliter, & incurrere excommunicationem adductam. Ratio eſt, quia talis mutatio quantumuis pro breui illo tempore facta videtur materia grauis, & habere notabilem deformitatem repugnantem ſtatui Religioſo. Nauarrus *Conſ. de apoſtaſ. num.* 6. Roſella *verb. excommunicatio.* Si verò talis mutatio habitus fiat non ſeriò, ſed ludi cauſa ad repreſentandum, vel quid ſimile, non erit peccatum præſertim mortale, neque propterea incurret ſic faciens excommunicationem. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 5. *n.* 9. Vide *ſupra num.* 5.

11 Loquendo autem de eo, qui mutat, aut occultat non totum habitum, ſed partem illius, dicendum eſt: quòd ſi ſit talis mutatio, aut occultatio partis, quòd ex reliquo cognoſci non poſsit, an talis perſona Religioſa ſit, nec ne, committitur peccatum mortale ſufficiens ad excommunicationem; quia eſt grauis tranſgreſsio legis, & quoad materiam & quoad finem ipſius, qui eſt, quòd perſona Religioſa cognoſcatur, & habeatur vt talis. Si verò pars habitus, quæ remanet immutata, & apparens, ſit talis, quæ ſufficienter manifeſtet perſonam illam eſſe Religioſam, non peccabit ſaltem mortaliter, nec incurret cenſuram. Quia reuera non dimittit, neque occultat proprium ſtatum. Suarez *tom.* 4.

de

Digitized by Google

de Relig. tract. 8. *lib.* 1. *c.* 5. *n.* 11. Bonac. *de clauſura q.* 2. *punct.* 2. *§.* 8.

12 Contra illos, qui habitum Carmelitarum deferre audent, vel ita conſimilem, vt propter eum Carmelitæ credi poſſint, abſque Sedis Apoſtolicæ mandato ſpeciali, poſſunt procedere Diœceſani per cenſuram Eccleſiaſticam. Ita conceſſit Sixtus IV. in Bulla *dum attenta*, *in ſpecul. Ordin. fol.* 89 *&* 90. Eadem prohibitio, quòd nullus poſſit habitum conſimilem habitui Minimorum portare, facta eſt à Leon. X. Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Conſt.* 2. *Iulij* 11. *§.* 18. *num.* 53. Conſulenda etiam ſunt priuilegia aliarum Religionum.

De Obligationibus Regularium, quoad Sacros Ordines ſuſcipiendos.

C A P. X I V.

1 MODO poſt Concilium Tridentinum nullo modo poſſunt Religioſi ante ætatem ab ipſo præſcriptam, nempe *ad Subdiaconatus Ordinem ante vigeſimumſecundum, ad Diaconatus ante vigeſimumtertium, ad Presbyteratus ante vigeſimumquintum ætatis annum* promoueri, *priuilegijs quibuſcunque quoad hoc penitus excluſis*. Concil. Trid. *ſeſſ.* 23. *cap.* 12. Nec ad hoc iuuat priuilegium quoddam, quo Pius V. viuæ vocis oraculo dicitur conceſsiſſe Regularibus, poſſe vti in foro Conſcientiæ omnibus ſuis priuilegijs etiam derogatis à Concil. Tridentino. Tum quia hoc eſt valde incertum. Tum quia etiam ſi eſſet certum, eſt reuocatum à Sixto V. in Conſtitutione *Sanctum, & Salutare* contra male promotos edita, quia ſtrictè præcipit obſeruari Concilium Tridentinum, contrarijs quibuſcunque non obſtantibus. Quæ Conſtitutio Sixti V. non eſt à Clem. VIII. quoad hoc moderata in Bulla quæ incipit *Romanum Pontificem* ann. 1595. edita, & habetur 3. *tomo Bullar. nu.* 40. Quia in ea ſolùm fuit moderata prædicta Conſtitutio Sixti V. quoad pœnas, & cenſuras in ea contentas *contra quoſcunque, præterquam contra Symoniacè ordinantes, & ordinatos*. Quoad reliqua verò reducta eſt ad terminos ſacrorum Canonum, Conſtitutionis Pij II. & decretorum Concilij Tridentini. Cum ergo à Concilio Tridentin. præſcripta ſit ætas ordinandorum, excluſis quibuſcunque priuilegijs, nullo pacto ante illam poſſunt Religioſi Ordinari. Miranda *in Man. tomo* 1. *quaeſt.* 39. *ar.* 1. Omitto id, quod

Digitized by Google

quod ſæpius dixi, videlicet omnia huiuſmodi viuæ vocis oracula annullata fuiſſe à Sanctiſſ. D. N. Vrbano VIII. ac per conſequens huiuſmodi viuæ vocis oraculum Pij V. eſto quòd fuiſſet verum, iam nullius eſt momenti. Vide dicta *cap. 3. num. 21.*

2 Vnde Religioſi ſuſcipientes Ordines ante legitimam ætatem remanent ſuſpenſi, &, *ſi huiuſmodi ſuſpenſione durante in eiſdem Ordinibus miniſtrare præſumpſerint, eo ipſo irregularitatem incurrunt*. Ita ſtatuit Pius II. in Bulla *Cum ex Sacrorum* ann. 1461. edita, in *tomo* 1. *Bullarij* inter Bullas huius Pontificis *num.*7. Huiuſmodi autem ſuſpenſio ſolùm eſt ab executione illius Ordinis, ante legitimam ætatem ſuſcepti, vt patet in illis verbis *in eiſdem Ordinibus miniſtrare præſumpſerint*. Vnde non impedit vſum aliorum Ordinum legitimè ſuſceptorum. Suarez *de Cenſuris diſput.*31. *ſect.* 1. Quaranta *in Summa Bullar. verb. Ordo*. Permanet autem hæc ſuſpenſio non ſolùm vſque ad legitimam ætatem ſuperuenientem, ſed ea etiam ſuperueniente, vſque ad diſpenſationem, ſeu abſolutionem. Tolet. *in Summa lib.*1. *cap.*61. Cornexo *to.*2. *in* 3. *par. diſput.*4. *de Suſpenſione dub.*1.

3 Eandem ſuſpenſionem incurrunt, *qui abſque diſpenſatione Canonica, aut legitima licentia, ſiue extra tempora iure ſtatuta, vel abſque dimiſſorijs litteris ad aliquem ex Sacris Ordinibus ſe fecerint promoueri*. Ita ſtatuit Pius II. in Bulla adducta, & Sixtus V. etiam in Bulla illa *Sanctum, & Salutare*, quæ eſt 91. inter Bullas huius Pontificis. Miranda *in Man. tomo* 1. *diſput.*39. *art.*6. Cornexo *vt ſupra* Vide infra *num.*18. *&* 19.

4 Hanc autem ſuſpenſionem non incurrere illos, qui non ex dolo, aut malitia, ſed bona fide, aut probabili ignorantia crederent, poſſe ſuſcipere Ordines ante legitimam ætatem, extra tempora, vel ſine litteris dimiſſorijs, docent aliqui. Eò quòd (inquiunt) Pius II. ſolùm appoſuit illam contra præſumentes, & vt conſtat ex dictis ſupra *cap.*10. *num.*33. cum tale verbum in Conſtitutionibus Pontificijs ponitur, ſolùm comprehendit eos, qui ex dolo, & malitia, illas tranſgrediuntur. Toletus *lib.*1. *cap.* 55. poſt Nauarrum, & alios. Miror tamen viros doctos ita dixiſſe, cum (vt conſtat ex verbis Pontificis in prædicta Bulla) non vtatur verbo *præſumere* quoad incurrendam ſuſpenſionem, quia ad hoc ſolùm dicit, *ad aliquem ex ſacris Ordinibus ſe fecerint promoueri*, ſed quoad incurrendam irregularitatem ſi ſic ſuſpenſi in Ordinibus miniſtrauerint: ſic enim dicit, *& ſi huiuſmodi ſuſpenſione durante in eiſdem Ordinibus miniſtrare præſumpſerint, eo ipſo irregularitatem incurrant*. Quare dicendum videtur ad incurrendum dictam ſuſpenſionem non requiri dolum, aut malitiam, ſed ſuffi-

cere

Digitized by Google

cere ex ignorantia culpabili ſuſcepiſſe Ordines ſine prædictis conditionibus iuxta dicta ſupra *cap.* 10. *num.* 33. *citato*.

5 Quamuis contra prædictos ſuſcipientes Ordines ſine legitima ætate, aut ſine alijs conditionibus aſſignatis, Sixtus Quintus in Bulla *Sanctum, & Salutare* ann. 1598. edita, in 2. *tomo Bullar. inter Bullas huius Pontificis num.* 91. grauiſſimas pœnas ſtatuerit, eorumque abſolutiones, & diſpenſationes ſoli Summo Pontifici reſeruauerit, adeò, vt neque per Iubilæa, Cruciatam, aut alia priuilegia, etiam à Maiori pœnitentiario abſolui, aut diſpenſari poſſent, tamen Clem. VIII. in Conſtitutione adducta ſupra *nu.* 1. moderauit, & reduxit dictas pœnas, earumque abſolutionem, & diſpenſationem (*præterquam contra ſimoniacè ordinantes, & ordinatos*) ad terminos ſacrorum Canonum, Conſtitutionis Pij II. & decretorum S. Concilij Tridentini, iuxta dicta ſupra *num.* 1.

6 Prædicti quoque Ordinati ſine prædictis conditionibus, aut aliqua earum, poſſunt beneficijs Eccleſiaſticis iure priuari. Ita ſtatuit Pius II. in prædicta Bulla per hæc verba. *Præterea, vltra alias pœnas in tales generaliter à iure inflictas, beneficijs Eccleſiaſticis poſſunt iure priuari.*

7 Prædicti ſuſpẽſi ob receptionem Ordinum ſine legitima ætate, aut conditionibus aſſignatis fiunt irregulares, ſi *in eiſdem Ordinibus miniſtrare præſumpſerint*. Ita idem Pius II. in prædicta Bulla. Tunc autem dicentur miniſtrare in eiſdem Ordinibus, quãdo actus proprios, ad quos tales Ordines deputati sũt, exercuerint. Vt ſi Miſſam dicant, Euangelium cantent, aut Epiſtolam cum apparatu ſolemni. Nauarrus *in Man. cap.* 27. *num.* 244. Non autem erunt irregulares ſedendo cum Sacerdotibus, aſſiſtendo electionibus, & alijs actibus, qui ſolùm conueniunt Sacris inſignitis, aut Sacerdotibus ſecundum iura Religionis. Quia tales actus non ſunt ex natura ſua officia diuina, aut proprij Ordinis. Miranda *in Man. tomo* 1. *quæſt.* 39. *artic.* 9. Semper tamen erit peccatum iuxta grauitatem materiæ prædictis actibus ſe ingerere. Quia ſunt actus prohibiti. Miranda *in Man. tomo* 1. *quæſt.* 39. *art.* 9. Rodriguez 3. *tomo quæſt.* 22. *art.* 12. Facere autem Officium Hebdomarij in Choro, ſeu dicere Collectam, aut Capitulum in Choro, & ſimilia, cum ſint actus proprij Ordinis Sacerdotalis inferent irregularitatem, in eo, qui Sacerdotium ſine legitima ætate, aut aliqua ex conditionibus aſſignatis ſuſcepit. Nauarrus *in Man. cap.* 27. *num.* 244. Peirinis *tomo* 1. *Priuileg. Minim. in Conſt.* 1. *Iulij II. num.* 25.

8 Suſcipientem Presbyteratum ſine legitima ætate, aut ſine aliqua ex conditionibus aſſignatis, putant aliqui eodem actu in-

curre-

currere ſuſpenſionem, & irregularitatem, quando ordinatur. Suſpenſionem quidem, propter dicta. Irregularitatem verò, quia cum Ordinatur, celebrat cum Epiſcopo, ac per conſequens exercet actum Ordinis cum ſuſpenſione. Nauarrus *in conſ.4. de Cler. excomm. miniſtr.* Verumtamen oppoſita ſententia, ſcilicet non incurrere tunc irregularitatem, probabilior, & benignior eſt. Eò quòd praxis Cancellariæ illum non reputat irregularem. Suarez *de cenſur. diſp.31. ſect.1.* Quaranta *in Summa Bull. verb. Ordo.* Cornexo *diſp.4. de ſuſpenſione dub.2.*

9 Contra illos, qui ad Ordinem Presbyteratus non ſunt promoti, & Miſſas celebrant, ac confeſſiones audiunt, procedit Tribunal S. Inquiſitionis. Ex Greg. XIII. in Bulla *Officij noſtri* ann. 1574. & eſt in 2. *tomo Bull.* Laertij *num.* 21. Et ex Clem. VIII. in Bulla *Etſi aliàs* ann. 1601. habetur tales nefarios præuia degradatione curiæ ſeculari tradendos eſſe: *3. tomo Bull. inter Bull. huius Pontific. Bull.* 81. Quaranta *in Summa Bull. verb. Ordo.* Vide etiam dicta *cap.10. num.21.*

10 Religioſi debent ordinari ſine titulo Beneficij, aut Patrimonij. Ratio eſt, quia licet Conc. Trident. generaliter id pro omnibus præcipiat *ſeſſ.21. cap.* 2. huiuſmodi tamen decretum non extenditur ad Regulares, quia illis, vt inquit Antoninus *3. parte tit.* 14. pro titulo deſeruit ſporta. Nauarrus *in Man. capit. 27. num.* 258. Hoc etiam dicitur de ſcolaribus Societatis Ieſu, qui tria ſimplicia vota fecerunt. Tum quia ſunt verè Religioſi, tum quia ita declarauit Greg. XIII. vt refertur in compendio eiuſdē Societatis *v. Ordo.*

11 Regulares hodie poſt Conc. Trid. non poſſunt ab Epiſcopis ordinari, etiam in ſuis domibus, ſine licentia Diœceſanorum, in quorum diſtrictu eorum Monaſteria ſunt ſita. Ratio eſt, quia licet circa hoc habuerint antiquitus priuilegia, modò tamen ſunt abrogata à Conc. Trident. *ſeſſ.6. cap.5.* per hæc verba. *Nulli Epiſcopo liceat cuiuſuis priuilegij prætextu Pontificalia in alterius Diœceſi exercere, niſi de Ordinarij loci expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubiectas tantùm, ſi ſecus factum fuerit, Epiſcopus ab Exercitio Pontificalium, & ſic ordinati ab executione Ordinum ſint ipſo iure ſuſpenſi.* Miranda *in Man. tom.1. q.38. art.3.*

12 Quamuis antiquitus poſſent Regulares ordinari à quocumque Catholico Epiſcopo, propter priuilegium Clementis Quarti conceſſum Minoribus, & per conſequens omnibus, qui eorum priuilegia participant, modò tamen ſeruari debent, quæ Sacra Congregatio ex mandato Clementis Octaui præcepit omnibus Superioribus Regularium, videlicet poſſe ſuis ſubditis Regula-

gularibus, qui præditi qualitatibus requiſitis Ordines ſuſcipere voluerint, litteras dimiſſorias concedere, *ad Epiſcopum tamen Diœceſanum, nempe illius Monaſterij, in cuius familia ab his, ad quos pertinet, is Regularis poſitus fuerit. Et, ſi Diœceſanus abfuerit, vel non eſſet habiturus ordinationes, vel ſedes Epiſcopalis vacauerit* (Vt quidam adiungunt. Peirinis *tomo 1. de priuileg. Minim. circa Conſtit. 2. Sixti IV. §. 11. num. 33.*) *ad quemcumque alium Epiſcopum, dum tamen ab eo Epiſcopo, qui Ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam, & dum ipſi Regulares non diſtulerint de induſtria, conceſſionem dimiſſoriarum, in id tempus, quo Epiſcopus Diœceſanus, vel abſuturus, vel nullas habiturus eſſet Ordinationes.* Additur præterea, quòd cum à Superioribus conceduntur prædictæ litteræ dimiſſoriæ ſuis ſubditis Regularibus, Epiſcopo Diœceſano abſente, vel Ordinationes non habente, tunc in prædictis litteris debeant exprimere *huiuſmodi cauſam abſentiæ Diœceſani Epiſcopi, vel Ordinationum ab eo non habendarum, ſub pœnis,* Officij, & dignitatis, ſeu adminiſtrationis, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ priuationis, & alijs arbitrio Sanctiſſimi reſeruatis. Quaranta *in Summa Bullar. verb. Ordo.* Miranda *in Man. tomo 1. quæſt. 38. art. 2.* Si autem Regulares degant in Monaſterijs ſitis in locis nullius Diœceſis, debent ordinari ab Epiſcopo viciniori, & obſeruare omnia, quæ dicta ſunt in prædicta declaratione. S. Congregat. ann. 1619. Peirinis *vt ſupra nu. 36. apud ipſum.* Naldus *in Summa verb. Ordo num. 26.*

13 Ad idem etiam extat decretum Conc. Trid. *ſeſſ. 23. cap. 10.* quòd ſcilicet: Abbatibus, & alijs quibuſcunque quantumuis exemptis non liceat inpoſterum intra fines alicuius Diœceſis conſiſtentibus, etiam ſi nullius Diœceſis, vel exempti eſſe dicantur, cuiquam, qui Regularis ſibi ſubditus non ſit, tonſuram, vel minores Ordines conferre, nec litteras dimiſſorias aliquibus Clericis ſecularibus, vt ab alijs ordinentur concedant. Circa quæ Sacra Congregatio Cardinalium dixit: *Poſſunt ipſi Abbates eoſdem Ordines conferre alijs Regularibus, qui dimiſſorias ſpeciales ſuorum Superiorum, & ſpecialem conſenſum Epiſcopi loci habuerint.* Quaranta *in Summa Bullar. verb. Ordo.* Vide dicenda *cap. 18. n. 64. & 65.* maximè circa qualitates pro iſtis Abbatibus requiſitis.

14 Duo Sacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus conferantur, priuilegijs, ac indultis quibuſuis conceſſis non obſtantibus quibuſcumque. Ita ſtatuitur in Concil. Trident. *ſeſſ. 23. cap. 13.* Vnde nullo modo licet contrarium, etiam rationabili cauſa ſubſiſtente, ſine diſpenſatione Papæ, aut alterius eius authori-

thoritatem habentis. Miranda *in Man. tomo* 1. *quaſt.* 38. *art.* 5. Quoad minores Ordines ſic ſtatuit idem Concilium *ſeſſ.* 23. *c.* 11. *Minores Ordines ijs, qui ſaltem latinam linguam intelligant, per temporum interſtitia, niſi aliud Epiſcopo expedire magis videretur, conferantur*. Vnde ad arbitrium Epiſcopi eſt illos vna die conferre, vel non. Miranda *in Man. tomo* 1. *quaſt.* 38. *art.* 5.

15 Ordines maiores non poſſunt conferri etiam Religioſis, niſi ſeruatis interſtitijs, ita ſcilicet, vt Subdiaconatus non conferatur, niſi ſeruato interſtitio vnius anni adminus à ſuſceptione poſtremi gradus Ordinum minorum; nec Diaconatus, niſi poſt vnum annum à Subdiaconatu; nec Presbyteratus, niſi poſt vnum etiam annum Diaconatus. Ita ſtatuitur in Conc. Triden. *ſeſſ.* 23. *cap.* 11. 13. & 14. Quamuis autem aliqui putent vt probabile, Prælatos Religionum poſſe cum ſuis ſubditis diſpenſare in interſtitijs ſupradictis; eò quòd licet prædicta facultas concedatur à Concilio Epiſcopis; nomine tamen Epiſcoporum intelligi poſſunt Prælati habentes iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, quales ſunt Prælati Religionum, eò præſertim, quia ipſi poſſunt meliùs iudicare de neceſſitate diſpenſationis. Suarez *tomo* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *à num.* 21. Certum tamen credo non poſſe id facere propter declarationem S. Congregationis, quæ declarauit, quòd Prælati Regulares non poſſunt diſpenſare in interſtitijs, in litteris dimiſſorijs, quibus mittunt ſuos ſubditos ad ſuſcipiendos Ordines. *Sed dicti Prælati cum mittunt ſuos ſubditos ad Ordines ſuſcipiendos, & expedire iudicauerint, ac neceſſe habuerint, vt cum eiſdem in interſtitijs diſpenſetur, in prædictis litteris Dimiſſorijs humiliter debent exorare Epiſcopos, vt id faciant.* Paſſarellus *in ſuo compend. priuileg. fol.* 223. Miranda *in Man. tomo* 1. *quaſt.* 38. *art.* 7. Quando autem Abbates Regulares ordinant ſuos ſubditos in Minoribus ad illos ſpectat diſpenſare in interſtitijs. Eò quòd acceſſorium ſequitur naturam principalis. Miranda *in Man. tomo* 1. *quaſt.* 38. *art.* 7. Sorbus *verb. Ordines ſacri §. quando verò*.

16 Cauſa quare poteſt dari huiuſmodi diſpenſatio in interſtitijs non eſt eadem in omnibus Ordinibus, nam ad minores Ordines ſufficit, quòd Epiſcopo videatur magis expediens, vt habetur *ſeſſ.* 23. *cap.* 11. & diximus ſupra *num.* 14. Ad Subdiaconatum requiritur *neceſſitas, aut Eccleſiæ vtilitas iudicio Epiſcopi*. *Ex eadem ſeſſione cap.* 11. Ad Diaconatum non exigitur tanta neceſſitas, cum Concilium nihil de hoc dicat, ſed ſolùm voluntati rationabili Epiſcopi id relinquat dicta *ſeſſ.* 23. *cap.* 13. Ad Presbyteratum vero maior cauſa requiritur, ſcilicet Eccleſiæ vtilitas, ac ne-

ac neceſſitas iudicio Epiſcopi, vt conſtat ex eodem Concilio dicta *ſeſſione cap.* 14. Miranda *in Manual. quaſt.* 38. *artic.* 8.

17 Annus interponendus ab vno ad alterum Ordinem Sacrum eſt Eccleſiaſticus, non ſolaris. Hinc Sacr. Congregatio declarauit, eos, qui ad Subdiaconatus Ordinem quattuor temporibus Quadrageſimæ promoti fuerint, poſſe anno ſequenti eiſdem quattuor temporibus Quadrageſimæ ad Diaconatum promoueri, licet annus naturalis integer tunc lapſus non fuerit, cum futuro anno Paſchæ Feſtum celeriùs, quàm præterito celebretur. Proſper Auguſt. *in addit. ad Quarantam in Summa Bullar. verb. Ordo*.

18 Litteræ dimiſſoriæ pro Religioſis Ordinandis debent eſſe ſuorum Superiorum Regularium. Ratio eſt, quia quamuis Concilium Tridentin. *ſeſſion.* 23. *cap.* 8. hoc tribuat Ordinario, nomine tamen Ordinarij in pręſenti, quod attinet ad Regulares, intelligi eorum Prælatos, conſtat, tum ex praxi Eccleſiæ, tum ex ratione, quia cum illi ſoli habeant notitiam de moribus, & ſufficientia Ordinandorum Regularium ad eos videtur neceſſariò id ſpectare. Eò præſertim, quia ita dicitur declaratum eſſe à Sacra Congregatione. Nauarrus *lib.* 2. *Conſili. conſil.* 22. & 23. Henrriquez *lib.* 7. *de Indulgent. cap.* 26. Qualiter etiam, & à quibus debeant examinari, & approbari promouendi ad Sacros Ordines iuxta decreta Clement. VIII. & S. Congregat. ſub SS. D. N. Vrbano vide *cap.* 18. *num.* 79.

19 Regulares non poſſunt modò poſt Concil. Tridentinum extra tempora Ordinari. Ratio eſt, quia licet de hoc fuerint varia priuilegia Religionibus conceſſa, vt patet ex Compendio priuileg. *v. Ordines Sacri*; Concilium tamen Tridentinum *ſeſſ.* 23. *cap.* 8. id prohibet fieri, & conſonant Conſtitutiones Pij Secundi, & Sixti Quinti, & Praxis Eccleſiæ: maximè quia ipſum Concilium *ſeſſion.* 25. *cap.* 22. præcipit omnia, & ſingula in ſuis Decretis contenta obſeruari à Regularibus, non obſtantibus quibuſcunque priuilegijs, &c. Miranda *in Manual. tomo* 1. *quaſt.* 38. *ar.* 4. Conceſſio autem quædam Gregorij XIII. facta Religioſis Societatis, vt poſſint Ordinari extra tempora non videtur communicari alijs Religioſis, quia Pontifex id expreſsè declarauit. Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Conſtitut.* 2. *Sixti IV. num.* 38. Vbi etiam tractat, an per poſteriores conceſſiones factas Religioſis vt poſſint gaudere priuilegijs Societatis, poſſint vti hoc priuilegio.

20 Si Nouitij Religionum Ordinari volunt (quod fieri poſſe

ſaltem iure communi dicemus infra *cap.24. num.6.*) obſeruare debent Decretum Concilij Tridentini *ſeſſ.21. cap. 2.* vbi præcipitur, *ne quis deinceps Clericus ſecularis quamuis aliàs ſit idoneus moribus, ſcientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoueatur, niſi priùs legitimè conſtet, eum beneficium Eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſtè ſufficiat, pacificè poſsidere.* Ratio eſt, quia ita determinauit Pius V. in Bulla, quæ incipit *Romanus Pontifex to. 2. Bullarij inter Bullas huius Pontificis num.75.* vbi grauiſſimis pœnis prohibet Religioſos, ſiue ſeculares more Religioſorum viuentes in communi, non profeſſos, ordinari poſſe, non ſeruata forma prædicti Decreti Concilij Tridentini. Laurent. de Peirinis *tomo 1. priuileg. Minimor. in Conſtitut. 2. Sixti IV. §. 11. n. 37.* Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Ordo in genere num.29.*

21 A ſuſpenſione, quam incurrunt Regulares ſuſcipiendo Ordines illegitimè, & abſque ætate requiſita, poſsũt abſolui in foro conſcientiæ à ſuis Prælatis, Generalibus ſcilicet, vel Prouincialibus reſpectiuè, tum propter dicenda *in c. 18. de Prælatis à nu. 36.* tum propter aliqua priuilegia, de quibus Rodriguez *tomo 1. quæſtionum Regul. quæſt. 20. artic. 14. & artic. 1.* Peirinis *tomo 1. priuileg. Minimor. in Conſtitution. 1. Iulij II. §. 16. à numer. 31.* Quod idem dico de Irregularitate ab iſtis commiſſa celebrando cum prædicta ſuſpenſione, propter eadem fundamenta. Peirinis *vt ſupra num. 34.* Si autem prædicta ſuſpenſio (& idem dico de Irregularitate) ſit deducta ad forum exterius; ſi attendamus ad aliqua priuilegia ex relatis, cum indiſtinctè loquantur, & fauores ſint ampliandi, vt ſæpiùs diximus, verè dicendum eſſet, poſſe ab illa abſoluere Prælatos Regulares ſuos ſubditos. Quia tamen ſtylus curiæ dicitur eſſe in contrarium, quòd ſcilicet ſemper petatur diſpenſatio à Papa, vel per Datarium, vel Summum Pœnitentiarium, ſtylo autem Curiæ ſtandum ſit, cum faciat ius, & præualeat conſuetudini, cum tamen de illo conſtat; ideo aliorum iudicio hoc remitto. Peirinis *vt ſupra num. 36.* qui tamen *num. 35.* aliquos authores pro contraria parte refert non fideliter.

22 Excommunicatio, quam ſolet ponere Epiſcopus ante Ordinationem contra eos qui ordinantur habentes aliquod impedimentum occultum, afficit omnes etiam Regulares. Quia in illo actu ſubduntur Epiſcopo. Nauarrus *capit. 25. numero 72.* Peirinis *tomo 1. Priuileg. Minimor. in Conſtitut. 1. Iulij II. §. 16. num. 39.* Addens, ab illa, & Irregularitate, quæ incurritur ſuſcipiendo Ordines cum prædicta excommunicatione abſoluere poſſe Prælatos Religionum. Abſolutiones etiam, & diſpenſatio-

tiones, quas ſolent dare Epiſcopi Ordinantes Ordinatis ad cautelam proſunt etiam Regularibus exemptis. Quia Prælati Regularium concedentes illis licentiam ſuſcipiendi Ordines, conſequenter concedunt ea ſine quibus Ordines non poſſunt recipi rectè, ac per conſequens etiam facultatem vt ab Epiſcopis Ordinantibus abſoluantur, & diſpenſentur in Cenſuris, & Irregularitatibus, ſaltem dubijs, & occultis. Henrriquez *lib.* 10. *de Sacram. Ordin. cap.* 20. *num.* 2. Silueſter *verb. Irregular. quæſt.* 9. *num.* 11.

23 Simoniam in Ordinis ſuſceptione committens ab Ordinis executione ſuſpenditur *Cap. inquiſitionis de accuſat. cap. qui ſtudet* 1. *quæſt.* 1. Et perpetuò deponitur ab Officio *cap. cum ſuper de Confeſſis cap. de hoc de Simonia*. Eſt etiam ipſo iure ſuſpenſus. *Extrauag.* 2. *de Simonia cap. tanta de Simonia*. Silueſter *verb. ſuſpenſio numero* 7. Nauarrus *in Manual. cap.* 23. *nu.* 111. Item eſt ipſo iure excommunicatus. *Extrauag.* 2. *de Simonia*. Nauarrus *vt ſupra*. Suarez 5. *tomo in* 3. *parte diſputatio.* 22. *ſection.* 5. *numero* 22. Incurrit etiam pœnas ſtatutas à Pio V. *in Conſtitut. cum primùm*, & à Sixto V. in Bulla *Sanctum, & Salutare*, quam retulimus ſupra *num.* 5. Quam quoad hoc punctum de Simoniacè Ordinatis, & Ordinantibus non reduxit ad terminos Iuris communis Clem. VIII. vt ibidem diximus. Alderete *lib.* 2. *de Relig. diſcipl. cap.* 16. *nu.* 44. *&* 45.

De Obligationibus Religioſorum, quoad electiones faciendas.

CAP. XV.

1 ELECTIONES Prælatorum Regularium ad Regulares ipſos ſpectant, ſicut generaliter cuiuſuis Congregationis Prælatum inſtituere ad ipſam Congregationem. *Cap.* 1. *de Election. & cap.* 2. 3. 4. *& ſequent.* 18. *quæſtion.* 2. Silueſter *verb. electio.* 1. *quæſt.* 1. Addens, quòd etiam ſi in aliquo Collegio non ſint niſi duo, aut tres, electio pertinet ad eoſdem. Nauarrus *lib.* 1. *Conſil. de Elect. conſ.* 6. Vniuſcuiuſque autem Prelati electio ad Congregationem proportionatam pertinet: ita vt Conuentualis Prælati ad Conuentum, Prouincialis ad Prouinciam, & Generalis ad totum Ordinem; Vt colligitur *ex cap.* 1. *de Elect. & ex cap. cum dilectus de Conſuetud. &* 18. *q.* 2.

Digitized by Google

di. Aliàs peccabunt grauiter, etiamſi talis inhabilitas ſit occulta. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 4.* Hinc excommunicati excommunicatione maiori non poſſunt eligere *cap. cum inter in fine de Elect. cap. cum dilectus de conſuet.* Vnde electio ab illis facta irrita eſt, & nulla. Cornexo *to. 2. in 3. par. tract. 5. de Excommunic. diſp. 10. §. 5. dub. 1.* vbi multa ad intentum. Excommunicati autem excommunicatione minori benè poſſunt eligere, *cap. vlt. de cleric. excommunic. miniſtr.* Deinde ſuſpenſi ab officio non poſſunt eſſe electores, aut eligere, *cap. cum dilectus de cõſuet.* Tertiò interdicti, per *cap. cùm inter de elect.* Quartò quibus interdictum eſt eligere ſine licentia Superioris, per *cap. fin. de elect.* Quintò qui ſcienter celebrauerunt in loco interdicto, niſi ſuper hoc ſint priuilegiati, *cap. is qui de ſent. excommunic. lib. 6.* Sextò omnes irregulares *cap. is qui de ſent. excommun. in 6.* De quibus, & alijs vide Siluestrum *verb. electio 1. quaſt. 4.* Miranda *in Man. tom. 2. quaſt. 23. art. 8.* & Barboſa *de Canonic. & Dignitat. cap. 41. fere per totum.*

6 Si caſus eſſet, quòd omnes electores eſſent inhabiles, vno excepto, ad illum ſolum Ius electionis deuoluitur, cùm in tali caſu repreſentet totum capitulum. Non tamen poſſet ſe ipſum eligere. Quia id eſſet ſignum euidens ambitionis. Rodriguez 1. *tomo quaſt. 53. art. 11.* E contra verò, ſi omnes electores, vno excepto, habiles eſſent, inhabilitas illius non reddet irritam electionem, iuxta regulam *vtile per inutile* non vitiatur, niſi ſolùm quando illum cognitum euidenter, vt inhabilem ad eligendum, voluntariè admiſerunt ad electionem, cum poſſent repellere. Quia tunc cenſentur conſentire voluntariè in defectum electionis. Suarez 4. *tomo de Religion. tractat. 8. lib. 2. cap. 4. num. 9.*

7 Quando eſt dubium, quòd aliqui ex electoribus ſint excommunicati, ſuſpenſi, &c. non irritatur electio ſi admittantur ad illam ab alijs cum proteſtatione talis dubij. Nam in dubijs fauet poſſeſſio. Miranda *in Manu. tomo 1. quaſt. 23. art. 11.* Laurentius de Peirinis *tomo 1. de Subdit. quaſtione 1. de Obedient. capit. 31. §. 6.*

8 Ad electiones vocandi ſunt in primis omnes præſentes, ad quos de iure pertinet eligere. Deinde omnes abſentes, qui commodè vocari poſſunt, ac tandem omnes, qui debent, & volunt, & poſſunt commodè, & legitimè intereſſe. Hoc colligitur ex *cap. quia propter de election. & ex cap. coram.* Silueſter *verb. electio 1. quaſt. 5.* Miranda *in Man. to. 2. quaſt. 23. art. 6.* Qui etiam benè addunt, quod ſi quis electorum legitimorum fuerit contemptus, & ad electionem non vocatus, ad ipſius petitionem electio caſſanda eſt, & caſſari debet, niſi liberè conſentiat, & velit eam ratam

Digitized by Google

habere. Non eſt tamen contra ius commune, quòd aliqui, aut etiam multi ex illis, qui habent ius ad eligendum, non interſint electioni. Quia in *cap. quia propter* adducto expreſsè dicitur: *Præſentibus omnibus, qui debent, & volunt, & poſſunt commodè intereſſe*. Non ergo coguntur omnes intereſſe. Suarez 4. *tomo de Religion. tract. 8. lib. 2. cap. 5. num. 2.* Infirmorum vota accipi debent, ſi commodè id fieri poteſt, & ipſi voluerint. Quia etiam illi cenſentur præſentes. Azor. *tomo 2. lib. 6. cap. 14. quæſt. 7.* Aſſignato autem termino ad eligendum, v. g. die, Pentecoſtes, vel alio, ſi aliqui non compareant, poſſunt qui præſentes ſunt ad electionem procedere. Quia non debent perdere ſuum ius propter aliorum abſentiam. Miranda *tomo 2. in Manual. quæſt. 23. art. 6.* Laurentius de Peirinis *to. 1. de Subdito quæſt. 1. de Obedient. cap. 31. §. 6.* Addens, hoc etiam eſſe verum, etſi vnus ſolus reperiatur in Capitulo. Hoc tamen diſplicet; quia vno ſolo præſente, nec eſt Capitulum, nec fit propriè electio, quæ fit ex pluribus. Spectãda ergo eſt deciſio authoritatis Superioris, qui in tali caſu, quid faciendum ſit decernat.

9 Non eſt contra ius commune quòd Elector, ſi fuerit abſens, & iuſto impedimento detentus, eligere, & inſtituere poſſit aliquem in procuratorem, qui habeat votum ipſius in electione facienda. Ratio eſt, quia ita habetur in *capit. quia propter*, quod ius non eſt derogatum à Concilio Tridentino *ſeſſ. 25. cap. 6.* dicente: *Vt in poſterum non liceat voces, & ſuffragia abſentium ſupplere*. Quia mens Concilij ſolùm fuit tollere conſuetudinem quorundam Prælatorum, qui vt facerent electiones ad ſuum beneplacitum, vocem, & votum abſentium dabant alijs. De quo extat declaratio Sacr. Congregationis Illuſtriſs. DD. Cardinal. ann. 1570. Paſſarellus *in compend. priuileg. Minimor.* Rodriguez *tomo 2. quæſtionum Regular. quæſt. 61. art. 6.* ſeruanda tamen in hoc ſunt conſuetudines Religioſorum, & ipſarum Statuta. Silueſter *verb. electio 1. quæſt. 3.* Vide etiam Barboſam *de Canonic. & Dignitatib. cap. 39. à num. 14.*

10 Quamuis iure antiquo requiſitum fuerit ad electiones, vt maior, vel ſanior pars, conuenerit in aliquem eligendum, poſt Concilium Trident. tamen ſufficit, quòd maior pars concurrat, etiamſi non ſit ſanior. Ratio eſt, quia eo ipſo quod Concilium præcipit *ſeſſ. 25. c. 6. vt eligentium nomina nunquam publicentur*, prohibet diſquiſitionem, quæ antiquitus fiebat ad ſciendum ſi ſanior pars elegerit, nõ enim alio modo id ſciri poſſet, niſi publicatis nominibus eligentium. Miranda 2. *to. in Man. q. 23. art. 27.* Auguſtinus Barboſa *de Canonic. & Dignitatib. cap. 38. n. 8.* Vbi etiam

nu.9. quòd hæc maior pars ſumenda ſit reſpectu totius, non reſpectu aliarum partium. Conſonant etiam noſtræ Conſtitutiones *par.4.cap.6.nu.3.& cap.23.nu.2.*

11 Electiones factæ per modum ſcrutinij; quando ſcilicet aſſumuntur tres de Collegio fide digni, qui ſecretè, & ſigillatim vota cunctorum diligenter exquirant; & per modum compromiſſi; quando ſcilicet committitur aliquibus viris idoneis facultas eligendi nomine omnium aliorum; & per modũ inſpirationis, quando ſcilicet omnes electores, Deo inſpirante, in vnum eligendum conſpirant abſq; vlla malitia, ſunt iure communi licitæ. Ex *c. quia propter de elect.* Quod non eſt derogatum à Conc. Trid. *ſeſſ. 25. c. 6.* Et ſi enim ibi præcipiatur, quòd in electionibus Superiorum, & perſonarum Regularium ſeruetur ſecretum, itaut ſingulorum eligentium *nomina nunquam publicentur*, tamen ibi ſolùm loquitur Conciliũ de electionibus factis per modum ſcrutinij. Rodrig. *1.to.Summ.c.102.de elect.nu.2.* Miranda *2.to.in Man.q.23.art.3.* In electionibus per ſcrutiniũ ſcrutatores debent eſſe adminùs tres de Collegio, & fide digni, quia ita habetur *in d. cap. quia propter.* Miranda *vt ſupra ar.15.* Suarez *4.to.de Relig.tract.8.l.2.c.5.* Similiter in electionibus per cõpromiſſum obſeruari debet, quòd prędictum compromiſſum fiat ab omnibus habẽtibus vocem in Capitulo, nemine diſcrepante. Quia eo ipſo, quòd eſt in poteſtate eligentium vno, vel alio modo electionum vti, nullus poteſt cogi ad ſpecialem modum electionis, niſi id velit, ac proinde ſi electio fit per modum compromiſſi, ſi omnes non compromittant, non erit valida. Silueſt. *verb. electio ſecũdo q.11.* Miranda *vt ſup. art. 34.* In caſu autem quòd omnes electores compromittant ſe in vno de Capitulo, valebit electio ab ipſo facta, etiam ſi ſe ipſum elegerit, dummodo capax ſit, nec excluſus ab Electoribus. Rodrig. *2.to.q.53.a.12.* In electionibus per modum communis inſpirationis requiritur etiam, quòd omnes ſimul congregati in iſtam viam eligendi vltro conueniant, & in vnam perſonam eligendam, abſq; aliquo vitio Simonię, vel contractus. Aliàs enim non credetur talis electio facta Deo inſpirante, prout requiritur in prędicto cap. *quia propter.* Silueſter *verb. electio 3.nu.1.* Miranda *vt ſupra ar. 42.* His verò non obſtantibus omnes Religiones obſeruare debẽt modum electionis ſibi per ſua Statuta, vel laudabiles cõſuetudines præſcriptum, qui regulariter eſt per ſcrutinium ſecretum.

12 Electores cuiuſcunq; electionis tenentur eligere digniores ſub reatu peccati mortalis. Id enim exigit æquitas iuſtitiæ. S.Th. *2.2.q.63.ar.2.* Sotus *3.de Iuſt.quæſt.6.art.2.concluſ.9.* Imò id ſe facturos debent iurare, vt cõſtabit ex Decretis Summorum Ponti-

Digitized by Google

ſicum inferius adducendis. Adhoc autem quòd in foro exteriori cenſeatur valida electio, ſufficit, vt eligatur dignus. Aliàs omnes electiones calumniari poſſent. Silueſt. *verb. electio* 1. *q.* 16. Sot. 3. *de Iuſt. & Iur. q.* 6. *ar.* 2. *concl.* 8. Huiuſmodi autem maior, vel minor dignitas in ordine ad electionē non ſolùm eſt attendenda ſecundùm bonitatem ſimpliciter perſonæ electæ, ſed etiam ſecundùm alias circunſtantias neceſſarias ad officiū ad quod eligitur. S. Antonin. 3. *part.* Sot. 3. *de Iuſtit. & Iure q.* 6. *ar.* 2. & 4. Vnde infertur quòd peccat minùs dignus, etiam mortaliter, concurrendo cum manifeſto digniori, etiam ſi id faciat non vt ei pręponatur, ſed vt ex concurſu cum eo reportet aliquem honorem. Quia petit id quod alteri eſt debitum. Nauarr. *Miſcellan.* 40. *de Orat. à num.* 10. Peirin. *to.* 1. *de Subdito q.* 1. *de obedient. c.* 31. §. 4.

13 Ex decreto Clementis VIII. approbato, & innouato à Sacra Congreg. Concilij iuſſu S. D. N. Vrbani VIII. in Decretis de Apoſtatis, & eiectis, ſic præcipitur omnibus cuiuſcunque Ord. Regularibus. *In Superiorum, & Officialium omnium electionibus forma præſcripta à S. Conc. Trid. & Ordinis conſtitutionibus inuiolabiliter ſeruetur, iurentq; Electores ſecundùm veritatem cuiusq; conſcientia probiores, ac magis idoneos ſe electuros, ac propterea priuſquam ad electionem deueniatur, imprimis & ante omnia prælegantur Conſtitutiones de qualitate, & requiſitis eligendorum. Ad officia gradusq; & prælaturas illi præcipuè eligantur, qui poſſint, & cōſueuerint Regulas Ordinis, & Conſtitutiones obſeruare, præſertim quæ pertinent ad ſeruitium Chori, ac veſtitum, & victum communem.* Hæc præcipiant Pontifices in gratiam, & intuitu vitę communis, quam maximè cōmendatam eſſe volūt Regularibus. Vide pro ea *c.* 6. *n.* 60.

14 Scienter eligētes indignum non ſolùm peccant mortaliter, cùm in re graui peccent cōtra iuſtitiam ad minus diſtributiuam (Sot. *lib.* 3. *de Iuſt. q.* 6. *nu.* 2. *concl.* 7.) ſed, & participes ſunt omniū peccatorum commiſſorum à Prælato indigno electo. Rodrig. *to.* 2. *quæſt. Regul. q.* 52. *art.* 5. Imò etiam incidunt in cenſuram ſuſpenſionis contra illos latam in Iure *cap. Cùm in cunctis* §. *fin. de elect.* Nauarr. *in cap. Sacerdos de Pœnit. diſt.* 6. & quamuis ipſe dicat hāc cenſuram incurri etiam ab illis, qui eligunt eum, quem ſola Confeſſione ſacramentali nouerunt indignum; meritò tamen in hoc reprehenditur, quia ſine dubio vti ſcientia Confeſſionis, etiam in ſecretis electionibus, eſt contra ſigillum Sacramenti, & in maximum ipſius detrimentum. Cum propterea retraherentur aliqui Religioſi à confeſſione ſuorum delictorum. Quare dicendum eſt, ſolùm incurri hanc cēſuram ab illis, qui eligunt indignum, quem ſciunt eſſe talem alia ſcientia; quàm, quæ habetur per Confeſſio-

nem

nem Sacramentalem. Rodriguez *to.2.quaſt.Regul.quaſ.53.art.4.* In nullo quoque caſu licet eligere indignũ,etiam caſu dato,quòd omnes,qui ſunt de corpore Capituli,& ex quibus fieri debet electio ſint indigni; tunc enim debet eligi vnus ex extraneis. Sotus *lib.3.de Iuſt.quaſt.6.art.2.*Rodriguez *2.to.q.31.ar.11.*Neque etiã in caſu,quòd omnes electores vellent eligere indignum,poſſum ego, qui inter illos ſum, & certò ſcio me nihil profecturum per denegationem ſuffragij,alijs me conformare. Vaſquez *opuſc. de beneſ.cap.2.§.3.dub.3.* Secus verò quãdo electores omnes vellent eligere minus dignum, relicto digniori, poſſum enim tunc pro bono pacis conſeruando me illis cõformari.Bañez *2.2.q.63. ar.2.dub.3.concluſ.3.*Inſuper,qui eligit indignum, & inde aliquod malum ſubſequitur Religioni tenetur illud recompenſare eo modo quo fieri poſſit. Hoc enim exigit æquitas iuſtitiæ, propter iniuriam illatam.Sot. *3.de Iuſt.& Iur.q.6.art.2.*Nauarr.*in Man. cap.17.nu.72.& 73.& lib.5. Conſil.de Simonia conſil.8.nu.1. & 2.*

15 Qui eligit peccatorem publicum, & famoſum, peccat omninò mortaliter,iuxta illud Pauli ad Titum, *oportet Epiſcopum ſine crimine eſſe*: præſertim quia præbet alijs cauſam offenſionis. Nauarr. *Miſcellania 34.de Orat.num.4.*Azor.*tomo 2.Inſtit.Moral. lib.6. cap.14. quaſt. 10.* Eligens verò peccatorem occultum aliàs cœteris digniorem in Prælatum Religioſorum, non peccat mortaliter, niſi credat eum habere animum permanendi in peccato. Quia talis occultus peccator,ſecluſo prædicto malo animo, non eſt in ſcandalum alijs, & poteſt illis eſſe vtilis. Bañez *2.2.q.63. art.2.dub.1.* In caſu verò vbi agitur de aliquo eligendo in Prælatum, quem ego ſcio fore perniciofum Communitati, quia malæ vitæ, & conſcientiæ eſt, teneor eius delicta reuelare, etiam ſi occulta ſint. Nam bono Communitatis conſulere ſtrictiori iuri naturali aſtringor, quàm ſecretum ſeruare. Si verò non eſt futurus perniciofus Communitati, ſed vni, vel aliquibus particularibus in rebus non magni momenti, tunc ſecretum ſeruare teneor; quia illius obſeruatio eſt de Iure naturali, quod propter bonum huiuſmodi particulare aliorum non eſt omittendum. Rodriguez *tomo 2.quaſt.Regul.quaſt.53.art.3.*Laurentius de Peirinis *tomo 2. de Subdit. quaſt.1.de Obedien.cap.31.§.3.poſt 3. concluſ.*

16 Vota, & ſuffragia in electionibus debent eſſe abſoluta, non conditionata; ita vt ſi ſub conditione dentur, nihil valeant, debeantque haberi pro non adiectis. Ratio eſt, quia aliàs redderetur electio incerta, & dubia. Siluester *verbo. electio ſecundo q.3.* Similiter debent eſſe certa, & determinata non incerta; vt ſi aliquis diceret; Eligo illum, quem Petrus voluerit; nec indeter-

determinata, vt ſi aliquis diceret, eligo Petrum, vel Ioannem. Propter eandem rationem S. Antoninus 3. *par. tit.* 19. *cap.* 2. §. 3. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *de Subdit. q.* 1. *de obed. c.* 31. §. 6. Vnde prædicta vota non debent computari inter alia, vt dicemus inferius de ſchedula alba. *nu.* 18.

17 Debet etiam electio Canonica fieri *per vota ſecreta, ita vt ſingulorum eligentium nomina numquam publicentur*. Ita decernitur in Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *c.* 6. Vnde ipſi etiam ſuffragatores aſtringuntur hoc præcepto nunquam publicandi ſua vota, ita vt oppoſitum facientes peccent. Suarez *t.* 4. *de Relig. tract.* 8. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 12. Si tamen aliquis in ſecreto ſuum votum alij detegeret, licet peccaret contra præceptum à Conc. Trid. traditum, non tamen ideo redderetur nulla, aut irrita electio. Eò quòd defectus particularis vnius de Capitulo, non debet toti Capitulo nocere, & quia aliàs ſitum eſſet in poteſtate cuiuslibet, electionem quãtumuis legitimam, vitiare. Nauarr. *l.* 1. *conſil. tit. de elect. conſ.* 9. Rodriguez 2. *to. q.* 51. *art.* 9. Si verò, vel vnus electorum publicè manifeſtat ſuum votum, permittente Capitulo, electionem irritat. Quia iam talis electio eſt ſimpliciter publica. Rodriguez *in ſumm. c.* 102. *n.* 4. Laurentius de Peirinis, *vt ſup.* §. 8.

18 Non irritatur electio aliqua, eò quòd aliquis ex electoribus miſerit in vrnam ſchedulam albam, in qua nullus eligeretur. Ratio eſt, quia per illud factum ſolùm elicitur ſic facientem renunciaſſe iuri ſuo, nec voluiſſe habere vocem actiuam in tali electione, quod non poteſt derogare electioni aliàs licitæ. Nauarr. *de elect. conſ.* 7. Rodriguez *to.* 2. *quæſt.* 51. *art.* 13. Vnde hoc fieri conſulerem, in caſu, quo aliquis crederet electionem non fieri canonicè, aut omnes eligendos eſſe inhabiles. In tali autem caſu tale votum computandum non eſt cum alijs.

19 Electio canonica facienda eſt in loco Sacro, nempe in Eccleſia, vel Capitulo, aut alio ſimili loco honeſto. Silueſt. *verb. elect.* 1. *q.* 8. Tenentur etiam Electores intra tres menſes eligere, legitimo non obſtante impedimento, alioquin deuoluitur electio ad Superiorem proximum. Ita habetur *in cap. Ne pro defectu. de elect.* Siluester *verb. elect.* 1. *q.* 6. Quamuis etiam ex rigore iuris electiones canonicæ non poſſint fieri de nocte, *ex cap. Quia propter, & ex cap. Siquis diſt.* 79. Nauarr. 1. *conſil. de elect. conſ.* 8. *num.* 2. In caſu tamen neceſſitatis, præſertim ſi conſuetudine aliqua id obtentum ſit, poſſunt de nocte fieri. Miranda *in Man. to.* 2. *q.* 23. *art.* 12.

20 Omnes vnanimiter de Capitulo, nemine diſcrepante, poſſunt admittere extraneum ad eligendum vnà cum eis, ſaltem in-

vi

vi Iuris communis. Ratio eſt, quia ſicut poſſunt totam poteſtatem eligendi in compromiſſarios transferre, iuxta dicta ſup. *nu.* 11. ita etiam poterunt communicare alijs, vt cum eis coeligant. Nauarr. *lib.5.conſil.de ſimon.conſ.9.* vide tamen dicta ſupra *nu.4.* ex decreto Concil. Trident. Adminùs tamen Notarius, Tabellio, ſeu Scriba, non eſt neceſſe de iure communi, quòd ſit de corpore Capituli, ſed poteſt eſſe extraneus, & etiam laicus. Cum nullum ius de hoc extet, & ſolùm ſit hoc nudum miniſterium. Laurent. de Peirinis *to.1.de ſubdit.q.1.de obed.c.31.§.8.*

21 Debent electiones eſſe omnino liberæ, ita vt aliter factæ ſint ipſo iure nullæ, ex *cap.vbi periculum.§.cæterum.de elect. in 6.* Vnde omnis electio per metum, etiam reuerentialem, facit electionem ſaltim in foro conſcientiæ irritam. Nauar. *cap.17.num. 29.& c.22.n.51.& lib.1.conſil.& election.conſ.5.* Non eſt tamen contra libertatem electionis, quòd electores coarctentur ad eligendum aliquod genus perſonarum, v.g. Magiſtrorum, Diffinitorum, talis nationis, &c. Id enim habet communis conſuetudo, & aliquando eſt neceſſarium. Nauarr. *l. 1. conſ. tit. de conſt. conſ. 7.* Quando verò coarctatio fit non ad certum genus perſonarum, ſed ad certas aliquas, & determinatas perſonas, tres ſcilicet, vel quatuor, multi dicunt eſſe contra libertatem electionis, & illam irritare, *ex cap. cum terra.* Rodriguez *2.t.q.51. ar. 11.* Miranda *in Man. to.2.q. 23.ar. 22.* Cum tamen videam apud aliquos hanc eſſe conſuetudinem, illam reprobare non audeo, maximè ſi Superiores facientes talem coarctationem nominent, & deſignent per ipſam ſolùm digniores. Quia cum electio ſolùm de illis fieri debeat ſecundùm ius, & rationem, ſi ipſi ſoli nominentur, alijs excluſis, nec iſtis fiet iniuria, nec electio debita libertate priuabitur. Aliorum tamen iudicio id relinquo.

22 Suffragium ſemel datum poteſt reuocari, ſi non ſit publicatum, aut cum alijs permixtum. Colligitur à contrario *ex cap. publicat. ſcrutin. de electión.* Miranda *in Man.to.2.qu.23.num.24.* Non eſt autem cauſa ſufficiens huius mutationis, quòd vnus electorum dicat, ſe de nouo ſciuiſſe vitium, vel defectum perſonæ electæ; aliàs poſſet quilibet ex malitia, electiones omnes inquietare, vel prolongare. Laurentius de Peirinis *to.1.de Subdito. q. 1. de obedient.c.31.§.6.*

23 Religioſus Canonicè electus ad aliquod Officium multò meliùs facit aſſentiendo, quàm diſſentiendo regulariter loquendo. Quia eò ipſo, quòd eſt Canonicè electus, debet credere electionem eſſe iuxta voluntatem Dei. Si tamen indignum ſe, & inſufficientem reputet, renunciare poteſt electioni, non tamen

per-

Digitized by Google

pertinaciter. Ita D. Thomas *Quodlib.5. art.23.* ex mente Sancti Gregorij Papæ *in Paſtorali*. Si verò per obedientiam cogitur, aut ſecundùm dictamen ſuæ conſcientiæ credit quis, quòd ſi non acceptat electionem, diſpendium aliquod Religioni, vel Conuentui immineat, tenetur acceptare. Rodriguez *tom. 2. quæſt. 55. art. 1.* Etiam ſi credat futurum, vt ſæpiùs peccet, dummodò id non intendat, & procuret placere ſemper Deo. Valentia *tomo 3. diſp.10.quæſt.3. punct.3.aſſert.6.*

24 Ex Clemente Octauo in Decretis pro Reformatione Regularium approbatis à Sacra Congregatione iuſſu S. D. N. Vrbani Octaui ſic habetur contra Religioſos ambitiosè pro ſe, vel pro alijs vota, vel ſuffragia procurantes. *Vt omnis Officiorum ambitus occaſio præcludatur, caueant omnes à directa, vel indirecta vocum, ſeu ſuffragiorum procuratione, tam pro ſe ipſis, quàm pro alijs, tum in Capitulis locorum, tum in cæteris, præſertim Generalibus Capitulis, aut Congregationibus, ſeu alibi. Quicumque ſecus fecerint, præter alias pœnas, & cenſuras hactenus contra huiuſmodi ambientes inflictas, quas in ſuo robore permanere volumus, in pœnam priuationis officiorum, quæ obtinent, eo ipſo incidant, & ad futura quæcumque pariter inhabiles habeantur, ſuper quo cum eis diſpenſari à nemine poſſit, niſi à Nobis, vel Succeſſoribus noſtris, & pro qualitate culparum grauiùs etiam plectantur. Porrò ſupradictas omnes pœnas ad complices, ac ſimpliciter ſcientes, & non reuelantes extendimus.* Per hæc tamen non tollitur quominùs electores poſſint procurare, quòd dignitates dentur dignis, & indigni excludantur. Quia Pontifex ſolùm intendit prohibere *Officiorum ambitus*, vt patet in primis verbis huius Decreti. Nauar. *lib.5.Conſil. de Excomm. conſil.20. num.6.* Peirinis *tomo 1. de Subdito quæſt. 2. de paupertate c. 2. §. 11.* Nec etiam tollitur per hoc Decretum, quòd ijdem electores poſſint ſecum de qualitatibus eligendorũ tractare, etiam vitia manifeſtando, virtuteſvè oſtendendo, ſeruata tamen iuſtitia, charitate, & veritate & cum recta intentione, ſcilicet, quòd dignior cœteris præferatur. Tum quia hoc eſt conforme Iuri naturali, vſus omnium etiam piorum; & neceſſarium, vt electores nouerint virtutes, & vitia eligendorum. Rodriguez *tomo 2. quæſtionum Regular. quæſt.56. art.1.* Neque hoc prohibent Summi Pontifices, & aliquarum Religionum Conſtitutiones pœnas taxantes contra ſubornatores in electionibus, intelligi enim ſolùm debent contra illos, qui precibus, vel donis ſuadent alijs, vt dent vocem quibuſdam, ob finem prauum, vel iniuſtè, mentiendo vitia, vel virtutes eligendorum. Rodrig. *tom.2.q.56.art.1.*

25 Non

Digitized by Google

25 Non poſſunt eligi in Prælatos Religionum niſi expreſsè in illa profeſſi. Ita Siluelter *v. Electio* 1. *quæſt.* 13. Vide dicenda *cap.*18.*num.*5.Sunt etiam incapaces vt eligãtur, primò infames, ſeu notoriè praui. Quia hoc eſt valde indecens,& repugnans tali muneri.Suarez 4.*to.de Relig.tract.*8.*lib.*2.*cap.*3. *num.*28. Secundò excommunicati excommunicatione maiori. Excommunicati enim excommunicatione minori electio non eſt ipſo facto nulla, ſed poteſt annullari. Tertiò ſuſpenſi, vel interdicti, aut qui interdictum non ſeruauerunt. Quartò, qui non fuerint legitimè nati (iuxta dicenda *in hoc cap.num.*38.*& cap.*18.*num.*7.) aut debitæ ætatis,vel ſufficientis litteraturæ. Quintò irregulares; cum enim irregularitas ſit inhabilitas quædam ad Ordines, & munus Prælati requirat Ordines, ideo conſequenter eſt impedimentum ad Eccleſiaſticam prælationem. Suarez *vt ſupra num.* 24. Eſſe verò aliquem diſcendentem ex radice infecta macula Hæreſis, Apoſtaſiæ,ve l Iudaiſmi, aut alterius ſectæ damnatæ, non eſt impedimentum,ex vi iuris communis, ad Prælaturas. Suarez *vt ſupra num.* 28. Sextò, qui ſemel propter vitium perſonæ fuerunt reprobati. *Cap.ſup.eo de Elect.* Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *de ſubdito quæſt.*1. *de Obedient.c.*31. Accuſati verò de aliquo delicto, nec infamati, non ſunt incapaces electionis. Aliàs eſſet in poteſtate vnius maleuoli meritiſſimos viros à dignitatibus excludere.Nauarrus *lib.*5. *Conſil. de accuſat. conſ.* 6. Licet oppoſitum videatur haberi *ex cap.Omnipotens Deus, extra de accuſat.* Franciſcus Aretin. *in practic. crimin. cap.*2. *de examin. Rei.* Pro his, & alijs Siluester. *v. Electio* 1. *quæſt.* 14. Miranda *in Manuali Prælat. q.*23.*art.*11.

26 Non obſtantibus Conſtitutionibus aliquarum Religionum, quibus cauetur ne aliquis aſſumatur ad aliquod Officium, niſi poſt determinatum tempus, v. g. triennium, vel ſexennium, ſi pauci dies defecerint, v. g. viginti,aut viginti quinque, poterit nihilominus eligi ad tale Officium. Ratio eſt, quia paruum iſtud tempus pronullo reputatur. Nauarr.*lib.*1.*Conſil.de ætat.& qual. conſ.*7.Rodriguez 2.*tomo quæſtionum Regul.quæſt.*52. *art.*12.

27 Procurantes officia in Religionibus medijs fauoribus ſecularium, aut aliorum extra Religionem, incidunt in cenſuras, & pœnas aſſignatas à nobis ſupra *cap.* 10. *num.* 17. Si verò contingeret, quòd Religioſus impetraſſet à ſeculari aliquo, vel extraneo litteras fauorabiles pro conſequendis Officijs, vel dignitatibus, &c. in Religione, poſtea verò pœnitentia ductus, vel alio motiuo illas non dediſſet, vel ipſæ interceptæ eſſent, ita vt ad manus Prælatorum non veniſſent, non incurreret prædictas pœ-

nas,

nas, aut cenſuras. Cum tales litteræ effectum ſuum ſortitæ non fuiſſent. Nauarrus *lib.5.Conſil.de Sent.excomm.conſil.19.num.2.* Peirinis *tomo 1. de Subdito quæſt.2. de paupert.cap.2.§.10.*

28 Religioſi ſimoniam cõmittunt in electionibus, ſi dant temporale aliquod munus, vel à manu, vel à lingua, vel ab obſequio pro conſequendis Dignitatibus Eccleſiaſticis v. g. Abbatia, Prioratu, Prouincialatu, Generalatu, Vicariatu, Diffinitoriatu, ſeu etiam licentia confeſſiones audiendi, prædicandi, Ordines recipiendi, ſeu à caſibus reſeruatis abſoluendi, &c. Ratio eſt, tùm ex *cap. non ſatis, & in cap. mandato de Simonia, & in cap. 2. §. Prioratus de Stat. Monach. & ex cap. quam pio 1. quæſt. 2.* Tum etiam, quia ſemper dare liquid temporale pro ſpirituali ſimoniacum eſt. Suarez *tomo 1. de Relig. lib.4. cap. 54. num. 3.* Laurentius de Peirinis *tomo 1. de Subdito quæſt.1. de obed.cap.31.§.9.* Qui etiam extendunt hoc ad illos, qui dant aliquod ex prædictis muneribus pro conſequendo officio Sacriſtæ, vel Procuratoris Ordinis. Habetur hoc expreſsè *in cap.Saluator 1.quæſt.2.* Bonacina *de Simonia q.5.num.7.* Similiter dans pecuniam, ſeu aliquid ex aſſignatis pro obtinenda voce, ſeu ſuffragio alterius in electionibus committit Simoniam. Quia eſt datio rei temporalis pro ſpirituali. Peirinis *vt ſupra*. Similiter ſi pro ſuffragio ferendo beneficium aliquod, vel res ſpiritualis promittatur, electio ſecuta eſt Simoniaca. Propter eandem rationem. Azor. *tomo 3.Inſtit.Moral.lib.12.cap.7. quæſt. 1.* Præterea ſi alius dedit pecuniam, ſciente illo cui officium procurabatur, & non contradicente, electio eſt Simoniaca, propter eandem rationem, ſecus ſi contradixit, & repugnauit. Suarez *tomo 1. de Relig.lib.4. cap.57. à num. 28.*

29 Similiter committunt Simoniam Religioſi in electionibus, ſi conuentionem, vel pactum faciant, quòd vnus ſuffragetur vni in vna electione, & alter ſuffragabitur in alia. Vt ſi dicant, ſi dederis mihi, vel alij tuum votum, ego dabo tibi meum, vel amico tuo. Ratio eſt, quia huiuſmodi pactiones ſemper continent labem ſimoniacam, cum ſit datio rei ſpiritualis, pro alia re ſpirituali, vel onere ad illam: vt habetur *ex cap. Quam pio 1.quæſt.2. & cap.cum pridem, & cap.pactiones de pactis, & cap.præterea 1.de tranſactionibus, & cap.tua nos de Simonia, & cap.quæſitum de rerum permutatione*. Nauarrus *in Summa cap.23. num.110.* Reginaldus *in Praxi lib. 23. num. 244.* Vnde electionibus Regularium maximè cauendum eſt Religioſis, ne in ſimile barathrum perditionis, animas miſerè illaquenado, cadere permittant.

30 Præterea in electionibus Regularium Simonia committitur,

tur,ſi aliquis priuatus iure eligendi det aliquod munus alteri ne accuſetur.Quia ſimonia non ſolùm committitur dando temporale pro ſpirituali, ſed etiam pro ommiſſione rei ſpiritualis. Graffis 1.*p. decis. l.*2.*c.*96.*num.*52. Laurentius de Peirinis *tom.*1. *de Subdito.q.*1. *de Obedien. cap.*31. *§.* 9. Addens benè, & propter eandem rationem,etiam eſſe ſimoniacum qui dat pecuniam alteri,ne conſentiat in aliqua electione, ſeu ne ſuffragetur alicui digno,aut ne repugnet iuſtè alicui electioni. Azor *to.*3.*Inſtit.Mor. l.*12.*c.*7.*q.*1.Vnde ſi duo eſſent electi in aliquod officium,non poſſet eorum alter dare alij pecuniam, vel promittere, aut dare illi aliquod officium, vt deſiſtat à lite, quam iuſtè proſequi poterat, abſque labe ſimoniæ; propter eandem rationem. Laurentius de Peirinis, *vt ſupra.*

31 Licitum tamen eſt, nec ſimoniacum, offerre pecuniam, vel aliquod munus, non ſolùm, vt non eligatur indignus, ſed etiam vt eligatur dignus in communi,in caſu quo Electores eſſent determinati eligere indignum. Auguſtin. Barboſa *de offic. Paroch. c.* 2.*n.* 107. Ratio eſt, quia hoc non eſt dare pecuniam, vel munus temporale pro re ſpirituali; ſed redimere vexationem, quæ fit Monaſterio, vel Religioni, ſi illi præficiatur indignus. Sotus 9. *de Iuſt.quaeſt.*6.*ar.*1.*ad* 2. Valentia *tom.* 3. *diſp.* 6. *quaeſt.*16.*punct.*3. *verſ.*4.*ſequitur.*Nec etiam committitur ſimonia tradendo pecuniam ſubornanti,qui pecunia, vel importunis precibus corrumpit Electores,ne me eligant. Non enim datur pecunia, vt me eligant,ſed ne mihi damnum inferatur, aut ne corrumpantur Electores. Leſſius *l.*2.*c.*35.*dub.*18.*num.*108. Bonacina *de Simon. q.*6. *punct.*5.*num.*6. Idem dicitur, ſi aliqui Electores iniuſtè electionem impedirent,ne fieret: poſſet enim illis pecunia offerri in redemptionem vexationis, quam patitur Eccleſia non habens paſtorem. Suarez *tom.* 1.*de Relig.l.*4.*c.*50. Leſſius 2.*de Iuſt.c.*35.*dub.* 19. Similiter non eſt ſimonia dare pecuniam, vel aliquod munus, vt reſtituatur officium illi, qui iniuſtè fuit ipſo priuatus, vel vt non infametur iniuſtè aliquis Electorum,aut illi inferatur aliqua iniuria. Quia hoc ſolùm eſt redimere vexationem. Laurentius de Peirinis *tom.* 1.*de Subdito quaeſt.* 1.*de Obedient.c.*31.*§.* 9. Addens hoc eſſe verum ſolùm quando cui datur pecunia non habet votum in electione, quia ſi illud habet, iam pecunia conſequenter daretur pro voto.

32 De permutationibus, aut commutationibus Officiorum Ordinis,dicendum eſt ſicut de permutationibus, aut commutationibus Beneficiorum Eccleſiaſticorum,quòd ſcilicet tales permutationes, aut commutationes non ſunt ſimoniacæ ſtando in iure

iure

iure diuino, benè tamen iure Eccleſiaſtico, niſi fiant authoritate Superioris. Ratio totius concluſionis eſt, quia quamuis huiuſmodi officia non ſint propriè Beneficia Eccleſiaſtica, cum non habeant adiunctam vtilitatem redituum Eccleſiaſticorum, ſunt tamen quaſi Beneficia, & res ſpirituales, importantes ſcilicet ſpiritualem iuriſdictionem in ſubditos; vnde eodem modo, ac de Beneficijs, de illis philoſophandum eſt. Ratio etiam primæ partis eſt, quia ſtando in ſolo iure diuino, ſimonia ſolùm committitur dando temporale pro ſpirituali, non verò commutando ſpirituale pro ſpirituali. S. Thomas *in cap.* 10. *Matth. & in* 4. *d.* 25. *quæſt.* 3. *artic.* 3. *ad* 8. Ratio ſecundæ ſumitur *ex cap. quæſitum cum olim, de rer. permut. c. Maioribus de præb. c. vlt. de pactis*. vbi huiuſmodi commutationes prohibentur. Ratio verò tertiæ partis eſt deciſio *cap. cum vniuerſorum de rer. permut.* vbi authoritas Superioris ad huiuſmodi commutationes exigitur. Pro his autem à ſimili de Beneficiorum commutationibus, & alijs concernentibus. Vide Suarez *de Relig. t.* 1. *l.* 4. *de ſimon. c.* 30. 31. *&* 32.

33 Circa pœnas ſimoniacorum dicendum eſt, quòd omnis electio, prouiſio, nominatio, & confirmatio ſimoniacè facta, eſt ipſo iure nulla ante omnem iudicis ſententiam, etiam declaratoriã, nullumque ius, vel effectum confert; & qui ſic electus eſt, tenetur in conſcientia Prælaturam renunciare, nec ante renunciationem poteſt abſolui. Ratio eſt, quia ita deciditur in Extrauag. *Cum deteſtabile, quæ eſt* 2. *de ſimonia*. Suarez *tom.* 1. *de Relig. l.* 4. *c.* 57. Leſſius 2. *de Iuſt. c.* 35. *dub.* 25. Et hoc, etiam ſi ſimonia ſit occulta, vt habetur ex eadem Extrauag. & *ex cap. Matthæus. de ſimonia*. Suarez *vt ſup. n.* 27. Hoc etiam, ſiue ſimonia ſit commiſſa ab eodem, qui dignitatem obtinuit, ſiue ab alijs, ipſo etiam neſciente, facta tamen in fauorem ipſius: vt habetur in *cap. nobis, & c. ſicut tuis. de ſimonia*. Suarez, *vt ſup. num.* 35. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *de Subdito q.* 1. *de obedien. c.* 31. Secus verò dicendum eſt, ſi pecunia ſit data ab inimico in odium eligendi. Ijdem Authores. Deinde, qui recipit ſimoniacè Eccleſiaſticam dignitatem, licet non ſit priuatus ipſo facto alijs dignitatibus ritè acquiſitis, ſed expectanda ſit iudicis ſententia condemnatoria, cum id nullo iure habeatur, eſt tamen inhabilis ipſo iure ad eam, & quaſcunque alias dignitates obtinendas, propter Bullam Pij V. *Cum primùm*. tom. 2. Bullarij. Azor *tom.* 3. *inſtit. moral. l.* 12. *c.* 21. Peirinis *vt ſup.* Præterea per ſimoniam incurſam in Officijs Religionum, quæ ſunt Officia Eccleſiaſtica, & quaſi Beneficia, vel illis ſimilia, vt ſunt Prioratus, Prouincialatus, Generalatus, &c. incurritur excommunicatio maior Papæ reſeruata. Per Extrauagan. Pauli II.

con-

confirmatam à Pio V. in Bulla adducta. Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. q. 20. ar. 13*. Suarez *loco citato c. 57. num. 47*. Aliqui tamen hoc negant: eò quòd iſta officia non veniunt nomine beneficij, propter dicta *n. 32*. Nauarrus *in Man. c. 23, num. 111*. Azor, *vt ſupra*. Eſt etiam contra obtinentes dignitates per ſimoniam in iure poſita pœna infamiæ. Ex *cap. ſanè 15. quæſt. 3. & cap. ſi quis præbendas 1. quæſt.* 3. Azor *tom. 3. Inſtitutionum Moral. lib. 12. cap. 21. quæſt. 7.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Subdito. quæſt. 1. de Obed. cap. 31. §. 9.* Aduertens hanc pœnam non incurri ipſo facto, ſed per ſolam iudicis condemnationem. An verò poſſint Prælati Regulares abſoluere ſuos ſubditos à pœnis contractis ob ſimoniam, conſtabit ex dicendis cap. 18. *nu.* 39. Vide Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 20. art. 13*. Suarez *tom. 1. de Relig. lib. 4. cap. vlt. num. 4*. Solùm eſt aduertendum, quòd, qui fictam, & deceptoriam ſimoniam committunt, (v. g. ſi quis promittat temporale pro ſpirituali ſine animo adimplendi promiſſum) cum non ſint verè ſimoniaci, non ſunt dictis pœnis obnoxij. Sotus *lib. 9. de Iuſt. & Iur. q. 8. ar. 1.* Aragon. *2. 2. q. 100. ar. 6. dub. 1. concl. 3.* Pro pœnis autem, quas incurrunt mediatores ſimoniacæ electionis, vide Azor *tom. 3. Inſtit. Moral. lib. 12. cap. 24. q. 1.* Nauarr. *lib. 5. conſil. de Simon. conſ. 98.*

34 Præſidentes electionibus Regularium debent iuxta Inſtituta ſuarum Religionum procedere. Non poſſunt autem priuare Religioſos Capitulares voce actiua, vel paſſiua, ſine eo, quòd priùs citentur, ipſiſque detur copia eorum, quæ contra ipſos ſunt fulminata, vt poſſint ſe defendere. Quia nemo poteſt condemnari inauditus, & defenſiones ſunt de Iure naturali. Rodriguez *tom. 2. q. Regul. q. 51. a. 11.* Miranda *tom. 2. Manualis q. 23. a. 22.* Quod adeò verum eſt, vt etiam ſi dicatur in commiſſione Præſidentium, vt poſſint priuare Religioſos Capitulares voce actiua, vel paſſiua, non poſſint id facere, niſi modo dicto. Quia tales commiſſiones ſemper debent intelligi ſeruato iuris ordine. Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Subdito q. 1. de obed. cap. 31. §. 10.* Vnde Patres Capitulares, Præſidentibus non procedentibus iuris ordine ſeruato, non tenentur obedire. Rodriguez, & Peirinus citat. Qui etiam adiungunt, quod ſi maior pars Capituli nolit Præſidenti obedire propter eius iniuſtitiam in procedendo, poteſt ad electionem procedere ſine ipſo.

35 In quacunque electione neceſſaria eſt confirmatio Superioris: *ex c. auaritia. de elect. l. 6.* Silueſter *verb. confirmatio*. Suarez *to. 4. de Relig. tract. 8. l. 2. c. 5*. Generales tamen plurium Religionum ex multis priuilegijs illis conceſſis, eo ipſo, quòd ſunt electi,

N ſunt

ſunt à Sede Apoſtolica confirmati. Vide Sixtum IV.in Bulla *Dum attenta.* quæ eſt in Speculo Ordinis f.87. Vnde in Conſtitutionibus Carmelitarum *par.2. c.1.* ſic dicitur de Generali: *Cuius electio cum ſuo ſolo conſenſu eſt confirmatio eo facto, vt in priuilegio Summorum Pontificum expreſsè continetur.* Caſarrubius *in Comp. v.electio.§ 3.* Si autem electio eſt legitima, non poteſt Superior non confirmare illam, imo peccabit grauiter aliter faciendo. Quia canonicè electus habet ius vt confirmetur.

36 Electio omnis confirmanda eſt à proximo Superiore; Quia ita habetur expreſsè *cap.nihil.§. cæterùm. de Elect.* D. Antonin. 3. *par.tit.19.cap.4.* Ante confirmationem electo per electionem ſolùm acquiritur ius ad Prælatiam, non autem exercitium. Nauarr. *comm.2.de Regul.num.65.* Ad confirmatorem pertinet examinare perſonas, tam eligentium, quàm electi, & formam electionis, etiã ſi nihil electo obijciatur. Nauarr. *lib.1.Conſil.de elect.conſ.2.nu.1.* Non licet confirmatori cõfirmare electum indignum. Quia cùm non ſit idoneus tali officio, cõfirmatio redundaret in graue damnum Eccleſiæ. Ledeſma *2.par.ſummæ tract.7.c.2.* Peirinis *tom.1.de Subdit.q.1.de obed.c.31.§.11.* Licet autem illi confirmare dignum, quem Electores elegerunt, relicto digniori. Tum quia eo ipſo, quòd eſt electus, eſt iudicandus dignior; tum quia confirmatio eſt actus exterior, ac proinde debet conformari electioni digni, quæ in foro exteriori valida eſt. Salon *2.2.q.63.a.2.controuerſ.3.* Bañez *dub.3.ad 7.* Electus ad aliquam dignitatem, ſi ante confirmationem adminiſtret, eſt ipſo facto priuatus, iure acquiſito per electionem. Vt habetur *in cap. auaritiæ.de elect.in 6. & c.qualiter. eod.tit.* Graffis *tom.2. Conſil.lib.1.de elect.conſ.2.num.3.* Si confirmatori proponantur duo, vel tres, tenetur digniorem confirmare. Quia tunc electoris, & confirmatoris vicem gerit. Rodriguez *in ſumma tom.1.c.106.* Salon 2. *2.q.63.art.2.controu.3.* Confirmator ſciens per ſcientiam habitam in Cõfeſſione Sacramentali aliquem eſſe indignum, ſi nihil aliud obſtet, debet illum confirmare. Quia cum confirmatio ſit actus exterior, debet in eo procedere ſecundum allegata, & probata. Laurentius de Peirin. *to.1.de Subdit.q.1.de obed.c.31.§.10.* Non poteſt electus confirmatorem iniuſtè confirmare renuentem pecunia emolire. Quia talis confirmatio eſt quid ſpirituale. Azor *tom.3.Inſtit. Moral.lib.12.c.7.* Suarez *tom.1.de Relig.lib.4.c.50,num.29.* Licet aliqui de hoc dubitare videantur. Maior *in 4.d.25.q.5.ad 2.*

37 Eligentes aliquem ad aliquod officium, ſeu dignitatem vnanimi conſenſu, non poſſunt deinde ſe electioni opponere, niſi cauſis legitimis poſtea emergentibus. Habetur expreſſe *in cap.nulli.*

de

Digitized by Google

de elect. in 6. Opponentes autem, ſeu appellantes contra aliquem electum, vel eligendum, ſeu formam electionis, vel etiam contra electores, debent in litteris appellationem, ſeu oppoſitionem cõtinentibus, exprimere ſingula, quæ intendunt obijcere, ſub iuramento. Ita habetur expreſsè in *cap. vt circa. de elect. in 6.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Subd. q. 1 de obed. c. 3 1. §. vlt.*

38 Si contingat illegitimum, quantumuis occultum, eligi in Prælatum, nullo modo poteſt acceptare Prælaturam, ſed, vel procurare diſpenſationem, vel declarare ſuum defectum, ſi ſine præiudicio ſuæ, aut alterius famæ id facere poteſt. Talis enim electio in perſona illius facta, eſt ipſo iure nulla, *cap. innotuit. de election.* Sorb. *in comp. verb. diſpenſatio. verſ. Ideo Iulius.* Rodriguez *tom. 1. q. 13. a. 5.* Si autem talis cogatur acceptare Prælationem, & ipſe reſtiterit quantum potuerit, nec poſſit ſine ſua, aut ſuorum infamia diſpenſationem petere, poterit illam acceptare: nam ius cõſeruandi famam eſt naturale, quod iuri poſitiuo non habendi Prælaturas illegitimum præponderare debet. Rodriguez *vt ſupra.* Laurent. de Peirin. *tom. 1. priuil. Minim. in conſtitut. 2. Iulij II. §. 29. num. 100.*

39 Regulares pœnitentiati à Sancto Officio Inquiſitionis, *etiam ſi pœnitentiæ tempus expleuerint, vel gratiam receperint, ſunt inhabiles eo ipſo ad omnes gradus, & officia ſua Religionis,* exceptis illis, quibus ſalutares pœnitentiæ impoſitæ fuerint; & illos promouentes incurrunt etiam *ipſo facto, in priuationem ſuorum officiorum, ac prætereà vocis actiua, & paſſiua,* iuxta Decretum S. D. Noſtri Vrbani VIII. ann. 1626. vbi etiam adiungitur: *tam prædictos pœnitentiatos, quàm illos promouentes, non poſſe rehabilitari niſi ab eodem S. D. N. vel ab eadem Sacra Congregatione* (ſcilicet S. Inquiſitionis) *coram Sanctitate ſua habenda.* Laurentius de Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in conſtit. 9. Pauli V. num. 29.* Pœnitentiæ ſalutares dicuntur illæ, quæ extraiudicialiter, & priuatim infliguntur, vt ſunt ieiunia, diſciplinæ, orationes, &c. Laurentius de Peirinis *ibidem.* Idem credo de aliquibus reprehenſionibus, admonitionibus, ſeu etiam correctionibus, quæ dari ſolent aliquibus in hoc S. Tribunali. Declaratum autem eſt ſæpius, vt audiui, (imò vidi declarationem eiuſdem S. Congregationis 21. Decemb. 1632.) pœnas prædictas in hoc Decreto non incurri ab ijs Regularibus, qui ante illud pœnitentiati ſunt à Sancto Officio, ſed ab ijs, qui poſtea.

Digitized by Google

De Obligationibus Regularium ad manendum in Monaſteriorum Clauſura.

C A P. XVI.

1 OMNES Religioſi quicunque illi ſint obligantur ad habendum aliquod genus Clauſuræ in Clauſtris, & Monaſterijs ſuorum Ordinum. Id conſtat, tum ex omnium Religionum vſu, tum ex *cap. Placuit il 2. cap. Iuxta. cap. Monachi, &c.* Huiuſmodi autem Clauſura in duobus præcisè conſiſtit, ſcilicet in non egrediendo à Monaſterio ſine licentia ſuorum Superiorum, & in non apoſtatando, aut relinquendo Religionem, quam ſunt profeſſi; ideoquè de ſingulis dicendum eſt.

2 Hinc primò, quicunque Religioſus ex ſuo Monaſterio ſine licentia Superioris egrediens grauiter peccat, & ſæpiùs mortaliter, niſi prauitas materiæ egreſſus ſolùm inducat culpam venialem. Id conſtat primò ex conſuetudine, & vſu omnium Religionum, quæ huiuſmodi egreſſum furtiuum, vt grauem culpam ſemper puniunt. Secundò ex Concil. Trid. *ſeſſ. 25. cap. 4.* vbi dicitur: *Non liceat Regularibus à ſuis Conuentibus recedere, etiam prætextu ad ſuos Superiores accedendi, niſi ab eis miſſi, vel vocati fuerint.* Quæ doctrina conformis etiam eſt antiquioribus Concilijs, ſpecialiter Calcedonenſi *cap.* 4. & alijs apud Gratianum 16. *quæſt.* 1. Tertiò ratione, nam cum Religioſi ex vi ſuæ profeſſionis ſubditi eſſe debeant Superiori, ità vt ab illo poſſint gubernari, manifeſtum eſt grauiter obedientiam offendere, qui à Conuentu ſine licentia Superiorum recedunt. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 1. cap. 6.*

3 Maximè hoc verum eſt loquendo de egreſſu nocturno à Monaſterio ſine licentia. Ratio eſt, tum quia Clemens Octauus in Decretis de reſeruatione caſuum, inter caſus reſeruabiles à Superiore conſtituit iſtum de egreſſu nocturno Religioſi à Monaſterio ſine licentia, conſtat autem caſum reſeruabilem eſſe culpam mortalem. Tum etiam propter periculum infamiæ, ſcandali, & detrimenti Caſtitatis, quod ex tali egreſſione nocturna oriri poteſt. Suar. 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 1. cap. 6. nu. 7.*

4 Licentia autem hæc, quæ requiritur ad egrediendum è Monaſterio regulariter loquendo debet eſſe explicita, aliquando

verò

verò ſufficit implicita, & interpretatiua. Prima pars conſtat ex vſu, vt credo, omnium Religionum. Secunda verò, quia poſſunt occurrere aliqui caſus, in quibus ſit Religioſus obligatus ex charitate exire à Monaſterio, vt ad abſoluendum aliquem moribundum, defendendum aliquem innocentem, ſuccurrendum domui vicinæ, quæ comburitur, &c. In quibus tamen non ſemper cōmodè peti poteſt licentia à Superiore. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 6. *num.* 11.

5 Non poſſunt Religioſi exire à Monaſterijs ſine licentia ſpeciali ex vi alicuius licentiæ generalis, aut ſine cauſa approbata, aut licentia ſingulis vicibus impetrata, aut ſine ſocio arbitrio Superioris. Ita decreuit Clemens Octauus in Decretis pro reformatione omnium Regularium à Sacra Congreg. iuſſu S.D.N. Vrbani Papæ Octaui approbatis, & innouatis, per hæc verba. *Nullus à Conuentu egredi audeat, niſi ex cauſa, & cum ſocio, licentiaque ſingulis vicibus impetrata, ac benedictione accepta à Superiore, qui non aliter eam concedat, niſi cauſa probata, ſociumque exituro adiungat, non petentis rogatu, ſed arbitrio ſuo; neque eundem ſepiùs. Licentiæ verò generales exeundi, nulli omninò concedantur. Contrauenientes autem pœna graui etiam carceris ad Superioris arbitrium plectantur, eandem etiam Ianitor ſubeat, ſi ſciens, exeundi facultatem fecerit.* Sanctiſſimus quoque Dominus noſter Vrbanus Octauus ad inſtantiam Catholici Monarchæ Hiſpaniarum, in Bulla edita anno 1626. die 30. Iulij, reuocauit, caſſauit, & annullauit omnia priuilegia, prærogatiuas, & exemptiones Religioſorum in Regnis Hiſpaniarum exiſtentium, *per quæ ijdem Religioſi ab eorum Prælatorum obedientia eximuntur, & ex eorum Monaſterijs, & Regularibus domibus ad eorum libitum, & cum ſocijs ſibi benè viſis, & iam deſtinatis, etiam Superiorum ſuorum non petita licentia egrediuntur.* Vide ſuprà *cap.* 10. *num.* 26.

6 Ad huiuſmodi etiam Clauſuram in Monaſterijs magis commendandam præcipiunt Clemens Octauus, & S. D. N. Vrbanus in Decretis adductis; Quòd vt omnis ſcandalorum, & vagationis occaſio tollatur, Conuentus clauſura perpetuò, ac diligenter ſeruetur, ac propterea à Superiore Ianitor conſtituatur, qui diligentia, ac morum integritate maximè commendetur. De ipſo quoque Ianitore, ſeu portæ communis Monaſterij Cuſtode iubent. Quòd, is ianuæ cuſtodiendæ ſemper aſſiſtat, eamque nemini Fratrum aperiat, niſi ſocium, & exeundi licentiam obtinuerit. Circa redeuntes autem ad Monaſteria hæc præcipiunt ijdem Pontifices. *Cum autem quis in Conuentum reuertitur, Superio-*

perior.em iterum adibit, benedictionem recepturus, qui à ſocio itineris rationem, & quid rei actum ſit, diligenter perquirat. Sunt etiam quoad hoc peculiaria Statuta Religionum. Vide à nobis dicta *in libro de Reform. Regul. cap. 7. &* 8.

7 Qui egreditur à Monaſterio ſine licentia cum animo redeundi, non eſt propriè, & rigoroſè Apoſtata, ſed fugitiuus, vel vagus. Ratio eſt, quia eſſentialis ratio apoſtaſiæ conſiſtit in hoc, quòd quis recedat à Religione animo deſerendi illam, vel nunquam ad illam reuertendi; vnde qui hunc animum non habuerit non erit propriè Apoſtata, ſed fugitiuus. Aragon. 2. 2. *quæſt.* 12. *art.* 1. Bañez *ibidem*. Vnde etiam ſi aliquis recedat à Conuentu ſine habitu, dummodò non habeat talem intentionem non redeundi, aut deſerendi Religionem, non erit propriè Apoſtata, ſed fugitiuus. Valentia 2. 2. *diſp.* 1. *q.* 12. *puncto* 1. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 8. *nu.* 4. Nihilominus peccat grauiter mortaliter, tum propter dicta, tum ex natura ſtatus Religioſi, per quem tenetur ſubeſſe poteſtati, & imperio ſui Superioris. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 1.

8 Poterit tamen Religioſus licitè fugere ex Conuentu, ſi certò, & euidenter conſtaret illum nimiùm iniuſtè vexari à ſuo Superiore, & vellet ire ad Superiorem Prælatum. Ratio eſt, tum quia ius defenſionis eſt naturale, tum quia in hoc caſu præſumitur licentia Superioris Prælati, ad quem accedit. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 1. *nu.* 6. Quomodo autem hoc non opponatur doctrinæ Concilij Tridentini dicitur à nobis inferiùs *num. ſequenti*.

9 Religioſus autem, qui in pœnam alicuius delicti à ſuo Superiore detinetur in carcere, non poteſt ex illo fugere, ſed eſt fugitiuus ſic faciendo. Ratio eſt, quia eſto ſecularibus id liceret (de quo aliàs) Religioſis non licet, tum quia tenentur obedire Prælatis, quoad pœnas iuſtè inflictas, tum quia non poſſunt ſe abſtrahere à iugo, & obedientia ſuorum Superiorum. Ledeſma 2. *tom. Summ. tit.* 8. *cap.* 24. Sairus *in Claui Regia lib.* 12. *cap.* 18. *num.* 9. Limita hoc primò, ſi certò conſtet pœnam illam carceris eſſe iniuſtè inflictam, aut ſi cibus, & neceſſaria ad vitam in carcere negarentur. Quia non tenetur in iſtis quiſquam obedire Prælatis. Nauarr. *Comment.* 4. *de Regul. num.* 64. Sairus *in Claui Reg. lib.* 12. *cap.* 18. *num.* 10. Nec diſceſſus à Conuentu in tali caſu eſt contra Decretum Concilij Trident. adducti ſuprà *nu.* 2. Eò quòd non eſt credendum Concilium loqui de Religioſis à ſuo Superiore iniquè, & contra ius grauatis. Nauarr. *Comment.* 2. *de Regul. nu.* 61. *& comment.* 3. *num.* 51. Sairus *in Claui*

Reg.

Digitized by Google

*Reg.lib.*12. *cap.*17. *nu.*40. Limita ſecundò, ſi pœna capitis, aut abſciſſionis alicuius membri Religioſo illi in carcere incluſo immineret. Quia tunc naturale ius conſeruandi vitam, & membra ſui corporis præponderare deberet iuri poſitiuo Religionis. Bañez 2.2.*quæſt.*69. *art.*4. Salon. *ibidem controu.*2.

10 De Religioſo damnato ad carcerem perpetuum, aliqui volunt poſſe fugere. Bañez 2.2.*quæſt.*69.*art.*4. Probabilius tamen eſt contrarium. Fò quòd pœna carceris, etiam perpetui, eſt conuenientiſſima ſtatui Religioſo, nec tam contraria iuri naturali, vt non poſſit cenſeri ad illam ſe obligaſſe Religioſum ex vi profeſſionis quando crimen proportionatum perpetrauerit. Rodriguez *tom.*2.*Quæſt.Regul. quæſt.*22. *art.*6. Num autem Religioſus damnatus ad triremes poſſit à carcere fugere, vt vadat ad Superiorem, vel Pontificem, veniam petiturus? Aliqui reſpondent affirmatiuè. Bannez 2. 2. *quæſt.*69. *art.*4. Alij verò negatiuè. Sanchez *lib.*6. *in Decalog.cap.*8. *num.*16. Ego autem magis inclinor in ſententiam Bannez, non ſolùm quia talis pœna eſt grauiſſima, & veluti quædam perpetua mors, ſed quia illa punire Religioſum delinquentem eſſe videtur contra decorem, & honeſtatem Religionis.

11 Propter receſſum Religioſi à ſuo Conuentu, etiam ſine cauſa, & occaſione, non eſt aliqua cenſura, vel pœna lata iure communi. Ratio eſt, nam *cap.* 2. *ne Cleric. vel Monach. in* 6. quod adducitur ab aliquibus, ſolùm loquitur de Religioſo dimittente habitum, vel accedente ad ſtudia ſine licentia. Suarez 4.*tom.de Religion.tract.*8.*lib.*3.*cap.*1.*num.*9. Nauarr. *Comment.*2. *de Regular.* Quare circa talem cenſuram, vel pœnam conſulendæ ſunt Conſtitutiones Pontificum, & Religionum. Caſarubius *in Compend. priuilegior. verb. Apoſtata ab ordine.* Mirandà *in Manual.tom.*1. *quæſt.*51. *art.*1. In noſtra Carmelitana Religione tales Religioſi decedentes à Conuentibus ſine licentia, habentur, vt excommunicati, & vt tales puniuntur, & abſoluuntur ſecundùm conſuetudinem Religionis, eò vt credo, quia *par.*3. *Conſtit. cap.*1.*§.*1.2.*&* 3. dicuntur puniendi, vt Apoſtatæ, & vt tales cenſendi. Apoſtatas autem à Religione excommunicatos eſſe, dicetur infrà *num.*13. Religioſos etiam accedentes ſine licentia ad partes tranſmarinas vbi pauci fideles reperiuntur, excommunicatos eſſe à iure excommunicatione Papæ reſeruata, diximus ſuprà *cap.*9.*num.*32.

12 Religioſus verè, & propriè Apoſtata (ille ſcilicet, qui, vt diximus ſupra *num.*7. diſcedit à Conuentu, vel Religione, animo deſerendi illam, & nunquam reuertendi) præter alias pœnas à parti-

ticularibus Religionibus aſſignatas; iure communi, ſi durante apoſtaſia Ordinem ſacrum recipiat, non poteſt in illo miniſtrare, ſed manet ſuſpenſus donec à Papa diſpenſetur, etiam ſi poſtea redeat ad Religionem. Ita habetur *in c.fin.de Apoſtat.* Suarez *5.tom. in 3.p.diſp.31.ſect.6.* Sanchez *l.6.in Decalog.c.8.n.21.* Addunt aliqui eſſe excommunicatum à Iure per *c.2. ne clerici, vel monach. in 6.* Sed ibi ſolùm eſt ſermo de illo, qui habitum ſuæ profeſſionis temerè relinquit, quod eſt valde diuerſum ab apoſtaſia, cum vnũ ſine alio poſſit reperiri. Aragon. *2.2.q.12.a.1.* Suarez *5.tom.in 3.p. diſp.31.ſect.6.* Addunt etiam alij hos Apoſtatas eſſe irregulares. Sed ex vi iuris communis hoc eſt falſum, cum de hoc nullus oſtẽdatur textus. Regulariter tamen loquendo ita eſt, quia vt in plurimum exercent Ordines ſacros cum aliqua cenſura. Hoc verò non eſt ex vi apoſtaſiæ præcisè. Suarez *5.tom. in 3.p.diſp.31.ſect.6. nu.2.* Sanchez *lib.6.in Decalog.c.8.n.25.& 26.* Dici tamen poteſt Apoſtatas, dum perſeuerant in Apoſtaſia eſſe irregulares, quia ſunt ipſo iure infames, & vt tales non admittuntur vt teſtes. Graffis *lib.3.de caſib.reſeru.c.2.n.26.* Laurentius de Peirinis *tom.1. de Subdit q.1.de obed.c.26.* Præterea alij volunt hos Apoſtatas expoſitos eſſe pœnis taxatis à Paulo IV. in Bulla ann. Domin. 1558. edita, quæ incipit, *Poſtquàm Diuina bonitas.* Sed hęc Bulla videtur moderata, & ad formam Iuris, & Sacrarum Conſtitutionum reducta per aliam Pij IV. ann. 1560. quæ incipit, *Sedis Apoſtolicæ.* Proſper Auguſt. *in addit. ad Quarant. in ſumm. Bull. verb. Apoſtata.* Addunt vlteriùs alij illos Apoſtatas non gaudere priuilegijs Religionum, propter Decretum Concil. Trident. *ſeſſ. 25.c.19.* Sed ibi non eſt ſermo de quocunque Apoſtata, ſed de illo, qui dimittit habitum ſuæ Religionis, & prætendit ſe per vim, metum, aut ante legitimam ætatem fuiſſe profeſſum, & de hoc dicitur, *Nullo Priuilegio ſuæ Religionis iuuetur.* Sanchez *lib.6.in Decal. c.8.n.34.* Alij etiam volunt Apoſtatas non gaudere priuilegio exemptionis, quo gaudent cæteri Religioſi. Eraſm. Chokier *de Iuriſdiction. Ordinarij in exempt.p1.q.20.*

13 Nihilominus prædicti Apoſtatæ Religionum incurrunt excommunicationem propter varia priuilegia Religionum, quibus Summi Pontifices prædictos Apoſtatas excommunicatione afficiunt, de quibus Caſarubius *in Compend. Priuileg. Mendican. ver. Apoſtata ab Ordine.* Sanchez *lib.6.in Decalog. c.8.n.20.*

14 Cooperantes ad fugam, vel apoſtaſiam Religioſorum non ſolùm peccant grauiter contra ius naturale, eò quòd cooperantur ad rem intrinſecè malam, & ſacrilegam, ſed etiam tenentur reſtituere ea lucra temporalia, quæ Religio amiſit propter fugã

talis

Digitized by Google

talis Religioſi, ſaltem quando id fecerunt vi, vel fraude. Ratio eſt, quia tunc fit graue nocumentum Religioni contra eius voluntatem, ergo peccatur contra iuſtitiam, ac per conſequens eſt obligatio reſtituendi damnum. Caietanus *in ſumm. verb. reſtitut. c.7.* Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 3. num.* 8. Non tamen tenentur Religionem ingredi pro illis, quos apoſtatare faciunt, aut alios quærere, qui pro illis Religionem ingrediantur. Ingreſſus namque Religionis nimis voluntarius eſſe debet, & propter vitæ perfectioris finem. Sot. 4. *de Iuſt. q. 6. ar. 3.* Ledeſma 2. *p. quarti. q.* 18. *ar.* 2. An autem iure Eccleſiaſtico ſint excommunicati propter priuilegia Mendicantium iſti cooperatores; vide Suarez *to. 4. de Relig. tract. 8. l. 3. c. 3. num. 26.*

15 Specialiter tamen detinentes in ſuis domibus Fratres Apoſtatas, occultantes, ipſiſque fauorem impendentes, ſunt ipſo facto excommunicati. Propter multa Priuilegia Religionibus conceſſa, de quibus Caſarubius *in Compend. Priuileg. verb. Apoſtata ab Ordine.* Peirinis *tom. 1. Priuil. Minim. in Conſt. Iulij II. §. 13. num. 47.* Aduertens [redacted] quòd Epiſcopi retinentes Apoſtatas non poſſunt à Prælatis Ordinis excommunicari. Quia illi habent priuilegium iure communi, quod excommunicari non poſſunt, niſi expreſſa mentio de illis habeatur. *c. quia periculoſum. de ſent. excomm. in 6.* Pius quoque II. magnam prouiſionem fecit contra omnes Principes, Duces, alioſq. Magnates fauentes Apoſtatis, & alijs fratribus inobedientibus Ord. Carmelitarũ, quòd ſcilicet poſſit cõtra illos procedi per cenſuras Eccleſiaſticas, vſque ad inuocationem brachij ſæcularis. Mirand. *in Man. t. 1. q. 51. ar.* 2. Detinentes etiam in ſuis Monaſterijs Apoſtatas Ord. Prędicatorum ſunt etiam à Papa excõmunicati. D. Ant. 3. *p. t.* 24. *c. 7.* Vin. Filiuc. *t. 1. q. mor. tra. 15. c. 8.*

16 Apoſtatæ, & fugitiui poſſunt vbique, etiam extra territoriũ, apprehendi à ſuo Superiori, incarcerari, & duci ad Monaſterium, inuocato ad hoc ſi oporteat, adiutorio brachij ſęcularis. Tũ ex vi Iuris communis, quod concedit hoc modo poſſe capi ſeruum fugientem vbicunque ſit, *l. ſi quis. §. differenti ff. de acqu. poſſeſſ.* & illũ qui alteri eſt obligatus. *l. 1. §. per ſeruũ, qui in fuga. ff. de acqu. poſſ.* Tum etiã ex multis priuilegijs Religionibus cõceſſis, ſpecialiter Carmelitis, vt habetur in noſtro Mari magno. *§. Apoſtatas corrigi quoque Ordin.* Nauarr. *comm. 3. de Regul. n. 50.* Rodriguez *tom. 1. quaſt. Regul. qu. 30. ar. 6.* Quod etiam eſt verum quando Fratres Apoſtatæ, & fugitiui detinerentur ab Epiſcopis; propter Conſtitutionem Pij V. quæ incipit, *Etſi Mendicantium.* Præſertim, quia, qui debent alijs perpetuam obediẽtiam, poſſunt de manibus quorumcunque capi. Peirinis *to. 2. priuil. Minim. in conſt. 7. Pij V. n. 20.*

Ad-

Addens hoc non ſolùm eſſe verum quando Religioſus fugit ſine licentia, ſed etiam quando iuit cum illa per certum terminum, & ille eſt tranſactus. Adde etiam, poſſe Prælatum Regularem auctoritate propria hoc facere, ſine inuocatione brachij ſæcularis, ſiue Epiſcopalis. Cornexo *to. 2. in 3. p. tract. 5. de excomm. diſp. 6. dub. 5.* Imò etiam teneri Prælatos requirere Apoſtatas, & fugitiuos cõſtat ex *c. fin. de Regular.* vbi præcipitur, *vt Præſidentes Capitulis celebrandis, ſeu Patres, ſeu Abbates, fugitiuos ſuos de Ordine ſuo requirant ſollicitè annuatim. Qui ſi in Monaſterijs ſuis recipi poſſunt ſecundùm ordinem regularem, Abbates, ſeu Priores eorum, monitione præuia, per cenſuram Eccleſiaſticam compellantur ad receptionem eorum, ſalua Ordinis diſciplina*: Ideſt, niſi fortè Monachus fugitiuus eſſet notabiliter ſcandaloſus, & periculoſus alijs fratribus, & aptè non poſſet capi, aut detineri. Silueſter *verb. Apoſtaſia. nu. 10.* Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. q. 30. a. 5.* Statuitur præterea in dicto *cap. final. de Regular.* quòd in prædicto caſu, quo Monachus fugitiuus, aut Apoſtata, non poſſet in Monaſterio detineri, *vt apud eadem Monaſteria in locis competentibus, ſi abſque graui ſcãdalo fieri poterit, alioquin in alijs religioſis domibus eiuſdem Ordinis, ad agendum ibi pœnitentiam talibus vitæ neceſſaria miniſtrentur. Si verò huiuſmodi fugitiuos inobedientes inuenerint, eos excommunicent, & tamdiu faciant ab Eccleſiarum Prælatis excommunicatos publicè nunciari, donec ad mandatum ipſorũ humiliter reuertãtur.* Quæ omnia innouata ſunt à Sacra Congregatione Concilij iuſſu S.D. Noſtri Vrbani edita anno 1624. Vnde licet alias non eſſent in vſu; modò tamen non excuſantur Prælati ab exequutione ipſorum. Bonacina *de clauſura q. 2. punct. 11. §. 2.* Aliàs incurrent pœnas in eodem Decreto aſſignatas. Bonacina *ibidem.*

17 Cura recolligendi Fratres Apoſtatas, & fugitiuos, incumbit Prælatis ipſorum. Propter multa Priuilegia Religionibus cõceſſa. Compendium Priuilegiorum *verb. Apoſtata.* Nauarr. *com. 3. de Regul. n. 50.* Vnde quando Concilium Trident. *ſeſſ. 25. c. 4.* hoc munus videtur remittere Ordinarijs, intelligitur in caſu, quo Prçlati Regulares pigri, & negligentes fuerint, aut forſan nõ fuerint in illis diœceſibus, vbi reperti ſunt Apoſtatæ fugitiui. Miranda *in Man. t. 1. qu. 51. ar. 3.* Sacra tamen Congregatio Concilij iuſſu S.D. Noſtri Vrbani edita in Decreto de Apoſtatis, & Eiectis præcipit ad intentum, vt fugitiui, & Apoſtatæ, ſiue habitũ regularem deferant, ſiue non, poſſint, ac debeant ab Epiſcopo loci, vbi morã trahunt, in carceres conijci, ac Superioribus Regularibus conſignari ſecundum regularia inſtituta puniendi, vtque ipſi quoque Superiores teneantur eos perquirere, ad Religionem reducere,

at-

Digitized by Google

atque efficere, vt apprehendantur. Vide Decreta 4. *tom. Bullar. inter conſtitution. Vrbani num.* 26.

18 Apoſtatæ, & fugitiui ad Ordinem redeuntes, & humiliter precantes veniam, benignè ſunt recipiendi. Id enim & ratio naturalis, & clementia Eccleſiæ, & Religionis expoſtulat. Nauarr. *lib.* 3. *conſil. de Regul. conſil.* 69. *num.* 1.

19 Monaſterium non tenetur ſoluere debita contracta à Religioſo Apoſtata, vel fugitiuo, niſi in caſu, quo rediens ad Religionem, ſecum adduxerit aliqua bona, ex quibus poſſent ſolui talia debita. Ratio vtriuſque partis eſt, quia ſicut ratio naturalis dictat, quòd qui ſentit commodum, debeat etiam ſentire onus, iuxta regul. Iuris *in* 6. ſic etiam è contra, quòd qui nullum commodum ſentit, nec ſentiat damnum. Nauarr. *lib.* 3. *Conſiliorum. conſil.* 73. *num.* 3. Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. Regul. q.* 30. *ar.* 11. Pro debitis contractis ab alijs Religioſis, vide *cap.* 2. *num.* 18.

20 Ea, quæ acquirit Religioſus Apoſtata, vel fugitiuus, pertinent ad ſuam Religionē. Tū quia ita definitur in *c. Abbas.* 18. *q.* 2. Tum quia iſti ſunt veri Religioſi, ac per cōſequens debēt Monaſterio acquirere. D. Antonin. 3. *p. ti.* 16. *c.* 5. Silueſt. *ver. Apoſta. q.* 9. *n.* 12. Quod intellige, etiam ſi acquirat contra voluntatem Religionis, aut peccando aliquo genere peccati, præter peccatum contra iuſtitiam. Solum enim hoc peccatum poteſt priuare Monaſterium ſuo iure. Roſella *in ſumm. verb. Religio.* 1. *num.* 1. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. c.* 33. *num.* 6. Si autem moritur in apoſtaſia, vel fuga, bona, quæ illi ſuperſunt, pertinent ad Cameram Apoſtolicam; propter Conſtitutionem Gregorij XIII. quæ incipit, *Officij noſtri.* Nauarr. *lib.* 3. *conſil. in* 1. *edit. tit. de Regul. conſ.* 80. *num. vnico, in* 2. *verò tit. de ſtat. monach. conſ.* 17. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. c.* 33. *n.* 9. Vide dicenda *num. ſequenti.*

21 Si Religioſus Apoſtata, vel fugitiuus, in apoſtaſia, vel fuga impetrauit beneficium alicuius Eccleſiæ, ea quæ acquirit intuitu talis Eccleſiæ, cedunt Eccleſiæ, quia illi acquirit, vt pars illius. Ea verò, quæ acquirit intuitu perſonæ, aut ſua induſtria, acquirit Religioni, cum perſona illa, & ſua induſtria, ſpectent ad Religionem. D. Antonin. 3. *p. tit.* 16. *c.* 5. *§.* 1. Azor *tom.* 1. *Inſtit. Moral. l.* 12. *cap.* 16. *q.* 8. Bona verò poſt mortem veniunt ad Cameram Apoſtolicam, iuxta dicta ſupra *num. præced.* Si autem in vita illa dedit Religioni, videtur non teneri ad reſtituendum ipſa Cameræ, niſi Camera petat, quia nemo tenetur ad pœnam ante condemnationem. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 2. *nu.* 27. Vide dicta *cap.* 10. *nu.* 5.

22 Quæ verò prædicti Apoſtatæ, aut alij quicunque Regulares

ac-

acquirunt per illicitam negotiationem, vel aliàs contra Sacros Canones, qualiter etiam pertineant ad Cameram Apoſtolicam, diximus ſupra *cap.*10.*nu.*5. lege Nauarrum *in comm. de ſpolijs.* §. 7. *à num.*3. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.*2. *à num.*23. Qualiter etiam bona Regularium, etiam cum licentia, extra clauſtra degentium, pertineant ad eandem Cameram, poſt ipſorum mortem, dicemus inferiùs *num.*31.

23 Poteſt Religioſus ex legitima facultate viuere extra Monaſterium, retẽto habitu. Ratio eſt, quia nec hoc eſt intrinſecè malum, nec derogat votis profeſſionis, cum etiam ibi poſſint obſeruari; Obedientia, Paupertas, & Caſtitas. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.*8.*lib.*3.*cap.*7. Quamuis autem iure communi poſſent Prælati Religionum hanc licentiam concedere, quia hoc ſpectat ad iuriſdictionem, quam habent ſupra ſubditos. Nauarr. *comm.* 2. *de Regular. num.* 16. & 40. & *comm.* 4. *num.* 14. Tamen iure nouo Clement. VIII. in decretis pro reformatione Regularium approbatis, & innouatis à S. Congregatione, iuſſu S. D. N. Vrbani, ſic habetur: *Ineatur ratio, qua ſublatis licentijs, ac facultatibus hactenus quibuſcunque conceſſis, degentes extra Conuentus clauſtra, ad ea quamprimùm reuocentur, nec de cætero, niſi ex grauiſſima cauſa à Sede Apoſtolica probanda, huiuſmodi facultates concedi poſſint.* Vide *num.*25.

24 Non poteſt Religioſus ſola licentia ſui Superioris manere extra Monaſterium ad inſeruiendum alicui Eccleſiæ Parochiali, beneficio ſeculari, aut dignitati Eccleſiaſticæ. Probatur tum ex Decreto Clementis VIII. & Vrbani VIII. adducto, tum ex multis iuribus, & auctoritatibus apud Silueſtrum *verb. Religio.* 7. *qu.*3. Caſu autem, quo Religioſi noſtri priuilegio Sedis Apoſtolicæ aliquod Beneficium ſimplex, vel curatum obtinuerint, etiam ſi ea dimiſerint, non poſſunt ampliùs in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, abſque Generalis licentia, admitti, aut ſine ea aliquod officium in Religione habere, ſub pœna excommunicationis ipſo facto. Ita enim conceſſit Sixtus IV. Carmelitis. Vide Specul. Ordin. *fol.* 90. Rodriguez *tom.*2. *quæſt.*64.*art.*3. Dubito tamen an iſto priuilegio vtantur aliæ Religiones.

25 Quamuis etiam ob neceſſitatem Parentum poſſet Religioſus habitu retento, manere extra Monaſterium ex vi iuris communis. D.Thom. 2.2. *quæſt.*101.*art.*4. Nauarrus *lib.* 3. *Conſil. de Regul. conſil.* 54.55. & *alibi.* Tamen propter ius nouum adductum Clementis Octaui, & Vrbani Octaui, non poteſt hoc fieri, niſi de licentia Sedis Apoſtolicæ talem cauſam approbantis. Vide *num.*23.

26 Re-

Digitized by Google

26 Religioſus extrà Clauſtra delinquens, puniendus eſt iuxtà modum præſcriptum à Concil. Trident. *ſeſſ.25. cap.* 14. ſcilicet. *Regularis non ſubditus Epiſcopo, qui intra Clauſtra Monaſterij degit, & extrà ea ità notoriè deliquerit, vt populo ſcandalo ſit, Epiſcopo inſtante, à ſuo Superiore infrà tempus ab Epiſcopo præfigendum ſeuerè puniatur, ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat, ſin minus à ſuo Superiore officio priuetur, & delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit.* Vide Alderete *lib.1. de Relig. diſcipl. cap.3. à num.35.* Vbi etiam probat, non poſſe Ordinarium contra Religioſum componere proceſſum, &, ſi quos teſtes examinandos curauerit, vt de ſcandalo, & delicti notorietate conſtet, eorum depoſitionem tradendam eſſe Superiori. Nec poſſe Religioſum ab Ordinario capi: quòd ſi in ipſo delicto fuerit comprehenſus, ad ipſum Superiorem recta via deferendum. Quia tamen aliqui Superiores Religionum admoniti de delictis Religioſorum eos extrà Epiſcoporum Diœceſim ex induſtria impunitos tranſmittebant, vel ipſi ad alias Prouincias ſe conferebant, & ità nec Religioſus delinquens ab Epiſcopo puniri poterat, nec Superior officio priuari, ideò Clemens Octauus in motu proprio anno 1596. edito, qui incipit, *Suſcepti muneris*, & eſt inter Bullas huius Pontificis 39. præcipit, Omnibus, & ſingulis cuiuſcunque Ordinis Superioribus in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis Apoſtolicæ, ac priuationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, eò ipſo incurrendis pœnis, vt iuxtà prædictum Decretum, quilibet ipſorum, Regularem non ſubditum Epiſcopo, intra Clauſtra degentem, & extrà ea ità notoriè delinquentem, vt populo ſcandalo ſit, Epiſcopo inſtante intra tempus ab Epiſcopo præfigendum ſeuerè puniat, ac dè punitione Epiſcopum certiorem faciat, & aliàs Decretum ipſum, in omnibus, & per omnia exequatur. Cæterùm ſi Superior in Regularem delinquentem non animaduerterit, quinimmo ſi illum impunitum ad alia ſuorum Ordinum loca, extrà Epiſcopi Diœceſim, vt præfertur, traſmiſerit, voluit, & ſimili motu, atque auctoritate decreuit, vt Superior, inſtante Epiſcopo, intrà terminum ab Epiſcopo præfigendum, & ſub eiſdem indignationis, ac priuationis dignitatum, & officiorum obtentorum, nec non & ſub inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ac vlterius priuationis actiuæ, & paſſiuæ vocis, ad quas à nemine prærerquàm à Romano Pontifice pro tempore exiſtente reſtitui poſſit, ipſo facto ſimiliter incurrendis pœnis, ipſum Regularem delinquentem à loco ad quem tranſmiſſus fuit, reuocare, & in quo deliquit conſtituere, ſeu

ſiſtere

ſiſtere teneatur. Quòd ſi hoc etiam facere prætermiſerit, per præſentes ſimiliter ſtatuit, vt Ordinarius loci ad quem Regularis delinquens tranſmiſſus fuerit, ſuper præmiſſis ab ipſo Ordinario loci in quo deliquit, ſimiliter requiſitus, vel aliàs de illius delicto informatus, vt præfertur, tanquam Sedis Apoſtolicæ Delegatus, prædictum Concilij Decretum omninò exequi, & in Regularem delinquentem ſeuerè animaduertere poſſit, & debeat. Quaranta *in Summa Bullar. verb. Exemptio.* Vide dicta ſuprà *cap.* 11. *num.* 8.

27 Circa quæ aduerte primò, neque Decreto Concilij, neque Clementis, concedi Epiſcopo, quòd poſſit per ſe, vel per alios ad capturam Religioſi etiam notoriè delinquentis procedere, ſed ſolùm quòd debeat inſtare Prælato pro punitione ipſius. Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *Priuil. Minim in Conſtitut.* 2. *Sixti IV.* §. 11. *à nu.* 62. Secundò, quòd ad hoc quòd Epiſcopus teneatur inſtare Prælato, vt puniat Religioſum, debet delictum eius eſſe notorium, & ſcandaloſum populo, ſic enim dicitur in Decreto Concilij: vnde non ſufficit, quòd tale delictum ſit notum alicui, vel aliquibus paucis. Peirinis *nu.* 63. Aduerte tertiò Conſtitutionem prædictam Clem. VIII. ſolùm procedere, quando Superior Religioſi notoriè delinquentis tranſmittit illum in alium locum, eo fine, vt impunitus remaneat: ſecus, quando remittit illum in pœnam delicti commiſſi, vel vt decentius puniatur. Rodriguez *tom.* 2. *quaeſt. Regul. quaeſt.* 2. *ar.* 6. Peirinis *vt ſuprà n.* 69. Quid verò dicendum ſit in caſu, quo Regularis exemptus percuteret clericum ſecularem, extrà clauſtra in Diœceſi Epiſcopi, an ſcilicet Epiſcopus poſſet illum denunciare excommunicatum, ex dictis ſuprà *num. praeced. & cap.* 11. *praeſertim num.* 14. *&* 15. decidi poteſt. Lege Sorbum *in Compend. Priuileg. Mendicant. verbo exemptio.*

28 Accedere ad Iapponium, & Regiones propinquas prohibitum eſt omnibus Religioſis, præterquam Patribus Ieſuitis à Gregorio XIII. anno 1585. Poſteà tamen Clemens VIII. in Bulla edita anno 1600. quæ incipit, *Oneroſa*, concedit facultatem omnibus, & ſingulis Mendicantium Ordinum Magiſtris, Miniſtris, ſeu Prioribus generalibus pro tempore exiſtentibus, *vt cum neceſſitas poſtulauerit, quilibet Ordinis ſui ſpectata vita, & eruditionis Religioſos, quos nimirum ad prædicta officia, & miniſteria idoneos, & vtiles fore in Domino iudicauerint, per Luſitaniam dumtaxat, & ſuſcepta inde nauigatione in Indias, & Ciuitatem Goam, atque ad Superiores Ordinum in illis partibus exiſtentes tranſmittere, & tam ipſi ſic tranſmittendi, quàm alij ſupra-*

prædictorum Ordinum Religioſi in eiſdem Indiarum partibus exiſtentes, & ad hoc munus obeundum à ſuis Magiſtris, Miniſtris, vel Prioribus Generalibus, ſeu alijs Superioribus, electi & approbati, tam ad Iapponias prædictas, quàm ad aliàs proximas, & adiacentes, etiam China, & finitimorum, & terræfirmæ Indiæ Orientalis Inſulas, Regiones, & Prouincias accedere. Deindè monet Superiores Religionum, vt curent prædictas miſſiones vtiles eſſe ad infidelium conuerſionem, ipſoſque Religioſos miſſos, qualiter ſub obedientia ſuorum Superiorum, & Ordinariorum eſſe debeant. Ac tandem præcipit quibuſcunque Religioſis ſub excommunicationis ſententia Papæ reſeruata, & ſub alijs pœnis. *Ne ex Inſulis Philippinis, ſiue ex qualibet alia Indiarum Occidentalium, vel quæ pro partibus Indiarum Occidentalium parte tunc habetur, parte, ad illas pertinente, in Iapponias, ac alias illis proximas, adiacentes, & finitimas Inſulas, Prouincias, & Regiones prædictas tranſire audeant.* Et ſi qui aliter fecerint, redire teneantur, ſub eiſdem pœnis. Poſteà verò Paulus Quintus in Bulla, *Sedis Apoſtolicæ*, anno 1608. edita, quæ habetur *in Appendic. ad 3. tom. Bullar. f.*48. conceſſit omnibus Religioſis, etiam per aliam viam, quam per Luſitaniam, ad dictas Iapponicas, & aliàs Indicarum Orientalium Regiones accedere poſſe, ſeruata in reliquis dictarum litterarum Clem. VIII. formā.

29 Religioſi autem ad Indiarum partes ad Fidem Catholicam prædicandam, ſiue alia Eccleſiaſtica miniſteria exercenda miſſi, non poſſunt in itinere immorari, vel ad loca eis non deſtinatā declinare, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda. A Paul. V. in Bulla, *Accepimus*, ann. 1609. quæ eſt inter Bullas huius Pontificis *nu. 56. in 3. tom. Bullar.*

30 Regulares extrà Clauſtra, & obedientiam Religionum ſuarum viuentes, ab Epiſcopis non permittuntur prædicare, etiam quorumlibet priuilegiorum prætextu, donec ab ipſis Epiſcopis ſuper ea re ſancta Sedes Apoſtolica conſulatur. Concil. Trident. *ſeſſ. 5. cap. 2.*

31 Bona Regularium extrà Clauſtra ſuorum Regularium locorum, etiam de licentia ſuorum Superiorum, degentium, ad Cameram Apoſtolicam, tamquam ſpolia ipſius poſt ipſorum mortem ſpectant. Quia ità declarauit Gregorius XIII. in Bulla, *Officij noſtri* anno 1577. edita in 2. tom. Bullarij inter Bullas huius Pontificis *num.* 43. Suarez *tom. 4. de Religion. tract. 8. lib. 3. cap. 2. nu.* 30. Vide ſuprà *num* 20. 21. & 22.

32 Licitè poſſunt Regulares mitti ad triremes propter grauia deli-

Digitized by Google

delicta commiſſa. Ratio eſt, quia licet pœna hæc acerbiſſima ſit, nihilominus conſuetudine admittitur, & aliquo modo eſt neceſſaria quando delicta aliter caſtigari non poſſunt. Laurent. de Peirinis *tom.* 1.*de Subdit.quæſt.* 1.*de Obedient.cap.*27. Quidam volunt ad triremes damnatos, eſſe priùs degradandos. Franciſc. Penna *in* 3.*par.directorij Inquiſitorum comment.* 46. Quicquid de hoc ſit, Miniſtri triremium verberantes Religioſos ad eas damnatos ſi modum non excedant, vel non verberent ex odio, & malignitate, aut tempus damnationis non ſit completum, non incurrunt in excommunicationem Canonis. Sic enim conſuetudine introductum videtur, præcipuè quia ideò traduntur à Religionibus, vt ſic puniantur. Nauarr.*Comment.* 3.*de regul. nu.*52. Mirand. *tom.*1.*Manualis quæſt.*57. *art.*8. Non poſſunt à triremibus ad Religiones redeuntes iterum admitti ad Altare ſine diſpenſatione. Quia ſunt infames infamia Iuris, & per conſequens irregulares. Rodriguez *tom.*1.*quæſt. Regul. quæſt.*24. *art.*6. Tolet. *in Summa lib.*1. *cap.*62. Probabile tamen mihi eſt Prælatos Regulares poſſe cum prædictis diſpenſare; cùm iuxtà dicenda *cap.* 18. *nu.*40. poſſint diſpenſare in omni irregularitate, excepta bigamia, mutilatione membrorum, & homicidio. Laurent. de Peirinis *vt ſuprà*. Cautè tamen in hoc procedendum eſt, ſi fortè ſit aliquid quod obſtet in contrarium, quod neſcio, maximè quoad forum exterius, aut vbi fuerit ſcandalum.

33 Nullus Regularis abſque ſui Superioris licentia poteſt ſe obſequio alicuius loci, vel perſonæ mancipare. Ità præcipitur in Concil.Trident.*ſeſſ.*25.*de Regular.cap.*4. In hac tamen licentia concedenda cautiſſimè procedendũ eſt, prẹſertim cum ex S.Congregat. Decreto adducto ſuprà *nu.*23. concedere licentiam Religioſo, vt maneat extrà Conuentum pertineat ad eandem S.Cõgregationem. Qualiter autem poſſint Prælati Religionum prædictos Fratres alicuius extrà Religionem ſeruitijs deputatos corrigere, & ad Ordinem reuocare: qualiter etiam nullus poſſit illos in ſocios aſſumere ſine licentia Prælatorum, præter multa, de quibus Rodriguez *tom.*2.*quæſt.*64. *art.*1. & Peirinis *tom.*1. *Priuileg. Minim. in Conſtit.*2. *Iulij II.* §. 11. *nu.* 43. extat etiam magna conceſſio Sixti IV. pro Carmelitis in Bulla, *Dum attenta*, in Specul. Ord. *f.* 89. qua concedit, quòd generalis Magiſter, vel Priores Prouinciales, ac ipſorum Vicarij, illos ex Fratribus, de quibus auctoritate litterarum Sedis Apoſtolicæ, vel Legatorum ipſius, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac alijs quibuſcunque prouiſum exiſtit, vel in poſterum contigerit prouideri, corrigere, ac etiam, non obſtante contradictione aliqua, poſſint ad

ſuum

Digitized by Google

ſuum Ordinem reuocare; nec per litteras eiuſdem Sedis, ſeu Legatorum ipſius, iam obtentas, vel de cætero obtinendas, aliquos de Fratribus ipſius Ordinis; præfatis Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aut alijs, teneantur in ſocios deputare, niſi dictæ litteræ Apoſtolicæ obtinendæ de indulto huiuſmodi, & ordine ipſo expreſſam fecerit mentionem, & alids id honeſtati Ordinis, & illorum ſaluti viderint expedire. Addit inſuper idem Pontifex ibidem, *Nullus autem Legatus etiam de latere noſtro miſſus, auctoritate litterarum Sedis Apoſtolica ſpecialem de hoc indulto, & ordine noſtro non facientium mentionem, nulluſque Prælatus, nec aliqua perſona religioſa, vel ſecularis de Fratribus eiuſdem Ordinis, ad ſua, ſeu Eccleſia negotia procuranda, vel ſecum manendum aliquos aſſumere valeat, niſi quos Generalis Magiſter in toto Ordine, & Priores Prouinciales in ſuis Prouincijs ipſorum, tamquam idoneos, & diſcretos ſibi duxerint aſſignandos, quos etiam ſubiacere volumus Ordinis diſciplina.*

34 Quod Religioſi etiam extra Monaſteria exiſtentes, teneantur parere ſuorum Superiorum præceptis, eorumque cenſuris ligentur, diximus *cap. 4. num. 37.* Pro illis, qui tranſeunt ex vna Religione ad aliam, animo non manendi in Clauſtris, vide dicenda *cap. 22. num. 29.*

De obligationibus Regularium ſi fiant Cardinales, Epiſcopi, Abbates, &c.

C A P. XVII.

1 RELIGIOSI ad Cardinalatum, Epiſcopatum, vel Abbatiam extra Ordinem aſſumpti, manēt veri Religioſi. Sumitur ex Gloſſa *in cap. 3. 16. quæſt. 1. & in cap. vnico 18 quæſt. 1.* & ratio eſt, quia diſpoſitio ad aliquam perfectionem non tollitur ipſa adueniente, ſtatus autem Religioſus comparatur ad huiuſmodi dignitates, ſicut diſpoſitio ad perfectionem. S. Thom. 2. 2. *quæſt.* 185. *art.* 8. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 16.

2 Hinc primò Religioſi ad tales Dignitates aſſumpti, non abſoluuntur à votis Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis in profeſſione emiſſis. Tum quia, vt diximus, manenē verè Religioſi, ſicut antea; hæc verò vota ſunt de eſſentia ſtatus Religioſi. *cap cum ad Monaſterium. in fin. de ſtatu Monach.* Tum quia cum aſſumuntur,

tur, non diſpenſantur in prædictis votis. D.Thom.cum Expoſitoribus 2.2.*quæſt*.88.*art*.11.*ad* 4. & *quæſt*.185.*art*.8. Henriquez *lib*. 10.*de Sacram.Ord.cap*.32.*num*.5.

3 Votum autem Obedientiæ,quod in prædictis manet, non eſt reſpectu Prælatorum Ordinis,ſed reſpectu Papæ, ita vt vltra generalem obedientiam debitam ab omnibus fidelibus Summo Põtifici,& vltra obligationem,quam alij Cardinales,Epiſcopi,& Abbates habent ad obediendum illi, teneantur ex vi voti obedientiæ in profeſſione emiſſi,illi ſpecialiter obedire. Ratio eſt, quia, vt vidimus *cap. Quarto num*.31. Votum, quod Religioſus emittit in profeſſione, emittitur Papæ, qui eſt ſupremus Generaliſſimus omnium Religionum, ac proinde cum à Papæ ſubiectione non liberentur aſſumpti à Religionibus,ſed tantũ ab inferioribus Prælatis,manebit votum Obedientiæ ipſorum reſpectu Papæ. Henriquez *lib*.10.*de Sacram.Ord.cap*.33. Suarez 2. *tom.de Relig.tract.de Voto.lib*.6.*cap*.7.*num*.10.

4 Votum etiam Caſtitatis manet in prædictis aſſumptis à Religione,imò magis roboratum in Epiſcopis, eò quòd per Epiſcopalem conſecrationem manet perſona magis dedicata, & conſecrata Deo, ita vt grauiùs peccet Epiſcopus violando caſtitatem. Suarez 4.*tom.de Relig.tract*.8.*lib*.3.*cap*.16.

5 Quoad votum etiam Paupertatis manent prædicti obligati ſicut antea. Tum propter eandem rationem. Tum quia per ſupradictas Dignitates non datur illis dominium bonorum Eccleſiaſticorum,ſed ſolùm adminiſtratio ex voluntate Papæ, quod nõ repugnat voto paupertatis. Leſſius 2.*de Iuſt.cap*.40.*dub*.14. Hinc ea quæ acquirit in Epiſcopatu Religioſus factus Epiſcopus, Cardinalis, vel Abbas, non ſibi,ſed Eccleſiæ cui præficitur acquirit. Sanchez *lib*.6.*in Decalog.cap*.6. *num*. 8. Quod etiam de acquiſitis iure hæreditatis intelligitur. Suarez 4. *tom.de Relig.tract*.8.*lib*.3. *cap*.16.*nu*. 14. Etiamſi fuerit Religioſus Religionis non ſuccedẽtis in hæreditatem,quia iam eſt capax ſuccedendi ratione Eccleſiæ,quam poſſidet. Suarez 4.*tom.de Relig.tract*. 8.*lib*.3.*cap*.16.*nu*. 15.Incipit autem Religioſus acquirere ſuæ Eccleſiæ, à tempore confirmationis factæ à Pontifice. Quia ex tunc eſt à iuriſdictione Religionis exemptus. Rodriguez *tom*.2. *ſumm. cap*. 70. *num*.6. & *tom*.3. *quæſt. Regular. quæſt*. 69. *art*. 4. Sanchez *lib*. 7. *in Decal. cap*.32.*num*. 67. Hinc etiam naſcitur quòd non poſſit teſtari ſine licentia Papæ.Eò quòd quidquid acquirit in Epiſcopatu,acquirit ſuæ Eccleſiæ cum ſola libera adminiſtratione,quæ finitur in morte.D.Thom.2.2.q.185.*art*.8.Sanchez *lib*.6.*in Decal.cap*.6.*num*.10. Hinc quoque probabiliùs eſt,quòd ea,quæ Religioſus Epiſcopus

pro-

Digitized by Google

prodigè,& ſuperuacaneè conſumit, teneatur ad reſtituendum, aut faciendum ea reſtitui,eo modo,quo poſſit,Eccleſiæ,cui erant acquiſita. Eò quòd adminiſtratio bonorum Epiſcopatus, quam habet,ſolùm eſt ad bonos & honeſtos vſus. Valentia 2.2. *diſp.*10. *quaeſt.*3.*puncto* 8.Sanchez *lib.6.in Decal.cap.6.num.*13.

6 Poteſt tamen Religioſus factus Epiſcopus diſponere inter viuos de ſui Epiſcopatus redditibus,eodem modo,quo Epiſcopus ſæcularis.Ratio eſt , quia quamuis Religioſus Epiſcopus non habeat verum dominium illorum redituum(quidquid ſit , an etiam Epiſcopus ſæcularis illud non habeat) habet tamen liberam adminiſtrationem illorum in honeſtos vſus.Vnde vterque poteſt de illis diſponere ad moderatam ſui,& familiæ ſuſtentationem,ſecũdum decentiam ſtatus,ad pia opera,eleemoſynas, &c. Leſſius *lib.* 2.*de Iuſt.cap.4.dub.*5.*num.*29.Molina *tom.*2.*de Iuſt.diſp.*276.*verſ. Religioſus in conuent.*Imò poteſt in quæuis opera,& quomodo voluerit expẽdere, id, quod minus ſumpſerit de redditibus Epiſcopatus,quàm in ſuam competentem ſuſtentationem poterat licitè expendere. Ratio eſt, quia iuſtè præſumitur Eccleſiam illi concedere talem licentiam.Nauarrus *li.de Redditibus Eccleſiaſt. quaeſt.* 1. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.6.num.*14.

7 Quamuis prædicti aſſumpti ex Religionibus ad dignitates Cardinalatus,Epiſcopatus,vel Abbatiæ, ſint obligati ad obſeruãtiam trium Votorum, vt dictum eſt *num.* 2. non tamen ſubiacent cenſuris, aut pœnis impoſitis à Religione contra transgreſſores. Eò quòd non manent ampliùs ſub iurisdictione Religionis , aut Prælatorum ipſius . Sotus *vlt. de Iuſt. quaeſt.vlt.art.vlt.* Angles *in florib.*2.*part.quaeſt.vnic.de vot.art.*25.

8 Tenentur tamen prædicti aſſumpti ad eas obſeruantias Regulares, ſiue Regulæ , ſiue Conſtitutionum , quæ non impediunt munus,quod gerunt,quales ſunt oratio , moderata abſtinentia, ieiunia,&c.Ratio eſt,quia quemadmodum in naturalibus per aduentum formæ perfectioris non excluduntur diſpoſitiones conſeruantes formam imperfectiorem,niſi quatenus repugnant formæ perfectiori;ita etiam in moralibus,adueniente, verbi gratia, Epiſcopatu,qui eſt forma perfectior Monachiſmo, non deſtruentur diſpoſitiones conſeruantes, ſcilicet obſeruantiæ Regulares , niſi quatenus repugnant illi : S.Thom.2.2.*quaeſt.*185.*art.*8. Silueſt. *ver.Religio.6.qu.*10.Huiuſmodi autem obligatio, ſeu debitum ſolùm eſt ſecundùm decentiam,& honeſtatem; non tamen legale , aut obligans ad culpam , vel pœnam . Ratio eſt , quia Religioſus factus Cardinalis,Epiſcopus, vel Abbas extra Ordinẽ, eximitur, & liberatur à iugo Religionis.*c.vnico* 18.*q.*1.Nauar.*lib.*3.*conſ. in*

O 2 *prima*

*prima Edit. tit.de Regul.conſ.*15.*num.*11.*in* 2.*tit. de donat. conſil.*6. *num.*11.Valentia 2.2.*diſp.*10.*q.*3.*p.*8. De hoc etiam debito ſecundùm decentiam, & honeſtatem, intelligo, quod aliqui Authores volunt, Religioſum factum, verbi gratia, Epiſcopum, teneri habere ſecum ſocium ſui Ordinis. Propter eamdem rationem. Sotus *vltimo de Iuſtit.& Iure q.vltima art.vltimo.* Valentia 2.2. *diſp.*10. *quaeſt.*3. *p.* 8. Hoc etiam de exemptione legali Epiſcopi ab obſeruantijs Regularibus, probabile eſt etiam extendi ad Epiſcopum titularem, & ad illum qui Epiſcopatum renunciauit. Ratio eſt, quia iſti omnes legitimè diſpenſati ſunt, & exempti ratione Dignitatis Epiſcopalis ab huiuſmodi obſeruantijs: dum ergo perſeuerauerit iſta Dignitas perſeuerat diſpenſatio. Præſertim, quia Epiſcopi titulares creantur, vt adiuuent alios Epiſcopos oues habentes in Pontificalibus, miniſtrando Ordines, Confirmationem, &c. De prioribus Azor. *tomo* 1. *inſt.moral.lib.*12. *cap.*10. *q.*7. De poſterioribus Aragon 2.2.*q.*88. *artic.*11. Et de vtriſque Sanchez *lib.*6.*in Decalog.c.*6.*à num.*26. Addens benè *nu.*30. quòd ſi propria culpa degradarentur, ceſſaret dictum priuilegium Exemptionis.

9 Prædicti etiam aſſumpti tenentur habitum ſuæ Religionis ex præcepto portare. Ratio eſt, quia obligatio portandi illum non eſt ex ſolo mandato Regulæ, aut Conſtitutionum, ſed ex Iure Canonico, vt conſtat *ex cap.penultimo finali de vita, & honeſt.Cleric.* & etiam ex conſuetudine rationabili, eò quòd habitus religioſus eſt ſignum obligationis ad vota Regularia. Sà *in Summ. v. Epiſcopus.* Henriquez *lib.*10.*de Sacram.Ord.cap.*32.*num.*5. Conceſſum tamen eſt Epiſcopis Regularibus à Clemente Octauo in Rituali Romano reformato, vt retento colore habitus ſuæ Religionis, poſſint ſe conformare cum Epiſcopis ſecularibus in forma, ſeu figura illius. Sanchez *lib.* 6. *in Decal.* *cap.* 6. *num.* 22. Cardinales etiam ex Ordinibus Regularibus aſſumpti poſſunt portare birretum rubrum, ex cõceſſione Gregorij Decimiquarti anno 1591. die 9. Iunij. Laertius *in* 2. *to.Bulla.fol.*696. Probabilius autem eſt prędictos aſſumptos, etiam ſi habitum ſuę Religionis dimiſerint, non incidere in excommunicationem à iure latam contra Religioſos habitum ſuæ profeſſionis dimittentes, de qua nos ſupra *cap.* 13. Eò quòd textus *in cap.* 2. *ne clerici vel monachi in* 6. vbi talis excõmnnicatio ſtatuitur, ſolùm videtur loqui de Religioſo ſub obedientia Superioris Regularis exiſtente. Rodriguez *to.* 2. *q.*58. *ar.*3. Bonacina *de clauſura quaeſt.*2. *punct.*2. *num.*26. Loquimur autẽ de Religioſis aſſumptis ad Epiſcopatum, vel Cardinalatum, non de promotis ad Parochiale munus. Quia iſti ſimplici-

ter

Digitized by Google

ter ſunt ſubiecti Religioni, & ita incidunt in prædictam excommunicationem. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.6.num.*36. Bonacina *vt ſupra num.*25.

10 Vota alia ſollemnia, præter tria generalia, quæ ſolent in aliquibus Religionibus emitti, quale eſt Minimorum de vita quadrageſimali, & Patrum Societatis de obediendo specialiter Summo Pontifici circa miſſiones, probabile eſt non obligare Religioſos aſſumptos ad Dignitates prædictas. Ratio eſt, quia illa vota emittuntur, vt annexa, & acceſſoria Regulæ, quam profitentur Religioſi, & ad perfectionem illius. Cum ergo tales aſſumpti maneant liberi ab obligatione Regulæ (niſi ſolum ſecundùm decentiam, vt dictum eſt) ideo etiam manebunt liberi ab huiuſmodi Votis. Præſertim, quia credendum eſt ſolùm ea emiſiſſe religioſum pro tempore, quo eſt ſub iugo Religionis. Sanchez *lib.6. in Decal.cap.6.num.*15. Oppoſitum etiam eſt probabile, & infertur ex doctrina Soti *vltimo de Iuſt.& Iur. q. vltima art. vltimo.* Suarez 4.*to.de Relig.tract.*8.*lib.*3.*c.*17.*nu.*8.

11 Prędicti etiam aſſumpti ex Religionibus ad Epiſcopatus, vel Abbatiæ dignitates nō tenētur ſoluere Officium Diuinum iuxta ritum ſuæ Religionis, ſed ſuæ Eccleſiæ, cum conſtituantur capita illius. Sanchez *lib.6.in Decal.cap.6.num.*25. Azor *lib.*12.*Inſtit.moral.cap.*7.*q.*4. Vndę occurrente feſto Regulę in feſto Diœceſis, hoc debet præferri. Gauantus *in Comment. in Rubric. Breuiarij to.* 2. *ſect.*1.*cap.*5.*tit.*2.*n.*2. Idem credo de aſſumptis ad Cardinalatum, quia ſunt quaſi Epiſcopi in Eccleſijs ſuorum titulorum, & præcipuè, quia eximuntur ab obſeruantijs Religionis niſi ſolùm ſecundùm decentiam, vt diximus ſupra *nu.* 8. quarum vna eſt ſpecialis modus recitandi Officium Diuinum.

12 Bona Religioſorum, qui ad prædictas dignitates Epiſcopatus, vel Abbatiæ ſunt aſſumpti, pertinent iure communi poſt eorum mortem ad Eccleſias, quibus præfecti erant. Tùm quia ita dicitur *cap.vnico* 18.*q.*1. Tum quia prædictis Eccleſijs, non ſibi, aut Monaſterijs adquirunt, iuxta dicta ſupra *num.*5 D.Thom.2.2. *q.*188.*ar.*8. Sotus 10.*de Iuſt.q.vlt.art.vlt.ad* 3. Quod etiam intelligitur de bonis, quæ iure hæreditario ad ipſos poſt aſſumptionem ad prædictas dignitates deuenerunt, & de adquiſitis donatione, propria induſtria, aut labore. Propter eadem fundamenta. Leſſius 2.*de iuſt.c.*41. *dub.*11. *nu.*92. Azor. *to.*1.*Inſtit. moral. lib.*12.*c.*10.*q.*6. An verò hoc etiam ſit verum ſuppoſita Conſtitutione Gregor. XIII. circa ſpolia Regularium extra clauſtra decedentium, de qua nos *cap.præced. num.*31. aliorum iudicio remitto. Vide Barboſam *de poteſt. Epiſcop.allegat.*114.*num.*28.

13 Epiſcopum autem titularem Regularem, quidam dicũt adquirere Summo Pontifici, quia illi immediatè ſubeſt. Barboſa *de poteſt. Epiſcop. allegat.* 114. *num.* 31. Quidam adquirere Religioni, cum nullam ſedem habeat cui poſſit adquirere. Sotus 10. *de iuſt. q. vlt. ar. vlt.* Sa *in ſumm. verb. Religio num.* 52. Quidam verò dicunt per ſe, & ex vi iuris adquirere illi Eccleſiæ cuius titulum habet, quia verò non poſſunt illi cum effectu applicari talia bona, in opera pia diſpenſanda eſſe. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *c.* 17. *num.* 5.

14 Ea autem, quæ Religioſi ante aſſumptionem ad prædictas Dignitates Cardinalatus, Epiſcopatus, vel Abbatiæ adquiſierũt, ad Conuentum, vel Religionem ſpectant. Tum quia habetur *in cap. ſtatutum*, tum quia cum illa adquiſierint quando erant membra Religionis, ipſi debebant adquirere, ſicut alij Religioſi. Quod etiam conceſſit Clem. IV. Ordini Prædicatorum, & Alexander IV. Minoribus. D. Antonin. *in tract. de ſuſpenſ. cap.* 4. *num.* 20. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 16. *num.* 22. Caſſarub. *in Compend. priuileg. Mendic. verb. Epiſcopus num.* 2.

15 Religioſi ad Prælaturas alterius Religionis euecti authoritate Pontificia, tenentur non ſolùm votis communibus Religioſorum; eò quòd maneant veri Religioſi, ſed etiam ſpecialibus ſuæ Religionis, quæ non cõtradicunt muneri, quod gerunt. Non enim eſt aliqua ratio cur credantur in eis diſpenſari à Pontifice cum ad prædictas Prælaturas alterius Religionis aſſumuntur. Regula etiam, Obſeruantijs, & Conſtitutionibus ſuæ Religionis, quatenus non contradicunt muneri, quod gerunt, aut inter ſubditos Religioſos, quos regunt, non generant notabilem ſingularitatem, eodem modo tenentur ſicut antea, propter eandem rationem. Quoad habitum portandum, & ſocium ſuæ Religionis habendum, attendi debet ad vſum Religionis ad cuius regimen aſſumuntur. Quoad Officij Diuini recitationem conformari debent Religioſis, cum quibus degunt. Quia, & hoc æquitas rationis poſtulat, & ad bonum regimen illorum ſpectat. Hæc inferuntur ex dictis, authores enim parum, aut confusè de huiuſmodi Religioſis loquuntur. Ea autem, quæ prædicti adquirunt ratione Prælatiæ, quam gerunt, aut Religionis, cuius Religioſos gubernant, pertinent ad prædictam Religionem; quæ verò ſimpliciter, vel alio titulo, aut reſpectu perſonæ, vel Religionis ex qua ſunt aſſumpti, acquirunt prædictæ Religioni vnde ſunt aſſumpti, & pro illa acquiſita cenſeri debent. Sanchez *lib.* 7. *in Decalo. c.* 32. *num. vltimo.*

16 Religioſi facti Parochi alicuius Eccleſiæ, vel ad alia beneficia

Digitized by Google

cia inferiora prouecti extra Religionem, non ſolùm tenentur votis Religionis generalibus, & præcepto portandi habitum, ſicut diximus de Epiſcopis, Cardinalibus, & Abbatibus ſupra *num.2.& 9.* ſed etiam votis ſpecialibus, Obſeruantijs Regularibus, & Conſtitutionibus ſuarum Religionum, quatenus non repugnant muneri, quod gerunt. Cum nulla ſit ratio quare ab illis excuſentur. Silueſter *verb. Religio 7.q.11.* Azor. *lib.12.inſtit.mor.cap.19.q.15.* Non verò tenentur ſoluere Officium Diuinum iuxta ritum ſuæ Religionis, ſed Eccleſiarum, quibus ſeruiunt. Quia hoc exigit æquitas, & munus paſtoris, quod habent in illis. Roſella *verbo Monachus num.5.* Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.6.num.38.* Videtur tamen neceſſarium ex præcep. Eccleſiæ *in cap. 2. de ſtat. Monach. & cap. quod Dei timorem eod.tit.* habere ſocium ſui Ordinis. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.6. num. vlt.* Regulariter etiam ea, quæ acquirunt, acquirunt Eccleſiæ cui ſeruiunt, non Religioni. Tum à ſimili de Epiſcopo, tum quia cum iam ſint capita, & paſtores illarum Eccleſiarum, æquitas poſtulat, vt illis acquirant. Nauarrus *lib.3.conſil.in 1.edit.tit.de Regular.conſ.70.nu.6. in 2.tit. de ſtat. Monach.conſ.13.num.6.* Rodriguez *to.2. quæſt. Regul. qu.47. art.7.* Niſi placeat loqui cũ eadem diſtinctione, qua locuti ſumus de Religioſis aſſumptis ad Prælaturas alterius Ordinis ſupra *num.15.* Vide Sanchez *lib.7.in Decal.c.32.nu.76.* Pro alijs etiam obligationibus Parochorũ Regularium vide Gauantum *in Man. Epiſcop.verb. Parochorum munera præſertim à num.* 28. & dicta à nobis *cap.11.nu.7. & 9.*

17 Prædicti aſſumpti ex Religionibus ad Cardinalatum, Epiſcopatum, Abbatiam, vel Parochiam, qui ditiorem ſupellectilem, & ampliorem familiam habent, quàm decet, peccant magis, quàm alij Epiſcopi, Cardinales, Abbates, Parochi, &c. Ratio ſumitur ex voto Paupertatis, quod prędicti Religioſi in ſua profeſſione emiſerunt, & à quo non ſunt abſoluti per aſſumptionem. Suarez *4.to. de Relig.tract.8.lib.3.c.16.nu.30.*

18 Prædicti etiam aſſumpti gaudent gratijs, & priuilegijs ſuæ Religionis, quæ reſpiciunt commodum animæ, vel corporis ipſorum, non autem quæ redundant in damnum, aut incommodum Religionis, aut Monaſterij. Ratio primæ partis eſt, quia verè manent Religioſi, & fauores ſunt ampliandi. Ratio verò ſecundæ; quia huiuſmodi priuilegia, & gratiæ ſemper conceduntur in fauorem Religionis, non in damnum, aut onus. Pro quo extat declaratio Sixti IV. *in monumentis Minorum conceſſio 365.* Suarez *to.4.de Relig.tract.8.lib.3.c.18.*

19 In caſibus, in quibus Prælati Religionum poſſunt diſpenſare

cum Monachis quoad obſeruantias Regulares, poteſt Religioſus Epiſcopus (idem dico de Cardinalibus,& Abbatibus) ſecum diſpenſare. Quia hoc videtur rationi naturali congruum, ne teneatur adire Superiorem Religionis. Toletus *in Summa lib. 4. cap. 4.*

20 Religioſi cuiuſcumque Ordinis, etiam mendicantium, quamuis Sedis Apoſtolicæ ſint Capellani, eorum Superioribus ſubiecti manent, ac ſi prædictæ Sedis Apoſtolicæ non eſſent. Ita ſtatuit Greg. XI. ann. 1371. in Bulla *Per Romani Pontificis*. Hoc etiam intelligo de Capellanis Regum, aut Principum. Flau. Cherub. *in Compend. Bull. to. 1.*

21 Archiepiſcopi, & Epiſcopi cuiuſcumque Ordinis profeſſores, poſtquam munus conſecrationis ſuſceperint, etſi à vinculo Eccleſiæ, cui præfuerant, per Sedem Apoſtolicam fuerint abſoluti; & facultatem reuertendi ad ſuam Religionem ab ipſa habuerint, ad dignitates, officia, ſeu Superioritates in illa obtinendas ſunt inhabiles. Ita Paul. IV. in Bulla, quæ incipit *In Sacra* an. 1559. habetur p. t. Bullar. Laertij Cherub. *p. vlt.* Quaranta *in Summa Bull. verb. electio.* Laurentius de Peirinis *to. 1. priu. Minim. in conſtit. 4. Sixti IV. §. 10. nu. 44.*

22 Quamuis ſtatus Epiſcoporum perfectior ſit ſtatu quorumcumque Religioſorum, iuxta dicta *cap. 1. num. 1.* de quo Suarez *3. tomo de Religione*. Nihilominus non propterea licitum eſt, Regulariter loquendo, appetere, & multò minùs procurare Religioſum Epiſcopalem dignitatem. Ratio eſt, tum propter magna pericula animæ, & etiam corporis, quæ regulariter loquendo, ſæpiſſimè occurrunt in recta adminiſtratione ipſius: tum quia vix ſine præſumptione, aut ſuperbia tam altus gradus dignitatis appeti poteſt. Sanctus Thomas *ſecunda ſecunda quaſtione 185. articulo 1.* Sotus 10. *de Iuſtitia, & Iure quaſtione 2. articulo 1.* Dixi *regulariter loquendo*, quia in caſu neceſſitatis Eccleſiæ, quando ſcilicet nullus eſſet, qui Epiſcopatum dignè adminiſtrare poſſet, aut vellet, propter pericula, tunc licitè poſſet Religioſus illum appetere. Quia bonum commune eſt priuato anteponendum, ac proinde priuatum periculum, tunc negligendum, diuinæ gratiæ, & auxilio diuino initendo. Sanctus Thomas, & Sotus *vt ſupra.* Valentia 3. *tomo diſputatione 10. quaſtione 3. puncto 2. concluſione* 3. Pro quorum maiori luce diſtinguendum eſt. Primò enim indignus Epiſcopatu, vel quia illiteratus, vel vitioſus eſt, Epiſcopatum deſiderans, grauiſſimè peccat mortaliter, quia appetit id, quod non poteſt ſine peccato mortali adminiſtrare. Toletus *in Summa libro 5. capite 3. §. prima eſt*. Deinde etiam, qui dignus eſt, & appetit Epiſcopatum propter redditus temporales

tam-

tamquam finem, etiam mortaliter peccat. Ratio eſt, non ſolùm quia peruersè vult rem ſpiritualem, & ſuperioris Ordinis, eſſe medium in ordine ad rem temporalem, & inferioris Ordinis, ſed etiam quia ſic faciens, & ex vi talis ordinationis paratus eſt, ſi neceſſe fuerit, Dignitatem Epiſcopalem negligere, ſi bona temporalia non obtinentur. Sotus *vt ſupra*. Silueſter *verbo Epiſcopatus* §. 4. Tertiò, qui appeteret Epiſcopatum (quamuis dignus) propter redditus, aut cōmoda temporalia, non tamquā finem ipſius Epiſcopatus, ſed tamquam finem ipſius appetitionis, ſaltem ſecundarium, etſi non peccaret mortaliter, cum non appeteret ſpiritualia propter temporalia, ad minus tamen peccaret venialiter, quia tale deſiderium ambitionis, auaritiæ, vel præsūptionis eſſet. Valentia *vt ſupra* §. *nihilominus tamen*. Quartò, qui etſi dignus, efficaciter appeteret Epiſcopatum, non propter malum aliquem, aut inordinatum finem, ſed propter ſalutem animarum procurandam, adhuc peccaret. Eò quòd magno periculo ſalutis quale in adminiſtratione Epiſcopatus occurrit, ſe obijcere, præsūptuoſum, & temerarium eſt. Sanctus Thomas *vt ſupra*. Valentia *vt ſupra* §. *nihilominus tres*. Neque obſtat illud ad Timotheum 3. *qui Epiſcopatum deſiderat, bonum opus deſiderat*. Quia illud ſolùm eſt verum tempore neceſſitatis Eccleſiæ, quale erat quando Sanctus Paulus id dixit. Præſertim quia Apoſtolus non dixit eum, *qui Epiſcopatum deſiderat, benè deſiderat*, ſed *bonum opus deſiderat*. Nam opus quod materialiter eſt bonum, ſi deſideretur temerariè præſumptuosè, & imprudenter, abſdubiè illicitè, & peccaminosè deſideratur. Valentia *vt ſup.* §. *caſus autem*. Toletus *vt ſupra num*. 4. An verò hoc ſit peccatum mortale, aut ſolùm veniale? Probabilius eſt ſæpiùs eſſe peccatum mortale. Silueſter *verb. ſuperbia n*. 7. Vnde Sotus *vt ſupra* dicit eſſe perinde atque ſe in fluuium cum periculo, & ſine neceſſitate conijcere. Valentia *vt ſup*. §. 2. *concluſio*. Quòd ſi dicas. Ego me credo ſobrium, pudicum, doctum, &c. cum alijs conditionibus à S. Paul. 1. *ad Tim*. 3. pro Epiſcopo requiſitis, & Epiſcopatū pro ſalute animarum deſidero, & ſpero de Dei gratia mihi affuturū, quid ergo mihi deeſt cur illum concupiſcere non poſſim? Dico, ſi circa hoc Dei reuelationem habueris, credam tibi; ſi non habueris, non conſentio. Credam potiùs te humilē non eſſe, qui talia de te cogitas: nec Sanctū; cum veri Sancti Epiſcopatum laudabiliter fugerint.

23 Vide dicenda de Epiſcopis non admittendis ad Religionem *c*. 24. *n*. 11. & de illo, qui poſt votum Religionis Epiſcopus electus eſt *eod. c*. 24. *n*. 27. Qualiter etiam nouitius poteſt eligi ad Epiſcopatum *ibid. num*. 37.

De

De obligationibus Prælatorum Regularium, facultatibus, & priuilegijs ipſorum.

CAP. XVIII.

1 PRO comperto eſt, Religioſorum familijs præfici debere Prelatos, & Superiores, qui ipſos ſpiritualiter, & temporaliter regant. Tum ex illo Prouerb. 11. *Vbi non eſt Gubernator, populus corruet*. Tum quia id exigit Obedientiæ Votũ, quod Regulares emittunt. Habent autem prædicti Prælati, & Superiores Religioſorum non ſolùm poteſtatem dominatiuam, qualem habent Patresfamilias in ſuos, ſed etiam Spiritualem Iuriſdictionem; cum vtrumque ſit neceſſarium ad rectam gubernationem, Oeconomiamque ſpiritualem, & temporalem Religioſorum. Hæc verò Spiritualis Iuriſdictio, ſaltem de iure Eccleſiaſtico, & à Summis Pontificibus deriuata illis conuenit. Eò enim ipſo quòd Religioſos ab Epiſcoporum ordinaria Iuriſdictione exemerunt, illam Prælatis ipſorum conceſſiſſe cenſentur. Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 1.* Imò hanc Iuriſdictionẽ ordinariam eſſe, & non delegatam, eò quòd competit ipſis virtute legis, vel conſuetudinis, non autem ex commiſſione ſaltem tẽporali, eſt communiter receptum. Nauarr. *comm. 2. de Regul. à nu. 63. & comm. 3. à num. 40.*

2 Hinc huiuſmodi Prælati, tam ſupremi, puta Generales, & Prouinciales, quàm infimi, videlicet Priores, Guardiani, Rectores, &c. habent in ſuos ſubditos Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalẽ, vt tradunt communiter Authores in Clem 1. *de reb. Eccleſ. non alien. ver. propry.* & ſumitur ex *cap. Abbatis de priuil. in 6.* Et ratio eſt, quia cum prædicti omnes non ſubdantur Epiſcopis, ſed immediatè Papæ, loco ipſorum ſuccedunt quoad regimen ſuorum ſubditorum, ac proinde habent quaſi Epiſcopalem Iuriſdictionẽ, Suarez *tom. 4. de Religion. tract. 8. lib. 2. cap. 2. & 13.*

3 Quando in Priuilegijs Religioſum Religioſorum conceditur aliqua facultas, ſeu poteſtas Prælatis, niſi aliud exprimatur, intelliguntur etiam Prælati Conuentuales, cum ipſi ſint veri Prælati, & indefinita æquiualeat vniuerſali. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. li. 2. cap. 22.* Si priuilegium conceditur Prælato inferiori, cenſetur etiam concedi Superiori, quia recta ratio dictat ita eſſe intelligendam mentem Pontificis. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2.*

cap.

Digitized by Google

cap. 22. *num.* 2. Extenduntur etiam priuilegia iſta ad Vicarios Conuentuum, illos ſcilicet, qui in Conuentibus ipſis non habent Superiorem. Quia iſti etiam ſunt veri Prælati. Rodriguez *tom.* 1. *quæſt.*20.*art.*2.*&* 3. Suarez 4.*tom.de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 22. *num.* 6. Secus dici debet de quibuſdam Vicarijs quarumdam Religionum, qui non ſunt verè Prælati, ſed inſtituti, vt adiuuent Prælatos,vt ſunt Vicarij Chori,&c. Rodrig.*tom.*1.*quæſt.*17.*art.*6.

4 Similiter facultates conceſſæ Prælatis Religioſorum in priuilegijs Pontificum, niſi oppoſitum declaretur, poſſunt ab ipſis alijs delegari. Tum propter aliqua priuilegia quæ hoc concedũt. Tum quia Commiſſarius ex priuilegio perpetuo poteſt alteri ſuas vices committere. Cordub. *in ſumm. Hiſp. quæſt.* 8. Suarez 4.*tom.de Relig.tract.*8.*lib.*2.*cap.*22.*num.*8.

5 Vt aliquis eligatur in Prælatum alicuius Religionis, præter illas conditiones, quæ ſecundum iura particularium Religionum ſunt neceſſariæ,& præter illas,quas adduximus ſupra *cap.*15.*num.* 25. requiritur quòd habeat legitimam ætatem, quæ ad minus debet eſſe vigintiquinque annorum,iuxta *cap. cum in cunct. de elect.* confirmatum à Conc. Trident.*ſeſſ.* 24. *cap.* 12.*de reformat.* Deinde debet eſſe Sacerdos ex *cap.* 1. *de ætat. & qualit.* Quod intellige,vel quòd ſit Sacerdos quando eligitur, vel ſaltem poſteà fiat talis. Suarez 4.*tom. de Relig. tract.*8. *lib.*2. *cap.* 3. Probabile etiam eſt,loquendo de Generalibus,& Prouincialibus Religionũ, requiri ad talia officia ætatem triginta annorum. Quia *in cap. cum in cunctis. de elect.* & alibi requiritur ad Epiſcopatum illa ætas; ij verò Prælati præcipuè habent quaſi Epiſcopalem Iuriſdictionem.Miranda *in Man. to.* 2. *quæſt.*3. *art.* 1. In ætate autem à Iure pro Prælatis requiſita,nequeunt Superiores Religionum diſpenſare: propter *cap.cum in nobis olim.de elect.& cap.licet can. eodem tit.in* 6. Silueſt.*ver.Caſus*. *cap.*22. Deinde requiritur quòd ſit profeſſus,quia ita habetur in *cap. cum ad noſtram*, *de elect. & cap.cum cauſa.& cap.cum in magiſtrum.eodem tit.* Imò videtur requiri eſſe profeſſum profeſſione expreſſa,non tacita. Quia ita videtur haberi *in cap. nullus. de elect. in* 6. Requiritur etiam vt ſit profeſſus in ipſa Religione, in qua eligitur. Quia ita ſtatuitur in *Clement.*1.*de elect.*& in Trident.*ſeſſ.*14.*cap.*10.*de reform.& ſeſſ.*25. *cap.*21.*de Regularibus.*

6 Peccant mortaliter Religioſi,qui eligi, ac præfici ſe ſinunt ad Prælaturas,& officia animarum curam habentia ſine ſufficienti ſcientia,& litterarum peritia. Colligitur *ex cap. cum in cunct. de elect.* & ex Conc.Trident.*ſeſſ.*22.*cap.*2. S.Thomas 2.2.*q.*2.*ar.*6. Nauarr.*in Man.cap.*25.*nu.* 12. Si tamen inter eligendos vnus ſit litte-

litteratiſſimus,ſed prauis moribus implicatus, alius verò medio-criter doctus,ſed virtutibus præditus, aptior eſt iſte reputandus, quàm ille. Sotus 3.*de Iuſt.& Iur.q.6.a.2.*
7 Illegitimi nequeunt eſſe Prælati in Religionibus niſi ex Papę diſpenſatione. Quia ita habetur *in cap.1.de fil. Presb.* Nauarrus *in cap.ſtatutum.num.60.* Quod intellige etiamſi ſint occultiſſimè illegitimi. Silueſt.*verb. Irregularitas. quaſt* 20. Corduba *lib. 1. Quaſtionarij.quaſt.* 38. An autem ex priuilegio diſpenſare poſſint cum illis Religionum Prælati,dicetur infra à *num.60.*
8 Non poſſunt eligi in Prælatos Religionum, qui homicidium aliquando perpetrarunt, iuxta Decretum Conc. Trident. ſeſſ. 14. cap.7.in quo dicitur: *Cum etiam qui per induſtriam occiderit proximum ſuum, & per inſidias,ab altari auelli debeat, qui ſua voluntate homicidium perpetrauerit, etiam ſi crimen id, nec ordine iudiciario probatum,nec alia ratione publicum,ſed occultum fuerit,nullo tempore ad Sacros Ordines promoueri poſſit, nec illi aliqua Eccleſiaſtica beneficia, etiam ſi curam non habeant animarum, conferri liceat, ſed omni Ordine,ac beneficio, & officio Eccleſiaſtico perpetuò careat; ſi verò homicidium non ex propoſito,ſed caſu,vel vim vi repellendo,vt quis ſe à morte defenderet, fuiſſe commiſſum narretur, quam ob cauſam etiam ad Sacrorum Ordinum, & Altaris miniſterium,& beneficia quacunque, ac dignitates, iure quodammodo diſpenſatio debeatur,committatur loci Ordinario,aut ex cauſa, Metropolitano,ſeu viciniori Epiſcopo,qui,non niſi cauſa cognita,& probatis proceſſibus, ac narratis,nec aliter diſpenſare poſſit.* Poſſunt tamē illa officia, quæ actu habent quando committunt homicidium retinere, cum hoc non prohibeatur in dicto Decreto Concilij. Nauarr. *in Manual.cap.27.num.249.* Inſuper quando tale homicidium,quantumuis voluntarium, fuerit omnino occultum,ideſt, nec deductum ad forum contentioſum,aut vllo modo deducibile, probabile eſt apud quoſdam, cum tali homicida poſſe diſpenſare Prælatos Religionum ad officia Ordinis. Propter dicenda inferiùs *num.*44. Laurentius de Peirinis *tom.1.Priui. Min.in Conſt.2.Iulij II.num.*102.
9 Non requiritur ex vi Iuris communis aliqua antiquitas in Ordine ad officia, & Prælaturas, ſed ſtatim poſt profeſſionem factam redditur habilis ad illa. Ratio eſt, quia licet pro Abbatiſſis requirat Conc.Trident.*ſeſſ.25.cap.7.* octo annos poſt profeſſionē, pro Abbatibus autem, ſeu Prælatis Religionum, neque in ipſo Concilio, neque in aliquo loco Iuris talis conditio petitur, fortaſſis,quia ſexus virilis fortior,& perfectior eſt. Suarez 4. *tom. de Relig.tract.8.lib.2.cap.3.num.16.*

10 Li-

Digitized by Google

10 Licet quoad durationem Prælatorum in ſuis officijs attendenda ſint ſpecialia iura, & conſuetudines Religionum, & præcipuè Summorum Pontificum Ordinationes, conuenientiſſimum tamen multis pijs, & prudentibus viſum fuit, Prælatos Religionum, præſertim ſupremos, quales ſunt Generales, debere eſſe perpetuos. Ratio eſt, propter multa incommoda, quæ ſequuntur ex limitato tempore officiorum, quinquennio ſcilicet, vel ſexennio. Primum eſt, quia tales Prælati non poſſunt tam plenam, & abſolutam poteſtatem in ſuos ſubditos exercere, quàm ſi eſſent perpetui. Secundum eſt, propter multas expenſas, quæ tempore Capitulorum, ſeu Congregationum à Religioſis fieri ſolent, multaſque ipſorum diuagatioues itinerando. Tertium, propter euitandas multorum ambitiones, ſectas, rixas, odia, ſcandala, recurſus ad ſæculares, ſubornationes, imò aliquando ſimonias, & illicitas conuentiones, quæ tempore Capitulorum fieri quandoque ſolẽt. Quartum, quia Prælati pro tempore limitato electi, ſi ſint ambitioſi ſuam procurant reelectionem, ad quod oportet diſſimulare vitia vocem habentium in Capitulis, officia, & dignitates Ordinis indignis conferre, vt ſuffragia tempore electionis præſtent, ſubornanturque quandoque Principes, & Prælati extra Religionẽ xenijs, muneribus, & pecunijs Ordinis, vt adiutorium præbeant. Quintum, quia tempore limitato Generalatus, verbi gratia, quinquennio, vel ſexennio, vix, aut nullo modo reformari poteſt Religio; cum ferè vnus annus expendatur in congregando Capitulo, alius in redeundo ab eodem, alius in præparandis neceſſarijs pro tempore proximè futuri Capituli. Suar. 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 7. *& lib.* 10. *de reg. Societ. cap.* 2. Miranda *in Man tom.* 2. *quæſt.* 6. *art.* 5. *&* 6. Legatur ſpecialiter Nauarr. *comm.* 3. *de Regul. nu.* 3. *& lib.* 3. *conſil. de Iur. patron. conſil.* 4. vbi piiſſimus, & doctiſſimus Doctor hæc dixit: *Licet ambitio, & dulcedo ſenſualitatis ſuaſerint multis Regularibus melius eſſe regimen triennale inuentum à recentibus Regularibus, vt per frequentes mutationes, ambitioſi, & auari aliquando fiant Prælati, vel Prælatæ, multò profectò coram Deo, & Sanctis eius melius, & ſincerius eſt regimen illud antiquũ, quod antiqui ijdem Sanctiſſimi Patres Baſilius, Auguſtinus, Benedictus, Bernardus, & Eccleſia vniuerſa ſeruauit, quando longè Regulares erant meliores, quàm nunc ſunt, &c.* Curent ergo Religiones, Apoſtolica Sede conſentiente, perpetuos ſibi Generales, ſicut antiquitus fieri ſolebat, habere.

11 Prælati Religionum, etiam Generales, tenentur obſeruare leges communes Religionis, & diſpoſitiones Capitulorum Generalium. Cum talia Capitula ſint ſupra ipſos. Imò hæc obligatio

non

non ſolùm eſt quoad vim directiuam, ſed aliquo modo coactiuã, iuxta dicta ſupra *cap.8.num.21.* Tenentur etiam ad obſeruanda præcepta à ſe alijs impoſita. Tum ex communi principio, quòd Princeps tenetur obſeruare ſuas leges; tum quia lege naturæ obligantur ad bonum exemplum ſubditis præſtandum. Suarez *tom.4.de Relig.tract.8.lib.2.cap.8.* Vide dicenda infra *num.54.86. & 87.*

12 Generaliter loquendo ea, quæ in Conc. Trident. *ſeſſ.6.cap.1. & 2.* & alijs iuribus ſtatuuntur circa reſidentiam Prælatorum, intelligi debent ſuo modo de Prælatis Religionum. Propter ſimilẽ rationem. Miranda *in Man.tom.2.quæſt.9.art.5.* Hinc Prælati Monaſteriorum tenentur aſſiſtere ſuis Monaſterijs tempore peſtis, vel hæreſis, etiam cum periculo mortis. Ratio eſt, quia ſunt quaſi Parrochi illorum Monaſteriorum. Parrochis autem non licet fugere in talibus euentibus. Sanchez *libr.6.in Decalog. capit.2. num.55.*

13 Habent Prælati Religionum poteſtatem adminiſtrandi bona temporalia Monaſteriorum. Tum quia ita habetur in *cap.nullam.* *19.quæſt.2.* Tum quia cum priuati Religioſi propter votum Paupertatis, quod habent, non poſſint tali facultate vti, nec tota cõmunitas immediatè, vt de ſe patet, oportet, quòd hoc onus incũbat Prælato. Nauarr. *comm.3.de Regul.num.5.& 6.* Suarez *4.tom. de Relig.tract.8.lib.2.cap.26.* Expendentes autem bona Monaſteriorum in vſus prauos, vanos, aut ſuperfluos, peccant contra votum Paupertatis, & ſunt proprietarij. Ratio eſt, quia non ſunt domini bonorum Monaſterij, ſed tantùm adminiſtratores in vtilitatem ipſius; atque ita ſolùm poſſunt expendere in ipſius vtilitatem, quia ad hoc ſolùm habent facultatem à Monaſterio, quod eſt dominus talium bonorum. Nauarr. *lib.3. conſil. in prima edit. conſ.75. in 2.conſ.3.* Azor *tom.1.Inſtit.Mor. lib.12.cap.12.quæſt.2.* Qualiter autem alienare non poſſint bona Eccleſiarum, ſeu Monaſteriorum, diximus ſupra *cap.10. à num.1.* Suarez *tom.4.de Relig.tract.8.lib.2.cap.26.27.28.* Imò nec poſſe bona vnius Monaſterij (intelligo immobilia, & mobilia pretioſa) in aliud transferre, non obſtantibus aliquibus Priuilegijs Religionum, videtur inferri ex Decretis ibi adductis; eò quòd huiuſmodi translationes bonorum ſunt quædam ſpecies alienationis. Peirinis *tom.1.Priuileg. Minim.in Conſt.2. Iulij 11.§.26.num.76.*

14 Prælati, qui in quantùm poſſunt, non curant ſuos ſubditos viuere vita communi abſque aliquo peculio, aut proprio, & ſuperfluos vſus vitare, non ſunt in bono ſtatu conſcientiæ. Ratio eſt, quia votum Paupertatis id requirit, Summique Pontifices, &
Con-

Concilia id præcipiunt, iuxta dicta ſupra *c.6.n.60.* Silueſter *verb. Religio.6.quæſt.7.* Sanch. *lib.7. in Decal. cap.19. num.27.* Vide Conc. Trid. *ſeſſ.25. de Regular. cap.1.*

15 Poſſunt, & tenentur Prælati Regulares ſuos ſubditos corrigere, & punire; imò ſanguis eorum de manibus Prælatorum requiretur. Tum ex *cap. irrefragabili. de offic. ordin.* Tum ex eò quòd ſint veri Paſtores, & Rectores Eccleſiarum. Graffis 1. *par. Deciſ. lib.* 3. *c.* 5. *num.* 133. Imò omittentes corrigere ſuos ſubditos ex negligentia, aut timore, facilè peccant mortaliter. Quia tenentur illos in via perfectionis inſtruere. Sà *in Summ. verb. Correptio. num.* 2. Addunt aliqui peccare etiam mortaliter Prælatos omittentes corrigere ſubditos in aliquibus peccatis venialibus, illis ſcilicet, quibus introducuntur conſuetudines contrariæ Religioni, quia hoc cedit in magnum detrimentum ipſius. Bañez 2.2.*qu.* 33.*art.* 2.*dub.*2. Thomas de Ieſu. *de viſitat. Regular. tract.* 1.*cap.*6. Vide dicenda *cap.*27.

16 Poſſunt etiam Prælati Regulares punire ſuos ſubditos pœna corporali proportionata eorum delictis. Ratio ſumitur ex poteſtate non ſolùm dominatiua, ſed etiam Iuriſdictionis, quam ſuper illos habent. Hinc poſſunt illos damnare ad triremes, caſu tamen raro, & ad ſatisfaciendum publico ſcandalo ex delicto enormi. Quia ita habet conſuetudo multorum prudentium. Vide dicta *cap.16.num.* 32. Poſſunt etiam pœna exilij damnare Religioſos. Cum in illa nulla ſit indecentia. Licet hoc magis procedat in Religionibus Monachalibus, in quibus Monachi acquirunt domicilium in Conuentu, vbi profeſſi ſunt, non ſic in Mendicantibus. Alderete *lib.2. de Relig. diſcipl. cap.27. num.* 18. Tradere tamen illos immediatè brachio ſęculari vltimo ſupplicio afficiendos, niſi hoc illis per aliquod priuilegium concedatur, non videtur permiſſum. Quia hoc vix poteſt excuſari ab irregularitate. Idem dico de mutilatione membrorum, propter eandem rationem. Suar. *tom.4. de Relig. tract.8. lib.2. cap.* 10. Vnde etiam multò minùs poſſunt punire ſuos ſubditos pœna mortis. Ea enim à nullo iudice Eccleſiaſtico imponi poteſt. *cap. cum non ab homine, de iudicijs.* Suarez, *vt ſupra.* Ex priuilegio etiam Bonifacij VIII. conceſſo Prælatis Dominicanorum, poſſunt contra ſuos ſubditos procedere, Iuris apicibus poſtpoſitis. Dicuntur autem Iuris apices actus illi, qui potiùs reſpiciunt ſubtilitatem, quàm facti veritatem, & merita cauſæ. Flauius Cherub. *in Comp. Bullarij tom.*1. Vnde licet ſeruari debeat in huiuſmodi iudicijs ea forma, quæ ex iure naturali, & gentium requiritur; procedi tamen poteſt, & debet ſine ſtrepitu, & figura iudicij ſæcularis. Tum ex prædicto priuilegio.

Tum

Digitized by Google

Tum ex congruentia, quia in Religionibus præcipuè attenditur ſincera, & plana cognitio criminum, potiùs ad ſalutem animæ, quàm ad puniẽdum, & in eis credibile ſit Iudices procedere cum maiori charitate, & puriori intentione, & teſtes eſſe magis fide dignos. Caiet. 2.2.*q.*70.*ar.*2. Sot. 5.*de Iuſtit. q.*7. *art.* 2. Vide dicenda *cap.*27.*num.*26.

17 Poſſunt præterea Prælati Regulares ad cognoſcenda, vel punienda delicta ſubditorum procedere iuridicè per viam accuſationis, iudicialis denunciationis, & inquiſitionis. Ratio eſt, quia hoc pertinet ad poteſtatem Iuriſdictionis, quam habent, & eſt neceſſarium pro bono regimine Religionis. Suarez 4.*tom. de Relig. lib.*10.*de regim. Societ. cap.* 11. 12. & 13. Non tamen poſſunt interrogare de delicto alicuius in particulari, niſi de illo præceſſerit aliqua infamatio. Alias fieret illi iniuria, nec Iudex procederet iuridicè. Nauar. *cap. inter verba coroll.*47. *nu.*179. Suarez 4.*tom. de Relig. lib.*10.*cap.*11. Poſſunt tamen ſubditum non plenè conuictum, & negantem delictum, cogere etiam per torturam, vt fateatur illud. Cum hoc iure naturali ſit licitum, & nullo iure prohibitum Religioſis. D. Anton. 3.*par. tom.*9. *cap.*7. §. 8. Siluester *v. Inquiſitio* 2.*dicto.*9. Addunt aliqui, Religioſos non debere torqueri per violentas actiones inſtar ſecularium, ſed per ſtrictiorem carcerem, humi cubationem, ſtrictiora ieiunia, &c. Suarez 4.*tom. de Relig. lib.*10. *de Regimine Societ. cap.* 12. Sed hoc intelligo regulariter: quando enim delictum fuerit enorme, & prædicta non ſufficiant, non video quare non poſſit applicari maior tortura. Vide dicenda *cap.*27.*num.*16.

18 Quamuis propter priuilegia Religionum, ſpecialiter Clementis Septimi in bulla anno 1530. eximentis Fratres Carmelitanos ab Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis, etiam in caſu hæreſis, illoſque ſub poteſtate Sedis Apoſtolicæ conſtituentis, poſſent antiquitus Prelati Religionum, etiam in caſu hæreſis, de ſuis ſubditis iudicare, quod limitauit Pius Quartus in alia Conſtitutione anno 1562. ſolùm ad caſum, in quo Prælati Religionum in talium cauſarum cognitione Inquiſitores præuenirent. His tamen temporibus nullo pacto licet hoc facere, propter Conſtitutionem Pauli Quinti anno 1606. editam, vbi reuocat omnes facultates Superioribus Ordinum, quoad hoc conceſſas, & ſimiles cauſas ad tribunal Sanctæ Inquiſitionis ſolùm pertinere decernit. Præcipitque ſub magnis pœnis tam Prælatis Religionum, quàm Religioſis ſubditis, quòd Religioſos de hæreſi ſuſpectos denuncient Inquiſitoribus, vel Ordinarijs locorum vicinioribus. Vide Bullam *tom.*3.*Bull. inter Bullas Paul. V. num.*26. Vincentius

Fi-

Filiucius *tom.1.tract.15.cap.8.* Omnes etiam, ſinguli, & quicunque Religioſi, aut Regulares Hæretici, ſeu de hæreſi quomodolibet ſuſpecti debent Inquiſitoribus denunciari ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, iuxta edictum S. Inquiſitionis, quod refert Peirinis *tomo 2. priu. Minim. in Conſt.9. Paul.V. nu.27.* Vbi etiam *num.28.* refert Decretum Pij V. ann.1567. prohibentis ne à ſuis ſuperioribus poſſint per quinquennium à die recurſus moleſtari, vel inquietari Religioſi, qui pro tempore, ad Officium S. Inquiſitionis recurrerint, vel in eo teſtimoniũ perhibuerint veritatis, inconſultis DD. Cardinalibus S. Inquiſitionis. Qualiter etiam Regulares pœnitentiati à S. Officio inhabiles ſint ad Officia Religionum conſtat ex Decreto S. Inquiſitionis *cap.15.nu.39.* relato.

19 Poſſunt Prælati Religionum reſeruare ſibi caſus ſuorum ſubditorum, ita vt ſolùm ab ipſis abſoluantur. Cùm veram habeant Iuriſdictionem ſpiritualem ſupra illos. Ad hoc autem requiruntur duæ conditiones; prima eſt, quòd tales caſus ſint peccata mortalia; ſecunda, quòd ſint actus externi; cum Eccleſia ſolùm huiuſmodi caſus reſeruare ſit ſolita, ſaltem de lege ordinaria. Suarez 4. *tomo de Religion. tract.8. lib.2. cap.18. num.3.* Num autem poteſtate abſoluta poſſit aliter fieri. Sotus *in 4. d.18. quæſt.2. art.5.* Probabile etiam eſt hanc facultatem reſeruandi caſus extendi etiam ad Nouitios, quia verè ſunt ſubiecti Religioni. Adducitur etiam adhoc viuæ vocis oraculum Paul.V. licet iam his temporibus, vt ſæpè dixi, nihil valeant viuæ vocis oracula, ſi aliquod priuilegium continent. Peirinis *tom.2. priu. Minim. in Conſt.10. Vrban.VIII. num.9.*

20 Inſuper ex ſpeciali Decreto Clem. VIII. an.1593. decernitur. Vt nemo ex Regularium Superioribus peccatorum abſolutiones ſibi reſeruet, exceptis ijs, quæ ſequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquot, prout ſubditorum vtilitati expedire prudenter in Domino iudicauerint. *Veneficia, Incantationes, Sortilegia, Apoſtaſia à Religione, ſiue habitu dimiſſo, ſiue retento, quando eò peruenerit, vt extra ſepta Monaſterij, ſeu Conuentus fiat egreſſio. Nocturna, ac furtiua è Monaſterio, ſeu Conuentu egreſſio, etiam non animo apoſtatandi facta. Proprietas contra votum Paupertatis, quæ ſit peccatum mortale. Iuramentum falſum in Iudicio Regulari, ſeu legitimo. Procuratio, auxilium, ſeu conſilium ad abortum faciendum poſt animatum fœtum, etiam effectu non ſequuto. Falſificatio manus, aut ſigilli Officialium Monaſterij, aut Conuentus. Furtum de rebus Monaſterij, ſeu Conuentus in ea quantitate, quæ ſit peccatum mortale. Lapſus carnis voluntarius operè conſummatus.*

P *Occi-*

Occiſio, aut vulneratio, ſeu grauis percuſſio cuiuſcumque perſonæ. Malitioſum impedimentum, aut retardatio, aut aperitio litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores. Adiūgit præterea idem Pōtifex ad maiorem cautelam, quòd ſi quod aliud præterea peccatum graue pro Religionis conſeruatione, aut pro conſcientiæ puritate reſeruandum videbitur, id non aliter fiat, quàm Generalis Capituli in toto Ordine, aut Prouincialis in Prouincia matura diſcuſſione, & conſenſu. Proſper Auguſt. *in addit. ad Quarant in Summ. Bull. verb. caſus reſeruat.* Suarez 4.*tom.in* 3.*p.diſp.*28.*ſect.* 3.*num.*13.*&* 4.*tom.de Relig. tract.*8.*lib.*2. *cap.*18. Vide Decretum 4.*to. Bull.*in Conſtit. Vrbani *n.*26.

21 Vtrum autem, eſto quòd non poſſint Prælati Regulares reſeruare ſibi alios caſus præter iſtos, poſſint tamen cenſuras aliorum caſuum reſeruare, vt ſi Prælatus præcipiat ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ ſibi reſeruatæ, vt nemo, v. g. loquatur Monialibus? Suarez 4. *to. in* 3.*p. diſp.*28.*ſect.*3. reſpondet affirmatiuè. Eò quòd Pontifex ſolùm loquitur expreſsè de reſeruatione peccatorum, vt patet illis verbis; *peccatorum abſolutiones ſibi reſeruet.* Alij vero viri docti tenent contrarium; eò quòd ex proœmio, & ratione legis ſumitur deciſio ipſius: conſtat autem rationem huius legis in proœmio ab ipſo Pontifice aſsignatam eſſe, quia ſi Prælati non vtantur prudenter facultate reſeruandi ſibi caſus, *nonnullos infirmiores, qui interdum Superiori ſuo conſcientiæ maculas detegere formidant, adducere poſſet in æternæ damnationis periculum, & ſpiritualis remedij deſperationem.* Hæc verò ratio etiam procedit in reſeruatione cenſurarū; ac proinde videtur vtrumque prohiberi à Pontifice. Prima ſententia, conformior eſt verbis Pontificis. Secunda verò intentioni, & ita, vt puto, probabilior. Sanchez *lib.*6. *in Decalog. cap.*1. *num.*16. Extat etiam declaratio S. Congregationis Romæ 7. Iulij 1617. vbi expreſsè declaratur in prædicto decreto Clem. VIII. comprehendi etiam cenſuras. Vide Eraſmum Chokier *in tract. de Iuriſdict. Ordin. in Exempt. p.*4. *q.* 56. Vnde iam prior ſententia non poteſt in praxi teneri. Vide dicenda *cap. ſequenti num.* 29. *& infra num.*29.

22 Poſſunt Prælati Religionum etiam locales, & Conuentuales, excommunicare ſuos ſubditos. Quia omnes iſti habent Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, vt diximus ſupra *num.* 2. Suarez *tomo* 4. *de Relig. tract.*8. *lib.*2. *cap.* 9. *num.*6. addens, etiam poſſe ſuſpendere. Quia qui poteſt in maius poteſt in minus, maius autem eſt excommunicare, quàm ſuſpendere: idemque dicit de interdicto perſonali, licet hoc non ſit in vſu. Irregularitatem ve-

rò non poſſunt imponere. Quia neque Epiſcopi illam imponunt, ſola enim Pontificis authoritate, & in caſibus à Iure expreſsis incurritur. *Cap. Is, qui de ſent. excom. in 6.* Suarez *tomo 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 9. num. 7.* Quamuis autem Prælatus peccet ponendo excommunicationem non ſeruata Iuris forma, ſcilicet quòd procedat trina admonitio, quòd fiat in ſcriptis, & non diebus feriatis, quia ita habetur in Iure per multa capita; excommunicatio tamen valida erit, dummodò præcedat aliqua monitio. Quia ita interpretatur conſuetudo legem canonicam. Sotus *in 4. diſt. 22. quæſt. 1. art. 2.* Suarez *5. tomo in 3. par. diſput. 3. ſect. 13. à num. 1.* Prælati publicè excommunicati, vel ſuſpenſi non poſſunt ſuos ſubditos excommunicare, quia habent ligatam Iuriſdictionem. Cornexo *tom. 2. in 3. par. tract. 5. diſp. 2. dub. 4.* Quando verò talis defectus eſt occultus, licet peccent ferendo cenſuras, validæ tamen ſunt. Quia Eccleſia non priuat illos tunc vſu Iuriſdictionis propter euitanda maxima inconueniẽtia, quæ ex oppoſito ſequerentur. Idem Cornexo *vt ſupra*. Bonacina *diſp. 2. de cenſur. q. 2. punct. 5. à num. 3.*

23 Non poſſunt Prælati Religionum, etiam ſi ſint Generales, eximere aliquem Religioſum ab obedientia ſui Prælati immediati, puta Prouincialis, vel Prioris, &c. Ratio eſt, quia hoc videtur à ſimili reſeruatum Sedi Apoſtolicæ in *cap. Frater noſter 16. quæſt. 1.* & vlteriùs, eſt contra bonum regimen, & obſeruantiam Religionum. Siluester *v. Caſus quæſt. 1. caſu 5.* Miranda *in Man. tom. 2. quæſt. 7. art. 6.* Oppoſitum tamen videtur tenere Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 2. num. 21.* Vide dicta *cap. 4. num. 33.*

24 Nec poſſunt Prælati Regulares, etiam Generales, de nouo aliquam Prouinciam fundare, & erigere, ſeu iam erectam, atque fundatam diuidere, ſine licentia Sedis Apoſtolicæ. Ita colligitur ex *cap. Felix 16. quæſt. 1. & cap. Præcipimus ibidem, & cap. de locorum de conſecrat. diſt. 1.* Silu. *v. caſus quæſt. 1. caſu 8. 9. & 10.* Miranda *tomo 2. Man. quæſt. 7. art. 11.*

25 Prælati Religioſi habent ordinariam Iuriſdictionem ad abſoluendum ſibi ſubditos à peccatis; Quia ſunt Paſtores Ordinarij illorum, & in eos translata eſt cura, quam Epiſcopi, vel Parochi habent circa ſeculares. Suarez *tomo 4. de Relig. tract 8. lib. 2. cap. 15.* Poſſunt etiam hanc Iuriſdictionem delegare. Quia quicumque habet poteſtatem Ordinariam poteſt illam delegare. Suarez *vt ſupra num. 4.* Imò regulariter loquendo debent hanc authoritatem delegare, iuxta dicenda inferiùs ex decreto Clement. VIII. Suarez *vt ſupra*.

Digitized by Google

26 Vndè non poſſunt Religioſi alteri confiteri niſi ſuis Prælatis, aut deſignatis ab ipſis; propter rationem allatam. Suarez *tom.4. de Relig.tract.8. lib.2.cap.16.num.*1. Et quamuis hoc non eſſet de Iure communi, habent illud à Summo Pontifice, propter multa priuilegia. Compend. *priuil. Mendic. v. abſolutio Ordin. quoad Frat. & verb.Confeſſores, & verb.confeſſio*. Vnde, etiamſi Religioſi ſint approbati ab Epiſcopis, non poſſunt audire confeſſiones Religioſorum, niſi à Prælatis ipſorum habuerint licentiam. Propter adductam rationem. Nauarr. *in Manu. capit. 4. num.*1. Extenditur etiam hoc ad habentes Iuriſdictionem à Papa. Non enim credendum eſt Pontificem concedentem alicui facultatem quantumuis generalem audiendi omnium confeſſiones, velle quòd audiat confeſſiones Religioſorum, inuitis eorum Superioribus; quia hoc eſſet in detrimentum diſciplinæ Regularis. Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 16. num.vltimo*. Excipiunt tamen aliqui Pœnitentiarios Papæ, quia Papa, qui eſt ſupremus Prælatus Religioſorum videtur hanc facultatem conceſſiſſe ſuis Pœnitentiarijs. Peirinis *tomo 1. priuil. Min. in Conſtit. 2. Iulij II. num* 62. Et hoc videtur certum, cum prædicti Pœnitentiarij ſint quaſi miniſtri,& Vicarij Papæ, repræſententque ipſum in foro pœnitentiali.

27 Ad audiendas tamen Religioſorum confeſſiones non requiritur approbatio Epiſcoporum, quia hoc erat de Iure communi antiquo,& non eſt derogatum à Concilio Tridentino *ſeſſ. 23. capit.*15. cum ibi ſolùm ſit ſermo de confeſſoribus ſecularium. Nauarrus *in Man. cap.*4. Religioſi quoque itinerantes poſſunt confiteri cuilibet Confeſſario ſiuè Regulari, ſiuè ſeculari, quia per licentiam itinerandi conceditur illis implicitè talis facultas. Miranda *in Man.tomo 2.quæſt.33.art.6* pro quo etiam videatur Caſſarrubius *v.abſolutio ordinaria quoad Frat. §.23. & 35.* referens aliqua priuilegia circa hoc. Licet priuilegium Leon.X. quod ibi refert *num.*23.nihil iam valeat, cum fuerit viuæ vocis oraculum. Quod etiam eſt verum, etſi Confeſſarius, qui eligitur non ſit ab aliquo Ordinario approbatus, ſed ſimplex Sacerdos; quia vt diximus, Religioſi non ſunt aſtricti confiteri approbatis ab Epiſcopis, cum ante Concilium aſtricti non eſſent, & per Concilium nihil ſit immutatum. Corduba *Super Reg. S. Franc. cap. 7. qu. 3. punct.*1. Suarez *de pœnit. diſp.28. ſect.4.* Sa *in Summa ver. Confeſſor.num. 6.* Religioſi verò hoſpites in aliquo Conuentu ſui Ordinis, Prælato illius Conuentus, vel alteri, qui ab ipſo habeat licentiam debent confiteri, cùm ille Prælatus ſit veluti Ordinarius illius loci. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 17. num. 2. & 3.*

Digitized by Google

& 3. Addunt benè, quòd ſi Religioſus hoſpes habet facultatem à proprio Prælato confitendi cui voluerit, poterit id facere etiam in alieno Conuentu.

28 Poſſunt Prælati Religionum iure ordinario abſoluere ſuos ſubditos ſacramentaliter, non ſolùm à peccatis, & cenſuris non reſeruatis, ſed etiam à ſibi reſeruatis, vel per ſeipſos, vel per alios, quos ipſi delegauerint. Ratio eſt, non ſolùm, quia, vt dictum eſt, habent Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem ſupra ſuos ſubditos, ſed etiam, quia hæc eſt vis reſeruationis, vt qui reſeruat caſum, ab illo poſſit abſoluere. Suarez *tom.4. de Relig. tract.8. lib.2. cap.19.*

29 Non tamen propterea tenentur Religioſi confiteri ſua peccata, etiam reſeruata, ſuis Prælatis. Ratio eſt, quia ipſi Prælati tenentur in ſingulis domibus deputare *duos, tres, aut plures Confeſſarios pro ſubditorum numero, maiori, vel minori, ijque ſint docti, prudentes, ac charitate præditi, qui à nõ reſeruatis eos abſoluant, & quibus etiam reſeruatorum abſolutio committatur, quando caſus occurrerit, in quo eam debere committi ipſe in primis Confeſſarius iudicauerit.* Ita Clemens Octauus in Decreto *de caſ. reſeruat.* Qui etiam adiungit, & declarat, vt ſi huiuſmodi Regularium Confeſſarijs caſus alicuius reſeruati facultatem petentibus, Superior dare noluerit, poſſint nihilominus Confeſſarij illa vice pœnitentes Regulares, etiam non obtenta à Superiore facultate, abſoluere. Si verò contingat non vna vice, ſed pluribus Religioſum cadere in caſum reſeruatum, & Confeſſario petenti facultatem abſoluendi ab illo, Superior neget, Religioſus autem cogatur celebrare, vel communicare, dicendum eſt, quòd ſi tunc ſolùm timet Religioſus confiteri ſuum peccatum Prælato propter ruborem, verecundiã, vel aliquod incommodum ſimile, tunc tenetur ipſi confiteri antequàm celebret, vel communicet. Quia huiuſmodi difficultates nõ ſunt ſufficientes ad deobligandum Religioſum à præcepto diuino confeſſionis, cum ſint parui momenti. Quando verò timet ſubditus Prælato ſuo confiteri, quia timet aliquod damnum multùm graue, verbi gratia, fractionem ſigilli, infamiam apud alios, vel aliud huiuſmodi, tunc poteſt habito actu contritionis cõmunicare, vel celebrare non confitendo tale peccatum ſuo Superiori. Quia grauia iſta incommoda excuſant illum ab obligatione confitendi. Si tamen habuerit alia peccata non reſeruata, ea alteri Confeſſori idoneo tenetur confiteri, à quo abſoluitur directè à peccatis non reſeruatis, & indirectè ab eo, quod propter iuſtam cauſam non tenetur Superiori confiteri, quamuis illi ſit reſeruatum. Cum onere tamen illud confitendi poſtea cuicunque habuerit authori-

tatẽ illud directè abſoluendi. Quod etiã credo facere poſſe etiãſi non habeat alia peccata non reſeruata, niſi ſolùm aliàs confeſſa, ea ſcilicet de nouo confitendo. Tolet. *lib.3.Summ.cap.13.num.8.* Suarez 4.*tom.de Relig.tract.*8.*lib.*2. *cap.* 19. Vide dicenda *cap. ſequenti num.*37.

30 Poſſunt etiam prædicti Prælati Regulares abſoluere à cenſuris reſeruatis Papæ, quæ in Iure ſunt commiſſæ Epiſcopis, qualis eſt abſolutio ab excommunicatione Canonis *Si quis ſuadente,&c.* Eò quòd habeant Iuriſdictionem Epiſcopalem. A cenſuris autem, quæ Epiſcopis ſunt commiſſæ ex ſpeciali commiſſione, præſertim, vt Legatis Summi Pontificis, qualis eſt illa, quæ habetur in Concil. Trident. *ſeſſ.* 24. *cap.* 6. non poſſunt Iure communi abſoluere. Quia, licet prædicti Prælati habeant Iuriſdictionem Epiſcopalem, hæc tamen non committuntur Epiſcopis, vt talibus, ſed vt Legatis Sedis Apoſtolicæ, vel ex ſpeciali commiſſione. Suarez 4.*tom.de Relig. tract.*8.*lib.*2.*cap.*20.*num.*9. Similiter à cenſuris latis ab Epiſcopis (in caſibus, in quibus eas in Religioſos exemptos ferre poſſunt, iuxta dicta ſupra *cap.*11. *num.* 14.) non poſſunt abſoluere Prælati Regulares iure communi ſuos ſubditos. Ratio eſt, quia in illis actibus ſunt Epiſcopi Superiores Prælatis Religionum, quia vel pro illis ſunt Sedis Apoſtolicæ delegati, vel ſaltem pro illis ablata eſt exemptio à Religioſis. Non ergo poſſunt ab illis cenſuris abſoluere Prælati Religionum. Suarez 4.*tom.de Relig.tract.*8.*lib.*2. *cap.* 20. *num.* 4. An autem ex priuilegio poſſint ab illis abſoluere, lege Suarez *ibidem num.* 5.

31 A caſibus autem, peccatis, aut criminibus Summo Pontifici reſeruatis, non poſſunt ex vi iuris communis abſoluere ſuos ſubditos Prælati Regulares. Cum nullus inferior poſſit contra volũtatem Summi Pontificis ſuam iuriſdictionem exercere. Id tamen facere poſſunt primò Prælati Ordinis Prædicatorum, & qui cum ipſis communicant in priuilegijs, ex priuilegio Pij V. eiſdem conceſſo. Cum enim Trident. Conc. conceſſerit Epiſcopis, vt abſoluere poſſint in foro animæ, ſeu cõſcientię ab omnibus peccatis, & caſibus occultis, & diſpẽſare in irregularitatib. prout ſeſſ. 24. *c.* 6. habetur, ne Prælati dicti Ordinis in hac parte deterioris conditionis, quàm clerici, aut ſæculares exiſtant, ideo Pontifex iſte cõceſſit *Priori Conuentuali, & Superioribus Prælatis, vt ipſi per ſeipſos, idem omninò poſſint in Fratres, & Moniales dicti Ordinis ſibi ſubditos, quod poſſunt Epiſcopi in Clericos, & laicos ſibi ſubditos, tam quoad abſoluendi, & diſpenſandi huiuſmodi, quàm alias quaſcunque facultates.* Paſſarellus *in lib. Priuileg. fol.* 127. Sorbus *in Comp. fol.* 45. Quare licet à prædictis caſibus non poſſint Prælati ſuos

ſub-

ſubditos abſoluere ex vi Decreti Cõc. Trid. iuxta dicta ſupra *t. 10. n. 35.* ex vi tamen huius priuilegij, & cum conditione ibi aſſignata, ſcilicet, quòd id faciãt *ipſi per ſe ipſos*, & in caſibus occultis, id efficere poſſunt. Suar. *4. to. de Relig. tract. 8. li. 2. cap. 12. n. 8. & 9.*

32 Secundò id facere poterant olim ex priuilegio Eugenij IV. conceſſo Fratribus Minoribus de Obſeruantia Caſtellæ (quod poſtea Pius Secundus extendit ad totam familiam) quod refert Caſarrubius *in Compend. Priuil. Mendicantium, verb. Abſolutio extraordinaria quoad Fratres num. 3.* Sed quia hæc conceſſio fuit viuæ vocis oraculum, vt patet ex eodem Caſarrubio ibidem, & extenſio, quæ dicitur eſſe facta à Pio Secundo non conſtat, an fuerit per Bullam, aut viuæ vocis oraculum; ideo his temporibus, in quibus à S. D. N. Vrbano omnia viuæ vocis oracula abrogata ſunt, non licet vti tali conceſſione. Poſſunt tamen prædicti Prælati à prædictis caſibus ſuos ſubditos abſoluere, propter alias conceſſiones, quas modò afferimus.

33 Nempe pro Religione Carmelitarum ex priuilegio Sixti IV. in Bulla, quæ eſt Mare Magnum Religionis, & incipit *Dum attenta*, vbi Pontifex refert priuilegium Eugenij Quarti, quo conceſſit Generali, vel ab eo deputatis, vt haberent circa omnes ſui Ordinis Fratres, in confeſſionibus eorum audiendis, & pœnitentijs iniungendis, alijſque dumtaxat ſalutem animarum concernentibus, exequendis, eamdem poteſtatem, & facultatem, qualem in præmiſſis Minores Pœnitentiarij Papæ in Romana Curia præſentes ex officio exercebant, & habebant. Et cũ in huiuſmodi conceſſione eis ab eodem Eugenio concederetur, ſuos dicti Ordinis Fratres ab omnibus abſoluere exceſſibus, cenſuris, & pœnis, niſi talia forent, propter quæ meritò eſſent ad Sedem Apoſtolicã deſtinãdi, & propterea quæ ſint illa, propter quę Fratres ipſi eſſent ad Sedẽ Apoſt. deſtinãdi, ſæpè reuocaretur in dubium; vt abſoluentium, & abſoluẽdorum; diſpenſantium, & diſpenſandorũ pro tẽpore, puritati conſcientiæ cõſuleret, declarauit prædictus Sixtus IV. *hæreticos relapſos, ſchiſmaticos, & qui litteras Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad infideles prohibita detuliſſent, dumtaxat eſſe ad Sedem Apoſtolicam meritò deſtinandos; reliquis verò omnibus, etiam ſimoniæ prauitate qualitercumque irretitis, poſſe per illos, quibus inibi conceditur, abſolutionis beneficium, & diſpenſationis gratiam, iuxta caſuum exigentiam impartiri.* Inſuper, quod in prædicta Eugenij prædeceſſoris Cõſtitutione de Fratribus fit mentio, ad omnes vtriuſque ſexus dicti Ordinis profeſſores extendit. Et pręterea facultatem conceſſit Generali dicti Ordinis, pro tempore exiſtenti, diſpenſandi cum dicti Ordinis profeſſoribus, defectum natalium ex

 adul-

adulterio, ſacrilegio, incæſtu, & quouis alio nefario, & illicitò coitu prouenientẽ, patientibus, necnon cum his, qui ex quauis cauſa, præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum irregulares forent, poſtquàm Ordinem ipſum profeſſi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiuſmodi non obſtante, irregulares ipſi ad quoſcunque etiam ſacros Ordines promoueri, & in illis, etiam in altaris miniſterio, miniſtrare, & quòd tam ipſi irregulares, quàm defectum natalium patientes prædicti ad quaſcunque adminiſtrationes, & officia dicti Ordinis eligi, recipi, & aſſumi, illaque gerere, & exercere liberè, & licitè valeant. Vide Bullam in libro, cui titulus eſt, Speculum Ordinis Carmelitarum *fol.* 84. Et aduerte priuilegia hæc non concedi omnibus Superioribus Religionis, vt patet ex contextu, ſed tantùm ibi expreſſis.

34 Tertiò ex priuilegio eiuſdem Sixti IV. in Bulla, quæ eſt Mare Magnum Prædicatorũ, vbi Priuilegia Greg. XI. confirmat, quibus idem Gregorius facultatem conceſſerat Magiſtro, Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, & eorum Vicarijs abſoluendi Fratres eiuſdem Ordinis; necnon Fratribus dicti Ordinis, quos ipſi Magiſter, Priores Prouinciales, & Conuentuales habuerint pro tempore in Confeſſores, abſoluendi ipſos Magiſtrum, Priores Prouinciales, ac Conuentuales ab exceſſibus, & cenſuris, niſi talia forent; propter quæ eſſent ad Sedem Apoſtolicam meritò deſtinandi, ac cum eis deſuper diſpenſandi. Et cum ſimiliter propterea, qui eſſent deſtinandi, perſæpe reuocaretur in dubium, declarauit, *Hæreticos relapſos ſchiſmaticos, & qui literas Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad infideles probibita detuliſſent, dumtaxat eſſe ad Sedem prædictam meritò deſtinandos. Reliquis verò omnibus, etiam ſimonia qualitercunque irretitis, poſſe per illos, quibus inibi conceditur, abſolutionis beneficium, & diſpenſationis gratiam, iuxta caſuũ indulgentiam, impartiri.* Præterea etiam facultatem conceſſit Magiſtro, & Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, ac eorum Vicarijs, defectum natalium, ex adulterio, ſacrilegio, incæſtu, & quouis alio nefario, & illicito coitu prouenientem, patientibus, necnon cum his, qui ex quauis cauſa, præterquam homicidij vo-voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum, irregulares forent, diſpenſandi cum dicti Ordinis prædicatorum profeſſoribus, poſtquàm ipſum Ordinem profeſſi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiuſmodi non obſtantibus, irregulares ipſi ad quoſcunque etiam Sacros Ordines promoueri, & in illis, & in altaris miniſterio miniſtrare: & tam ipſi irregulares, quàm defectum natalium patientes prædicti, ad quaſcunque adminiſtrationes, & offi-

cia

cia eligi, recipi, & aſſumi, illaque gerere, & exercere, liberè & licitè valerent. Ioann. Baptiſt. Confett. *in priuil. Mendic.* referens Bullam Sixti IV. *fol.* 41. *in impreſſione Colonienſi.*
35 Quartò ex priuilegio Gregorij XIV. conceſſo Religioni miniſtrantium infirmis, vbi inter alia concedit Generali pro tempore exiſtenti, vt per ſe, vel per alium, ſeu per alios ad id per eum pro tempore deputatum, ſeu deputatos, omnes, & ſingulos eiuſdem Cõgregationis Socios, & perſonas ſub eius obedientia, diſciplina, & correctione pro tempore degentes, *ab omnibus, & ſingulis eorũ peccatis ante, poſt vel ingreſſum in dictam Congregationem per eos commiſſis, nec non à quibuſcunque excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque Eccleſiaſticis, & ſecularibus ſententijs, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet latis* in foro cõſcientię abſoluere poſſit. Et præterea ipſi cõceſſit, quatenus huiuſmodi ſententijs innodatos, aut in locis Eccleſiaſtico interdicto ſuppoſitis diuina Officia celebrãtes, & ſuſcipiẽtes, & cẽſuris huiuſmodi ſic ligatos, & propterea, aut aliàs ex quocunque capite, vel cauſa (præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, aut membrorum mutilationis) irregularitatem incurrentes, in foro conſcientiæ tantùm abſoluere, nec non cum eis, ſi opus fuerit, etiã cum rehabilitatione, & abſterſione inhabilitatis, ac infamiæ macula diſpenſare poſſit. Vide Bullam in 2. *tom.* Bullar. Laertij Cherub. *fol.* 706.
36 Poſſunt præterea plures Prælati Religionum abſoluere ſuos ſubditos ab excõmunicationibus, & cenſuris Papę reſeruatis. Primò enim id poſſunt facere Generalis, & ab ipſo deputati ex priuilegio Eugenij IV. & Sixti IV. Carmelitanis conceſſo, vt patet illis verbis ſupra *num.* 33. adductis. Vt habeant circa omnes ſui Ordinis fratres in confeſſionibus eorum audiendis, & pœnitentijs iniungendis, alijſque, dumtaxat ſalutem animarum concernentibus, exequendis, eamdem poteſtatem, & facultatem qualem in præmiſſis Minores Pœnitentiarij Papæ in Romana Curia præſentes exercebant, & habebant. In qua etiam conceſſione eis conceditur, ſuos dicti Ordinis Fratres ab omnibus abſoluere exceſſibus, cenſuris, & pęnis, niſi talia forent propter quæ meritò eſſent ad Sedem Apoſtolicam deſtinandi. Sub qua limitatione ſolùm vult Pontifex comprehendere hæreticos relapſos, ſchiſmaticos, & qui dictas litteras Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad infideles prohibita detuliſſent dumtaxat. Secundò ex priuilegio eiuſdem Sixti IV. adducto ſupra *num.* 34. Vbi concedit Prælatis Ordinis Prædicatorum facultatem abſoluendi *ab exceſſibus, & cenſuris, niſi talia forent, propter quæ eſſent ad Sedem Apoſtolicam*
meritò

meritò deſtinandi. Explicans verò caſus in quibus ſunt deſtinandi dicit: *Declaramus, hæreticos relapſos, ſchiſmaticos, & qui litteras Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad Infideles prohibita detuliſſent, dumtaxat eſſe ad Sedem prædictam meritò deſtinandos. Reliquis verò omnibus, etiam Simonia qualitercunque irretitis, poſſe per illos, quibus inibi conceditur abſolutionis beneficium, &c.* Confetius *vt ſupra num.* 34. Tertiò id poſſunt facere ex Iulio II. qui idem quod Sixt. IV. conceſsit Prædicatoribus in bulla *num.* 34. adducta, conceſsit ipſe, & eiſdem verbis Minimis S. Franciſci de Paula. Habetur Bulla *tom.* 1. *Bull.* Laertij Cherub. *pag.* 417. Excluſit autem conſpirationem in Romanum Pontificem. Laurentius Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Conſtitut.* 4. *Sixti IV.* §. 5. Tandem Quartò, ex priuilegio Gregor. XIV. conceſſo Religioni miniſtrantium infirmis, vt patet illis verbis adductis ſupra *num.* 35. *Nec non à quibuſcunque excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet latis*. Vide Bullam 2. *to. Bull.* Laert. Cher. *fol.* 706. Et aduerte priuilegium hoc ſolùm concedi Generali, & ab ipſo deputatis, non verò alijs ſuperioribus.

37 Probabile etiam eſt poſſe Prælatos Religionum abſoluere ſuos ſubditos à cenſuris, etiam ſpecialibus, & ab homine latis per ſententiam ſpecialem. Primò propter priuilegium illud Eugen. IV. & Sixti IV. Carmelitis conceſſum, de quo *num.* 33. diximus. Cum enim ibi concedatur facultas Generali, vel ab ipſo deputatis, abſoluendi ſubditos à quibuſcunque cenſuris, illis ſolùm exceptis caſibus, quæ ibi numerantur, cum exceptio regulæ firmet illam in contrarium, dici poſſe videtur, Prælatos poſſe ſuos ſubditos abſoluere, etiam à cenſuris ſpecialibus, & ab homine latis. Secundò idem colligitur ex illo ſimili priuilegio Sixti IV. pro Ordine Prædicatorum, adducto *num.* 34. propter eamdem rationem. Tertiò ex illo Gregor. XIV. pro miniſtrantibus infirmis conceſſo, ponderando illa verba ſupra *num.* 35. allata, *cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet latis*: Quartò ex indulto Pauli III. in Bulla *licet debitum* inter Bullas huius Pontificis *num.* 48. vbi concedit Generali Societatis Ieſu, vt per ſe, vel alios ad id deputatos poſſit ſuos Socios abſoluere *A quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque Eccleſiaſticis, & ſecularibus ſententijs, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine quomodolibet latis, & promulgatis.* Expendo enim illud *quomodolibet latis, & promulgatis*. Rodriguez *tomo* 1. *quæſt. regul. q.* 20. *art.* 4. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8.

lib. 2.

lib.2.cap.25. Qui addit hoc etiam intelligi debere quando aliquis Religioſus nominatim denunciatus eſſet. Idem *ibidem num. 5.*

38 A cenſuris verò, ſeu caſibus contentis in Bulla Cœnæ Domini, non poſſunt Prælati Regulares abſoluere ſuos ſubditos, neque ex vi iuris communis, propter dicta ſupra *num.* 31. neque ex vi facultatis conceſſæ Epiſcopis à Conc. Trident. *ſeſſ. 24. cap. 6.* extenſæ poſtea à Pio V. ad Prælatos Ordinis Prædicatorum, iuxta dicta ſupra etiã *n.* 31. Eò quòd talis facultas reuocatur omni anno per Bullam Cœnæ Domini. Sanchez *lib.2. Decalog. cap.11. num.7.* Suarez 4. *tom. de Relig. tract.8. lib.2. cap.20. num.10.* Neque etiam ex vi priuilegiorum Religionum, propter eamdem rationem. Vnde quamuis aliqui teneant poſſe Prælatos Religionum abſoluere Religioſos ab excommunicatione incurſa per peccatum hæreſis, propter aliqua Priuilegia Religionum, quæ id concedũt, & non cenſentur reuocata per Bullam Cœnæ Domini, eò quòd in clauſula reuocatoria priuilegiorum dicitur, *Niſi in eis* (intellige priuilegijs) *etiam caſus præſentibus litteris expreſſi comprehendantur*, prout adiungebatur in Bullis Cœnæ Sixti V. & Clement. VIII. (Suarez 4. *to. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 21.* Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regular. quæſt. 20. art. 9. & 10.*) Tamen quia huiuſmodi clauſula non apponitur in Bulla Cœnę S.D.N. Vrbani, ſed generaliter dicitur: *A prædictis ſententijs nullus per alium, quàm per Romanum Pontificem, niſi in mortis articulo conſtitutus, &c. abſolui poſsit, etiã prætextu quarumuis facultatum, & indultorum quibuſcunque Eccleſiaſticis, ſecularibus, & quorumuis Ordinum, etiam Mendicantium, ac Militiarum Regularibus, &c. in genere, & in ſpecie conceſſorum, & innouatorum, ac concedendorum, & innouandorum.* Ideo nullo modo ab hoc, aut ab vllo caſu in Bullà Cœnæ Domini contentis abſolui poſſunt Regulares à ſuis Superioribus. Ioannes de la Cruce *de voto Obedientiæ. dub. 14.* Nec placet, quòd aliqui volũt in contrarium. Peirinis *to. 1. priuil. Minim. in Conſtit. 4. Sixti IV. §. 5. à num. 10.*

39 Comprehendi autem videntur ſub prædictis priuilegijs, præſertim illis, quæ adduximus ex Sixto Quarto *num. 33. & 34.* & ex Iulio Secundo pro Minimis *num. 36.* abſolutiones à cenſuris incurſis à Religioſis propter ſimoniam, quam committere poſſunt (quod abſit) in officijs Religionis. Ratio eſt, quia prædicta priuilegia generalia ſunt, & non excludunt iſtum caſum ſimoniæ; ſed potiùs illum includunt. Rodriguez *tom. 1. quæſt. 20 art. 13.* An verò prædicta priuilegia (excepto illo Gregorij XIV.) derogata ſint à Pio V. in Bulla *Cum primùm.* relata à nobis *cap. 15. num. 33.* vbi hic Pontifex confirmat excommunicationem Papæ reſeruatam

à Pau-

à Paulo Secundo contra ſimoniacos in officijs Religionum, aliorum iudicio remitto. Vnde cautè nimis procedendum eſt. Simoniacè autem ordinati non poſſunt abſolui ex vi prædictorum priuilegiorum. Ratio eſt, nam Sixtus V. in Conſtitutione aduerſus Clericos malè promotos, reuocat omnia priuilegia Religionibus conceſſa quantùm ad abſolutionem à cenſuris propter hanc cauſam incurſis; quod confirmauit quantùm ad ſimoniacè ordinantes, & ordinatos, Clemens VIII. vt diximus *cap.* 14. *nu.* 5. Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 2. *cap.* 21. *num.* 9. Peirinis *tom.* 1. *priuil. Minim. in Conſt.* 2. *Iulij* 11. *§.* 29. *num.* 88.

40 Quod attinet ad diſpenſationem in irregularitatibus poſſunt Prælati Regularium cum ſibi ſubditis diſpenſare; primò, in omnibus illis, in quibus poſſunt Epiſcopi cū ſibi ſubiectis: & hoc ex iure cōmuni, quia ſcilicet habēt Iuriſdictionē quaſi Epiſcopalē, iuxta dicta ſupra *n.* 2. Poſſunt etiam ijdem Prælati (ſaltem aliqui reſpectiuè) diſpenſare in omnibus alijs irregularitatibus, etiā reſeruatis Papæ, exceptis tribus, videlicet bigamia, homicidio voluntario, & mutilatione membrorum. Primò ex priuilegio illo Eugenij IV. & Sixti IV. Carmelitarum Generali conceſſo, in illis verbis adductis ſupra *num.* 33. *Nec non cum ijs, qui ex quauis cauſa, præterquàm homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum, irregulares forent, poſtquàm Ordinem ipſum profeſſi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiuſmodi non obſtante, irregulares ipſi ad quoſcunque etiam ſacros Ordines promoueri, & in illis etiā in altaris miniſterio miniſtrare, & tam ipſi irregulares, quàm defectum natalium patientes prædicti, ad quaſcunque adminiſtrationes, & officia dicti Ordinis eligi, recipi, & aſſumi, illaque gerere, & exercere liberè, & licitè valeant, motu ſcientia, & auctoritate prædictis concedimus per præſentes*. Secundò ex priuilegio Sixti Quarti pro Ordine Prædicatorum, ab illis verbis. *Nec non cum his*, adductis *num.* 34. Tertiò ex priuilegio Pij Quinti ſupra *num.* 31. relato, ibi enim datur facultas Superioribus Religionum, vt per ſe ipſos poſsint facere cum ſui Ordinis ſubditis, quod poſſunt Epiſcopi cum Clericis, & Laicis, iuxta Concilij Tridentini Decretum. Cum ergo in dicto Decreto ſic habeatur *ſeſſ.* 24. *cap.* 6. *Liceat Epiſcopis in irregularitatibus omnibus, & ſuſpenſionibus ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis alijs deductis ad forum contentioſum, diſpenſare, & in quibuſcumque caſibus occultis, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis*. Idem ergo facere poterunt Prælati Religionum circa ſuos ſubditos. Extat etiam quartò alia conceſsio eiuſdem Pij Quinti facta Clericis Regularibus Theatinis, quòd

quòd ſcilicet, poſsint abſoluere venientes ad iſtam Religionem à quacumque irregularitate. (Intellige ſeclusis illis tribus). Habetur hæc Bulla 2. *tom.* Bullarij inter Bullas Pij Quinti *loco* 33. Idem etiam habetur ex priuilegio illo Gregorij Decimi Quarti pro Miniſtrantibus infirmis adducto ſupra *num.* 35. vbi Generali pro tempore exiſtenti concedit facultatem abſoluendi in foro conſcientiæ ab omni irregularitate, præter quàm in tribus illis aſsignatis. Idem habetur ex priuilegio illo Iulij Secundi Minimis conceſſo, de quo ſupra *num.* 36. Id tandem habetur ex priuilegio Pij Quarti conceſſo Generali, & alijs Abbatibus, & viſitatoribus Congregationis montis Oliueti Ordinis Sancti Benedicti. Vide priuilegium ſatis amplum in 2. *tom.* Bullarij Laertij *pag.*8.

41 Ne autem Prælati errent in abſolutione à caſibus, & cenſuris reſeruatis, vel diſpenſatione in irregularitatibus, propter prædicta, aut ſimilia priuilegia. Primò animaduertere debent ad formalia verba priuilegij, conceſſionis, vel indulti, quo vti volunt. Aliquando enim in illis certæ conditiones apponuntur, quibus non ſeruatis, abſolutio, vel diſpenſatio nulla eſt. conſtat id ex illo Gregorij Decimi Quarti priuilegio *num.* 35. adducto, vbi dicitur, *ita tamen, quòd ſic abſoluti, & diſpenſati pro tempore, ſi è huiuſmodi Congregatione quandoque egrediantur, eo ipſo in priſtinas ſententias, & cenſuras relabantur, & reincidant.* Ecce conditionem pro validitate abſolutionis, & diſpenſationis. Quæ etiam in alijs indultis apponi ſolet. Aliqua etiam ex prædictis priuilegijs reſtrictionem habent reſpectu Prælatorum, alia non, vt notauimus *num.* 33. & 37. Aliquando in illis conceditur abſolutio, vel diſpenſatio, niſi peccata fuerint commiſſa in contemptum clauium, vel cum fiducia talium priuilegiorum, aliquando verò non. Quando autem non exprimuntur non debent intelligi incluſa. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 21. *à num.* 10. Quædam etiam priuilegia Religionibus conceſſa expreſsè excludunt quòd alijs communicentur, vt diximus *cap.* 14. *num.* 19. Peirinis *tomo* 1. *in Conſtitut. Pyrrhi num.* 28. alia verò nihil de hoc. Præterea multa ex priuilegijs Religionibus conceſſis per non vſum, ſeu per contrarium vſum, aut etiam per renunciationem omnino ſublata ſunt. Pro quo vide Bonacina in *tract. de legib. quæſt.* 3. *punct.*8. & dicenda infra *num.*64. Secundò præcipuè animaduertere debent, an tale priuilegium, vel indultum aliquo modo, vel ab ipſo Pontifice, qui illud conceſſit, vel à Succeſſoribus reuocatum, vel moderatum ſit. Tunc verò tale cenſebitur quando prædictus Pontifex, vel eius Succeſſores

Digitized by Google

aliquem caſum, vel cenſuras ex prædictis ſibi reſeruauerint, apponendo clauſulam derogatoriam priuilegiorum, vt ſi dicant, *non obſtantibus quibuſcumque priuilegijs, &c.* Ratio eſt, quia per illam clauſulam annullatur priuilegium antiquum. Quando verò, vel ipſe Pontifex, qui tale priuilegium conceſſit, aut eius Succeſſores, non apponunt in Bullis, vel Decretis particulam illam derogatoriam priuilegiorum antiquorum, ſcilicet, *non obſtantibus quibuſcumque priuilegijs*, ſed ſolùm præcipiunt, vel prohibent aliquid, ſibi abſolutionem reſeruantes, tunc antiqua priuilegia manent in ſua vi, & ratione illorum poſſunt abſolui transgreſſores. Ratio eſt. Quia ſenſus illorum priuilegiorum non eſt, per ea dari facultatem ad abſoluendum ſolùm ab illis peccatis, quæ tunc reſeruata ſunt, quando priuilegium conceditur, ſed ab illis etiam, quæ reſeruata ſunt, vel fuerint quando fit confeſſio, & abſolutio præſtanda eſt; ergo licet reſeruatio ſit poſterio nihil refert. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 21. Peirinis *tomo* 1. *Priuileg. Minim. in Conſtitut.* 4. *Sixti IV.* §. 5. *num.* 24.

42 Circa diſpenſationem in irregularitatibus ſpecialiter animaduertendum eſt, illam ſine legitima cauſa concedi non poſſe, nec licitè, nec validè, etiam ſi talis cauſa in indulto conceſſo non exprimatur, vt neceſſaria ad diſpenſationem. Ratio ſumitur ex natura Diſpenſationis, quæ ſine cauſa conceſſa irrita eſt, & inualida. Nauarr. *in Man.cap.*25. *num.*74. Silueſter *verb. diſpenſatio*. Vnde peccatum Prælati diſpenſantis ſine rationabili cauſa eſt abuſus propriæ poteſtatis ei datæ non ad deſtructionem, ſed ad ædificationem. Graffis 2.*par.deciſ.lib.*3.*cap.*19.*numero* 30. Secundò animaduertendum, quòd quamuis in aliquibus priuilegijs Religionum conceſſa videatur facultas diſpenſandi in omni irregularitate, ſemper tamen debent intelligi exceptæ illæ tres bigamiæ, occiſionis voluntariæ, & abſciſſionis membrorum. Ratio eſt, quia caſus ſpeciales ſine ſpecifica expreſſione non reputantur conceſſi. Ita in ſimili Suarez 4. *tomo de Relig. tract.*8. *lib.* 2. *cap.*21. *num.*2. Imò etiam ſemper debent intelligi excluſæ ab hac generali facultate diſpenſandi illæ irregularitates, quæ procedunt ex aliquo enormi corporis, vel etiam animæ vitio, quod poſſet ſcandalum generare fidelibus videntibus celebrare illud habentem, vt ſi aliquis ſit lepra infectus, vel morbum caducum patiatur, aut ſit conuictus de peccato indicibili, &c. Ratio eſt iam adducta, quia cum caſus iſti ſint ſpecialiſſimi non eſt exiſtimandum Pontifices voluiſſe illos includere in generalibus conceſſionibus. Miranda *tom.*2. *Man.q.*8.*art.*5.

43 No-

Digitized by Google

43 Nomine homicidij voluntarij, cuius diſpenſatio in prædictis priuilegijs excipitur, probabile eſt, ſolùm intelligi homicidiũ iniuſtũ, & illicitũ, non homicidiũ iuſtũ, & licitũ, quod inducit irregularitatem, quæ vocatur ex defectu lenitatis, quã ſcilicet, incurrunt Iudices, & miniſtri iuſtitiæ, & milites in bello iuſto. Ratio eſt, quia iſti nõ appellantur propriè homicidæ, iuxta doctrinam S. Auguſtini *lib.* 1. *de lib. arb. cap.* 4. *&* 5. relatam à S. Tho. 1. 2. *q.* 88. *art.* 6. & ita hoc tenent Bannez 2. 2. *quaſt.* 40. *art.* 2, *dub.* 4. Viuald. *in Candelabr. aur.* 2. *par. tit. de irregul.* §. *de diſpenſat. quoad fratr.*

44 Loquendo verò de homicidio voluntario, etiam iniuſto, & illicito, occulto tamen; aliqui dicunt poſſe Prælatos Regulares diſpenſare in irregularitate propter illud contracta. Primò ex priuilegio quodam Martini V. conceſſo Benedictinis Monaſterij Valliſoletani, quod refert Caſarrubius *in comp. Priuileg. Mendic. verb. Diſpenſatio. nu.* 24. Sed quia hoc fuit viuæ vocis oraculum, vt ipſe Caſarrubius habet, notans hoc priuilegium litera O, ideo his temporibus nihil valet. Secundò ex ſimili priuilegio Iulij II. conceſſo Prædicatoribus, vt refert Miranda 2. *tom. Man. quaſt.* 8. *art.* 10. Neſcio tamen quantùm valeat hoc priuilegium, & an ſit ſolùm viuæ vocis oraculum. Idem dico de alio priuilegio Sixti IV. conceſſo Carthuſienſibus, vbi conceditur Generali, & quinquaginta Prælatis inferioribus ab ipſo deputandis, facultas diſpenſandi cum ſuis ſubditis in omnibus caſibus Pontificalibus. Omitto etiam quòd hæc conceſſio limitatur excludendo diſpenſationẽ in homicidio voluntario, citra altaris miniſterium. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 9. Nihilominus quando homicidium, etſi voluntarium, & illicitum, eſt ita occultum, vt nullo modo ſciri, aut probari poſſit; probabile eſt apud aliquos poſſe Prælatos Regulares in irregularitate propter illud contracta diſpenſare. Ratio eſt, quia etiam eſt apud illos probabile, poſſe Epiſcopos in prædicto caſu diſpenſare, ac per conſequens etiam Prælatos Regulares, qui quaſi Epiſcopalem habent Iuriſdictionem. Neque obſtat Concilium Tridentinum *ſeſſ.* 24. *cap.* 6. vbi diſpenſatio in homicidio voluntario, etiam occulto, negatur Epiſcopis, exponunt enim Concilium de homicidio voluntario occulto, quod aliquo modo probari poteſt, vel de illo, quod factum eſt per inſidias, aut proditoriè, iuxta cap. 7. ſeſſ. 14. eiuſdem Concilij. Auila *de cenſ. par.* 7. *d.* 6. *ſect.* 5. *dub.* 5. Miranda, *vt ſupra.* Extat etiã priuilegium Pij V. conceſſum Congregationi Caſſinenſi, vt habetur tom. 2. Bullarij inter Bullas Pij V. num. 129. vbi conceditur Prælatis iſtius Congregationis facultas diſpenſandi cum ſubditis in omnibus caſibus, & *ob quemuis exceſſum, & delictum, publicum,*

vel

Digitized by Google

vel occultum, caſu, ſeu data opera, quomodolibet ab eis, & ſingulis, etiam ſi homicidium voluntarium, ſeu membri mutilatio, &c. intellige, in foro conſcientiæ tantùm, & dummodò tale homicidium factum non fuerit poſt ingreſſum Religionis, & ſemper ſint in illa permanſuri, donec vixerint, vt in eadem Bulla expreſsè declaratur. Cautiſſimè ergo in hiſce caſibus procedendum eſt. Addiderim etiam pro maiori cautela, quòd ſi hæc, quæ dixi probabilitatem habent, tantùm intelligenda ſunt de homicidio voluntario, quod non eſt per aſſaſſinium, aut proditoriè patratum; hoc enim genus homicidij adeò enorme, & malignum eſt, vt numquam debeat credi eius diſpenſatio conceſſa in quibuſcunque priuilegijs; niſi expreſſa mentio fiat de illo. Laurentius de Peirin. *tom. 1. priuil. Minim in Conſtit. 2. Iulij 11. §. 29. à nu.* 103. In caſu etiam, quo fieri poſſet huiuſmodi diſpenſatio, attendere oportet verba priuilegij, ne ſit defectus in aliqua circumſtantia pro illa neceſſaria, iuxta dicta ſupra *num.* 41.

45 Eſt præterea aduertendum, quòd cum in his, & ſimilibus priuilegijs, aut indultis, conceditur facultas abſolutionis, vel diſpenſationis *in foro conſcientiæ*, licet per particulam illam intelligant aliqui, neceſſarium eſſe, quòd talis abſolutio, ſeu diſpenſatio detur in Sacramento Pœnitentiæ. Nauarr. *in Man. cap. 26. num.* 31. Suarez 5. *tom. in 3. part. diſp. 7. ſect. 5. num.* 35. Probabile tamen eſt per illud *in foro conſcientiæ*, non denotari hoc, ſed ſolùm, quòd talis abſolutio, vel diſpenſatio non ſuffragetur recipienti in foro exteriori, ſed ſolùm in foro interiori animæ. Enriquez *lib. 3. de Indulg. cap. 3. litt. R.* Miranda *in Man. 2. tom. quæſt.* 35. *art.* 2. Secus dicerem quando in indultis, & priuilegijs apponuntur iſtæ particulæ, vel ſimiles, *in foro pœnitentiali, auditis confeſſionibus, eorum peccatis, &c.* quia tunc clariùs denotatur talem abſolutionem debere dari in Sacramento Pœnitentiæ. Vide Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Conſtit. Pyrrhi num* 43.

46 Poſſunt etiam Prælati Religionum diſpenſare cum ſuis ſubditis in foro conſcientiæ, in pœnis omnibus contractis ex quibuslibet delictis, quales ſunt inhabilitationes ad Officia, Dignitates, &c. priuationes Officiorum, Dignitatum, vocis, loci, &c. Primò quidem ſi tales pœnæ non ſint Papæ reſeruatæ. Nam eò ipſo poſſunt in illis Epiſcopi diſpenſare, ac per conſequens Prælati Religionum, vtpotè habentes Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem. Caſus autem, in quibus Epiſcopi iure communi diſpenſare poſſunt quoad pœnas, ſunt *adulterium, & delicta minora adulterio, peracta tamen pœnitentia*. Ita declarauit Alexander Tertius *in cap. ac ſi clerici*. Miranda *in Manual. to. 2. quaſ. 9. ar. 3. & q. 31.*

art.

art. 11. Deinde quando prædictæ pœnæ ſunt Papæ reſeruatæ, licet in illis diſpenſare non poſſint Prælati ex vi Decreti Conc. Trid. *ſeſſ.* 24. *cap.* 6. quo conceditur Epiſcopis facultas diſpenſandi in illis, eò quòd vt diximus *cap.* 10. *num.* 35. illud Decretum ſolùm extenditur ad veros Epiſcopos. Nihilominus poſſunt in illis in foro conſcientiæ diſpenſare. Primò ex priuilegio Pij V. in hoc capite *num.* 31. adducto. Cùm ibi dicatur, *Prælatos Religionum poſſe per ſe ipſos facere idem in ſuos ſubditos quod Epiſcopi in ſuos.* Epiſcopi autem ex vi prædicti Decreti Concilij poſſunt in huiuſmodi pœnis quando occulta ſunt delicta diſpenſare, eò quòd illæ nomine ſuſpenſionum, vel irregularitatum comprehenduntur, vt notat Sorbus *in Compend. verb. ingredi Monaſt. Mon. in annotat. à §. dico* 4. Vide Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 9. Rodriguez *tomo* 1. *quaſt. regul. quaſt.* 61. *art.* 9. Aduertit tamen benè Sanchez cum alijs *lib.* 6. *in Decalogum cap.* 15. *nu.* 78. non poſſe Superiores Religionum hanc facultatem delegare. Eò quòd Pius Quintus in hoc priuilegio ſolùm concedit Prælatis, vt per ſe ipſos id faciant. Deinde ſecundò videtur aliquos Prælatos Religionum potiri hac facultate ex priuilegio Carthuſienſibus conceſſo à Sixto Quarto anno 1481. ſcilicet, vt Generalis per ſe, vel per quinquaginta Prælatos inferiores ab ipſo deputandos diſpenſare poſſit cum ſubditis in omnibus caſibus Pontificalibus, nullo excepto, in foro conſcientiæ tantùm; ſola diſpenſatio in homicidio voluntario conceditur cum limitatione, ſcilicet, citra altaris miniſterium. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 9. Aduerte tamen an hoc priuilegium ſit viuæ vocis oraculum, quia ſi tale eſt, vt ſæpe dixi, nihil iam valet. Tertiò id credo etiam poſſe facere Prælatos Religionum in eodem foro conſcientiæ ex vi omnium priuilegiorum, quibus illis conceditur facultas diſpenſandi cum ſuis ſubditis in omnibus pœnis. Cum enim huiuſmodi priuationes, & inhabilationes ſint pœnæ quædam, vt docet Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 15. *nu.* 78. ſub generali nomine pœnarum comprehendentur. Horum autem priuilegiorum aliqua ſunt adducta in hoc capite *num.* 33. & 35. Vide dicta *cap.* 10. *num.* 35. Vel ſi velis huiuſmodi pœnas eſſe irregularitates, dici poteſt poſſe in illis diſpenſari per priuilegia concedentia facultatem in irregularitatibus diſpenſandi, quæ adduximus ſupra *num.* 40.

47 Poſſunt etiam prædicti Superiores vota ſuorum ſubditorum irritare, non ſolùm indirectè, & ex parte materiæ, immutando illam, præcipiendo ſcilicet, vel prohibendo oppoſitum, ſed etiam directè tollendo obligationem, etiam ſine mutatione

materiæ, & etiam ſi votum ſit de re, quæ nullum præiudicium inferat Religioni. Ratio eſt, quia voluntas Religioſi ſubiecta eſt voluntati Superioris, & Religioſus eſt quaſi ſeruus reſpectu ſui Prælati. Ludouic. Lopez *prima parte cap.* 48. Suarez *2. tomo de Relig. lib. 6. de Vot. cap* 7. Extenditur hæc poteſtas ad illa vota, quæ ſunt circa materiam præceptorum. Quia etiam quoad illud nouum grauamen, pendet voluntas Religioſi à ſuo Superiore. Suarez *vt ſupra numero ſeptimo*. Extenditur etiam ad illa vota, quæ facta ſunt authoritate Superiorum, vel ab ipſis confirmata. Eò quòd Prælatus dando talem licẽtiam, vel confirmando tale votum, non ſe priuat ſuo dominio, & poteſtate. Maior *in quarto diſtinct.* 38. *quæſtione* 4. Silueſter *verb. Votum quarto quæſtione ſecunda*. Votum tamen tranſeundi ad ſtrictiorem Religionem non poteſt irritari à Superiori, quia quoad hoc votum non pendet inferior à Superiore. Nauarrus *conſilio quarto àliàs* 30. *de Vot.* Nouitiorum autem vota licet directè non poſſint irritari à Prælato, eò quòd in illis defficit ſubiectio ex Voto Obedientiæ, in quo fundatur hæc directa irritatio, indirectè tamen irritari poſſe illa vota, quæ gubernationi, & conuenienti Ordinis regimini obuiant, probabile eſt. Quia quoad hoc Prælatus habet Iuriſdictionem ſupra Nouitium. Suarez *vt ſupra numero* 11. *&* 12. Hinc ſequitur non peccare Religioſum petentem à ſuo Prælato voti irritationem. Quia vtitur iure ſuo. Idem Suarez *vt ſupra numero* 16. Nec Prælatum irritantem ſine cauſa vota ſuorum inferiorum. Propter ſimilem rationem. Caietanus *verb. votum capite vltimo*. Sotus *ſeptimo de Iuſtitia quæſtione tertia articulo primo*. Nec tenetur Prælatus, qui votum irritat illud in aliud commutare. Quia eo ipſo quòd irritatio voti, cadit ſub ipſius poteſtate, non eſt cur ad aliud votum obliget ſubditum, nec eſt cur ſubditus acceptet illud. Suarez *ſecundo tomo de Religione lib. 6. de vot. capite primo*. Immò rritatio voti poteſt fieri inuito vouente. Propter authoritatem dominatiuam, quam habet Prælatus. Idem Suarez *ibidem*.

48 Poſſunt etiam Prælati Regulares commutare vota ſuorum ſubditorum. Ratio eſt, quia hoc ſpectat ad poteſtatem Iuriſdictionis, quam habent. Palud. *in quarto diſtinctione* 38. *q.*4 *art.*3. *concl.*5. Aragon 2.2. *quæſt.*88. *art.*12. *& q.*89. *articulo* 9. Ad Commutationem voti in melius bonum, dummodò euidenter conſtet de exceſſu non requiritur authoritas Superioris, ſed ipſemet Religioſus poteſt id facere. Nam talis commutatio eſt conſentanea fini voti, qui eſt promouere homines ad meliora bona. Caietanus *ſecunda ſecunda quæſtione* 88. *articulo* 12. Cordub. *in*

Sum-

Summa quæſtione 149. Ad Commutationem autem voti in æquale requiritur authoritas Prælati, & aliqualis cauſa. Quia promiſſio debet ſolui in propria ſpecie quantum eſt ex vi fidelitatis. Nauarrus *conſilio* 18. *de vot.* Suarez *tomo* 2. *de Religione lib.* 6. *de vot. cap.* 19. Ad commutationem verò in minus, & Prælati authoritas, & multò maior cauſa requiritur. Propter eamdem, & maiorem rationem. Quando autem commutatio voti facta eſt in melius non eſt in poteſtate vouentis ad prius votum iterum redire. Quia illa commutatio habet vim noui voti. Suarez *tomo* 2. *de Relig. lib.* 6. *de vot. cap.* 20. Quando verò facta eſt in minus eſt in poteſtate vouentis redire ad primum votum. Quia ſemper licet tranſire ad meliora. Idem Suarez *vt ſupra*. Si verò facta eſt in æquale, vtrumque eſt probabile. Idem Suarez *vt ſupra*.

49 Poſſunt etiam prædicti Prælati diſpenſare cum ſibi ſubditis in omnibus votis ſimplicibus ab ipſis factis, in quibus poſſunt diſpenſare Epiſcopi. Ratio eſt, quia habent Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem. Bonacina *vt infra numero* 26. In votis autem reſeruatis Papæ, qualia ſunt Religionis, Caſtitatis, & Peregrinationis, non poſſunt diſpenſare. Quia nec in his poſſunt Epiſcopi. Bonacina *quæſtione* 2. *de voto punct.* 7. §. 4. *numero* 11. Tum quia impertinens, vel inutilis eſſet talis diſpenſatio reſpectu Religioſorum: inutilis quidem loquendo de voto Religionis, & caſtitatis, cum illa ſint indiſpenſabilia; impertinens verò reſpectu voti peregrinationis, cum iſtud votum non poſſit fieri à Religioſis, niſi in ordine ad licentiam Prælati, & ita ſi ipſe annuit, tenet votum, ſi non annuit, non tenet: impertinens ergo eſt diſpenſatio. Suarez *quarto tomo de Religione tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *numero* 10. In rigore tamen loquendo dicendum eſt, non poſſe Prælatos talia vota diſpenſare, cum nec iure communi, nec ex aliquo priuilegio id habeant. Miranda *in Man. tomo* 2. *quæſt.* 9. *art.* 8.

50 In votis tamen tranſeundi ad arctiorem Religionem bene poſſunt Prælati Regulares diſpenſare. Ratio eſt, quia talia vota non ſunt ſimpliciter vota Religionis, ſed arctioris Religionis. Caietanus 2. 2. *quæſtione* 88. *articulo* 8. Semper tamen requiritur cauſa rationabilis ad talem diſpenſationem. Siueſter *v. Votum* §. 3. Rationabilis autem cauſa poterit eſſe, ſi quis verè, & prudenter exiſtimet ſe meliùs poſſe ſeruire Deo in illa Religione, quàm in alia, quam vouerat. Sotus 7. *de Iuſtitiâ, & Iur. quæſtione* 4. *articulo* 3.

51 Generaliter etiam loquendo ad hoc, quòd diſpenſatio voti

Digitized by Google

facta à Superiore valida ſit, requiritur primò, quòd non fiat inuito vouente. Quia in hoc differt diſpenſatio ab irritatione, præſertim, quia diſpenſatio eſt quoddam beneficium, quod non fit inuito, iuxta regulas Iuris *61. & 69. in 6.* Suarez *2. tom. de Relig. lib. 6. de vot. cap. 1.* Requiritur ſecundò, quòd non fiat ſine cauſa legitima. Quia diſpenſare in votis, eſt aliquo modo diſpenſare in Iure diuino, & naturali, in quo non licet ſine cauſa, cum nullus inferior poſſit ſine illa in lege ſui Superioris diſpenſare. Sotus *1. de Iuſt. quæſt. vlt. art. 2.* Cum autem ſubeſt cauſa diſpenſandi, & oportet diſpenſari, videtur peccare Prælatum, qui non diſpenſat. Ita Sà *in Summ. verb. Diſpenſatio num. 2.* Vide Bonacina *de Voto quæſt. 2. punct. 7. §. 4. num. 33.*

52 Vota Prælatorum diſpenſari poſſunt à Superioribus Prælatis, ita vt vota Prioris, vel Guardiani à Prouinciali; vota verò Prouincialis à Generali diſpenſari poſſint. Quia iſti ſunt veri ipſorum Superiores. Prælatus autem Superior Religionis, verbi gratia Generalis, cum in Religione non habeat aliquem Superiorem, oportet, quòd à Papa diſpenſetur. Addunt aliqui poſſe diſpenſari à tota Religione, quæ illi eſt Superior. Suarez *2. tom. de Relig. lib. 6. de vot. cap. 11.* Probabiliter etiam aliqui aſſerunt ſupremum Prælatum Religionis, qui nulli in ipſa ſubiectus eſt, poſſe commiſſionem alicui Confeſſario dare, vt ſecum diſpenſet. Tũ quia hoc eſt conforme intentioni Pontificum concedentium Religionibus priuilegia, & exemptiones; tum quia cum Prælatus ſuperior ſit ex numero Religioſorum exemptorum debet comprehendi in illis, quæ Iure communi alijs conceduntur, aliàs eſſet peioris conditionis cæteris. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 14.*

53 Poſſunt etiam Prælati Regulares irritare, diſpenſare, & cõmutare iuramenta promiſſoria facta in honorem Dei à ſuis inferioribus. Quia illa ſunt quaſi quædam vota; vnde de illis iudicandum eſt ſicut de votis quoad hoc. Sanchez *lib. 3. in Decalog. cap. 19. & 20.* Bonacina *diſp. 4. circ. 2. præcept. quæſt. 1. p. 17.* Idem dico de votis iuratis. Quia illa etiam moraliter reputantur pro votis. Suarez *2. tom. de Relig. lib. 6. de vot. cap. 14.* Loquendo etiam de iuramentis, ſeu etiam votis iuratis factis à Religioſis in vtilitatem tertij; in ijs rebus in quibus Religioſi ſunt ſubiecti Prælatis; credo etiam poſſe in illa cadere irritationem, diſpenſationem, & commutationem. Quia cum tales res fuerint ſub dominio Prælatorum, non potuerunt illa promittere inferiores, ac perinde iuramenta illa promiſſoria poterunt tolli à Superioribus. Bonacina *vt ſupra num. 4.* Loquendo autem de illis iuramentis

tis

Digitized by Google

tis,aut votis iuratis factis à Religioſis de illis rebus, de quibus poſſunt diſponere,aut ſunt ſui iuris,non cadit in illa irritatio,diſpenſatio,aut commutatio Superiorum, ſi fuerint in commodum alicuius tertij,& ab illo acceptata. Ratio eſt, quia Superior non poteſt tollere ius alterius; ille autem in cuius fauorem factæ ſunt hæ promiſſiones,acquiſiuit ius per acceptationem. Suarez *tom.2. de Relig.lib.6.de vot.cap.*15. Bonacina *vt ſupra num.*8. De votis autem,ſeu iuramentis factis Sanctis, probabile eſt poſſe à Prælatis irritari,commutari,& diſpenſari. Tum quia talia vota indirectè ſunt facta Deo. Tum quia cùm illa non ſint pro humana vtilitate Sanctorum,ſed potiùs ad Religioſum cultum, videntur includi in alijs factis Deo. Idem Suar. *vt ſupra.*

54 Licet non poſſint Prælati Religionum diſpenſare cum ſuis ſubditis in ſubſtantialibus Votis ſtatus Religioſi, vt colligitur ex *cap.cum ad Monaſterium.de ſtatu Monach.* & ex Conc. Tridentino *ſeſſ.25.de Regular.cap.*1.neque in aliquibus Votis ſpecialibus, quæ fiunt in quibuſdam Religionibus,quale eſt Votum Minimorũ de nõ comedendis carnibus; quia etiam iſta Vota ſunt eſſentialia talibus Religionibus.Suarez 4.*tom.de Relig. tract.*8.*lib.*2.*cap.*12.*à num.*28.Tamen in Obſeruantijs alijs Religionum, ſiue ſint ex Regula, ſiue ex Conſtitutionibus,ſiue obligent ad culpam, ſiue non; poſſunt diſpenſare cum ſuis ſubditis,iuxta dicta *cap.* 8.*num.*23.& pro caſibus ibi adductis. & *cap.*7.*num.* 29. Tum quia hæc diſpenſatio frequenter eſt neceſſaria pro bono regimine Religionum; tum quia Obſeruantiæ iſtæ non ſunt tam eſſentiales ſicut Vota generalia,aut particularia Religionum. Rodriguez *tom.* 1.*quæſt. Regular.quæſt.*26.*art.*1.& Suarez *tom.*4.*de Relig.tract.*8. *lib.*2.*cap.*12.*à num* 25.& 41. Hæc poteſtas iure communi conuenit omnibus Prælatis,ſiue infimis, ſiue ſupremis; cum omnes illi habeant Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem.Si verò ſit reſeruata ſuperiori Prælato,non poterit inferior illa vti; cum ſit illi à ſuperiore ablata.Suarez 4.*tom.de Relig.tract.*8.*lib.*2.*cap.*13.Probabile autem eſt Prælatum ſuperiorem, aut ſupremum in Religione poſſe alicui confeſſario dare facultatem, vt ſecum in prædictis diſpenſet; propter dicta *ſupra num.*52. Suarez *vt ſup.c*14. vel ipſum Prę latũ ſupremum ſecum diſpenſare.Corduba *in addition.ad Sorbum ver. Accedere ad Monaſt.Monial.*

55 Circa diſpenſationem in præceptis Eccleſiaſticis, ſtando in iure communi,& ſecluſo etiam omni priuilegio, poſſunt Prælati, cum ſuis ſubditis ea omnia facere, quæ poſſunt Epiſcopi cum ſuis. Vnde quemadmodum Epiſcopi poſſunt cum ſibi ſubditis diſpenſare in omnibus caſibus ſibi aliàs non prohibitis expreſsè,

Digitized by Google

vel ex conſuetudine, iuxta *Clement. ne Romani. de elect. cum gloſſ. ibi, & vnic. de ætat & qualit. præficiendorum in 6.* Ita etiam, rationabili cauſa ſubſiſtente, poſſunt facere idem Prelati Regulares cum ſibi inferioribus. Propter rationem ſæpius aſſignatam, quòd habeant auctoritatem quaſi Epiſcopalem. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 12. à num.* 18. Ioannes de Cruce *lib. 1. de Voto Obedient. c. 6. dub.* 21. Vnde priuilegia aliqua concedentia huiuſmodi facultatem Prælatis Regularibus tantùm valent ad maiorem declarationem, & ſecuritatem, vel ſi aliquid de nouo concedunt, id eſt, vt faciliori modo detur diſpenſatio. Authores citati. De priuilegijs autem iſtis vide Rodriguez *tom. 1. quæſt.* 42. *art.* 7. & *quæſt*, 21. *art.* 10. & ea, quæ diximus *cap.* 12. *à num.* 28. Circa hæc verò priuilegia cauendum eſt, an ſint reuocata, quia viuæ vocis oracula ſint.

56 Poſſunt Prælati Regulares limitare, reſtringere, imò etiam tollere ſuis ſubditis vſum quorumcumque priuilegiorum, etiam à Sede Apoſtol. emanantium, ita vt nequeant talibus priuilegijs vti. Tum ex conceſſione Leonis Decimi facta Minoribus, & Auguſtinianis, & Clementis IV. Ciſtercienſibus, & Gregorij XIII. Societati Ieſu. Tum etiam ex ratione, quia nullo modo credendũ eſt velle Summos Pontifices Regularis Obſeruãtiæ maximopere zelatores, vt Fratres priuilegijs eorumdem Ordinibus conceſſis vti poſſint contra voluntatem ſuorum Superiorum. Comp. Priuileg. Mendicant. *verb. Priuileg. Fratr. §.* 26. Miranda *in Man. tom.* 2. *q.* 43. *art.* 4. Imò priuilegiorum interpretatio, & declaratio doctrinalis poteſt, & debet fieri à Prælatis Religionum, qua facta, eorũ ſubditi, tuta conſcientia, ipſorum ſententiæ ſtare debent. Ratio eſt, quia hoc pertinet ad eorum officium, quod eſt eſſe Paſtores, & Doctores ſuorum inferiorum. Præſertim ad hoc deſeruit conceſſio Leonis X. facta Minoribus, qua illis indulſit, Quòd in rebus dubijs, & ſcrupuloſis conſcientias Fratrum Minorum ſubditorum tangentibus, Generales, & Prouinciales, ſeu Cuſtodes, cum conſilio aliquorum Patrum (ſi res magnæ importantiæ fuerint) poſſint auctoritate ſuæ Sanctitatis determinare in ſcrupulis, & rebus huiuſmodi, atque eorum determinationi ſubditi, ſecura conſcientia, poſſint, & debeant ſtare. Similiter amplians prædictam Conſtitutionem indulſit, quòd Fratres ſcrupuloſi, poſſint in omnibus dubijs ſuam conſcientiam tangentibus, ſecura conſcientia, ſtare determinationi ſui Guardiani, vel cuiuſcunque alterius Prælati. Caſarrubius *in Compend priuileg. verb. Declaratio. §.* 4. & 5. Miranda *in Man. tom.* 2. *quæſt.* 44. *art.* 2. Quæ conceſſiones, quamuis viuæ vocis oracula ſint; valent tamen, etſi non vt gratiam aliquam cõcer-

cernentes, vt explicatiuæ tamen iuris, quod habent Prælati, vt veri Paſtores, & Doctores ſunt ſuorum ſubditorum, iuxta dicta.

57 Prælati aliqui Regulares poſſunt benedicere omnia Eccleſiaſtica ornamenta, ſeu paramenta, in quibus Chriſma non interuenit, pro ſuorum Fratrum vſu tantummodò. Ex priuilegio Leonis X. Caſarrubius *in Compend. verb. Benedicere Eccleſiaſtica.* ſ. 14. Miranda *in Man. tom.* 2. *quæſt.* 40. *art.* 1. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 30. *præſertim à num.* 10. Aliqui etiam extendunt hoc ad ſimplices Sacerdotes. Propter priuilegium Sixti Quarti, quo conceſſit Fratribus Minoribus Sacerdotibus, vt poſſint benedicere paramenta Altaris, Miſſalia, ac indumenta, exceptis Corporalibus. Ildefonſus à vera Cruce *in Compend. priuileg.* Credo tamen, quòd conſuetudine ſit receptum, quòd ſolùm ad Prælatos hoc expectet. Miranda *vt ſupra.* Præterquàm quòd, cum prædicta conceſſio Sixti Quarti ſit viuæ vocis oraculum, his temporibus nihil valet. Vide etiam Gauantum *in Theſaur. tom.* 1. *par.* 4. *tit.* 19. *num.* 22. Prælati autem, qui hoc poſſunt facere, non ſolùm ſunt ſupremi, videlicet Generales, & Prouinciales, ſed etiam ſunt Priores, Guardiani, alijque Prælati locales, ex dicto priuilegio Leonis Decimi. Rodriguez 1. *tom. quæſt.* 29. *art.* 2. Omitto etiam alia priuilegia, quæ vulgò afferuntur, quia eorum quædam ſunt viuæ vocis oracula, quæ his temporibus nihil valent, vt ſæpiùs dixi. Alia verò non ſolùm concedunt Regularium Prælatis facultatem benedicendi paramenta Eccleſiaſtica pro ſuis Fratribus, ſed etiam pro alijs. Quæ etiã nihil proſunt, non ſolùm propter eamdem rationem, ſed etiã quia conſuetudine non ſunt recepta. Miranda *in Manual.* 2. *tom. quæſt.* 40. *art.* 3. Præſertim quantùm ad hoc de benedictione paramentorum pro extraneis, quòd nihil valeat, nec illam dare poſſint, etiam Abbates, omni conſuetudine in contrarium abrogata, probat Gauantus *in Commentar. in Rubric. Miſſal. tom.* 1. *par.* 4. *tit.* 19. *num.* 22. *& in Manual. Epiſcopor. verb. Abbas. à num.* 29.

58 Conſecrare tamen Calices, Aras, aut Patenas pro Miſſis celebrandis nullatenus poſſunt Prælati Regulares. Ratio eſt, quia nec iure communi, nec ſpeciali Priuilegio id habent. Suarez 4. *tomo de Religione tractat.* 8. *lib.* 2. *capit. vltimo à numero* 2. Vnde priuilegium quoddam Innocentij Octaui, quod refertur conceſſum quibuſdam Abbatibus Conuentualibus Ciſtercienſibus, quòd ſcilicet poſſint benedicere Calices, ſeu Patenas pro Miſſis celebrandis (præterquàm, quòd non mihi conſtat, an ſit

viuæ vocis oraculum, & per conſequens annullatum) vel non eſt in vſu receptum, vel eſto quòd apud Ciſtercienſes ſit in vſu, apud alias tamen Religiones non eſt receptum. Miranda *in Manual. tomo 2. quæſtione* 40. *articulo* 4. Qui benè etiam *articulo* 5. *&* 6. tractat, qualiter Religioſi ſe gerere debeant cum Epiſcopis circa benedictionem iſtorum.

59 Circa benedictionem Eccleſiarum, & Oratoriorum, reconciliationemque ipſorum extant conceſsiones Iulij II. pro Minimis, & Leonis 10. pro Minoribus, ex quibus conſtare poterit, ad quæ ſe extendat authoritas Prælatorum Regularium quoad hæc. Lege Caſſarrub. *in Compend. priuil. Mend. verb. benedicere Eccleſiaſtica nu.* 12. 13. *&* 14. Peirinis *to.* 1. *Priuileg. Minim. in Conſtit.* 1. *Iulij II.* §. 21. 22. *& in Conſtit.* 18. *Leon. X.* Circa conſecrationem autem altarium, vel Eccleſiarum, oleum Sanctum, & alia Epiſcopalia, vide priuilegium Sixti Quarti Carmelitis conceſſum. Caſſarrubium *vt ſupra numero* 5. *&* 6. & Speculum Ordin. *in Bulla Sixti IV.*

60 Quamuis Prælati Religionum non posſint diſpenſare cum illegitimis ad Officia, & Prælatias Ordinis obtinenda; propter priuilegia conceſſa Religionibus ante Cõſtitutiones Sixti Quinti, quarum prima incipit, *Cum de omnibus*, altera verò, *Ad Romanum Pontificem*. Quia hæc omnia priuilegia ab ipſo Sixto Quinto in prædictis Conſtitutionibus abrogata fuerunt. Poſſunt tamen cum prædictis illegitimis ad Prælatias obtinendas diſpenſare, primò ex prædictis priuilegijs (quorum aliqua referunt Rodrig. *to.* 1. *quæſt. Regul. q.* 13. *ar.* 6. Peirinis *to.* 1. *priuil. Min. in Conſtit.* 2. *Iulij II.* §. 29. *n.* 93.) ſecundùm moderationẽ factam à Greg. Decimo Quarto in alia Conſtitutione, quæ incipit, *Circumſpecta Romani Pontificis prouidentia*, vbi moderans prædictas Conſtitutiones Sixti V. ſtatuit. Licere Generali, aut Prouinciali ſingulorum Ordinum, ac Congregationum, aut Hoſpitalium, ad quos dicta diſpenſatio ſpectat, iuxta tenorem priuilegiorum, & indultorum Apoſtolicorum eis conceſſorum, quæ dummodò vſu recepta, nec aliàs ſub vllis reuocationibus comprehenſa ſint, vt præfertur, in hac parte reualidauit, cum illegitimis, quos aliàs dictus Generalis, aut Prouincialis cum Generali, Prouinciali, ſeu intermedio Capitulo, & non aliàs, ſuffragantibus meritis dignos iudicauerint, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas diſpenſare, ac diſpenſationes huiuſmodi ita factas, & inde ſequuta quæcumque, vt antea valere, ac tenere perinde, ac ſi dictæ Conſtitutiones non emanaſſent. Miranda *in Manual. tom.* 2. *quæſtione ſecunda articulo* 3. Secundò poſſunt diſpenſari prædicti ille-

Digitized by Google

illegitimi ad Officia Ordinis obtinenda à ſuis Prælatis, propter priuilegium eiuſdem Gregorij Decimi Quarti conceſſum Congregationi Clericorum Regularium Miniſtrantium infirmis, quo vti poſſunt tam illi, quàm qui habent priuilegiorum communicationem cum illis, ſeruatis etiam ſeruandis, iuxta dicta ſupra *n.* 41. & 42. Aduertendo inſuper datū fuiſſe anno 1591. die 21. Septembris, ac perinde tempore poſterius fuiſſe ſupradicta Conſtitutione eiuſdem Gregorij, quæ eodem anno Idibus Martij edita fuit. Verba autem priuilegij habentur in Bulla ipſius Pontificis *num.* 17. & in 2. *tom.* Bullar. Laertij Cherub. *fol.* 706. Sunt autem ſequentia: Ac dicto Præfecto Generali pro tempore exiſtenti, ſeu de illius licentia Præfectis inferioribus aliorum locorum, ſeu Prouincialibus dictæ Congregationis pro tempore exiſtentibus, & illorum Vicarijs, ac loca tenentibus, vt cum eiuſdem Congregationis perſonis defectum natalium, etiam ex adulterio, ſacrilegio, inceſtu, & quouis alio nefario, & illicito, ac prohibito, & damnato coitu prouenientem patientibus, poſtquàm in dicta Congregatione vota emiſerint, vt defectu huiuſmodi non obſtante, ad quoſcumque ſacros, etiam Presbyteratus Ordines promoueri, & in illis, etiam in altaris miniſterio miniſtrare, nec non ad quaſcumque adminiſtrationes, perſonatus, præeminentias, & Officia dictæ Congregationis eligi, admitti, & aſſumi, illaque gerere, & exercere. Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Conſtitut.* 2. *Iulij II.* §. 29. *à numero* 95. Limitant tamen aliqui traditam doctrinam, quòd ſcilicet illegitimus Religioſus in ea Religione, in qua ipſius pater eſſet, vel fuiſſet Prælatus non poſſet admitti, ad prædicta Officia ſine Papæ diſpenſatione. Tum à ſimili, vel maiori ratione ex Concil. Trident. *ſeſſione* 25. *cap.* 15. & prædicta Conſtitut. Gregor. Decimi Quarti ſuperiùs adducta. Miranda *in Man. tomo* 2. *quæſt.* 2. *articulo* 10. Probabile tamen puto etiam cum tali Religioſo poſſe diſpenſari ad Officia Ordinis. Tum ex verbis adductis Greg. Decimi Quarti in Priuileg. conceſſo Congregationi Clericorum Miniſtrantium infirmis, quæ eſt poſterior tempore, vt dixi, quàm illa alia, quæ adducitur in contrarium. Tum quia in Conſtitutione Gregorij, quæ adducitur, nullo pacto dicitur, quòd Religioſus illegitimus non poſſet admitti ad Prælatias in ea Religione, in qua pater eius eſt, vel fuit Prælatus, ſed ſolùm dicitur: *Dummodò tamen Filius illegitimus, in Religione in qua pater, ſiue ante, ſiue poſt natiuitatem dicti Filij profeſſus fuerit, ipſo patre viuente non admittatur, quod expreſsè prohibemus.* Decretum autem Concilij, vel ſolùm intelligitur de Clericis ſecularibus,

nam

nam cum ſit pœnale non eſt cur extendatur etiam ad Regulares; vel eſto, quòd ad Regulares extendatur, ſolùm ex eo habebitur Religioſum illegitimum non poſſe eſſe Prælatum in eodem Monaſterio, in quo eius pater eſt, vel fuit Prælatus, non verò tolli quominus in eadem Prouincia, vel ſaltem Religione, eligi poſſit. Rodriguez *tomo primo quæſtionum Regul. quæſtione* 13. *articul.* 7. Aduerte etiam illegitimos, qui poſtea ſecuto Matrimonio legitimati ſunt, non comprehendi ſub priori Conſtitutione Sixti V. Quia ita declarauit ipſemet Pontifex in poſteriori alia, quæ incipit, *Ad Romanum Pontificem*.

61 Quando Religioſus illegitimus diſpenſatus fuit in ſeculo ad quæcumque beneficia, qualiacunque ſint, poſtea Religionem ingreſſus non eget noua diſpenſatione ad Prælaturas; illa enim diſpenſatio ſe extendebat ad iſta beneficia, & fuit quædam quaſi legitimatio. Miranda *in Manuali tomo ſecundo quæſtione ſecunda articulo quinto*. Si tamen ſolùm diſpenſatus fuit vt beneficium curatum obtineret, indiget poſtea ad Officia Ordinis noua diſpenſatione, quia illa prima non ſe extendebat ad iſta, ſed tantùm ab beneficium ſeculare. Nauarrus *lib.* 4. *conſil. tit. qui filij ſint legitimi, conſilio primo*. Similiter diſpenſatus in Religione propter priuilegia adducta ad Officia, & Dignitates, non poteſt extra Ordinem illa habere. Quia prædicta priuilegia ſolùm ſunt in fauorem Religionis. Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. Regul. quæſt.* 13. *ar.* 13. Sanchez *lib.* 5. *in Decal. cap.* 5. *num.* 16. Nec diſpenſatus ad dignitatem inferiorem poteſt cenſeri diſpenſatus ad ſuperiorem; quia permiſſio minoris non eſt permiſſio maioris. Secus videtur dicendum de diſpenſato ad maiorem dignitatem; talis enim, eo ipſo cenſetur diſpenſatus ad minorem, quod ſolùm credo eſſe verum quando minor dignitas continetur ſub maiori, vt Prioratus ſub Prouincialatu, & Prouincialatus ſub Generalatu. Sorbus *in Comp. priuileg. Mendicant. verb. Diſpenſatio. §. & ideo Fratres*. Laurent. de Peirin. *tom.* 1. *priuil. Minim. in Conſtit.* 2. *Iulij* II. *§.* 29. *num.* 99.

62 Officia, ad quæ illegitimi Iure communi non poſſunt promoueri ſine diſpenſatione ſunt Dignitates, & Prælatiæ, & beneficia curam animarum habentia. Ita habetur *in cap.* 1. *& in cap. fin. de filijs Presbyt.* Vnde nec poſſunt eſſe Generales, nec Prouinciales, nec Priores, Guardiani, &c. Poſſunt tamen eodem Iure communi eſſe Magiſtri Nouitiorum, Confeſſores, &c. & habere alia officia manualia, præter Dignitates, Prælatias, & quæ curam animarum important. Vnde ſimiliter poſſunt eſſe Sacriſtæ, Procuratores. Sanchez *lib.* 5. *in Decal. cap.* 5. *num.* 16. Laurentius de Peiri-

nis

nis *tom.* 1. *priuileg. Minimor. in Conſtitution.* 2. *Iulÿ II.* §. 29. *num.*91.

63 Quando Prælatus habens poteſtatem diſpenſandi cum ſubdito Religioſo illegitimo, quem ſcit eſſe talem, confert illi aliquam Prælatiam, vel Officium, cenſetur ſaltem in foro conſcientiæ cum illo diſpenſare, ſi ſeruentur aliæ conditiones, de quibus ſupra *num.*41. & 42. Talis enim Officij, vel Prælatiæ collatio, eſt quædam virtualis diſpenſatio. Nauarr. *in Manual. cap.* 25. *num.* 74. Rodriguez *tom.*1. *quæſt. Regular. quæſt.*13. *art.*16. Semper tamen requiritur cauſa iuſta, & rationabilis. Quia hoc eſt commune omnibus diſpenſationibus. Nauarrus *ibidem.* Silueſter *verb. Diſpenſatio.* vbi etiam agit de cauſis iuſtis talis diſpenſationis.

64 Aliqui Prælati Religionum, ſcilicet Abbates, ſolent primam Tonſuram, & minores Ordines ſuis ſubditis conferre. Propter aliqua ipſorum priuilegia, de quibus agit Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.*2. *cap.*29. Hæc verò priuilegia neque per viam communicationis extenduntur ad alios Prælatos. Quia nunquam fuerunt hoc modo intellecta. Suarez *vt ſupra num.*27. Num autem Abbates prædicti poſſint conferre dictos Ordines minores Nouitijs, dubium eſt apud multos, Vincent. Filiuc. *tom.* 1. *tract.* 9. *cap.* 5. Affirmatiuam verò partem tenet Suarez 4. *tom. de Relig. vt ſup. num.*12.

65 Abbates prædicti habentes facultatem dandi Ordines minores, aut primam Tonſuram, animaduertant, quòd circa Decretum Conc. Trident. ſeſſ. 23. cap. 10. quo habetur: *Abbatibus, & alÿs quibuſcumque quantumuis exemptis, non liceat in poſterum, intra fines alicuius Diœceſis conſiſtentibus, etiam ſi nullius Diœceſis, vel exempti eſſe dicantur, cuiquam, qui Regularis ſubditus ſibi nõ ſit, Tonſuram, vel minores Ordines conferre, nec litteras dimiſſorias Clericis ſæcularibus, vt ab alÿs ordinentur concedant.* declarauit S. Congreg. quòd Abbates Regulares habentes ius Baculũ deferẽdi & Mitrã, poſtquàm Sacerdotalẽ Ordinẽ, & munus Benedictionis ſuſceperint, poſſint Tõſuras, & Ordines minores ſæcularibus Epiſcopi iuriſdictioni ſubditis conferre. Si modò ipſius Epiſcopi cõſenſus accedat, & à dicto Epiſcopo quiſq; litteras dimiſſorias impetrauerit: ita vt ſatis non ſit id generatim ab Epiſcopo conceſſum eſſe, ſed hac conceſſione ſemper opus ſit ſingulis, &c. Poſſunt etiam ipſi Abbates eoſdem Ordines conferre alijs Regularibus, qui dimiſſorias ſpeciales Superiorum ſuorum, & ſpecialem conſenſum Epiſcopi loci habuerint, ac præterea alijs ſæcularibus, qui aliorum Epiſcoporum iuriſdictioni ſubiecti ſint; dummodò Superiorum ſuorum dimiſſorias attulerint, ac ſpecialem conſen-

ſum

ſum Epiſcopi loci, in quo Ordines huiuſmodi cupiunt ſuſcipere. Quaranta *in ſumma Bullarij verb. Ordo.* Suarez *à num.* 20. Vide etiam dicta *cap.* 14. *num.* 13. & Gauantum *in Manual. Epiſc. verb. Abbas à num.* 34.

66 Pertinet etiam ad Prælatos Religionum recipere, & profeſſare Nouitios; cum hoc ſit negotium magni ponderis in Religione. An verò poſſint ſe ſolis ſine conſenſu Conuentuum Nouitios recipere, & profeſſare; atendendum eſt ad conſuetudines, & particulares leges Religionum. Eis verò non ſtantibus, probabilius eſt hoc munus pertinere ad Prælatum, & Conuentum ſimul; ita vt neuter ſine alio id poſſit facere. Ratio eſt, quia in receptione, & profeſſione Nouitiorum interuenit mutuus quidam contractus inter ipſos ex vna parte, Conuentum, & Prælatum ex alia: ita vt ipſi promittant obedientiam, & ſubiectionem Conuentui, & Prælato; & ipſi viciſſim promittant ſolitam ſubuentionem illis præſtare. Ac proinde conſenſus omnium videtur neceſſarius. Nauarrus *lib.* 1. *de Conſtitut. conſil.* 9. *& lib.* 3. *de Regul. conſ.* 36. *&* 62. Miranda *in Manual. tom.* 1. *quæſt.* 15. *art.* 2. Vide dicta *cap.* 2. *num.* 25. Tenentur tamen dicti Prælati obſeruare in receptione, & profeſſione Nouitiorum non ſolùm conditiones aſſignatas à Sixto V. & de quibus dicemus *cap.* 24. ſed etiam, quæ Clem. VIII. & SS. D. N. Vrbanus in Decreto S. Congregat. Concilij *de Regularibus Apoſtatis, & eiectis* decreuerunt 4. *tom. Bullar. inter Conſtit. Vrbani num.* 26.

67 Poſſunt item Religionum Prælati applicare alijs bona opera ſuorum ſubditorum, illiſque tribuere litteras talis communicationis. Hoc conſtat non ſolùm ex priuilegijs Vrbani V. quod refert Caſarrubius *in Compend. verb. indulgent. exhibentibus numero* 6. ſed etiam quia iure communi quilibet Prælatus cuiuſcunque Congregationis poteſt id facere. S. Thomas *in* 4. *diſt.* 20. *quæſtione prima articulo primo, & in addit. ad* 3. *par. quæſtione* 26. *articulo primo*. Nauarrus *in tract. miſcell. de pſalt. ex Roſar. B. Virg. num.* 4. *& de Iubileo not.* 31. Immò ſecundum multorum opinionem, ſaltem in aliquo caſu, poſſunt huiuſmodi opera benefactoribus applicari à Prælatis, etiam renitentibus ſubditis. Sotus *in* 4. *diſt.* 21. *quæſtione* 1. *articulo* 4. Cordub. *in quæſtionibus lib.* 5. *de Indulg. quæſtione* 42. *articulo* 5. apud quos plura de hoc. Vide etiam Sorbum *in addit. ad Compend. verb. Indulgent. quoad ſecular.* 4.

68 Tenentur Prælati Regulares, Generales ſcilicet, & Prouinciales viſitare Monaſteria ſibi ſubiecta. Tum ex Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *cap.* 20. Tum quia aliàs non poſſunt eorum refor-

ma-

Digitized by Google

mationi incumbere. Suarez 4. *de Relig. lib.* 10. *de regim. Societ. cap.*11.Hæc autem obligatio eſt de Iure naturali,& diuino,iuxta illud Prouerb.27.*Diligenter agnoſce vultum pecoris tui, tuosque greges conſidera*. Sanctus Thomas 2. 2. *quæſt.*83. *artic.*2. Caietanus *ibidem*. Monaſteria autem viſitantes ante oculos habeant id, quod Sac.Conc.Tridentinum *ſeſſ.* 13. *cap.* 1. illis commendat his verbis: *Se Paſtores, non percuſſores eſſe meminerint: atque ita praeſſe ſubditis oportere, vt non in eis dominentur, ſed illos tamquam filios, & fratres diligant; elaborentq; vt ipſos hortando, & admonendo ab illicitis deterreant, ne vbi deliquerint, debitis eos pœnis coërcere cogantur. Quos tamen, ſi quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, ſeruanda eſt ab eis illa Apoſtoli perceptio, vt illos arguant, obſecrent, increpent, in omni bonitate, & patientia, cum ſæpe plus erga corrigendos agat beneuolentia, quàm auſteritas, plus exhortatio, quàm comminatio, plus charitas, quàm poteſtas; ſin autem ob delicti grauitatem quandoque virga opus fuerit, tunc cum manſuetudine rigor, cum miſericordia Iudicium, cum lenitate ſeueritas adhibenda eſt*. In viſitationibus autem maximè cauere debent à munerum receptione, ex *cap.Romana* §.*procurationes de cenſ.in* 6. & ex Trident.*ſeſſ.*24. *de reformat. cap.*3. Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim.in Conſtit.*14.*Leon.X.num.*7.Vide dicenda circa modum procedendi in viſitationibus *cap.*27.*à num.*2.

69 Tenentur etiam Prælati, & ſub peccato mortali, facere vt Officium Diuinum debitis horis, & ſtatutis temporibus perſoluatur in Conuentibus. *Clem.*1. *de celebrat. miſſar.* Caietan. *verb. ora* §.4. Medina *C.de orat. quæſtione de hor.canonicis dub.* 1. Vide dicta *cap.*12.*num.*9.

70 Inter ea quoque, quæ ex Decretis Clem.VIII. & Sanctiſs. D. N. Vrbani ſæpiùs adduximus, hæc Prælatis præcipiuntur, vt habetur etiam 4.*tomo Bullar.inter Conſtitutiones SS.D.N.Vrbani num.* 26. *Nullus omnino prætextu cuiuſcunque priuilegij, vel Superioritatis,etiam Generalatus, à ſeruitio Chori cenſeatur immunis, niſi pro tempore,quo quis in proprij Officij munere actu fuerit occupatus.* Adiungitur tamen quòd cum Lectoribus, & Prædicatoribus Superiores,ijs tantùm diebus,quibus eos legere,aut prędicare contigerit,diſpenſare poſſint. Et quòd idem quoque præſtare valeant cum ægrotis,& ſtudiorum cauſa legitimè impeditis.Prę- cipitur etiam,quòd in eos,qui negligentes,aut inobedientes fuerint,ſalutari pœnitẽtia Superiores animaduertant ad pręſcriptũ Regulæ,& Cõſtitutionũ,alimẽti etiã,ſi opus fuerit,ſubtractione. Nota tamen quòd cũ occupatis etiã in operibus charitatis, ſiue corporalibus,vt cum Infirmarijs, ſiue ſpiritualibus, vt cum Confeſſa-

feſſarijs, iure etiam diſpenſari poterit, quia iſta opera præponuntur alijs quibuſcunque. Suarez *4. tomo de Relig. tractat. 10. lib. 1. cap. 8.*

71 Item pro obſeruantia Concilij Tridentini circa Paupertatem Religioſam, ſtatuitur in eiſdem Decretis. Neque Superioribus, quicunque illi ſint, vllo pacto liceat, eiſdem Fratribus, aut eorum alicui, bona ſtabilia, etiam ad vſum fructum, vel vſum, adminiſtrationem, aut commendam, etiam depoſiti, aut cuſtodiæ nomine concedere. Vide dicta *cap. 6. à num. 19.*

72 Deinde pro communitate, ſeu Vita Communi ſeruanda, ſingularitateque in victu fugienda, ſic ibidem decernitur. *Omnes etiam Superiores, quicunque illi ſint, eodem pane, eodem vino, eodemque abſonio, ſiue eadem (vt aiunt) pitantia, in communi menſa prima, vel ſecunda, niſi infirmitatis cauſa impediti fuerint, veſcantur: neque ſingulare aliquid, quo priuatim quiſque in cibum vtatur, vllo modo afferri poſſit, ſi quis in ea re peccauerit, nihil ea die alimenti percipiat, niſi panem, & aquam.* Pro quo nota, caſus neceſſitatis, putà infirmitatis, vel debilitatis, ſemper intelligi exceptos, nec comprehendi hoc Decreto. Quia Ius naturæ hoc præſcribit.

73 Præterea, circa redditus, aut præſtationes, quas Generales aliqui, aut alij Superiores Religionum ſolent habere, præcipitur quòd *Superiores omnes, etiam Generalis, qui redditus aut præſtationes peculiares ratione Officiorum habent, eorum accepta, & expenſa in libro diſtincto fideliter, & diligenter adnotari curent, neque in alios vſus, quàm ratione Officij ſui neceſſarios quicquam expendant. Cum verò contigerit ipſos in aliquo Conuentu commorari, eam pecuniæ quantitatem in commune conferant, ex qua ſibi, & ijs, qui ſecum erunt, victus ad præſcriptum Regulæ, & Conſtitutionum ſuppeditetur.* Obligantur etenim, & præcipuè Vitæ Communis obſeruantia Prælati, de qua *cap. 6. num. 60. & à num. 7.*

74 Item, pro adminiſtratione bonorum Monaſterij non habenda à Superioribus, ſed ab alijs tribus, ſtatuitur in eiſdem Decretis, quòd nullus ex Superioribus locorum, adminiſtrationem bonorum, aut aliarum rerum, diſpenſationemque pecuniarum, & redditauum ſui Conuentus, etiam nomine Conuentus, per ſeipſum habere, ſiue exercere poſſit, ſed vniuerſum id onus tribus fratribus eiuſdem Conuẽtus à Generali ita demandetur, vt vnus rerũ, & bonorum, reddituumq. colligendorum, ac exigẽdorum curam habeat, alter tamquam depoſitarius, pecunias, ac cætera ab illo collecta, & exacta fideliter aſſeruet, alius de pecunijs, & rebus à Depoſitario acceptis, Priori, & Fratribus, ac Conuentui vniuerſo de neceſſarijs, mandante tamen ipſo Priore, non ſecundùm proprium

prium affectum, ſed iuxta charitatis regulam, veluti bonus diſpenſator prouideat; Officiorum huiuſmodi confuſione penitùs interdicta, Vide dicta *eodem cap.6. à num.7.*

75 Deinde pro prædictis tribus, prout ſupra deſignatis, præcipitur, quòd illi tres, tam impenſi, quàm accepti, ſingulis menſibus Superiori locali, adhibitis etiam duobus, vel tribus Fratribus, eiuſdem Conuentus probatioribus, rerumque vſus peritis, rationem reddant. Deinde ipſimet rurſus præſentibus Priore, & peritis prædictis, Generali, cum aduenerit; denique ipſe Generalis, in quolibet proximo Capitulo Generali, ſaltem coram tribus Iudicibus, ab ipſo Capitulo ad hoc conſtitutis, illorum omnium, vniuerſamque ſuæ adminiſtrationis tàm publicæ, quàm priuatæ, rationem reddere teneatur; cuius etiam exemplum authenticum ex Actis Capituli deſcribatur, ad hoc, vt ad omne mandatum Sedis Apoſtolicæ Romam tranſmitti poſſit. Vt hoc Decretum executioni mandetur in Conuentibus, qui non à Generali, ſed à Prouincialibus viſitantur, neceſſe eſt, vt quod in illo dicitur de Generali, intelligatur etiam reſpectiue de Prouincialibus.

76 Præterea pro non interpretandis Decretis Conc. Trident. & prædictis Clement. VIII. & S. D. N. Vrbani, ſic illis præcipitur: *Superioribus autem ne Concilij Tridentini, aut hæc noſtra Decreta declarare, interpretari, aut relaxare vllò modo poſſint, omninò interdicimus, & prohibemus, decernentes irritum, &c. Si quis autem contra præſumpſerit attētare, is eo ipſo omni gradu, Officioque priuatus, & ad ea perpetuò inhabilis exiſtat.* Interpretatio, quæ hic prohibetur ſolùm eſt interpretatio iuridica, non doctrinalis. Laurent. de Peirinis *tom. 2. priuileg. Minimor. in Conſtit. 10. Vrbani VIII. num. 6.*

77 Item pro Vita Communi ſectanda, & ſuperfluitate, etiam à Superioribus vitanda, illis intimatur, quòd nullus etiam Superior cellas, ſiue in clauſtro, ſiue alibi, ſeparatas à communi dormitorio habeat, ſed vnuſque vnica cella, eadem cum cæteris aliorum Fratrum coniuncta, nudis omninò parietibus, ac lecto, & menſa humilibus, vniformique ſupellectili, quemadmodum Religioſos decet, contentus ſit. Poſſit tamen Generalis alicui ex Superioribus Conuentuum, ſi eorum muneris, & Officij neceſſitatem id exigere cognouerit, alteram etiam cellam concedere. De ſuperflua autem ſupellectili Regularibus fugienda, vide dicta *cap.6. à num.13.*

78 Pro donationibus, ſeu munerum largitionibus non permittendis Regularibus à ſuis Prælatis, ſic illis etiam præcipitur: *Curent Superiores, vt Conſtitutio interdicens largitiones munerum, &*

præ-

præſcribens hoſpitalitatis formam, ab omnibus in quolibet Conuentu inuiolabiliter obſeruetur. Conſtitutio de qua in præſenti, fuit Clementis VIII. & videtur inuouata in hoc Decreto à S. D. N. Vrbano, & S. Congregatione, vide quæ circa illam dicimus *cap. 6. à num.* 52.

79 Item pro Examinatoribus deſignandis in Religionibus, decernitur in prædictis Decretis, quatenus eligantur in Capitulo Generali, vel Prouinciali, aliquot graues, & periti ex Fratribus cuiuslibet Prouinciæ, ſaltem tres, qui admittendos ad Prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas Confeſſiones etiam ipſorum Fratrum, ac Lectores publicos diligenter ſimul examinent, priuſquàm probentur, & ad huiuſmodi miniſteria admittantur. Horum etiam curæ ſit examinare, & probare, tàm quoad doctrinam, quàm quoad mores, promouendos ad quoſcumque Ordines, in quo ſeruetur Decretum Congregationis Interpretum Sacri Concilij Tridentini. Hoc Decretum puto eſſe illud de quo nos egimus *cap.* 14. *num.* 12. circa licentias concedendas Religioſis ad ſuſcipiendos Ordines.

80 Demum pro obſeruantia Regulæ, & Conſtitutionum Regularium, ſic admonentur in prædictis Decretis Superiores: *Illud porrò Superiores omnes in Domino admonemus, vt memores ſint rationis, quam in nouiſſimo die reddituri ſunt pro grege ſibi commiſſo, ac propterea omni ſtudio inuigilent, vt quæ in eorumdem Ordinum Regulis, & Conſtitutionibus de oratione mentali, ſilentio, ieiunijs, capitulo culparum, alijſque ſpiritualibus exercitijs prudenter, ac piè ſancita ſunt, ea omnia, & ſingula ad vnguem obſeruentur, intelligantque ſuper his veluti fundamentis omnium Religionum ædificia conſtruenda, & amplianda eſſe, quæ vt faciliorem exitum ſortiantur, & fructus vberiores in animis fratrum producant, valde opportunum erit, ſi in quolibet Conuentu, ſingulis hebdomadis habeatur ſermo de Religioſa diſciplina, Regularique obſeruantia.* Vide dicta *cap.* 7. & 8. & quæ in noſtro opere de Reformatione Regularium præſertim *cap.* 5. 6. & 7. diximus.

81 Poſſunt Prælati Religionum exemptarum ſibi Confeſſorem eligere, ſicut Epiſcopi, & Cardinales. Sa *in Sum. verb. confeſſor n.* 1. Specialiter Prælati Carmelitæ, ſcilicet Generalis, & Prouincialis, & vices eorũ gerentes, & qui eorũ priuilegia participant poſſunt ex conceſſione Sixti IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ eſt Mare magnum ipſorum, abſolui à ſuis confeſſoribus *iuxta formam conceſſionis ſuper abſolutione, & diſpenſatione fratrum eiuſdem Ordinis factæ*, quam retulimus ſupra *in hoc capite num.* 33. Generaliter etiam loquendo quoad vſum priuilegiorum conceſſorum Religio-

gio-

gionibus, quibus conceditur facultas, vt abſoluantur Religioſi à ſuis Prælatis à caſibus, vel cenſuris, aut diſpenſentur in pœnis, ſeu irregularitatibus contractis, quamuis Prælati infimi, v. g. locales abſolui, & diſpenſari debeant à Prouincialibus, & iſti à Generali. Generalis tamen, cum non habeat Superiorem in Ordine extra Capitulum, poteſt ſibi eligere confeſſorem, cui committat talem facultatem. Non enim eſt alius modus, quo ipſe Generalis poſſit paſſiuè vti huiuſmodi priuilegijs, quibus priuari non debet, cum ſit præcipuum membrum Religionis. Suarez 4. *tomo de Religion. tract. 8. lib. 2. cap. 23. num.* 8. Vbi etiam hoc videtur extendere ad Prouinciales, & Prælatos locales. Quid verò faciendum ſit in caſu quo in aliquo Conuentu Religioſorum tam Prælatus, quàm Sacerdotes ſubditi incurrerent in cenſuram reſeruatam Pontifici, verbi gratia, ſi per mutuam rixam inciderent in cenſuram Canonis, *Siquis ſuadente*, tractat Rodriguez *tomo 1. quæſtionum Regul. quæſt.* 20. *art.* 12. Suarez *vt ſupra à numero 9.* Quando verò Prælati eligunt aliquem in ſui confeſſorem non eſt neceſſe, quòd talis ſit aliàs approbatus, nam ſic eligendo eum approbare videntur, ſaltem pro ſua perſona. Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Conſtit.* 4. *Sixti IV. num.* 28.

82 Non poſſunt Prælati Regularium ad inſtantiam, & requiſitionem quarumcunque perſonarum extra ſuos Ordines exiſtentium alicui Religioſo ſuę Religionis aliquod Officium, vel Dignitatem concedere, aut pœnas remittere. Primò enim Carmelitarum Superioribus id prohibuit Clem. VIII. in Bulla *quoniam nemo* ann. 1593. edita, per hæc verba. *Atque in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna omnibus dicti Ordinis Fratribus, Superioribus, & Prælatis, quocumque titulo nuncupatis, etiam Generali, præſentibus, & futuris præcipimus, diſtrictèque mandamus, ne quempiam, vllo tempore, precibus litteris, vel fauoribus adducti, vel aliàs adinſtantiam, ſeu requiſinem, vel cõtemplationem Principum, vel Prælatorum, aut aliorum, quorumcunque, tam ſecularium, quàm Eccleſiaſticorum, extra Dictum gremium exiſtentium, etiam Cardinalium, Imperatoris, Regum, Ducum ad cuiuſuis generis Prælaturas, gradus, honores, dignitates, adminiſtrationes, Functiones, & Officia prædicti Ordinis promouere, vel pœnas aliquas remittere audeant, ſeu præſumant.* Secundò id prohibuit Gregorius XIII. Prælatis Ordinis Prædicatorum in virtute Sanctæ Obedientiæ in Bulla, *Cum nihil*, quod etiam confirmauit Clem. VIII. in alia Bulla, quæ incipit, *Religioſos viros* anno 1592. edita. Idem quoque prohibuit idem Clemens Octauus Superioribus Camaldulenſibus in Bulla, quæ inci-

Digitized by Google

pit, *Ambitioſam* ann. 1596. & Hieronyminianis in alia etiam bulla, quæ incipit etiam; *Ambitioſam* ann. 1600. & Cruciferorum Superioribus in alia Bulla ann. 1604. edita, quæ incipit, *Quoniam nemo*, & etiam Auguſtinianorum Prælatis in alia Bulla eiuſdem tituli, & anni. Paulus etiam Quintus idem prohibuit Superioribus Congregationis S. Saluatoris in alia Bulla eiuſdem tituli ann. 1607. & Auguſtinianis in Bulla *Admonemur* ann. 1608. & Prælatis Monachorum Ciſtercienſium Italiæ in Bulla; *aliàs per nos*, anno 1613. & Celeſtinorum Superioribus in Bulla *Quoniam nemo* anno 1616. edita, & Minimorum præpoſitis ann 1619. in Bulla *Admonemur*, quam explicat Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *de ſubdito q.* 2. *de Paupertate cap.* 2. *§.* 11. animaduertens non interdici Prælatis facere aliquam gratiam ſuis ſubditis ad inſtantiam extraneorum, ſed ſolùm quoad gradus, honores, Dignitates, Officia, &c. ſeu pœnarum remiſſionem. Sed licet hoc verum ſit ex Bulla Clem. VIII. pro Carmelitis, & alijs, quibus eadem ſit prohibitio, tamen cũ Pau. V. in prædicta Bulla pro Minimis dicat, *vllam gratiam concedere*, & hoc condiſtinguat Pontifex à conceſſione Officiorum, Dignitatum, &c. non videtur ſecura prædicta interpretatio. Vide *c.* 10. *n.* 17. *&* *c.* 15. *n.* 27.

83 Gregorius XIV. in Bulla *Cum aliàs* ann. 1591. edita moderatus eſt priuilegia conceſſa à ſuis prædeceſſoribus, præſertim Sixto V. & Pio V. quibuſcumque Principibus ſecularibus, eorumque Curijs, & Magiſtratibus extrahendi ex Eccleſijs criminoſos, & delinquentes, preſcribens hunc modum Prælati Religionum, qualiter in prædictis caſibus ſe gerere debeant: Vt Laicis ad Eccleſias, locaque Sacra, & Religioſa prædicta confugientibus, ſi fuerint publici latrones, viarumq. graſſatores, qui itinera frequentata, vel publicas ſtratas obſident, ac viatores ex inſidijs aggrediuntur, aut depopulatores agrorum, quivè homicidia, & mutilationes membrorum in ipſis Eccleſijs, earumve cœmeterijs committere non verentur, aut qui proditoriè proximum ſuum occiderint, aut aſſaſinij, vel hæreſis, aut læſæ maieſtatis in perſonam ipſiuſmet Principis rei, immunitas Eccleſiaſtica non ſuffragetur. Poſteaque ſubiungit. *Sed vniuerſis, & ſingulis Venerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, cæteriſque Eccleſiarum, & Monaſteriorum Prælatis, tàm ſecularibus, quàm cuiuſuis Ordinis Regularibus, diſtrictè præcipiendo mandamus, & præcipimus, vt Laicos in caſibus prædictis delinquentes ad eorum Eccleſias, Monaſteria, Domos, & alia loca ſupradicta Sacra, ſeu Religioſa reſpectiuè confugientes, & in eis ſe recipientes, atque morantes, qui prædicta delicta, eorumve aliquod, iudicio ſuo commiſ-*

ſiſſe.

Digitized by Google

ſiſſe videbuntur, quando à Curia ſeculari fuerint requiſiti, & quilibet eorum fuerit requiſitus, Miniſtris, & Officialibus Curiæ ſecularis, abſque irregularitatis nota, aut alicuius cenſuræ Eccleſiaſticæ in curſu, tradi, & conſignari curent, & faciant, & quilibet eorum curet, & faciat. Vide Bullam 2.*tom.Bull.* Laertij *fol.*694. Circa immunitatem verò, quam habent malefactores in locis Sacris, vide Peirinis *tomo* 2.*priuileg.Minim.in Conſtit.*4.*Clem.VIII.à num.* 7. Eraſmum Chokier *tract.de Iuriſdict.Ordin.in Exemp.p.*4. *q.*65. & maximè Bonacinam *circa prim.præcep.Decalog.q.*7.*de Immunitat. Eccleſiar.*

84 Tenentur Superiores Religionum Mendicantium procurare, vt ſui ſubditi reddantur idonei per ſtudia litterarum ad audiendas confeſſiones, & concionandum. Ratio eſt, quia ipſi Religioſi Mendicantes, cum ſint coadiutores Epiſcoporum, iuxta dicta *cap.*4.*nu.*19.tenentur ſaluti proximorum conſulere. Bannez 2. 2. *q.*33.*art.* 3.*dub.*3.dicens hanc obligationem eſſe ſub peccato mortali. Thom.de Ieſu *ſup.cap.non dicatis p.*4.*cap.*1.Vide etiam *Tractat.noſtr.de Reformat.Regular.cap.*11.

85 Tenentur etiam Superiores Religionum inſtituere ſtudia linguarum in ſtudijs ſuorum Monaſteriorum ex Decreto Paul. V. in Bulla *Apoſtolicæ ſeruitutis* ann.1610. in qua ſtatuit, & determinat; Vt in cuiuſcũque Ordinis, & Inſtituti Regularium, tàm Mendicantium, quàm non Mendicantium, etiam quomodolibet exemptorum, & Apoſtolicæ Sedi immediatè ſubiectorum, ſtudijs omnibus, trium linguarum huiuſmodi, Hebraicæ videlicet, Græcæ, & Latinæ, in maioribus verò, ac celebrioribus etiam Arabicæ, Doctores, Regulares quidem, & eiuſdem Ordinis, ſi in illo harum linguarum ſufficientem notitiam habentes ſint, ſin minus, ſeculares, aut alterius Ordinis Regulares, qui illas actu, & diligenter doceant, habeantur, ſi ſtudia in Vrbibus, & locis exiſtunt, vbi linguarum prædictarum peritos conducendi facultas eſt. Studijs verò locorum, vbi huiuſmodi Doctores deſunt, cum primùm in alijs ſtudijs, vbi linguæ huiuſmodi docebuntur ſcholares tantùm profecerint, vt docendis alijs idonei ſint, de ijſdem ſcholaribus prouideatur. Vnde etiam omnibus, & ſingulis Regularium Superioribus ſub indignationis Apoſtolicæ pœna præcipit, & mandat, &, ſi ipſi negligentes fuerint, eorumdem Ordinum Regularium apud Sedem Apoſtolicam Protectoribus iniungit, eorum conſcientias deſuper onerando: Vt omni cura, & ſollicitudine quantò citiùs prouideant, vt ſcholæ linguarum huiuſmodi, quam primùm inſtituantur, ac Doctores prædicti deputentur, earumdemque linguarum lectionibus ſcholares aſſignentur, qui illis ſedu-

lam,& aſſiduam operam nauent. Vt verò ſcholares alacriùs huic ſtudio incumbant voluit, & decreuit; *Vt in promotione ad Doctoratus gradus,& ad alios ſui Ordinis honores,illi cæteris paribus præferantur, qui in cognitione trium ſaltem linguarum prædictarum profecerunt, ita vt ad illas docendas apti ſint*. Extat etiam Decretum S.Congregat. de propaganda fide ſub dat.11.April.1625.in quo præcipitur Generalibus,& alijs Superioribus Regularium; *Vt omnibus modis velint ſtudia linguarum à S. Vienn. Conc. & à fel.rec.Pau V.Conſtitut.præſcripta,& aliarum etiam,quę magis ex vſu eſſe videntur,vt Illyricæ,& Gracę vulgaris, in ijs Monaſterijs, & Conuentibus erigere,& inſtituere, & erecta, ac inſtituta conſeruare,in quibus Religioſi artibus,& Theologię operam nauant*. Vbi etiam præſcribitur modus,& forma id faciendi. Eodem etiam anno ſub 17.April.Conſtitutio Paulina, & Decreta S. Congregat. eadem S. Congregat. præcipiente, intimata ſunt Generalibus, & Capitulis Generalibus,quæ tunc Romæ celebrabantur.

86 Prælati inferiores non poſſunt diſpenſare in legibus latis à ſuis Superioribus, niſi quando expreſsè, vel tacitè, aut interpretatiuè hoc illis conceditur. Ita habetur in *cap.inferior d.21.ne Romani de elect.* Nauarrus *in Man. prælud. 9. num.* 15. In pœnis tamen taxatis à Superioribus Prælatis, ſi eas non ſibi reſeruauerunt, poſſunt Prælati inferiores diſpenſare ex cauſa iuſta. Nam cum ſint Ordinarij Religioſorum poſſunt circa illos facere omnia, in quibus non ſunt prohibiti. Medina 1.2.*q*.97. *ar*.4. Sine vrgenti tamen,& rationabili cauſa id non poſſunt facere.Ex Concil. Trid.*ſeſſ*.14.*c*.1.Miranda *in Man.to.2.q.30.ar.*11.

87 Prælati verò Superiores non ſolùm poſſunt facere circa leges,& pœnas latas,& impoſitas à Prælatis inferioribus quidquid facere poſſunt ipſi inferiores circa prædictas leges, & pœnas impoſitas à Prælatis Superioribus,vt per ſe patet;ſed etiam poſſunt prædicti Prælati Superiores reſtringere, & coarctare Iuriſdictionem inferiorum. Quia Prælati inferiores pendent in ſuo eſſe à Superioribus,& ſunt illorum ſubditi. Suarez 4.*tomo de Relig.tract.8.lib.2.cap.2.num.*22.Talis verò reſtrictio, vt licitè fiat, petit iuſtam cauſam. Cum quilibet Prælatus habeat ius vtendi ſua Iuriſdictione,ac proinde ſi illa priuatur ſine cauſa, aliqua iniuria illi fit. Suarez *vt ſupra num.* 23. Addens, etiam ſine cauſa poſſe fieri validè talem reſtrictionem non ſolùm in ijs,quæ ex commiſſione,aut delegatione cõueniunt Prælatis inferioribus,ſed etiam in ijs, quæ de iure ordinario illis competunt. Quia Prælati Superiores hoc facientes habent maiorem,& potentiorem authoritatem. Immò dicit, propter eandem rationem, poſſe Prælatum

Supe-

Digitized by Google

Superiorem priuare ſuo Officio validè inferiorem, etiam nulla ſubſiſtente cauſa, licet peccet ita faciendo, Idem *ibidem nu.* 26. Quæquidem ſtando in iure communi probabilia ſunt, ſecundùm tamen peculiares leges, & conſuetudines Religionum, ad illas pertinet iudicare, quid fieri, vel non fieri in caſibus ſimilibus poſſit.

88 Prælati Regularium (qui iuxta ipſorum priuilegia) poſſunt inſtituere Confraternitates ſuorum Ordinum, eaſque aggregare in quibuſcunque Eccleſijs, ſiue proprijs, ſiue extraneis, ſeruare debent conditiones aſſignatas à Clemente Octauo in Bulla, quæ incipit. *Quęcumque à Sede Apoſtolica* anno 1604. edita, quæ eſt 115. inter Bullas huius Pontificis *in 3.tomo Bullar.* & poſtea etiā confirmata fuit à Paulo Quinto in alia Bulla, *Quę ſalubriter* anni 1610. & eſt 68. inter Bullas huius Pontificis. Prima conditio eſt, vt in vno loco vnam tantùm Confraternitatem, & Congregationem inſtituere poſſint. Secunda, vt id fiat de conſenſu Ordinarij loci, & cum litteris eius teſtimonialibus, quibus Confraternitatis, & Congregationis erigendæ pietas, & Chriſtianæ charitatis Officia, quæ exercere cupit apud eos commendentur. Tertia, vt huic Confraternitati, & Congregationi erigendæ, inſtituendæ, ſeu aggregandæ, ea tantùm priuilegia, indulgentias, facultates, aliaſque ſpirituales gratias, & indulta, quæ ipſi Ordini, & Religionis Inſtituto erigenti, inſtituenti, ac communicanti, ſeu Archiconfraternitati, & Congregationi aggreganti, nominatim, & in ſpecie, non autem, quæ per extenſionem, ſeu communicationem ſibi quouis modo conceſſa ſint, & illa quidem non ſub generali forma verborum, vel ad inſtar, ſed expreſsè, & in ſpecie communicare valeant. Quarta eſt, quòd ſtatuta harum Confraternitatum ſint priùs ab Epiſcopo Dięceſano examinata, & pro ratione loci approbata, & eiuſdem Epiſcopi Decretis, ac moderationi, & correctioni in omnibus ſemper ſubiecta remaneant. Quinta, vt ſeruetur formula inſtituendi Confraternitates approbata ab ipſo Pontifice. Sexta, vt Miniſtri, & Officiales dictarum Confraternitatum non vtantur priuilegijs, & facultatibus niſi præuia recognitione Ordinarij, qui adhibitis duobus de eiuſdem Eccleſiæ Capitulo illa iuxta Sacri Concilij Tridentini Decreta promulganda decernat. Septima, quòd Miniſtri, & Officiales dictarum Confraternitatum poſſint excipere eleemoſynas iuxta modum, & formam per Ordinarium loci perſcribendam, remotis tamen menſis, peluibus, & capſis, quę in Eccleſijs, & Oratorijs dictarum Confraternitatum, & Congregationum publicè ad hoc exponi conſueuerunt. Deinde qualiter dictæ eleemoſynæ expen-

R 3 dæ

dæ ſint,ſic præſcribit. Eleemoſynas autem ſic collectas in reparationem,& ornatum Eccleſiarum, tam Ordinum, Religionum, Inſtitutorum, inſtituentium, erigentium, & communicantium, ac Archiconfraternitatum, & Congregationum aggregantium, quàm Confraternitatum, & Congregationi erigendorum, inſtituendarum,& aggregandarum,& quibus communicationes fiet, aut in alios earum pios vſus,arbitrio Vicarij in Vrbe,necnon Ordinariorum locorum reſpectiuè fideliter exponere, atque erogare procurent: vt omnes intelligant, cœleſtes Eccleſiæ Theſauros, non quæſtus, aut alicuius lucri gratia, ſed pietatis, & charitatis excitandæ gratia, ex Apoſtolicæ Sedis benignitate Chriſti fidelibus aperiri. Præterea, aſſignatis caſibus à quibus poſſint Confratres abſolui à ſuis Confeſſoribus, & à quibus non, poſtea omnes inſtitutiones, & aggregationes Confraternitatum vbiuis locorum erectas,& inſtitutas, præcipit renouandas iuxta formam ab ipſo præſcriptam, aliàs vult illas eſſe nullius roboris, & momenti,reuocatas,& annullatas. Ac tandem pęnas contrauenientibus ſic apponit: *Quòd ſi Miniſtri aliqui,Superiores, vel Officiales quocumque nomine nuncupati,Ordinum,Religionum,Inſtitutorum,ſeu Archiconfraternitatum, Congregationum, & Confraternitatum huiuſmodi quauis auctoritate, vel priuilegio, & Officio fungantur, & præfulgeant, contra pręmiſſa in aliquo venire, vel facere præſumpſerint,Erectiones,Inſtitutiones,& Communicationes priuilegiorum,Indulgentiarum,facultatum,Spiritualiumq; gratiarum, & indultorum,aliorumq;præmiſſorum conceſſiones, nec non aggregationes per ipſos facienda, ſeu renouandę nullius ſint roboris, & momenti;& quilibet eorumdem Miniſtrorum,Superiorum, Officialium,& aliorum prędictorum priuationis Officiorum,quę obtinet,ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda pœnam, quę ab alio,quàm à nobis,vel à Romano Pontifice pro tempore exiſtente remitti non poſſit, incurrat eo ipſo*. Ne autem ſit error aliquis in Inſtitutione Confraternitatum lege prædictam Conſtitutionem Clem.VIII. pro his,& alijs conditionibus ibi aſſignatis. Pro præcedentia verò Confraternitatum vide Quarãtam *in Summa Bull. verb.præcedentia*. Vbi etiam, in quibus Epiſcopus, & in quibus Iudex laicus intromittere ſe poſſint circa has Confraternitates. Non poſſe autem compelli ab Epiſcopo, aut cenſuris aſtringi, vt accedant ad publicas proceſſiones, declaratum eſt pluries à S. Congregatione,apud eumdem Quarantam *vt ſupra*. Pro formula autem inſtituendi, ſeu aggregandi huiuſmodi Confraternitates, quam Pontifex præcipit obſeruari, vide Flauium Cherubinum *in Compend.Bullar.circa hanc Conſtit.*115.*Clem.VIII.* Circa

Con-

Confraternitates etiam B. Mariæ de Monte Carmelo, vide Conſtitutiones noſtras *p.4.cap.* 28. & ſpecialiter concordiam factam inter Carmelitas noſtros obſeruantes, & RR. Patres Diſcalceatos confirmatam à Paulo V. in Bulla *Ad ea* ann. 1617. edita, quæ habetur in lib. cui titulus eſt, *Priuilegia Fratrum Diſcalceatorum B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo.* Vide etiam pro Confraternitatibus multa apud Gauantum *in Manual. Epiſc. verb. Confraternitates.*

89 Gratias autem, ſiue Indulgentias, quas Carmelitarum Generalis applicare poteſt Confratribus Confraternitatis Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo, habemus ex Paulo V. in Bulla *Cum certas.* anni 1606. die 30. Octobris. Vide Bullam in lib. cui titulus eſt, *Priuilegia Fratrum Diſcalceatorum.* num. præcedenti relato.

90 Quamuis Prælati Religionum poſſint ſe ſoli per præcepta, aut decreta, quæ ſolùm durent tempore ſui Officij obligare ſuos ſubditos etiam in conſcientia; ratione voti Obedientiæ, quod ſubditi fecerunt, & ratione Iuriſdictionis Eccleſiaſticæ, quã ipſi Prælati habent. Non poſſunt tamen iure communi condere leges, aut ſtatuta perpetua ſine Capitulo proportionato, ſcilicet Generali, Prouinciali, aut locali, reſpectu totius Religionis, Prouinciæ, aut Conuentus. Ratio eſt, quia, vt docet S. Tho. 1. 2. *quæſt.* 90. *art.* 1. condere leges ſpectat ad Communitatem, nam cum legis impoſitio ſit res grauiſſima, vtpotè perpetuò durans, requirit Communitatis, cui imponitur, conſenſum, atque adeo ſine ipſo nihil fiet. Neque obſtat, quòd Prælati habeant Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, Epiſcopi autem ſoli, ſine conſenſu Capituli, condere poſſint leges; quia non habent in omnibus parem, aut ſimilem poteſtatem ſicut Epiſcopi, cuius ſignum eſt, quòd Epiſcopi immediatè habent ſuam poteſtatem à Papa, Prælati autem Religionum ab ipſa Religione reſpectiuè. Suarez *4. tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 4. 5. & 8. Dixi verò, iure communi non poſſe condere leges, aut perpetua ſtatuta, quia ſaltem ex conſuetudine, lege, vel priuilegio id poſſunt habere, iuxta dicta *cap.* 8. *num.* 3. Vnde conſulenda ſunt iura particularia Religionum. Cum autem in noſtra Religione Carmelitarum *part.* 2. *Conſtitut. cap.* 1. *num.* 9. committatur Priori Generali, quòd *poſſit omnia facere, quæ Diffinitores Generales facere poſſunt, abſolutionibus Priorum Prouincialium liberè, ſine culpa, & eorum inſtitutionibus pro libito, vbi fieri poteſt electio, & apertione ſigilli communis Ordinis, dumtaxat exceptis*; videtur poſſe Generalem Carmelitarum per ſe ſolum condere leges, aut ſtatuta perpetua, ſicut & Capitulum

Digitized by Google

Generale cum ipſo id facere poteſt. Exprimi tamen ſemper debet ſe vti in hac parte Iuriſdictione, & poteſtate extraordinaria illi in prædicto loco Conſtitutionum conceſſa, ne credatur ſolùm poteſtate ordinaria vſum fuiſſe. An verò Prælati poſſint huiuſmodi leges, aut etiam præcepta imponere ſolo ſuo arbitrio, ſine conſilio eorum, qui iuxta Religionis morem illis aſſiſtunt, dicendum eſt, quòd attinet ad leges, non poſſe ita facere; quia, vt diximus, condere leges pertinet ad Communitatem. Loquendo verò de præceptis, attendenda ſunt iura, & conſuetudines particularium Religionum. Iure verò communi loquendo, in præceptis, quæ imponuntur particularibus perſonis, niſi valde grauia, oneroſa, aut extraordinaria ſint, ſufficit ſola authoritas, voluntas, & iudicium Prælati abſque alia conſultatione: quia eſſet valde oneroſum pro his conſultationem cum alijs facere. Secus in grauioribus præceptis, quæ, vel toti Cōmunitati, vel etiam priuato Religioſo imponuntur. Quia lege naturali prudentia dictat, quòd res grauis non fiat ſine maturo conſilio. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.8.lib.2 cap.8.num.6.* Vbi etiam *num.7.* quid dicendum, an quando conſilium eſt neceſſarium, ſit etiam de ſubſtantia, & valore præcepti, ita vt ſine ipſo nō teneat. Sed in hoc attendendum eſt ad particularia iura Religionum, ſicut in alio dubio, quod ibidem *num.9.* tractat, an Capitulum Generale Religionis, ſede vacante ante electionem Generalis poſſit condere leges, ſeu ſtatuta perpetua. In Religione autem noſtra certa videtur pars affirmatiua, cum tale Capitulum, ante electionem etiam Generalis habeat ſemper aliquod caput, Vicarium ſcilicet, vel Præſidētem, ratione cuius totam Religionem repreſentet. Secus verò eſſet, ſi caſu aliquo dato, non eſſet tale caput; tunc enim tale Capitulum acephalum eſſet, nec haberet poteſtatem prædictam. Audio etiam in grauiſſima Auguſtinianorum familia, præcepta Superiorum durare etiam tranſacto tempore Officij, ſi à ſucceſſoribus non reuocentur, atque ita habere quaſi vim legis.

91 Poſſunt Prælati Religionum, videlicet Generales, & Prouinciales, transferre ſuos ſubditos de vno ad alium locum, videlicet, Generales poſſunt mutare Religioſos de vna ad aliam Prouinciā, Prouinciales verò de vno ad alium Conuentum, ſicut Priores locales, ſeu Guardiani, aut alij Prælati infimi, ſuos ſubditos de vna ad aliam cameram. Ratio ſumitur, tum ex Iuriſdictione quaſi Epiſcopali, quam habent prædicti Prælati in ſuos ſubditos, tum ex voto Obedientiæ, quod ipſi emiſerunt in ſua profeſſione. Nauarr. *comment.4.de Regul.num.22.& lib.1.Conſilior.conſil.9.num.11.* Id autem non debent facere ſine cauſa. Quia hoc videtur eſſe

con-

Digitized by Google

contra charitatem,& bonum regimen Religionis. Adduntaliqui, quòd ſi Generalis abſque rationabili cauſa ſubditum transferat de ſua naturali Prouincia in aliam, habeat iuſtam cauſam appellandi ad Sanctiſſimum,vel Protectorem. Nauarr. *lib.* 2. *Conſil. de appell.conſ.*5 *num,*6.*lib.* 1.*conſ.*9.*num.* 11. Rodriguez *tom.* 1. *quaſt. Regul.quaſt.*23.*art.*3. Diſplicet tamen quod quidam ſubiungunt, ſcilicet,quòd ſubditus non teneatur obedire Generali illum trāſferenti ex vna Prouincia in aliam. Non ſolùm quia in dubijs potiùs fauendum eſt Prælatis,quàm ſubditis, ſed etiam, quia cum per profeſſionem Religioſus promiſerit obedientiam Generali, non pro vna,aut alia Prouincia,ſed pro tota Religione, ad quam eius Iuriſdictio extenditur, credendum eſt ſtare debere voluntati ipſius illum ſic transferentis.

92 Poſſunt,& debent Prælati Superiores,videlicet Generales,& Prouinciales, per ſe, vel per alios viſitare ſuam Religionem, vel Prouinciam.Probatur ex Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *cap.* 1. Vide dicenda *cap.*27.*num.*1.2. & 3. Non tamen poſſunt mittere ad viſitandum Religioſum aliquem extraneum, vel Clericum ſæcularem. Ratio eſt,quia oportet Viſitatorem inſtructum bene eſſe in Regula, & Inſtitutis viſitandorum. Laurent. de Peirin. *tom.*1. *quaſt.*1.*de Obed.cap.*18. Rodriguez *tom.*3.*quaſt.Regul.quaſt.* 77. *art.*9. & *tom.* 2. *quaſt.*4. *art.*2. & *quaſt.*52.*art.*7. Id autem rectè poſſunt facere Summus Pontifex,& Legatus à latere.Propter ampliorem facultatem,quam ipſi habent. Rodrigu. *tom.*2. *quaſt.*52. *art.*7.& 9. Peirin. *vt ſupra.*

93 Abſolutiones autem,& diſpenſationes à cenſuris, & irregularitatibus,quæ communiter ſolent dari à Prælatis Regularium, tam in prædictis viſitationibus, quàm in aliquibus feſtiuitatibus ſolemnioribus,proſunt Religioſis in foro interno animæ,ſaltem pro cenſuris,& irregularitatibus dubijs,& oblitis,ſeu ignoranter incurſis.Aliàs prorſus vanæ,& inutiles eſſent tales abſolutiones, & diſpenſationes. Ledeſma *de ſtatu Religioſor. in communi cap.* 4. Laurent.de Peirin.*tom.*1.*priuil. Minim.in Conſtit.*1. *Iulij II.§.*16. *num.*42.An verò proſint etiam pro cenſuris, & irregularitatibus certis,& manifeſtis,occultis tamen, & in foro conſcientiæ? Non video aliquem de hoc puncto diſputantem: ſed ſub aliorum cenſura dicerem,valere quidem ad omnia, ad quæ ſe extendere poſſunt auctoritas ordinaria, & priuilegia Prælatorum. Verba enim illa,quibus in ſimilibus caſibus vtuntur Prælati, ſcilicet, *abſoluo vos*, vel *diſpenſo vobiſcum*, piè ſanè videntur fauorabiliter amplianda.

94 Poſſe etiam Prælatos Regulares commutare legata facta

ad

ad vnum vſum, in alium, tenent aliqui; propter priuilegia Minoribus cónceſſa, Sixti IV. & Leonis X. Rodriguez *tom.2. quæſt. Regul. quæſt.* 125. *art.* 9. Henriquez *lib.* 7. *de Indulgent. cap.* 22. Sed præterquàm quòd hæc priuilegia viuæ vocis oracula ſunt, ac per conſequens his temporibus nullius momenti, vlteriùs non fuerunt authentica, vt teſtatur Caſarrubius *in Comp. priuil. Mendic. verb. Commutare n.* 1. *&* 2. Caſu tamen quòd circa hoc ſit aliquod priuilegium, quod non video, ad minus tamen legitima cauſa talis commutationis neceſſariò requiritur. Beia 4. *p. caſuum caſ.* 22. Peirinis *tom.* 1. *priuil. Minim. in Conſtit.* 2. *Iulij II. §.* 26. *num.* 74. *&* 75.

95 Poſſunt aliqui Superiores Regulares in vnaquaque Prouincia conſtituere vnum, vel plures Fratres ſui Ordinis, probatos tamen, ac fide, & doctrina idoneos, in Notarios publicos, pro intimandis mandatis, priuilegijs, conceſſionibus, & indultis Apoſtolicis Ordini conceſſis, quibuſcumque perſonis, ſiue Eccleſiaſticis, ſiue ſecularibus, etiam Regibus, Ducibus, &c. vbi, & quoties opus fuerit. Ita enim conceſſit Pius V. Dominicanis ann. 1571. die 21. Martij, in Motu proprio; qui incipit *Debitum paſtoralis*. in 2. Tom. Bullar. Laert. Cherub. in Pio V. *num.* 124. Vbi etiam animaduertit ipſe Cherubinus idem conceſſiſſe Iulium III ann. 1554. Hoc autem priuilegio gaudent alij Mendicantes propter cõmunicationem priuilegiorum, quam inter ſe habent. Rodriguez *tom.* 3. *quæſt. Regul. quæſt.* 8. *art.* 1. Niſi fortè per non vſum legitimum hoc priuilegium perdiderint, iuxta dicta *cap.* 3. *num.* 17. Aduerti autem oportet priuilegio hoc non poſſe vti, niſi Monaſteria, *quæ de obſeruantia ſunt tantùm*, & ab illis perſonis, *quæ ſunt obſeruantiæ tantùm*; ſic enim explicat ſuam mentem Pontifex in hac Bulla. Aduertunt autem alij (Peirinis *tom.* 2. *priuil. Minim. in Conſt.* 9. *Pij V.*) quòd iſti Notarij poſſunt creari non ſolùm à Generalibus, & Prouincialibus, ſed etiam à Superioribus localibus. Similiter, quòd informationes intrantium Religionem poſſunt fieri ab iſtis Notarijs. Sed quoad primum, id eſt contra intentũ Pontificis, ſolùm enim concedit hanc facultatem *Magiſtro Generali, Vicarijs, & Prouincialibus*, vt patet ex contextu Bullæ. Quoad ſecundum verò, licet ex priuilegio Clement. VIII. conceſſo Patribus Dominicanis Conuentus S. Stephani Salmanticenſis, quod referimus *cap.* 24. *num.* 14. poſſint fieri informationes admittendorum ad Ordinem *per aliquem eiuſdem Conuentus Religioſum ad hoc deputatum*, ex vi tamen huius priuilegij Pij V. non poteſt hoc fieri; quia, vt conſtat ex contextu Bullæ, ſolùm concedit hanc facultatem creandi Notarios ad notificandum, & inti-

man-

Digitized by Google

mandum priuilegia Religionis. De modo autem creandi huiuſmodi Notarios, iuramento ab ipſis præſtando, & forma litterarum, vide Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Conſtitut. 9. Pij Quinti num. 9.*

96 Quamuis aliqui Prælati Religionum poſſent concedere licentiam Religioſis legendi libros prohibitos, propter conceſſionem factam à Sixto IV. Ordini Prædicatorum, & Minorum, & Societati Ieſu à Pio V. & Gregor. XIII. cum quibuſdam conditionibus ibi aſſignatis: (Rodriguez *tomo 2. q. 82. ar. 3.* Peregrinus *in Compend. tit. lib. prohibiti*) tamen huiuſmodi facultates, quatenus attinet ad hæreticorum libros *hereſim continentes, vel de Religione tractantes*, reuocantur per Bullam Cenæ Domini, quæ ſingulis annis legi ſolet, ſiquidem in illa reuocantur omnia priuilegia etiam Mendicantibus quomodolibet conceſſa. Quatenus verò attinet ad alios libros prohibitos, vel ſuſpenſos, etiam videntur reuocatæ huiuſmodi facultates, cum Gregorius XV. in Bulla *Apoſtolatus* ann. 1623. edita, quæ habetur in 4. *tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis num.* 40. reuocauerit omnes, & quaſcunque licentias legendi, & habendi libros prohibitos quomodolibet, quod etiam fecit Sanctiſs. D. N. Vrbanus ann. 1631. in Bulla etiam *Apoſtolatus tom. 4. Bullar. in addit. num.* 114. reuocans prædictas licentias cōceſſas quibuſcumque perſonis tam Secularibus, quàm Regularibus, *cuiuſcunque gradus, ſtatus, conditionis, qualitatis, & praeminentiæ, etiam ſpeciali nota, & mentione dignis.* Video aliquos (Laurent. de Peirinis *tomo 2. priuileg. Minim. in Conſtit. 9. Pauli V. à nu. 9.*) dicere, prædicta Conſtitutione Gregorij (idem diceret de Conſtitut. Vrbani) ſolùm reuocari licentias particulares legendi huiuſmodi libros, non verò priuilegia Regularibus conceſſa. Sed quia in prædictis Conſtitutionibus reuocantur facultates conceſſæ, etiam *per litteras Apoſtolicas, & aliter quomodocunque*, quo videntur etiam priuilegia comprehendi, ideo ſecurior eſt noſtra ſententia, & in praxi conſulenda, licet oppoſita ſit forſan ſpeculatiuè etiam probabilis, dummodò conſtet prædictas conceſſiones non fuiſſe factas viuæ vocis oraculo, alids omnino inualidæ iam eſſent his temporibus, vt ſæpiùs diximus, an verò talia fuerint, mihi notum non eſt.

97 Non poteſt vnus Religioſus habere duas Prælatias in Religione eadem, vel diuerſis, ſine authoritate Sedis Apoſtolicæ. Ratio eſt, quia ita habetur in *cap. multa de prabend.* & in Concil. Trident. *ſeſſ. 7. cap. 2. & 4. & ſeſſ. 24. cap. 17.* Miranda *in Man. tom. 2. q. 3. ar. 3. & q. 7. ar. 12.* Conſuetudo autem aliquarum Religionum, in quibus Generalis, vel Prouincialis eſt ſimul Superior immediatus

ali-

alicuius Conuentus, tolerari poteſt, dummodò ſit legitimè præſcripta, vel à Sede Apoſtolica approbata.

98 Poſſunt Generales noſtri Carmelitani Ordinis inſtituere Prouinciales Titulares Angliæ, Hiberniæ, Scotiæ, Datiæ, Saxoniæ, & aliarum Prouinciarum, quæ olim in Religione verum, & reale Ius, & Dominium, Iuriſdictionemq; habuere, vt conſtat ex Decreto Sacræ Congregationis Concilij anno 1592. Vnde in Capitulo Generali Cremonæ celebrato 6. Iunij 1593. admiſſi ſunt tales Prouinciales titulares ſub his legibus, & conditionibus. Primò, Reuerendi Prouinciales Titulares inſtituantur in Capitulo Generali quotieſcunque habentur Comitia, extra Comitia inſtituantur à Reuerendiſſimo Patre Ordinis. Secundò, Socios cum voce ſibi aſciſcere non valeant pro quibuſcunque Capitulis. Tertiò, de triennio in triennium mutentur, vel confirmentur à Reuerendiſſimo Patre Ordinis. Quartò, dum Reuerendiſſimus Pater fuerit aſſumptus, vel vita functus, Generalis Vicarius Apoſtolicus nõ poſſit eos arbitratu ſuo amouere, & alios inſtituere. Quintò, circa Prouincialem Terrę Sanctæ decreuerunt ſeruandam eſſe conſuetudinem Religionis. Sextò, habeant locum, & vocem immediatè poſt Priorem Conuentus in quo degunt. Septimò, in Capitulo Generali, & coram Reuerendiſſimo Patre teneant locũ Prouinciæ cuius titulum habent. Octauò, ſi contigerit plures ſimul commorari, poſt Priorem Conuentus, inter ſe vnuſquiſque teneat locum ſuæ profeſſionis, vel gradus. Nonò, ſubſint immediatè Reuerendiſſ. Patri Ordinis, ipſi, & eorum Socij. Video tamen hoc vltimum de Socijs ipſorum non eſſe in vſu. Decimò, in Capitulo Generali habeant vocem actiuam, & paſſiuam in omnibus in quibus cæteri Reuerendi Prouinciales de Iure, vel de conſuetudine habent. Vndecimò, poſſint habere munia, & Officia in Conuentu, & Prouincia in quibus degunt, quæ alioquin habere poſſent. Duodecimò, priuati non ſint hoc titulo ob quodcunque Officium ſibi iniunctum niſi Prouincialatum alium obtinuerint. Decimotertiò, interſint omnibus, quibus alij Patres primarij, & diſcreti intereſſe debent in his Conuentibus in quibus habitant. Decimoquartò, ſi aſſumantur ad Prioratum, licet non teneantur renunciare titulo, tenentur tamen ſubeſſe diſpoſitioni, & obedientiæ Reuerendi Prouincialis Prouinciæ in qua Prioratum obtinent. Declarauit inſuper eadem S. Congregatio, non prohiberi prædictos titulares ferre ſuffraggia in electionibus Superiorum Decreto Concilij Trident. *ſeſſ. 25. de Regularibus cap. 6.* vbi ſcilicet decernitur non licere, *Prouinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoſcunque Titulares, ad effectum ele-*

ctio-

Digitized by Google

ctionis facienda conſtituere. Quo datur intelligi mentem Concilij ſolùm fuiſſe tollere prædictos Titulares, quando ſolùm pro tempore electionis faciendæ,& ad hunc effectum ſunt electi, non verò titulares perpetuos, prout colligitur ex Epiſtola Secretarij eiuſdem Congregationis ad Vicarium Generalem Ordinis, quæ habetur in prædicto Capitulo Cremonenſi.

99 Superiores Religioſorum concedentes alicui ſibi ſubdito licentiam adeundi ad partes tranſmarinas, in quibus pauci fideles reperiuntur,niſi talis ſubditus ſit ſcientia,prudentia,& experientiæ vſu præditus,incidunt in excommunicationem latæ ſententiæ Papæ reſeruatam in Extrauagāti *Ad noſtrum*. Bonacina *in tract. de clauſura q.2. punct.4.* Qui bene etiam addit hanc excommunicationem non incurri, ſi ipſe Superior Ordinis, ille ſcilicet, qui in ipſa alium Superiorem non recognoſcit,vt puta Generalis, ad prædictas partes vadat,cum textus ſolùm loquatur de Religioſis ſubditis. Vide dicta *cap.9.num.32.*

100 Ex nouiſſimo etiam Decreto Sanctiſſ.D.N. Vrbani VIII. in Generali Cōgregatione S.R.Inquiſitionis habita 24.April. *1633.* præcipitur omnibus Superioribus Religionum ſub pœna priuationis Officij,ac vocis actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurrendæ, aliiſque arbitrio S. ſuæ infligendis, *vt in perpetuum ſemel ſaltem in anno,id eſt,feria 6. poſt octauam Aſſumptionis B.Mariæ Virginis in publica menſa,vel in Capitulo ad hoc ſpecialiter conuocato, & inſuper in quocunque Generali, ac Prouinciali Capitulo, Conuentu, Dieta,vel alio quouis nomine nuncupato Capitulari Congreſſu, ſuos ſubditos, ac Religioſos commonere de iniuncta omnibus obſeruantia, & executione* litterarum Apoſtolicarum, Conſtitutionum, & Decretorum ad Sanctum Officium Inquiſitionis pertinentium. Præſertim Conſtitut. Iulij III. quæ incipit *licet à diuerſis*, & habetur *tomo 1. Bullar.* inter Conſtitutiones huius Pontificis *num. 11.* & Conſtitut.Pij V. quæ incipit *Si de protegendis*,& habetur *in 2.tom. Bullar.*inter Conſtitutiones huius Pontificis *num.82.* & Conſtit. Pij IV.quæ incipit. *Cum ſicut* nuper *2.tom.Bullar.*inter Bullas huius Pontificis *num.31.*& Conſtitut.Gregorij XV.quę incipit *Vniuerſi Dominici gregis*,& eſt *in 4.to. Bullar.* inter Bullas huius Pontificis *num.34.* de qua, & nos *cap. ſequenti num. 33.* Et Conſtitut. Gregorij XIII. quæ incipit *Officij noſtri partes* inter Bullas huius Pontificis *tom. 2. Bullarij num.21.* ſimul cum Conſtitutione Clement.VIII. quæ incipit *Etſi aliàs*,& eſt *in 3.tom.Bullarij* inter Bullas huius Pontificis *num.81.* ſimul etiam cum Conſtitut.Sanctiſſ. D.N. Vrbani VIII. quæ incipit *Apoſtolatus Officium* inter Bullas ipſius *4.tom.Bullar.num.79.* De quibus nos egimus *cap. 10.nu.22.*

Dein-

Digitized by Google

Deinde etiam Conſtitut. Sixti V. quæ incipit *Cæli, & Terræ creator*, & eſt inter Conſtitutiones ipſius *num.* 17. *in* 2. *tom. Bullar.* ſimul cum Conſtitutione Sanctiſs. D. N. Vrbani, quæ incipit *inſcrutabilia*, & eſt inter Conſtitutiones ipſius 4. *tom. Bullar. num.* 113. de quibus nos egimus *cap.* 10. *num.* 27. Præterea Conſtitut. Clem. VIII. quæ incipit *Cum ſicut in* 3. *to. Bull. n.* 42. *& Greg. XV. Conſtitut.* 28. quæ incipit *Romani Pontificis* 4. *tom. Bullar.* Item Pauli V. *Conſtitut.* 26. quæ incipit *Romanus Pontifex*, de qua nos *in hoc capite num.* 18. diximus. Eiuſdem etiam *Conſtitut.* 97. inter Bullas ipſius, quæ incipit *Regis pacifici*, ſimul cum alia Gregor. XV. quæ incipit *Sanctiſſimus Dominus noſter auditis*, & eſt 29. inter Conſtitutiones ipſius, de quibus, & nos *cap.* 20. *num.* 12. dicemus. Præterea Conſtitut. Gregorij XV. quæ eſt 27. inter Conſtitutiones ipſius, & incipit *Romanus Pontifex in Specula*, ſimul cum alia Sanctiſſimi D. N. Vrbani VIII. de eadem materia, quæ incipit *Aliàs fel. rec. Gregorius Papa XV.* ſub Datis Romæ 20. Decembris 1631. de quibus nos *cap.* 3. *num.* 21. Similiter eiuſdem Gregorij Conſtitut. 40. quæ incipit *Apoſtolatus officium*. Et Sanctiſs. D. N. Conſtit. 114. quæ incipit eodem modo, & de quibus nos *cap. præſenti num.* 96. Inſuper Sanctiſs. D. N. Vrbani Conſtitut. 37. quæ incipit *Sanctiſſimus Dominus noſter ſollicitè animaduertens*, de qua & nos *cap.* 12. *num.* 39. *&* 40. Item eiuſdem Sanctiſs. D. N. Vrbani Conſtitut. 50. quæ incipit *Sanctiſſimus Dominus noſter pro debito ſui Paſtoralis officij*. Ac demum eiuſdem SS. D. N. Conſtitut. ſub Datis Romæ die 5. Noueb. 1631. quæ incipit *Cum ſicut accepimus*. Ad adimpletionem autem huius Decreti (vt puto) neceſſarium non eſt prædictas Conſtitutiones integrè legi, ſed ſolùm ſummatim quoad ſubſtantialia in eis contenta. Præcipitur autem ab eodem SS. D. N. Vrbano eiſdem Superioribus, quatenus teneantur curare, & efficere, vt prædicti Decreti *exempla aliquo loco apud eos publico affigantur, & affixa conſeruentur, ita vt ab eiſdem ſubditis Religioſis videri, ac legi commodè queant. Deque huiuſmodi commonitione publico documento ſtatim certiorem facere Congregationem S. Inquiſitionis in Vrbe.*

101 Circa facultatem, quam habent Prælati Regulares, præſertim Ordinum Mendicantium recipiendi Tertiarios, vide dicta *cap* 3. *num.* 22. Circa ea, quæ poſſunt præcipere ſuis ſubditis, vide *cap.* 4. *per totum*. Qualiter etiam Religioſi nihil poſſint habere, recipere, dare, &c. ſine licentia ſuorum Superiorum *cap.* 6. *fere per totum*. Et qualiter ipſi Prælati non poſſint ſuis ſubditis aliquid ſuperfluum, aut impertinens permittere, *ibidem à num.* 13. De aliquibus obligationibus Prælatorum Regularium, quæ habentur

in

in Iure,& Concilijs *cap.9.ſpecialiter num.*27.32. 34. & de ijs, quæ habentur ex Conſtitutionibus Summorum Pontificum, & Decretis S.Congregat.*cap* 10.*num.*1.2.16. 20. 21. De obligatione Prælatorum ad faciẽdum recitari Officium Diuinum in ſuis Eccleſijs *cap.*12.*num.*9. Circa facultatem diſpenſandi in illo cum ſuis ſubditis, *ibid. à num.* 28. Pro ijs, quæ facere poſſunt, aut tenentur circa ſuos ſubditos volentes recipere Ordines, *cap.* 14. Pro electionibus ipſorum, *cap.* 15. Pro cura,quam habere debent circa Apoſtatas,& fugitiuos,*cap.*16. *à num.* 16. Pro obligatione,quam habent examinandi Concionatores, nec permittendi prædicare Idiotas *cap.*20.*num.*1.

De Confeſſoribus Regularibus, eorumque facultatibus, & obligationibus.

CAP. XIX.

1 REGVLARES, ſeu Religioſos Sacerdotes de ſuorum Prælatorum licentia, ſecularium confeſſiones audire poſſe, dummodò ad id, ſiue ex priuilegio,ſiue aliter,delegatam habuerint Iuriſdictionem, res eſt in confeſſo apud omnes, antiquioribus quibuſdam paucis exceptis, qui rem hanc licentiosè nimis tractarunt.

2 Quamuis olim tempore Bonifacij VIII. in Extrauag. quę incipit, *Super Cathedram*, dederit ipſe facultatem Regularibus, vt ſolummodò à ſuis Prælatis præſentati Epiſcopis ſecularium confeſſiones poſſent audire. Et tempore Benedicti XI. in alia ſua Extrauag. quæ incipit, *Inter cunctas de priuilegijs*, etiam ſine præſentatione,aut licentia Epiſcoporum conceſſerit poſſe Regulares audire ſecularium Confeſſiones. Et tempore Clementis V. in Concilio Viennenſi in Clemen. quæ incipit. *Dudum de ſepult.* reuocatum fuerit Decretum Benedicti, & renouatum illud aliud Bonifacij, iam tamen poſt tempora Concilij Tridentini, ad hoc quòd Religioſi poſſint confeſſiones ſecularium audire,requiritur præſentatio, & approbatio Epiſcoporum per hæc verba *ſeſſ.* 23. *cap.* 15. *Quamuis Presbyteri in ſua ordinatione à peccatis abſoluendi poteſtatem accipiant, decernit tamen Sancta Synodus nullum etiam Regularem poſſe confeſſiones ſecularium, etiam Sacerdotum audire, neque ad id idoneus reputari,niſi,aut Parochiale beneficiũ, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, aut*

alias

aliàs idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat, priuilegijs, & conſuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obſtantibus, &c. Nauarrus *cap. placuit. num.* 52. Quia verò poſtea aliquibus Religioſis conceſſum eſt Indultum audiendi Confeſſiones ſecularium abſque præuio examine Ordinarij, SS. D. N. Vrbanus in Bulla edita ann. 1628. quæ habetur *tom.* 4. *Bullar.* inter Conſtitutiones huius Pontificis *num.* 92. caſſauit, annullauit, & reuocauit omnia, & ſingula priuilegia quibuſcumque Religionibus, & Societatibus conceſſa. Vnde iam his temporibus nullum extat priuilegium aliquibus Religioſis conceſſum, quo poſſint ſecularium confeſſiones audire non pręmiſſo examine Ordinarij. Nec ſufficit approbatio à Parocho, etiã pro ſubditis illius Parochiæ. Quia Concilium requirit approbationem Epiſcopi. Bonacina *de Sacram. pœnit. diſp.* 5. *quæſt.* 7. *punct.* 4. *§.* 1. *num.* 12. Nec etiam requiritur conſenſus Parochi in cuius parochia Religioſus audire vult confeſſiones, ſi accepit facultatem audiendi confeſſiones independenter à Parochis. Bonacina *vt ſup. n.* 17. Barboſa *de Officio Parochi cap.* 19. *num.* 22. *&* 23.

3 Aliqui dicunt non obſtante prædicto Concilij Tridentini Decreto, quòd ſi Epiſcopi, (quod abſit) ex indeuotione, mala voluntate, odio, aut abſque aliqua legitima, iuſta, & rationabili cauſa Regularibus præſentatis coram ipſis, noluerint dare licentiam audiendi confeſſiones, poſſe nihilominus ſecularium confeſſiones audire. Tum quia quoad hoc non eſt reuocata per Concilium Clementina illa *Dudum de Sepulturis*, quæ hoc ſtatuit; tum quia non eſt credibile Concilij Decretum procedere in hoc caſu. Nauarrus *in Man. cap.* 27. *n.* 264. Miranda *in Man. to.* 1. *q.* 45. *ar.* 6.

4 Præſentatio Cõfeſſariorum Regularium facta in vno Epiſcopatu non ſufficit pro alijs Epiſcopatibus. Colligitur ex Concilio Tridentino illis verbis. *Niſi ab Epiſcopis approbationem obtineat*; verbum enim illud (*Epiſcopis*) in plurali poſitum, ſatis inſinuat, quòd non ſufficit vnius, aut alterius Epiſcopi approbatio, ſed eorum omnium, in quorum Diœceſibus Regulares audire volunt confeſſiones. Collector priuilegior. Mendicantium *in ſuo Compendio verb. abſolutio quoad ſeculares.* Suarez 4. *tomo ad* 3. *partem diſput.* 28. *ſect.* 7.

5 Affertur tamen priuilegiũ, quod Gregor. XIII. conceſſit Confeſſarijs, & Prędicatoribus Societatis Ieſu in Bulla *Ad perpetuam*, quòd ab aliquo Ordinario ſemel approbati, & à ſuis Superioribus ad huiuſmodi munera deputati, quandocunque, ſuum. ſiue in mari, ſiue in terra, iter faciẽdo, poſſint, nõ repugnãtibus tñ Curatis Parochialiũ Eccleſiarum, Verbum Dei prædicare, & quorumcumque

cumque Chriſti fidelium confeſſiones audire, dummodò id non faciant in oppidis, & locis, in quibus Ordinarij exiſtunt ſine eorum licentia deſuper obtenta. Suarez 4.*tom.in* 3.*par. diſp.*28.*ſectio*.7. Enrriquez *lib*.3. *de Sacram. pœnit. cap*.6. *num*.7. Verumtamen hoc priuilegium non ſolùm videtur derogatum à SS. D. N. Vrbano propter dicta ſupra *num*.2. ſed etiam, vt quidam volunt, reuocatum fuit iam pridem, & ante tempora Vrbani, viuæ vocis oraculo; vnde cautè in hoc procedendum. Laurentius de Peirinis *tomo* 1.*de ſubdito q*.1.*de Obedientia cap*.21.§.2.Adminus tamen videtur poſſe prædictos Confeſſarios Regulares audire vbique terrarum Confeſſiones ſubditorum illius Diœceſis, vbi ſunt approbati. Quia Curati poſſunt abſoluere ſuos ſubditos vbicumque repertos, ac per conſequens idem facere poterunt Religioſi approbati,qui ſunt quaſi Parochi,ex Clement. *dudum de ſepultur.* Sotus *in* 4.*diſp*.18.*q*.4.*ar*.3. Ledeſma *tomo* 1.*Summ.de pœnit. c*.12. *dub.vlt.*Hoc verò intelligo,dũmodò ſubditus extra territoriũ repertus non mutauerit domicilium. Peirinis *vt ſupra*. Affertur etiam ad præſens intentum priuilegium Sixti IV. conceſſum Minoribus, quod omitto, quia fuit viuæ vocis oraculum, quod his temporibus nihil valet. Caſarubius *in Compend. priuileg. verb. abſolut.quoad ſecular*. 1.*nu*.11. Vbi illud inter viuæ vocis oracula non authentica ſignata littera O. numerat.

6 Etiam Regulares graduati in S. Theologia, vel Lectores, &c. debent Epiſcopis præſentari, & ab ipſis examinari, & approbari, vt poſſint munus Confeſſariorum exercere.Ratio eſt,quia quamuis oppoſitum videretur inſinuari illis verbis Concilij, *Aut aliàs idoneus iudicetur*,tamen Pius V. in Bulla *Romani Pontificis prouidentia* ann.1571. determinauit ſupradictum Decretum obſeruari debere ab omnibus Regularibus,*etiãſi ſint Doctores, aut in Theologia de Superiorum ſuorum licentia graduati, vel promoti, vel à ſuis Magiſtris Generalibus, vel Prouincialibus pro ſecularium confeſſionibus expoſiti*. Suarez *tomo* 4. *in* 3.*par. diſp*.28.*ſect*.4. Quod Decretum reuocatum non eſt,aut reductum ad terminos Concilij Trident.vt teſtatur S.Congregat.Cardinal. de qua Quaranta *in Summ.Bullar.verb.Confeſſor.*

7 Approbatio hæc pro Confeſſarijs Regularibus requiſita non eſt perpetua,ſed ſemel approbati ab vno Epiſcopo,poſſunt à ſucceſſore iterum examinari,& approbari,ſeu reprobari; non tamen ab eodem. Ita Pius V. in extrauag. *Romani Pontificis prouidentia* ann.1571.ijs verbis. Volumus tamen eos,qui ſemel ab Epiſcopo in Ciuitate, & Diœceſibus ſuis, præuio examine approbati fuerint, ab eodem Epiſcopo iterum non examinari; à ſucceſſore au-

tem Epiſcopo pro maiori ſuæ conſcientiæ quiete examinari de nouo poterunt. Idem etiam habet declaratio Congreg. Cardinalium per hæc verba. Congregatio Concilij cenſuit Regulares ad audiendum ſecularium confeſſiones in Ciuitate, & Diœceſi ab Epiſcopo præuio examine approbatos iterum ab eodem examinandos non eſſe; cæterum poſſe iterum à ſucceſſore examinari iuxta conſtit. S. mem. Pij V. dat. Idibus Auguſti Pontific. ſui ann. 6. quæ à fel. rec. Greg. XIII. non eſt reuocata per reductionem priuilegiorum Regulariũ ad terminos Conc. Trid. Viualdus *in Candel. aur. 1. p. tit. de Confeſſ. n.* 28. Mirãda *in Man. to.* 1. *q.* 45. *art.* 7. Quando tamen Religioſus ſemel approbatus in vna Diœceſi ab illa receſſit, ſi iterum reuertatur, non tenetur nouam quęrere approbationem. Quia prima fuit, vt ſuppono, ſine temporis limitatione. Secus verò, quando eſt nouus Epiſcopus, & ille vult illum de nouo examinare. Propter dicta. Bonacina *vt ſup. num.* 16.

8 Approbatio Confeſſariorum Regularium poteſt ab Ordinarijs, iuſta, & rationabili cauſa ſubſiſtente, reſtringi, & limitari ad certum tempus, locum, atq. perſonas. Ratio eſt, quia ita determinatur in Clement. *Dudum de ſepulturis*, nec reuocatum fuit per Concil. Trident. Suarez *tomo* 4. *in* 3. *p. diſp.* 28. *ſect.* 7. *dub.* 6. Nauarr. *in Man. cap.* 4. *num.* 4. Si tamen id fiat ſine iuſta, & legitima cauſa, probabiliſsimum eſt talem reſtrictionem nihil valere. Henriq. *lib.* 3. *de Sacram. pœn. cap.* 6. *num.* 5. *&* 9. Miranda *in Man. tom.* 1. *qu.* 45. *art.* 10. referens hanc declarationem Cardinalium die 2. Iulij anno 1587. *Regulares, qui ad audiendas Cõfeſſiones idonei generaliter ab Ordinarijs, eorumque examinatoribus reperti, & approbati fuerint, generaliter quoque, & indiſtinctè abſque vlla limitatione temporis, certorumue locorum, aut generis perſonarum admittantur in propria Diœceſi. De cæteris verò, qui non adeo idonei reperiuntur ſi petierint ſe admitti, arbitrio Ordinariorum relinquitur, ipſos cum limitata facultate, prout eiſdem Ordinarijs magis expedire videbitur, probare, & admittere.* Vide Gauantum *in Man. Epiſcop. verb. Confeſſarius num.* 12. *& ſequent.*

9 Præterea Confeſſarij Regulares ſemel ab Ordinarijs liberè approbati non poſſunt ab ipſis ſuſpendi ab audiendis confeſsionibus, *niſi ex noua cauſa, eaque ad Confeſsiones ipſas pertinente, aut ob non ſeruatum Interdictum ab ipſis Ordinarijs poſitum*. Similiter, nec poſſunt ſimul omnes Confeſſarij vnius Conuentus priuari ab Ordinarijs facultate audiendi Confeſſiones. Ita enim determinatum eſt à Sac. Congregat. 20. Nouemb. 1615. cuius Decretum referunt Alphonſus Leo *in fin.* 2. *p. de Iubil. pag.* 114. Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *de priuileg. Minim. in Conſtit.* 2. *Sixti IV.* §. 11.
nu. 45.

*num.*45. Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Confeſſar. num.*23. & 24. Vnde ſi contra hoc Decretum, Confeſſarij Regulares ſuſpendantur ab audiendis confeſsionibus, puto quòd non tenentur obedire, cum excedãt in tali caſu Ordinarij limites auctoritatis quam habent. Peirinis *vt ſupra*. Quod maximè eſt verum, ſi cum ipſo, & alijs dicamus facultatem, quam habent Confeſſarij Regulares ad Confeſſiones audiendas, dari illis immediatè à Papa, & quòd Ordinarij ſolùm dent approbationem perſonæ, declarando illam eſſe idoneam ad hoc miniſterium. Rodriguez *tomo* 1. *quaſt.* 58. *artic.* 1.

10 Approbatio Confeſſariorum Regularium non expirat per mortem concedentis. Ratio eſt tum quia iſta approbatio conceditur nomine Dignitatis, quæ nunquam perit, tùm quia id videtur ſupponi à S. Congreg. in Decreto adducto ſupra *nu.*7. dum dicitur *poſſe iterum à ſucceſſore examinari*, non dicitur *debere*, Vnde ſi ſucceſſor non reuocat, ſemper durat approbatio. Nauarrus *in cap. placuit de pœnit. d.*6. *num.*161. Suarez *lib.* 8. *de leg. cap.* 32. *num.*9. & *tom.*4. *in* 3. *par. diſp.*26. *ſect.*3. *num.*9. Deinde approbatio hæc non requirit ad ſui validitatem, quòd detur in ſcriptis. Cum Concilium non requirat hoc, nec ſit neceſſarium ad rationem priuilegij. Bonacina *vt ſupra num.*32.

11 Confeſſarij regulares Minores de obſeruãtia, Carmelitæ, &, qui cum ipſis cõmunicant in priuilegijs exiſtentes in Diœceſibus vbi ſunt approbati, poſſunt omnium ſecularium quarumcumque Diœceſum Confeſſiones audire. Ita conceſſit Nicolaus Quintus Minoribus, & poſtea Sixtus IV. Maximè Vrbanus IV. Carmelitis conceſsit, vt delicentia Prælatorum Eccleſiæ poſſint audire Confeſſiones omnium Chriſti fidelium cauſa deuotionis ad ipſos recurrentium, niſi talia commiſiſſent, propter quę eſſet Sedes Apoſtolica meritò conſulenda. Cui conceſſioni *non reperitur ſimilis in priuilegijs* Mendicantium, vt inquit Caſarub. *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. abſolutio quoad ſeculares primo num.*19. Miranda *in Man. tom.*1. *q.*45. *art.*14. Vide etiam Suarez 4. *to. de Relig. tract.*10. *lib.*9. *cap.*2. *à nu.* 8. Audire tamen Confeſſiones aliorum Regularium, ſiue ſuæ, ſiue alienæ Religionis non poſſunt ex vi prædictarum conceſſionum, niſi fortè ipſi Religioſi, qui volunt audiri in Confeſſione licentiam habeant ſuorum Pręlatorum. Ratio eſt quia Confeſſores Religioſorum ſolùm ſunt, vel Prælati ipſorum, vel ab ipſis delegati, vnde non intelliguntur comprehenſi in illa generali conceſſione. Præſertim, quia non eſt credendum Pontifices conceſſiſſe hoc priuilegium vni Religioni cum præiudicio Prælatorum alterius. Siluester *verb. Confeſſor.* 2. *nu.*6. Ar-

milla *verb. abſolutio numero* 23.

12 Regulares approbati ab Epiſcopis ad audiendas Confeſſiones ſecularium, ſi cõtra voluntatem ſuorum Superiorum audiant Confeſſiones, peccant; propter Votũ Obedientiæ, quod ſic faciendo, tranſgrediuntur. Nauarrus *in cap.* 1. *de Pœnit. diſ.* 6. *num.* 73. Validè tamen abſoluunt. Cum reuera habeant poteſtatem Ordinis, & Iuriſdictionis, vt ſupponitur. Si verò in Religione ſit receptum Breue Iulij III. conceſſum Generali Prædicatorum, (quo vti poſſunt Religiones habentes communicationem priuilegiorum cum illis,) videtur nec validè abſoluere. Eò quòd in prædicto Breui Pontifex *reuocauit licentias, & immunitates conceſſas Religioſis eiuſdem Ordinis, quas Magiſter ipſe Ordinis reuocandas dijudicauerit, vndecunque emanatas*. Miranda *in Man. tom.* 1. *q.* 45. *art.* 12. Adminus tamen prædicti Regulares approbati ab Ordinarijs ad audiendas Confeſſiones ſecularium poſſunt à ſuis Superioribus rationabili de cauſa reprobari, ſuſpendi, coarctari, &c. Nam quæcunque authoritas huiuſmodi Confeſſarijs Regularibus conceſſa, ſemper intelligenda eſt quoad vſum, & exercitium pendere à voluntate Prælatorum, ratione Voti Obedientiæ. Sotus *in* 4. *d.* 18. *q.* 4. *ar.* 3. Graffis *to.* 1. *conſil. lib.* 5. *de pœnit. & remiſſ. conſil.* 4. *num.* 18. Vide dicenda infra *num.* 41.

13 Similiter prædicti Cõfeſſarij ſi excommunicati, ſuſpenſi, &c. publici ſint, per ſententiam, (vel per notorietatem facti in caſu publicæ percuſſionis Clerici) nec licitè, nec validè abſoluunt, vt omnes admittũt, propter Extrauag. Martin. 5. *Ad euitanda.* Secus verò quando tales cenſuræ ſunt occultæ, tunc enim licet peccent ſic faciendo, cum per illas hoc prohibeatur, validè tamen abſoluunt. Eò quòd pia mater Eccleſia tunc tribuit Iuriſdictionem, ſupplendo defectum illius propter exiſtimationem communem. Iuxta *l. Barbarius ff. de Officio Prætoris*. Nauarrus *in Man. cap.* 9. *num.* 7. Cornexo 2. *tom. in* 3. *p. tract.* 5. *de excommunic. diſputat.* 10. *dub. vltimo*.

14 Prædicti Confeſſarij in primis abſoluere poſſunt ab omnibus caſibus, qui Summo Pontifici, Epiſcopis, aut alijs Superioribus reſeruati non fuerint. Quia vt habetur ex Regula Iuris *in cap. nuper de ſent. excommunic. & cap. etſi Clerici de iudic.* quæ ſpecialiter non reſeruantur iure conceſſa cenſentur. Miranda *in Man. tom.* 1. *quæſt.* 46. *art.* 2. Deinde etiam poſſunt abſoluere ab omni excommunicatione minori. Cum minus hoc ſit, quàm abſoluere à mortalibus, quod poſſunt facere. Nauarrus *in Manu. cap.* 27. *num.* 26. Similiter abſoluere poſſunt ab omni excommunicatione etiam maiori non reſeruata. Quia eo ipſo quòd non

reſer-

Digitized by Google

reſeruatur videtur remitti iuriſdictionem habentibus. Cornexo 2. *tomo in* 3.*p. tract.*5. *de excomm. diſp.*11. *dub.*1. loquens de cenſura iuris nemini reſeruata, *& dub.* 3. loquens etiam de cenſura hominis nulli reſeruata. Vbi etiam affert aliquas exceptiones. Nunquam tamen poſſunt diſpenſare in irregularitate aliqua, ſecluſo ſpeciali priuilegio (quod non video alicui Religioni conceſſum reſpectu ſecularium). Quia irregularitas omnis de iure communi ſolùm tollitur Papæ diſpenſatione, exceptis illis, quæ Epiſcopis, & Prælatis Regularium, quoad ſibi ſubditos cõceduntur. Silueſter *verb. diſpenſatio q.*9.10.*&* 11. Suarez 5.*tomo de cenſuris diſp.*41.*de irregular. ſect.* 2. Vnde nec poſſunt prædicti Confeſſarij diſpenſare in irregularitatibus propter priuilegium Pauli III. Societati Ieſu conceſſum, vt ſcilicet poſſint abſoluere *à pœnis Eccleſiaſticis*. Licet enim aliquæ irregularitates ſint pænæ Eccleſiaſticæ, vt ſunt illæ, quæ incurruntur celebrando cum cenſuris, tamen ſecundùm ſtylum curiæ (qui facit legem) ſub Generali clauſula abſoluendi à pœnis non venit irregularitas, ſicut nec depoſitio, aut degradatio. Suarez 4.*tom. de Relig. tract.*10. *lib.*9. *cap.*2.*num.*43. An verò virtute Bullæ Cruciatæ in aliqua irregularitate diſpenſare poſſint Confeſſarij, dicemus infra *num.*18. & 19.

15 A caſibus etiam, ſeu cenſuris Papalibus, ſeu Papæ, aut Sedi Apoſtolicæ reſeruatis poterant olim abſoluere aliqui Confeſſarij Regulares certis anni diebus, & ſolemnitatibus, propter priuilegia Leon. X. & Pauli III. conceſſa Minimis S. Franciſci de Paula, quæ refert Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Conſtit* 8. *Leon. X. & to.*2.*in Conſtit.*2.*Pauli III.* & Confettius *in Summ. Priuil. Maris Magni tit.*17. *cap.* 6. & præſertim ex priuilegio eiuſdem Pauli III. Ieſuitis conceſſo, quod refert Caſarubius *in fine Compendij pag. mihi* 545. quo vti poſſunt omnes, qui habent communicationem priuilegiorum cum illis. Modò tamen poſt tempora Clement. VIII. extat Decretum S. Congregationis eiuſdem Clem. mandato editũ ann. 1601. quo ſub grauiſſimis pęnis prohibetur omnibus Cõfeſſarijs tã ſecularibus, quàm Regularibus per vniuerſam Italiam extra Vrbem degentibus, ne quis ſub prætextu priuilegiorum, Indultorum, aut facultatum, &c. poſſint abſoluere ab vllo ex caſibus clarè, vel dubiè in bulla die Cęnæ Domini legi ſolita contentis, vel aliàs quomodocumque Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, aut in futurum per Sanctitatem ſuam, eiuſq; Succeſſores pro tempore in eadem Bulla, vel aliter reſeruandis, nec etiam à caſibus, quos Ordinarij locorum hactenus reſeruarunt, vel in poſterum ſibi reſeruabunt, nullo caſu etiam neceſſitatis, vel impedimenti, niſi in mortis articulo, ſeu cum noua, vel ſpeciali ſanctita-

tis ſuæ,aut ſuorum Succeſſorum,vel Ordinariorum,quo ad caſus abipſis tantùm reſeruatos reſpectiuè,impetrata in ſcriptis licentia . Quod Decretum poſtea moderatum fuit à Sacra Congregatione eiuſdem Clementis Octaui ſpeciali mandato ann.1602. *Videlicet,ſub eiuſdem prohibitione illos tantùm in poſterùm comprehendi caſus , qui in Bulla die Cœnæ Domini legi conſueta continentur . Præterea violationis immunitatis Eccleſiarum in terminis Conſtitutionis fel.record.Gregor.XIV. quæ incipit,Cum aliàs nonnulli.Violationis clauſuræ Monialium ad malum finem . Prouocantium , & pugnantium in duello iuxta Decretum S. Concilij Tridentini, & Conſtitutionem fel.record Gregor.Papæ XIII. incipientem, Ad tollendam. Iniicientium violentas manus in Clericos iuxta can.Si quis ſuadente,& cap.17.q.4.ac Iuris diſpoſitionem.Simoniæ realis,ſcienter contractæ, atque etiam confidentiæ beneficialis . Item omnes caſus,quos Ordinarij locorum ſibi reſeruarunt , vel in poſterum reſeruabunt . In quibus omnibus iam enumeratis caſibus dumtaxat , & ſublata etiam pœna inhabilitatis audiendi confeſſiones,eadem S.Congregatio vult, & mandat dictum Decretum in ſua firmitate, & priſtino robore permanere .* Quaranta *in Summa Bullar.verb. caſ. reſeruat.*Miranda *tomo 1.Man.q.46.art.2.4.& 5.* Quia verò tempore Paul.V. dubitatum fuit an per prædicta Decreta prohiberentur Regulares abſoluere à cenſuris Sedi Apoſtolicæ , & Epiſcopis reſeruatis,eſto à caſibus abſoluere non poſſent : ideo S.Congreg. de mandato eiuſdem Paul.V.declarauit ann.1617. die 7. Ianuarij, comprehendi etiam abſolutiones à prædictis cenſuris . Laurent. de Peirinis *tom.1.priuileg.Minim.in Conſtit.1.Iulij 2.§.32. nu.63.* Eraſmus Chokier *in tract.de Iuriſd. Ord.in exempt.p.4.qu.56.*Barboſa *de Offic.Parochi c.19.n.vlt.*

16 Ex quo infertur primò ab alijs caſibus, ſeu cenſuris Papalibus,ſeu Sedi Apoſtolicæ reſeruatis præter annumeratos in prædicta declaratione S. Congregationis , poſſe Confeſſores omnes, qui prędicto priuilegio Paul.III.vtuntur(vel alijs,ſi forſan habuerint,) abſoluere ſuos pœnitentes,ſiue extra, ſiue intra Italiam,ſiue in Vrbe, ſiue extra Vrbem, cum exceptio Regulæ firmet illam in contrarium . Sequitur ſecundò , extra Italiam in Hiſpania , Gallia , vel Germania poſſe eoſdem Confeſſarios abſoluere ab omnibus caſibus Papalibus , à quibus aliàs abſoluere poterant ante iſtud Decretum . Cum prohibitio Decreti prædicti ſolùm ſe extendat *per Vniuerſam Italiam* . Quod etiam expreſsè habetur ex nouiſſima declaratione S.Congregationis Epiſcoporum , & Regularium edita ann. 1628. Nouembris die 17. & approbata à Sanctiſs.D. N. Vrbano VIII. Ibi enim ſic dicitur . *Ab alijs verò*

caſi-

Digitized by Google

caſibus (ſcilicet præter caſus Bullæ cœnæ, & reſeruatos Ordinarijs) *& cenſuris Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, ſiquidem Regulares habeant à Sede Apoſtolica abſoluendi facultatem, illam extra Italiam minimè ſublatam fuiſſe ijſdem S. Congregationis Decretis hac de re editis iuſſu San.mem.Clem.VIII.* Sequitur tertiò, nec intra, nec extra Italiam poſſe Confeſſarios Regulares abſoluere à caſibus in Bulla die Cœnæ Domini legi ſolita contentis, virtute ſuorum priuilegiorum. Non ſolùm propter annuam ipſius Bullæ publicationem, in qua reuocantur quæcumque priuilegia. Sed etiam quia ita expreſsè declaratum eſt à prædicta S. Congregatione Epiſcoporum, & Regularium verbis inferiùs adducendis. Sequitur quartò Confeſſarios Regulares Romæ degentes non comprehendi Decretis adductis S.Congregat.ſub Clem.VIII.expreſsè enim ibi eſt ſermo cum Confeſſarijs Regularibus *per Vniuerſam Italiam extra Vrbem degentibus*. Naldus *in Summ. verb. Bulla Cœnæ num.62.* & Peirinis *tom.1.priuileg.Minim.in Conſt. 1. Iulij 11.§.32.num.62.* Comprehenduntur tamen in Decreto Sac. Congregat.ſub Sanctiſs. D. N. Vrbano adducendo *num.ſequenti*, tam Romę,quàm vbilibet exiſtentes, quantùm ad ea,quæ in prædicto Decreto continentur. Barboſa *vt ſupra*.

17 Similiter licet à caſibus Epiſcopalibus, ſeu Epiſcopis reſeruatis,(de quibus Nauarrus *in Man.cap.27.nu.256. 258. & 259.*) poſſent olim aliqui Regulares Cōfeſſarij abſoluere ex priuilegijs maximè Sixti IV.& Vrbani IV.pro Carmelitis,his tamen temporibus nullatenus ab illis abſoluere poſſunt virtute ſuorum priuilegiorum. Primò propter reſponſionem S.Congregationis Concil.Trident.ad S.Cardinalem Borromæum ann.1577.Cum enim S. hic Cardinalis à S. Congregatione quæſiuiſſet, an Regulares ex priuilegio à Sede Apoſtolica impetrato, præſertim autem ex eo quod nominant Mare magnum, poſſint in caſibus, quos ſibi Epiſcopus reſeruauerit, abſoluere confitentes. Hac de re, vbi Congregatio accuratè egiſſet, deinde ad SS. retuliſſet, Sanctitas ſua, etiam de ſententia Congregationis cenſuit, *ex facultatibus per hoc Mare magnum, aliave priuilegia Regularibus conceſſa, factam eis non eſſe poteſtatem abſoluendi à caſibus ſibi ab Epiſcopo reſeruatis*. Confettius *in Summa mater. ex priuileg. Mendicant.* Secundò ex Decreto Clem.VIII. & S. Congregat.adducto ſupra *num.15.* Quaranta *in Summa Bullar.verb.caſ.reſeru.* Miranda *tomo 1. Man.q.46. art. 2.* Tertiò & principaliter ex Declaratione S.Congregat.Epiſcoporum,& Regularium ſub Sanctiſs.D.N. Vrbano VIII. ſupra relata *num. præcedenti*, qua declarauit ipſa Sac. Congregatio, *per confirmationes priuilegiorum, quas Regulares*

Digitized by Google

à Sede Apoſtolica poſt Sac.Conc. Tridentinum obtinuerunt, nequaquam reuixiſſe priuilegia priùs ab eodem Concilio, ac deinde etiam ipſius Congregationis Decretis ſublata, atque extincta, ſi quæ habebant, abſoluendi à caſibus Ordinario loci reſeruatis. Quemadmodum nec indulta abſoluendi à caſibus contentis in Bulla, quæ in die Cœna Domini legi conſueuit, vt potè ſublata per annuam ipſius Bullæ publicationem, vires, aut robur acquiſiuiſſe ex ſubſequentibus priuilegiorum confirmationibus. Ac proinde Regulares cuiuſuis Ordinis, Congregationis, Societatis, & Inſtituti etiam neceſſariò exprimendi, nec intra, nec extra Italiam, in vim Priuilegiorum, aut confirmationum eiuſmodi, quas vel hactenus obtinuerunt, vel deinceps fortè obtinebunt, poſſe quemquam abſoluere ab eiſdem caſibus in Bulla Cœna, aut Ordinario loci reſeruatis: ac ſi ſecus egerint, abſolutiones nullas, atque irritas fuiſſe, ac fore. Barboſa *de Offic. Parochi cap. 19. num. vlt. §. illud Regularibus.* Poſt mortem tamen Epiſcopi, qui caſus ſibi reſeruauit, poteſt quilibet Confeſſarius ab illis abſoluere. Quia tunc deſinunt eſſe reſeruati. Sa *in Summa verb. abſolut. num.* 10. Quaranta *in Summa Bull. verb. confeſſor. in addition. & verb. caſ. reſeruat. in fine*, vbi hoc limitat ſolùm pro caſibus, quos Epiſcopi ſibi reſeruarunt, non verò pro illis, qui de iure ſunt reſeruati prædictis Epiſcopis.

18 In locis autem vbi publicatur Bulla Cruciatæ poſſunt Confeſſarij virtute ipſius abſoluere pęnitentes iuxta tenorem ipſius Bullæ ab omnibus caſibus, & cenſuris ibidem contentis. Cum priuilegium illud non ſit pro Confeſſarijs, ſed pro pęnitentibus, vt poſſint ſibi eligere Confeſſorem, qui illos à caſibus in prædicta Bulla numeratis abſoluant. Tenent aliqui etiam ab irregularitatibus ex delicto occulto prouenientibus, v. g. illis, quæ incurruntur ob celebrationem, vel ſuſceptionem Sacri Ordinis cum excommunicatione poſſe abſolui pænitentes virtute prædictæ Bullæ. Eò quòd in ipſa detur facultas abſoluendi *à quibuſcumque pœnis, & cenſuris*: irregularitates autem prædictæ ſunt pęnæ. Sotus *in 4. d. 22. q. 3. art.* 1. Medina *in Summ. 1. p. c. 11. §. 9.* Quia tamen in alijs Bullis eiuſdem Cruciatæ, qualis eſt illa an. 1628. à Paul. V. conceſſa, & à Sanctiſs. D.N. Vrbano publicata non eſt talis particula *à pœnis*, ideo nullatenus admitti poteſt ſententia relata. Licet videam viros doctos prædictam irregularitatem, quæ ſcilicet habet ſolùm rationem pęnæ impoſitæ propter delictum numerare inter cenſuras. Cornexo *tract. 5. de cenſuris diſp. 1. dub. 2.* cum alijs, quod non approbo.

19 In Iubilæis, ſeu Bullis, etiam Cruciatæ, nomine *Confeſſoris approbati ab Ordinario*, reſpectu ſecularium intelligendus eſt ille,

qui

Digitized by Google

qui approbatus eſt ab Ordinario loci, ſeu Diœceſis, vbi adminiſtranda eſt Confeſſio: ſic enim reſponſum eſt à Sac. Congregatione Archiepiſcopo Valentino: *Approbatum ab alio quàm à Valentino Archiepiſcopo in Diœceſi Valentina non cenſeri approbatum ab Ordinario*. Proſper Auguſtin. *in addit. ad Quarantam in ſumm. Bullar. verb. Confeſſor.* Bonacin. *de Sacramen. Pœnit. diſp. 5. quæſt. 7. punct. 4. §. 1. num.* 21. Quamuis multos referat pro contraria opinione, forſan, quia non viderunt prædictam declarationem Sac. Congreg. Reſpectu verò Regularium intelligi poteſt ille, qui eſt approbatus à ſuo Superiori Regulari. Hoc fundatur in benigna interpretatione vocis *Ordinarius*. Vincentius Filiuccius *tom. 1. tract. 8. cap* 10. Bene addens, quòd ſi in prædictis Iubilæis addatur *Ordinario loci*, vel *locorum*, tunc non poſſit interpretari nomine Ordinarij Prælatus Regularis. Confeſſarium autem approbatum ab Ordinario pro viris tantùm, & non pro fœminis, poſſe eligi à fœmina illius Diœceſis, habente priuilegium virtute Iubilæi, vel Bullæ, ad eligendum Confeſſorem ab Ordinario approbatum, apud aliquos probabile eſt. Cum verè talis Confeſſarius ſit approbatus ab Ordinario, & fauores ſint ampliandi. Henriquez *lib. 6. de Pœnit. cap. 6. num. 8. & lib. 7. cap.* 12. Bonacin. *vt ſupr. num* 22. In prædictis etiam Iubilæis, aut Bullis, nunquam venit conceſſa diſpenſatio in irregularitate, niſi exprimatur. Quia hic eſt ſtylus Curiæ, vt numquam intelligatur conceſſa facultas diſpenſandi in irregularitate, niſi illius fiat expreſſa mentio. Vide dicta ſupra *num.* 14. Nauarr. *cap. 27. nu.* 250. Bonacin. *de Irregul. diſp. 7. quæſt. 5. punct. 2. num. 7.*

20 Confeſſarij Regulares, qui virtute priuilegiorum volunt abſoluere Confratres Confraternitatum ſuorum Ordinum, debent eſſe approbati à ſuis Superioribus, & Ordinarijs, nec poſſunt illos abſoluere à caſibus contentis in litteris, quæ die Cœnæ Domini legi conſueuerunt, necnon violationis immunitatis, & libertatis Eccleſiaſticæ, & clauſuræ Monaſteriorum Monialium, ſi videlicet ſine neceſſaria, & vrgenti cauſa, ac ſine Superiorum licentia, vel etiam ſi cauſa, & licentia conceſſa abutentes, prædicta Monaſteria ingreſſi fuerint; necnon violentæ manus iniectionis in Clericum; & ſingularis certaminis, ſeu duelli, ac ab alijs etiam caſibus, tàm à Nobis, quàm à noſtro in Vrbe Vicario, & locorum Ordinarijs reſpectiuè reſeruatis, & pro tempore reſeruandis, & etiam à quauis excommunicatione ab homine lata abſoluere, nec ſuper irregularitatibus, tàm ex aliquo defectu prouenientibus, quàm occaſione delicti contractis, cum aliquo diſpenſare, prætextu dictorum priuilegiorum. Ita Clemens Octa-

uus

uus in Bulla *Quaecunque à Sede.*anno 1604.edita *in* 3.*tom.Bullar. num.*115.Vnde priuilegium Clement.VII. Confratribus Carmelitarum conceſſum, quod habetur *tom.* 1. *Bullar. inter Bullas huius Pontificis, num.* 31. magna ex parte reuocatum iam eſt à Clemente Octauo.

21 Confeſſarij audientes ſæcularium confeſſiones tenentur illos abſoluere, etiam à reſeruatis,ſi ad id habeant facultatem, niſi fortè propter iuſtam,aut legitimam cauſam, eos ad ſuos Superiores remittere ſit conuenientius. Ratio eſt, quia licet vnuſquiſque poſſit renunciare proprio priuilegio,non tamen in caſu, quo id vergit in damnum,& præiudicium alterius, prout contingit in propoſito.Henriquez *lib.7.de Indulg.cap.*28.*num.*2.Nauar. *in Manual.pral.*9.*num.*12.

22 Aliqui tenent poſſe Confeſſores Regulares diſpenſare cum ſecularibus ſibi confitentibus in votis reſeruatis Epiſcopis. Primò,ex priuilegio Eugen.IV.conceſſo Monachis S. Benedicti. Secundò,ex alio eiuſdem Eugen.IV. conceſſo Monachis S. Benedicti Valliſoletani.Tertiò, ex Innocentio VIII. in ſimili priuilegio Minoribus conceſſo(exceptis votis peregrinationis vltra duas dietas.)Ac tandem ex Martino V.Rodriguez *tom.*1. *q.*63. *art.*3. Miranda *in Man.tom.*1.*quaeſt.*48.*art.*3. qui hoc limitat *art.*4. ad vota ſolùm iure communi Epiſcopis reſeruata. Verumtamen non video ſolidum fundamentum in priuilegijs adductis ad hoc quòd Confeſſores Regulares vtantur prædicta facultate diſpenſandi cum ſecularibus in votis. In primis enim priuilegium illud Eugen.IV. conceſſum Benedictinis obſeruantiæ Italiæ obſcurè ſatis loquitur ad intentum, vt proindè Rodriguez vt ſuprà dicat nihil valere ad illud, licet oppoſitum teneat Miranda *etiam vt ſuprà*. Deindè priuilegium aliud eiuſdem Eugen. IV. conceſſum Benedictinis Valliſoletanis, prærerquàm quòd mihi non conſtat, an per Bullam, an verò viuæ vocis oraculo conceſſum ſit, habet quamdam limitationem, ſcilicet, quòd Confeſſarij poſſint vti prædicta conceſſione ſolùm in ſuis Eccleſijs, & non alibi, vt aduerterunt Rodriguez *vt ſuprà*, & Caſarubius *in Compend. priuileg.Mendic.verb. abſolutio quoad ſecular.*2. *nu.*16. Habet quoque aliam limitationem, ſcilicet pro tribus, aut quattuor Confeſſarijs ſolùm, vt videre eſt in eodem Caſarubio. Præterea conceſſio illa Innoc. VIII. fuit ſolùm viuæ vocis oraculum, & non authenticum, vt refert idem Caſarubius, *vt ſupra nu.* 12. De priuilegio illo Martini V. non mihi conſtare potuit, an per Bullam, an verò viuæ vocis oraculo conceſſum ſit, & ità conſulerem ab hac facultate abſtinendum, prout in ſimili conſuluit circà aliam

con-

Digitized by Google

conceſſionem Corduba *in annotat. ad Compend. priuil. Mendic. verb.diſpenſatio §.17.*

23 Poſſunt tamen Confeſſores Regulares habentes communicationem priuilegiorũ cum Benedictinis, & Ieſuitis commutare prædicta vota. Primò, ex priuilegio illo Eugenij IV. conceſſo Benedictinis Obſeruantiæ Italiæ, quod refert idem Caſarubius *vt ſupr.nu.*19. Secundò, ex Paulo III. qui Patribus Ieſuitis Confeſſarijs facultatem conceſſit commutandi vota venientium ad ſe in alią pietatis opera, (*Vltramarinis, Viſitationis liminum Apoſtolorum Petri, & Pauli de Vrbe, ac S.Iacobi in Compoſtella, necnon Religionis, & Caſtitatis votis dumtaxat exceptis.*) Extat hæc Bulla apud Caſarubium *in Compend. priuil. Mendicant.* Gregor. XIII. extendit etiam hoc priuilegium ad vota iurata, dummodò commutatio in alterius præiudicium non fiat. Omitto ad hoc intentum priuilegia aliquot, quæ adduci ſolent, quia ſunt viuæ vocis oracula, quæ his temporibus nihil valent, propter ſæpiùs dicta.

24 Vota tamen Papæ reſeruata, qualia ſunt regulariter votum Religionis, Caſtitatis, Peregrinationis ad Romam, Hieroſolymam, vel Compoſtellam, ex Extrauagant. *Etſi Dominici* 2. *de Pœnit.& remiſs.* quando perfecta ſunt, & abſoluta, nec diſpenſari, nec commutari poſſunt à Confeſſarijs. Cum nullum circa hoc extet, quod ſciuerim, priuilegium. Dixi, quando perfecta ſunt, quia quando deficiunt à perfectione voti, vel quia animus vouentis ſolùm fuit ſe obligare ad culpam venialem, aut ſolùm ad pœnam, vel quia ex parte materiæ imperfecta ſunt, vt ſi ſit votum Religionis non approbatæ, vel partis voti Caſtitatis, ſcilicet Caſtitatis coniugalis, tunc etſi diſpenſari non poſſint à Regularibus, propter dicta *num.* 22. videtur tamen poſſe commutari ab Epiſcopis, ac perconſequens à Confeſſarijs Regularibus, qui habuerint communicationem priuilegiorum cum Benedictinis, & Ieſuitis, iuxtà dicta etiam *num.*23. Peirinis *tom.*1. *de Subdito quæſt.*1. *de Obedientia cap.*21. *poſt* 4.*concl.* referens etiam Sanchez. Dixi etiam, quando ſunt abſoluta, quia quando tantùm ſunt conditionata, & pœnalia, poſſunt commutari, ſecundùm aliquos. Eò quòd talia vota, cùm non ſint ſimpliciter voluntaria, quia non emiſſa ex deuotione ad ipſa, non præſumuntur reſeruata à Pontificibus. Cordub.*in Summ.q.*52. Aragon.2.2. *quæſt.*88.*art.*12.

25 Poſſunt (ſecundùm plures) Confeſſores aliqui Regulares cum coniugibus inceſtuoſis poſt contractũ Matrimoniũ ad petitionem debiti diſpenſare ex priuilegio Martini V. conceſſo Benedictinis, & con-

Digitized by Google

& confirmato à Iulio II. & ex viuæ vocis oraculo Pij V. qui Minoribus conceſſit, *quòd fratres Confeſſarij, ſi ſint viri docti, & iuxtà formam Concil. Tridentini approbati, ex commiſſione Prouincialis diſpenſare poſsint in foro conſcientiæ tantùm ad petendum debitum cum his, qui conſanguineum, vel conſanguineam ſui coniugis poſt Matrimonium carnaliter cognouerunt.* Rodriguez *to.1. quæſt.63.art.1.* Miranda *tom.1.quæſt.47.art.1.* Eſt verò aduertendum, quòd cum omnia viuæ vocis oracula abrogata ſint hoc tempore à Sanctiſs. D.N. Vrbano, vt diximus *cap.3. nu.21.* nihil iam valet prædictum viuæ vocis oraculum Pij V. Vnde ex vi illius non habent Confeſſores Regulares tale priuilegium diſpenſandi cum coniugatis inceſtuoſis, habebunt tamen illud ex Martino V. & Iulio II. adductis Benedictini, & qui cum illis habent communicationem priuilegiorum, niſi fortè tales conceſſiones ſint etiam viuæ vocis oracula, quod mihi non conſtat. Securius tamen eſt huiuſmodi conceſſionibus non vti, vt conſuluit Corduba *in annotat. ad Collect. Priuileg. Mendicant. circa quandam ſimilem conceſſionem Innoc. VIII. verb. diſpenſatio. §. 17.*

26 Similitèr quamuis multi velint poſſe aliquos Confeſſores Regulares diſpenſare cum illis, qui voto facto de caſtitate, contraxerunt, ad petitionem debiti, propter viuæ vocis oraculum eiuſdem Pij V. (Rodriguez *to.1.quæſt.63.art.2.* Miranda *in Man. tom.1.quæſt.47.art.2.*) Quia tamen huiuſmodi viuæ vocis oracula his temporibus abrogata ſunt, non poſſunt Confeſſarij vti prædicta conceſſione.

27 Confeſſores Regulares Ordinis Prædicatorum, & Minorum, & qui cum ipſis communicant in priuilegijs, videtur poſſe ſemel in vita abſoluere plenariè Religioſos ſui Ordinis ex priuilegio Sixti IV. quod refert Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. abſolutio extraordinaria quoad fratres nu. 6.* Sed adiunxit Pontifex hoc priuilegium eſſe intelligendum *in forma Confeſſionalis per ipſum edita*, quod Caſarubius ibidem intelligit de Confeſſionali ab ipſo Pontfice facto in quadam Bulla, quæ incipit, *Etſi Dominici gregis*, quam etiam refert *in verb. excommunicatio §. alterum ſciendum*, vbi excipiuntur plures caſus à quibus vult Pontifex non poſſe abſolui Religioſos. Deinde id poſſunt facere in certis anni feſtiuitatibus ex alijs conceſſionibus Leonis X. factis Monialibus S. Claræ. Lege eundem Caſarubium *in Compend. verb. abſolutio extraordinar. quoad fratr. §. 8. & 9.* Aduerte tamen vſum iſtorum priuilegiorum debere eſſe dependentem à voluntate Superiorum, & non alias, iuxtà dicenda infra *num. 29.* ex Clem. VIII. Vrban. VIII. & alijs. Omitto alias conceſſiones Sixti

ti

Digitized by Google

ti IV. Eugenij IV. & Leonis X. quas refert idem auctor, *ibidem* *§. 3. 5. & 7.* quia ſunt viuæ vocis oracula, quæ his temporibus nihil valent. Alia etiam priuilegia refert Miranda *in Manual. tom. 2. q. 33. art. vlt.* quæ etiam non refero, quia mihi non conſtat an ſint viuæ vocis oracula, aut quæ conditiones in illis adiungantur. Vide Compendium Priuilegiorum Ordinis Diui Hieronymi, & Societatis Ieſu *tit. diſpenſatio*.

28 In articulo etiam mortis poſſunt prædicti Confeſſores Regulares plenariè abſoluere Religioſos ex priuilegio Sixti IV. iam adducto, quod refert idem Caſarubius *ibidem §. 6.* Affertur etiam priuilegium Benedicti XIII. conceſſum Benedictinis, ſed illud omitto, quia fuit viuæ vocis oraculum (Caſarubius, *vt ſupra §. 11.*) Alia etiam referuntur Innocentij VIII. & Nicolai V. Miranda *in Man. tom. 2. q. 33. art. 7.* Illa tamen prætermitto, quia ſcire non potui an ſint, vel non viuæ vocis oracula. Specialiter tamen pro Carmelitis extat conceſſio Eugenij IV. in Bulla *Romani Pontificis*, quæ habetur in fine Conſtitutionum, in qua ſingulis fratribus dicti Ordinis, qui Regulam Carmelitarum ab ipſo moderatam obſeruauerint, omnium peccatorum ſuorum plenam remiſſionem per Superiores Religionis, vel alium quemcunque idoneum Sacerdotem Ordinis concedit, cum certis tamen conditionibus ibidem aſſignatis. Peccata autem virtute prædictorum priuilegiorum in mortis articulo ſemel confeſſa, & abſoluta etiam ſi ſint reſeruata, non tenetur ea iterum infirmus confiteri, ſi non moriatur. In quo differt hic modus abſolutionis in articulo mortis per iſta priuilegia ab ea, qui fieret à quocunque Sacerdote, ſeu alio Confeſſore non habente illa. Sot. *in 4. diſt. 18. quæſt. 4. art. 4.* Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 19. nu. 15.* Circa modum, & formam prædictæ abſolutionis præſtandæ, vide Mirandam *in Man. tom. 2. quæſt. 33. art. 8.* Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 19. nu. 8.* An verò Indulgentia Plenaria, quæ in articulo mortis per hanc formam abſolutionis Religioſis concedi ſolet, reuocata ſit à Paulo V. conſtat ex dictis *cap. 3. num. 19.* Circa vſum etiam horum priuilegiorum, vide dicta *numero præcedenti*.

29 Non poſſunt Religioſi, cuiuſcumque Ordinis ſint, eligere ſibi Confeſſorem aliquem præter illum, vel illos, qui à ſuis Prælatis eorum Confeſſionibus audiendis deſtinati ſunt, aut abſolui à caſibus prædictis Superioribus reſeruatis, virtute Bullæ Cruciatæ, aut quorumcumque aliorum indultorum, aut priuilegiorum Religionibus conceſſorum. Non ſolùm, quia nunquam Pontifices hæc priuilegia concedere credendum eſt, niſi dependen-

tet

ter à voluntate Superiorum, quoad illorum vſum, aliàs Regulari diſciplinæ multùm inde derogaretur. Eſt enim regula Iuris *in 6. cap. 2. de Pœnit. & remiſs.* ſub clauſula generali non comprehenduntur particularia, quæ non eſſet quis veriſimiliter in ſpecie conceſſurus. Sed etiam, quia id expreſsè declaratum eſt à Clem. VIII. in Bulla *Romani Pontificis* ann. 1599. ad inſtantiam Procuratoris Generalis Carmelitarum edita, & habetur 3. *tom. Bullarij numero* 64. vbi habetur: Talem conceſſionem Sanctæ Cruciatæ, & aliorum Indultorum particularium quantùm ad prædictum articulum eligendi Confeſſorem, & abſoluendi à caſibus reſeruatis, cum Fratribus, & Sororibus Monialibus Ordinis prædicti, ac aliorum, quorumcunque Ordinum, & Congregationum cuiuſuis inſtituti Mendicantium, & non Mendicantium, tam Prouinciæ Hiſpaniæ, quam extra eam vbilibet, locum minimè habere, neque cenſeri, ſed ſuæ intentionis exiſtere, quòd ijdem Fratres, & Moniales, quantùm ad Sacramentum Pœnitentiæ, ſeu Confeſſionis adminiſtrationem diſpoſitioni ſuorum Prælatorum ſubiecti ſint. Eiſdem tamen Prælatis, vt in vſu huiuſmodi poteſtatis ſe cum ſubditis benignos, & faciles exhibeant, præcipit, & mandat. Quaranta *verb. Confeſſor.* Poſt quæ SS.D.N. Vrbanus Papa, anno 1630. die 19. Iunij, prædictam Conſtitutionem Clementis Octaui innouauit pro Ordine Prædicatorum, ac alijs Religionibus (vt habetur 4. *tom. Bullar.* inter Bullas Vrbani *num.* 105.) ac motu proprio ampliauit, fere per ſimilia verba, ſcilicet prædictam Bullam Cruciatæ, & alia quæcunque indulta Religionibus conceſſa, *Quantùm ad prædictum articulum eligendi Confeſſarium, & abſoluendi à prædictis caſibus reſeruatis, etiam in Bulla Cœnę Domini contentis, cū Fratribus, & Monialibus prædictis Fratrum Prædicatorum, ac aliorum quorumcunque Ordinum, Congregationū, Societatiſque, & Inſtituti prædictorum Mendicantium, & non Mendicantium, tam Prouinciæ Hiſpaniæ, quam extra eam Vbilibet conſtitutorum, locum minime habuiſſe, neque habere, nec illis vllo modo ſuffragari potuiſſe, neque poſſe, ſed noſtræ intentionis fuiſſe, & eſſe, quòd ijdem Fratres, & Moniales, quantùm ad Sacramenti pœnitentiæ, ſeu Confeſſionis adminiſtrationem ordinariæ diſpoſitioni ſuorum Prælatorum, & Sedi Apoſtolicæ, quo ad ſibi reſeruata, ſubiecti ſint, earundem tenore præſentium perpetuò declaramus.* Extāt etiā pro hac parte Decreta Pij V. Greg. XIII. & declaratio DD. Cardinalium facta ad inſtantiam Patriarchæ Valentini pro Monialibus Epiſcopo ſubiectis. Cordub. *in annot. ſup. Regul. S. Franciſci cap. 7. quæſt. 8. punct. 2.* Suarez *tomo 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 16.* Miranda *2. tom. Man. q. 34. ar. 15.*

30 Qui

Digitized by Google

30 Qui dubitat, an ſit idoneus ad audiendas confeſſiones, Superiorum præcepto excuſatur; non autem ſi ſciat certò ſe ad id munus eſſe ineptum. Quia in dubijs ſtandum eſt iudicio Superiorum, non in euidenter malis. Emman. Sa *in Summ. verb. Confeſſornum.* 10.

31 *Confeſſores, qui in domibus Laicorum Cõfeſſiones ex cauſa audierint, ſtatim Parochum admonere teneantur, & fidem auditæ confeſſionis, pro medico aduenientæ relinquere.* Ex S. Congregat. die 2. Iulij 1587. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. priuileg. Regul.* Vide *num. ſequenti.*

32 Extat etiam Romæ Decretum Congregationis S. Apoſtolicę Viſitationis de mandato Sanctiſs. D. N. Vrbani VIII. quo pręcipitur omnibus, & ſingulis Confeſſarijs, tam ſecularibus, quàm cuiuſuis Ordinis, Congregationis, Inſtituti, & Societatis, etiam de neceſſitate exprimendæ Regularibus, quocumque nomine nuncupatis, cuiuſuis gradus, & dignitatis in ſuo Ordine, ne impoſterùm tam Virorum, quàm Mulierum, cuiuslibet qualitatis, vel conditionis exiſtant, præterquàm ſi graui infirmitate detenti, vel detentæ ſint, Sacramentales Confeſſiones, in illorum, ſeu illarum, vel etiam alienis ædibus, audiant, niſi de licentia Illuſtriſſimi Cardinalis Vrbis Vicarij, ſeu Reuerendiſſimi D. eius Viceſgerentis, in ſcriptis concedendæ (exceptis tamen Illuſtriſſimorum, & Reuerendiſſimorum DD. Cardinalium, & Principum virorum ſecularium, videlicet Oratorum Regum, & magnorum Principum, nec non, & Ducum, ac Roman. Pontif. qui fuerunt, vel pro tempore erunt Nepotum) hoc etiam addito, vt ijdem Confeſſarij in mulierum huiuſmodi Sacramentalibus confeſſionibus audiendis, cubiculi ianuam apertam, ac velum leuatum ſemper habeant, itaut conſpici, non autem audiri poſſint: Sacramentumq; Confeſſionis huiuſmodi Confeſſarij ſeculares cum ſuperpelliceo, & ſtola, Regulares verò cum ſtola miniſtrent in Eccleſia, niſi ex rationabili cauſa audire aliquos in Sacrario, ſeu alio decente loco, quandoq; occurrat. Contrafacientes non ſolùm ſuſpenſionis à Confeſſionibus audiendis, verùm etiam alias pœnas arbitrio eiuſdem. Sac. Congregationis eo ipſo incurrant. Inſuper Confeſſarijs huiuſmodi ſub eiſdem pœnis iniungitur, vt ſi eos vigore facultatum eis conceſſarum, Confeſſiones infirmorum huiuſmodi in priuatis domibus audire contigerit, Parochum dictorum infirmorum huiuſmodi ante, vel ſaltem eadem die, qua Confeſsionem audierint, abſolutionemq; infirmis impartiti fuerint, certiorem reddere debeant. Vide Auguſtin. Barboſam *de Offic. & Poteſt. Parochi cap. 19. num. 23.*

33 Con-

33 Confeſſores, qui (quòd abſit) mulieres, dum eas in confeſſione audiunt, ad actus inhoneſtos prouocant, puniuntur à Tribunali S. Inquiſitionis. Ex Bulla Pij IV. quæ incipit, *Cum ſicut nuper.* Licet enim ea tantùm ſit pro Regnis Hiſpaniarum, tamen Gregor. XV. in Conſtit. quæ incipit, *Vniuerſi Dominici* ann. 1622. & habetur 4. *tom. Bullar.* inter Bullas huius Pontificis *num.* 34. illam extendit non ſolùm pro quibuſuis Chriſtiani orbis partibus, ſed ad multa etiam alia vitia concernentia. Primò enim quoad perſonas vult prædicta Conſtitutione comprehendi *omnes, & ſingulos Sacerdotes, tam ſeculares, quàm quorumuis etiam quomodolibet exemptorum, ac Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiectorum, Ordinum, Inſtitutorum, Societatum, & Congregationum Regulares, cuiuſcumque Dignitatis, & praeminentiæ, aut quouis priuilegio muniti exiſtant.* Deinde, quoad delinquentes, voluit comprehendi ſupradictos, *qui perſonas, quaecumque illæ ſint, ad inhoneſta, ſiue inter ſe, ſiue cum alijs quomodolibet perpetranda in actu Sacramentalis Confeſſionis, ſiue ante, vel poſt immediatè, ſeu occaſione, vel prætextu Confeſſionis huiuſmodi, etiam ipſa Cõfeſſione non ſequuta, ſiue extra occaſionem Cõfeſſionis in Confeſſionario, aut in loco quocumque vbi Confeſſiones Sacramentales audiantur, ſeu ad Confeſſionem audiendam electo, ſimulantes ibidẽ Cõfeſſiones audire, ſollicitare, vel prouocare tentauerint, aut cum eis illicitos, & inhoneſtos ſermones, ſiue tractatus habuerint.* De quibus etiam delinquentibus loquens, vult, quòd *in officio Sanctæ Inquiſitionis ſeueriſſimè, vt infra puniantur.* Poſtea verò grauiſſimis pœnis deſignatis, quibus tam enorme delictum puniri præcipit, probatum eſſe concedit, & declarat, teſtibus etiam ſingularibus, concurrentibus præſumptionibus, indicijs, & alijs adminiculis. Subiungit tandem pro Confeſſarijs, qui talia cognouerint. *Mandantes omnibus Confeſſarijs, vt ſuos pœnitentes, quos nouerint fuiſſe ab alijs, vt ſupra ſolicitatos, moneant de obligatione denunciandi ſolicitantes, ſeu, vt præfertur, tractantes, Inquiſitoribus, ſeu locorum Ordinarijs prædictis. Quòd ſi hoc officium prætermiſerint, vel pœnitentes docuerinnt non teneri ad denunciandum Confeſſarios ſolicitantes, ſeu tractantes vt ſupra, ijdem locorum Ordinarij, & Inquiſitores illos pro modo culpæ punire non negligant.*

34 In hac Conſtitutione non comprehenduntur mulieres ſolicitantes Confeſſarium. Quia ſolùm loquitur de Confeſſarijs ſolicitantibus. Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Conſtit.* 4. *Gregor. XV. num.* 8. Nec etiam comprehenduntur qui miniſtrantes Baptiſmum, Euchariſtiam, vel Matrimonium fœminæ, ipſam ſolicitarent. Quia Pontifex ſolùm loquitur de miniſtro Sacramenti pœni-

ni-

nitentiæ. Sanctarellus *tract.de hæreſ.cap.46. num.5.* Bonacina *de onere denunciand.diſp.6. punct.3. num.14.* Verumtamen comprehenduntur non ſolùm Confeſſores ſolicitantes fęminas,ſed etiam (quod abſit) ſolicitantes pueros ad aliquem actum inhoneſtum, quia id exprimitur illo verbo, *perſonas quacumque illæ ſint.* Et hoc *ſiue ſit in actu Sacramẽtalis Confeſſionis,ſiue ante, vel poſt immediatè,ſeu occaſione,vel prætextu Confeſſionis, etiam ipſa Cõfeſſione non ſequuta*, vt ibi dicitur. Vnde Confeſſor, qui audiens in Confeſſione fęminam eſſe leuem, ipſaque finita, lenonem mittit ad domum ipſius, vt eam ſolicitet, comprehenditur hac Conſtitutione, cum hoc faciat occaſione Confeſſionis. Graffis *tomo 1. conſ.lib.4.de cognat.ſpirit.conſ.1.à nu.37.& de caſ.reſ.lib.2. cap.12. num.30.* Idem dico ſi Confeſſarius ſolicitet fæminam, vt conſentiat alteri,aut vt tradat ei,v.g.ſuam filiam. Quia hoc exprimitur illis verbis Conſtitutionis, *ſiue inter ſe ſiue cum alijs.* Graffis *vt ſup.num.41.& 42.* Sanctarellus *tract.de hæreſ.cap.44.nu.19.* Idem etiam dico ſi Confeſſarius non verbis expreſſis, ſed ſolùm tacitis,& occultis alliciat pęnitentes. Quia etiam hoc eſt abuti Sacramento pęnitentiæ. Peirinis *tom.2.priu. Minim. in Conſtit.4. Gregor.XV.num.21.* Barboſa *de Offic.Parochi cap. 19. à num. 49.* Et quod magis eſt comprehenduntur etiam illi qui *extra occaſionem Confeſſionis in Confeſſionario,aut in loco quocumque vbi Confeſſiones Sacramentales audiuntur,ſeu ad Confeſſiones audiẽdas electo,* talia faciant. Limitatur tamen hoc vltimum de Confeſſionario,aut loco ad Cõfeſſionem electo, ſi hoc fiat ſimulando Confeſſionem. Quia dicitur *ſimulantes ibidem Confeſſiones audire.* Vnde videtur dicendum quòd ſi quis in prædicto loco ſimilia perpetrauerit non ſimulando audire Confeſſiones,vt ſi per noctem, verbi gratia,in tali loco Confeſſarius faceret aliquid inhoneſtum cum aliquo ſuo pænitente, non comprehenderetur iſta Conſtitune. Rodrig.*tom.2.quæſt.27.art.1.& 2.* Quaranta *in Summ.Bullar. verb.Confeſſor, circa explicationem Bullæ Pij Quarti adductam.* Deinde non cõprehenditur Confeſſor ſolicitans ad alia peccata non carnalia, quia Conſtitutio ſolùm loquitur de ſolicitante *ad inhoneſta.* Peirinis *tom.2.priuil.Minim.in Conſtit.4. Gregor.XV. num.7.* Nec qui conſentit mulieri ſolicitanti, quia iſte non eſt ſolicitator. Peirinis *num.9. & 10.* Inſuper,vt ex prædicta Conſtitutione habetur, tenentur Confeſſarij monere pęnitentes, quos ſciuerint ab alijs ſolicitatos,vt denuncient S.Officio, & illos non abſoluere ſi renuerint obedire. (Rodriguez *tom.2.quæſt.27.ar.1.* Sanctarellus *vt ſupra cap.46.*) Niſi fortè ſolicitati credant, Confeſſorem ſolicitantem eſſe fraternè corrigibilem, aut eſſe emen-

T da-

datum, aut confeſſum ſuum delictum coram Inquiſitoribus, aut timeant ex denunciatione periculum mortis, vulneris, truncationis membri, infamiæ, vel ammiſſionis honoris. In his enim caſibus excuſari poterunt pęnitentes à denunciatione. Cautiſſimè tamen procedere debent Confeſſarij circa pęnitentes ab alijs ſolicitatos. Peirinis *vt ſupra à num. 26. & ſequentibus*. Non tamen tenentur iſti ſolicitati manifeſtare ſuum crimen, ſi fortè Confeſſariò ſolicitanti conſenſerunt, ſed denunciare ſolicitationem non detegendo ſuum defectum. Bonacina *vt ſupra nu. 10.*

35 Præterea Gregor. XV. in Conſtitut. de exemptorum priuilegijs ann. 1622. edita (4. *tom. Bullar.* inter Bullas Gregorij XV. *num.* 18) ſtatuit, & declarauit. Vt deinceps tam Regulares, quàm ſeculares quomodolibet exempti, ſiue animarum curam perſonarum ſecularium Monaſterijs, ſeu domibus Regularibus, aut quibuſuis alijs Eccleſijs, vel beneficijs ſiue regularibus, ſiue ſecularibus incumbentem, exerceant: ſiue aliàs Eccleſiaſtica Sacramenta, aut vnum ex illis miniſtrent præuia Epiſcopi licentia, & approbatione; ſiue quoquo modo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis adminiſtratione de facto abſque vlla auctoritate ſe ingerant, in his, quæ huiuſmodi curam, ſeu adminiſtrationem concernunt, omnimodæ iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Diœceſani Epiſcopi, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegati, plenè in omnibus ſubijciantur. Quia tamen dura videbatur huiuſmodi Conſtitutionis determinatio, ideo S. Congregatio Concilij cenſuit, *Conſtitutionem hanc nequaquam ſubijcere Regulares exemptos, quibus cura animarum perſonarum ſecularium non incumbit Epiſcoporum iuriſdictioni in his, quæ Sacramentorum adminiſtrationem concernunt, niſi cum in Sacramentis perſonis ſecularibus adminiſtrandis ijdem Regulares delinquunt*. Similiter cum dubitaretur, an Epiſcopi poſſint Regularibus præſcribere, vt certis tantùm in locis, ac temporibus, aut certarum perſonarum Confeſſiones audiant, vel aliàs eorum priuilegia reſtringere, ac moderari in Sacramentis adminiſtrandis. Reſpondit eadem S. Congregatio. *Hac in parte Conſtitutionem nihil noui iuris induxiſſe, nec vllam nouam auctoritatem Epiſcopis attribuiſſe. Quòd ſi aliunde Epiſcopis huiuſmodi facultas competat, illam non fuiſſe ab eadem Conſtitutione ſublatam*. Vide 4. *tom. Bullar.* poſt Conſtitutionem 18. Gregor. XV. Nota etiam huiuſmodi Conſtitutionem iuſſu SS. D. N. Vrbani ſuſpenſam fuiſſe pro Regnis Hiſpaniarum, vt conſtat ex Breui Nuntij Apoſtolici tunc temporis exiſtentis, nunc verò Eminentiſs. Cardin. Saccheti 21. April. ann. 1625.

36 Ex

Digitized by Google

36 Ex Decreto etiam Clementis Octaui ſuper caſuum reſeruatione approbato, & innouato à Sacra Congregatione Concilii Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Vrbani Octaui die vigeſimaprima Septemb. 1624. ſtatuitur pro Cōfeſſarijs Religioſorū, quòd nō liceat Superioribus Regulariū Confeſſiones ſubditorum audire, niſi quando peccatum aliquod reſeruatum admiſerint aut ipſimet ſubditi ſpontè, ac proprio motu, id ab ijs petierint. Item quòd Superiores in ſingulis domibus deputēt duos, tres, aut plures Confeſſarios pro ſubditorum numero, maiori, vel minori, ijq́; ſint docti, prudentes, ac charitate præditi, qui à non reſeruatis eos abſoluant, & quibus etiam reſeruatorum abſolutio committatur, quando caſus occurrerit, in quo eam debere committi ipſe in primis Confeſſarius iudicauerit. Præterea decernitur, quòd tam Superiores pro tempore exiſtentes, quàm Confeſſarij, qui ad Superioritatis gradum fuerint promoti, caueant diligentiſſimè, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in Confeſſione habuerunt, ad exteriorem gubernationem vtantur. Subiungitur etiam. Licebit tamen Superioribus determinare pęnitentias graues quibuſdam peccatis, etiam non reſeruatis, à Confeſſarijs imponendas, quæ ſubditos ab huiuſmodi perpetrandis cohibere poſſint. Atque ita per quoſcumque Regularium Superiores, quicumque illi ſint obſeruari mandauit. Non obſtantibus, &c. Sanctitas ſua deinceps declarauit, quòd ſi huiuſmodi Regulariū Confeſſarijs caſus alicuius reſeruati facultatem petentibus Superior dare noluerit, poſſint nihilominus Confeſſarij illa vice pęnitentes Regulares, etiam non obtenta à Superiore facultate, abſoluere. Vide dicta *cap. 18. num. 29.*

37 Circa quę primò animaduertendum eſt, quòd ſi ſubditus habens caſus reſeruatos petat confiteri alteri, non teneri Superiorē concedere illi facultatem, vt poſſit confiteri cuicunque voluerit, ſed poſſe deſignare aliquem, vel aliquos, cui, vel quibus ſolùm confiteatur. Ratio eſt, nam reſeruatio caſuum ad hoc fit, vt grauiora delicta grauiùs corripi, & meliùs emendari poſſint, ad quod requiritur, quòd Prælatus deſignet doctiores, & grauiores perſonas. Suarez *tomo 4. in 3. par. diſp. 30 ſect. 4.* Longus *de caſib. reſeru. p. 1. ſect. 1. ar. 17. num. 10.* Similiter quando Confeſſarius petit licentiam abſoluendi aliquem à caſu reſeruato, non tenetur Prælatus, etiam pro prima vice, talem facultatem concedere, niſi talis Confeſſarius putetur idoneus pro illo munere exequendo Quia non eſt credibile Pontificem voluiſſe hanc facultatem concedi Confeſſario non idoneo pro abſolutione talis caſus. Suarez *to. 4. in 3. p. diſp. 30. ſect. 4. num. 11.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuileg.*

Digitized by Google

Minim.in Conſt.2.Iulij II. §.*24. nu.* 59. ſi verò pœnitens pro ſecunda, aut tertia vice inciderit in caſum aliquem reſeruatum, & Prælatus Confeſſario petenti facultatem ad illum abſoluendum illam dare noluerit, ſi habeat neceſſitatem celebrandi, vel communicandi, quidam dicunt, habita contritione, vel probabili exiſtimatione eius poſſe communicare, non præmiſſa confeſſione, tamquam is, qui non habet copiam confeſſoris. Hoc verò ſolùm eſt admittendum quando timet, quòd Prælatus abutetur ſcientia Cõfeſſionis, & inde timeat aliquod malum, vel fractionem ſigilli, non tamen, quando ſolùm ob ruborem, & verecundiam non vult confiteri Prælato. Quia in primo caſu habet ſufficientem excuſationem, non in ſecundo. Imò etiam in tali prædicto caſu poteſt, & vt credo, debet confiteri Confeſſario habenti facultatem abſoluendi à non reſeruatis confitendo illi aliqua peccata non reſeruata ſaltem aliàs confeſſa, & ſic celebrare, aut communicare. Quia tũc prędictus Cõfeſſarius abſoluere illum poterit ab omnibus peccatis, à non reſeruatis directè, à reſeruatis verò indirectè. Vide Suarez 4.*to.de Relig.tract.*8.*lib.*2.*cap.*19.*num.*22. & 23. Vide etiam dicta ſupra *cap.*18. circa facultatem, quam habent Prælati in caſibus reſeruandis *num.* 29.

38 Poſſunt (ſecundùm plures) Confeſſarij Regulares, qui communicant in priuilegijs cum Ieſuitis, approbati ab Ordinario legitimè ad Confeſſiones audiendas, etiam non graduati, litteras, ſeu breuia Sacrę Pęnitentiariæ, quæ communiter Magiſtris Theologiæ, vel in Iure Canonico Doctoribus deſtinantur, auditis Confeſſionibus ad eos recurrentium, impoſitaque pœnitentia in litteris expreſſa, vel de Iure imponenda, ac in foro conſcientiæ, quaſcumque ſiue verbo, vel ſcripto miſſas abſolutiones, diſpẽſationes, & pęnitentiarum iniunctiones accipere, & exequi. Propter priuilegium Gregorij XIII. conceſſum Sacerdotibus Societatis Ieſu. Sorbus *in compend.verb. Confeſſores in fin.* Sanchez *lib.* 8. *de Matrim.diſput.*34.*nu.*11. Vide Bullam inter Conſtitutiones Gregor.XIII. *nu.*75. *in* 2.*to.Bullar.* & aduerte non eſſe ſecurum potiri hoc priuilegio, etiam per viam cõmunicationis, illas Religiones, quorum Religioſi gradus Doctoratus admittunt, quia titulus ratione cuius hoc conceſſit Pontifex Patribus Societatis eſt, quia ipſi non ſolent ad tales gradus promoueri. Quæ ratio ceſſat in alijs Religionibus tales gradus admittentes.

39 Licitum eſt Confeſſarijs Regularibus eleemoſynas à pęnitentibus datas recipere, non ratione Confeſſionis, nec abſolutionis, ſed per modum ſimplicis eleemoſynæ. Cùm in hoc nulla deformitas reperiatur, quin potiùs rationi conſentaneum ſit, vt qui in

Sa-

Digitized by Google

Sacrario operantur quæ de Sacrario ſunt edant, vt inquit Apoſtolus primæ Corinth. 9. Laurentius de Peirinis *tomo primo de Subdito quæſtione 1. de Obed. cap. 21.* Iniungere autem Miſſas pro pœnitentia, licet res indifferens appareat, nihilominus non debet fieri à Confeſſarijs, ne pœnitens ſuſpicetur ex auaritia iniunctam ſibi fuiſſe talem pœnitentiam. Conradus *ſecunda parte reſponſ. quæſtione* 358. Laurentius de Peirinis *vt ſupra*. Vide Bonacinam *de Simonia quæſtione* 4. *§. 16. numero* 10.

40 Qui verò pro Sacramentorum adminiſtratione pretium aliquod recipiunt Simoniaci ſunt, *ca. cum in Eccleſię*, *ca. non ſatis*. Sanctus Thomas 2. 2. *quæſt.* 100. *art.* 2. Silueſter *verbo Simonia num.* 8. Et quamuis in Iure ſpecialis pęna non ſit illis deſignata, generales tamen Simoniacorum pęnas incurrunt, & ita deponuntur *cap. ſicut de Simonia*. Alderete *lib.* 2. *de Relig. diſcipl. capit.* 16. *num.* 47. Simonia etiam committitur dando, vel accipiendo pecuniam pro leui pęnitentia iniungenda in Sacramento Confeſſionis, nam impoſitio pęnitentiæ eſt actus Clauium. Bonacina *de Simonia q.* 4. *§* 16. *num.* 5.

41 Sacerdos Regularis ſine Ordinarij facultate Confeſſiones audiens (præterquam quòd confeſſio eſt nulla propter dicta ſupra *num.* 2. ex Concil. Tridentino) committit crimen depoſitione dignum *cap. placuit de pœnit. diſtinct.* 6. Nauarrus *ibidem*. Rodriguez *to.* 2. *quæſt.* 37. *art.* 1. Regularis etiam Confeſſarius ſine ſui Superioris licentia Confeſſiones audiens præter particulares pœnas in ſpecialibus Statutis Religionũ deſignatas, grauiſſimæ pęnæ inobedientium plectendus eſt. Sotus *in* 4. *diſtinct.* 18. *quæſt.* 4. *art.* 3. Rodriguez *tom.* 2. *quæſt.* 37. *art.* 1. Qui verò non Sacerdos Confeſſiones audierit punitur à S. Inquiſitione, iuxta dicta *cap.* 10. *num.* 22. Vide etiam *ſupra num.* 12.

42 Confeſſarij, qui (quod abſit) Confeſſionis ſecretum detegunt, olim perpetuò depoſiti omnibus diebus vitæ ſuæ ignominiosè peregrinare cogebantur *cap. Sacerdos de pœnit. diſtinct.* 6. Hodie verò ex Concilio Generali ſub Innocentio Tertio perpetuò deponendi ſunt. Sed ne in Ordinis Sacerdotalis ignominiam peregrini vagarentur, in arctum Monaſterium detrudi præcipiuntur, vt ibi pænitentiam vſque ad mortem agant. Nauarrus *in d. cap. Sacerdos num. fin.* Alderete *lib.* 2. *de Relig. diſcip. cap.* 19. *num.* 2. Barboſa *de Offic. Parochi cap.* 19. *num.* 55. Non tamen huiuſmodi Sacerdotes ſunt irregulares. Suarez 4. *tomo in* 3. *par. diſput.* 32. *ſect.* 8. Alderete *vt ſupra num.* 3.

43 Confeſſarij abſoluentes aliquem à caſibus in Bulla Cęnæ Domini contentis, excommunicationis ſententia innodantur in

Digitized by Google

prædicta Bulla §. 23. Deinde Religioſi præſumentes abſoluere excommunicatos à Canone, niſi in caſibus à Iure expreſsis, aut gratia Sedis Apoſtolicæ conceſsis, vel excommunicatos à ſententijs per Statuta Prouincialia, vel ſynodalia, ſunt ipſo facto excommunicati, & abſolutio reſeruatur Papæ. Vt habetur in Clementina *de Priuilegijs cap. Religioſi*. Diu. Antonin. 3. *par. tit.* 24. *cap.* 54. Caietan. *in Summ. tit. excommunic. cap.* 64. Religioſi verò abſoluentes ab excommunicatione lata ab homine, non incurrunt in excommunicationem (intellige niſi talis excommunicatio, lata etiam ſit contra abſoluentes) peccant tamen mortaliter, & inualidè abſoluunt. Sorbus *in Addition. ad Compend. priuileg. Mendic. verb. confeſſion. & confeſſ.* §. 2. *notandum*.

44 Tenentur Confeſſarij omnes ad audiendas peccatorum Confeſſiones quauis authoritate deputati, ſicut, & *Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, alijque locorum Ordinarij, & Eccleſiarum Prælati, necnon Rectores, cæterique curam animarum exercentes, ac Presbyteri ſeculares, & quorumuis Ordinum Regulares*, habere penes ſe tranſumptum Bullæ, quæ vocatur de Cęna Domini, eamque diligenter legere, & ſtudere. Ita enim præcipitur in eadem Bulla, vt patet in ea, quæ eſt SS. D. N. Vrbani VIII. & habetur inter Bullas ipſius 4. *tom. Bullar. num.* 62. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. excommunicatio in Bulla*. Barboſa *de Offic. Parochi cap.* 19. *num.* 61. Tenentur etiam Curati Regulares intereſſe cum alijs Curatis Congregationi caſuum conſcientiæ. Ita enim determinatum eſt à S. Congregatione Epiſcop. & Regular. 13. Octobr. 1592. Et ita video Romæ obſeruari. Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Cleri Conuentus nu.* 2. *& verb. Parochorum munera à nu.* 27. Vbi, & alia.

45 Qualiter, & à quibus examinandi, & approbandi ſunt Regulares ad audiendas Confeſſiones nedum ſecularium, ſed etiam Religioſorum eiuſdem Ordinis, vide Decretum Clem. VIII. & S. Congregat. ſub Sanctiſs. D. N. Vrbano, quod attulimus *cap.* 18. *num.* 79. Pro pęnis etiam, quas incurrunt Religioſi Confeſſarij, qui ſuis pęnitentibus conſcientiam non faciunt de ſoluendis decimis, vide *cap.* 9. *num.* 26.

De

De Concionatoribus Regularibus, eorumque obligationibus.

CAP. XX.

1 NON poſſunt Regulares exercere munus Concionatorum, *niſi à Superioribus de vita, moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia*. Ita enim habetur in Conc. Trident. *ſeſſ. 5. cap. 2.* Nauarrus *in Man. cap. 25. num.* 141. *&* 143. Vnde Regularis prædicans abſque ſui Superioris licentia peccat mortaliter. Nauarrus *num.* 141. Incurrere etiam excommunicationem Papalem ex Leone X. in Concilio Lateranenſi docent Zerola *in praxi verb. Prædicat. num. 2. p.* 1. Reginaldus *lib.* 18. *num.* 119. Priuantur etiam officio prædicandi ab eodem Leone X. Vide Bullam *tom.* 1. *Bullar. inter Bullas Leonis, num.* 21. Peccant etiam mortaliter Prælati, qui ſubditos non examinatos de vita, moribus, & ſcientia, aut non idoneos, permittunt prædicare. Tum ex Conc. Trident. tum ex Leone X. tum ex ſcandalis, quæ inde ſolent euenire. Peirin. *de ſubdito quæſt.* 1. *de Obed. cap.* 22. Vide circa hoc Decretum Clem. VIII. & Vrbani VIII. *cap.* 18. *num.* 79.

2 Deinde quicumque Regulares, ad prædicandum in Eccleſijs, quæ ſuorum Ordinum non ſunt, *vltra licentiam ſuorum Superiorum, etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur, ſine qua in ipſis Eccleſijs non ſuorum Ordinum nullo modo prædicari poſſint.* Ita habetur etiam in eodem Conc. *loco citato.* Ad prædicandum verò in Eccleſijs ſuorum Ordinum non requiritur licentia Epiſcopi, ſed ſolùm ſuorum Superiorum licentia, & quòd *cum ipſa perſonaliter ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur*. Concil. *ibidem.* Ex quo habetur, ad prædicandum Regulares extra ſuas Eccleſias requiri non ſolùm examen & approbationem Superiorum Religionum, de vita ſcilicet, moribus, & ſcientia, ſed etiam licentiam ipſorum, & vlteriùs Epiſcopi quoque licentiam; ad prædicandum verò intra ſuas Eccleſias minus requiri, ſcilicet examen, approbationem, & licentiam ſuorum Superiorum, & præſentare ſe Epiſcopis, ab eiſque benedictionem poſtulare. Hoc eſt, vt puto, quòd Epiſcopus non contradicat, quod videtur exprimi à Concilio *ſeſſ. 24. cap.* 4. illis verbis: *Nullus autem ſæcularis, ſiue Regularis, etiam in Eccleſijs ſuorum Ordi-*

num, contradicente Epiſcopo, prædicare præſumat. Miranda *in Man.tom.1.quæſt.50.ar.2.* Peirinis *tom.1.de ſubd. quæſt.1.de Obed. cap.22.* Vide circa hoc declarationes aliquot Sac. Congreg. Epiſc. apud Gauant.*in Manual.Ep.verb. Concio ſacra. num. 16. 51. 52. 53. & 54.*

3 Nihilominus prædictos prædicatores Regulares, *qui abſque licentia Epiſcopi prædicauerint, in Eccleſijs, quæ ſuorum Ordinum non ſunt, tametſi Decreto Concilij contrafecerint, non poſſe tamen puniri ab Epiſcopo ſed tantùm à ſuis Superioribus Regularibus,* declarauit Sac. Congregatio ann. 1602. per verba adducta. Flau. Cherub. *in Comp.Bullar. tom. 2.ſup. Bull. 41. Pij V.* Poſtea verò Gregorius XV. in Conſtit. *de Exemptorum priuileg.* anno 1622. edita declarauit, quòd Epiſcopus tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatus habeat auctoritatem coercendi, ac puniendi quoſcumque exemptos tàm ſeculares, quàm Regulares, qui in alienis Eccleſijs, aut quæ ſuorum Ordinum non ſunt, abſque Epiſcopi licentia, & in Eccleſijs ſuis, aut ſuorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipſo contradicente, prædicare præſumpſerint. Pro huius tamen Conſtitutionis moderatione Religiones ſupplicauerunt, & pro Regnis Hiſpaniarum ſuſpenſa eſt, vt diximus *ca.19. num. 35.* Addunt plures Epiſcopum non poſſe hanc benedictionē negare, & quòd ſi neget, nihilominus poſſe Regulares in ſuis Eccleſijs prædicare. Eò quòd Concilium ſolùm dicit, quòd *teneantur petere benedictionem,* nec dicit, & illam obtinere. Præſertim, quia benedictio iure petita, ſi iniuſtè negetur, videtur iure conceſſa. Henriquez *lib.6.de pœnit.cap.13.num.4.* dicens, hoc cenſuiſſe Sac. Congregationem ann.1597. Laurent.de Peirin. *tom. 1. de ſubdito. quæſt 1.de Obed.cap.22.* Vide Gauantum *in Man. Epiſc. verb. Regular.iura ſub Epiſc. num.35. & 36.* referentem aliquas declarationes Sacræ Congregationis Epiſcoporum, & Regularium circa hoc.

4 Non obſtante etiam prædicta doctrina Concilij, putant aliqui poſſe Regularem doctum, & idoneum prædicare pro duabus, aut tribus vicibus, ſolùm de licentia Parochi, in ſua Parochia. Henriquez *lib.7.de indulg.cap.16.* Hoc verò ſolùm admitterem, ſi pro tali perſona, aut occaſione præſumeretur licentia tacita, vel interpretatiua Epiſcopi, & eſſet in oppidis, vbi non ſunt Epiſcopi, ſed tantùm Parochi; eſſetque hoc legitima conſuetudine receptum, aliàs non. Cautè enim procedendum, maximè poſt Conſtitutionem Gregor.XV. num. præcedenti adductam, vbi viget. Sed vide Barboſam *de poteſtate Epiſcopi Allegation. 76. num.25.*

Lici-

Digitized by Google

5 Licitum eſt, per ſe loquendo, Religioſos prædicare, etiam in locis publicis, vijs, & plateis. Ratio eſt, tum ex exemplo plurium Sanctorum, videlicet Antonij Paduani, Vincentij Ferrerij, & Petri Martyris id ſæpe facientium, vt ex hiſtorijs ipſorum conſtat, tũ quia hoc, nec diuina, nec humana lege eſt prohibitum, aut intrinſecè malum. Suarez 4. *tom. de Relig. lib. 9. cap.* 1. *à num.* 25. Vnde hoc poſſunt facere aliqui Religioſi, etiam ſine licentia Epiſcoporum. Ratio eſt, propter multa priuilegia Religionibus conceſſa, præſertim Sixti IV. Carmelitis, Bonifacij IX. Prædicatoribus, Pauli III. Ieſuitis, & Clementis V. Prædicatoribus, & Minoribus, quibus etiam gaudent aliæ Religiones cum ipſis communicantes. Hæc autem priuilegia abrogata non ſunt à Concilio Trident. aut Conſtitutione Gregorij XV. adducta, cum ex illis ſolùm habeatur non poſſe ſine licentia, aut benedictione Epiſcoporum prædicare Regulares in ſuis, aut alienis Eccleſijs. Compendium priuilegiorum Mendicantium *verb. Prædicatores*. Miranda *in Man. tom.* 1. *quæſt.* 50. *art.* 4. Numquam tamen vti poſſunt hac facultate prædicandi alicubi, contradicente Epiſcopo. Tum ex Concilio Trident. *ſeſſ.* 24. *cap.* 4. id expreſsè prohibente, tum quia prædicare verbum Dei, eſt proprium munus Epiſcoporum, atque ita adminus exigitur, ne cõtradicant. Rodrig. *tom.* 3. *quæſt. Regul. quæſt.* 32. *art.* 5.

6 Etiam prædicante Epiſcopo poſſunt Religioſi ſuo munere prædicandi vti. Ratio eſt, nam licet in Clement. *Dudum*, & in Extrauag. *Inter cunctas*, concedatur licentia Religioſis prædicandi, *hora illa dumtaxat excepta, in qua locorum Prælati prædicare voluerint, vel coram ſe facere ſolemniter prædicari.* tamen cum in alijs priuilegijs Religionum, quale eſt illud Pauli III. pro Patribus Ieſuitis adductum, quo etiam gaudent qui cum ipſis communicant in priuilegijs, non ponatur talis limitatio, & licentia Epiſcoporum ad prædicandum ſupponatur, nec contradicant illa hora prædicare, poterit id fieri, niſi conſuetudine oppoſitum ſit receptum, aut aliunde conſtet Epiſcopo diſplicere talem concionem. Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 9. *de ſociet. cap.* 1. *num.* 30. Vide tamẽ circa hoc Sac. Congreg. Concilij, ſub Sanctiſſimo Domino Noſtro Vrbano præceptum apud Barboſam *de offic. Paroch. cap.* 14. *num.* 2. & aliam declarationem eiuſdem Sac. Congreg. apud Gauant. *in Man. Epiſc. verb. Concio ſacra, num* 52.

7 Prædicatores ſemel præſentati, & approbati ab Epiſcopis, nõ poſſunt ab eiſdem iterum compelli, vt præſententur, bene tamen à ſucceſſoribus; iuxta dicta de Confeſſoribus *capit. praecedent. num.* 7. Propter ſimilem rationem. Miranda *tom.* 1. *Man. quæſt.* 50.

ar.

art.9. Sorbus *in annot.ad Compend.verb.Prædicatores.*

8 Habent aliqui Prædicatores Regulares, videlicet Theatini, & qui cum ipſis communicant in priuilegijs, priuilegium Clement. VII. circa Officium Diuinum recitandum, de quo egimus *cap.12. num.32.* Habent etiam aliud Leonis X. priuilegium circa ieiunia, conceſſum Minoribus, & per conſequens alijs Religionibus, quæ communicationem priuilegiorum habent cum illis: quòd ſcilicet prædicatores *actu prædicantes poſſint ſine ſcrupulo, ſeruato ieiunio, anticipare, & retardare horas comeſtionis, & ſerotinæ collationis, iuxta ſuam conſolationem.* Nauarrus *in Man.c.21.n.16. & cap.25. nu.201. Miranda in Man.tom.1.quæſt.50.a.11. & 12.* Quia tamen priuilegium hoc fuit viuæ vocis oraculo conceſſum, vt habet Caſarrubius *in Comp. priuil. Mendic.verb.Ieiunium.num.5.* ideo nihil valet. Iure tamen communi, & cauſa rationabili ſubſiſtente poteſt fieri id, quod iſto priuilegio conceſſum erat.

9 Religioſi prædicantes errores, aut ſcandala diſſeminantes in populum, etiamſi in Monaſterio ſui, vel alterius Ordinis prædicent, ab Epiſcopis interdicuntur quoad officium Prædicandi. Quòd ſi hæreſes prædicauerint, contra eos, ſecundùm iuris diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem debent procedere. Concil.Trident. *ſeſſ.5.c.2.* Quaranta *in ſumm.Bull. verb. Exemptio.* Similiter Leo X. in Bulla *Dudum.* quæ habetur in appendice Bullar. *fol. 21.* præcipit in virtute S. Obedientiæ, & ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, omnibus Religioſis cuiuſcumque Religionis, ne deinceps Indulgentias, & gratias S. Mariæ de Populo de Vrbe, ad ſæculares extendi prædicent, aut publicè, vel priuatè nunciẽt, niſi ſolùm ad Fratres, Moniales, Tertiarios, & familiares. Laert. *in append.Bull.vt ſup.*

10 Item Concilium Lateranenſe ſub Leone X. *ſeſſ.* 11. prohibet Prædicatoribus, ne de cætero in ſermonibus ſuis publicis, alia quæque futura ex literis Sacris conſtanter prædicent, nec illa à Spiritu ſancto, vel diuina reuelatione ſe habuiſſe affirmare, & alienas inanes diuinationes aſſeuerando, aut aliquo modo quocumque tractanda aſſumant; ſed ex diuinæ vocis præcepto Euangelium omni creaturæ, cum vitiorum deteſtatione, & virtutum commendatione, enucleent, atque declarent. Ruſuſque idem Concilium. Euangelicam veritatem, & Sacram Scripturam, iuxta declarationem, interpretationem, & ampliationem Doctorum, quos Eccleſia, vel diuturnus vſus approbauit, legendoſque hactenus recepit, aut in poſterum recipiet, prædicent, & explanent. Neque quicquam eius proprio ſenſui contrarium, aut diſſonum adijciant, ſed illis ſemper inſiſtant, quæ ab ipſius Sacræ Scripturæ ver-

verbis, & præfatorum Doctorum interpretationibus ritè, & ſanè intellectis,non diſcordant. Tempus quoque præfixum futurorum malorum,vel Antichriſti aduentum,aut certum diem Iudicij prędicare,vel aſſerere nequaquam præſumant,cùm Veritas dicat nō eſſe Veſtrum noſſe tempora, vel momenta, quæ Pater poſuit in ſua poteſtate. Item ex eodem Concilio. Si quibuſdam eorum Dominus futura quædam in Dei Eccleſia, inſpiratione quapiam reuelauerit, &c. quoniam res magni momenti eſt, eò quòd non de facili credendum ſit omni ſpiritui, ſed teſte Apoſtolo, probandi ſunt ſpiritus,an ex Deo proueniant, Volumus, vt lege ordinaria tales aſſertæ inſpirationes, antequam publicentur, aut populo prædicentur, ex nunc Apoſtolicæ Sedis examini reſeruatæ intelligantur. Quod ſi ſine moræ periculo id fieri non valeret,aut vrgens neceſſitas aliud ſuaderet,tunc eodem ordine ſeruato, Ordinario loci notificētur,vt ille,adhibitis ſecum tribus, aut quatuor doctis, & grauibus viris, huiuſmodi negotio cum eis diligenter examinato,quando id expedire videbitur (ſuper quo eorum conſcientias oneramus)illud propalādi licentiam concedere poſſint. Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Concio Sacra à nu.* 35. Tandem contra prædicatores in ſuo munere delinquentes ſic procedit idem Concilium. *Vltra pœnas contra tales à Iure Statutas, excommunicationis etiam ſententiam, à qua non niſi à Romano Pontifice præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui poſſint, eos incurrere, volumus. Et vt eorum exemplo alij attentare ſimilia minimè audeant, prædicationis etiam officium eis eſſe interdictum perpetuò decernimus*. Vide Bullam inter Bullas Leonis X. *nu.* 21. Animaduertunt tamen aliqui huius Concilij cenſuras non fuiſſe receptas. Nauarrus *in Man.cap.*27. *num.* 111. Suarez *tom.* 5. *diſput.*22.*ſect.*6. Quod aliorum iudicio remitto. Vide dicenda infra *num.*17.

11 Concilium quoque Tridentinum *ſeſſ.*5.*cap.*2. Sic monet prędicatores, *Plebes pro ſua, & earum capacitate paſcant ſalutaribus verbis, docendo ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, annunciandoq; eis cum breuitate, & facilitate ſermonis, vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas ſectari oportet, vt pœnam æternam euadere, & cæleſtem gloriam conſequi valeant*. Vide Compendium priuilegiorum *verb.prædicatores*, & Simancas *de Cathol. Inſtitut.tit.*49.

12 Concionatoribus de Immaculatæ Mariæ Virginis Conceptione præter id quod illis antea præceptum erat à Sixto IV.ſcilicet,quòd neutram opinionem, affirmatiuam ſcilicet,aut negatiuam condemnare pręſumerent,ſub excommunicationis ſententia

tia

tia Papæ reſeruatæ; vlteriùs illis præcipitur à Pio V. in Bulla, quæ incipit, *Super Speculam Domini* anno 1570. edita, quatenus nemo cuiuſcumque Ordinis, gradus, conditionis, vel dignitatis exiſtat, in popularibus concionibus, vel vbicumque promiſcua virorum, & mulierum multitudo conuenire ſolet, de huius controuerſiæ alterutra parte diſputare, rationibus, vel doctorum auctoritate, aſſerendo propriam ſententiam, & contrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipſa quæſtione, cuiuſuis pietatis, aut neceſſitatis prætextu, vulgari ſermone ſcribere, vel dictare preſumat. Contra tranſgreſſores verò ſic procedit. *Qui contrafecerit ſuſpenſionis pœnam à Diuinis abſque noua declaratione ipſofacto incurrat, ſi modò fuerit in Sacris conſtitutus, & quocumque præterea gradu, ſiue dignitate, vel adminiſtratione fungatur, illis omnibus ſit ipſo iure priuatus, & ad eadem, vel ſimilia munera obtinenda, vel obeunda perpetuæ inhabilitatis cenſuræ, ipſo etiam facto ſit obnoxius, ſuper quibus niſi à Romano Pontifice pro tempore exiſtente diſpenſari, ſiue abſolui non poſſit. Et nihilominus alijs pœnis, ſi opus fuerit, à proprio Prælato pro delicti menſura infligendis ſubijciatur, prout ſubijcimus*. Poſtea verò Paulus V. in alia Bulla anno 1616. edita, quæ habetur in appendice 3. Bull. fol. 68. approbauit, & confirmauit prædictas Bullas Sixti IV. & Pij V. ac præterea adiunxit, quòd ſi quis quouis modo contrauenerit, præter ſupradictarum Conſtitutionum pœnas reſpectiuè ipſo facto incurrendas, etiam concionandi, publicè legendi, ſeu docendi, & interpretandi facultate, ac voce actiua, & paſſiua in quibuſcumque electionibus, eo ipſo, abſque alia declaratione priuatus exiſtat, necnon ad concionandi, & publicè legendi, docendi, & interpretandi perpetuæ inhabilitatis pœnas ſimiliter ipſo facto incurrat abſque alia declaratione, à quibus non niſi à Nobis ipſis, vel Succeſſoribus noſtris Roman. Pontificibus pariter abſolui, ſeu ſuper ijs diſpenſari poſſit, & nihilominus alijs pœnis, noſtro, & eorumdem Romanorum Pōtificum Succeſſorum noſtrorum arbitrio infligendis, ſubijciatur, prout eum ſubijcimus per præſentes, & contra huiuſmodi tranſgreſſores etiam Regulares cuiuſuis Ordinis, & Inſtituti, etiam quomodolibet exemptos, & alias quaſcumque Eccleſiaſticas, & ſeculares perſonas, cuiuſcumque ſtatus gradus, Ordinis, aut dignitatis tam Eccleſiaſticæ, quàm ſecularis, vt præfertur, tam Epiſcopi, & Prælati, Superiores, alijque Ordinarij locorum, quàm hæreticæ prauitatis vbique locorum deputati Inquiſitores procedant, & inquirant, atque in eos ſeuerè animaduertant. Nos enim ijs, & eorum cuilibet contra eoſdem tranſgreſſo-

greſſores procedendi,& inquirendi,ac pœnis coercēdi,& puniendi liberam facultatem,& auctoritatem,ijſdem auctoritate,& tenore tribuimus,& impartimur, eoſque, vt præfertur procedere, inquirere,& punire præcipimus, & mandamus. Poſt quæ ſacra Congregatio Sanctæ Inquiſitionis coram eodem Paulo V. die 31. Auguſti Anni 1617. Præcepit omnibus, & ſingulis cuiuſuis Ordinis,& Inſtituti Regularibus,& alijs quibuſcumque, tam Eccleſiaſticis, quàm ſecularibus perſonis cuiuſuis conditionis, ſtatus, gradus, Ordinis, aut dignitatis, tam Eccleſiaſticæ, quàm ſecularis, etiam ſi ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua earum eſſet neceſſariò mentio facienda, vt in poſterum, donec articulus huiuſmodi à S. Sede Apoſtolica fuerit diffinitus, vel per Sanctitatem ſuam, & Sedem Apoſtolicam fuerit aliter ordinatum; non audeant in publicis Concionibus, Lectionibus, Concluſionibus, & alijs quibuſcumque actibus publicis aſſerere, quòd eadem Beatiſſima Virgo fuerit concepta cum peccato Originali. Contrafacientes autem eadem Sanctitas ſua voluit,& declarauit, ſubiacere debere, & ſubiecit cenſuris, & pęnis contentis in ſupradictis Conſtitut. ſuorum Prædeceſſorum,& ſua, ipſofacto incurrendis. Per huiuſmodi tamen prouiſionem Sanctitas ſua non intēdit reprobare alteram opinionem, nec ei vllum prorſus præiudicium inferre, eam relinquens in eiſdem ſtatu, & terminis, in quibus de præſenti reperitur; præterquàm quoad ſupra diſpoſita. Vlteriùs ſub eiſdem cenſuris,& pęnis mandans, quòd negatiuam opinionem, videlicet, quòd non fuerit concepta cum peccato originali in prædictis publicis actibus aſſerentes aliam opinionem non impugnent, nec de ea aliquo modo agant, ſeu tractent. Inſuper voluit,& expreſsè mandauit, vt extra hos caſus expreſſos publicorum actuum, in reliquis omnibus ſupradictæ Conſtitutiones firmæ, & illeſæ remaneant, & exactè obſeruentur perinde, ac ſi præſens Decretum non emanaſſet. Et ita decreuit, & mandauit vbique inuiolabiliter obſeruari, non obſtantibus in hac parte ſupradictis Conſtitutionibus, & alijs omnibus in contrarium facientibus. Volens, & decernens pro obſeruatione,& executione præſentis Decreti, & omnium in eo contentorum, quòd contra huiuſmodi tranſgreſſores, etiam Regulares, cuiuſuis Ordinis,& Inſtituti, etiam quomodolibet exemptos, & alias quaſcumque Eccleſiaſticas, & ſeculares perſonas cuiuſcumque ſtatus, conditionis, gradus, Ordinis, aut dignitatis tam Eccleſiaſticæ, quàm ſecularis, tam Epiſcopi,& Prælati, Superiores, alijque Ordinarij locorum, quàm hæreticæ prauitatis vbique locorum deputati Inquiſitores procedant, & in eos ſeuere animaduertant, tribuens eis, & eorum

cui-

cuilibet liberam facultatem, & auctoritatem contra eoſdem tranſgreſſores procedendi, ac pœnis coercendi, & puniendi. Vide 4. tom. Bullarij in Paul.V. *num*.7. Poſtea verò Gregorius XV. in Generali Congregatione S. Inquiſitionis ann.1622. & habetur inter Bullas Gregor.XV.in 4. tom.Bullarij num. 29. prædictum Decretum Paul.V. extendit, & ampliauit, etiam ad priuata colloquia,& ſcripta,mandans,& præcipiens omnibus, & ſingulis ſupradictis, *ne de cætero, donec articulus huiuſmodi à Sede Apoſtolica diffinitus, vel per Sanctitatem ſuam, aut Sedem Apoſtolicam fuerit aliter ordinatum, neque etiam in ſermonibus, & ſcriptis priuatis audeant aſſerere,quòd eadem Beatiſſ.Virgo fuerit concepta cum peccato originali, nec de hac opinione affirmatiua aliquo modo agere, ſeu tractare, &c.* Conceſſit tamen idem Pontifex in alia Bulla eodem anno (prout habetur in prædicto loco 4.tom.Bullar.inter Bullas huius Pontificis vt ſupra) *Omnibus, & ſingulis Ordinis Prædicatorum Fratribus,vt de cætero in quibuſcumque priuatis eorum colloquÿs,ſeu conferentÿs,inter ſe dumtaxat,& non inter alios, aut cum alÿs de materia eiuſdem Conceptionis B. Mariæ Virginis diſſerere,& tractare abſque vllo pœnarum in dictis Decretis contentarum incurſu,liberè,& licitè poſſint, & valeant*. Gauantus *in Manuali Epiſcop.verb.Conceptio B.Virginis*.

13 Poſſunt Concionatores Carmelitarum in ſuis concionibus prædicare de ſpeciali protectione Beatiſſ.Virg.circa eos,eorumque Confratres, videlicet quòd populus Chriſtianus poſſit piè credere,eamdem Beatiſſimã Virginem,animas Fratrum, & Confratrum eiuſdem Ordinis in charitate decedentium, quæ in vita habitum geſtauerint,& Caſtitatem pro ſuo ſtatu coluerint, Officiumque paruum recitauerint, vel ſi recitare neſciant, Eccleſiæ ieiunia obſeruauerint,& feria quarta, & Sabatho à carnibus abſtinuerint (niſi vbi in ijs diebus Natiuitatis Domini feſtum inciderit) ſuis interceſſionibus continuis,pijſque ſuffragijs, & meritis, ac ſpeciali protectione poſt earum tranſitum, præcipuè in die Sabbathi,(qui dies ab Eccleſia eidem Beatiſſimæ Virgini Mariæ dicatus eſt) adiuturam. Sic enim poſt varias controuerſias diſcuſſum, matura deliberatione decretum fuit à S. & generali Inquiſitione Eminentiſſ.DD.Cardinalium ſub Paulo Quinto anno 1613.& ab Eminentiſſimo Cardinali Millino tranſmiſſum ad Generalem Inquiſitorem Regni Luſitaniæ, & ab eadem Inquiſitione authenticatum, & publicatum, Vide Ioannem Pintum *in Hierarchia Carmelit.tract.5.à c.4.*& dicta ex Clem.VII. *c.3.n.17.*

14 Non poſſunt admitti ad munus concionandi,aut illud exercere infames infamia iuris,vel facti. Quia prædicare, & ſacrificare

ficare

ficare parificantur *cap. Presbyteros, qui, d. 50.* Indecens etiam videtur, vt tantum munus infamibus demandetur. Laurentius de Peirinis *tomo 2. priuileg. Minim. in Conſt. 10. Vrban. VIII. nu. 5.* Quod tamen limitare videtur, ſi talis poſt peractam pœnitentiā verè reſipiſcant, abſitque ſcandalum, & periculum recidendi, & id publicè non fiat, ſed neſciò quomodo poſſit aliquis concionari, & non publicè.

15 Concionatores in ſtatu peccati mortalis quantumuis occulti exiſtentes, peccare mortaliter, ſi ante debitam contritionem, vel Confeſſionem præmiſſam, prædicent, docent aliqui authores. Caietanus *3. par. quæſtione 64. articulo 6.* & indicat Nauarrus *in Manual. cap. 25. num.* 141. Oppoſitum tamen docent alij. Sotus *in 4. diſt. 1. quæſt. 5. art. 6.* Medina *C. de pœnit. tract. 1. quæſt. 5.* Ad minus tamen ſemper credo tales peccare venialiter. Quia munus prædicandi eſt annexum Ordini, & præcipuè conſecrationi Epiſcopi, & actio illa eſt ſatis grauis, & in ea operatur homo vt Spiritus ſancti organum. Per accidens etiam peccabunt mortaliter, vel ratione ſcandali, ſi Concionatorum peccatum publicum ſit, vel quia inde fit, vt verbum Dei fiat contemptibile, & nullius æſtimationis. Suarez *3. tom. in 3. par. diſp. 16. ſect. 3. in fine.*

16 Qui concionando fabulas, facetias, aut aliquid ridiculum miſcet, regulariter peccat ſaltem venialiter. Quia abutitur munere ſacro, miſcendo ſacra prophanis. Caietanus *2. 2. quæſt. 164. art. 2.* Nauarrus *in Manual. cap. 25. numero* 142. Addens, nec ſemper hoc eſſe peccatum veniale, quando ſcilicet aliquod verbum breuiter ad aliquam honeſtam hilaritatem dicitur. Vide Bullam Leon. X. vt ſupra *nu. 10. relatam.*

17 Prohibitum eſt a Sac. Congregat. Epiſcoporum, & Regularium, ne Concionatores commendent pauperes in proprijs Eccleſijs ſine licentia Epiſcopi; bene tamen propria Monaſteria. Ita refert Gauantus *verb. Concio ſacra. num.* 42. Debent etiam Concionatores Regulares in concionibus ad populum vti Euangelijs, & Epiſtolis, quæ leguntur à Clero ſeculari eius Eccleſiæ, vbi degunt. Sic enim decreuit Sacra Congregat. Concil. apud Quarantam *in Summ. Bullar. verb. Priuil. Regular.* & diximus ſupra *cap. 9. num. 46.* Nec poſſunt publicare Indulgentias, intellige non publicatas per Ordinarios locorum. Sic enim habetur ex Conc. Trident. *ſeſſ. 21. cap. 9.* Imò publicantes falſas Indulgentias, ſeu indiſcretas, peccant omnino mortaliter, contra præceptum Obedientiæ illis impoſitum in Clement. de priuileg. *cap. Religioſi.* Nec poſſunt eſſe quæſtores, ſeu eleemoſynarij. (dicuntur autem quæſto-

ſtores,qui quæſtum ſibi referunt.Baldus apud Barboſam *de poteſt.Epiſc.Alleg.*109.*num.*6.) Nam expreſsè habetur in Conc. Trident.*ſeſſ.*5.*cap.*2.quòd quæſtores, *nec per ſe, nec per alium prædicare præſumant.* & *ſeſs.*21.*cap.*9.talium nomen, vſus, & officium omnino extinguntur.Licet eos ſoleat Sedes Apoſtolica concedere cum certis conditionibus, de quibus Zerola *in praxi par.*1. *verb.Quæſtores.*& Gauantus *in Man.Epiſc.verb.Quæſtores.* Præterea prædicantes miracula falſa, non ſolùm peccant mortaliter, quia committunt mendacium pernicioſum, cum ſic facientes tollant quantum in ſe eſt veritatem miraculorum Fidei, & ſint in cauſa,quòd fides illis non adhibeatur:ſed etiam videntur incurrere ſententiam excommunicationis Papæ reſeruatam, latam à Leone X.& Conc.Lateranenſ. de qua ſupra *num.* 10. Bonac.*circa* 8. *præceptum Decal.diſp.* 10.*quæſt.*1.*punct.*2.*num.*7. Qui verò in prædicationibus falſum dicunt in citationibus, vt in numero capitum, nomine authorum, vel loco vnius Prophetæ alterum dicendo, non peccant mortaliter; cum non committant mendaciũ in doctrina, ſed in accidentibus, & ſine præiudicio proximorum. Caietanus 2.2. *quæſt.* 110. *art.* 4. Azor 3. *p. lib.* 13.*cap.*1. *dub.*6.

18 Pro excommunicatione, quam incurrunt Religioſi, qui aliqua in ſuis concionibus dicunt impedientes ſolutionem decimarum,vide *cap.*9.*num.*26.A quibus debeant examinari Concionatores Regulares, vide Decretum Clem. VIII. & Vrban. VIII. *cap.* 18. *num.* 79. Quando poſſunt diſpenſari in ſeruitio Chori, *cap.* 10. *num.* 20. Qualiter poſſint prædicare in eorum Eccleſijs quando prædicatur in Eccleſia Cathedrali, vide declarationem S.Congregat.*cap.*12.*num.*41.

De obligationibus Sacerdotum Regularium,

CAP. XXI.

1 RELIGIOSVS Sacerdos non ſolùm tenetur celebrare in præcipuis anni feſtiuitatibus ſicut alij Sacerdotes, etiam nullã curam animarum habentes,eò quòd hoc cõgruit iuri naturali, ſecũdum quòd quilibet tenetur gratiam ſibi datam alijs cõmunicare, & iuri diuino, in illis verbis: *Hoc facite in meam commemorationem*; ſed etiam tenetur regulariter

riter id facere, tum propter ſcandalum, quod ſolet ſequi, ſi Sacerdos regulariter non celebret; tum etiam, quia regulariter Religioſi ſunt obligati ad Miſſas dicendas, vel propter ſtipendia, accepta, vel propter eleemoſynas, quas à fidelibus acceperunt intuitu ſuffragiorum, & orationum eorumdem. Silueſter *verb. Miſſa.* Sot. *in* 4. *diſtinct.* 13. *quæſt.* 1. *art.* 10.

2 Quamuis de iure communi nulli licitum ſit noctu, & ante lucem celebrare, niſi ſolis Epiſcopis, iuxta gloſſ. *in cap. fin. de priuileg. lib.* 6. Nauarr. *in Man. cap.* 25. *num.* 85. Similiter nec liceat regulariter Miſſam poſt meridiem celebrare, niſi in caſu raro, & exiſtente rationabili cauſa. Suarez *tom.* 3. *in* 3. *part. diſp.* 80. *ſect.* 4. Sunt tamen aliqua priuilegia circa hoc, aliquibus Regularibus conceſſa. Primò enim Pius Secundus conceſſit Minoribus, vt poſſint celebrare vna hora ante auroram. Inſuper Leo Decimus conceſſit, vt de licentia ſuorum Superiorum, quorum conſcientijs ſe remittit, quomodo Fratres debeant vti hac gratia, poſſint celebrare illico poſt Matutinum, & etiam poſt meridiem, præſertim diebus, quando eſt de audienda Miſſa præceptum, & quando Fratres debent ambulare, ſeu quando de via veniunt, & non poſſunt ante meridiem applicare ad locum, vbi commodè poſſint Miſſam audire, vel honeſtè celebrare. Præterea Sixtus Quartus conceſſit etiam Minoribus, quòd Sacerdotes neceſſitatis cauſa, poſſint ante, & poſt horam ſtatutam ab Eccleſia, celebrare. Quæ priuilegia non videntur abrogata neque per Concilium Tridentinum, cum in eo ſolùm præcipiatur Ordinarijs, vt compellant Regulares ne vtantur dictis priuilegijs, neque per Conſtitutionē Pij V. quæ incipit *Sanctiſſimus in Chriſto Pater*, quia illa ſolùm, videtur eſſe cōtra illos, qui celebrabant noctu in vigilijs quarūdam feſtiuitatum, vel contra eos, qui regulariter, & abſque vlla cauſa poſt meridiem celebrant. Rodriguez *tom.* 1. *quaſt.* 43. *art.* 2. *&* 5. Miranda *in Man. tom.* 1. *quæſt.* 41. *art.* 10. *&* 11. Nihilominus quia Sac. Congregatio declarauit; *Ante diem, & horis indebitis celebrare non licet, etiam vigore priuilegiorum ante Concilium Tridentinum conceſſorum*, nihil iam valent prædicta priuilegia, eò præſertim, quia cum fuerint viuæ vocis oracula (vt patet ex Caſarrubio *in Comp. priuil. Mendic. verb. Miſſa* 2. *quoad tempus.*) reuocata iam ſunt, vt ſæpe diximus. Conceſſio autem, quæ à Gregor. XIII. facta eſt pro Ieſuitis, parum, aut nihil continet priuilegij, vt bene Rodriguez *vt ſupra art.* 2. Miſſæ verò omnes Natiuitatis Domini (niſi aliter conſuetudine introductum ſit) poſſunt celebrari ante auroram, ſaltem iure communi. Vazquez *tom.* 3. *in* 3. *p. diſp.* 232. *cap.* 3. *num.* 32. &, ſine priuilegio etiam, in

V ali-

Digitized by Google

aliquo ſolemni feſto, cum Concio non finitur niſi poſt meridiem, vel ſi ratione itineris occurrat in die feſto tardiùs venire; poterit etiam celebrari aliquo tempore poſt meridiem. Vazquez *num.*37.Laurent.de Peirin.*de priuil. Minim. tom.*1.*circa Conſtitut. Pyrrbi §.7.*

3 Non eſt peccatum mortale dicere Miſſam ante Matutinum, ſeu Laudes,(quamuis multi oppoſitum ſentiant.Gauantus *tom.*1. *Theſ. par.*2. *tit.*1.) Eò quòd nullum eſt præceptum tàm grauiter obligans.Sot.10.*de Iuſt. quæſt.* 5. *art.* 4. Suarez 3. *tom. in* 3.*part. diſp.*82.*ſect.*1.Erit tamen veniale,ſi ſine aliqua rationabili cauſa id fiat; quia eſt aliqualis inuerſio ordinis Eccleſiæ conſuetudine introducti. Siluester *verb. Miſſa* 1. *quæſt.* 1. De Prima autem non eſt talis obligatio.Tolet. *in Summ.lib.*2.*cap.*1.

4 Poſſunt Religioſi Sacerdotes recipere ſtipendia pro Miſſis celebrandis, illa ſcilicet, quæ communi lege, aut conſuetudine fuerint taxata,ſeu, quæ à viris timoratis peti,& dari ſolent.Cum hoc nullo iure naturali,Diuino,aut Eccleſiaſtico ſit prohibitum. Suarez 3.*tom.in* 3.*par. diſp.*86.*ſect.*2. Excipiuntur ab hac regula Patres Societatis (& idem dico de alijs Religioſis, quibus ex vi ſuarum Conſtitutionum eſt illis prohibitum accipere ſtipendia pro Miſſis, & alijs actionibus ſpiritualibus.) Ratio eſt, quia *in Exam.cap.*1.*§.*3.*&* 6.*par.Conſtit.Societ. cap.*2.*§.*7. prohibetur illis admittere *ſtipendium pro Miſſarum Sacrificijs, vel Prædicationibus, vel Lectionibus, vel vllius Sacramenti adminiſtratione.* Vnde tales recipientes ſtipendia peccant contra paupertatem. Quia recipiunt aliquid contra voluntatem Superiorum, quod eſt actus proprietatis.Sanchez *lib.* 7.*in Decal.cap.*28.*num.*7. Poterit tamen in hoc dari paruitas materiæ,ſicut in alijs votorum tranſgreſſoribus.Enriquez *lib.*9.*de Euchar.cap.*22.*nu.*3.Sanchez *vt ſup. num.*8.Vide dicta *cap.*6.*num.*36.

5 Quamuis multi Theologi velint Sacerdotes pauperes (quod maximè procedit in Religioſis) accipere poſſe plura ſtipendia pro vna Miſſa,tot ſcilicet,quot fuerint ad ſuam ſtrictam, & congruam ſuſtentationem neceſſaria. Ludou. Veja *in lib. Reſpon.ad caſus conſcientiæ Congreg.*4.*caſ.*3. Petr. Nauarr.*lib.*2.*de Reſtit. cap.* 2.*num.*433.Hæc tamen ſententia in praxi iam ſuſtineri non poteſt propter Decretum de celebratione Miſſarum Sac. Congreg. Conc. S. D. N. Vrb.VIII.auctoritate editū an.1625 quod habetur 4.to.Bull.inter Conſt.Vrb. n.43. vbi id prohibetur,per hæc verba: *Vbi pro pluribus Miſſis,etiam eiuſdem qualitatis, celebrandis,plura ſtipendia,quantumcumque incongrua, & exigua, ſiue ab vna, ſiue à pluribus perſonis collata fuerunt, aut conferentur in futurum Sacer-*

Digitized by Google

cerdotibus, Eccleſijs, Capitulis, Collegijs, Hoſpitalibus, Societatibus, Monaſterijs, Conuentibus, Congregationibus, domibus, ac locis pijs quibuſcumque, tàm ſecularibus, quàm Regularibus; Sacra Congregatio ſub obteſtatione Diuini Iudicij, mandat, ac præcipit, vt abſolutè tot Miſſæ celebrentur, quot ad rationem attributæ eleemoſynæ præſcriptæ fuerint; itavt alioquin ij, ad quos pertinet, ſuæ obligationi non ſatisfaciant, quinimò grauiter peccent, & ad reſtitutionem teneantur. Et quamuis circa hoc multa fuerint à Summis Pontificibus conceſſa priuilegia Regularibus, illa tamen omnia reuocata iam ſunt ab eadem Sacra Congregatione, dicente, *Eadem auctoritate reuocat priuilegia, & indulta omnia quibuſuis perſonis, Eccleſijs, ac locis pijs, tàm ſecularibus, quàm Regularibus, cuiuſcumque* Ordinis, *Congregationis, & Inſtituti, quamcumque ob cauſam conceſſa, quibus indulgetur, vt certarum Miſſarum, vel Anniuerſariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, ſeu Orationibus, plurium Miſſarum oneribus in futurum ſuſcipiendis, ſatisfiat.* Gauantus *in Theſaur. tom. 1. pár. 3. tit. 12.* Num autem non obſtante huiuſmodi Sacr. Congregationis Decreto, in caſu grauis neceſſitatis citra extremam, poſſit Sacerdos pauper plura ſtipendia pro vna Miſſa recipere, iuxta ſui ſtrictam, & congruam ſuſtentationem, (inhærendo maximè ſententiæ affirmanti Sacrificium Miſſæ eſſe infiniti valoris, ita vt pluribus applicatum, tantum, quantum ad valorem, qui ex opere operato Miſſæ correſpondet, valeat ſingulis, ac ſi pro ipſis ſolis applicaretur, vt tenet Vaſquez *tom. 3. in 3. par. diſp.* 231. & procurando alijs vijs, & modis, per opera ſcilicet ſatisfactoria, Orationes, & Indulgentias recompenſare id, quod de fructu Miſſæ ex opere operantis prouenirct vnicuique, ſi pro ipſo ſolo applicaretur) aliorum iudicio remitto, noſtram verò ſententiam in ſpeciali Tractatu de hac re, Deo duce, proferemus.

6 Quamuis etiam Abbates, & Generales Religionum poſſent olim in Capitulis Generalibus Miſſas ad minorem numerum reducere, iuxta Decretum Conc. Triden. *ſeſs. 25. de reformat. cap* 4. Nullatenus iam id poſſunt facere, propter Decretum Sacræ Cõgregationis Concilij, iam adductum, quo ſtrictè prohibet, & interdicit Sacr. Congregatio, ne Epiſcopi in Diœceſana Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, vel aliàs quoquomodo reducant onera vlla Miſſarum celebrandarum, aut poſt idem Cõcilium impoſita, aut in limine fundationis, ſed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis ad Apoſtolicam Sedẽ recurratur; quæ, re diligenter perſpecta, id ſtatuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur, alioquin reductiones, mo-

derationes, & commutationes huiuſmodi, ſi quas contra huius prohibitionis formam fieri contigerit, omnino nullas, atque inanes decernit. Gauantus *vt ſup. tit.* 12. *num.* 43.

7 Quamuis etiam alij Theologi dixerint, poſſe Sacerdotem accipere Miſſam celebrandam cum certa eleemoſina, & poſtea alteri Sacerdoti eam Miſſam committere, retenta ſibi parte eleemoſynæ (Bonac. *de Sacram. diſp.* 4. *quæſt. vlt. punct.* 8. *num.* 18.) Id tamē iam non licet propter Decretum Sacræ Congregat. loco citato, quo prohibet Sacerdoti, qui Miſſam ſuſcepit celebrandam cum certa eleemoſyna, ne eamdem Miſſam alteri, parte eiuſdem eleemoſynæ ſibi retenta, celebrandam committat. Cum autem ab eadem Sacra Congregatione quæreretur, an permittendum ſit Adminiſtratoribus Eccleſiarum, vt retineant aliquam eleemoſynarum portionem pro expenſis manutentionis Eccleſię, Altarium inſeruientium, paramentorum, luminum, vini, hoſtiæ, & ſimilium? Similiter, an hoc Decretum habeat locum in beneficijs, quæ cōferuntur in titulum, ideſt, an Rector beneficij, qui poteſt per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare ſtipendium ad rationem reddituum beneficij? Præterea, an Sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemoſyna maior ſolita pro celebratione Miſſæ, debeant dare eamdem integram eleemoſynam ijs, quibus Miſſas celebrandas committunt; an verò ſatis ſit, vt dent celebrantibus eleemoſynam conſuetam? Ad primum reſpondit eadem Cōgregatio, permittendum non eſſe, vt Eccleſiæ, ac loca pia, ſeu illorum Adminiſtratores ex eleemoſynis Miſſarum celebrãdarum, vllam, vtcumque minimam, portionem retineant, ratione expenſarum, quas ſubeunt in Miſſarum celebratione, niſi cum Eccleſiæ, & loca ipſa alios non habent redditus, quos in vſum earumdem expenſarum erogare licitè poſſent; & tunc quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expenſarū, quæ pro ipſomet tantùm Miſſæ Sacrificio neceſſariò ſunt ſubeundæ, & nihilominus eo etiam caſu curandum eſſe, vt ex pecunijs, quæ ſuperſunt, expenſis, vt ſupra, deductis, abſolutè tot Miſſæ celebrentur, quot præſcriptæ fuerint ab offerentibus eleemoſynas. Ad ſecundum reſpondit, non habere locum, ſed ſatis eſſe, vt Rector beneficij, qui poteſt per alium Miſſam celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti eleemoſynam congruam ſecundùm morem Ciuitatis, vel Prouinciæ, niſi in fundatione beneficij aliud cautum fuerit. Ad tertium, debere abſolutè integram eleemoſynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec vllam illius partem ſibi retinere poſſe. Vide Decreta hæc 4. tom. Bull. vt ſup. & apud Peirin. *to.* 2. *priuil.* Minim. *inter Conſt. Vrb. n.* 9. Gauan. *in Theſ. to.* 1. *p.* 3. *tit.* 12. *à num.* 34.

Præ-

Digitized by Google

Præcipitur etiam in eodem Decreto *de Celebratione Miſſ.* vt pecuniæ, ac bona mobilia Regularibus relicta cum onere perpetuo Miſſarum celebrandarum, ſub pęna interdicti ab ingreſſu eccleſiæ ipſo facto incurrenda, à die realis acquiſitionis, ſtatim deponi debeãt penes Ædem Sacram, vel perſonam fide, & facultatibus idoneam, ad effectum illa quamprimùm inueſtiendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expreſſa mentione oneris, quod illis annexum reperitur. Et, quòd ſi eadem bona immobilia deinceps alienari contigerit, eorumdem pretium ſub eadem pæna, deponi, & in alijs bonis ſtabilibus etiam fructiferis, cum eiuſdem oneris repetitione, atque annexione conuerti, debeat. Inſuper præcipitur Regularibus, ne in poſterum prædicta onera perpetua ſuſcipiant Miſſarum ſine Generalis, vel Prouincialis conſenſu, & licentia in ſcriptis, & gratis concedenda, ſub pęna priuationis Officiorum, quæ tunc obtinent, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vociſque actiuæ, ac paſſiuæ abſque alia declaratione. Vide Decreta citata vt ſupra *num.* 5. & Gauantum *tomo* 1. *Theſaur. p.* 3. *tit.* 12. *num.* 41. *&* 42. Quamuis præterea multorum ſententia fuerit poſſe Sacerdotes non habentes eleemoſynas de præſenti, pro quibus offerant Miſſas, illas nihilominus anticipatè dicere, ipſas applicando pro illis, qui ſibi poſtea daturi ſint eleemoſynas, maximè ſi hoc fiat non ſuſpendendo effectum Sacrificij, ſed illum ex tunc applicando pro illis, qui eleemoſynas daturi ſint (Aragon *de Iuſtitia q.* 85. *art.* 3. *dub.* 1.) Nihilominus, quidquid ſit de veritate huius ſententiæ ſpeculatiuè loquendo, in praxi tamen non eſt approbanda, tum propter aliqua, de quibus Bonacina *diſp.* 4. *de Eucharistia q. vlt. punct.* 7. *§.* 5. *num.* 3. tum pręcipuè, quia huiuſmodi anticipata celebratio pro incerto eleemoſynam oblaturo eſt prohibita à Paulo V. & S. Congregat. Concil. 15. Nouemb. 1605. Vide Gauantum *in Man. Episcop. verb. Miſſa num.* 33. Anticipata autem celebratio eius Miſſæ, quæ die ſequenti dicenda erat, non eſt prohibita, cum potiùs Sacerdos ſic faciens, ad inſtar boni debitoris, anticipatè ſoluat. Barboſa *de Poteſt. Episcop. Allegat.* 24. *num.* 14. Niſi fortè contrarium expreſsè declaretur à cõcedente eleemoſynam, vt probat Bonacina *vt ſupra num.* 4.

8 Quamuis iure communi prohibitum ſit Religioſis adminiſtrare ſecularibus Sacramentum Euchariſtiæ abſque licentia Parochi ſub pœna excommunicationis ipſo facto *in Clement. Religioſ. & de priuileg. & exceſſ. Prælat.* tamen ex priuilegijs Nicolai V. & Sixti IV. id poſſunt facere Religioſi Minores Confeſſores, & ex priuilegio Iulij II. Minimi, & ex Pio V. omnes Mẽdicantes, & eorũ priuilegia cõmunicantes, præterquàm in die Paſcha-

tis, tempore ſcilicet, quo ex præcepto Eccleſiæ tenentur ſeculares communicare. Rodriguez *t.1.q. 56. art. 3.* Miranda *in Manu. to.1.q.42.ar.1.& 2.* Qui autem communicauit aliquo die ex prædicto tempore in ſua Parochia poteſt (ſecundùm aliquos) etiam alio die eiuſdem Paſchatis communicare apud Regulares. Cum iam adimpleuerit præceptum Eccleſiæ, nec aliud intendatur in prædicta exceptione. Vincentius Filiucius *tom.1. trac.4.cap. 9.* Barboſa *de Offic. Parochi cap.20. num.10.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. Priuileg. Minim. in Conſtitut. 1. Iulij II. §. 37. num. 86.* Qui etiam *num. 90.* tenet etiam in die Paſchæ poſſe Religioſos miniſtrare Euchariſtiam peregrinis. Quod tamen negare videtur Barboſa *vt ſupra num.23.* Immò dicitur declaratum à S.Congreg. Concil. non poſſe in die Paſch. ſumere in Eccleſia Regular. Euchariſtiam, eum, qui ſatisfecit in Paſchate in Parochia. Gauantus *in Man. Epiſc. ver. Euchar. num.23.* Vnde cautè procedendum. Presbyteri quoque ſeculares dicentes Miſſas in domibus Religioſorum Mendicantium poſſunt ex eorum licentia ſeculares communicare. Non ſolùm, quia ita praxi obſeruatur, ſed etiam ob priuilegium Iulj II. Minimis conceſſum, quo participant etiam Mendicantes Religioſi. Licet illud non ita clarè contineat hanc conceſſionem. Caſarub. *in Compend. verb. communicare num. 13.* Medina *in Inſtruct. Confeſſ. lib. 1. cap. 11. §. 3.* Enrriquez *tom.2. de Euchar. lib.7. num.1.* Similiter in caſibus neceſſitatis, ſcilicet articuli mortis, abſente Parocho, poſſunt Religioſi Sacramētum Euchariſtię tamquam Viaticum fidelibus miniſtrare. Quia tunc præſupponitur Parochorum licentia. Suarez *tom.3. in 3.p. diſp.72. ſect.2.* Rodriguez *vt ſupra art.5.*

9 Poſſunt etiam prædicti Sacerdotes Regulares ex licentia Parochi Sacramēto Matrimonij aſſiſtere. Quia hoc videtur ſupponi *in Clem. Religioſi de priuil.* Id tamen facientes ſine licentia prædicta ſunt excōmunicati excōmunicatione Papali in prædicta *Clement.* Miranda *to.1. Man.q.48. per totam.* Vide dicta *cap.9. num.31.*

10 Quamuis etiam non poſſint Sacerdotes Regulares miniſtrare Sacramentum extremæ Vnctionis ſine licentia Parochi ſub pęna excommunicationis latæ ſententiæ *in prædicta Clement. 1. de priuileg.* In caſu tamen neceſſitatis, & abſentia Parochi, quando ſcilicet præſumitur licentia interpretatiua ipſius, poſſunt id facere, neque incurrent in prædictam excommunicationem. Silueſt. *ver. vnctio q.4.* Sot. *in 4.d.23.q.2.ar.1.* Similiter ex priuilegijs Sedis Apoſtolicæ in eadem Clem. poſſunt plures Regulares familiaribus ſuis, aut pauperibus in hoſpitalibus ſuis degentibus hoc Sacramentum miniſtrare. Miranda *in Manual. tom.1. quaeſt.49. art.1.*

Digitized by Google

art. 1. referens varia priuilegia. Specialiter Alexand. IV. conceſſit Carmelitis poſſe miniſtrare Sacramenta, & dare ſepulturam ſuis familiaribus. *Speculum Ordinis fol.* 62. Et Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ eſt Mare magnum Carmelitarum conceſſit eiſdem, quòd in caſu, quo Rectores Parochialium Eccleſiarum difficiles ſe reddant in exhibitione Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis erga illos, qui dictis Fratribus confeſſi ſunt, illis ſine cauſa rationabili denegando, vel differendo dictorum Sacramentorum adminiſtrationem, illa petentibus poſſint exhibere. Speculum Ordinis fol. 87. Vide etiam alia ad hoc intentum in Peirinis ſupra relato, *præſertim à num.* 93. Sed prædictos familiares Religioſorum ad Parochiam in Paſchate pro Communione mittendos eſſe declarauit S. Congreg. apud Gauantum *in Man. Epiſcop. v. Euchariſt. nu.* 24.

11 Audientes Miſſas in Eccleſijs Fratrum Mendicantium in Dominicis, & Feſtis diebus ſatisfaciunt præcepto Eccleſiæ de Miſſa audienda. Ex priuilegio Leon. X. Quod non eſt derogatum per Concilium Tridentinum *ſeſſ.* 22. quatenus habet quòd Epiſcopi moneant populum, vt frequenter ad ſuas Parochias, ſaltem diebus feſtis, & Dominicis accedant. Quia Concilium id non præcipit, & quia ita declarauit S. Congregat. vſuque obtinetur. Rodriguez *tom.* 1. *quæſt.* 43. *art.* 7. Flau. Cherub. *in Compend. Bull. fol.* 100. Animaduerte tamen præ dictum Leon. X. voluiſſe id fieri *non contempto proprio Parocho*.

12 Sacerdotes Regulares (ſicut & non Regulares) etiam ſi ab Ordinarijs, aut ſuis Prælatus licentiam non obtineant, poſſunt in caſu neceſſitatis extremæ, ſeu articulo mortis omnium quorumcumque ſecularium Confeſſiones audire, & ab omnibus caſibus, & cenſuris quantumuis reſeruatis abſoluere. Quia in tali caſu omnes Sacerdotes habent authoritatem ab Eccleſia, *cap quod de his de ſent. excomm. & cap. paſtoral.* Nauarrus *in cap.* 1. *de pœnit. d.* 6. *num.* 73. Poſſunt etiam ſemper abſoluere à peccatis venialibus, ſeu etiam mortalibus aliàs confeſſis, cum ad hoc ſufficiat Iuriſdictio vniuerſalis, quæ eſt communis omnibus ſimplicibus Sacerdotibus. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 16. *nu.* 1. Peccabunt tamen, ſi ſine licentia Superiorum id faciant, quia non ſunt ſui iuris, ſed alterius, ſcilicet Prælati, ratione voti Obedientiæ. Nauarrus *in Summa cap.* 4. *num.* 6. Graffis 1. *par. deciſ. lib.* 1. *cap.* 13. *nu.* 87. Vide dicta *cap.* 19. *nu.* 12.

13 Quamuis probabiliter aliqui aſſerant ſimplices Sacerdotes poſſe abſoluere ab excommunicatione minori, ſicut à peccatis venialibus, propter ſimilem rationem. Nauarrus *in Man. c.* 27.

Digitized by Google

num. 25. Probabilius tamen eſt oppoſitum; eò quòd talis abſolutio ſit actus alicuius Iuriſdictionis, quam non habent ſimplices Sacerdotes extra caſum extremæ neceſſitatis. Caietanus *in Summa verb. excommunic.* Vincentius Filiucius *tomo* 1. *tract.* 13. *cap.* 7.

14 Quamuis olim propter priuilegia Religionum, ſpecialiter pro Carmelitis Vrbani V. & Sixti IV. vt habetur in *Speculo Ordinis f.* 69. *&* 89. pro Prædicatoribus, & Minoribus *cap. in his de priuileg.* & pro Minimis Iulij II. poſſent Regulares celebrare Miſſas in quocumque loco honeſto cum altari portatili, & viatico; hæc tamen antiquata iam ſunt per Concilium Trident. *ſeſſ.* 22. *in Decret. de obſeru. & vitand. in celebrat. Miſſ.* per illa verba, *Neue patiātur in priuatis domibus, atque omninò extra Eccleſiam, & ad diuinum tantùm cultum dedicata Oratoria ab eiſdem Ordinarijs deſignanda, & viſitanda, Sanctum hoc Sacrificium peragi, &c.* & in fine additur, *Non obſtantibus priuilegijs, exemptionibus, &c.* Nauarrus *in Manual. cap.* 25. *num.* 82. Azor *tomo* 1. *Inſtitut. moral. lib.* 10. *cap.* 26. *quæſt.* 7. Sed Gregorius XIII. in Bulla *Vſum Altaris* 3. *tom. Bullar. inter Bullas Gregorij num.* 57. conceſſit Preſbyteris Societatis Ieſu, vt in miſſionibus, quas faciunt, vti poſſent altari viatico, & ſuper illud vbique gentium, modò loca, tuta ſint, & honeſta, Iudicio Generalis, aut Prouincialis, Miſſæ ſacrificiū celebrare. An verò aliæ Religiones cū Societate cōmunicātes fruantur d. priuilegio? Suar. id negat *t.* 3. *in* 3. *p. diſp.* 81. *ſect.* 3. Alij verò affirmāt, quibus aſſentior, dummodò hoc ſit cum conditionibus à Pontifice aſſignatis, & inter miſſiones. Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Conſtit. Pyrrhi num.* 28. In Oratorijs etiam, quæ ſolent eſſe in Religioſorum Monaſterijs, Clauſtris, Infirmarijs, &c. videtur poſſe Religioſos celebrare Sacrificium Miſſæ. Propter priuilegia adducta, quæ quoad hoc non videntur reuocata per Concilium Tridentinum *loco adducto*, cum ibi ſolùm videatur prohiberi, ne *in priuatis domibus omninò extra Eccleſiam* erigantur Oratoria, in quibus Miſſæ celebrentur, ſine Ordinariorum licentia, prędicta autem loca nec ſunt priuatæ domus, nec omninò extra Eccleſiam, cum nomine Eccleſiæ veniant etiam Religioſorum Clauſtra, vt colligitur *ex cap. Abbati §. hac autem d.* 54. *& cap. Alma mater de ſent. excomm. in* 6. *vbi Gloſſa verb. Monaſter.* Rodriguez *tom.* 2. *quæſt.* 75. *art.* 1. *&* 2. Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Conſtit. Pyrrhi num.* 31. Refertur etiam ad hoc priuilegium Gregorij XIII. conceſſum Societati Ieſu in Bulla, *Decet Romanum Pontificem* ann. 1575. ſcilicet quòd *in Oratorijs, & Capellis, quæ ipſius Societatis Prouinciales per ſe in domibus,*

Colle-

Collegijs, & alijs locis, vbi aliqui Societatis reſidebunt, approbauerint, & ad diuinum dumtaxat cultum deputauerint, Miſſæ, & alia Diuina Officia celebrari poſſint. Quo etiam vti poſſunt aliæ Religiones, quæ communicant in priuilegijs cum Societate. Reginaldus *in praxi lib.*29.*num.*178. Peirinis *vt ſupra num.* 29. Afferens etiam priuilegium aliud conceſſum Benedictinis Valliſoletanis, de quo dubito an ſit, vel non, viuæ vocis oraculum. Vide Gauantum *in Theſaur.tom.*1.*p.*1.*tit.*20.*§.Addam.*

15 In grãgijs quoque Monaſteriorũ, ſeu in prædijs ipſorũ, vtilitatis, & recreationis cauſa acquiſitis, poſſe fieri Oratoria, in quibus Diuina Officia celebrentur ſine licentia Ordinarij, nõ obſtante Conc. Trident. *ſeſſ. illa* 22. *iam citata*, eò quòd Concilium ſolùm loquatur de priuatis domibus, hęc autem prędia, ſeu grangiæ non ſint tales, docent aliqui Authores, propter aliqua priuilegia Religionibus conceſſa. Rodriguez *tomo* 2. *quæſtionum Regul. quæſt.*75. *art.*1. *&* 2. & Laurentius de Peirinis *iam citatus.* Cauendum tamen ſimiliter eſt, ne huiuſmodi conceſſiones ſint viuæ vocis oracula, quia ſi tales ſunt, nullum robur, & firmitatem hoc tempore habent, vt diximus *cap.*3.*num.*21.

16 Propter neceſſitatem quoque iure communi permiſſum eſt celebrare abſque Epiſcopi licentia ſub dio, & extra Eccleſiam, ac Oratorium deſignatum, vt ſi Rex, aut Dux ſit in exercitu, vel claſſis Chriſtianorum appellat ad terram, vel ſi in itinere Eccleſia deſit, vel cum magna multitudo hominum in aliquo die feſto ad paruam aliquam Eccleſiam concurrit, modò tamen ſemper adſit altare viaticum, ſeu portatile ab Epiſcopo conſecratum. Probatur *ex canone primo, & can. concedimus de Conſecrat. diſtinction.*1. Suarez *to.* 3. *in* 3.*p.diſp.*81.*ſect.*3. Vaſquez *ibid. diſput.* 233. *cap.*1. Numquam tamen licet propter quamcumque neceſſitatem celebrare ſupra mare, ſeu flumen in naui; propter periculum effuſionis ſanguinis ex motu nauis. Vaſquez *loco citat.*

17 Poſſunt etiam Regulares dicere Miſſas in diebus feſtiuis, & Dominicis quacumque hora debita, etiam antequam Rector Parochialis Eccleſiæ celebrauerit. Quia ita declarauit S.Congreg. Concilij, prout retuli ſupra *cap.*12. *nu.* 41. & Pius V. *in Conſtitut. Etſi Mendicantium*. Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Conſtit. Pyrrhi nu.*26.

18 Feria quinta maioris Hebdomadæ, ſaltem iure communi licitum eſt omnibus Sacerdotibus celebrare ſecluſo ſcandalo, & in ſecreto, cùm id nullo iure prohibeatur. Sotus *in* 4.*diſtinct.*13.*q.*2. *art.* 2.*ad ſecundum*. Suarez *tom.*3. *in* 3.*par.diſput.*80.*ſect.*2. In die autem Paraſceue peccatum mortale eſt, ſiue in publico, ſiue in

ſecre-

Digitized by Google

ſecreto celebrare. Habetur *in cap. Sabbatho de Conſecrat. diſt.* 3. Etiam ſi illo die occurrat feſtum Annunciat. B.V. Gauantus *in Theſau. S. Rit. tit. 1. p. 4. tit. 9. num.* 24. In die Sabbathi Sancti aliqui putant poſſe celebrari priuatim, & occultè, ſaltèm ab ea hora, in qua incipit ſolemne Paſchale Officium, ob rationabilem cauſam. Vide Barboſam *de Offic. Parochi cap.* 11. *à num.* 49. Gauantum *in Theſaur. vt ſup. p. 4. tit.* 10. *à nu.* 43.

19 Non obſtante decreto Concilij Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 12. vividelicet *Cenſuræ, & Interdicta nedum à Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Epiſcopo, à Regularibus, in eorum Eccleſiis publicentur, atque ſeruentur*, poſſunt Regulares tempore Interdicti generalis ſingulis diebus in Eccleſijs, & Monaſterijs Miſſas celebrare, & dicere Officia Diuina ſicut priùs, ſubmiſſa tamen voce, ianuis clauſis, excommunicatis, & interdictis excluſis, & campanis non pulſatis. Ita enim habetur iure communi ex Bonifac. VIII. *in cap. Alma mater de ſentent. excommunicat.* Sorbus *in Addit. ad Compend. verb. interdictum* 3. *§.* 3. *tempore*. Peirinis *to.* 1. *priuileg. Minim. in Conſtitut.* 2. *Sixti IV. num.* 55. Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Interdictum à numero* 10. Poſſunt etiam eodem tempore Interdicti ſolemniter celebrare Diuina, ianuis apertis, & pulſatis campanis, excommunicatis expulſis, ſed interdictis admiſſis, ſic tamen quòd illi, qui fuerunt cauſa Interdicti altari nullatenus apropinquent, in feſtiuitatibus Natalis Domini, Paſchæ, ac Pentecoſtes, & Aſſumptionis Virg. Mariæ. Ita enim habetur etiam iure communi *in eodem cap. Alma mater*. Sorbus *vt ſupra §.* 12. *ſecundùm*, etiam hoc extendens ad feſtum SS. Sacramenti, & per totam octauam illius per vnam Extrauag. Martini V. Extenditur etiam probabiliter, quoad aliquos Regulares, & alios, qui cum ipſis habent communicationem priuilegiorum, ad feſta Conceptionis, Viſitationis, & Natiuitatis B. Mariæ, & Natiuitatis Sanct. Ioannis Baptiſtæ, & ad feſta Sanctorum reſpectiuè ſuarum Religionum, necnon aliorum Sanctorum, & Sanctarum ſub quorum inuocationibus Eccleſiæ Regularium dedicatæ, & conſtructæ ſunt, ſeu quorum corpora in ipſis Eccleſijs recondita reſpectiuè exiſtunt, nec non hebdomadarum Sanctæ, & Reſurrectionis Dominicæ feſtiuitatibus, & per octauas earumdem omnium feſtiuitatum, necnon quoties Religioſi profeſſionem emiſerint, vel primam Miſſam celebrauerint, ſeu in ſuis Eccleſijs humana cadauera Eccleſiaſticæ ſepulturæ tradi contigerit, dummodò Interdicto cauſam non dederint, nec id eis contigerit ſpecialiter interdici, nominatim interdictis, & excommunicatis excluſis. Ita enim conceſſit Leo X.

Mo-

Digitized by Google

Monachis S.Benedicti, & ſeruitoribus Monaſteriorum, vt refert Caſarrubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Interdictum* 2. *num.* 10. Etſi enim Concilium Trident. *eadem ſeſſ.cap.*22.reuocet omnia priuilegia conceſſa quibuſcumque Regularibus, quæ Pius V. poſtea reualidauit in Conſtit. *Etſi Mendicantium*, & tandem Greg.XIII.reuocauit, & annullauit quatenus cõtraria erant prædicto Conc. nihilominus priuilegium hoc Leonis X.probabile eſt non eſſe contrarium Concilio, cum eius mens ſolùm videatur eſſe,reuocare illa priuilegia,quæ à quibuſdã Religioſis dicebãtur haberi de nullatenus ſeruãdo Interdicto quocũque,vt erãt fratres milites S.Io:Hyeroſolym.virtute cõceſſionis Anaſt.IV. Alex.III. & IV.Vrba.III.Clem.III.& IV. & fratres Mini. ex priuilegio Leo. X.Rodrig.*in expoſitione Bullæ Cruciat.§.5. n.*16. Sorb. *in additionibus ad Compend.priuil. Mendic.verb.Interdict.*3. *§.ſed alij DD.* Idem dico de alio priuilegio Iulij II. quo conceſſit Fratribus Minoribus, quòd tempore Interdicti, auctoritate ordinaria poſiti, poſſint ſepelire in Eccleſijs ſuis corpora Fratrum eiuſdem Ordinis decedentium, etiam cum cæremonijs ſolitis,ac pulſatis campanis,& cum Miſſis,& alijs Diuinis Officijs in ſimilibus celebrari conſuetis.Sorbus *vt ſupr. §.ſextodecimò Interdictum* Pro alijs priuilegijs circa tempus Interdicti,etiam pro ſæcularibus familiaribus,vel ſeruitoribus Regularium, vide Caſarrubium *vt ſup. verb. Interdictum*. 1. 2. *&* 3. Animaduerte tamen aliqua illorum conceſſa iam eſſe iure communi *in cap.Alma mater*. Alia eſſe ſolùm viuæ vocis oracula,vt illud Nicolai Franci Sedis Apoſtolicæ Legati,de admittendis quindecim perſonis tempore Interdicti, quæ proinde his temporibus nihil valent. Alia verò, etſi forſan in rigore valida ſint, quia tamen vel non ſunt in vſu apud Regulares, vel ſequitur ſcandalum apud ſæculares ex eorum vſu, ideo conſultius eſt illis non vti. Vide Nauarrum *in Man. c.*27. *num.*190. Pro his quoque, & alijs,quæ facere poſſunt, & debent Regulares tempore Interdicti,ſiue in locis, vbi publicatur Bulla Cruciatæ, ſiue vbi non publicatur,vide Sorbum *vt ſup.*

20 Tempore etiam ceſſationis à Diuinis poſſunt,probabiliter etiam,vti Regulares,de quibus num.præcedenti,priuilegio Leon. X.adducto,quia etiam loquitur de tempore talis ceſſationis. Peirinis *tom.*1.*priu. Minim.in Conſt.*2.*Sixti IV.nu.*52. Et alio etiam priuilegio Nicol.V.de eligendis ſex perſonis, quæ tali tempore aſſiſtant Miſſis,& Diuinis Officijs,recipiantque Sacramenta, & ſi mori contigerit,Eccleſiaſtica ſepultura ſepeliantur, poſitis tamẽ quibuſdam conditionibus. Caſarrubius *in Comp. priu. Mend. verb.Interdictum.*1.*§.*23. Sorbus *in addit. ad prædict. Comp.verb.*

In-

Digitized by Google

Interdictum 3.*§*.7.*Nicolaus V*. Attendendum tamen maximè eſt, an quando ponitur Ceſſatio à Diuinis, vel etiam Interdictum auctoritate Apoſtolica, reuocentur priuilegia Regularium, quia tunc non licebit frui illis, ſicut neque quando ſcandalum aliquod inde emerſerit, propter ſingularitatem, nec ſi talia priuilegia non ſint in vſu.

21 Ex Decreto Sacr. Congregat. Rituum, & mandato S. D. N. Vrbani VIII. die 8. Aprilis 1628. iuxta dicta *cap.*12.*num.*33. prohibetur celebrari per totam Ciuitatem, vel Diœceſim, etiam de cuiuſcumque Ordinarij authoritate, Miſſam, vel Feſtum cum Officio de Sancto, eò quòd in loco adſit Eccleſia Parochialis, vel Regularis, aut aliqua Reliquia, ſed tantùm in ipſius Sancti Eccleſia Titulari, ſeu vbi aſſeruatur inſignis Reliquia, & non alibi. Inſignes autem Reliquias declarauit eſſe Corpus, Caput, Brachium, Crus, aut illam partem Corporis, in qua paſſus eſt Martyr, modò ſit integra, & non parua, & legitimè ab Ordinario approbata. Miſſas item, quæ circumferuntur, à Sacra Congregat. non approbatas, S. Gregorij pro viuis, & defunctis, XV. Auxiliatorum, & de Patre æterno, & quaſcumque alias, exceptis ijs, quæ ſunt permiſſæ Regularibus tantùm, veluti Roſarij, Sanctæ Mariæ de Carmelo, (vide dicenda infra num. 32.) & alias, ſicut etiam Officia ab eadem non approbata, prohibuit, reiecit omnino, & damnauit reſpectiuè, & pro prohibitis, reiectis, & damnatis haberi voluit. Quæ omnia decreuit, ſtatuit, & mandauit ſub pœnis contentis in Indice librorum prohibitorum ex Decreto Sancti Concilij Tridentini edito. Barboſa *de Off. Parochi c.*11.*num.*29. Vide dicta *cap.*12. *numer.*33.

22 Non tamen putes prohibitas eſſe Miſſas triginta S. Gregorij ab ipſo pro Defunctis inſtitutas 4.*Dial.cap.*55. Dici autem debent (ex eodem S. Gregorio) per triginta dies continuos, ab vno, ſiue pluribus ſucceſſiuè Sacerdotibus: recitata Miſſa, quæ occurrit, vel de *Requiem*, iuxta Rubricas Miſſalis, cum applicatione Sacrificij pro anima illa, pro qua dicuntur. Si intra hos triginta dies occurrat Paraſceue, Sabbatum Sanctum, aut etiam feria V. in Cœna Domini diſcontinuantur prædictæ Miſſæ, cum Eccleſia prohibeat celebrare duobus primis, & in feria quinta Cœnæ iubeat communionem Sacerdotum in Miſſa ſolemni, in die quoque Paraſceue propriè non dicitur Miſſa. Bartholomæus Gauantus *tom.* 1. *Theſaur. Sacror. Rit. par.* 1. *tit.*5. Bonacina *de Sacram. diſp.*4.*quæſt. vlt. punct.*7.*§*.3.*num.* 7. Barboſa *de Offic. Paroch. cap.*11.*num.*29.

23 Cum in Eccleſijs, & Religionibus Hiſpaniæ vigeat conſuetudo,

do, quòd diebus Paſchalibus, & feſtiuitatibus maioribus celebret Miſſam conuentualem Antiſtes, vel alia perſona principalis; & Regula Miſſalis ordinet, quòd omnibus diebus Dominicis infra annum Sacerdos qui celebrauerit Miſſam Conuentualem exeat ante celebrationem Miſſæ cum Pluuiali, vel Cappa, & cum Miniſtris ad incipiendum in Altari maiori Antiphonam Aſperges, & ad aſpergendum Aquam benedictam populo, concedimus, quòd Antiſtes, ſeu alia perſona principalis celebrans Miſſam Conuentualem, præmiſſa facere non teneatur; ſed illa facere poſſit quilibet alius ſimplex Sacerdos, eius loco, & quòd talis Sacerdos non deferat Pluuiale, ſed Albam, & ſtolam, vel ſuperpelliceum, & ſtolã, nec procedat aſſociatus cum Miniſtris, ſed ſolùm cum Acolythis. Ita Gregor. XIII. in Bulla *Paſtoralis officij*. ann. 1573. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Diuinum officium.*

24 Qui Miſſas nouas celebrant, non poſſunt circuire Eccleſiam ad oblationem, ex Decreto S. Conc. Tridentin. *ſeſſ.* 22. Gauant. *in comment. in Rubr. tom.* 1. *part.* 2. *tit.* 7.

25 Miſſæ votiuę non poſſunt dici die Dominica, aut in feſto Duplici; ac per conſequens, neque diebus, quibus prohibetur Feſtum duplex celebrari; ſcilicet infra Octau. Epiphan. Paſchæ, & Pentecoſtes, & in Vigilijs Natiuitat. & Pentecoſt. ac in Feria quarta Cinerum, & Maiori hebdomada. Gauant. *in Theſau. tom.* 1. *par.* 1. *tit.* 4. *§. non eſt duplex.* Vnde obligatus his diebus ad Miſſas votiuas, ſi in proximos dies non impeditos transferri nequeant, ſatisfacere videtur obediendo Rubricis.

26 Quando Miſſa votiua exigitur; v.g. de Aſſumptione B. Virg. Natiuitate, & huiuſmodi; poteſt dici Miſſa votiua de B. Virgine, prout in Miſſis votiuis, cum intentione ad honorem Aſſumptionis, Natiuitatis B. Mariæ, &c. Gauant. *in Theſau. tom.* 1. *part.* 4. *tit.* 17. *num.* 8. Similiter ſi dicatur aliqua Miſſa votiua de aliquo Sancto, mutatur in Collecta verbum *Natalitia*, ſeu *Feſtum*, in verbum *Commemorationem*. Gauantus *in Rubr. tom.* 1. *par.* 4. *tit.* 17. Cum Miſſa Roſarij ſolùm dici poſſit à Patribus Dominicanis, & Miſſa B.V. de Monte Carmelo ſolùm etiam à Carmelitis, iuxta dicta ſupra *num.* 21. ſi quis alius habeat onus celebrandi tales Miſſas, ſatisfaciet dicendo Miſſam de B. Virgine votiuam, vt in Miſſali. Probat Gauan. vt ſup. *num.* 9.

27 *Gloria in excelſis* numquam dicitur in Miſſis Votiuis, niſi in Miſſis Angelorum, & in Miſſis Beatæ Virginis, quocunque Sabbatho, etiam Aduentus. Extra Sabbathum autem non dicitur, etiam ſi ſit tempus Paſchale, vel infra Octauam, vel in Eccleſia, aut Altari Beatæ Virginis, niſi adſit ſpeciale priuilegium, prout

Aedi

Aedi Lauretanæ dicitur conceſſum. Gauantus *Comment. in Rubr. Miſſ. to.* 1. *p.* 1. *tit.* 8. Quod etiam habetur ex vſu antiquo noſtræ Religionis *par.* 1. *Conſt. cap.* 3. *§.* 4. eſto, quòd oppoſitum ſtatutum ſit in Cæremon. Ord. *lib.* 2. *Rubr.* 58. *§.* 2. Similiter etiam in Miſſis Votiuis ſolemnibus, quæ pro re graui, vel publica Eccleſiæ cauſa cantari poſſunt (etiam in Dominicis) dicitur *Gloria*, & *Credo*, Cęremon. Ordin. vt ſup. *Rubr.* 58. *§.* 2. *&* 5. Res autem grauis eſt, pro qua conuenit Epiſcopus cum Clero. Publica autem cauſa dicitur etiam ob quam Oratio ſit ſolemnis Quadraginta horarum per gyrum, & quando fiunt Comitia Generalia, ſeu Prouincialia Regularium. Ioannes Petrus Caſanoua *in Collectan. ex Gauant.* Et conſonat Cæremon. Ord. *lib.* 2. *Rubr.* 57. *§.* 2. *&* 5. Si verò adhibentur paramenta Violacea in Miſſa non dicitur *Gloria*, neque *Credo*. Gauantus *in Theſaur. tom.* 1. *par.* 1. *tit.* 8.

28 Miſſæ de *Requiem* priuatæ, quocunque die dici poſſunt, prę terquàm in Dominicis, & Feſtis duplicibus. Vnde nec poſſunt dici in diebus, in quibus prohibetur fieri feſtum duplex, relatis ſupra *nu.* 25. Si Feſtum duplex cadat in diem aſſignatum pro Altari priuilegiato, & illud Feſtum ſit de præcepto, non poteſt in eo Altari dici Miſſa de *Requiem*. Gauantus *in Theſ. S. Rit. tom.* 1. *par.* 1. *tit.* 5. In Feſto autem duplici non de præcepto, celebrari poſſunt Miſſæ de *Requiem*, non quidem ſemper, & in omni caſu, aut ad arbitrium Sacerdotum, vel petentium tales Miſſas, ſed vt impleantur voluntates defunctorum. Idem Gauantus *vt ſup.* Miſſa quoque ſolemnis de *Requiem* poteſt celebrari in Dominicis, & Feſtis etiam de præcepto, quando corpus defuncti præſens eſt, & inſepultum. Gauantus *ibidem*. In die autem Paſchæ, & diebus primæ Claſſis, non conuenit hoc fieri. Ex Rituali Romano. Quando autem Miſſæ defunctorum certo die dicendæ, in eo dici non poſſunt, in ſequentem transferuntur. Barboſa *de Off. Parochi cap.* 11. *à nu.* 24. Pro quo nota, quòd quamuis Miſſa de Sancto, quoad valorem ex opere operato valeat defuncto quantum Miſſa de *Requiem*; ſed non quoad valorem ex opere operantis, quia hic ſumitur ex Orationibus Eccleſiæ, quæ in Miſſa de *Requiem* ſunt ſpecialiter pro defunctis aſſignatæ. Hic tamen exceſſus ſuppleri poteſt deuotione Sacerdotis, & interceſſione Sancti, de quo dicitur Miſſa, Laurentius de Peirin. *tom.* 1. *priu. Minim. in Conſtit.* 5. *Leon. X.* Gauantus *in Theſ. tom.* 1. *par.* 3. *tit.* 12. *à num.* 19. Barboſa vt ſupra *num.* 23.

29 Neque pro Miſſa votiua, ſeu pro defunctis poteſt omitti Miſſa Conuentualis de die, nec conſuetudo in hoc admitti debet. vt probat Gauantus *vt ſup. to.* 1. *p.* 1. *tit.* 4. vbi etiã alia ad intentũ.

30 In

30 In Canone Miſſę nomine Antiſtitis nō ſunt nominandi Superiores Regularium, ſed tantùm Epiſcopi loci, in quo celebratur. Nec inferiores Epiſcopo. Gauantus *vt ſup. p. 2. to. 1. tit.* 8.

31 In Altari priuati Oratorij, cui cōceditur ex priuilegio Apoſtolico celebratio Miſſæ (exceptis ſolemnioribus feſtis) nō poteſt celebrari in Natali Domini, Epiphania, Paſchate, Pentecoſte, Annunciatione, Aſſumptione B. V. Feſto SS. Apoſtol. Petri, & Pauli, & Omnium Sanctorum. Gauantus *in Comment. in Rubric. Miſſal. to. 1. p. 1. tit.* 20.

32 Miſſæ certis Regularibus conceſſæ, quales ſunt B. V. de Monte Carmelo Carmelitis, & Roſarij Dominicanis, imò & Sanctorum Ordinis, non poſſunt ab alijs dici, etiam in ipſorum Regularium Eccleſijs. Cum ſolùm prædictis Regularibus, & non alijs conceſſæ ſint. Gauantus *in Comment. in Rubric. Miſſ. tom.* 1. *p.* 3. *tit.* 10. *§. intellige, quæ dicimus*. Vbi etiam quid dicendum de Cappellanis ſecularibus Monialium non vtentium Breuiar. Romano, quantùm ad Officium, & Miſſam. Vide dicenda *cap.* 25. *num.* 43. & Barboſam *de Offic. Parochi c.* 11. *n.* 34. Vide dicta *nu.* 26.

33 Quando dicitur *Confiteor* in principio Miſſæ non debet addi nomen Patroni loci, vel alterius. Cum Pius V. hoc expreſsè conceſſerit Eccleſijs Hiſpaniæ. Ergo ſine licentia Papæ non licet talis additio. Gauantus, vt ſupra *p.* 2. *tit.* 3. *§. Confiteor Deo.*

34 Pro Eccleſiarum reuerentia maximè à Sacerdotib. curanda præcipitur à S. Congregatione Epiſcop. & Regular. Primò, ne in Eccleſijs appendantur arma, & ſagittæ. Secundò, ne intra Preſbyterium detur locus Magiſtratibus, aut Officialibus Laicis. Tertiò, ne Turcæ, aut mancipia permittantur ibidem tempore Diuinorum Officiorum. Quartò, ne conuocetur in Eccleſia ad conſultanda Laicorum negotia. Quintò, ne Diſputationes litterariæ Regularium, extra Comitia generalia, fiant in Eccleſia. Hoc autem vltimum video Romę non obſeruari in aliquibus Eccleſijs Regularium, forſan, quia commodiorem locum ad prædictas Diſputationes litterarias faciendas, non habent. Pro dictis autem lege Gauantum *in Man. Epiſcopor. verb. Eccleſia num.* 48. *& verb. Eccleſiar. reuerentia num.* 16. 23. *&* 29. *& verb. Regular. Iura ſub Epiſcop. nu.* 47. Vide dicta à Nobis *c.* 12. *nu.* 41.

35 Vide pro illis, qui Miſſas celebrare audent non conſtituti in gradu Sacerdotali, dicta *c.* 10. *n.* 22. Circa obligationem quā habent Sacerdotes recitandi Officium Diuinum *cap.* 12. & pro his, quæ poſſunt facere in proprijs Eccleſijs *ibid. num.* 41. Pro ſuſceptione Sacrorum Ordinum *cap.* 14.

De

Digitized by Google

De Regularibus tranſeuntibus ex vna Religione ad aliam.

CAP. XXII.

1 CERTA res eſt, quòd magna cauſa non ſubſiſtente, nec licitus ſit, nec conſulendus tranſitus ex vna Religione ad aliam. Primò ex illo 1. Corinth. 7. *Quiſquis in vocatione qua vocatus eſt permaneat*. Secundò ex mente quoque antiquorum Monachorum, Caſſiani *Collat.* 14. *cap.*5. D. Baſil. *in Conſtit. Monaſt.cap.*34. & D.Bernar. *in Epiſt.* 1. *ad Robertum*. Tertiò, quia ex hoc tranſitu plerumque inquietudo, ſcandalum, murmuratio, & infamia Religioſorum oriri ſolet. S. Thom. 2. 2. *quæſt.*189.*art.*8. Suarez 4.*tom. de Relig. lib.* 3. *cap.* 9.

2 Legitima tamen cauſa ſubſiſtente licitum eſt tranſire ex vna Religione ad aliam cum conditionibus inferiùs aſſignandis. Tum ex iure naturali, quo licitum eſt, votum proprium commutare in melius. Tum ex iure poſitiuo Canonico, *cap. Statuimus*, & *Cap.Mandamus* 19.*q* 3. *cap. Non eſt,cap.Sane cap.Significatum*,& *cap.licet*, vbi hoc ſupponitur. Suarez *vt ſupra cap.*8. Sanchez *lib.*6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 2. & 3. Neque contraria eſt Conſtitutio Pij Quinti anno 1569. quæ incipit *Quæcumque Sacrarum*, vbi ſtatuit, non poſſe recipi, nec retineri ab vlla Religione Fratres alterius, ſed remitti debere ad proprios Ordines. Intentum enim Pontificis ſolùm videtur eſſe, vt conſtat ex verbis ipſius, quòd ex vi facultatum, aut Priuilegiorum aliquibus Religionibus conceſſorum non liceat talis tranſitus. Nauarrus *lib.* 3. *Conſil. tit. de Regularibus conſil.*88. Suarez *tom.*4. *de Relig.lib.*3. *cap.*12.

3 Vt iſte tranſitus ex vna Religione ad aliam licitus ſit, requiritur primò, quòd non fiat temeritate, leuitate, odio, ira, contemptu, vel alia qualibet animi perturbatione, ſed ſtudio vitæ perfectioris, & ſine iactura, & detrimento Religionis, à qua receditur. Ita enim deciditur ab Eccleſia *in cap. licet de Regularibus*, & eſt rationi naturali conforme, vt de ſe patet. Vt verò animus tranſeuntis ex vna Religione ad aliam, vel damnum, quod Religioni derelictæ inde cedit cognoſcatur, circumſtantiæ omnes prudenter examinari debent. D. Antonin. 3.*p.tit.*1.*cap.*4. Silueſt. *verb.Religio* 4.*q.*1.

4 Se-

Digitized by Google

4 Secundò requiritur petitio licentiæ à Superiore. Quia ita deciditur *in dicto cap. licet verſu quocirca*, ne bonum obedientiæ contemni videatur. Abulenſis *cap.* 30. *Num. quæſt* 73. Nauarrus *lib.3.conſ.tit.de Regul.conſ.*52. *vel* 59. ſufficit autem licentia petita,etſi non obtenta,quando iniuſtè illam negat Superior; ſic enim deciditur *in dicto cap.licet*. Rodriguez 3. *tom. quæſtionum Regul. quæſt.*52.*art.*3. In dubio autem, ſi iuſtè, vel iniuſtè negatur iſta licentia,ſtandum eſt iudicio Superioris. Caietanus 2.2.*quæſ.*189. *art.*8. Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.7. num.*16. Poteſt tamen tunc appellare ad alium Superiorem, à quo res decernatur. Silueſter *verbo Religio* 4.*quæſt.*1. Azor *tom.*1.*Inſtit. moral. lib.*12. *capit.*14. *quæſt.* 5. Hoc verò intellige de iure communi,nam noſtri Patres Carmelitæ diſcalceati habent priuilegium à Paulo V. conceſſum anno 1610. die 3.Aprilis,vt non poſſint tranſire ad Carthuſiam, niſi petita licentia,& obtenta à Superioribus,ſub excommunicatione ipſo facto.

5 Tertiò requiritur adhoc vt tranſitus ab vna ad aliam Religionem ſit validus,quòd Religio, ad quam ſit tranſitus, ſit perfectior. Ita enim habetur Capitibus ſupra aductis, præſertim *cap. licet de Regul.* Eſtque rationi naturali conforme, vt ſicut ſemper datur locus,& via ad maiorem perfectionem,ſic etiam ijs, qui ab ea recedunt, via præcludatur; tranſitus autem ad perfectionem Religionem arguit deſiderium maioris perfectionis, ſicut receſſus ab illa, indicat non velle maiorem perfectionem. Quid verò intelligatur nomine perfectioris Religionis,aut quæ ſit cenſenda perfectior, diſſentiunt Authores. Primò enim quidam, & ſatis probabiliter dicunt, eam eſſe putandam perfectiorem Religionem,quæ fuerit arctior,durior,& aſperior, ita Sanchez cum multis alijs *lib.6.in Decalog.cap.7.num.*21. Alij verò, etiam probabiliter dicunt,eam Religionem eſſe cenſendam perfectiorem quoad intentum,nõ quæ fuerit magis arcta,aſpera,*&* ſeuera quoad obſeruantias exteriores, ſed quæ habuerit perfectiorem finem, & media ad illum proportionata. Eò quòd tota ratio,quare tranſitus iſte licitus eſt ex natura rei,& iure Eccleſiaſtico,eſt propter maiorem gloriam Dei, & maiorem perfectionem Religioſorum, quod maxime reperitur in Religione, quæ habet perfectiorem finem, & media proportionata. Vnde tranſire à perfectiori Religione ad arctiorem,non erit aſcendere, ſed deſcendere,ſicut propter eamdem cauſam non eſt licitum commutare votum de actu perfectioris virtutis in actũ ſtrictioris. D.Thomas 2.2.*quæſt.*189. *art.*8. Nauarrus *Commentario* 4. *de Regular. num.*2.*&* 3. Suarez 4.*tomo de Religione lib.*3.*cap.*9.*num.*10. Ad iudicandum verò quæ

X Reli-

Digitized by Google

Religio ſit perfectior, non tàm attendenda eſt prima inſtitutio Religionis,& Regulæ,quàm præſens obſeruantia,& modus,quo in illa Religione viuitur. Sic enim meliùs conſequitur finem intentum, qui ad perfectiorem vitam anhelat, Azor *lib. 12. Inſtit. moral.cap.14.quæſt.3.& 8.* Leſſius *de Iuſtit.lib.2.cap.41.dub.13.*

6 Quartò requiritur, vt Religioſus poſſit ex vna Religione ad aliam tranſire, quòd illi non ſit à Sede Apoſtolica talis tranſitus interdictus. Etſi enim iure communi liceat omnibus Religioſis tranſitus ad aliam Religionem, ſeruatis tribus conditionibus aſſignatis,ſunt tamen ſpecialia iura, aut priuilegia interdicentia aliquibus talem tranſitum. Primò enim in Extrauaganti *viam de Regularibus* interdicitur ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ Papæ reſeruatæ, nè ex Religionibus Mendicantibus tranſitus fiat ad quamcumque aliam, niſi ad Carthuſiam. Suarez *tom.2.de Religione Tractatu de voto lib.3.cap.6.num.24.& quinto tomo in 3.par.diſput.22.ſect.5.num.17.* Deinde Benedictus duodecimus in Bulla edita anno 1335. quæ incipit *Regularem vitam*; prohibet Fratres Mendicantes tranſire ad Monachos nigros, & Ciſtercienſes. Similiter Eugenius Quartus anno 1439. in Bulla, quæ incipit *Regularem vitam*, indixit Monachis Ciſtercienſibus, nè ad alium Ordinem,præter Carthuſianum tranſirent. Compendium Bullar. 1. *tomo fol.* 59. Deinde Pius Quartus, & Pius Quintus ſuis litteris Apoſtolicis conceſſere Societati Ieſu, ne ab ea tranſire poſſit aliquis,niſi ſolùm ad Carthuſiam. Ita habetur in priuilegijs Societatis *verbo Apoſtata §.4.* Suarez *tom. 5. in 3. par. diſp.22.ſect.5. num.19.* Patres quoque noſtri Diſcalciati Carmelitæ habent priuilegium,de quo ſupra *num.4.* in quo illis interdicitur tranſitus ad quamcumque aliam Religionem, quocumque titulo,niſi ad Carthuſiam,& hoc petita,& obtenta licentia à Superioribus. Clerici autem Regulares Miniſtrantes infirmis etiam ad Carthuſianos tranſire nō poſſunt ſine licentia Sedis Apoſtolicæ. Ita præcepit Paulus V. anno 1606. in Bulla *Romanum decet 3.tomo Bullarij inter Bullas Pauli V. num.* 20. Pro his omnibus vide Sanchez *lib.6. in Decalog. cap. 7. à num.* 28. Conſuli etiam debent varia Religionum priuilegia. Miranda *in Manuali tomo primo q.31.art.7.* Bonacina *de Clauſur.q.2.punct.9.§.5.diff.2.*

7 Ex conditionibus aſſignatis,primæ,aut ſecundæ deffectus non irritat trāſitum ex vna Religione ad aliam,nec reddit profeſsionem factam irritam,aut nullam,ſed ſolùm illicitam,ſaltem ſtando in iure communi. Nullum enim eſt fundamentum in Decretis adductis irritationis, cum in illis nō apponantur dictæ conditiones tamquam forma ſeruāda in iſto contractu, ſed vt modus ex præcepto

cepto

Digitized by Google

cepto Eccleſiæ requiſitus, cùm ergo aliàs ex iure naturæ non ſit irrrita talis profeſſio, quia eſt de meliori bono, ſcilicet de imperfectiori Religione ad perfectiorē (vt ſupponimus) non erit irrita profeſſio. Suarez 4. *tomo de Religione lib.* 3. *cap.* 10. *num.* 22. Deſfectus tamen tertiæ conditionis reddit nullum tranſitum, & irritat profeſsionem factam in Religione, ad quam fit. Ratio eſt, quia tranſitus ad Religionem nō perfectiorem nullo iure eſt permiſſus, & aliàs eſt ex natura ſua contra primam profeſſionem per quam Religioſus eſt obligatus Religioni, in qua eſt profeſſus. Sāchez *lib.* 6. *in Decalogum cap.* 7. *num.* 93. Deffectus verò quartæ conditionis aliquando irritat tranſitum, & profeſſionem factam de nouo in altera Religione, aliquando verò ſolùm reddit illam illicitam. Ratio eſt, quia in illis priuilegijs aliquando apponuntur verba irritantia tranſitum, vt in Extrauaganti *viam de Regularibus*, aliquando verò ſolùm prohibentia. Conſulantur verba priuilegiorum. Sanchez *vt ſup. num.* 88.

8 Tranſire Religioſum ad Religionem æquè ſtrictam, & perfectam, quando nō eſt aliqua cauſa talis tranſitus, ſolùm ſpectat ad Pontificem. Eſt enim Summus Pontifex Prælatus Supremus omnium Religionum, & ita mutare Religioſum ex vna Religione ad aliam ſolùm ſpectabit ad ipſum, ſicut ad Generalem mutare de Prouincia in Prouinciam, & ad Prouincialem de Conuentu in Conuentum, Azor *lib.* 12. *Inſtit. moral. cap.* 14. *quæſt.* 9. Silueſter *verb. Religio* 4. *quæſt.* 2. Si verò Pontifex ſine cauſa aliqua hanc facultatem concederet, illicitè faceret. Tum quia hoc eſſet contra ius Religionis, à qua fit tranſitus. Tum quia huiuſmodi mutationes ſunt ex ſuo genere odioſæ, & parum vtiles. Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 3. *cap.* 11. *nu.* 8.

9 Quādo verò ſubeſt cauſa legitima, pōt Prælatus Pōtifice inferior diſpēſare in trāſitu Religioſi ad Religionē ęqualē. Ratio eſt, quia Prælatus Religionis habet poteſtatē diſponēdi de rebus ſuæ Religionis, cauſa rationabili ſubſiſtente, ſine lęſione voti emiſſi, & niſi illi ſit ab Eccleſia prohibitum. Sed in caſu tranſitus Religioſi ad Religionem æqualem eſt cauſa rationabilis, vt ſupponimus, rurſus per talem tranſitum nihil derogatur priori profeſſioni, quia commutatur in æquale, neque ab Eccleſia hoc eſt prohibitum, quia Iura adducta ſolùm loquuntur quando non eſt cauſa rationabilis diſpenſandi, ergo. Rodriguez *tom.* 3. *quæſtionum Regular. quæſt.* 52. *art.* 9. Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 3. *cap.* 11. *nu.* 2. Prælatus, qui poteſt in hoc diſpenſare eſt Epiſcopus quando Religioſus tranſire volens eſt ſubiectus Epiſcopo. Quia tunc Epiſcopus eſt verus Superior illius. Angelus *verb. Religioſus num.* 34.

Silueſter *verb. Religio* 4. *quaſt.* 9. Quando verò Religioſus non eſt ſubditus Epiſcopo, ſed Prælatis Religionum, poterunt concedere iſtam licentiam Prælati Superiores Religionũ, ſcilicet Generales, non tamen alij. Ratio eſt, quia dare iſtam licentiam eſt alienare illum Religioſum à tota Religione, quod ſolùm ad Superiorem Prælatum ſpectare poteſt, cum alij ſolùm habeant Iuriſdictionem in vna Prouincia, vel in vno Monaſterio. Rodriguez 2. *tomo Summæ cap.* 6. *numero* 8. Sanchez *lib.* 6. *in Decalogum cap.* 7. *numero* 63.

10 Hoc tamen non obſtante probabile mihi eſt, quòd ad tranſitum Religioſi ad Religionem magis ſtrictam ſufficiat licentia Prælati immediati. Eò quòd *in cap. licet* ſolùm exigatur petitio licentiæ à Prælato, Prælatus autem immediatus verè Prælatus eſt, & aliunde hoc eſt permiſſum iure naturali, & diuino, vnde non eſt, cur alterius Prælati licentia requiratur. Nauarrus *Comm.* 4. *de Regular. num.* 10. Rodr. *tom.* 3. *q.* 52. *ar.* 3.

11 Tranſire autem ad laxiorem, aut minus ſtrictam Religionem non ſolùm eſt prohibitum Religioſis, vt conſtat ex Iuribus adductis, ſed ſine cauſa vrgente, nec à Summo Pontifice id condi poteſt, ſaltem quoad forum interius conſcientiæ. Ratio eſt, quia ille tranſitus eſt commutatio Voti de meliori bono in minus bonum, quod cùm ſit contra ius Diuinum, & Naturale inualidè fit etiam à Summo Pontifice, ſi cauſa vrgens, ratione cuius in tali caſu diſpenſare poſſit, non ſubſiſtat. Nauarrus *lib.* 3. *Conſ. tit. de Reg. conſ.* 56. *vel* 88. *& Comment.* 4. *de Regu. num.* 10. Leſſius *lib.* 2. *de Iuſt. cap.* 41. *dub.* 13. Cauſa tamen legitima ſubſiſtente, non ſolùm Papa, ſed, vt probabile eſt apud multos, etiam Prælati ipſo inferiores talem diſpenſationem dare poſſunt. Ratio eſt quoad Papam, quia ipſi poteſt ius naturale, aut Diuinum interpretare, & cum cauſa rationabili in Votis quibuſcumque diſpenſare. Quoad alios verò Prælatos, quia ex nullo iure conſtat hanc diſpenſationem eſſe Papæ reſeruatam. Concilium enim Tridentinum cum *ſeſſ.* 25. *de Reg. cap.* 19. decernit, quòd nemo Regularis cuiuſcumque facultatis vigore transferatur ad laxiorem Religionem, loquitur de facultate obtenta ſine cauſa legitima, vt docet Nauarrus *lib.* 3. *conſil. de Regul. conſ.* 56. *num.* 3. Leſſius 2. *de Iuſt cap.* 41. *dub.* 13. Similiter Extrauagans *viam ambitioſè de Regular.* prohibens ne Mendicantes tranſeant ad aliam Religionem præter Carthuſiam, intelligitur etiam de tranſeuntibus abſque diſpenſatione, & cauſa legitima, vt docent Leſſius *citatus*, & Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 68. Cùm ergo ex alio capite authoritas concedendi talem facultatem ſit fere neceſſa-

Digitized by Google

ria ad bonum regimen Religionis, & perfectam ſubiectionem, inferiorum ad Superiores, credendum eſt poſſe Prælatos inferiores Papa illam concedere. Rodriguez *tom. 3. quæſtionum Regul. quæſt. 52. art. 9.* Leſſius *vt ſupra*. Probabileque hoc putat Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 11. nu. 20.* Prælati verò, ad quos ſpectat concedere hanc licentiam ſunt reſpectu nō exemptorum Epiſcopi; reſpectu verò exemptorum Prælati Superiores Religionum, videlicet Generales, aut Prouinciales, non autem immediati, propter rationem adductam *ſup. num. 9.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 7. num.* 70. Suarez *vt ſupra num. 16.* approbans quoad hoc ſententiam Silueſtri *verb. Religio* 4. *q.* 2.

12 Cauſæ autem legitimæ tranſitus ex vna Religione ad aliam; arbitrio prudentis diſpenſantis relinquuntur; cum nihil circa hoc aliquo iure præſcriptum ſit. Magis autem generales cauſæ ſolent eſſe, infirma, aut incommoda valetudo, aut fragilis corporis natura, quæ Religionis ſtrictioris auſteritates ferre nequeat. Azor *tomo 1. Inſtit. moral. lib. 12. cap. 14.* Eſſe vtilem in vna Religione, & in alia oneroſum. Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 11. num. 21.* Magna neceſſitas parentum, quibus in vna Religione ſubueniri poteſt, & non in alia. Rodriguez *tomo 3. quæſtionum Regul. quæſt. 52. art. 9.* Si Religioſus indignè, & iniuſtè odio haberetur, & malè tractaretur à Religioſis vnius Religionis. Azor, & Rodriguez *citati*. De his verò, & alijs cauſis Suarez, & Sanchez *vbi ſupra*.

13 Prælatus, qui abſque iuſta, & legitima cauſa negaret ſubdito facultatem tranſeundi ad arctiorem Religionem, peccaret mortaliter. Ita deducitur *ex cap. licet quibuſdam de Regul.* vbi dicitur, *Prælatus ſubdito ſine difficultate, & prauitate qualibet debet tranſeundi licentiam indulgere, ne videatur propoſitum impedire diuinitùs inſpiratum*. Silueſter *v. Religio* 4. *q.* 1. *not.* 5. Miranda *in Man. 1. tom. q. 31. ar. 6.*

14 Quando aliqua Religio, etiam ſi in ſe perfectior ſit, aut ſtrictior, deformata eſt, & relaxata, licitum eſt ex illa tranſire ad aliam magis reformatam etiam minùs perfectam, aut ſtrictam, ſeruatis tamen ſeruandis, vt ſupra. Ratio eſt, quia finis propter quem omni iure licitus eſt tranſitus ex vna Religione ad aliam, eſt, vt quis ducat perfectiorem vitam, quod contingit in propoſito caſu. Sanctus Thomas 2. 2. *quæſt. 189. artic.* 8. Miranda *in Manu. tomo 1. q. 31. art. 4.*

15 Nouo etiam iure, ſeu Decreto Sacræ Congregationis Concilij *de Regularibus Apoſtatis, & Eiectis* iuſſu Sanctiſſimi Domini Noſtri Vrbani Octaui anno 1624. edito ſic habetur. *Deinde, vt*

Digitized by Google

apoſtatandi opportunitas Regularibus præripiatur ſtatuit, vt de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem tranſire, niſi priùs Superiori legitimè conſtiterit, eam Religionem paratam eſſe illum recipere, qui licentiam petit, tumque regularis recta via ſe transferat ad arctiorem. Quod, vt re ipſa adimpleatur, idem Superior omni ſtudio, ac diligentia inuigilet. Hæc Sacra Congregatio. Quę abſdubiè etiam obligant in caſu, quo Religioſus tranſiret ad aliam Religionem æquè ſtrictam, vel laxiorem propter eamdem, vel maiorem rationem.

16 Translatus de vna Religione ad aliam debet de nouo in ea eſſe Nouitius, & in probatione per vnius anni ſpatium, & de nouo profiteri. Ratio eſt, quia Concilium Tridentinum *ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 15. dum hoc generaliter præcipit fieri in quacumque Religione, etiam pro illis, qui in alia fuerunt Religioſi intelligi debet. Nauarrus *lib.* 3. *Conſil. de Regul. conſil.* 3. *num.* 1. *& conſ.* 49. *num.* 2. Miranda *in Manual. tomo* 1. *quæſt.* 31. *art.* 21. *&* 22. qui etiam hoc extendunt ad caſum, quo aliquis transferretur ad alium Ordinem, vt eſſet ibi Prælatus. Alij verò hoc negant. Vide Eraſmum Chokier *in tract. de Iuriſdict. Ordin. in exempt. p.* 5. *quæſt.* 14. Eſt autem neceſſaria iſta noua profeſſio cum nouo Nouitiatu, etiam quando eſt tranſitus ab vna familia in aliam eiuſdem Ordinis, vt ſi à Diſcalceatis Carmelitarum ad obſeruātes eiuſdem Ordinis, vel à Cōuentualibus ad Obſeruantes, vel Cappucinos in Ordine Minorum, vel è contra fiat tranſitus. Ratio, quia licet iſtæ Religiones cenſeantur vnæ ratione Regulæ, & Fūdatoris, tñ impliciter sūt diuerſę, & habēt diuerſas auſteritates, vel adminùs diuersū modū viuēdi; atq; ita neceſſarius eſt nouus Nouitiatus; tum ad illa experiēda, tū ad hoc quòd Religio ipſa experiatur etiā mores, & conditiones admittendorū ad illā.

17 Similiter translatus de vno Ordine in alium debet habere locum profeſſionis factæ in Ordine, ad quem transfertur, non quem in priori habebat. Ratio eſt, quia ſolùm à tempore profeſſionis factæ in Religione, ad quam transfertur, eſt Religioſus illius, & numeratur inter membra ipſius. Rodriguez *tomo* 3. *quæſt. Regul. quæſt.* 52. *artic.* 29. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 86. Secus eſt, ſi tranſeat aliquis ad aliquam Religionem, vt ſit Prælatus ipſius: hic enim ſine dubio debet habere primum locum in Conuentu; cum incongruum ſit Prælatum eſſe loco inferiorem ſuis ſubditis. Imò etiam volunt aliqui, quòd finito Officio debeat habere locum immediatè poſt Prælatum, & non locum prioris profeſſionis factæ in priori Religione, aut poſterioris in poſteriori Religione emiſſæ. Hoc verò intelligo ſolùm ſecundùm quādam.

dam decentiam. In rigore enim conſuetudo, & Leges Religionis obſeruandæ ſunt. Nauarr. *lib. 3. Conſil. tit. de Regular. in 1. edit. conſil. 61.* Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regul. quæſt. 52. art. 26.* Quid verò dicendum in caſu, quo Monachus exemptus transferatur ad Pręlatiam Monaſterij non exempti, an maneat exemptus, vel non? Vide Eraſmum Chokier *in Tra. de Iuriſd. Ord. in Exempt. p. 5. q. 14.*

18 Religioſus, qui legitimè ad aliam Religionem tranſiuit, ſi ante profeſſionem velit redire ad priorem Religionem eſt in illa admittendus. Cum adhuc maneat cum vinculo profeſſionis factæ in Religione à qua diſceſſit, ſitque membrum illius. Silueſt. *verb. Religio. 4. quæſt. 5.* Azor *tom. 1. Inſtit. Moral. lib. 12. cap. 14 quæſt. 11.* Idem dico, etiam ſi iniuſtè, aut illegitimè ad aliam Religionem tranſiuit. Propter eamdem, imò maiorem rationem. Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 7. num. 105.*

19 Religioſus ad aliam Religionem modo legitimo translatus non ſolùm non tenetur ad Obſeruantias prioris Religionis, vt de ſe patet, cum iam ſit ab illius iugo exemptus, ſed neque tenetur ad alia Vota ſpecialia in profeſſione prioris Religionis emiſſa, v. g. ſi erat ex Ord. Minimorum ad vitam Quadrageſimalē. Ratio eſt, quia illa Vota annexa ſunt profeſſioni prioris Relig. ceſſante autem principali, ceſſant etiam acceſſoria. Suarez *tom. 2. de Relig. Trac. de Voto. lib. 6. cap. 3. num. 7.* Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 7. nu.* 87. Vnde ſimiliter ſi Religioſus Choro deſtinatus, nec in Sacris conſtitutus tranſeat ex Religione, in qua eſt conſuetudo, quòd tales dicant Officium Diuinum, ad Religionem, vbi non eſt talis conſuetudo, non tenetur illud recitare. Quia ceſſat ratio obligationis, nēpe conſuetudo. Bonac. *de hor. Cano. diſp. 1 q. 2. pun. 2. n. 2.*

20 Tranſeuntes ex vna Religione in aliam, etſi Canonici Regulares ſint, ſunt omnino incapaces quorumcumque Beneficiorum ſecularium, etiam Curatorum. Ita habetur in Conc. Trident. *ſeſſ. 14. cap. 11.* Ratio huius deciſionis videtur eſſe, ne aliquis tranſeat ex vna Religione in aliam, ſub ſpe obtinendi aliquod Beneficium ſeculare. Leſſius *2. de Iuſt. cap. 41. dub. 13. num. 105.* Suarez *4. tom. de Relig. Tract. 8. lib. 3. cap. 15.* Et intelligitur quamuis ad ſtrictiorem ſit tranſitus. Quia generaliter loquitur Concilium. Sanchez vt ſup. *num. 108.*

21 Deinde Mendicantes, qui, auctoritate etiam Apoſtolica, ad non Mendicantes tranſeunt, ex *Clement. 1. de Regular.* primò priuantur voce in Capitulo, etiam ſi hoc illis ab alijs concedatur. Voce inquam actiua, & paſſiua, quia textus generaliter loquitur. Bonacina *de Clauſur. quæſt. 2. punct. 9. §. 5. num. 2.* Deinde priuantur etiam loco in eodem Capitulo. Sanchez *lib. 6. c. 7. num. 123.*

Digitized by Google

Præterea non poſſunt aſſumi ad Prioratus, Adminiſtrationes, aut quæcumque alia Officia, etiam tamquam Vicarij, ſeu Miniſtri; vel locum aliorum tenẽtes, nec animarum curã, aut regimen poſſint pro ſe, vel pro alijs exercere: & quidquid in contrariũ geſtũ fuerit, irritum eſt, & nullũ. Ita decernitur *in præd. Clem.* 1. *de Reg.* Et ratio deciſionis eſſe poteſt, vt Mendicantes quietiùs in ſua vocatione perſiſtãt. Azor *lib.* 12. *Inſt. Mor. c.* 14. *q.* 12. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 7. *à num.* 109. Extat autem quædam declaratio Cardinalium limitans hanc deciſionem pro tranſeuntibus ad Carthuſianos per hæc verba: *Omnes cuiuſcumque Religionis legitimè translati ad Carthuſianos, poſſunt in eadem Carthuſienſi Religione in Clauſtro Priores, & extra clauſtrum Procuratores eſſe.* Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 15. *num.* 6. Vide alia in Bonacina *vt ſup. à num.* 4. Suarez, & Sanchez citati.

22 Tranſeuntes ex vna Religione ad aliam illegitimè, ſcilicet ſine cauſa, aut ſine licentia, aut contra prohibitionem Iuris, non ſunt veri Apoſtatæ, ſed fugitiui. Ratio primæ partis eſt, quia licet illicitè, & inualidè ab vna Religione recedant, tranſeunt tamen ad aliam, & ideo non dicuntur ſimpliciter recedere ab ſtatu Religioſo, quod requiritur ad veram Apoſtaſiam. Ratio verò ſecundæ partis eſt, quia indebitè, & inualidè fugiunt ab obedientia ſuorum Superiorum. Leſſius 2. *de Iuſt. cap.* 41. *dub.* 13. Azor *lib.* 12. *Inſtit. Mor. cap.* 17. *quæſt.* 7.

23 Omnia bona Religioſi tranſeuntis, etiam cum licentia ſuorũ Superiorum, ex vna Religione ad aliam, ante profeſſionem in ſecunda Religione factam acquiſita, vel quomodolibet ad illum pertinentia, pertinent ad primam Religionem. Ratio eſt, quia ante profeſſionem in ſecunda factam, ſemper remanet membrum primæ Religionis, & illi acquirit quidquid acquirit. Nauarrus *Comment.* 4. *num.* 24. *verſ.* 11. *& lib.* 3. *Conſ. conſ.* 55. *num.* 9. Azor *tom.* 1. *Inſtit. Mor. lib.* 12. *cap.* 15. *quæſt.* 3. *& cap.* 16. *quæſt.* 8. multò magis hoc verum eſt de bonis Religioſi tranſeuntis illegitimè ex vna Religione ad aliam, non ſolùm enim bona, quæ acquirit ante profeſſionem, ſed etiam quæ poſt profeſſionem acquirit, pertinẽt ad primam Religionem, à qua diſceſſit. Quia cum tranſitus ille ſit illegitimus, & inualidus, nullum ius ex eo prouenire debet poſteriori Religioni. Azor *tom.* 1. *Inſtit. Mor. lib.* 12. *cap.* 15. *quæſt.* 3. Molina *tom.* 1. *de Iuſt. diſp.* 144. Vnde Religioſus, vel Religioſa, quæ transfertur ad aliam Religionem, non poteſt ſecum deferre ex bonis, quæ ad vſum habebat, niſi ea ſolùm, quæ ſibi gratioſè à Superioribus fuerint conceſſa. Nauarrus *in c. Non dicatis. n.* 30. *&* 31. *& in c. ſtatuimus n.* 24. *& alibi.*

Digitized by Google

24 Religioſi cuiuſcumque Ordinis,& Religionis extiterint,exceptis Carthuſianis, admittentes, ſiue recipientes Fratres alterius Ordinis,præter ordinem Iuris,mortaliter peccant. Quia in re grauiſſima delinquunt. Eſt etiam excommunicatio lata contra recipientes Fratres aliquarum Religionum, propter priuilegia ipſis ab Eccleſia conceſſa, ſpecialiter Martini V. pro Mendicantibus tranſeuntibus ad Monachales excepto Carthuſienſium Ordine. Vide Caſarrubium *in Comp. priu. verb. Apoſtata ab Ordine*. Miranda *in Man.tom.1.quæſt.51.art.* 2. Religioſi quoque Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede, etiam quarti Voti prætextu, non poſſunt recipere Minores de Obſeruantia, aut alterius Ordinis ſtrictioris profeſſores. Ita Clemens Octauus in Bulla *Nuper ad nos.* anno 1596.edita,vbi declarat Regulam ſtrictiorem iudicandam eſſe alia ratione,quam reſpectu quarti Voti. Deinde recipientes fratres Minimos ſunt excommunicati à Iulio II. in Bulla *Sacer Ordo.*anno 1508.Peirinis *tom.1.de Subdito.quæſt.1.de Obed. cap.*24. Item ex priuilegio Alexand. IV. nulli Religioſi profeſſores Ordinis paris arctitudinis, vel minoris, aliquem de Fratribus Ordinis Carmelitarum, ad eorum Ordinem admittere poſſunt, ſine conſenſu Generalis eiuſdem Ordinis, & ſi forſan aliquem aliter receperint,illum tenentur reſtituere. Inſuper ex priuilegio Ioann. XXII. Fratres Prædicatores,vel Minores, vel Auguſtiniani, non poſſunt ad eorum Ordines Fratres Carmelitanos recipere, vel retinere, ſine eiuſdem Generalis licentia, ſub pœna priuationis Officij, vel Adminiſtrationis,& inhabilitatis ad alia ipſo facto. Speculum Ord.*f.*71.Vide alia in Bonac.*de Clauſur. q.2.pun.9.§.5.*

25 Religioſus Clericus ad Chorum deputatus,iuſſu, & auctoritate Superiorum poteſt tranſire ad Ordinem Laicorum, ſiue Conuerſorum in eadem Religione. Sicut enim Superiores poſſunt ſuis ſubditis maiores pœnas infligere,videlicet carceris, eiectionis,triremium,&c. ita etiam poterunt iſtam pœnam imponere. Azor *tom. 1. Inſtit. Mor. lib.* 10. *cap. 6. quæſt.* 7. Ledeſma 2.*par. Summ.tract.9. cap.* 4. Hoc verò intelligo de Clerico ad chorum deſtinato,qui nondum eſt in Sacris conſtitutus. Nam ſi eſt in Sacris,non poteſt ad inferiorem Ordinem deijci,etiam ſi à ſuis Ordinibus ſuſpendatur. Sotus 10. *de Iuſt.quæſt.9.art.*3. Laurentius de Peirinis *tom.1.de Subdito.quæſt.1.de Obed.cap.*24.Cauſæ autem propter quas Clericus non ordinatus, choro tamen deſtinatus, poſſit ad Conuerſos deijci,regulariter ſunt tres; nimirum punitio delicti,ineptitudo ad litteras addiſcendas, & maximus ardor vitæ humilioris. Sanchez *lib.6.in Deca. cap.7. num.* 81. Prædictus autem Religioſus Clericus non ordinatus ad Conuerſos transla-

tus

Digitized by Google

tus,non tenetur dicere Officium Canonicum Clericorum. Cum totum fundamentum talis obligationis in alijs Religioſis Clericis Choro deſtinatis,nec in Sacris conſtitutis, ſit dicta deſtinatio ad Chorum, & conſuetudo, iuxta dicta ſupra *capit.* 12. *numer.* 3.

26 Qui ingreditur in aliquam Religionem animo tamen tranſeundi ad aliam poſt profeſſionem, vel poſtquàm ſtudiorum curſum perfecerit, aut ad Presbyteratum promotus fuerit, peccat grauiter ſic faciendo; tranſitus tamen ad aliam Religionem, ſi fiat legitimo modo,validus eſt. Ratio primæ partis, quia decipit Religionem in re graui. Ratio verò ſecundæ, quia vtitur iure ſuo. Bonacina *in Tract. de Clauſur. quæſt.* 2. *punct.* 9. §. 1. *num.* 2. Imò videtur teneri ad reſtitutionem expenſarum,quas Monaſterium fecit in ipſo alendo, detractis ijs,quæ ipſe proprio labore, & miniſterio in vtilitatem Monaſterij fecit. Quia fecit damnum Religioni prædicto animo in ipſam ingrediendo, & ita debet illud reſarcire. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 10. *num.* 2. Bonacina *vt ſupra*.

27 Totus etiam Conuentus poteſt ad arctiorem Religionem tranſire,ſeruatis ſeruandis. Tum quia eadem eſt ratio de tranſitu Conuentus,ac de tranſitu Religioſi. Tum quia id ſupponitur *in cap. recolentes. ver. cæterùm. de ſtat. Monach.* Rodriguez *tom.* 3. *quæſt.* 52. *ar.* 6. Bonacina *in Tract. de Clauſur. quæſt.* 2. *punct.* 9. §. 2. *num.* 5.

28 Epiſcopus etiam Regularis poteſt ad ſtrictiorem Religionẽ tranſire,cum licentia tamen Papæ. Ratio primæ partis, quia licitum eſt cuique maiorem perfectionem quærere; Religio autem ſtrictior ſemper præſupponitur maioris perfectionis, quàm laxior. Ratio ſecundę ſumitur ex *cap. licet. de Regul.* Vbi generaliter vetitum eſt Epiſcopis ad Religionem tranſire abſque facultate Papæ. Bonacina *vt ſupra num.* 7. Quod idem dicendum eſt de Epiſcopis Regularibus, qui iam Epiſcopatum ex licentia Papæ renunciarunt. Propter eamdẽ rationem. Si autẽ iſti redeant ad ſuã Religionem ſub obedientia Prælatorum ipſius, ſatis erit ad trãſitum faciendum licentiam petere à Superioribus Religionis, ſicut & alij. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 7. *num.* 8.

29 Ex Concil. Tridentino *ſeſſ.* 14. *de reform. cap.* 11. ſic habetur: *Quia verò Regulares de vno ad alium Ordinem tranſlati, facilè à ſuo Superiori licentiam ſtandi extra Monaſterium obtinere ſolent, ex quo vagandi,& apoſtatandi occaſio tribuitur: nemo cuiuſcumque Ordinis Prælatus, vel Superior, vigore cuiuſuis facultatis aliquem ad habitum,& profeſſionem admittere poſſit, niſi, vt in Ordine ipſo, ad*

quem

quem transfertur, ſub ſui Superioris obedientia, in Clauſtris perpetuò maneat. Ex quo Decreto in primis habetur tam tranſeuntem ex vna Religione ad aliam, quàm recipientem, animo non manēdi intra Clauſtra perpetuò, grauiter peccare contra illud. Suarez 4. *tom. de Relig. tract* 8. *lib.* 3. *cap.* 15. *num.* 8. Addens etiam *num.* 9. talem receptionem irritam non eſſe ex vi illius prohibitionis, cum Concilium non apponat clauſulam irritantem. Poterit nihilominus, non obſtante prædicto Decreto, Superior Religionis dare prædicto ſic translato eas licentias exeundi extra Monaſteriū, & ſtandi extra clauſtra, quæ aliàs licitè, & de iure concedi poſſent Religioſis illius Ordinis. Quia Concilium ſolùm videtur intendere, quòd prædictis ſic translatis non concedantur illæ licentiæ exiſtendi extra Clauſtra, quibus *vagandi, & apoſtatandi occaſio tribuitur.* Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 7. *num.* 83.

De obligationibus Religioſorum ab Ordine eiectorum.

CAP. XXIII.

1 CERTVM eſt poſſe Prælatos Religionum Religioſos incorrigibiles ab Ordine eijcere. Quia id ſupponitur *in cap. fin. de Regu. & cap. cum ad Monaſterium de ſtat. Monach.* Conſtatque ex multis priuilegijs Religionum, de quibus Cordub. *in Reg. Diui Franciſci cap.* 2. *quaſt.* 21. *punct.* 1. & habentur in priuil. Mendicantium *verb. Eijcere.* Ratioque id ſuadet, quia reſecandæ ſunt carnes putridæ, ne ſanas corrumpant, & ſcabioſa ouis à caulis repellenda, ne cæteras inficiat, vt docet Sanctus Hieronymus *in epiſt. ad Galatas cap.* 5. Anteponique debet bonum commune Monaſterij bono priuato Religioſi. Azor *tom.* 1. *Inſtit. Mor. lib.* 12. *cap.* 16. *quaſt.* 2. Leſſius 2. *de Iuſt. cap.* 41. *dub.* 14.

2 Ad hoc, vt Religioſus ſit, & dicatur incorrigibilis, tria hæc requiruntur iure communi, ſcilicet, quòd crimina grauia ſæpiùs commiſerit; quòd monitus ſæpè non deſtiterit, & quòd pœnitentiam pro illis non acceptauerit. Ratio eſt, quia ille ſolùm dicitur incorrigibilis, cuius emenda non ſperatur, at verò vt alicuius emenda non ſperetur, tria illa requiruntur. Sairus *de cenſur. lib.* 5. *cap.* 21. *num.* 37. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 9. *num.* 4.

3 Quamuis autem de iure communi loquendo, ſolùm tria prædi-

dicta ſufficerent ad hoc, quòd Religioſus incorrigibilis diceretur, iure tamen nouo, & Decreto Sacræ Congreg. Conc. S. D. N. Papæ Vrbani VIII. iuſſu edito die 21. Septembr. anno 1624. aliæ conditiones requiruntur, vt Religioſus eijci poſſit, & cenſeatur incorrigibilis, videlicet, Vt in poſterum è Religionibus nullus legitimè profeſſus eijci poſſit, niſi ſit verè incorrigibilis; verè autē incorrigibilis minimè cenſeatur, niſi non ſolùm concurrant ea omnia, quæ ad hoc ex iuris communis diſpoſitione requiruntur, ſublatis hac in parte Statutis, & Conſtitutionibus cuiuſque Religionis, & Ordinis, etiam à Sede Apoſtolica approbatis, & confirmatis, verùm etiam vnius anni ſpatio in ieiunio, & pœnitentia probetur in carceribus, proindeque vnaquæque Religio priuatos habeat carceres in qualibet ſaltem Prouincia. Elapſo autem anno, ſi nihilominus non reſipuerit, ſed animo indurato in ſua peruicacia perſeuerauerit, ne contagione peſtifera plurimos perdat, tamquam pecus morbida, ac membrum putre, eijci tandem poſſit, ſed ab ipſomet Generali tantùm de conſilio, & aſſenſu ſex Patrum ex grauioribus Religionis eligendis in ſingulis Capitulis, vel Congregationibus Generalibus, tumque non niſi inſtructo ſecundùm eorum ſtylum, & Conſtitutiones proceſſu, & plenè probatis cauſis expulſionis ad Sacrorum Canonum præſcriptum. Interea tamen vſque ad primum Generale Capitulum, ſeu Congregationem proximè celebrandam, ſi quempiam ex iuſtis, & neceſſarijs cauſis expellere oportebit, eiectio fieri poſſit à Generali cum conſilio, & aſſenſu ſex Patrum, vt ſupra, quos idemmet Generalis, eligere debeat infra quattuor menſes à præſentis Decreti publicatione, ſeruata tamen in reliquis forma ſuperiùs præſcripta. Vide 4. *tomo Bullar. inter Conſtitutiones Sanctiſſimi Domini noſtri Vrbani num.* 26. Et Bonacina *de clauſur.q.2.punct.*12.§.1.

4 Ex quibus non ſolùm habetur nullum Religioſum in poſterum expelli poſſe niſi ſeruatis prædictis conditionibus, ſed etiam nullum expelli poſſe niſi titulo incorrigibilitatis, vt conſtat ex illis verbis, *In poſterum è Religionibus nullus legitimè profeſſus eijci poſſit niſi ſit verè incorrigibilis*. Neque obſtant multa priuilegia Religionibus conceſſa, ob quæ propter alia delicta, præſertim illa, quibus in ſæculo reſpondet pœna mortis, eijci poterant, vt bene Azor *tomo* 1. *Inſtitut.mora.lib.*12.*cap.*16.*quæſt.*3. Ius enim nouum Sacræ Congregationis adductum, omnia priuilegia in contrarium tollit, vultque ſolùm propter incorrigibilitatem Religioſum eijci poſſe. Eſtque hoc conforme Iuri antiquo communi,

muni, in quo ſolùm propter incorrigibilitatem permittitur talis eiectio. D.Thom. *quodlibet* 12. *art. vlt.* D. Bonauent. *in* R*egul.D. Franciſci q*.14.

5 Circa ſex illos Patres eligendos,de quorum ſolùm conſilio, & aſſenſu eijci poſſunt incorrigibiles,ex vi huius Decreti,cum difficile ſit Generalem quocumque ierit, illos ſecum deferre, dicitur ſupplicatum fuiſſe S.Congregationi,ipſamque reſpondiſſe, poſſe Generalem in qualibet Prouincia,in qua id opus fuerit, aſſumere ſex ex diffinitoribus illius pro hac cauſa.Laurentius Peirinis *to.2. priuileg.Minim.in Conſtit.*10. *Vrban. VIII.* Conſonat etiam Decretum Capituli Generalis noſtri Ordinis ann. 1625. Romæ celebratum, vbi facultas Generali committitur eligendi ſex Patres ſibi bene viſos ad hunc effectum, vt habetur *p.*4.*Conſtitut.cap.*21. *§.* 14.

6 Hinc, ſi Religioſus iniuſtè, aut illegitimè, modo prædicto non ſeruato, eijceretur ab Ordine, non ſolùm eijciens peccaret contra iuſtitiam, ſed & expulſus poſſet compellere Monaſterium vt ipſum admitteret, & alimenta præberet. Eò quòd iniuſtè priuatus eſſet iure ſibi debito: ſicut enim Religioſus per profeſſionem ſe obligauit in Religione manſurum; ſic etiam & Religio ad illum retinendum, & alendum. Molina *tomo* 1. *de Iuſt. diſp.* 140. *§. quando Religioſus*. Sanchez *lib.* 6. *in Decalogum cap.* 8. *numero* 7. *&* 8.

7 Religioſos à Religione eiectos tenentur Prælati illius,ſcilicet Præſidentes in Capitulis celebrandis, Patres Abbates, ſeu Priores, quærere illos annuatim, & reducere ad Religionem, quando ſalua Ordinis diſciplina admitti poſſunt. Ita enim præcipitur *in cap.fin.de Regularib.* quod quidem, licet in vſu non fuerit (vt aliqui volunt. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 9. num.* 18.) & alij dicant ſolùm extendi ad eos, qui iniuſtè ſunt eiecti. (Azor *lib.*17. *Inſtit.mor.cap.*16. *quæſt.*2.*& cap.*17. *quæſt.*2.) illud tamen nouiſſimè innouauit S.Congreg. Cardinalium ſupra adducta *num.* 3. & extendit ad illos etiam, qui iuſtè, & legitimè ſunt expulſi, dummodò in illis ſubſit ſpes euidens emendationis, per hæc verba. *Ac poſtremò cenſuit eſſe innouandam, & ſuæ Beatitudinis authoritate innouat Conſtitutionem fœlicis recordationis Gregorij IX. relatam in cap.fin.extr.de Regularib. Ac prçterea declarat eam Conſtitutionem in ijs quoque vendicare ſibi locum, ſeruandamque eſſe, qui iuſtè, diffinitiuèque, ac Iuris Ordine ſeruato, expulſi fuerint, dummodò tamen in expulſis huiuſmodi ſubſit ſpes euidens emẽdationis ex litteris teſtimonialibus Ordinarij, &c.* Additur præterea in eodem *cap.fin.* quòd ſi tales eiecti non poſſint admitti ſalua Ordinis

dinis diſciplina, *vt apud eadem Monaſteria in locis competentibus, ſi abſque graui ſcandalo fieri poterit, alioquin in alijs Religioſis domibus eiuſdem Ordinis ad agendum ibi pœnitentiam talibus vita neceſſaria miniſtrentur.* Et quòd ſi illos inuenerint *inobedientes, eos excommunicent, & tandiu faciant ab Eccleſiarum Prælatis excommunicatos pronunciari publicè, donec ad mandatum ipſorum humiliter reuertantur.* Quæ omnia licet forſan per non vſum abrogata iam eſſent, quia tamen de nouo innouata ſunt à S. Congregatione, vt ſupra, executioni mandari debent à Superioribus Religionum.

8 Ex Decreto etiam eiuſdem S. Cōgregationis, *ſic Eiecti quamdiu non redierint ad Religionem, in habitu clericali incedant, atque Ordinarij loci Iuriſdictioni, & obediētiæ ſubſint, proindeque Generalis illico expulſionis ſententiam eidem Ordinario notificare teneatur.* Inſuper ſtatuit, *vt ijdem Superiores nemini ex Religioſis expulſis, litteras teſtimoniales concedant, illos ad Sedem Apoſtolicam reijcientes, vel iubentes aliam ingredi Religionem.* Item declaratur, & præcipitur in eodem Decreto S. Congregationis. *Vt Eiecti extra Religionem degentes ſint perpetuò ſuſpenſi ab exercitio Ordinum, ſublata Ordinarijs locorum facultate dictam ſuſpenſionem relaxandi, aut moderandi.* Ex illis autem verbis, *extra Religionem degentes,* inferri videtur ſolùm habere locum hoc Decretum quantùm ad hanc partem in illis Eiectis, qui non intrant in aliquam aliam Religionem. Bonacina *de Clauſur. q. 2. punct. 12. §. 6.*

9 Quando conſtiterit huiuſmodi Eiectos plenè correctos eſſe, poſſunt ipſi cogere Religionem, ex qua eiecti ſunt, vt eos admittat. Probatur ex deciſione *cap. fin* de Regular. adiuncta declaratione S. Congregationis adducta ſupra *num. 7.* ibi enim præcipitur Prælatis, vt eos quærant, multò ergo magis obligantur eos recipere, ſi iam correcti redeant. Nauarrus *lib. 3. conſ. tit. de Regular. conſ. 18. vel 51.* Molina *tomo 1. de Iuſt. diſp. 140. §. quoad votum.* Neque in hoc admitti debet excuſatio aliqua poſt dictam declarationem S. Congregat. nam per eam innouatur dictum *cap. fin. de Regular.* quidquid dicant aliqui authores, qui ipſam videre non potuerunt. Cordub. *in Regul. D. Franciſci cap. 2. q. 71. punct. 2.* Leſſius *2. de Iuſt. cap. 41. dub. 15. num. 112.* & Sanchez *li. 6. in Deca. cap. 9. num. 32.* Redeuntes tamen ad Religionem non tenentur nouam profeſſionem facere. Quia prior profeſſio non eſt extincta, ſed ſolùm ſuſpenſa pro aliquo tempore. Rodriguez *tomo 1. quæſt. Regul. q. 30. art. 28.* Sanchez *lib. 6. in Deca. cap. 9. n. 33.* contra Nauarrum. An verò ſic redeuntes admitti debeant in eodem gradu antiquitatis, quem habebant ante eiectionem, &

cum

Digitized by Google

cum eiſdem prærogatiuis, pendet ex varijs legibus Religionum; regulariter tamen,& ſecluſis particularibus circumſtantijs, dicendum eſt,quòd cum meruerint eijci,digni quoque ſunt,vt eiuſmodi prærogatiuis priuentur. Suarez 4.*tom. de Relig. tractat.* 8. *lib.*3.*cap.*5.*num.*17.

10 Tempore quo manent iſti Eiecti extra Religionem non poſſunt ad aliam,ſiue æqualem, ſiue laxiorem tranſire ſine licentia Superiorum ſuæ Religionis, & alijs conditionibus aſſignatis cap. præcedenti. Ratio eſt, quia vt dicemus, iſti Eiecti,etiam tempore eiectionis perſeuerant Religioſi illius Ordinis à quo ſunt eiecti,& illi ſubiecti;non ergo poſſunt ſine licentia Superiorum eiuſdem Ordinis hunc tranſitum facere. Cordub. *in Reg. D. Franciſ.cap.*2.*quæſt.*21.*punct.*3.Suarez *tom.*5.*in* 3.*par.diſ.*22.*ſect.*5.*n.*20. Hoc verò intellige de iure communi, ſi enim permanet in ſua vi priuilegium quoddam Innoc. IV. conceſſum Minoribus, poſſunt iſti Eiecti de Ordine Minorum,& aliorum ipſius priuilegia participantium,tranſire ad Ordines approbatos, præterquam ad certas quædam Religiones, & cum certis quibuſdam conditionibus in eo expreſſis. Rodriguez *tomo* 1.*quæſt.Regu.q.*30. *art.*22. Sanchez *lib.*6.*in Dec.c.*9. *§.* 39. Crediderim tamen non eſſe in vſu huiuſmodi priuilegium. Nec ſcio an illud fuerit viuæ vocis oraculum,quia ſi tale eſt his temporibus nihil valet.

11 Eiecti manent verè Religioſi, & cum onere trium Votorum eſſentialium ſicut antea. Colligitur hoc ex *cap.fin.de* Regu.& ratio ſuadet: cum per eiectionem non ſint diſpenſati, aut abſoluti à profeſſione, quam fecerant, aliàs ex ſuo delicto commodum reportarent contra ea, quæ traduntur *c.*1.*de poſtu.Prælat.& cap. ſedes Apoſt.& reſcript.* eſſentque melioris conditionis, quàm Religioſi facti Epiſcopi, aut Cardinales, quos manere veros Religioſos diximus *cap.*17.*num.*1.Nauarrus *Comm.*2.*de Reg.à nu.* 34. *& Comm.*3.*num.*46. Azor *tom.*1.*Inſtit.mor.lib.*12.*cap.*16.*quæſt.*4. 7. & 11.

12 Vnde manent cum eodem Voto Caſtitatis ſicut antea;cum in eo nullo modo ſint diſpenſati. manent etiam cum eodem Voto obedientiæ, quantùm ad hoc quod teneantur obedire Superioribus,ſi eos vellint ad Religionem reuocare. Siquidem habet ius illos reuocandi, cuius ſignum eſt quod in prædicto *cap.fin. de Reg.*innouato à Sacra Congregatione,vt ſupra *nu.* 7. præcipitur *vt cenſuris cogantur ad Reli.reuerti*, Quod non eſſet,niſi ipſi eſſent ad hoc obligati ex vi Voti Obedientiæ. Silueſter *verbo Apoſtaſia,q.*6.*n.*10.*& Verbo Religio* 6.*q.*12.*nu.*12.Nauarrus *lib.*3.*conſ.in* 2.*editione tit.de Reg.conſ.*77.Manēt etiā cum eodē Voto obedien-

tiæ

tiæ, quãtùm ad hoc quòd eſt teneri morigeratè viuere, & reddere ſe aptos ad viuendum in Religione, & vt ad illam admittantur. Cum ad hoc etiam ſint obligati ex vi ſuæ Profeſſionis, in qua non eſt diſpenſatum. Sotus *7. de Iuſtitia, & Iure q. 2. ar. 5. ad* 3. Sanchez *lib. 6. in Dec. c. 9. à nu.* 25. Tenentur etiam ex vi Voti Obedientiæ eſſe parati ad obediendum Prælatis Religionis, quando ad ipſam fuerint reuocati. Propter eamdem rationem, Molina *to.* 1. *de Iuſtitia diſp.* 140. *§. quo ad Votum.* Rodrig. *to.* 1. *quæſt. Regu. quæſt.* 30. *art.* 19.

13 Non tamen tenentur ex vi Voti Obedientiæ, quod emiſerũt, ſubijci Epiſcopis ſpecialiori modo, quam alij Clerici. Quamuis oppoſitum doceat cum Nauarro Suarez 4. *tom. de Reli. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 6. & aliqui etiam velint amiſiſſe per expulſionem priuilegium exemptionis. Eraſmus Chokier *de Iuriſdict. Ordinar. in Exempt. part.* 1. *quæſt.* 20. Ratio eſt, quia Votum Obedientiæ, quod emiſerunt, ſolùm erat obediendi Prælatis Religionum, non alijs. Molina *tom.* 1. *de Iuſt. diſp.* 140. Leſſius 2. *de Iuſt. cap.* 41. *dub.* 15. *nu.* 114. Nec etiam tenentur ex vi eiuſdem Voti tranſire ad aliam Religionem. Siquidem nullo modo illam vouerunt, ſicut neque Religionem in genere, ſed ſolùm illam determinatè, à qua expulſi ſunt. Sotus. 7. *de Iuſt. quæſt.* 2. *ar.* 1. Nauarr. *Comm.* 2. *de Reg. nu.* 36. Hoc etiam videtur ſupponi à Sacra Congregatione in Decretis adductis ſupra *num.* 8. dùm præcipit Superioribus Religionum, ne huiuſmodi expulſis *litteras teſtimoniales concedant, iubentes ingredi aliam Religionem.* Vnde non tenentur obedire Superioribus iubentibus, vt tranſeant ad aliam Religionem. Propter rationem adductam. Leſſius 2. *de Iuſt. cap.* 41. *dub.* 15. Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. Regul. quæſt.* 30. *art.* 22.

14 Quoad Votum Paupertatis, tenẽtur ad illud huiuſmodi Eiecti, eo modo, quo ſtatus illorum patitur. Quia hoc eſt de eſſentia Religionis, quam ſunt profeſſi, & à qua non ſunt diſpenſati. Sanchez *lib. 6. in Deca. cap. 9. num.* 27. & 45. Nauarrus *Comm.* 2. *de Regular. num.* 35. Vnde Eiecti nec habent, neque habere poſſunt dominium cuiuſuis rei. Quia hoc eſt directè contra Votum. Nec vſum irreuocabilem, aut vſum Iuris; propter eamdem rationem. Sed ſolùm vſum facti, & incertum rerum ſibi ad victum, veſtitum, habitationem, & vitam neceſſariarum. Quia hoc non eſt contra Votum Paupertatis, nec profeſſi ſunt carere his rebus. Quare ſi illæ à Religione non concedantur, eo ipſo datur licentia quærendi, & habendi illas. Leſſius 2. *de Iuſt. cap.* 41. *dub.* 15. *num.* 112. Nec poſſunt teſtari, ſi in illo ſtatu moriantur. Quia poteſtas teſtandi pugnat cum Voto Paupertatis, & ſupponit dominium rei, non

me

Digitized by Google

merum vſum, quem ſolum habent Eiecti. Leſſius *vt ſupra num.* 113. Sairus *in Clau.Reg.lib.6.cap.9.num.* 28. Hinc etiam non poſſunt facere expenſas magnas, ſuperfluas, nec donationes illicitas, aut rerum magni ponderis; & accipientes ab illis, tenentur ad reſtitutionem. Cum prædicti Eiecti non ſunt domini eorum, quæ poſſident, ſed ſolùm adminiſtratores nomine Religionis in ordine ad vſus neceſſarios. Poterunt tamen res minoris momenti expendere, & donare, abſque eo quòd accipientes teneantur ad reſtitutionem. Quia quoad iſta cenſentur habere licentiam à Prælatis Religionis, à qua ſunt expulſi. Leſſius *de Iuſt. cap.* 41. *dub.* 15. *num.* 113. Molina *tom.2.de Iuſt.diſp.*276.*&* 520.

15 Acquirunt iſti Religioſi Eiecti Monaſterio, vel Religioni, vnde ſunt expulſi. Cum Monaſterium, ſiue Religio, ex vi profeſſionis ab ipſis factæ, habeant ius ad omnia bona ab ipſis in poſterum acquirenda. Præſertim cum huiuſmodi Eiecti non ſint omnino à Religione derelicti, ſed ſolùm ſeparati à communione, & commercio ipſius; cuius ſignum eſt, quòd tenetur quærere illos, & ſi correcti reſipiſcant, admittere, vt diximus ſupra. Leſſius 2. *de Iuſt.cap.*41.*dub.*1.*num.*112. Molina *tom.*1.*de Iuſt. diſput.* 140. Vnde etiam ſi iniuſtè ſint eiecti, aut detenti extra Religionem, acquirunt ipſi. Quia mala voluntas Prælatorum iniquè eijcientium Religioſos, aut extra Ordinem detinentium, non debet in damnum Religionis vergere. Sanctus Antoninus 3.*par. tit.* 16.*cap.* 5.§.4. Angelus *in Summ.verb.Monaſterium num.*6.

16 Huiuſmodi autem Eiectorum bona, poſt illorum mortem, ſi extra Religionem mori contigerit, applicari debent ad Cameram Apoſtolicam. Propter Conſtitutionem Gregorij XIII tom. ſecundo Bullar. inter Bullas huius Pont. num.43. vbi ſtatuit, quòd ſpolia Regularium extra Clauſtra degentium, pertineant ad prædictam Cameram. Sanchez *lib.7.in Deca. cap.*33.*num.*21.*&* 31. Bonac.*de Clauſur.qu.*2.*punct.*12.§.7.

17 Quamuis aliqui probabiliter dicant huiuſmodi Eiectos teneri ad Obſeruantias omnes Regulares ſui Ordinis, quoad eas ſcilicet, quas poſſunt in ſæculo obſeruare, & ad alia Vota ſupra tria eſſentialia, quæ in profeſſione ſuæ Religionis emiſerunt, quale eſt illud Minimorum de vita Quadrageſimali, & Mercenariorũ de redimendis captiuis; quia aliàs non paruum commodum ex ſua iniquitate reportarent. Probabile tamen etiam eſt ad iſta nõ teneri. Ratio eſt, tum quia iſta ſolùm videtur Religioſos vouiſſe, pro tempore, quo in Religione manerent, & vt acceſſoria, & annexa perſeuerantiæ in tali Religione. Tum quia, generaliter loquẽdo, votum deſinet obligare, quando eſt ita notabilis mutatio ma-

Digitized by Google

teriæ facta, vt reddatur notabiliter difficilior ; & qua à principio præuiſa non fieret votum , quod contingit in propoſito . Sotus *7.de Iuſt.& Iur.quæſt.2.art.*1.Nauarr.*Comm.3. de Regu. num.46. & lib.3.Conſ.tit.de Regu.conſ.*51.*vel* 78.*num.*2. Habitum verò Religionis non tenentur portare prædicti Eiecti , cum illo iuridicè ſint priuati in pœnam ſuorum defectuum.Azor *1.tom.Inſtit. Mor. lib.17.cap.18.quæſt.13.* Leſſius *2.de Iuſt.cap.41.dub.15. num. 112.* Imò illum portare non ſunt permittendi,quia hoc cederet in dedecus Religionis. Suarez 4. *tom. de Reli. tract.8. lib.3. cap.6.num.* 14. Quoad Officium Diuinum recitandum , vt diximus *cap.12. num.7.* tenentur iſti expulſi,ſi ſint in Sacris conſtituti ; ſecus verò ſi ſolùm ſint profeſſi,etiam Choro deſtinati.Suarez *4.tom.de Reli. tract.8.lib.3.cap.6.num.12.*

18 Sic eiecti,quamdiu in ſæculo ſteterint , non poſſunt confeſſiones audire,nec prædicare,nec docere. Propter priuilegium Innocent.IV.quod refert Caſarrub.*verb. Eijcere num.* 1. quo vti poſſunt tam Fratres Minores , quàm qui eorum priuilegia participant . Rodriguez *tom.1.quæſt. Regu. quæſt.30.art.21.*Miranda *tom.1.Man,quæſt.52. art.5.* Vnde inferunt aliqui ſic Eiectos quãdiu in ſæculo vixerint,eſſe infames , intelligo infamia facti . Rodriguez *vt ſupra.* Laurentius de Peirin.*tom.1.de Subdito quæſt.1.de Obedient.cap.25.§.1.* Ex hoc etiam inferri poteſt eſſe irregulares, cum infames omnes irregulares etiam ſint. Ad minus tamen manent *ſuſpenſi perpetuò ab exercitio Ordinum, ſublata Ordinarijs locorum facultate dictam ſuſpenſionem relaxandi , aut moderandi .* vt vidimus ſup.*num.8.*ex Decr.S.Congreg.

19 Nec illis tenetur Religio de alimentis prouidere. Quia illa ſolùm debent prę ſtari his,qui ſub Regulari diſciplina ſunt conſtituti.Azor *lib.12.Inſtit.Mor.cap.16.*Alderete *lib.2.de Relig diſcip. cap.26.num.27.*

20 Dandæ autem ſunt illis litteræ dimiſſoriæ, quæ eiectionis ſẽtentiam contineant,qua etiam id locorum Ordinarijs denuncietur.Alderete *lib.2.de diſcip. Relig.cap.26.num.23.* Addens monendos eſſe,nullo modo à Votis eſſe ſolutos, neq; in illis diſpenſatos. Quod quidem conueniens reputo,ſed non neceſſarium. Quia illud ipſi ſcire tenentur,niſi forſan idiotæ ſint , aut ignorantes,vt puta Conuerſi.Non tamen ſunt illis concedendæ litteræ teſtimoniales, quibus ad Sedem Apoſtolicam reijciantur,aut ad aliam Religionem mittantur.Ex Decreto S.Congreg. adducto ſup.*num.8.*

De

De Nouitijs, eorumque obligationibus, & priuilegijs.

CAP. XXIV.

1 NOVITII in Religionibus appellantur illi, qui nondum profeſſionem tacitam, vel expreſſam emiſerunt, ſed ſunt in Religione per aliquod tempus, quod vocatur Approbationis, vt experimento cognoſcant auſteritatem Regulæ, & Religionis, quam volunt profiteri, & videant ſi velint, an non, profeſſionem emittere. Ad quos tamen pertineat illos ad Religionem admittere, diximus ſupra *cap.* 18. *numer.* 66.

2 Non tenentur Nouitij tempore Nouitiatus præceptis communibus Regulæ Conſtitutionum, & Superiorum Religionis. Quia pro illo tempore non ſunt partes Communitatis Religioſæ, neque in Religioſorum Sodalitium admiſſi, ſed tantùm verſantur in probatione ad experiendum, an velint, vel non, profeſſionem emittere. Cordub. *lib.* 1. *quæſt.* 3. *in* 5. *probat primæ opinionis*. Henriquez *lib.* 7. *de Ind. cap.* 22. *num.* 7. *& lib.* 6. *de pœniten. cap.* 16. *num.* 3. Ex graui tamen decentia ad prædicta omnia obligantur, eò quòd etiam pro tempore Nouitiatus ſunt aliquo modo ſubiecti Religioni, & participant de bonis ſpiritualibus ipſius. Quidam apud Azor *lib.* 12. *Inſtit. Mor. cap.* 2. *quæſt.* 10. Inſuper quantum ad ea, quæ ſpecialiter ſpectant ad bonum regimen, & finem probationis ipſorum Nouitiorum, tenentur in conſcientia obedire Superioribus Religionum. Ratio eſt, quia quoad iſta habent prædicti Superiores poteſtatem, & Iuriſdictionem ſupra Nouitios, licet non ſit tanta quanta ſupra Profeſſos. Sanchez *lib.* 6. *in Deca. cap.* 10. *num.* 22. Addens etiam *num.* 17. poſſe prædictos Superiores præcipere aliquid Nouitijs etiam ſub pœna excommunicationis. Quod tamen non niſi rarò admitterem, aut conſulerem.

3 Poſſunt Nouitij, ſi volunt, ab inſtituto Regulari incepto recedere, & ad ſæculum redire. Quia ad hunc finem inſtitutum eſt tempus Nouitiatus. Quo caſu non tenentur ſoluere expenſas, quas in ſuis alimentis Monaſteria fecerunt, etiam ſi miniſteria ipſorum Nouitiorum in Religione æquiualentia non ſint prædictis expenſis. Tum quia aliàs non eſſet libera profeſſio, ſaltem in multis, qui ſæpius detinerentur ab egreſſu, ne ſoluerent tales ex-

penſas. Tum etiam, quia Religio liberè etiam, & ſpontaneè facit illas, vt ſupponimus. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regular. quæſt.* 15. *ar. vlt.* Azor *lib.* 12. *Inſt Mor, cap.* 3. *quæſt.* 6. Si tamen quis praua intentione, & animo decipiendi Religionem in illam intraret, & poſtea recederet, crederem teneri ad expenſas dictas. Eò quòd æquum non eſt, vt aliquis reportet commodum ex fraude, & malitia ſua. Indicat hoc Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 10. *num.* 3. Addēs etiam *num.* 5. quòd quando pactum eſt factum inter Conuentum, & Nouitios, quòd Nouitij ſoluant prædictas expenſas, tunc ſiue perſeuerent, ſiue non, debent illas ſoluere.

4 Gaudent Nouitij priuilegio fori, ita vt conueniri non poſſint pro vllo delicto coram iudice ſæculari. Quia ſunt aliquo modo ſub poteſtate, & Iuriſdictione Eccleſiaſtica Religionis; gaudentque Canonis priuilegio; ita vt illos percutiens innodetur excommunicatione ac ſi percuſſerit Clericum, iuxta *cap. Religioſus. de ſent. excomm. in* 6. Ludouicus Lopez 1. *par. Inſtruct. conſcien. cap.* 47. Azor *lib.* 12. *Inſtit. Moral. cap.* 2. *quæſt.* 11. Vnde Nouitij in Religione delinquentes, à Superiori puniri debent, quia ſunt ſub illius poteſtate. Nauarrus *conſ.* 5. *de for. compet.* Alderete *lib.* 1. *de Relig. diſcipl. cap.* 7. *num.* 33. Nec poſſunt conueniri coram Iudice Eccleſiaſtico, aut ab eo puniri, ſed ſolùm à Prælatis ſuæ Religionis. Propter eamdem rationem. Molina *tom.* 1. *de Iuſt. diſp.* 139. & *tom.* 3. *diſp.* 671. *num.* 2. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 10. *nu.* 11. Inſuper, propter eamdem ratiònem, eximuntur ex vi Nouitiatus à ſolutione Gabellarum. Molina *vt ſupra*. Sanchez *vt ſupra numer.* 16.

5 Cum Nouitijs poſſunt diſpenſare Prælati Religionum exemptarum pro tempore Nouitiatus, non ſolùm circa Obſeruantias Regulares earumdem Religionum, ſed etiam, circa obſeruantiam Præceptorum Eccleſiæ, v. g. ieiunij, auditionis Miſſæ, &c. Ratio eſt, quia etiam pro illo tempore Nouitiatus gaudent priuilegio exemptionis, & quoad ſpiritualia ſunt ſub cura Prælatorum Religionis, ſicut eſſent ſub Epiſcopis, ſi manerent in ſæculo. Suarez 4. *tom. de Relig. Tract.* 8. *lib.* 2. *c.* 14. *n.* 8.

6 Poſſunt etiam Nouitij, quantum eſt ex vi iuris communis ad Ordines Sacros promoueri, etiam durante Nouitiatu. Quia nullus eſt Textus hoc prohibens, neque *cap. Monaſterijs* 19. *quæſt.* 3. quod aliqui aſſerunt, probat aliquid in contrarium: ſolum enim ibi prohibetur Nouitijs portare habitum, & tonſuram Profeſſorum. Suarez *tom.* 5. *in* 3. *par. diſp.* 50. *ſec.* 5. *num.* 13. Sanchez *lib.* 6. *in Deca. cap.* 10. *num.* 19. Ordinandi autem ſunt Nouitij ab Epiſcopis Diœceſis ipſorum Nouitiorum. Henriquez *lib.* 10. *de Sacram.* Or-

Digitized by Google

Ordinis, *&* 14. *de Irregu.* Suarez *tom.*2. *de Relig. tract. de Voto cap.*11.*num.*9. Probabile etiam eſt poſſe etiam ordinari ab Epiſcopo in cuius Diœceſi eſt Nouitiatus, quando Nouitij habent firmum propoſitum permanendi in Religione. Quia iſti tales iam quaſi mutarunt domicilium, & volunt eſſe in domicilio Religionis, vel Nouitiatus. Sanchez *lib.*6.*in Deca. cap.*10. *num.* 21. *&* 22. Naldus *verb.Ordo.num.*10. Vide dicta *cap.* 14. *præſertim num.* 20. 12. *&* 13.

7 Nouitij poſſunt vti priuilegio Bullæ Cruciatæ, eligendo ſcilicet ſibi Confeſſorem, qui eos abſoluat à caſibus reſeruatis, non obſtante quòd Profeſſi non poſſint vti hoc, vel ſimilibus priuilegijs, & indultis, iuxta dicta ſupra *cap.*19.*num.*29 Ratio eſt, quia verba Bullæ cum ſint generalia etiam comprehendunt Nouitios, nec ſpecialis ratio, propter quam Profeſſi excluduntur, procedit in illis, cum non ſint ſimpliciter veri Religioſi, nec ſimpliciter ſubiecti Religioni. Suarez *tom.*4.*de Reli.tract.*8.*lib.*2.*cap.*16.*num.* 10. Nihilominus probabilius eſt non poſſe confiteri inuito Prælato Religionis alicui Confeſſori habenti tantùm approbationem ab Epiſcopo. Quia per Nouitiatum cenſentur mutaſſe territoriũ, & domicilium, & eſſe ſub iuriſdictione Religionis. Cordub.*lib.*1. *quæſt.*30. Suarez 4.*tomo de Relig. tract.*8. *lib.* 2. *cap.*17. *à num.* 14. Licet alij probabiliter oppoſitum teneant. Miranda *in Man. tom.* 2.*quæſt.*34.*ar.*16.

8 Poſſunt etiam Nouitij abſolui à Prælatis ſuæ Religionis à cenſuris excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, à iure, vel ab homine, ſaltem generaliter promulgatis. Propter multa priuilegia aliquibus Religionibus conceſſa, quibus frui poſſunt tam ipſæ, quam aliæ, quæ cum ipſis communicant in priuilegijs. ſpecialiter Clem. IV. pro Minoribus, vt refert Caſarrub. *in Comp. ver. Abſolut. Ordin. quoad Fratres. num* 4. Referens etiam ibidem idem ad litteram haberi in Mari magno Prædicatorum. Sed pro hoc intento vide Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 24. *à num.*5. Vbi priuilegia circa hoc adducit, & Laurentium de Peirinis *tom.*1.*priui. Minim. in Conſtitut.*2.*Iulij II §.*9. explicantẽ priuilegium eiuſdem Iulij 2. quoad hoc. Alia etiam afferri ſolent, ſed ea omitto, quia ſunt viuæ vocis oracula, quæ nihil iam valẽt. Extat tamen priuilegium Sixti IV. in Bulla *Dum attenta.* Carmelitis conceſſum, in quo conceditur Generali, & Prouincialibus pro Nouitijs volentibus aggregari Religioni, qui ſuſpenſionis, aut interdicti, vel excommunicationis ſententijs à Iure, vel à Iudice promulgatis generaliter ſint ligati, vt abſolutionis beneficium, obſeruata forma Canonica, poſſint impartiri. Adiungit

Digitized by Google

etiam. Ipſoſque in Fratres recipere, ac eos, qui poſt aſſumptum Habitum, & Profeſſionem emiſſam recoluerint ſe talibus in ſæculo fuiſſe ſententijs innodatos, ſecundum formam ipſam, vos Generalis Magiſter, & Prouinciales; Priores, ac vices veſtras gerẽtes valeatis abſoluere, & cum irregularibus diſpenſare: ſi forsã talibus innodati ſententijs, vel in locis interdicto ſuppoſitis Diuina præſumpſerint Officia celebrare, vel Ordines receperint. Ita tamen, quòd ſi aliqui, ex eiſdem ſententijs, propter debitum ſunt adſtricti, ſatisfaciant, vt tenentur. Volumus autem nihilominus quòd poſtquàm fuerint abſoluti huiuſmodi volentes aggregari prædictæ Religioni, niſi mox Ordinem veſtrum intrauerint, quacunque etiam ejuſdem Ordinis Prælatorum licentia non obſtante, eo ipſo in priſtinas ſententias, à quibus eos totaliter abſolui contigerit, relabantur, Specul. Ordin. *fol. 86.* Ibidem etiam in verbis antecedentibus conceditur ab eodem Pontifice Generali, & Prouincialibus, vt ſuis Fratribus *Vndecumque abſolutione, & diſpenſatione indigentibus: ſiue priuſquàm intrauerint in Ordinẽ, ſiue poſt, in caſibus exceſſerint, pro quibus excommunicationis, vel interdicti, aut ſuſpenſionis incurrant ſententias à iure, vel iudice generaliter promulgatas, & huiuſmodi ſententijs innodati, aut in locis ſuppoſitis Eccleſiaſtico interdicto Diuina Officia celebrantes, vel ſuſcipientes Ordines ſic ligati, notam irregularitatis incurrant, abſolutionis, & diſpenſationis beneficium valeant impartiri: niſi in caſibus in præſentibus litteris exceptis.* Caſus autem iſti excepti ſunt, quos refert idem Pontifex inferiùs verbis adductis à nobis *in c. 18. de Prælatis. num. 33.*

9 Attendenda verò ſunt verba Priuilegiorum, propter quæ Nouitij abſoluuntur, vel diſpenſantur. Alia enim volunt, quòd ſi Nouitij poſt abſolutionem datam non ingrediantur Religionem, vel in ea non profiteantur, reincidant in priores cenſuras, alia verò abſolutè loquuntur. Aliqua loquuntur de Nouitijs, qui iam habitum ſuſceperunt; aliqua verò de illis, qui illum volunt recipere. Suarez *tom. 4. de Relig. lib. 2. c. 24. à n. 5.* Peirinis *tom. 1. priu. Minim. in Conſt. 2. Iulij II.*

10 Ab irregularitatibus etiam à Nouitijs contractis in ſæculo poſſunt diſpenſari à Prælatis dictarum Religiorum, propter aliqua ex prædictis priuilegijs, præſertim propter illud Clemen. IV. pro Fratribus Minoribus, Iulij II. pro Minimis, & Sixti IV. pro Carmelitis, illis verbis iam adductis: *& cum irregularibus diſpẽſare: ſi forſan talibus innodati ſententijs, vel in locis Interdicto ſuppoſitis, Diuina præſumpſerint Officia celebrare, vel Ordines receperint.* Speculum Ordinis *fo. 86.* Item ibidem in verbis etiam adadu-

Digitized by Google

ductis. *Et huiuſmodi ſententÿs innodati, aut in locis ſuppoſitis Eccleſiaſtico interdicto Diuina Officia celebrantes, &c. notam irregularitatis incurrant.* Vide etiam Bullam Iulij Secundi adductam in Peirinis.

11 Non poſſunt admitti ad Religionem Epiſcopi, aut in Epiſcopali dignitate conſtituti abſque expreſſa licentia Papæ. Tum quia ita expreſsè definiuit Innocen. Tertius *in cap. Niſi cum pridem, de renunciatione.* Tum quia ſtatus Epiſcoporum altior eſt ſtatu Religioſorum, & ita ab illo ad iſtum non eſt tranſitus ſine diſpenſatione Summi Pontificis. Nauarr. *lib.* 1. *Conſ. conſ.* 1. *&* 4. *de renunciatione.* Miranda *in Man. tom.* 1. *quæſt.* 17. *art.* 3. Barboſa *de poteſt. Epiſc. alleg.* 53. *num.* 23. Prælati autem Epiſcopo inferiores ad Religionem poſſunt admitti propter oppoſitam rationem. Sanctus Thomas 2. 2. *quaſt. vlt. art.* 7. Silueſter *verb. Religio.* 2. *quæſt.* 8.

12 Maximè autem ſciendum eſt, iuuenes, aut viros adultos maiores ſexdecim annis, non aliter in aliquam Religionem recipi poſſe, nec debere, niſi priùs de eorum Parentibus, Patria, deque anteacta vita, & moribus, diligenter inquiratur, & ex accurata informatione, & fidedigna relatione, compertum, & exploratum ſit eos, nec aliquorum criminum, qualia ſunt homicidia, furta, latrocinia, vel alia ſimilia, aut grauiora, reos, vel ſuſpectos exiſtere, vt propterea damnati ſint, aut ne damnentur formident, neque ingenti ære alieno ſupra vires facultatum ſuarum grauatos, vel reddendis ratiocinijs ita obnoxios, vt ex huiuſmodi cauſa lis, vel moleſtia, eis iam illata, vel timendum ſit, quòd inferatur, niſi denique conſtet ipſos non humana aliqua ratione, ſed tantùm deuotionis, & pietatis feruore vitam religioſam ſpontè, & ex animo elegiſſe. Ita Sixtus V. in Conſtitut. incipiente *Cum de omnibus Eccleſiaſticis Ordinibus*, ſub datis an. 1587. ſexto Calen. Decembr. Pontificatus ſui anno 3. Voluit autem idem Pontifex, vt iſtorum receptio, & admiſſio ſolùm fieret in Generali, vel Prouinciali Capitulo, indubitata fide facta, tam ſuperioris Generalis, ſeu Prouincialis, quã Definitorum conſenſu, de prædictis omnibus. Poſtea verò idem Sixtus Quintus in alia Conſtitutione, *Ad Romanum Pontificem*. Romæ duodecimo Calendas Nouembris 1588. moderans prædicta, ſubiungit. *Cum verò in quibuſdam Religionibus Capitula Prouincialia, aut numquam, aut non quotannis, ſed rariùs celebrentur, quadã etiã Monaſteria, aut domus huiuſmodi remotiſſimis regionibus hæreticorum, aut infidelium tyrannidi finitimis ſita ſint, ne ÿ, quos extra Capitula ad habitum, vel profeſſionẽ Regulares admitti prohibuimus, tẽpus celebrandis Capi-*

tulis præfixum nimis diù expectare, aut ad ea cũ maximo incommodo accedere cogantur, concedimus, & indulgemus; vt in qualibet Prouincia, ſaltem duo, vel ſi commodè fieri poterit tria, aut plura Monaſteria, ſeu domus Regulares deputentur, quarum, ſeu quorum Superiores infra annum ſaltem ad inquiſitionem ſuper Nouitijs faciendam, & ad ipſos Religioſos iuxta formam præfatæ Conſtitutionis recipiendos, & ad alia, quæ in ipſa Conſtitutione continentur peragenda inſimul congregentur. Quòd ſi paucitas, aut nimia diſtantia Monaſteriorum, ne id quidem patiatur, ſaltem tribus ex antiquioribus Patribus vnius Monaſterij, aut domus eius Prouinciæ, huiuſmodi facultas, & auctoritas per Capitulum, Generale ſcilicet, Monachorum, vel Prouinciale Mendicantium, & reliquorum Regularium eiusdẽ Ordinis demandetur. Pro exteris autem, qui in locis à ſua Patria longiſſimè remotis degunt, vel quorum Patria ab hæreticis, vel infidelibus detinetur, ſi velint Religionem intrare, conceſſit idem Pontifex *exteros huiuſmodi aduenas, quamuis non liquidò conſtet de ijs omnibus, quæ in Conſtitutione noſtra requiruntur, tamẽ ſi diligentia adhibita, nihil appareat, quod eos impediat, habiles reputandos eſſe.* Vide Bullam apud Quarantam *in Summ. Bullar. verb. Monaſteria, & Conuentus, &c.*

13 Poſtea verò Gregorius XIV. in Bulla *Circumſpecta Romani.* ann. 1590. apud eumdem Quarantam *vbi ſupra*, aliam moderationem adhibuit prædictis Conſtitutionibus Sixti V. pro illis Monaſterijs, in quibus perpetua filiatio Religioſorum reperitur, videlicet, quòd Superiores illorum Monaſteriorum de conſenſu ſui Capituli, præhabita ſimul cum his, de quibus in vnaquaque Religione, aut Monaſterio iuxta eius Conſtitutiones recipiendus interrogari ſolet, aliqua informatione, ſuper his, quę in dictis Cõſtitutionibus continẽtur, ad receptionem huiuſmodi procedere valeant, dum tamen antequam ad profeſſionem admittantur, plenaria, & eo modo, prout in dictis Conſtitutionibus habetur, inquiſitio fiat, quæ poſtea ab his, à quibus in prædictis Monaſterijs examinari ſolent, diligenter examinetur, & approbetur, & demũ omnia in dicto Capitulo coram Superiore referantur. Volentes quòd Superiores prædicti cum eorum Capitulo, aut vbi conſuetudo non fuerit celebrandi Capitula, cum tribus, aut quatuor ad id in Generali Congregatione per vota ſecreta deputatis, ſeruatis eorum Regularibus Inſtitutis, ac ſupradictis omnibus, eamdem in recipiendis Nouitijs habeant auctoritatem, quæ per dictas Conſtitutiones Prouincialibus Capitulis eſt attributa.

14 Poſt quę aliqua priuilegia conceſſa ſunt aliquibus Religionibus,

bus,(quibus tam ipſa,quam quæ ipſorum priuilegia fruuntur,vti poſſunt)circa formam ſignatam à Sixto V. in prædictis Conſtitutionibus ad recipiendum Nouitios ad Habitum, & Profeſſionem. Primò enim Clemens Octauus per ſuam Conſtitutionem,quæ incipit *In his quæ*, anno 1597. conceſſit Dominicanis Conuentus S.Stephani Salmaticenſis,vt quoſcumque iuuenes, etiam decimũſextum ætatis ſuæ annum excedentes, ad Habitum in eodem Conuentu admitti petentes, recepto ab eis iuramento,quòd criminoſi,rationibus,vt præfertur obligati,furto,latrocinio,aut homicidio notati,aut alijs impedimentis in dicta Bulla Sixti V. cõtentis,detenti non ſint,recipere,ac poſtea per aliquem eiuſdem Conuentus Religioſum ad hoc deputatum ad inueſtigationem anteactæ illorum vitæ, ac morum, & reliquorum præmiſſorum, abſque ſtrepitu iudiciario, ſed per ſcrutinium ſecretum procedi facere,qui ad hoc deputatus proceſſum,& informationem cęptã, dictis Priori,ſeu Præſidenti,ac Suppriori, & Magiſtro Nouitiorũ, & Studentium,à quibus approbari, & reprobari poſſit, referre fideliter debeat,liberè,& licitè poſſint, valeant. Secundò idem Clemens Octauus per ſuam Conſtitutionem *Aſſidua*, ferè ſimile priuilegium conceſſit Clericis Miniſtrantibus Infirmis ann. 1594. Tertio etiam Paulus V. anno 1612. conceſſit Fratribus Seruitis domus Montis Senarij, quòd tres ex antiquioribus à Capitulo Conuentuali eiuſdem domus deputari poſſint, qui eamdem habeant facultatem in admittendis Nouitijs,quam habent Capitula Generalia, & Prouincialia. 3.*tom.Bullar. inter Bullas Pauli V. num.*76.Miranda *tom.*1. *quæſt.* 21. *art.* 1. Laurentius de Peirinis *tomo* 2. *Priuilegiorum Minimorum in Conſtitutione* 2. *Sixti Quinti*. Cautè tamen procede, & attende vim,& verba priuilegiorum.

15 Eſt etiam aduertendum, quòd licet Sixtus Quintus in prædictą ſua Conſtitutione,illos, qui non ſeruatis dictis conditionibus,ad habitum recepti fuerint,inhabiles ad Profeſſionem faciẽdam, ipſamque Profeſſionem irritam,& nullam declarauerit, poſtea verò Clemens Octauus anno 1602. Conſtitutionem illam ad terminos iuris communis reduxit, quoad prædictam nullitatem Profeſſionis, ſaluis ſemper pœnis contra tranſgreſſores inflictis. Quas ſic intimauit Sixtus Quintus. *Inſuper quoſcumque Religioſos, eorumque Superiores,qui aliquas perſonas, vt dictum eſt, inhabiles,poſt hanc Conſtitutionem publicatam receperint,voce actiua, & paſſiua,necnon Officijs,gradibus,honoribus, & dignitatibus quibuſcumque per eos obtentis,eo ipſo in perpetuum priuamus, & tam illis priuatos,quàm ad illa,& alia quacumque in poſterum obtinen-*

da

da perpetuò inhabiles, eorumque incapaces decernimus, & declaramus. Quaranta *verb. Monaſteria, & Conuentus.* Miranda *in Man. Prælat. tom. 1. quæſt. 17. art. 3. & 8.* Suarez *3. tom. de Relig. lib. 5. cap. 7.*

17 Obligatos, ſeu grauatos debitis, & ratiocinijs, non poſſe, licitè ſaltem, Religionem intrare, aut in ipſa profiteri, non ſolùm propter Conſtitutionem Sixti V. adductam, & moderationem Clement. VIII. allatam, ſed etiam ratione naturali conſtat, in caſu, quo in ſæculo manentes facilè poſſent ſuis creditoribus ſatisfacere. Nam per talem ingreſſum, aut profeſſionem iniuria fit illis, quibus ſunt obligati. Silueſter *verb. Ratiocinium.* Nauarrus *conſ. 2. de Regular. num. 7.* Quando autem debita ſunt incerti domini, aut debitor neque in toto, neque in parte poteſt ſatisfacere, nec ſperatur poſſe, manendo in ſæculo, tunc credo poſſe etiam licitè intrare Religionem, & in ea profiteri. Quia tunc nulla fit iniuria alicui per talem ingreſſum, aut profeſſionem. Miranda *in Man. tom. 1. quæſt. 17. art. 7.* Vide plura ad hoc in Sanchez *lib. 4. in Decalo. cap. 19.* Vbi latè an iſtorum profeſſio iure communi, aut naturali ſit valida. Vide etiam Suarez *tomo 3. de Religion. lib. 5. cap. 7.*

18 Furioſi, aut mentecapti non poſſunt admitti ad Religionem, aut in illa validè profiteri. Cum non habeant ſufficientem libertatem, aut diſcurſum ad vouendum. Silueſter *verb. Religio. 5. quæſt. 2.* Vnde ſi aliquis ſui compos Religionem ingreſſus eſt, & poſtea incidit in dementiam, aut furorem, nec profiteri poteſt, propter adductam rationem; nec tale tempus connumerari poteſt pro Nouitiatu; cum in illo non potuerit experiri rigorem Religionis, quod eſt finis Nouitiatus. Silueſter *vt ſupra.* Phrænesis autem tempore morbi ſuperueniens, etiam ſi per aliquos dies duret, non impedit curſum Nouitiatus. Hæc enim eſt praxis Religionum. Sanchez *lib. 5. in Decal. cap. 4. num. 55.* Vide dicta *cap. 2. num. 24.*

19 Coniugati poſt matrimonium conſummatum, non poſſunt admitti ad Religionem, niſi alter coniux etiam Religionem ingreſſus fuerit, vel licentiam dederit ingrediendi. Propter indiſſolubilitatem matrimonij conſummati. Miranda *in Manua. quæſtion. 17. artic. 1.* Sed quando vnus coniux poteſt facere perpetuum diuortium, poteſt propria auctoritate Religionem ingredi, & in ea profiteri, iuxta dicta *c. 2. n. 31.*

20 Serui etiam, & qui non ſunt ſui iuris, niſi de licentia dominorum ad Religionem non poſſunt admitti. Quia ſeruus non eſt ſui, ſed ſui domini, atque ita non poteſt dare ſe Religio-

gio-

Digitized by Google

gioni, prout ſit in profeſſione. Silueſter *verb. Religio. 2.quæſt.3.* Vnde ſi ſeruus Religionem aliquam ingreſſus repetatur à domino ſuo, erit illi reſtituendus cum omnibus, quæ attulit ſecum; propter eamdem rationem. Silueſter *ibidem*. Si verò contingat ſeruum profeſſum eſſe in Religione fraudulenter, vt puta, probando per falſos teſtes ſe eſſe liberum, licet domino ſuo ſit reddendus, propter traditam rationem: verè tamen manebit Religioſus, & Religioni obnoxius, quantum eſt ex parte ſua: quia ipſe ſe ad hoc aſtrinxit prout potuit. Silueſt.*ibid.*Miranda *in Manua.quæſt.17.artic.2.* Quando autem ex malitia, vel negligentia Religionis profeſſus eſt, Monaſterium ſatisfacere debet domino ſecundùm boni viri æſtimationem. Mirand.*vt ſup.* Vide dicta *cap.2.n.21.*

22 Quamuis nullus Nouitius admitti poſſit ad profeſſionem, qui minori tempore, quàm per annum poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit, iuxta doctrinam Concilij Tridentini *ſeſſ. 25. cap. 15.* nihilominus aliqui volunt, iuxta dicta à nobis *cap. 2. num. 11.* poſſe Nouitium extra Monaſterium agere partem ſui Nouitiatus. Hoc verò ſolùm intelligi poſſe videtur ex vi iuris communis, & extra Italiam, & Inſulas adiacentes, propter Decretum Clementis Octaui modò adiungendum, vbi præcipit, quòd Nouitij ad Habitum Regularem, & Profeſſionem non admittantur in Italia, & Inſularum adiacentium finibus, niſi in Conuentibus deſignandis, quo videtur excludi ſententia prædicta affirmantium aliquam ſaltem partem Nouitiatus poſſe haberi extra Monaſterium. Illa enim pars Nouitiatus non haberetur in Conuentu deſignato. Res tamen aliqualiter dubia eſt, præſertim ſi expendantur verba Decreti afferendi, quibus ſolùm videtur prohiberi *ne ad Habitum Regularem admittant* (intellige Superiores) *niſi in Conuentibus aſſignandis*, non verò prohiberi, quòd poſt admiſſionem, aliqua cauſa rationabili vrgente, poſſit pars Nouitiatus extra prædictos Conuentus haberi.

23 Ex Decreto Clementis Octaui dat. Rom. die 12. Mart. 1596. quod poſtea etiam confirmauit Sacra Congregatio Concilij in Decreto de Regularibus Apoſtatis, & Eiectis, iuſſu Sanctiſſimi Domini Noſtri Vrbani, quod habetur 4.*tom.Bull.* inter Conſtitutiones Vrbani n.26. ſic præcipitur omnibus Generalibus, Prouincialibus, Cõmiſſarijs, Miniſtris, cęteriſq. Superioribus Conuentuũ intra Italiæ, & Inſularum adiacentium fines exiſtentium, quibuſcumque, & quorumcumque Ordinum Mendicantiũ, vt de cætero neminem ſub quouis prætextu, aut colore ad Habitum Regula-

rem

rem admittant, niſi in Conuentibus auctoritate Apoſtolica propediem in vnaquaque Prouincia deſignandis. Inſuper præcipitur, vt quoad eiuſmodi Conuentus, vt præfertur, deputati non fuerint; omnes præfatorum Ordinum Superiores à receptione quorumcumque Nouitiorum, ſiue ad Habitum, ſiue ad Profeſſionem omnino abſtineant. Pœnas verò contra transgreſſores ſic decreuit idem Pontifex. Superior, qui huius Decreti transgreſſor extiterit, ipſo facto pœnam priuationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebit, vociſque actiuæ, & perpetuæ inhabilitatis ad alia in poſterum obtinenda, ſe nouerit incurriſſe, ac alijs etiam pœnis arbitrio noſtro ſubiaceat. Receptiones verò, & Profeſſiones quaſlibet eorum, qui contra huiuſmodi Decretum noſtrum admiſſi fuerint, nullas, & irritas eſſe ex nunc decernimus, & declaramus. Priuilegijs, ſtatutis, & conſuetudinibus quibuſcumque in contrarium minimè obſtantibus. Deinde die 20. Menſis Iunij 1599. renouauit, & ampliauit idem Decretum idemmet Pontifex Clemēs Octauus, præcipiendo eiſdem Superioribus iſta: Ne ſub cuiuſuis licentiæ, & facultatis impetratæ, vel impetrandæ obtentu, niſi per litteras in forma Breuis dumtaxat, & non aliàs, quemquam ad Habitum Regularem ſuſcipiendum, nec etiam Conuerſos, niſi in Conuentibus, Monaſterijs, & Domibus, auctoritate eiuſdem Sanctiſſimi propediem in vnaquaque Prouincia deſignandis, recipere, aut receptos ad Profeſſionem admittere, vllo modo audeāt. Quinimò contra primam prohibitionem Sanctitatis ſuæ receptos, etiam ſi imperfectum habitum, aut ſine capputio gerant, poſt præſentis Decreti in Romana Curia publicationem, omninò eijcere debeant. Superiorem autem, qui huius Decreti transgreſſor extiterit, ipſo facto pœnam priuationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebit, vocis actiuæ, & paſſiuæ, & perpetuæ inhabilitatis ad in poſterum obtinenda, eo ipſo incurrere voluit, ac decreuit, & alijs etiam pœnis, arbitrio Sanctitat.s ſuæ imponendis, ſubiacere. Receptiones verò, & Profeſſiones quaslibet eorum, qui contra huiuſmodi Decretum admiſſi fuerint, nullas, & irritas eſſe ad quemcumque effectum ex nunc decernit, & declarat. Poſt quæ idem Pontifex die 19. Maij 1602. Volens, vt ea, quæ pro Nouitiorum receptione, & inſtitutione, de mandato Sanctitatis ſuæ præſcripta fuerunt, in poſterum accuratiùs, & exactiùs obſeruentur, vltra formam traditam in Conſtitutionibus fel. record. Sixti Papæ V. & etiam Sanctitatis ſuæ ſuper receptione Nouitiorum, decreuit, ac mandauit, ne in Conuentibus, ſeu Monaſterijs ad Nouitios recipiendos, de Sanctitatis ſuæ, ſeu dictæ Congregationis Reformationis licentia, hactenus deſignatis, & approbatis, ſeu

in

Digitized by Google

in poſterum deſignandis, & approbandis Nouitij ad Habitum recipi vllatenus poſſint, vel admitti, niſi prius ab ipſa Congregatione, vel à proprijs locorum Ordinarijs, aut ab illis, in quorũ Diœceſi Nouitiatus exiſtunt, in quibus Nouitij recipiendi fuerint, expreſsè, & nominatim Nouitij ipſi recipiendi approbati fuerint, & vt recipi, & admitti poſſint, licentiam in ſcriptis (gratis tamen in omnibus, etiam quoad ſcripturam concedendam) obtinuerint. Poſtea verò Sacra Congregatio Concilij ex Decreto Sanctiſſ. D. N. Vrbani VIII. prout habetur in Decretis *de Regularibus Apoſtatis, & Eiectis*. anno 1624. abſtulit prædictam obligationem impoſitam à Clemente Octauo in Decreto adducto, quòd ſcilicet Nouitij recipiendi ad Habitum approbati priùs eſſent expreſsè, & nominatim à Congregatione Reformationis Apoſtolicæ, vel à proprijs locorum Ordinarijs; innouando tamen quoad reliqua prædicta Decreta Clementis Octaui, diſtrictèque præcipiendo Prælatis Religionum, *vt illa exactè obſeruent, atque vt obſeruentur efficiant, ſub pœnis ſtatutis in ijſdem Conſtitutionibus.*

24 Quia verò, illis non obſtantibus, compertum poſtea eſt, multos in multis Religionibus admiſſos eſſe ad Profeſſionem, non habito Nouitiatu in locis, & Conuentibus approbatis, contra prædicta Clementis Octaui Decreta, ac perinde talium profeſſionem nullam, & irritam fuiſſe; ideo Sanctiſſimus Dominus Noſter Vrbanus Octauus huic malo prouidere cupiens, Motu proprio, & certa ſcientia, die xj. April. 1631. commiſit, & mandauit Maiori Pœnitentiario, vel Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, cæteriſque Ordinarijs locorum, in quibus prædictorum Religioſorum Monaſteria conſiſtunt, ſiue ipſorum Religioſorum Præfectis, vel Superioribus Generalibus, quatenus omnes, & ſingulos Religioſos prædictos, qui ad habitum Regularem aliàs canonicè recepti, annum probationis in Monaſterijs, ſeu domibus Regularibus ad id deſignatis minimè fecerunt, ſubindeque Profeſſionem nihilominus emiſerunt, ad Profeſſionem denuò, ſeruatis aliàs ſeruandis emittendam, quæ ſic emiſſa, illis, & eorum cuilibet, tam in foro interiori, quàm exteriori ſuffragari debeat, abſque nouo probationis anno, ex ſpeciali Sanctæ Sedis benignitate, auctoritate Apoſtolica recipiant, & admittant, eoſdemque, poſtquàm profeſſionem denuo, vt præfertur, emiſerint, ad omnes gradus, honores, dignitates, præeminentias, & habilitates, quas ſi ab initio validè profeſſi eſſent, legitimè obtinerent, eadem auctoritate reſtituãt, ac reſtitutos eo ipſo eſſe, & cenſeri declarent. Ita vt habeant eũdem locum, ſeſſionem, & votum, prout haberent, ſi profeſſiones prio-

priores validæ fuiſſent, & nondum promoti ad omnes etiam Sacros,& Presbyteratus Ordines, ſeruatis aliàs ſeruandis, promoueri,& tam ipſi,quàm alij ad eoſdem Ordines,iam ritè promoti, in ſuſceptis Ordinibus huiuſmodi,etiam in Altaris miniſterio,miniſtrare liberè, & licitè valeãt;necnõ omnes actus,ſiue cõtractus, quos contraxerunt, & legitimè cõtraxiſſent,vel cum laicis,vel cũ alijs Monaſterijs,ſeu alterius Religionis viris, ſi nullum aliud paterentur vitium,vel defectum,niſi ex eo ſolùm, quia initi, & contracti ſunt inualidè, ab ijs, qui contra dictam Conſtitutionem in Domibus non deſignatis, ſiue ab eadem Sede non approbatis, profeſſi ſunt, auctoritate prædicta confirment, & approbent, ac validos omnino declarent, ſuper quibus omnibus,& ſingulis plenam, & amplam facultatem dicta auctoritate conceſſit. Deinde Summus Pontifex præcipit Ordinum, Congregationum, & Inſtitutorum huiuſmodi Superioribus Generalibus, quocumque nomine cenſeantur,ac Procuratoribus etiam Generalibus,quatenus viſis præſentibus,loca,Monaſteria,vel Conuentus, in quibus Nouitij probationis annum agant,& alia, quæ dictus Clemens prædeceſſor, ſuper hac re obſeruari iuſſit,obſeruentur, deſignari, ſiue confirmari,omnino curent,& faciant.Ex vi cuius Decreti multi Religioſi nouam fecerunt Profeſſionem, alij verò habitum dimiſerunt.

16 Criminoſi non debent, aut poſſunt admitti ad Religiones iuxta dicta ex Sixto V. *ſupra num.* 12. Quod intellige iuxta moderationem ipſius Sixti in ſecunda Conſtitutione *ibidem* relata, *cum conſtiterit actis publicis Iudices, & curiam ſecularem ante ſuſceptionem habitus de ipſo crimine aduersùs eos accuſationem ſuſcepiſſe, vel inquiſitionem inſtituiſſe*. Et quamuis illos inhabiles ad profeſſionem eſſe voluerit idem Pontifex;poſtea verò Clem.VIII. vt etiam vidimus *num.* 15. habiles ipſos fecit, ſaluis tamen pœnis contra recipientes ipſos à Sixto deſignatis, & ab eodem Clemente confirmatis. Si autem conſtiterit poſt profeſſionem emiſſam illos in ſæculo grauiſſimis, & ſcandaloſis criminibus notatos, & diffamatos fuiſſe, illaque interrogatos tacuiſſe, poſſunt expelli à Religione, iuxta priuilegium Leonis X. per ſuam Conſtit. quæ incipit, *Cum ſicut nobis*, in qua conceſſit Generalibus, & Prouincialibus Ordinis Fratrum Minorum, & per conſequens alijs, qui communicant in priuilegijs cum ipſis, *vt fratres eiuſdem Ordinis, etiam profeſſos, qui grauiſsimis, & ſcandaloſis delictis notati, & diffamati fuerint, quæ fraudulenter, ac doloſè in eorum receptione, ac profeſsionis emiſsione (monitione ſuper his per prædictos Prælatos præmiſſa) tacuerunt, non obſtante quòd iam recepti ſint,*

& pro

& profeſsionem emiſerint, ne morbida, & infecta pecus ouile Domini corrumpat, & vt alijs cedat in exemplum, à domibus, & Conuentibus dicti Ordinis, expellere, & remouere, liberè, & licitè poſſint, & valeant, &c. Laurentius de Peirinis *tom. 1. de ſubdito q. 1. de Obedientia cap. 25. §. 3.* Imò ad hoc vt præfati criminoſi poſſint à Religione expelli non eſt neceſſe, quòd eorum delicta ſint deducta per accuſationem in iudicium, vt volebat Sixtus, ſed ſufficit quòd de illis fuerint diffamati, & notati. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regul. quæſt. 17. art. 9.* Peirinis *vt ſupra*, aliqua etiam notatu digna circa hoc animaduertens. Vide dicenda *nu. 25. & 26.*

21 Illegitimi non ſunt incapaces Habitus, & Profeſſionis Regularis his temporibus, & quantum eſt ex vi iuris communis, & Decretorum Pontificum, ſi non obſtent peculiares Conſtitutiones Religionum. Ratio eſt, quia licet Sixtus V. in prædicta Conſtitutione, *Cum de omnibus &c.* prohibuerit prædictos illegitimos ad habitum, & profeſſionem admitti, niſi certis quibuſdam conditionibus poſitis, eorumque profeſſionem inualidam, irritam, & caſſam declarauerit; poſteà tamen Greg. XIV. ann. 1591. Pontificat. ſui ann. 1. ſupradictam Cõſtitutionem Sixti V. & aliam eiuſdem etiam Sixti ad hoc intentum, moderari volens, ſtatuit, eos, qui quouis modo illegitimè procreati fuerint, ad habitum, & profeſſionem Regularem admitti poſſe, quemadmodum admitti poterant, ſi ſupradictæ Conſtitutiones editæ non fuiſſent: ità tamen, vt cum de recipiendis quomodocumque illegitimè natis ad habitum, & profeſſionem Ordinum quorumcunque ageretur, ij ad quos ſpectat huiuſmodi receptio, præter alia, de quibus ex dictarum Conſtitutionum præcepto circa quoſcunque etiam legitimos perquirere debent, diligenter vitam eorum, & mores inquirant, & ità demum eos recipiant, ſi tamen bonam indolem, & virtutis ſpecimen præſeferant, & tot eis merita ſuffragentur, vt natalium ſuppleant defectum, eorumque receptio Religionis commodo, & vtilitati profutura videatur, & ſuper hoc ipſo ij, ad quos, vt dictum eſt, pertinet huiuſmodi receptio matura deliberatione ità cenſuerint, & iudicauerint, dummodo tamen filius illegitimus in Religione, in qua Pater ſiuè ante, ſiuè poſt natiuitatem dicti filij profeſſus fuerit, ipſo Patre viuente, non admittatur. Ex quibus verbis infertur, quoſcunque illegitimos ad habitum, & profeſſionem admitti validè poſſe, ſeruatis tamen iſtis conditionibus à Gregorio Decimoquarto deſignatis. Rodriguez *tom. 3. quæſt. 8. art. 4. & 5.* An autem etiam licitè poſſint admitti tales illegitimi ſtando in vi iſtorum Decretorum Pontificum? videtur, quòd non, quia Clemens Octauus in Bulla *in ſuprema Ec-*

cleſiæ,

Digitized by Google

clefiæ, anno 1602. edita, non eſt moderatus pœnás taxatas à Sixto V. contra Prælatos admittentes tales illegitimos ad habitum, & profeſſionem, per quod declaraſſe videtur, illicitam eſſe talem admiſſionem. Licet poſſit dici hoc feciſſe Clementem Octauum moderando Conſtitutiones Sixti Quinti, non verò iſtam Gregorij Decimiquarti. Præterquàm dici poteſt, hoc intelligi, ſi non ſeruentur conditiones à Gregorio determinatæ. Hoc tamen aliorum iudicio remitto.

25 Deſcendentes ex genere infecto Hebræorum, vel Sarracenorum, &c. poſſunt de iure communi admitti in Religionibus (quid quid ſit de Statutis particularibus Religionum.) *Ex cap. eam te de reſcript. & ex Conſtit. Gregor. XIII.* quæ incipit, *Muneris noſtri* ann. 1583. Nauarrus *lib. 3. conſ. de Regul. conſ. 26. nu.* 4. Rodrig. *tom. 3. quæſt. Regul. quæſt.* 11. *art.* 2. Vnde nullus profeſſus poteſt (ſtando in iure communi) à Religione eijci præcisè, eò quòd deſcendat ex maculato genere Iudæorum, aut Mahumetanorum, quamuis de hoc interrogatus in profeſſione celauerit, niſi forſan præceſſerit proteſtatio, de qua *num. ſequenti*, propter ibi dicenda. Statuta verò particularium Religionũ attendi debent quoad hoc. Sanchez 7. *de Matrim. diſp.* 37. *quæſt.* 4. *nu.* 30. *& lib.* 5. *Decal. cap.* 4. *nu.* 73. Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *de Subdito quæſt.* 1. *de Obedientia cap.* 25.

26 Cum Nouitij antè Profeſſionem interrogantur an habeant aliquem defectum, v.g. infirmitatem incurabilem, cum proteſtatione, quòd ſi poſtea inuenti fuerint illum habere, profeſſio erit nulla, talis profeſſio inualida eſt, ſi prædictum defectum celauerint. Ratio eſt, quia deficit illi profeſſioni conſenſus ex parte Religionis requiſitus. Rodriguez *tom.* 3. *quæſt.* 17. *art.* 9. Sanchez *lib.* 5. *in Decalog. cap.* 4. *nu.* 57. Vide dicta *cap.* 2. *nu.* 23.

27 Licitum eſt, & meritorium Voto, aut etiam Iuramento, ad Religionis ingreſſum, ſeu profeſſionem quempiam ſe obligare. Iuxta illud Pſal. 75. *Vouete & reddite Domino Deo veſtro*. Silueſt. *verb. Religio* 2. *quæſt.* 14. Hinc, qui tale Votum, vel iuramentum fecit tenetur illud adimplere, iuxta illud Eccleſ. 5. *Si quid vouiſti Deo ne moreris reddere*. S. Thom. 2. 2. *quæſt.* 189. *art.* 3. Caiet. & Expoſitores *ibidem*. Hinc etiam, qui promiſit abſolutè in Religionem intrare, ſi in vna, aut altera nolunt ipſum admittere, tenetur alias requirere, vt recipiatur. Tenetur enim facere totum id quod poteſt, vt votum impleat. S. Thom. 2. 2. *quæſt.* 189. *art.* 3. *&* 4. Silueſt. *verb. Religio* 2. *quæſt.* 16. *&* 17. Qui verò promiſit ingreſſum in determinatam Religionem, ſi in aliquibus Conuentibus ipſius non admittitur, non tenetur aliam intrare. Cum intentio

Digitized by Google

tentio ipſius ſolùm fuerit pro illa Religione determinatè. Silueſt. *vt ſup.* Nauar. *lib. 3. Conſ. de Voto à conſ. 21.* Qui etiam Voto, vel iuramento, ſe obſtrinxit intrare aliquam Religionem, ſi in laxiori profiteatur, profeſſio tenet, iuxta caput *Qui poſt Votum de Regulis lib. 6.* Peccauit tamen, quia fuit tranſgreſſor voti ſimplicis. S. Thom. 2. 2. *quaeſt. 189. art. 9.* Silueſt. *vt ſup. quaeſt. 18.* Qui verò poſt Votum Religionis in Epiſcopum fuit electus, tenetur, vel diſpenſationem Voti à Papa impetrare, vel Religionem priùs ingredi, cum ſtatus Religioſus non ſit incompoſſibilis cum Epiſcopatu, Religioſus enim factus Epiſcopus, verè manet Religioſus. Caiet. 2. 2. *quaeſt. 189. art. 3.* Silueſt. *verb. Religio 2. quaeſt. 20.* Suarez *3. tom. de Relig. lib. 1. c. 19.* Vide dicta *nu. 11.* & dicenda *nu. 37.*

28 Qui impedit vi, vel fraude, quòd aliquis Nouitius non profiteatur, vel quòd ſecularis non aſſumat habitum Religionis, tenetur adminùs ad tollendam vim, vel fraudem. Aliàs contra iuſtitiam faciet. Num autem ad reſtitutionem damni illati Religioni teneatur? Multi reſpondent affirmatiuè cum Scoto *in 4. diſt. 15.* Silueſt. *verb. Reſtitutio 3. quaeſt. 1.* Alij verò negatiuè cum Soto, Ledeſma, & alijs, quos ſequitur Suarez *tom. 4. de Religione tract. 8. lib. 3. cap. 3.* Vtrumque eſt probabile, ſed prius ſecurius. Semper tamen erit graue peccatum retrahere aliquem ab ingreſſu, vel profeſſione in aliquam Religionem, niſi id fiat bono animo, & intentione, vt putà ſi propter aliquas cauſas talis ſtatus illi conueniens non cenſeatur. Gerſon. *in Regulis moral. Alphabeto 24. & 67. conſ. 2.* Vel quia Religio illa ſit notabiliter deformata, & relaxata. Cordub. *ſuper Reg. D. Franciſci cap. 2. q. 2.* Hinc grauiter peccat Religioſus, qui Nouitio aliàs idoneo denegat votum, vel ſuffragium ad profeſſionem. Impedit enim illum à conſequtione boni ſpiritualis, quod eſt contra charitatem. Cordub. *in Regula D. Franciſci cap. 2. quaeſt. 1. & 11.* Imò Nouitius expulſus ſine iuſta cauſa ius habet agendi contra Religionem. Tum quia ſic expellens impediuit opus bonum ipſius. Tum quia inde reſultat vt inplurimum aliqua nota Nouitio, quod eſt contra iuſtitiam. Caiet. 2. 2. *quaeſt. vlt. art. 4. dub. 3.* Paſſarell. *in Priuileg. Minimor. cap. 43.*

29 Inducere aliquem ad Religionem modo debito, ſanctum, & laudabile eſt. Quia hoc eſt illum promouere ad bonum ſpirituale animae ſuae. S. Thom. 2. 2. *quaeſt. 189. art. 9.* Et expoſitores *ibidem*. Qui verò vi, vel metu cogunt aliquem ad Religionem non ſolùm grauiſſimè peccant, quia ingreſſus Religionis debet eſſe liber, ſed etiam ſic coactus, vel compulſus, admitti non debet in Religionem. Propter eamdem rationem. Silueſter *verb. Votum 2. q. 12.*

Digitized by Google

Nauar. *in cap. ſtatuimus à n.71. vſque ad 74. & lib.3. conſ. de Regul. conſ.5.* Imò profeſſio illius non eſt valida. Poteſt etiã in huiuſmodi inductione cõmitti ſimonia, ſcilicet ſi donis, & muneribus ex pacto datis, ſeu acceptis, inducatur aliquis ad Religionem. Reginal. *in praxi lib.18.n.374.* Azor *to.1.lib.12.c.1.q.2.* Secus autem quando non intercedit pactum, ſed ex charitate dantur prædicta dona. Leſſius *lib.2. de Iuſt. cap. 35. dub.12. num.66.* Cogentes etiam fœminam aliquam, ſiue virginem, ſiue viduam, ad Religionem aliquam ſuſcipiendam ſunt excommunicati à Concilio Trident. *ſeſſ. 25. cap.18.* Hanc tamen excommunicationem non incurrunt cogentes viros, ſeu pueros ad Religionem ſuſcipiendam. Cum Concilium ſolùm loquatur de fœminis. Miranda *in Man. q.17. art.4.* Addunt aliqui, probabiliter ſanè, eſſe peccatum ſuadere alicui ingredi Religionem totaliter deformatam. Quia in ea eſt magnum periculum ſalutis. Lancill. *in Gnom. vit. Relig. lib.1. art.2.*

30 Recipere aliquem in Religioſum vendendo illi Religioſum ſtatum, ſimoniacum eſt. Quia eſt vendere rem ſpiritualem pro temporali. Recipere tamen aliquid ad ſuſtentanda onera temporalia, quæ Religio ſuſcipit cum aliqua perſona, non eſt ex natura rei ſimoniacum. Quia tunc non accipitur temporale pro ſpirituali, ſed pro temporali, vt patet in dote, quæ datur in Matrimonio. Suarez *1.tom. de Relig. lib.4. de Simon. cap.17.* Vide etiam dicenda *cap. ſequenti nu.5.*

31 Recipientes aliquem Nouitium ſimoniacè, iuxta dicta ſupra *num.29. & 30.* & ipſe Nouitius ſic receptus, debent à Monaſterio expelli ſine reſtitutionis ſpe, & in locum arctioris Regulæ ad agendum pœnitentiam retrudi. Ex *cap. quoniam ca. de Regularibus de ſimonia.* S.Thomas *2.2. quæſt.100. art.6. ad 5.* Et ipſo iure ſunt excommunicati. Ex Extrauagant. *1. de Simon. inter commun.* Nauarrus *in Man. cap.27. num.106.* Toletus *in Inſtruct. Sacerd. lib.1. cap.36. verſ.8.* Et licet non eſſent excommunicati, interim dum pœnitentiam agunt ſunt ab Ordinis executione ſuſpendendi. *cap. dilectus filius, de Simon.* Alderete *lib.2. de Relig. diſcipl. cap.16. nu.46.*

32 Ex Concilio Tridentino *ſeſſ.25. de Regul. cap.16.* circa donationes Nouitiorum prohibetur, ne ante profeſſionem, excepto victu, & veſtitu Nouitij, vel Nouitiæ illius temporis, quo in probatione eſt, quocumque prætextu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius, Monaſterio, aliquid ex bonis eiuſdem tribuatur, ne hac occaſione diſcedere nequeat, quòd totam, vel maiorem partem ſubſtantiæ ſuæ Monaſterium poſſideat, nec facilè, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit, quin potiùs præcipit San-

cta

ċta Synodus ſub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat, & vt abeuntibus ante profeſſionem omnia reſtituantur, quæ ſua erant. Circa quod Decretum notandum primò, hanc excommunicationem non incurri ipſo facto, ſed eſſe incurrendam, vt colligitur ex illis verbis, *ſub anathematis pœna*. Secundò, non prohiberi in hoc Decreto aliquid dare, vel accipere ex bonis proprijs parentum, vel tutorum Nouitij, ſed ſolùm ex bonis eiuſdem Nouitij. Laurent. de Peirinis *tom.1. de Subdit. quæſt.1. de Obedient. cap.29.* Vide dicta *cap.11. nu.12.*

33 Vndè ſimiliter Nouitij non poſſunt validè diſponere de bonis ad illos pertinentibus, niſi cum licentia Epiſcopi, vel eius Vicarij, & intra duos menſes proximos ante profeſſionem. Nec talis diſpoſitio valida erit, aut alicuius valoris, etiam ſi cum iuramento facta ſit, niſi ſequuta profeſſione. Ita decernitur in Conc. Trident. *ſeſſ.25. de Regul. cap.16.* Ratio huius deciſionis, ſeu intentum Concilij eſt conſulere libertati Nouitij, ne ſcilicet impediatur ab egreſſu à Religione, quam inchoauerat, ſed cogatur in ipſa profiteri, eò quòd ſuis bonis ſe expoliauerit. Nauar. *lib.3. Conſil. in prima edit. tit. de donat. conſ.7. & 8. & in 2. edit. tit. de Regul. conſ.* 81. & 82. Rodriguez *tom.2. Quæſt. Regul. quæſt.47. ab art.8.*

34 In hac verò deciſione comprehenduntur ſoli actu Nouitij, non verò illi, qui Nouitij eſſe volunt, & intuitu Religionis bonis ſuis renunciant. Ratio eſt, quia illa deciſio ſolùm eſt de Regularibus, vt conſtat ex titulo totius illius ſeſſionis 25. Secundò, quia ita declarauit Sacra Congregatio Cardinal. Paſſarellus *in priuileg. Minimorum cap.37.* Sanchez *lib.7. in Decal. cap.5. num.4.* Licet oppoſitum ſit etiam valdè probabile, ſi non obſtaret declaratio S. Congregationis. Eò quòd iſti, qui fieri volunt Religioſi, aliquo modo iam numerari poſſunt inter perſonas Regulares. Nauarrus *vt ſupra*. Molina *tomo 1. de Iuſtitia diſput.149. & 139. & tomo 3. diſput. 604. num. 2.* Intelligitur tamen prædicta deciſio Concilij de omnibus Nouitijs, ſiuè maioribus, ſiuè etiam minoribus ſexdecim annis. Cum generaliter ſit ſermo de omnibus, & pro omnibus procedat ratio adducta. Sanchez *vt ſupra num.7. & 8.* Licentia quoque, quæ deſideratur ad validitatem diſpoſitionis bonorum Nouitij, debet eſſe data ab Epiſcopo, vel eius Vicario, quia ita dicitur clarè in ipſo Concilio, niſi fortè in aliquibus Religionibus per conſuetudinem legitimè præſcriptam oppoſitum fuerit introductum. Cum hæc deciſio ſolùm ſit lex poſitiua, quæ per conſuetudinem abrogari poteſt, maximè quoad aliquas circumſtantias ipſius. Rodriguez *2. tom. Sum. cap.7. num.1.* Ve-

Digitized by Google

ga 2. *tomo Summa cap. 50. caſu* 3.

35 Poſſunt tamen Nouitij, non obſtante hoc decreto Concil. Tridentin. &, ſine conditionibus ab ipſo præſcriptis, facere teſtamentum, codicillum, & quamcumque aliam voluntatem vltimam ex cauſa mortis, ſeu quemcumque alium contractum reuocabilem. Ratio eſt, quia cum intentum Concil. ſolùm ſit, ne ratione diſpoſitionis bonorum factę à Nouitio cogatur profiteri, aut non recedere à Religione, cenſendum eſt ſolùm velle comprehendere ſuo Decreto diſpoſitiones, ſeu contractus irreuocabiles, non verò reuocabiles, quales ſunt iſti, de quibus loquimur, cum poſſit illos reuocare Nouitius, quando voluerit, & ita liberè profiteri, ſeu recedere à Religione. Nauarrus *Comment.* 2. *num.* 51. *de Regul. & lib.* 3. *conſil. in* 2. *edit. tit. de Regul. conſil.* 83. Azor *tom.* 1. *Inſt. moral. lib.* 13. *cap.* 9. *q.* 2. Poſſunt etiam eodem modo facere aliquas donationes, & eleemoſynas parui momenti, attentis facultatibus ipſorum. Ratio eſt, quia intentum Concil. ſolùm eſt, vt patet ex ipſius verbis, ne diſcedere nequeat, quòd totam, vel maiorem partem ſuæ ſubſtantiæ Monaſteriũ poſſideat. Azor *to.* 1. *Inſtit. moral. lib.* 13. *cap.* 9. *q.* 2. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 5. *n.* 21. Idem dico de illis, quæ Nouitij dare ſolent pro ſua ſuſtentatione tempore Nouitiatus, vel Moniales in introitu Monaſterij. Quia hæc ſunt quaſi iura & ſtipendia debita. Suarez 5. *tomo in* 3. *partem diſput.* 22. *ſect.* 5. *num.* 15. Sanchez *vt ſupra*. Idem etiam dico de illis contractibus, in quibus Nouitij nihil perdunt de ſuo, vt ſunt emptio, venditio, permutatio, locatio, & ſimiles. Nam per illos non deſtituuntur patrimonio, nec coguntur profiteri. Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in conſtit.* 2. *Sixti IV.* §. 11 *num.* 75. Quid verò dicẽdum de renunciatione Beneficij Eccleſiaſtici, & officiorum publicorum, vide Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 5. *à num.* 36. An autem poſſint ipſi Nouitij, aut illorum parentes, vel tutores dare mutuo aliquid Monaſterio? Quidam negant. Credo tamen id fieri poſſe, quando datum fuit firma cautione, aut fideiuſſione quòd poſſit recuperari. Hoc enim non videtur eſſe contra intentum Concilij. Ita aliqui Doctores Salmaticenſes, quos refert Rodriguez 2. *tom. Sum. cap.* 7. *num. vlt.*

36 Donationes autem, ſeu renunciationes factæ à Nouitijs cum ſolemnitate petita à Concilio non ſortiuntur ſuum effectum, niſi realiter ſecuta profeſſione. Vndè ſi poſt donationem, vel renunciationem moriatur Nouitius ante profeſſionem, talis donatio, vel renunciatio eſt nulla. Quia ita clarè deciditur in ipſo Concilio, dum dicitur tales donationes, vel renunciationes non habere effectum, *niſi ſecuta profeſſione*. Nauarrus *lib.* 3. *conſil. in*

1. *edit.*

1.edit.tit.de Regular,conſ.1.in 2.verò tit.de ſucceſſ.ab inteſt.conſ.vlt. Molina *tomo 1.de Iuſt.diſput.*140. *col.* 1. Imò requiritur quòd talis profeſſio ſit valida. Quia Concilium petit ſequi profeſſionem; & verba ſunt intelligenda cum effectu, ac proinde cum vera profeſſione. Rodriguez *2.tomo Summ.cap.7.num.6.*Sanchez *lib. 7. in Decalog.cap.5.num.55.*

37 Nouitius non poteſt eligi in Prælatum; nec ad id munus ſufficit profeſſio tacita, ſed requiritur expreſſa. Iuxta dicta *cap.18. num.5.* Poteſt autem eligi ad dignitatem Epiſcopalem. Ex *capit. nullus de elect. in 6. & cap. indemnitatibus in princip. de elect. in 6.* Selua *de Benefic. 3. par. q.* 51. Probabilius etiam eſt, poſſe illi conferri Beneficium ſæculare. Cum ſit capax habendi illud, & nullibi reperiatur prohibita talis collatio. Azor *tomo 1. Inſtitut. moral. lib.12.cap.3.q.1.* Sanchez *lib.7. in Decalog. cap.4. num.* 22. Hinc Beneficium, quod habet Nouitius, non debet prouideri ante tranſactum tempus Nouitiatus, ſed debet curari vt per alium ſeruiatur. Cum adhuc ſit capax retinendi illud. Graſſis 1. *part. deciſ. lib 3. cap. 5.* Beneficium quoque Regulare ſuſcipere poteſt, dummodo profeſſionem emittat. Concilium Tridentinum *ſeſſion.*14. *de Reformat. capit.*10. Sanchez *lib.7. in Decalog. capit.* 4. *num.*24.Vide dicta *cap.2.num.*17.

38 Tenentur Monaſteria ad debita contracta à Nouitijs ante profeſſionem,quando in ipſorum bona ſuccedunt. Quia commune eſt omnibus, qui in bona alterius ſuccedunt, quòd aſtringantur debitis ipſius. Couarrubias *in 4.Decret. 2. par. cap.* 28. *§. 6. num.*14.Hoc tamen intelligo iuxta quantitatem bonorum,quæ ex Nouitijs Monaſterium acquiſiuit,ita vt non ſe extendat ad plura. Quia cum hanc obligationem ſubeat Monaſterium præcisè propter bona, quæ ex Nouitio habuit, ratio dictat, quòd non ſe extendat vltra bona acquiſita. Roſella *in Summ. verb. Abbas.* Molina *tom.1.de Iuſt.diſp.*140.

39 Pro bonis Nouitiorum,perſonis incertis debitis,extat priuilegiũ Sixti IV.Carmelitis cõceſsũ in Bulla *dum attẽta*,vbi dicitur. *Quia verò nonnulli veſtræ Religionis habitum ſumentes diuerſis perſonis, quæ ſciri, & inueniri non poſſunt, interdum aliqua bona reſtituere tenentur; vobis, Magiſter Generalis, & Priores Prouinciales, ac Prioribus localibus concedimus, vt ſinguli veſtrum in locis ſibi commiſſis,bona ipſa in pios vſus conuertere valeant, prout ſecundùm Deum viderint expedire.* Specul.Ordin. *f.* 90. Vide Rodrig. *tom.3. q.57. art.4.* & Peirinis *tom. 1.priuileg. Minim.in Conſtit. 2. Iulij II.* vbi refert ſimile priuilegium eiuſdem Iulij II. pro Minimis,& Clem.IV. pro Minoribus.

Digitized by Google

40 Non licet filijs abſque reatu peccati mortalis relinquere parentes in extrema, aut graui neceſſitate, & ingredi Religionem. Quia ingredi Religionem conſilium eſt, ſuccurrere autem parentibus ſic indigentibus, præceptum naturale. Diu. Thomas *quodlib. 3. art. 16. & quodlib. 10. art. 9.* Siluester *verb. Relig. 2. q. 7.* Suarez *3. tom. de Relig. lib. 5. cap. 5.* Limitant hoc aliqui, ſi abſque periculo peccati mortalis non poſſit filius in ſæculo permanere. Quia ſalus propria ſpiritualis anteponi debet vitæ temporali etiam parentum. Sanchez *lib. 4. in Decalog. capit. 20. numer. 11.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. quæſt. 1. de Obedient. cap. 9.* Extenditur tamen doctrina tradita ad Religioſos iam profeſſos, tenentur enim ſuccurrere parentibus extremè indigentibus, dummodò certa ſit talis extrema neceſſitas, etiam egrediendo Religionem contra voluntatem ſuorum Superiorum, ſi non ſuperſit alius modus illis ſubueniendi. Ratio eſt, quia nulla obligatio Voti poteſt præeminere obligationi ex iuſtitia, quæ currit in prædicto caſu. Caietanus *2. 2. quæſt. 101. art. 4.* Nauarrus *Comm. 3. de Regular. num. 48. & in Summ. cap. 14. num. 14.* De caſu autem grauis neceſſitatis parentum, ſi Religioſus in Religione manens non poſſit illis ſuccurrere, nec Prælati velint prouidere, aliqui dicunt poſſe etiam è Religione exire, etiam ſine licentia. Valentia *tom. 3. diſput. 7. quæſt. 1. punct. 2.* Corduba *in Regul. D. Franciſ. cap. 2. quæſt. 6. art. 2.* Hoc verò non conſulerem, quia cum Religioſus ſit mortuus mundo, & regulariter viuendo in ſæculo periculum ſubeat propriæ vitæ ſpiritualis, non debet propter grauem parentum neceſſitatem, Votum profeſſionis effringere. Ad minùs tamen certum eſt, quòd ad ſuccurrendam neceſſitatem grauem fratrum, vel ſororum, etiam pudicitia periclitantium, non poteſt Religioſus Religionem relinquere, licet propter hoc habeat ſufficientem cauſam, vt cum illo diſpenſetur. Sanchez *lib. 4. in Decalog. cap. 20. num. 33.* Corduba *in Summ. quæſt. 141. artic. 2.* Vide dicta *cap. 2. num. 13.*

41 Non obſtante quòd in Concilio Tridentino *ſeſſ. 25: cap. 16.* ſic habeatur: *Finito tempore Nouitiatus Superiores, Nouitios, quos habiles inuenerint ad profitendum admittant, aut è Monaſterio eos eijciant:* Nihilominus Superior Prælatus poteſt ex cauſa Profeſſionem differre in illis, qui habiles non ſunt inuenti, vt ſunt illi, qui non benè adhuc didicerunt. Ita enim refertur reſpondiſſe Sacram Congregationem Concilij ſub Pio V. ita declarante. Nauarrus *tom. 1. Conſ. lib. 3. de Reg. conſ. 30. num. 1.* Sorbus *in Compend. priuil. verb. Nouitius. §. ſextò notandum.* Si inhabilitas ex infirmitate proueniat, poterit prorogari tempus, donec duret ſpes

re-

Digitized by Google

recuperandæ ſanitatis,& vniuerſaliter tempus ad emittendam Profeſſionem, poſſe arbitrio Superioris prorogari, dicitur cenſuiſſe Sacram Congregationem Concilij 31. Maij 1597. Laurent. de Peirinis *tom.* 1. *priui. Minim. in Conſt.* 2. *Sixti Quarti*. *§.* 11. *num.* 81. *&* 82. Vide Suarez. 3. *tom. de Reli. lib.* 5. *cap.* 13.

42 Nouitij in articulo mortis exiſtentes poſſunt profiteri ante annum probationis expletum,dummodo tamen in ætate legitima conſtituti ſint;ſicque lucrari Indulgentias,& gratias alijs Profeſſis conceſſas. Quia ita conceſſit Pius Quintus Monialibus S. Dominici anno 1570. Vnde iſto priuilegio potiri poſſunt omnes Religioſi habentes communicationem cum Dominicanis, quales ſumus nos Carmelitæ,ex Bulla Leonis X. adducta ſupra *cap.* 3. *num.* 17. Paſſarellus *in Compend. verb. Nouitius.* Miranda *in Man. tom.* 1. *quæſt.* 22. *art.* 10. Vide dicenda *cap. ſequenti num.* 39. Nouitij autem morientes ſepeliendi ſunt in Monaſterijs,vbi ſunt Nouitij. Quia ita habetur conſuetudine. Silueſter *verb. Sepultura quæſt.* 8. *dict.* 7.

43 Pro Inſtitutione Nouitiorum extant Decreta Clemen. VIII. quæ habentur tom. 3. Bullar. poſt Bullam 83. huius Pontificis; & poſtea approbata,& innouata ſunt à Sacra Congregatione Concilij in Decretis *de Regularibus Apoſtatis, & Eiectis*, iuſſu Sanctiſſ. D.N. Vrban. VIII. die 21. Septembr. 1624. Adiuncta quoque ſunt in fine Conſtitutionum Carmelitarum Romæ impreſſarum anno Dom. 1626. Pœnæ autem tranſgreſſoribus illorum deſignantur ſic à Clemente Octauo. *Si illi, qui inter Religioſos, gradu, & ordine Superiores ſunt, & alij, ad quos ſpectat, in prædictis omnibus; vel eorum aliquo, deliquerint, ſeu quouis modo contrafecerint, officiorum omnium, quæ tunc obtinebunt, priuationem, grauioreſque pro modo culpæ admiſſæ pœnas, ſe ſubituros certò ſciant.* Vnde circa obligationem horum Decretorum philoſophandum eſt eo modo, quo diximus de obligatione Regulæ,& Conſtitutionum cap. 7. & 8. Cum tamen hæc Decreta pro inſtitutione Nouitiorum multa ſint,multitudoque præceptorum ad culpam,mortalem præcipuè, obligantium,conueniens non putetur Religioſorum conſcientijs, aut benignitati Summorum Pontificum, ideo non crederem prędicta Decreta obligare ad mortale, niſi quando aliquod, vel aliqua illorum fuerint de materia graui, grauiterque attinenti ad finem reformationis, quem Summi Pontifices intendunt. In quo aliorum iudicium expecto, doctiorumque ſententiæ me remitto.

44 Extat etiam Decretum Sacræ Congregat. de propaganda Fide, die 15. Decemb. an. 1624. in quo admonentur Generales om-

Digitized by Google

nes,annuente Sanctiſſimo Dom.Noſtro Vrbano, vt præter ſtudia Linguarum aliàs à Sacra Congregatione Regularibus indicta, ſpeciali ſub Decreto præcipere velint,vt in Nouitiorũ receptionibus in poſterum faciendis,aliqui ſemper ex varijs nationibus,& linguis, pro modulo tamen ſuarum Religionum, vnà cum alijs, qui hactenus recipi conſueuerunt,ad habitum aſſumantur,qui peracto ſtudiorum curſu,& in ſimplici Sacerdotio conſtituti,& Epiſcopali dignitate ornati, ad eorum Prouincias propagandæ Fidei gratia mitti poſſint.Nam ſic facientes certò ſciant,ſe Chriſto Domino obſequium gratiſſimum, & acceptiſſimum præſtituros, & Fidei Catholicæ,& ſuarum Religionum generi,& amplificationi ſummopere eſſe conſulturos. Laur. de Peirin. *tom.2. priu. Minim.in Conſtit.2.Sixti V.num.vlt.*

De Monialibus, earumque obligationibus, & Priuilegijs.

CAP. XXV.

1 MONIALES omnes cuiuſcumq; Ordinis ſint, ſiue ſubditæ Prælato Regulari, ſiue Dominis Epiſcopis, tenentur ad obſeruantiam Votorum,quæ promiſerunt,Regulæ, & Conſtitutionum ſuæ Religionis,eodem modo, quo alij Religioſi,exceptis ijs,quæ ipſorum ſexui,& fragilitati repugnant.Ratio eſt,quia ſunt veræ Perſonæ Religioſæ, eiſdemque priuilegijs, ac Religioſi viri gaudentes. Vnde tenentur ſuis Prælatis obedire,ſiue ſint Epiſcopi,quando illis ſint ſubiectæ, ſiue Prouinciales,aut Generales Religionis, ſi illis ſubijciantur, eo modo,quo cæteri alij Religioſi. Ratio eſt, quia verè emittunt Votum Obedientiæ prædictis Prælatis, ac proindè tenentur ad eadem, quæ Religioſi tenentur, reſpectiuè ad ſexum. Suarez 4. *tom.de Relig. lib.1.de Variet.Relig.cap.12.*

2 Non tamen tenentur obedire Vicarijs,quos ſolent habere, ſicut Prælatis.Non enim ſunt ipſarũ Prælati, cum nullã ſuper illas iuriſdictionem habeant, ſed vel ſuperintendentiam, vel quid huiuſmodi. Miranda *in Man.tom.2.q.21.ar.2.*

3 Tenentur verò Moniales obedire ſuis Prioriſſis,vel Abbatiſſis in ijs,quæ pertinent ad gubernationem domeſticam, & ciuilem. Ratio eſt, tum quia hæc obligatio neceſſaria eſt ad bonum regimen, & ordinem Monaſterij. Tum quia quamuis Prioriſſæ, vel

Abba-

Abbatiſſæ non habeant, nec poſſint habere Iuriſdictionem ſpiritualem ſupra Moniales. iuxta dicenda *cap. ſeq.* habent tamen ſupra illas poteſtatem dominatiuam, domeſticam, & ciuilem, ſimilem illi, quam habent pater in filios, & mater familias in domeſticos. Sanctus Thomas *in 4. diſt.* 19. *quæſt.*1. *art.*1. *quæſtiunc.*3. *ad* 4 Sotus *in* 4. *diſt.* 20. *q.* 1. *ar.* 4.

4 Hinc huiuſmodi obligatio obediendi Moniales ſuis Prioriſſis, vel Abbatiſſis eſt ſub mortali (intellige ſi materia quæ præcipitur ſit grauis). Ratio eſt quia tenentur obedire [illegible], ſicut filij parentibus, & ciues ſuis Magiſtratibus, eò quòd [illegible]ant ſimilem poteſtatem, hi autem peccant mortaliter, quando tranſgrediuntur præcepta in materia graui ſibi impoſita. Victor. [illegible] *relect. de poteſt. Eccleſ. quæſt.* 2. *num.* 4. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog* [illegible]. 1. *num.* 18.

5 Pro ingreſſu Monialium in Monaſterium non licet aliquid accipere, tamquam prætium, benè tamen pro victu, ac veſtitu, ſeu congrua ſuſtentatione tam in anno approbationis, quàm poſt profeſsionem. Ratio primæ partis eſt, quia oppoſitum eſſet ſimoniacum. Ratio verò ſecundæ, quia hoc admittit conſuetudo, & æquitas rationis naturalis, cum aliàs Moniales non poſſent à Monaſterio ſuſtentari. Sanctus Thomas 2. 2. *quæſt.* 100. *art.* 3. *ad* 4. Nauarrus *in Man. cap.* 27. *num.* 106. An verò hoc etiam intelligatur, quando Monaſterium eſt locuples? Sotus negat *lib.* 9. *de Iuſt. & iur. quæſt.* 6. *art.* 2. Affirmat verò Suarez *tomo* 1. *de Religione lib.* 4. *de Simon. cap.* 17. Adminùs tamen ſæpiùs erit peccatum auaritię. Quotieſcumque autem licitum eſt accipere aliquid pro ingreſſu Religionis, licitum etiam eſt facere pactum de illo. Quia hoc nullo iure prohibetur, & multorum conſuetudine approbatur. Suarez *vt ſupra*. Bonacina *de Simonia q.* 7. *§.* 4. Vide dicenda infra *num.* 39.

6 Non poſſunt recipi plures Moniales in Monaſterio, quàm quæ ex redditibus, vel ex conſuetis eleemoſynis commodè poſſint ſuſtentari. Ita habetur in *cap. vnico §. ſanè de ſtat. Regul. in* 6. & in Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 3. ac in Conſtitut. Pij Quinti anno 1566. quæ incipit *Circa Paſtoralis Officij, &c.* Quod intelligunt aliqui niſi Monialis ſecum afferat dotem, ex qua poſſit commodè ſuſtentari. Quia per hoc ſufficienter prouidetur intentioni Eccleſiæ. Nauarrus *lib. de reddit. Eccleſ. quæſt.* 1. *monit.* 62. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 11. Dicitur tamen Sacram Congregationem declaraſſe 6. die Septembris anno 1604. quòd ſi quæ ſupra ſtatutum numerum reciperentur, duplicem eleemoſynam afferre, & ſupra numerarium locum tenere debe-

rent

[illegible]. Deindè, quòd Moniales, quæ ſupra numerum in quolibet Monaſterio conſtitutum recipiuntur, in locum Monialium decedentium nequaquam ſubrogari, neque impedimento eſſe, quin aliæ in locum earumdem ex numero demortuarum recipi eo modo valeant, quo in ſingulis Monaſterijs Moniales intra numerum poſſunt admitti, quinimmo eaſdem ſic ſupra numerum receptas, ſupranumerarias ſemper quoad hoc remanere, etiamſi in cæteris ab alijs nihil differant, ſed illis in omnibus pares, &c. Inſuper quòd duplicis eleemoſynæ nomine intelligi ſemper debeat duplicata ſumma eius, quæ in receptione cuiuſque Monialis intra numerum inquolibet Monaſterio conſtitutum, erogari pro tempore conſueuerit. Ita tamen, vt vbi ſumma, quæ confertur minor eſt ſcutis ducentis, ibi ſaltem ratione duplicatæ eleemoſynæ ſoluenda ſint ſcuta quadringenta. Quaranta *in Summa Bullar. v. Monaſteria Monialium*. Vbi etiam affert aliam declarationem circa puellas admittendas in locum Monialium pro tempore vacaturum, neque promittendum talem locum, niſi ſequuta reali vacatione, & cum quibuſdam alijs conditionibus, ſub grauibus pœnis ibi impoſitis. Vide etiam Peirinis *tomo 2. priuileg. Minimor. in Conſtitut. 6. Pij V. num. 9.* Sed nota ex declaratione Sac. Congregat. Epiſcop. & Regul. ann. 1615. quòd ſupernumeraria non poteſt admitti ſine licentia S. Congregationis. Gauantus *in Man. Epiſcopor. verb. Monialium receptio num.* 11.

7 Modus paupertatis magis accomodatus Monialibus eſt, Monaſteria habere communes redditus, quibus poſſit omnibus illis ſubuenire. Ratio eſt, quia per mendicitatem, aut alio modo ſimili non poſſunt ita commodè, & honeſtè ſuſtentari. Quod idem de Monialibus Capuccinis intelligi debet, propter eamdem rationem. Præſertim cum in Decreto Concil. Trident. *ſeſſ. 25. cap. 2.* comprehendantur. Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 9. lib. 1. cap. 12.* Habere tamen ſingulas, aut aliquas Moniales redditus aliquos, vel annuos cenſus tolerari non debet, niſi in caſu, quo vita communis obſeruari minimè poſſit, & cum conditionibus aſſignatis *cap. 6.* de Voto Paupertatis *à num.* 21. Suarez 4. *tomo de Religion. tract. 9. lib. 1. cap. 12.*

8 Moniales omninò plena, & ſpontanea voluntate debent profiteri, ac proinde ante profeſſionem ex bonis Nouitiæ nihil tribui debet Monaſterio, præter victum, & veſtitum pro anno Nouitiatus. Vnde à S. Congregatione Cardinalium declaratum eſt, etiam dotem non eſſe Monaſterio tribuendam ante profeſſionem. Cauſa tamen legitima ſubſiſtente, & cum licentia Epiſcopi, & data cautione, & ſecuritate de ipſa reſtituenda, poterit

rit

Digitized by Google

rit etiam dari ante profeſſionem. Suarez *infra citandus num.* 4. Deinde Epiſcopus ante profeſſionem, virginis voluntatem exploret,vt pia, & ſpontanea ſit. Cenſura inſuper innodantur illi, qui fœminas ad ſtatum Religioſum aſſumendum cogunt. *cap. Puella* 20. *quæſt.* 1. & Conc.Trident.*ſeſſ.*25.*cap.*16.17.*&* 18.Suar. 4.*tom.de Relig.tract.*9.*lib.*1.*cap.*11. Vide dicta *cap.*24. *num.* 29. & Gauantum *in Man.Epiſc.verb.Monialium receptio à num.*1. *vſque ad* 6.

9 Non ſolùm virgines,ſed etiam viduæ admitti poſſunt, ſaltem iure communi, in Moniales. Ratio eſt, tum ex vſu antiquiſſimo Eccleſiæ, tum *ex cap.Vidua* 20.*quæſt.* 1. *& cap. Viduas.*1. *&* 3. *& cap.Viduæ cum ſequentibus* 27.*quæſt.*1. Sed viduam non conuenire admitti ad habitum Monachalem virginum, declarauit Sacr. Congreg.Epiſcop. apud Gauantum *in Man. Epiſcop. verb. Monialium receptio num.*7. Fœminas autem illicitè corruptas, maximè ſi lapſus eſt publicus, decens non eſt admitti, propter ſcandalum cæterarum,niſi in ſpecialibus Monaſterijs mulierum pœnitentiæ ad illas deſignatis, & niſi fortè ſint aliquæ circumſtantiæ, quæ tale ſcandalum minuant, aut tollant. Suarez 4. *tom. de Reli. tract.*9. *lib.* 1. *cap.*11.*num.*2.

10 Quamuis velum Profeſſionis concedi poſſet non ſolùm Virginibus, ſed etiam viduis; quia, vt dictum eſt ſupra, etiam viduæ admitti poſſunt in Moniales: nihilominus Velum Conſecrationis ſolùm poteſt dari iure communi virginibus.*cap.de Voto* 20.*quæſt.* 1. & Conc. Tiburienſe *cap.* 25. & Rothomagenſe *cap.* 9. apud Yuonem *part.*7.*Decreti cap.*52. Sotus *in* 4. *diſt.*38. *quæſt.*1. *art.* 1. Silueſter *verb.Conſecratio virginum*. Video tamen Sacr. Congregationem Epiſcop. & Regular. decreuiſſe tollendam eſſe conſecrationem. Inſuper concedendam non eſſe Monialibus Mendicantium. Gauantus *in Man.Epiſcop.verb.Monialium conſecratio.* Caſu autem quòd detur,fœminæ extra matrimonium corruptæ, etiamſi per violentiam, & ſine culpa ipſarum id factum ſit, capaces non ſunt talis veli. Leo Papa *in Epiſt. ad Epiſcopos Mauritaniæ capit. ſecundo, & quinto*. & refertur 32. *quæſt. quinta*. Num autem fœmina occultè corrupta, & cum publica fama virginitatis poſſit illud recipere? Multi negant, alij verò probabiliter affirmant.Quia non tenetur ſe prodere, ſed poteſt in exteriori foro ita ſe gerere,ſicut in communi opinione habetur. Suarez 4.*tom.de Reli. tract.*9.*lib.*1.*cap.*11. Congruum tamen videtur talē Monialem, etſi non ſe debeat prodere, debere tamen excuſare ſe. Miranda in *tract.de Sacr.Monial.quæſt.*7.*art.* 6. *&* 8. Vbi addit in tali caſu poſſe Epiſcopum vti aliqua cautela,mutando ſcilicet nomen

men

Digitized by Google

men Virginitatis,in nomen Caſtitatis. Nauarr. ***in Man. cap. 16. num.3.*** & ***lib.3.Conſ.conſ.4.num.4.*** Pollutæ autem etiam voluntaria pollutione poſſunt conſecrari. Quia re vera adhuc virgines ſunt,cum retineant integrum clauſtrum. Caietan. ***in Summ.verb. Virginum conſecratio.*** Sa ***in Summ.verb.Conſecratio.num.6.*** Velum autem hoc ſolùm datur ab Epiſcopis, & temporibus à iure ſtatutis,*d.cap.de Vot.* & *cap.Virgines.* 20. Circa ætatem autem, cum iura antiqua ſint contraria, conſuetudo attendenda eſt. Suarez 4.*tom.de Reli.tract.9.lib.1.cap.*11. Sa ***in Summ.ver. Conſecratio. num.5.*** Quia tamen Sacra Congregatio Epiſc. & Regular. decreuit conſecrandas agere debere ætatis 25. annum completum,ideo ſic faciendum.Gauantus,*vt ſupra.*

11 Puellæ minores duodecim annorum recipi poſſunt (ſecundum aliquos)ad habitum monialem,vt Nouitiæ. Tum ex conſuetudine Religionum; tum quia hoc non derogatur (vt aliqui volunt)à Concilio Tridentino *ſeſſ.25.cap.*17. Ita etiam declaratum dicitur à Sacra Congregatione Cardinalium. Medina ***de Sacrorum hominum continentia lib.4.controu.9.cap.4.*** Miranda ***in tract. de Sacr.Monial. quæſt.8. art. 2.*** Quia tamen oppoſitum declaratũ dicitur à Sacra Congregat. Epiſcoporum, & Regular. ideo cautè procedendum. Gauantus ***in Man. Epiſcop.verb. Monialium receptio num.19.*** & 20. Nullatenus autem debent admitti ad Profeſſionem ante decimumſextum ſuæ ætatis annum expletum. Concilium Tridentinum *ſeſſ.* 25. *capit.* 15. Vide dicenda infra ***numer.***39.

12 Debent Moniales examinari ab Epiſcopo, vel eius Vicario, Epiſcopo abſente,vel impedito, antequam profiteantur, an coactæ,& ſeductæ ſint,ſciant quid agant,&c.Conc.Tridentin.*ſeſſ.* 25. *cap.*17. Vide Barboſam *de Poteſt. Epiſcop. Alleg.* 100. ***num.*** 4. & Gauantum ***in Man. Epiſc. verb. Monialium receptio à num. 21.*** Imò aliqui dicunt bis examinandas eſſe, ſcilicet ante ſuſceptionẽ Habitus,& ante Profeſſionem,propter declarationem Sacræ Congregat.Cardinalium. Thom.Zerol.*in prax. Epiſcop.verb.*Monialis. Conſuetudine tamen videtur receptum,quòd ſolùm ſemel ante Profeſſionem examinentur. Miranda ***in tract de Sacris*** Monialib. ***quæſt.*** 8. ***art.*** 4. Quicquid tamen de hoc ſit, [illegible]s huius examinis non irritat Profeſſionem [illegible] nihil dicat de inualiditate ta[illegible]
dam,atque ita ſ[illegible]
tur à Sacra Co[illegible]
rola *vt ſupra.* [illegible]
boſa *de poteſt* [illegible]

13 Tenentur etiam Moniales omnes dicere Officium Diuinum in Choro, ſicut alij Regulares, *ex Clem. 1. de celebr. Miſſarum*, vbi præcipitur, quòd in omnibus Eccleſijs Cathedralibus, & Regularibus, atque etiam Collegiatis, Horæ Canonicæ deuotè pſallantur, conuenienterque celebretur Diuinum Officium, diurnum pariter, atque nocturnũ. Angelus *verb. Horæ Canonicæ §. 25. & 26.* Silueſt. *ibid. n.* 10. Tenẽtur etiã Moniales Choro deſtinatę ad Officium Diuinum priuatè, & extra Chorum recitandum, iuxta dicta *cap. 12. numer.* 8. Sotus 10. *de Iuſtit. & Iur. quæſt. 5. artic. 3.* Nauarrus *in Manual. cap. 25. num. 96.* Vide infra *num.* 43.

14 Iure communi non eſt aliquod præceptum obligans, ſaltem ſub mortali, ad hoc vt Moniales confiteantur ſingulis menſibus ſua peccata. Ratio eſt, quia ſi aliquod ius eſſet in hac parte, maximè Clement. *ne in agro*, illa autem non obligat ad peccatum, ſaltem mortale, vt indicat Conc. Tridentinum *ſeſſ. 25. c.* 10. vbi referens in margine prędictã Clementinam ſic loquitur circa Confeſſionem, & Communionem Monialium. *Attendant diligenter Epiſcopi, & cæteri Superiores Monaſteriorum Sanctimonialium, vt in Conſtitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, vt ſaltem ſingulis menſibus Confeſſionem peccatorum faciant, & Sacroſanctam Eucharistiam ſuſcipiant, vt eo ſe ſalutari præſidio muniant ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter ſuperandas. Præter ordinarium autem Confeſſorem, alius extraordinarius ab Epiſcopo, & alijs Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat. Quòd verò Sanctiſſimum Chriſti corpus intra Chorum, vel ſepta Monaſterij, & non in publica Eccleſia conſeruetur, probibet S. Synodus, non obſtante quocumque indulto, aut priuilegio*. Viualdus *in Candelabro aureo de Confeſſ. num.* 51. Zerola *in Praxi Epiſc. verb.* Moniales *ad ſeptimum dubium*. Vide dicenda infra *num.* 40.

15 Qui ſcienter contrahunt cum Monialibus, & ipſæ Moniales contrahentes ſunt excommunicati in Clement. 1. *de Conſanguinit. & affinit.* Toletus *in Summ. lib. 1. cap.* 40. Imò ſi quis Monialem in vxorem acciperet, prohibetur cum alia contrahere, in ſui peccati pœnam. 27. *quæſt.* 1. *can. Hi verò.* Idem Tolet. *lib. 7. cap.* 15.

16 Specialiter ter[illegible]oniales omnes ad ſeruandam
rig[illegible]ſura[illegible]nquam excũdum de Monaſterijs,
p[illegible]iſſi[illegible]aſticum præceptum illis impoſi-
[illegible]Bo[illegible]uo *cap. Periculoſo in princ. de ſtat.*
[illegible]ſas, & ſingulas Moniales, præſentes,
[illegible]Religionis ſint, vel Ordinis, in qui-
buſ-

buſlibet Orbis partibus exiſtentes, ſub perpetua in ſuis Monaſterijs debere de cætero permanere Clauſura, *ita quòd nulli earum, tacitè, vel expreßè profeſſa ſint, vel eſſe valeant, quacumque ratione, vel cauſa (niſi fortè tanto, & tali morbo euidenter eam laborare conſtaret, quòd non poſſet cum alijs abſque graui periculo, ſeu ſcandalo commorari) Monaſteria ipſa deinceps egrediendi facultas concedatur.* Secundò, ex Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *de Regu. cap.* 5. vbi rigidiſſimis verbis eam inuiolabiliter ſeruari præcepit. Tertiò, ex Pio Quinto, qui ad idem intentum duas Conſtitutiones edidit, alteram anno 1566. alteram anno 1569. in prima explicans magis Decreta Bonifacij, & Concil. Trident. in ſecunda verò rigidiùs eamdem Clauſuram præcipiens, iuſtas cauſas concedendæ licentiæ declarans, varijſque pœnis tranſgreſſores afficiens. Tandem quartò, ex Gregorio Decimotertio, qui anno 1572. eamdem Clauſuram confirmauit, explicans, quæ loca ſub illa claudantur. Sanchez *lib.6.in Decal.cap.*15. Gauantus *in Man. Epiſcop.verb.Monialium clauſura à principio.*

17 Non ſolùm Moniales Ordinum Mendicantium, & Monachalium, ſed etiam Ordinum Militarium obligantur hoc præcepto Clauſuræ. Tum ex Concil. Trident. *ſeſſ.*25. *cap.* 22. vbi ea, quæ in Superioribus Decretis prçceperat, quorum vnum erat de Clauſura Monialium dicit, debere obſeruari in omnibus Cœnobijs, ac Monaſterijs, quarumcumque Sanctimonialium, etiam ſi illæ ſub gubernio militarium etiam Hieroſolymitanæ viuant. Tum ex Pio Quinto in dicta Conſtitutione anno 1566. Nauarrus *com.* 4. *num.*44. *verſ.*5. Rodrig. *tomo* 1. *quæſt. Regul. quæſt.*44. *artic.*2. & 3. Tenentur etiam iſto præcepto Moniales Conuerſæ cuiuſcumq. Ordinis ſint. Quia ita habetur expreſsè in dicta Conſtitutione Pij Quinti. Nauarrus *vt ſupra num.* 45. Rodriguez *vt ſupra articul.* 4. Non tamen tenentur iſto præcepto Nouitiæ. Quia non ſunt verè Moniales, nec prædictis Decretis comprehenſæ. Nauarrus *vt ſupra numero* 47. Vide infra *numero* 23. Bene tamen tacitè profeſsæ. Quia ita decernit Pius Quintus in dicta Conſtitutione ſequens Bonifacium Octauum. Oblatæ autem ſi non ſint Religioſæ non tenentur. Cum nulla lex illas obliget. Graffis *prima parte Deciſ. lib.* 4. *cap.* 23. Rodriguez *tomo* 1. *quæſtionum Regul. quæſt.* 44. *art. vltimo.* Mulieres verò in aliqua domo, vel Congregatione, ſimul viuentes, & aliquem modum vitæ Religioſæ vouentes, hortandæ ſunt, vt ſolemniter profiteantur, & ex tunc tenebũtur ad Clauſurã, vt cæteræ Religioſæ, ſi verò hoc noluerint facere, non licet eis aliquam in poſterum in ſuam Congregat. admittere, quòd ſi aliquas receperint, profeſſiones, & receptiones

illa-

Digitized by Google

illarum ſunt omnino irritæ,& nullæ. Ratio eſt, quia ita deciditur in prædicta Conſtitutione Pij Quinti. Rodriguez *vt ſupra art.3.* Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.15. num.* 14. Vtrum autem quædam Moniales, quæ faciebant profeſſionem ea conditione, vt non adſtringerentur Clauſuræ verè eſſent profeſſæ? Probabilius eſt, quòd non, quia Pius Quintus videtur irritaſſe, & annullaſſe dictas profeſſiones. Miranda *in tract. de Sacris Monialibus quæſt.1.art.4.*

Circa Conuerſas autem nota, quòd licet illæ teneantur, vt dictum eſt, lege Clauſuræ, ita vt neque poſſint exire ad ornandum Altare in Eccleſia exteriori, prout declarauit S.Congregatio Epiſcop. & Regularium 27. Octobr. 1592. Nihilominus vbi fuerit conſuetudo prædictas Conuerſas egrediendi è Monaſterijs pro quæſtu, tolerari poteſt, habitis tamen neceſſarijs licentijs,& dummodo tales Conuerſæ ſint ætatis ſaltem 40. annorum, nec pulchræ, nec foris pernoctent, neque plures quàm octo deſtinentur ad quæſtum, & quòd ſi deinde non egeant, ceſſent à quæſtu. Hoc declarauit eadem S.Congregatio, prout refert Gauantus *in Manual.Epiſcop. verb.Monialium clauſura à num.*18.Vbi etiam *num.*20. de Monialibus conuertitis ſi egeant, quid ſentiendum.

Hinc collige, neque poſſe expelli Moniales à Religione, etiam propter incorrigibilitatem; non ſolùm, quia Iura, & Decreta Summorum Pontificum, quæ de eiuſmodi expulſione loquuntur, & de quibus nos egimus *c.* 23. de viris ſolùm intelligi, praxis Eccleſiæ hucuſque recepit, non de fœminis: ſed etiam quia S.Congregatio Epiſcop. & Regular. die 27. Maij 1603. declarauit: *Incorrigibiles eijci non poſſunt, neque transferri, inconſulta Sede Apoſtolica.* Quare, etſi, ſtando in iure communi naturali Religionum, eijci poſſent è Religionibus prædictæ incorrigibiles; attenta tamen Eccleſiæ conſuetudine, & prædicta Declaratione, id fieri non poteſt ſine Sedis Apoſtolicæ conſenſu. Sanchez *lib.6. in Decalog.cap.9. num.6.* Gauantus *in Manual.Epiſcop.verb. Monialium clauſur.n.23.*

18 Locus clauſuræ, ex quo prohibitum eſt Monialibus egredi; eſt totus ille ambitus Monaſterij, qui ianua interiori clauſa continetur. Vndè ſi vltra interiorem ianuam exeant ad Eccleſiam, vel ad alia loca, vbi ſæculares intrant, Clauſuram violant. Ratio eſt, quia ita habetur in Bulla Greg. XIII. ſuperiùs adducta. Nauarrus *com.4. num.44. not. 4. de Regul. & lib. 3. Conſil. in 1. edit. tit.de Regul.conſil.66.* Rodriguez *tomo 1. quæſt. Regu.quæſt.44.artic. 3.* Vndè ſi Monialis aſcendat ſupra tecti tegulas ſupra eam partem, quæ Monaſterium reſpicit, aut egrediatur ex aliqua Domo priuata, in qua, ſiuè iuſtè, ſiuè iniuſtè, è Monaſterio egreſ-

ſa

Digitized by Google

ſa commoratur, non frangit Clauſuram. Eò quòd hoc non eſt egredi è Monaſterij ambitu. Nauarrus *ibidem*, & Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 15. num. 7. & 9.* Ingredi tamen domos Monaſterio contiguas, etiamſi in illis ſolùm ſint aliquæ fœminæ ſeruitio Monaſterij deputatæ, eſt Clauſuram violare. Propter contrariam rationem, ſcilicet, quia hoc eſt egredi è Monaſterij ambitu. Nauarrus *de Regul. comm. 4. num. 56.* Bonacina *de Clauſur. quæſt. 1. punct. 1.* Idem dico, propter eamdem cauſam, de ingreſſu in Eccleſiam exteriorem, ad quam ſcilicet ſæcularibus patet acceſſus. Bonacina *ibidem*. Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Monialium clauſura num. 10. 11. 12.*

19 Moniales egredientes è Clauſura Monaſterij, aut eis fauentes, vel licentiam aliquo alio modo (quàm dicetur) concedentes, comitantes, aut recipientes, excommunicationem latæ ſententiæ Papæ reſeruatam incurrunt, & priuationem omnium dignitatum, adminiſtrationum, & officiorum tunc obtentorum, & inhabilitatem ad alia. Quia ita habetur in dicta illa Conſtitutione Pij V. ann. 1569. Incurrunt etiam iſtas pęnas omnes cooperantes iniuſtæ egreſſioni Monialium. Quia omnes iſti comprehenduntur ibi. Rodriguez *to. 1. quæſt. 49. art. vltimo* An verò huiuſmodi pœnę incurrantur in foro conſcientię ante omnem iudicis ſententiam, vel illa expectetur? Conſtat ex dictis ſupra *cap. 10. à num. 29.* Bonacina *de Clauſur q. 1. punct. 4. & 5.*

20 Licentia egrediendi Moniales è Monaſterio, concedi non poteſt, niſi grauiſſima cauſa perurgente. Ita habetur tam in *cap. periculoſo citato*, quàm in Concilio Tridentino *ſeſſ. 25 cap. 5.* Maximè in dicta Conſtitutione Pij V. ann. 1569. Vbi tres cauſæ aſſignãtur, ſcilicet *magni incendij, vel infirmitatis lepræ, aut epidemiæ*. Nauarrus *comment. 4. num. 40. & 48.* Imò quando huiuſmodi magno incendio occurri poteſt ſine egreſſu Monialis à ſuo Monaſterio, aut curari à lepra, aut epidemia, ſine periculo aliarum, tunc non erunt ſufficientes cauſæ egreſſionis. Quia tunc ceſſat neceſſitas exeundi, quæ eſt finis huius conceſſionis. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regul. quæſt. 31. artic. 1.* Collector *Priuilegiorum Mendicant. verb. clauſura Monialium caſ. 1.* Nomine Epidemiæ non ſolùm intelligitur peſtis, ſed & morbus etiam alius contagioſus, qui ſolet alijs de familia periculum mortis afferre. Quia intentum Pij V. in illa exceptione eſt conſulere indemnitati Communitatis Religioſæ, ne ſcilicet patiatur periculum mortis propter retentionem Monialis infirmæ, quod non ſolùm procedit in infirmitate peſtis, ſed in alia etiam contagioſa, quæ ſoleat eſſe periculoſa toti familiæ, vel maiori parti ipſius. Rodriguez *to. 1. quæſt. 49. art. 4.*

San-

Sanchez *lib.6.in Decalogum cap.15.num.35.* Vide & Gauantum *in Man.Epiſcop.verb. Monialium Clauſura num.7.* Probabile etiam eſt tres iſtas exceptiones Epidemiæ,lepræ,& magni incendij,contentas in prædicta Conſtitutione extendendas eſſe ad alios caſus ſimiles,vel vrgentiores, quale eſt tempore belli periculum, quod imminet Monialibus,ne patiantur aliquod damnum à militibus, maximè infidelibus. Quia dictio taxatiua in Decretis non excludit caſus ſimiles, vel vrgentiores. Nauarrus *comm. 4. num.48.* Azor *tomo 1.Inſtit.moral.lib.13.cap.8.qu.1.* Non eſt autem caſus ſimilis cum vita vnius Monialis periclitaretur non egrediendo è Monaſterio. Tum quia Pontifex in illa exceptione ſolùm conſulit vitæ, & incolumitati totius Communitatis, aut maioris partis ipſius,non vnius, aut alterius Monialis. Tum etiam quia magis præponderat bonum commune Religionis, aut Conuentus, quod poſitum eſt in exacta obſeruantia Clauſuræ, quàm bonum particulare vitæ vnius Monialis. Rodriguez *tomo 1. quæſt.49. art.4.3. & 5.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap. 15. num. 39.* Oppoſitum verò etiam credo probabile. Quia ſæpiùs hoc nullum præiudicium faciet bono communi Religionis,& lex naturalis conſeruandæ vitæ ſuperior eſt quocumque præcepto Eccleſiaſtico. Suarez *4.to. de Relig.tract.8.lib.1.cap.9.num.9.* Quando Monialis alicuius Monaſterij eligitur in Abbatiſſam alterius tūc etiam poteſt exire ex Monaſterio,& eſt cauſa ſufficiens concedēdi illi talem licentiam. Ratio eſt, quia in Conc.Trident.*ſeſſ.25.c.7.*id videtur permiſſum, non obſtante quòd in *cap.5.* multùm commendauerat Monialium Clauſuram. Nauarrus, & Rodriguez *vt ſupra*. & Collect. *priuileg.Mendicant.verb.Clauſura Monialium caſ.3.* Qui etiam hoc extendūt ad caſum quo Monialis deberet fundare aliud Monaſteriū. Video tamen S. Congregat. Epiſcop. declaraſſe, transferri non poſſe Moniales pro inſtructione noui Monaſterij, inconſulta Sede Apoſtolica. Barboſa *de Poteſt. Epiſc. Allegat.* 102. *num.* 25. Gauantus *in Man.Epiſcop.verb.Monialium Clauſura num.14.* Quando cauſa egrediendi legitima non eſt, ſed fraude, vel fauore obtenta non excuſat Monialem in conſcientia, cum talis licentia nulla ſit. Suarez *4.tom.de Relig.tract.8.lib.1.cap.9. num.14.* Vide pro alijs caſibus Bonacinam *de Clauſur.q.1.punct.9.*

21 Cauſa autem aliqua legitima ex prędictis ſubſiſtente, poſſunt Prælati Religionum facultatem concedere exeundi è Monaſterio Monialibus ſibi ſubiectis,accedente tamen conſenſu Epiſcopi approbantis cauſam egreſſus. Ratio eſt, quia ita habetur in Trident.*ſeſſ.25.cap.5.*& in ſupradicta Conſtitutione Pij V.Laurentius Peirinis *tom.2.priuileg.Minim.in Conſtit. 6. Pij V. num. 22.* Extat

A 2 quoque

quoque S. Congregat. declaratio, qua dicitur : Moniales ſubiectæ iuriſdictioni Regularium exemptorum, ſi ſine licentia Ordinarij eggreſſæ fuerint è Monaſterijs, debent ipſæ, & earum Superiores, de quorum licentia de Monaſterijs egreſſæ fuerint, per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia iuris remedia ab eorum Ordinario puniri, non obſtantibus quibuſcumque priuilegijs, &c. Zerola 1. *p. prax. verb. Monialis.* Addunt aliqui conſuetudine receptum eſſe in Hiſpania vt non requiratur talis licentia Epiſcopi, vel Ordinarij. Rodriguez *tomo 1. quæſt.* 49. *art.* 6. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 15. *num.* 28. Diligenter tamen intuendum eſt an hoc ſit vera conſuetudo, eò quòd lex Eccleſiaſtica non amittit ſuam vim niſi poſt longam præſcriptionem. Suarez *tom.* 4. *de Relig. tractat.* 8. *lib.* 1. *cap.* 9. *num.* 14. Immò quando neceſſitas egreſſus vrgeret, & ratione longæ diſtantiæ Superioris nõ poſſet ad ipſum adiri abſque graui periculo, poſſet Monialis, Superiore inconſulto, è Monaſterio egredi, quia neceſſitas caret lege. & per Epicheiam cenſeri poteſt hunc caſum non comprehendi in Decretis Concilij, & Pontificum. Siueſter *verb. Religio* 7. *quæſt.* 16. Rodriguez *to.* 1. *q.* 49. *art.* 2. Bonacina *de Clauſur. q.* 1. *punct.* 8. Vide dicenda *cap. ſequenti num.* 20.

22 Moniales tamen quomodolibet egreſſæ è Monaſterijs, vel propter morbos permiſſos, vel propter aliam cauſam, ea ceſſante, tenentur ſtatim redire. Ratio eſt, quia licentia non durat niſi durante cauſa egreſſionis. Rodriguez *tomo* 1. *quæſt.* 47. *artic.* 11. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 15. *num.* 60. *&* 61. Qui etiam bene addunt, breuem moram non eſſe contra hoc præceptum redeundi.

23 Nouitiæ, vt dictum eſt ſupra *num.* 17. non tenentur hac lege de non exeundo à Monaſterio niſi cum circumſtantijs adductis, ac proinde ſi exeant non incidunt in pœnas adductas ſupra *num.* 19. An autem exeuntes à Mònaſterio interrumpant Nouitiatum, & deſinant eſſe Moniales? Dicendum eſt, quòd ſi ex cauſa rationabili, v.g. morbo graui curando, & ex licentia Superiorum, ac cum habitu exeant, non cenſentur interrumpere ſuum Nouitiatum; ſecus autem ſi ſine cauſa, licentia, aut habitu exeant. Ratio primæ partis eſt, quia talis egreſſus cum illis circumſtantijs arguit vnionem, & permanentiam in Religione, affectumque perſeuerandi. Ratio verò ſecundæ eſt ex oppoſito, quia talis egreſſio potiùs arguit retroceſſionem ab obedientia, Religione, vel habitu. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 8. *num.* 16. referens pro hoc quamdam declarationem Cardinalium. Addens etiam, quòd ſi egreſſus Nouitiæ ſit de licentia Abbatiſſæ malè tamen conceſſa, adhuc tamen per talem exitum non interrumpi Noui-

tia-

Digitized by Google

tiatum quantum eſt ex vi iuris communis. Vide Barboſam *de Poteſt. Epiſcopi Allegat.* 101. *num.* 23. & 28. Non poſſe tamen Nouitijs dari licentiam exeundi ad viſendos parentes, declarauit S. Congregat. Epiſcop. Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Monialium Clauſur. num.* 13.

24 Moniales non poſſunt admittere intra Clauſuram ſui Monaſterij quamcumque perſonam cuiuſcumque generis, conditionis, aut ſexus. Ita habetur *in cap. periculoſo in principio de ſtat. Regul. in* 6. & in Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 5. & in Bullis Pij V. & Gregorij XIII. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 16. *per totum.* Num autem Reges, Reginæ, Imperatores, ſeu Imperatrices hoc præcepto cōprehendantur, problema videtur. Bonacina *de Clauſur. q.* 4. *punct.* 1. Non extenditur autem hæc prohibitio ad infantes pueros, ſeu puellas nondum habentes vſum rationis. Quia etſi Concilium Tridentinum videatur includere omnes cuiuſcumque ætatis, intentum tamen illius ſolùm extenditur ad illos, qui Moniales inducere poſſunt ad peccandum. Nauarrus *in Summa cap.* 28. Corduba *in Summa q.* 60. Oppoſitum tamen videtur haberi ex declarat. S. Congregat. Regular. apud Gauantum *in Man. Epiſc. verb. Monial. clauſura n.* 31. Amentes verò adulti ſub hac prohibitione comprehenduntur, propter rationem contrariam. Nauarrus *Comment.* 4. *num.* 55. Rodrig. *tom.* 1. *quæſt. Regul. q.* 46. *art.* 1.

25 Licentiam verò ingrediendi dictam Clauſuram, concedere poſſunt Epiſcopi, vel Superiores, in caſibus neceſſarijs, & reſpectiuè ad Monaſteria ſibi ſubiecta. Bonacina *vt ſupra punct.* 2. ex Conc. Trident. *vt ſupra.* Niſi aliud in particularibus Religionibus ſit lege, vel conſuetudine receptum. Quod dixerim præcipuè propter Monaſteria S. Claræ, & Conceptionis. Sanchez *lib.* 6. *c.* 16. *num.* 20. Puellas verò educationis gratia Monaſteria Monialium intrantes ingredi non poſſe ſine licentia Papæ, aut S. Congregationis tradit Bonacina *de legib. diſput.* 1. *quæſt.* 1. *punct.* 3. *num.* 20. & *de Clauſura q.* 4. *punct.* 4. *num.* 16. Sed non video fundamentum in hoc authore, aut in alijs ad hoc, niſi Decretum S. Congregat. Epiſcop. quod affert Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Monial. educatio num.* 8. quod forſan ſolùm intelligitur de illis Monaſterijs, in quibus non eſt conſuetudo tales puellas recipiendi, iuxta dicenda *num.* 29. Ipſi etiam Superiores ingredi poſſunt, ſi id faciant in caſibus neceſſarijs, & à paucis, ijſque ſenioribus, ac Religioſis perſonis, comitati. Gregor. XIII. in Bulla edita anno 1581. quæ incipit *Dubijs, quæ emergunt.* Abbatiſſa verò non poteſt dare hanc licentiam. Quia Concilium poſtquàm dixit Epiſcopum,

vel Superiorem licentiam hanc debere dare, ſubiunxit, neque *alius vllo modo id poſſit*. Quo excluduntur prædictæ Abbatiſſæ. Nomen enim maſculini generis etiam fœminas comprehendere eſt regula communis. Nauarrus *Com.* 4. *de Regul. num.* 59. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 14. Addens, neque ex commiſſione Prælati poſſe hãc licentiam Abbatiſſam, aut quemlibet alium concedere. Quia Concilium reuocat omnes facultates etiam in poſterum concedendas. Extat verò declaratio Sacræ Congregationis circa hoc, per hæc verba. *Vbi poſt Concilium fuerit cõſuetudo introducta, vt Ordinarius det hanc licentiã in Monaſterijs Regularibus ſubiectis, obſeruandam eſſe. Vbi fuerit conſuetudo introducta, vt Epiſcopus habeat ſuperintendentiam aliquam ſuper conceſſione talium licentiarum, v.g. quòd debeant apud ipſum regiſtrari, obſeruandum eſſe, quamuis Epiſcopus non poſſit tunc licentiam improbare*. Suar. 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 15. Qualis etiam debeat eſſe hæc licentia, vide Bonacinam *de Clauſur. q.* 4. *punct.* 3.

26 Cauſæ legitimæ ingrediendi Monaſteria Monialium ſunt primò, neceſſitatum communium Monaſteriorum Monialium, quæ per ipſas ſuppleri non poſſunt, verbi gratia fabricatorum, portatorum lignorum, &c. Sanchez *lib.* 6. *in Decalogum cap.* 16. *num.* 43. Secundò, neceſſitatum ſpiritualium, v.g. Confeſſarij, ſeu Sacerdotis miniſtrantis Sacramenta infirmis. Sanchez *ibid. num.* 44. Vide infra *num.* 40. Idem dico tertiò quoad neceſſitates corporales, v. g. pro medicis, chirurgis, ſanguinis minutoribus &c. Miranda *in Tract. de Sacris Monial. q.* 2. *art.* 4. & generaliter loquendo ſatis eſt, quòd hæc neceſſitas ſit moralis. Rodriguez *to.* 1. *q.* 46. *art.* 4.

27 Pœnę verò cõtra ingredientes Monaſteria Monialium vltra caſum neceſſitatis, & ſine Superioris licentia, ſunt excommunicatio ipſo facto. Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 5. Illamq. Summo Pontifici reſeruauit Gregorius Decimus Tertius in Bulla illa anno 1575. quæ incipit *Vbi gratiæ*. Bonacina *de Clauſur. quæſt.* 4. *pun.* 5. Contra Prælatos verò, vel Moniales talem ingreſſum permittentes, vltra prędictam excommunicationem, eſt inflicta pęna priuationis dignitatum, & beneficiorum ſuorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſtèrum obtinenda. Gregorius Decimus tertius in prædicta Bulla *Vbi gratiæ*. Prælatos etiam Monaſteria Monialium ſine prædictis conditionibus intrantes, ſi Pontificalis dignitatis fuerint, pro prima vice Eccleſiæ ingreſſu interdictos, pro ſecunda, à munere Pontificali, & à Diuinis ſuſpenſos, ac deinceps ipſo facto abſque alia declaratione excommunicatos exiſtere,

re,

re:Regulares verò omni officio, ac miniſterio priuatos, excommunicationi ſimiliter ſubiacere, ſtatuit Gregorius XIII. in prædicta Conſtitutione *Dubijs, quæ emergũt.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.16.à num.71.* Gauantus *in Man.Epiſc. verb. Monial. Clauſ. à num.46.*

28 Prædictis tamen non obſtantibus, volunt quidam, fœminas aliquas etiam viduas, ſeu maritatas, poſſe admitti intra Monaſteria Monialium, ob grauem cauſam; v.g. cum vxor timens ſæuitiam viri, vult ab ipſo ſeparari, &c. Sed quia de hoc non video cõſtantem aliquam Declarationem Cardinalium, ſed potiùs varias, non auderem id conſulere, niſi vbi legitima conſuetudine id eſſet præſcriptum. Rodrigu. *tomo 1. quæſt. Regul. quæſt. 46. artic. 10.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 16. num. 64.* Barboſa *de Poteſtat. Epiſcopor. Alleg.102.num.67.* Vbi hoc deciſum refertur.

29 Poſſunt tamen in Monaſterijs Monialium admitti puellæ ſæculares, vt ibi honeſtè educentur, vel ſeruentur, de licentia tamen Superiorum, & dummodò de Monaſterio non exeant iterum reuerſuræ, ac concurrentibus alijs conditionibus à Sacra Congregatione Cardinalium præſcriptis, prout infra. Ratio eſt, quia hoc nec eſt intrinſecè malum, & aliquo modo eſt neceſſarium pro Monaſterijs Monialium, cum multæ ex prædictis puellis habitum ſuſcipiant in Monaſterijs, vbi ſunt educatæ, ac per conſequens videatur permiſſum à Concil. Tridentin. quatenus permittit ingreſſum in Monaſteria Monialium de licentia Epiſcopi, vel Superioris *in caſibus neceſſarijs. ſeſſ. 25. cap. 5.* Vnde à Sacra Congregatione anno 1575. declaratum dicitur, nullo Concilij Decreto prohiberi, quo minùs puellæ in Monaſterijs Monialium educentur, ſi tamen eadem Monaſteria ante Concilium conſueuerint huiuſmodi puellas recipere, ſique à Superioribus Monaſteriorum ſcriptam licentiam impetrauerint, atque Abbatiſſæ, & reliquarũ Monialium conſenſus acceſſerit. Tum verò ipſæ puellæ eo veſtitu in Monaſteria intromittantur, qui virginali pudore, modeſtiæ conueniat, nullamque ſecum famulam adducant, nec manere in eis poſſint niſi vſque ad ætatis ſuæ annum vigeſimumquintum; atque in eis dum erunt, eamdem ſeruent clauſuræ legem, quam Moniales ipſæ, & ſi ſemel exierint, nullam habeant ad ea reuertendi facultatem. Nauarrus *Comment.4.num.67.* Laurentius de Peirin. *tom.2.priuil.Minim.in Conſt.6. Pij V. num.* 10. Vide etiam alias Declarationes circa hoc in Thoma Zerola *in Praxi Epiſcop. verb. Moniales.* Videlicet, quòd prædictæ puellæ non ſint ſupra numerum præfixum, & pro eis quolibet ſemeſtri anticipata alimenta ſoluantur, & quòd ſint ſeparatæ à loco deſtinato Monialibus,

& Nouitijs ad dormiendum, ac operibus manuum vacandum. Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 16. à num. 61.* Bonacina *de Clauſur. quaſt. 4. punct. 4. à nu. 15.* Vide dicta *num. 25.* & Gauantum *in Man. Epiſc. verb. Monial. educatio.* vbi nouas alias S. Congr. Epiſc. Declarationes affert.

30 Fœminam tamen aliquam nobilem,& generoſam, v. g. Marchioniſſam,vel Duciſſam,ad Monaſterium admittere propter aliquam commoditatem ipſius,licet quidem affirment,probabiliùs tamen alij negant Ratio eſt,quia in hoc nulla eſt neceſſitas, & ex alia parte declaratum fuit à Sacra Congregatione, hoc fieri non poſſe,vt refert Miranda *Tract. de Sacr. Monial. quaſt. 2. art. 7.* Barboſa *de Poteſt. Epiſc. Alleg. 102. num. 67.*

31 Similiter non poteſt dari licentia matri, ſororibus, vel conſanguineis Monialis infirmæ, etiam morti proximæ, ingrediendi in Monaſterium ad illam viſitandam. Quia hic non eſt caſus neceſſitatis,& conſuetudo ita declarauit, maximè cum Sacra Congregatio id expreſſerit per hæc verba: *Non licet Epiſcopo licentiam dare matri, ſororibus, & conſanguineis Monaſterium ingrediendi cauſa viſitandi filias, vel ſorores, etiam ſi ſint in mortis periculo.* Miranda *in Tractat. de Sacris Monialibus quaſtione 2. artic. 8.*

32 Poſſunt tamen Moniales pro totius Monaſterij obſequio famulas ſæculares habere, quando non ſunt Conuerſæ, quæ iſtud miniſterium exercere poſſint,dummodo foras non exeant, & admittantur de licentia Superiorum. Ratio eſt, quia habere illas conueniens eſt, & neceſſarium Monialibus Choro deputatis, vt melius poſſint vacare Diuinis. Ergo ſubſiſtente licentia Superiorum,& neceſſitate illas habendi,admitti poterunt. Nau. *Comm. 4. num. 66. & 67.* Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 16 num. 66.* Quod etiam conceſſum video à Gregor. XIII. quibuſdam Monialibus. Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Conſt. 6. Pij V. num. 31.* Imò etiam pro priuato miniſterio alicuius Monialis nobiliſſimæ ægræ valetudinis,aut nimiæ ſenectutis,ſi eius neceſſitati per Conuerſas Monaſterij ſubueniri commodè non poſſit,tenent idem quidam Authores,& Rodriguez *to. 1. quaſt. 46. ar. 9.* propter eamdem rationem, & antiquam conſuetudinem. Oppoſitum tamen tenet Miranda *in Tract. de Sacris Monialibus. qu. 2. ar. 9.* Vnde cautè in hoc procedendum. Maximè,quia à Sacra Congregatione Epiſcoporum, & Regularium declaratum video, non poſſe introduci tales ancillas in ſeruitium infirmarum,ſeu decrepitarum, ſine licentia Sedis Apoſtolicæ. Gauantus *in Man. Epiſc. verb. Monial. receptio. num. 24.* Vide & *num. 15. & 16.* in eodem Gauanto.

33 Li-

Digitized by Google

33 Licentias conceſſas mulieribus quibuſcumque ingrediendi Monaſteria Monialium limitauit Paulus V. in Bulla *Facultatum* anno 1608.edita. Poſtea tamen in Bulla *Monialium* anno 1612. omnino reuocauit omnes tales licentias, præcipiens quibuſcumque mulieribus ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, Papæ reſeruata,ne prædicta Monaſteria ingrediantur , & Monaſteriorum Abbatiſſis,ſeu Prioriſſis,& Superioribus,ſub eadem, & alijs pœnis,ne talem ingreſſum permittant. Vide Bullam 3. tom. Bullar.Laertij *nu.*74. Peirinis *tom.2.priuil.Minim.in Conſt. 6. Pij V. num.*5.Poſt quæ Sanctiſſ.D.N.Vrbanus in Bulla *Sacroſanctum*, ann.1624.edita,vt habetur 4. tom. Bullar. inter Bullas Vrbani nu. 29. declarauit conſenſum Monialium,qui requiritur ad hoc quòd fœminæ ſæculares ipſarum Monaſteria ingrediantur , *per eaſdem Moniales capitulariter , & per ſecreta ſuffragia præſtandum eſſe, aliàs licentiæ huiuſmodi,mulieribus , quibus conceſſæ fuerunt,nullatenus ſuffragentur*. Bonacina *de Clauſur quæſt.*4. *punct.* 5. Loquitur autem Pontifex in caſu , quo fœminæ intrare velint ex vi licentiarum à Sede Apoſt.impetratarum.

34 Loqui cum Monialibus furtiuè, ideſt , ſine licentia Abbatiſſæ,vel eius, ad quem ſpectat illam dare,regulariter eſt peccatum mortale ,quia eſt contra ius Abbatiſſæ, vel Superioris Moniali͂u, ſicut inter ſæculares loqui furtiuè cum virgine exiſtente ſub cura parentum. Suarez 4. *tom. de Relig. tractat.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. *num.*27.

35 Inſuper ex mandato Sacræ Congregationis die 4. Aprilis 1587. Regulares adeuntes Monaſteria Monialium ſine licentia Epiſcopi,incidunt in pœnam excommunicationis, quam Epiſcopus ſuo Edicto propoſuit, niſi Regulares illi haberent ex priuilegio,quòd non poſſint excommunicari , & tunc deberent puniri à ſuis Superioribus alia pœna; Qui Regulares ſic excommunicati non poſſunt abſolui à ſuis Superioribus , ſed ab Epiſcopo qui ſibi hanc abſolutionem reſeruauit. Suarez *tom.*4.*de Relig.cap.* 10. *nu.* 27. Rodriguez *tom.* 1. *quæſt.* 45. *art.* 2. *in fine.* Extat etiam Sacræ Congregat. declaratio , quòd licentia adeundi ad colloquium cum Monialibus Regularibus ſubiectis ſpectat ad ipſos Superiores Regulares, niſi ex conſuetudine ad Epiſcopos pertineat. Quaranta *verb. Monaſt. Monial.* Gauantus *in Man. Epiſc. verb. Monial.collocutio num.*2. & 3. Hoc verò intelligi non poteſt de Regularibus,qui vt Moniales alloquantur, indigent licentia Sacr. Congregationis,vel Ordinariorum,iuxta dicenda num. ſequenti, ſolùm ergo intelligi hoc debet de ſęcularibus.Peirin.*tom.2.priuil. Minim.in Conſt.6.Pij V.num.*38.

36 Viſitare,vel inuiſere Moniales,niſi rationabilis, & manifeſta cauſa exiſtat,ac de illius, ad quem pertinet licentia, eſt peccatũ. Quia prohibitum eiſdem verbis *in cap. Periculoſo in princ. de ſtat. Regul.in 6.* Quod Decretum innouatum eſt à Pio Quinto in Bulla, quæ incipit *Circa Paſtoralis officij.* Nauarrus *Comment. 4. num. 61.* Rodriguez *tom. 1. quæſt. 45. art. 4.* Hoc verò peccatum ex ſe, & ſecluſis circumſtantijs alijs extrinſecis, ſolùm videtur veniale. Quia materia ſolùm putatur leuis,& communiter, ſaltem in Hiſpaniæ partibus, ita habetur. Rodriguez *ibidem.* Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 16. num.* 120. Frequentare verò huiuſmodi acceſſum,ſeu,quod idem eſt,ſæpiùs alloqui aliquam,vel aliquas Moniales,in Clericis,etiã ſæcularibus,vix excuſari poteſt à mortali. Ratio eſt,quia eſt illis prohibitum. *in cap. Monaſteria de vita, & honeſtate Clericorum.* Llamas *in Methodo curationis in appendice §. 4.* Alij verò dicunt eſſe ſolùm veniale,eò quòd licet illæ pœnæ ſint graues,non tamen ſtatuuntur, niſi præmiſſa admonitione Epiſcopi. Nauarrus *in Summ. cap. 25. num.* 10. Sanchez *vt ſupra.* Si tamen adſit ſcandalum, praua intentio, occaſio peccandi, vel mala ſuſpicio de fama Monaſterij, vt ferè ſemper ex frequenti iſta alloquutione Monialium conſurgit, ſine dubio eſt peccatum mortale,propter grauitatem materiæ. Suarez 4. *tom. de Religion. tract. 8. lib. 1. cap. 10. numer.* 27. Religioſis autem prohibitum eſt accedere ad Monialium Cœnobia, vel ipſas perſonas intra Clauſuram exiſtentes alloqui, abſque licentia expreſſa Sacræ Cõgregationis,ſub pœna priuationis officiorum, & vocis actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurrendæ.Ita habetur in Decreto Sacræ Congregationis anno 1590.edito. Sanchez *lib. 6. in Decalog. capit. 16. num.* 115.

Quod Decretum,licet innouatum ſit à Sacra Congregatione, ſub Sanctiſſimo Domino Noſtro Vrbano Octauo,anno 1623. moderatum tamen fuit quoad hoc, ſcilicet, facultatem tribuendo Ordinarijs, *vt, quatenus ſibi viſum fuerit in Domino expedire, licentiam poſſint concedere per quatuor vices ad ſummum quolibet anno, cuicumque Regulari, vt Moniales ſibi in primo, & ſecundo tantùm conſanguinitatis gradu coniunctas conuenire, & alloqui poſſit.* Seruatis tamen quibuſdam conditionibus in prædicto Decreto contentis. Laurentius de Peirinis *tom. 1. priui. Minim. in Conſt. 6. Pij V. num.* 7. Vide etiam infra *num.* 40. Inſuper præter prædictas pœnas peccare mortaliter Regulares accedentes ad Monaſteria Monialium contra formam præſcriptam, declaratum eſt à Sacra Congregatione anno 1606.Idem Peirinis *vt ſupra numer.* 36. Præterea Regularem abſque legitima licentia accedentem

tem ad Monaſteria Monialium Regularibus ſubiectarum, ibique cum Moniali colloquentem, poſſe à Diœceſano Epiſcopo tamquam Sedis Apoſtolicæ delegato, coerceri, & puniri, declarauit S. Congregatio, approbante SS. D. N. Vrbano. Vide *tom.* 4. *Bullar. poſt Bullam* 18. *Gregorij XV*. & Bonacinam *in tractat. de Clauſur. quæſt.* 3. *punct.* 4.

Præcipitur etiam à Sac. Congregat. Epiſcop. & Regul. ne permittatur acceſſus ad Moniales ſub prętextu docendi ſonum cymbalorum, aut alterius inſtrumenti, aut muſicam, cantumue, ad crates. Permiſſum tamen, quòd matres, patres, immò, & filij Monialium poſſint eas alloqui ſine licentia, non tamen in diebus prohibitis. Gauantus *in Manual. Epiſcop. verb. Monial. collocutio num.* 4. 7. *&* 8.

37 Scribere autem Epiſtolas ad Moniales non eſt ex ſe peccatum, quia nulla lex eſt communis hoc prohibens. Vnde ceſſante ſcandalo, aut mala aliqua circumſtantia talium Epiſtolarum non erit peccatum illas ſcribere. Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. *num. vltimo.* Romæ autem hoc eſt interdictum; licet non videatur extra Romam obligare, quia non eſt lex Pontificia. Nauarrus *Comment.* 3. *num.* 61. Quibuſdam tamen Religioſis pręceptum eſt à Gregorio XIII. ne huiuſmodi litteras ſcribant, quod illos obligat, non alios. Nauarrus *conſ.* 19. *de ſent. excommunic.*

38 Moniales Conuerſæ non eſſent admittendæ in Religionibus ex vi Conſtitutionis Pij V. Eò quòd id manifeſtè prohibeat. Nauarrus *comment.* 4. *num.* 56. Licet alij teneant contrarium. Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 8. *à num.* 19. Quicquid de hoc ſit, conſuetudine receptum eſt in multis locis prædictas Moniales conuerſas in Monaſterijs admitti. Rodriguez *tom.* 1. *q.* 44. *art.* 4. Sanchez *lib* 6. *in Decal. c.* 15. *n.* 58.

39 Moniales Nouitiæ in articulo mortis conſtitutæ profeſſionem emittere poſſunt, etiam ante annum probationis expletum, dummodò ſint legitimæ ætatis, iuxta dicta *cap. præcedenti nu.* 42. Quia ita conceſſit Pius V. Monialibus Dominicanis in Bulla, quæ incipit *Summi Sacerdotij cura* anno 1570. edita. Et habetur in 2. tom Bullarij *num.* 109. Quod Priuilegium non eſt reuocatum à Gregorio XIII. (Rodrig. *to.* 3. *quæſt. Regul q,* 15. *art.* 6.) Quia etſi demus ipſum reduxiſſe omnia priuilegia à Pio V. Regularibus conceſſa ad terminos Concilij Tridentini, hoc tamen ſolùm intelligi debet in caſibus communibus, non in caſu aliquo particulari concernente bonum ſpirituale animæ. Peirinis *tom.* 2. *priuileg. Minim. in Conſt.* 8. *Pij V.* §. 2. Probabile etiam eſt talem Monialem ſic profeſſam in articulo mortis, ſi caſu non decedat è vita,

verè

Digitized by Google

verè profeſſam manere, nec noua indigere profeſſione. Cum talis profeſſio valida fuerit, & ſolùm illi defuerit complementum Nouitiatus, in quo Papa diſpenſat. Idem Peirinis vt *ſupra*. Quia tamen oppoſitum dicitur deciſum à S. Congregation. Cardinal. ideò cautè procedendum. Gauantus *in Man. Epiſc. verb. Monialium profeſſio num.* 4. *&* 5. Probabile etiam eſt Monaſterium ſuccedere in bona ſic profitentium, propter eamdem rationem. Sanchez *lib.* 5. *in Decal. cap.* 4. *nu.* 16. Niſi obſtet prædicta declaratio S. Congregat.

Pro eiſdem autem Monialibus Nouitijs nota, obſeruanda eſſe ea, quæ diximus de Nouitijs viris *cap.* 24. *num.* 32. *& ſequentibus*. Vnde præter victum, & veſtitum Nouitiæ, nihil tribui poteſt Monaſterio, ſub pœna Anathematis dantibus, & recipientibus; ex Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 16. Vide dicta *cap.* 24. *num.* 32. Similiter nec poſſunt prædictæ Nouitiæ validè diſponere de bonis ad illas pertinentibus, niſi cum conditionibus aſſignatis ab eodem Concilio *ibidem*, ſcilicet, niſi fiat talis diſpoſitio, aut renunciatio cum licentia Epiſcopi, ſeu Vicarij, & intra duos menſes proximos ante profeſſionem. Vide dicta prædicto *cap.* 24. *à num.* 33. *vſque ad* 36. Præterea, iuxta dicta ſupra *num.* 5. licitum eſt accipere pro ſuſtentatione Monialis recipiendæ non ſolùm id, quòd eſt neceſſarium pro ſuſtentatione illius tempore Nouitiatus, prout ſupponitur à Concilio Tridentin. *loco citato*; ſed etiam id, quod fuerit neceſſarium pro alimentis ipſius per totam vitam. Ratio eſt, quia hoc nō eſt accipere temporale pro ſpirituali, quod eſt ſimoniacum, ſed temporale pro temporali, ſcilicet pecuniam pro ſuſtentatione, quod iure naturali conceſſum eſt. Bonacina *de Simonia q.* 7. *§.* 4. Hoc autem, quod datur pro tali ſuſtentatione, quod ſolet appellari nomine dotis, debet primò, anno probationis durante, deponi penes idoneam perſonam; non affines, neque conſanguineos Monialium; & poſt profeſſionem, in bonis ſtabilibus, ſeu cenſibus implicari. Debet ſecundò, ſolui in ære; non in bonis ſtabilibus. Præterea tertiò, nulla fiat dotium differentia inter indigenas, & aduenas. Quartò, expendi poteſt dos in vſus communes Monaſterio neceſſarios: ſi verò ſit ſupernumerariarum in emptionem bonorum ſtabilium conuertatur. Quorum declarationes à Sacra Congregatione Epiſcoporum, & Regularium factas refert Gauantus *in Manuali Epiſcoporum verbo Monialium Nouitiarum alimenta per totum*. Si verò diſcedat Nouitia, omnia, quæ ſecum attulit reſtituenda ſunt. Concilium Tridentinum *ibid.* Idem fiat ſi moriatur ante profeſſionem; excepto habitu Religioſo, qui non eſt reſtituendus, ſed tantùm pretium

tium

Digitized by Google

tium eius. Barboſa *de Poteſtat. Epiſcop. Allegat.* 101. *nu.* 39. & 40.

40 Circa Prædicatores, Capellanos, & Confeſſores Monialium, extat Decretum S. Congregationis, ann. 1590. quo præcipitur, quòd ſi aliquando, mandato ſui Superioris, aliquos Religioſos ad prædicandum Verbum Dei, vel ad celebrandas Miſſas in ipſarum Monialium, ſeu ſororum Eccleſijs, ſiue Oratorijs exterioribus, ſiue extra clauſtra exiſtentibus, mitti contigerit, nullo quæſito colore, Moniales, ſorores, aut quamlibet aliam perſonam intra Clauſuram degentes alloqui poſſint. Confeſſarijs autem ſimiliter interdixerunt, ne in ædibus Monaſterij, ſeu Domus, vel Monaſterio, ſeu Domui Monialium, aut Sororum contiguis, pernoctent, aut alios pernoctare faciant, vel aliàs ſecum retineant; neue extra tempora generalium confeſſionum, quibus ſoli tantùm Confeſſario refectionem diurnam accipere vix permittitur, & tunc demum videlicet, cum ſua habitatio, aut virorum Domus, vel Monaſterium in quo degit, à Monialium, ſeu ſororum Monaſterio, vel Domo nimium diſtat (niſi tamen, & eo caſu contrarium ſpecialiter conſtitutum ſit) ibi nullo modo comedant, reficiantur, aut cibum ſumant. Quæ omnia, & ſingula ſub pœnis priuationis officiorum, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurrendis, alijſque eiuſdem Congregationis arbitrio præceptum eſt inuiolabiliter obſeruari. Quaranta *in Summa Bullar. verb. Monaſteria Monialium*, addens, Decretum hoc extenſum fuiſſe ad Regulares Sancti Ioannis Hieroſolymitani, vt eadem Sacra Congregatio ſcripſit Vicario Neapolitano. Vide dicta *num.* 14.

Circa eoſdem Confeſſarios Monialium animaduerte, illos non poſſe ingredi in earum Monaſteria ad aſpergendum domum in Sabbato Sancto, aut alio die. Neque vt comitentur medicos, aut alios operarios. Neque vt audiant Confeſſionem illius infirmæ, quæ poteſt accedere ad ſedem confeſſionalem. Neque item prætextu ſepeliendæ Monialis, aut Officium funerale peragendi. Adminiſtrata etiam extræma vnctione, non poteſt ibi remanere Confeſſarius. Nec etiam poteſt diuagare ad aliam partem Monaſterij, etiam occaſione viſitandi alias infirmas. Quæ omnia conſtant ex declarationibus S. Congregat. Epiſcop. & Regul. apud Gau *in Man. Epiſc. verb. Monial. Clauſ. à n.* 37. Qui etiã addit *n.* 42. quòd in caſibus, in quibus Confeſſarius eget ſocio, non eſt neceſſaria licentia pro eo expreſſa. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 16. *nu.* 47. Confeſſarios autem Ordinarios, etiam eos, qui Confeſſiones Monialium Regularibus ſubiectarum audiunt, tantùm per triennium durare debere, nec ad id munus eligi poſſe habentes curam animarum, nec extraordinarios deſignandos eſſe pro particulari

Mo-

Moniali, ſed in communi, declarauit S. Congregat. Epiſcop. & Regular. apud eumdem Gauantum *vt ſup. verb. Monialium cura ſpiritualis.* vbi multa de huiuſmodi Confeſſarijs.

41 Licitum eſt Monialibus tranſire de vna Religione ad aliam, ſeruatis tamen conditionibus, de quibus diximus *cap.* 22. *à num.* 3. Ratio eſt, quia iure antiquo id licebat. *ca.* 1. 20. *quaſt.* 4. vt docet ibi Gloſſ. *verb. Virgines, & cap.* 1. *in princip. verb. Perpetua. de ſtat. Regul. in* 6. & hoc non eſt hodie abrogatum, nec per Concil. Trident. nec per Conſtitutiones Pij V. Quia ſolùm loquuntur de egreſſu à Monaſterio, non de tranſitu ad aliam Religionẽ propter cauſas iuſtas. Rodriguez *tom.* 3. *quaſt. Regul. quaſt.* 52. *art.* 6. Sanch. *lib.* 6. *in Decal. cap.* 7. *num.* 6. Religioſa autem tranſiens de vna Religione ad aliam, non poteſt ſecum deferre, niſi quod à Religione, quam relinquit, ſibi fuerit permiſſum. Ratio eſt, quia iam illi ſunt omnia acquiſita. Nauarrus *in cap. Non dicatis. num.* 30. *&* 31. *& in cap. Statuimus. num.* 24. Idem dicunt aliqui de Moniali, quæ ex vno Monaſterio ad aliud tranſit ex licentia ſui Superioris, ſcilicet, non teneri deferre ad illud dotem, quam primo Monaſterio dedit. Propter eamdem rationem. Nauarrus *Commen.* 4. *num.* 24. *verſ.* 11. *& lib.* 3. *Conſ. conſ.* 55. *num.* 9. Rodriguez *tom.* 2. *quaſt. Regul. quaſt.* 79. *art.* 2. Oppoſitum verò videtur dicendum, quando Monialis tranſit de vna Religione ad aliam; videtur enim neceſſarium ſecum portare ſuam dotem, cum illam dederit Religioni propter ſui ſuſtentationem; vnde ſi Religio illi concedit facultatem tranſeundi ad aliam, videtur obligari ad præbendum illi, vnde poſſit in alia ſuſtentari.

42 Circa abſolutionem Monialium à caſibus reſeruatis, præter dicta in ſuperioribus in cap. de Prælatis *à n.* 31. & in cap. de Confeſſoribus *à n.* 27. extant etiam peculiaria priuilegia, de quibus Caſarrubius *verb. Abſolutio extraordin. quoad fratr.* Miranda *in Tractatu de Sacr. Monial. quaſt.* 10. *art.* 4. Aduerte tamen aliquot illorum eſſe viuæ vocis oracula, quæ iam his temporibus nihil valent, quia reuocata ſunt.

43 Quoad Cappellanos Monialium aduertẽdum eſt, illos debere dicere Miſſam de Sancto, de quo Officium fit à Monialibus; ſed cum Miſſali Romano. Vide dicta *cap.* 21. *num.* 32. Nota etiam, Moniales in *Confiteor*, nihil mutare poſſe, neque dicere *tibi Mater, vobis ſorores*, &c. ſed *tibi Pater, vobis fratres*, ſicut viros. Gauantus 2. *tom. Theſau. ſect.* 5. *cap.* 17. *num.* 12.

Circa erectionem Monaſteriorum Monialium, determinatum eſt à Sacra Congregatione Eminentiſſ. Cardinalium ſuper Epiſcopos, & Regulares. Primò, ne erigantur noua Monaſteria, quibus

ad

Digitized by Google

ad minus 300.ſcutorum redditus annuus non aſſignetur, pro duodecim ſuſtentandis. Secundò, ne erigantur ſine conſenſu Ordinarij. Tertiò, ne ſine ſpeciali Sedis Apoſtolicæ indulto. Quartò, ne erigantur niſi in locis muro cinctis, & vbi copia Confeſſariorum adeſt, aut facultates conducendi Confeſſarium aliunde. Quintò, ne erigantur in ijs locis, in quibus Monaſteria priùs erecta, laborant inopia. Sextò, quòd prope Monaſteria tollantur omnes arbores altæ. Septimò, quòd in colloquutorio nullo modo ſit porta, per quam aditus ſit in Monaſteria. Similiter pro Eccleſijs earumdem Monialium præcipitur ab eadem Sacra Congregatione. Primò, quòd clauis feneſtellæ pro Communione Monialium, perpetuò ſit apud Confeſſarium. Secundò, ne permittatur in earum Eccleſijs cantus ſimplex, vel figuratus à perſonis ſæcularibus. Tertiò, quòd in ſepultura Monialium, quæ intra Clauſuram eſt, ne ſepeliantur extranei. Quartò, quòd ſi viget conſuetudo ſepeliendi Moniales in Eccleſia exteriori, permittatur. Quintò, ne inſtituantur ibi Confraternitates laicorum. Pro quibus omnibus vide Gauantum *in Man. Epiſc. verb. Monialium Monaſteria, & ver. Monialium Eccleſia.*

44 Circa regimen Monialium ita ſtatuit Conc. Tridentinum *ſeſſ. 25. cap. 9. Monaſteria ſanctimonialium, Sanctæ Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiecta, etiam ſub nomine S. Petri, vel S. Ioannis, vel aliàs quomodocumque nuncupentur, ab Epiſcopis, tamquam dictæ Sedis delegatis gubernentur, non obſtantibus quibuſcumque. Quæ verò à deputatis in Capitulis Generalibus, vel ab alijs Regularibus reguntur, ſub eorum cura, & cuſtodia relinquantur, &c.*

45 Deinde circa adminiſtrationem bonorum Monaſteriorum Monialium, etiam Regularibus ſubiectarum, earumque Confeſſores, prouidit Gregor. XV. in Conſtitut. *de Exempt. Priuilegijs* anno 1622. quam pro Regnis Hiſpaniarum ſuſpenſam eſſe diximus *cap. 19. num. 35.* Primò, omnes, & quoſcumque tam Regulares, quàm ſæculares huiuſmodi, nullis priuilegijs, aut exemptionibus tueri ſe poſſe, quominus, ſi deliquerint circa perſonas intra ſepta degentes, aut circa Clauſuram, vel circa bonorum adminiſtrationem Monaſteriorum Monialium, etiam Regularibus ſubiectarum, ab Epiſcopo loci, ſimiliter tamquam ad hoc Sedis Apoſtolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant. Deinde ſpecialiter circa Monialium Confeſſores, decreuit, quòd Confeſſores, ſiue Regulares, ſiue ſæculares, quomodocumque exempti, tàm ordinarij, quàm extraordinarij ad confeſſiones Monialium, etiam Regularibus ſubiectarum, audiendas

Digitized by Google

das, nullatenus deputari valeant, niſi priùs ab Epiſcopo Diœceſano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant. Specialiter etiam circa adminiſtrantes bona Monaſteriorum Monialium ſtatuit, quòd ſiue Regulares extiterint, ſiue ſæculares quomodolibet exempti, Epiſcopo loci, adhibitis etiam Superioribus Regularibus, ſingulis annis rationes adminiſtrationis, gratis tamen exigendas, reddere teneantur, ad idque iuris remedijs cogi, & compelli queant. Subiungitque, quòd liceat Epiſcopo ex rationabili cauſa Superiores Regulares admonere, vt eiuſmodi Confeſſores, atque Adminiſtratores amoueant: ijſque Superioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Epiſcopus facultatem, prædictos Confeſſores, & Adminiſtratores amouendi, quoties, & quando opus eſſe iudicauerint. Ac tandem circa electiones Præpoſitarum Monialium ordinauit, quòd ſimiliter poſſit Epiſcopus vnà cum Superioribus Regularibus, quarumcumque Abbatiſſarum, Prioriſſarum, Præfectarum, vel Præpoſitarum eorumdem Monaſteriorum, quocumque nomine appellentur, electionibus, per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere, abſque vlla tamen ipſorum Monaſteriorum impenſa.

46 Circa quæ interrogatum eſt à Sacra Congregatione Concilij. Primò, an per eamdem Conſtitutionem in illis verbis, *poſſit Epiſcopus vna cum Superioribus Regularibus quarumcumque Abbatiſſarum, &c. electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere*, ius Abbatiſſas confirmandi Epiſcopis attributum cenſeatur? Secundò, an Confeſſores Monialium ante editam Conſtitutionem deputati, debeant ab Epiſcopo examinari, & approbari? Tertiò, an Superiores Regulares ſimiliter ante ipſius Conſtitutionis publicationem electi, ſeu deputati, alia indigeant Epiſcopi approbatione pro Confeſſionibus Sanctimonialium ſibi ſubiectarum audiendis. Quartò, an Confeſſiones, quas audiunt Superiores Regulares electi, ſeu deputati, vel confirmati poſt publicationem, & ſcientiam tenoris dictæ Bullæ, non obtenta Epiſcopi approbatione, ſint nullæ atque irritæ, nec ne? Quintò, an Regulares generaliter ab Epiſcopo approbati ad Confeſſiones perſonarum ſæcularium audiendas cenſeantur etiam approbati ad audiendas Confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarum? Sextò, an Regularis ad audiendas Confeſſiones Monialium vnius Monaſterij ab Epiſcopo approbatus Confeſſiones Monialium alterius Monaſterij audire poſſit. Septimò, an Confeſſores Regulares extraordinarij ſemel ab Epiſcopo deputati, & approbati ad audiendas Monialium Confeſſiones pro vna vice infra annum ad præſcriptum Sacri Concilij Tridentini, poſſint virtute dictæ ap-

pro-

probationis pluriès tamquàm Confeſſores extraordinarij earumdem Confeſſiones audire abſque noua Epiſcopi licentia? Octauò, cum in eadem Conſtitutione ſtatutum ſit, vt liceat Epiſcopo ex rationabili cauſa Superiores Regulares admonere, vt amoueant Confeſſores Monialium, atque Adminiſtratores bonorum ad earumdem Monialium Monaſteria petinentium, ijſque Superioribus id facere detrectantibus, habeat Epiſcopus facultatem prædictos Confeſſores, & Adminiſtratores amouendi, quoties, & quando opus eſſe iudicauerit: an eiuſmodi cauſam Epiſcopus Superioribus Regularibus ſignificare teneatur? Nonò, an eadem Conſtitutio, qua parte ſupponit Epiſcopi iuriſdictioni ſubijci Regulares delinquentes circa perſonas degentes intra ſepta Monaſteriorum Monialium, aut circa Clauſuram, vel bonorum adminiſtrationem eorumdem Monaſteriorum, habeat locum in omnibus delictis, an verò ſolùm in notorijs, & cum ſcandalo populi? Item decimò, an liceat Epiſcopo in vim prædictæ Conſtitutionis punire Regulares, qui ad Abbatiſſæ electionem procedunt ante tempus ipſi Epiſcopo ſignificatum, aut die electionis eidem nullatenus prænunciata. Ad quæ ſic reſpondit eadem Sacra Congregatio. Ad Primum, *Ius confirmandi Abbatiſſas minimè fuiſſe Epiſcopis per Conſtitutionem attributum*. Vide circa hoc de Confirmatore electionum dicta *cap.15. num.35. & 36.* Ad Secundum, *Confeſſores quidem extraordinarios Monialium nullatenus poſſe poſt Conſtitutionem, illarum Confeſſiones audire, niſi priùs ab Epiſcopo Diœceſano idonei iudicentur, & approbentur. Ordinarios verò Confeſſores ante Conſtitutionis publicationem deputatos poſſe, durante triennio ab eorum deputatione incboando, pergere in Confeſſionibus Sanctimonialium audiendis abſque alio examine, & approbatione Epiſcopi. Quòd ſi contingat, vt illorum facultas à Sede Apoſtolica vltra triennium prorogetur, tunc debere eos ab Epiſcopo examinari, & approbari.* Vide circa hoc dicta *cap.19. nu.27. 28.29. & 35.* Ad Tertium, *Superiores Regulares electos, ſeu deputatos ante ipſius Conſtitutionis publicationem, quibus alioquin facultas competat audiendi Confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarum, poſſe, durante eorum Officio, pergere, ſine alia Epiſcopi approbatione, in Confeſſionibus audiendis illarum tantùm, quæ ſponté ac proprio motu id ab eis petierint. At verò eos, qui poſt Conſtitutionem eligentur, aut quoquo modo deputabuntur, vel qui in eorum Officijs, ſeu Dignitatibus, expleto iam tempore à Conſtitutionibus cuiuſcumque Ordinis, vel aliàs legitimè præfinito, ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam poſſe, Sanctimonialium Confeſſiones audire, niſi priùs à Diœceſano Epiſcopo idoneo iudicati, atque*

que approbati fuerint. Vide etiam dicta *cap.19.num.36. & 37. & cap.18. num. 29.* Ad Quartum, *Confeſſiones huiuſmodi nullas atq. irritas eſſe*. Ad Quintum, *Regulares generaliter ab Epiſcopo approbatos ad Confeſſiones perſonarum ſæcularium audiendas, nequaquam cenſeri approbatos ad audiendas Confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarum, ſed egere, quoad hoc ſpeciali Epiſcopi approbatione*. Ad Sextum, *Regularem ad audiendas Confeſſiones Monialium vnius Monaſterij ab Epiſcopo approbatum, minimè poſſe audire Confeſſiones Monialium alterius Monaſterij*. Circa reſtrictionem Confeſſariorum vide dicta *capite 19. numero ſeptimo, & ſequentibus*, animaduertendo etiam multa ex ibi dictis de Confeſſarijs ſæcularium non procedere in Confeſſarijs Monialium, propter huiuſmodi Conſtitutionem Gregorij, & Declarationes circa illam. Ad Septimum, *Confeſſores extraordinarios ſemel deputatos, atque approbatos ab Epiſcopo ad Monialium Confeſſiones pro vna vicè audiendas, haud poſſe plurièes in vim approbationis eiuſmodi illarum Confeſſiones audire, ſed ab Epiſcopo toties eſſe approbandos, quoties caſus deputationis contigerit*. Ad Octauum, *Non teneri eiuſmodi cauſam ſignificare Superioribus Regularibus, ſed hoc relinqui arbitrio, & prudentiæ Epiſcoporum, quorum conſcientiam Sacra Congregatio ſeriò onerauit, ne facultate ſibi hac in parte attributa quoquo modo abutantur, eius rei in diſtricto Dei iudicio rationem reddituri*. Ad Nonum, *Conſtitutionem habere locum in omnibus delictis, non autem in notorijs tantùm, & cum populi ſcandalo*. Ad Decimum, *Regulares ex eadem Conſtitutione ita demum teneri Epiſcopo ſignificare diem electionis Abbatiſſæ, eumque vſque ad præfinitum tempus expectare, ſi antea ipſe expreſsè declarauerit ſe vti velle facultate ſibi in hac parte attributa, Abbatiſſarumq; electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere. Poſt eam verò declarationem licere Epiſcopo animaduertere in Regulares, qui ante tempus ſignificatum, aut die electionis eidem non prænunciata, ad Abbatiſſæ electionem procedunt*. Vide 4. tom. Bullar. inter Bullas Gregor. XV. *num.* 18. & circa curam Monialium in temporalibus Gauantum *in Manual. Epiſcop. verb. Monial. cura in temporalib.* vbi etiam S. Congregationis Epiſcop. & Regul. Decreta circa hoc refert.

47 Impedientes Viſitatores Monialium quarumcumque in ijs, quæ pertinent ad Officium viſitationis earumdem, ſunt excommunicati ipſo facto. Clement. *Attendentes §. final. de ſtat. Monac.* Tolet. *in Summa lib. 1. cap. 40. à num. 9.* Vide etiam Gauantum *in Man. Epiſcop. verb.* Monialium *Clauſura à num. 64.*

48 Circa bona Monialium derelicta ex Monaſterijs ipſarum

de-

deſtructis extat priuilegium Sixti Quarti in Bulla *Dum attenta meditatione*, quo Carmelitis hæc concedit: *Et, cum aliquando contingat Monaſteria Monialium dicti Ordinis Monialibus deſtitui adeo, vt de eorum reformatione ſpes nulla ſuperſit, conuenientiuſque ſit, quòd illorum ſic deſtitutorum bona ad ipſos Fratres deueniant, quorum erant curæ commiſſa, quàm ad alios, illa, quæ ſic deſtituta exiſtant, & deſtitui contigerit in futurum, cum eorum bonis omnibus, perpetuis vſibus Fratrum Domus dicti Ordinis, eiſdem deſtitutis Monaſterijs propinquioribus, applicamus. Ita vt Fratres ipſi poſſint de illis, & de eorumdem Monaſteriorum ſtructuris, & ædificijs, pro eorum voluntate diſponere. Prouiſo, quòd illorum Eccleſiæ, & Oratoria, ad prophanos vſus non redigantur, ſed in illis quandoque Diuina Officia celebrentur*. Vide Bullam *in Speculo Ordinis fo.* 87.

49 Pertinet ad Dominos Epiſcopos procurare in Monaſterijs Monialium ſibi ſubiectis, ipſarum Clauſuram, & inobedientes, atque contradictores per Cenſuras Eccleſiaſticas, & alias pœnas compeſcere. Concil. Tridentinum *ſeſſ.* 25. *cap.* 5. Quaranta *in Summ. Bull. verb. Exemptio.* Vnde pro hac Clauſura conſeruanda, poſſunt ab ipſis Monialibus diſquirere ea, quæ ipſam concernunt, in collocutorio, aut ad crates, vel feneſtram. Chokier *de iuriſd. Ordin. in exemptos. par.* 4. *quæſt* 53. Inſuper Magiſtratus ſæculares non præbentes auxilium Epiſcopis circa prædictam Clauſuram, excommunicationem incurrunt. Ex Conc. Trident. *vt ſupra.* Bonacina *de Clauſur. quæſt.* 1. *punct.* 7. Vide etiam Declarationes Sacræ Congregat. Regular. circa hoc apud Gauantum *in Manua. Epiſcoporum verb. Monia. Clauſur. num.* 29. *&* 30. *& maximè à num.* 56.

50 Comam nutrire prohibitum eſſe Monialibus quidam volũt. Conſuetudini tamen ſtandum eſt. Nullatenus verò permittendũ, vti tortis, ſeu comatis capillis, aut non coopertis comis. Suarez 4. *tom. de Relig. tractat.* 9. *lib.* 1. *cap.* 12. *n.* 4. *&* 5.

51 Pro Monialibus Monaſteriorum Ciuitatis Neapolis, & Salerni, extant Ordinationes quædam factæ, reformatæ, & modificatæ à Sacra Congreg. Regular. & à prædictis Monialium perpetuò obſeruandæ. Quaranta *in Summ. verb. Monaſteria Monialiũ.* Vide & alias Ordinationes pro Monialibus apud Gauantum *in Manual. Epiſcop. verb. Monial. communes leges.*

52 Conditiones aſſignatæ à Sixto V. pro receptione, & profeſſione Nouitiorum, de quibus nos *cap. præcedenti num.* 12. non extenduntur ad Moniales. Ita enim declarauit ipſemet Sixtus Quintus in ſecunda Conſtitutione *Ad Romanum ſpectat.* citata

à nobis ibidem. Idem dico de Decretis Clement. VIII. & Sanctiſſimi Dom. Noſtri Vrbani circa receptionem, & inſtitutionem Nouitiorum, adductis etiam *eodem cap. num.* 43. Nullum enim verbum ibi reperio, per quod inſinuetur ad Moniales extendenda. Nec video aliquid circa hoc iure communi determinatum. Standum ergo eſt peculiaribus inſtitutis, & conſuetudinibus Religionum, ſeu Monaſteriorum. Præſertim, quia in iure *in cap. generali de elect. in 6.* in materia odioſa fœminæ non comprehenduntur.

53 Qualiter Moniales admitti poſſint vt teſtes in eorum Monaſterijs dicemus *cap. 27. num. 15.*

De Abbatiſſis, ſeu Prioriſſis Monialium.

CAP. XXVI.

1 DVO genera Prioriſſarum, ſeu Abbatiſſarum diſtinguuntur. Aliæ enim ſunt Abbatiſſæ, quæ benedici poſſunt, & debent, quales ſunt Abbatiſſæ perpetuæ, &, ſi quæ aliæ forſan ſunt, de quibus *c. indemnitatibus §. verum de elect. lib. 6. & Clem. Attendentes §. ſtatuimus de ſtatu Monachorum*. Aliæ verò ſunt, quæ non benedicuntur, quales ſunt, quæ regulariter reperiuntur in Monaſterijs non perpetuò, ſed temporales, ad triennium ſcilicet, vel quatriennium electæ, iſtæ enim benedicendæ non ſunt de iure communi, niſi à Sede Apoſtolica aliud ipſis concedatur. Nauarrus *lib. 3. conſil. de ſtat. Monach. conſil. 1.* Quaranta *in Summa Bull. v. Abbatiſſa*. Vide etiam Gauantum *in Man. Epiſcop. v. Abbatiſſa*.

2 Huiuſmodi Abbatiſſarum, ſeu Prioriſſarum electio pertinet de iure communi ad Monaſterium. *Ex capite Indemnitatibus citato de elect. lib.6.* Silueſt. *v. Electio 3. q. 6. n. 7.* Suffragium, ſeu vocem actiuam in prædicta electione ſolùm habent Moniales profeſſæ, quæ adminus duodecim annorum ætatis habeant. Ex *eodem cap. Indemnitatibus*. Miranda *in Tractatu de Sacris Monial. qu. 7. art. 2* Conuerſæ autem profeſſæ, licet de iure communi poſſint habere ſuffragium in hac electione, cum nullus textus id prohibeat; ex conſuetudine tamen, & ſpecialibus legibus Religionum non admittuntur. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 6. num. 18.* Is verò, *qui electioni præeſt Epiſcopus, ſiue alius Superior clauſtra Monialium non ingrediatur, ſed ante cancellorum feneſtrellam vota ſin-*

ſingularum audiat, vel accipiat. In reliquis autem ſeruentur ſingulorum Ordinum, vel Monaſteriorum Conſtitutiones. Ita habet Concil. Trid. *ſeſſ. 25. c. 7.* Vide dicta in *cap. de electionibus* maximèq; quæ diximus capite præcedenti à *num.* 45. in Conſtitut. Gregorij Decimi Quinti, & reſponſis Sacræ Congreg. ad dubia circa illam.

3 Vt aliqua eligatur in Abbatiſſam, ſeu Prioriſſam alicuius Monaſterij Monialium requiritur ętas quadraginta annorum, & octo poſt expreſſam profeſſionem. *Quòd ſi his qualitatibus non reperiatur in eodem Monaſterio, ex alio eiuſdem Ordinis eligi poteſt.* Si autem hoc incommodum Superiori videatur, *ex ijs, quæ in eodem Monaſterio annum trigeſimum exceſſerint*, & quinque ſaltem annos profeſſionis habuerint, *Epiſcopo, vel alio Superiore conſentiente, eligatur.* Ita habetur in Concil. Trid. *ſeſſ. 25. cap. 7.* Suarez *to. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 6. à num. 7.* Addens etiam, defectum harum conditionum non reddere electionem nullam, aut irritam, ſed ad ſummum irritandam. Cum Concilium non appoſuerit clauſulam irritatiuam, ſed ſolùm prohibitiuam. Vide etiam ibidem duas Declarationes S. Congreg. circa electionem Abbatiſſarum, & locum Concilij adductum.

4 Abbatiſſæ, & aliæ Præfectæ Monaſteriorum Monialium in Italia ad triennium tantummodo eligendæ ſunt, quòd ſi ſecus actum fuerit, irrita, & nulla voluit eſſe omnia Greg. Decimuſtertius *in Bull. Expoſcit debitum* anno 1583. edita 2. *tom. Bull. num.* 80. Item abſtinere debent per triennium à die finitæ adminiſtrationis ſui officij. Ita habetur in eadem Bulla. Quaranta *in Summ. Bull. v. Abbatiſſa.* Vide alia apud Gauantum *in Man. Epiſcop. verbo* Monial. *Officiales à num.* 19.

5 Multorum ſententia eſt, Monialem corruptam, ſeu non virginem, aut viduam eligi non poſſe in Abbatiſſam ſine diſpenſatione: propter *cap. iuuenculas* 20. *q.* 1. *& cap. ſi quis omnem §. nouimus peccatricem* 1. *quaſt.* 7. & etiam, quia indecens eſt non virginem præeſſe virginibus, cùm illis vix poſſit perſuadere virginitatem; ac proinde dato ca..., quòd Monialis corrupta occultè eligeretur in Abbatiſſam, teneri ſe excuſare prout melius potuerit, ne ſuum defectum prodat. Rodriguez *to. 2. q* 54 *art.* 1. Miranda *in Tract. de Sacr. Mon. quaſt. 7. art.* 6. Maximè, quia declaratum video à S. Congregat. Epiſcopor. & Regular. Viduam ſine licentia Sedis Apoſtolicæ non poſſe fieri Abbatiſſam. Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Monialium Officiales num.* 6. Vnde ſpeculatiuè ſolùm, & non practicè videtur probabilis ſententia affirmans non eſſe neceſſariam prædictam conditionem virginitatis ad munus Abbatiſſæ, niſi ſolùm in caſu, quo Monialis illa eſſet benedicenda, ſeu con-

Digitized by Google

ſecranda benedictione ſpeciali virginum, de qua *cap. præcedenti num.*10. Sanchez *lib.*5. *de præcept. Decalog.cap.*5. *num.*22. poſt D. Antoninum , & Paludanum. Adminus tamen conſuetudini videtur ſtandum, ſi illa derogata non ſit per prædictum Decretum S. Congreg. Epiſcop.Suarez 4.*to.de Relig.tract.*8.*lib.*2. *cap.*6. *nu.*16.

6 Illegitima abſque diſpenſatione non poteſt eligi (ſecundùm plures) in Abbatiſſam, aut Prioriſſam. Ratio eſt,quia in *capite primo de Fil.Presbyt.* ſtatuitur,illegitimum inhabilem eſſe ad Eccleſiaſticas dignitates, inter quas computatur munus Abbatiſſæ. Nauarr.*Comm.*2.*de Regul.n.*60.Sanchez *lib.*6. *in Decal. c.*5. *n.*19. Oppoſitum tamen ſatis probabile cēſeo. Quia ita video declaratum à S. Congregatione Epiſcop. & Regular. apud Gauantum in *Man.Epiſcop.verb.Monial. Official. num.*7. & quòd in iure *Cap. Generali de Elect. lib. 6.* in materia odioſa fœminæ non comprehenduntur, cuius ſignum eſt quòd Sixtus Quintus in ſua Conſtitutione contra illegitimos nullam mentionem de Monialibus fecit. Mirāda *in Tract.de Sacris Monial.quæſt.*6.*ar.*3.benè etiam addens, quòd caſu, quo prima opinio ſuſtinenda eſſet, poſſent Moniales illegitimę habilitari ad Officia eodem modo, quo Religioſi, de quo diximus *cap.*18.*num.*60.

7 Non poſſe eligi in Aabatiſſam Monialē bigamam aſſerunt aliqui,eò quòd ſit eadem ratio de illis,ac de viris bigamis quantum ad hoc. Viuald. *in Candel. Sacram.in* 2. *edit. p.* 3. *cap.* 5. *num.*8. Sanchez *lib.*5. *de præceptis Decalogi cap.*5. *num.* 23. Atq. ob eamdem rationem,infamis nequit eſſe Abbatiſſa, ſicut nec vir infamis poteſt eſſe Abbas. Viuald. *ibidem num.* 11. Sanchez *ibidem numero* 24.

8 Poſſunt Abbatiſſæ,ſeu Prioriſſę Monialium imponere illis pręcepta obligantia ad culpam, iuxta grauitatem, vel leuitatem materiæ,mortalem ſcilicet,ſi materia fuerit grauis, venialem verò ſi leuis. Ratio eſt, quia, etſi prædictæ Abbatiſſæ non habeant veram, aut propriam poteſtatem, ſiue Iuriſdictionem ſpiritualem, cum fœmina non ſit capax illius, [illegible]bent tamen veram poteſtatem Dominatiuam, hoc eſt adminiſtrandi, & regendi Monaſterium,perſonas,& bona illius,ac per cōſequens Moniales tenentur illis obedire, ſicut alijs Prælatis. Victoria *relect. de poteſtat. Eccleſ. quæſt.*2.*num.*4. Sanchez *lib.*6.*in Decal.cap.*1.*num.*18.

9 Hæc verò præcepta,quæ poſſunt imponere ſolùm ſunt circa ea,quæ ſpectant ad bonum commune politicum Monaſterij,vt ſcilicet pacificè abſque ſcandalis, & perturbationibus gubernetur. Ratio eſt, quia cum non habeant poteſtatem ſpiritualem, ſeu Iuriſdictionem ſupra Moniales,ac perinde non poſſint illis imponere

re

re præcepta ſpiritualia, ſcilicet ſpectantia ad finem ſpiritualem, videlicet perfectionem, & profectum ſpiritualem animæ, adminùs poterunt alia præcepta ad prædictum finem boni regiminis Conuentus imponere. Rodriguez *tom.1. quaſt.Regul. quaſt.15. art.1.* Victoria *in Summa Sacram.de Clauibus num.325.*

10 Vtrum autem poſſint etiam præcipere Monialibus aliquid in virtute Sanctæ obedientiæ, vel in virtute Spiritus ſancti, &c.? Multi negant, eò quòd ſolùm habentes Iuriſdictionem, ſeu poteſtatem ſpiritualem vti poſſunt iſto modo præcipiendi. Alij verò affirmant, eò quòd Moniales verè emittunt votum obedientiæ ſuis Superioriſſis. Quæſtio hæc de modo loquendi apparet, & in ea ſtandum eſt conſuetudini approbatæ Monaſteriorum. In rigore tamen Iuris loquendo probabilior eſt ſecunda ſententia, cum modus ille loquendi non importet neceſſariò Iuriſdictionem ſpiritualem, & ex alia parte poſſit habere bonum ſenſum, ſcilicet in virtute Sanctæ obedientiæ mihi præſtitæ, vel in virtute Spiritus ſancti, qui me præfecit huic Monaſterio. Azor *tomo 1. Inſtitut. Moral. lib 3. cap. 10. quaſt. 7.* Cornexo *tomo 2. in 3.par. tractat. 5. de excommunicat. diſputat. 2. dub. 5.*

11 Non poſſunt autem præcipere aliquid Monialibus ſub pœna excommunicationis, vel alterius cenſuræ. Quia hoc ex vſu Eccleſiæ importat actum Iuriſdictionis, cuius fœminæ non ſunt capaces. Sotus *in 4.diſt.20 quaſt.1. art.4.* Henriquez *lib. 6. de pœnit.cap.2.num.4.* An verò ex commiſſione Pontificis id poſſint facere, tractatur in materia de cenſuris. Vide Cornexo *vt ſupra.*

12 Quando huiuſmodi Abbatiſſæ, vel Prioriſſæ exercere videntur aliquos actus pertinentes ad Iuriſdictionem, v.g. dare Beneficia, vel ſimilia, tunc non exercent verum actum Iuriſdictionis, ſed ſolùm deſignat perſonam, vel materiam, cui Pontifex dat beneficium. Suarez *4.tomo de Relig. tract.8. lib.2. cap.9.num.13.*

13 Poſſunt tamen, & debent prædictæ Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ cogere Moniales ſibi ſubditas ab obſeruantiam Regulæ, & Conſtitutionum, punire illas propter trangreſſionem, inquirere de delictis illarum, &c. Ratio eſt, quia vel hoc pertinet ad poteſtatem dominatiuam, vel ad id habent auctoritatem à confirmante Regulam, ſeu Prælatis Religionis. Vaſquez 1. 2. *diſputat. 166. capit. 4.*

14 Poſſunt etiam dare ſuis Monialibus eam facultatem dandi, vel recipiendi, quam habent alij Prælati Regulares, niſi ex conſuetudine, aut præcepto Superioris Prælati ſit eis denegata talis facultas. Ratio eſt, quia licet non ſint verè Prælatæ, habent ta-

Digitized by Google

men liberam adminiſtrationem bonorum ſui Monaſterij. Sanchez *lib.7. in Decal. cap.19.* Bonacina *de largit.mun.diſputat.3.punct.6. numero 7.*

15 Non tamen poſſunt diſpenſare in votis Monialium, ſeu illa commutare. Quia hoc pertinet ad Iuriſdictionem ſpiritualem, quam non habent. Poſſunt tamen prædicta vota irritare, propter poteſtatem dominatiuam, quam ſupra Moniales habent. Sotus 7. *de Iuſt.& Iur quaeſt.5.art.1.* Nauarrus *in man.cap.12. à nu. 63.* Quare diſpenſare, & commutare vota Monialium pertinet ad Superiores Religionum, iuxta dicta *cap.18.num.48.*

16 Abbatiſſam poſſe ex commiſſione Prælati diſpenſare cum Monialibus in ieiunijs, & quibuſdam legibus Eccleſiaſticis aliqui volunt. Henriquez *lib.6.de pœnit.cap.2.num.8.* Alij verò negant, eò quòd diſpenſare in prædictis legibus ſit actus Iuriſdictionis, quam non poſſunt habere. Sanchez *lib. 6. in Decalag. capit. 1. num. 24.*

17 Non poſſunt Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ recipere Nouitias, etiam conſentientibus Monialibus, ſine ſuorum Prælatorum licentia. Quia hoc eſt actus Iuriſdictionis ſolùm ſpectans ad veros Prælatos. Caſarubius *in Compen.priuileg.verb. Abbatiſſa num. 8.* referens ad hoc Nicolai V. indultum. Miranda *in tract. de Sacr. Monial. quaeſt.8.art.1.* Qui etiam Superiores debent taxare dotes Monialium recipiendarum. Eò quòd ipſi habeant poteſtatem, & Iuriſdictionem ſupra ipſos Conuentus Monialium. Miranda *vt ſupra art.8.* Dotes autem non debent recipi ante profeſſionem. Conc. Trid. *ſeſſ.25. cap. 16.* Tenetur autem Præpoſita Monaſterij per menſem ante profeſſionem alicuius Monialis certiorem facere Epiſcopum, aliàs ab Officio eſt ſuſpenſa tamdiu quamdiu Epiſcopo videbitur. Conc.Trid. *ſeſſ.25.cap.17.* Tolet. *in Summa lib.1. cap.50.* Vide dicta *cap.praecedenti num.8.* Barboſam *Allegat.100.*& Gauantum *in Man. Epiſcop. verb. Monial. profeſſio à num. 9.* vbi plura ad intentum.

18 Quamuis admittere profeſſionem Monialium pertineat ad quos iura, & Conſtitutiones Religionum decreuerint, non tamen eſt contra ius commune, quòd Abbatiſſa in ſuo Monaſterio profeſſiones Monialium admittat. Nam hæc acceptatio non eſt actus Iuriſdictionis, ſed cuiuſdam Superioritatis. Azor *lib. 12. Inſtitut. Moral.cap.5.quaeſt.6.* Sanchez *lib.5.de praecep.Decal.cap.4.num.76.* Conſulantur ergo leges, & conſuetudines Religionum.

19 Ex Conc.Trident. *ſeſs.25.cap.7. Duobus Monaſterijs nulla* (intellige Abbatiſſa) *praeficiatur. Et, ſi qua duo, vel plura quocumq; modo obtinet, cogatur, vno excepto, intra ſex menſes caetera reſignare.*

re. Poſt id verò tempus, niſi reſignauerit, omnia ipſo iure vacent. Is verò, qui electioni praeeſt, Epiſcopus, ſiue alius Superior, clauſtra Monaſterij non ingrediatur, ſed ante cancellorum feneſtellam vota ſingularum audiat, vel accipiat. In reliquis ſeruentur ſingulorum Ordinum, vel Monaſteriorum Conſtitutiones.

20 Abbatiſſæ non poſſunt concedere Monialibus licentiam vllo modo egrediendi è Clauſura Monaſteriorum. Quia talem licentiam concedere Concilium Tridentin. & Pius V. limitarunt ad Epiſcopum, & Superiorem Religionis, iuxta dicta *cap.* 25. *nu.* 21. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.*15. *num.* 28. Nec etiam poſſunt ipſæ Abbatiſſæ exire, ſiquidem eadem obligatione Clauſuræ, ac cæteræ Moniales tenentur. Vnde nec poſſunt è Clauſura exire ad viſitandum ædificium Eccleſiæ, quod fabricatur & ad videndum num ſibi placeat, aut dicendum cæmentarijs qua forma conſtruendum ſit. Sanchez *vt ſupra num.* 52. Nec etiam ad viſitanda Monaſteria ſibi ſubiecta. Quia ita definitum eſt à Pio V. in Bulla quæ incipit *Decori, & honeſtati*. Nauarrus *Comm.*4. *num.*47.*notab.*2. *&* 3. *de Regul.* Poſſunt tamen è Clauſura exire prædictæ Abbatiſſæ, quando propter feudum tenentur præſtare iuramentum fidelitatis alicui ſæculari Principi, ſi illud per procuratorem præſtare nequeunt. Tum quia in hoc caſu de communi Monaſterij bono agitur. Tum quia ita conceditur à Bonifacio VIII. *in cap. periculoſo §. verum quando de Stat. Regul. in 6.* neque hoc reuocatum eſt à Pio V. aut alio Summo Pontifice. Sanchez *vt ſupra num.*51. Bonacina *de Clauſur. quaeſt.*1. *punct.* 9. *num.* 9. Qui bene aduertunt cum Silueſtro *in Summ. verb. Religio* 7. *quaeſt.*16. *dub.* 2. adhuc in hoc caſu eſſe licentiam Superioris petendam, quòd ſi illam neget, poſſe Abbatiſſam vti iure ſuo. Intellige tamen, dum certò conſtet iniuſtè denegare licentiam. Qualiter autem non poſſint prædictæ Abbatiſſę licentiam ingrediendi Monaſteria concedere, diximus *c.*25.*n.*25.

Digitized by Google

De Iudice Regulari, ſeu modo procedendi iudicialiter in cauſis Regularibus.

C A P. XXVII.

1 SVPPOSITO ex dictis *c.18. num.15.* poſſe,& debere Prelatos Regulares delicta ſuorum ſubditorum corrigere,& punire, quod maximè eſt verum pro tempore viſitationis illorum,quam tenentur iure communi,& Diuino facere,iuxta illud Luc. 12. & *tu aliquando conuerſus confirma fratres tuos*, & iure humano ex *c.Romana §.1. de cenſibus in 6. & can.relat.11.quaeſt.1.* & expreſſiùs ex Conc.Trident.*ſeſſ.25. c.1. &* 8. (Rodrig *to.2.q.4. art.4.*) triplici via poteſt Iudex Regularis ad hoc procedere,ſcilicet accuſationis, denunciationis, inquiſitionis, vt habetur *c.qualiter,& quando 2.de accuſatione*. Primo modo procedit quando aliquis defert crimen alicuius ad vindictam iuſtam de eo capeſſendam. Secundo modo, quando aliquis defert crimen alterius,non ad vindictam capeſſendam, ſed ad ipſius emendationem, correctionem, ſeu pœnitentiam. Tertio modo, quando Iudex ipſe Regularis ex officio, & non ad inſtantiam alicuius procedit inquirendo de delicto commiſſo. Vnde iſte tertius modus procedendi ſolet vocari *ex* officio, & duo priores *ad inſtantiam partis*. Alderete *de Relig.diſcipl.lib.1.c.4.5. & 7.* Suarez *tom.4.de Relig. lib.10. de Regim.Societ. c. 11. & 12.* Deinde modus procedendi per inquiſitionem duplex eſt, ſcilicet Inquiſitionis generalis,& particularis,ſeu ſpecialis. Inquiſitio generalis eſt quæ in genere inquiritur an ſubditi ſeruent leges,aut ſtatuta Religionis, an committantur crimina, obſeruetur Regula, &c. ſpecialis verò eſt, cum de certa perſona, aut certo crimine inſtituitur inueſtigatio. Ad quam adiungunt aliqui tertiam inquiſitionem mixtam, quando ſcilicet, de ſola perſona inſtituitur inueſtigatio, cum tamen de delicto habeatur certa notitia. Franciſcus Aretinus *in Practic.criminal.c.10.* Alderete *vt ſup.c.7.* Rurſus denunciatio, quamuis variè diuidatur,meliùs tamen dicitur quòd eſt duplex, ſcilicet Euangelica, & iudicialis. Prior eſt, quæ fit Prælato non vt Iudici,ſed vt Patri,non ad proceſſum formandum, ſed ad correctionem,vel emendationem. Poſterior verò eſt, quæ fit Prælato vt Iudici ad formandum proceſſum, & puniendum delinquentem. Suarez *vt ſup.c.8.* Thomas de Ieſu *in tract.1. de viſitat.*

Digitized by Google

ſitat. Regul. c. 4. De quibus omnibus ſigillatim dicendum eſt.

2 Et primò, loquendo de inquiſitione generali, ſeu de modo procedendi per illam, dicendum eſt, illa vti debere Prælatos Regulares in viſitationibus Prouinciarum, vel Monaſteriorum. Finis enim talium viſitationum eſt inquirere in generali de vitijs, & virtutibus Religioſorum. Suarez *vt ſup. c.* 11. Vnde ad hanc inquiſitionem generalem non requiritur, quòd præcedat aliqua infamia, aut clamoroſa inſinuatio de aliquo crimine, aut denunciatio, ſeu accuſatio aliqua. Quia in hac inquiſitione generali procedit Prælatus ex officio, ob bonum commune Religionis, nec ſic procedendo alicui infert iniuriam. Alderete *vt ſup. c.* 7. *n.* 3. Thomas de Ieſu *etiam vt ſup tract.* 1. *c.* 1. Nec etiam requiritur petitio iuramenti à Religioſis, ſaltem de iure communi (quidquid ſit de ſtatutis particularibus Religionum) nam hæc generalis inquiſitio non eſt perfectum iudicium, ſed præparatoria ad inquiſitionem ſpecialem, quæ perfectum iudicium eſt. Graffis 2. *p. Deciſ. lib.* 3. *c.* 28. *num.* 5. Alderete *vt ſup. num.* 4. Ex noſtris autem Conſtitutionibus *p.* 2. *c.* 7. imponitur præceptum obedientiæ à Viſitatore, quod, vt ibidem dicitur, habet vim iuramenti. Deinde in huiuſmodi inquiſitione generali crimina occulta interroganda, aut patefacienda, non ſunt, niſi de illis præcedat aliqua infamia, aut ſuſpicio probabilis. Ratio eſt, quia ſi talis infamia, aut ſuſpicio non præcedit, Iudex non interrogat iuridicè, cum non habeat plenam, aut ſemiplenam probationem, ac per conſequens nec ipſe poteſt interrogare, nec ſubditus occultum peccatorem manifeſtare. Quod intellige, etiam ſi ſub iuramento interrogetur. Suarez 4. *to. de Relig. lib.* 10. *de Regim. Societ. c.* 11. *num.* 7. Niſi ſolùm velit manifeſtare tale peccatum Prælato, vt patri, & ſecretò ad emẽdationem fratris, quia vt ſic poteſt id facere, etiam ſi non præcedat ſuſpicio, aut infamia. Suarez *vt ſup. num.* 8. Semper tamen præmittenda eſt, ſi ſit ſpes emendæ, & opportunitas, correctio fraterna, quia illa eſt de iure diuino, Math. 18. Rodriguez *tom.* 2. *q.* 8. *art.* 1. Peirinis *tomo* 1. *de ſubdito q.* 1. *de Obedientia c.* 16. *poſt* 3. *concl.* Volunt etiam aliqui Prælatos teneri in huiuſmodi viſitationibus, ſeu inquiſitionibus generalibus monere ſubditos ne reuelent peccata omnino occulta, de quibus non eſt ſuſpicio, aut infamia. Nauarrus *Corollar.* 47. *num.* 179. *c. inter verba*. Hæc tamen cautio ſolùm videtur neceſſaria quando ſubditi ſunt indocti, aut non poſſunt doctiores conſulere. Docti enim ſciunt præcepta Superiorum nihil contra ius naturale, aut diuinum præcipere poſſe. Suarez *vt ſup. nu.* 7. Thomas de Ieſu *de Viſitat. Regul. tract.* 1. *c.* 1. *nu.* 5. Similiter in huiuſmodi Inquiſitionibus generalibus non tenentur

Re-

Religioſi denunciare etiam ad præceptum Superioris, ea peccata, quæ conſtat iam eſſe emendata. Quia iam ceſſat finis denunciationis, quæ eſt emendatio fratris. Nauarrus *in Summ. c. 25, num.46.* Rodriguez *tom.2. quaſt. Reg. q.6. art.2.* Secus eſt de Prælatis, quibus incumbit, ne delicta etiam correcta impunita maneãt. Rodriguez *vt ſup.* Peirinis *etiam vt ſup.* Similiter ſi aliquid mali timet quis ſibi obuenturum ex denunciatione, niſi quando delicta eſſent in graue damnum Communitatis, denunciare non tenetur. Quia hoc poſtulat ordo charitatis. Rodriguez *tom.2. quaſt. Reg. q. 6. art.3.* Neque etiam tenetur aliquis denunciare quæ audiuit à perſona non fide digna, aut appaſſionata, quia talibus non eſt credendum. Secus eſt, ſi audiuit à perſona fide digna, & Prælatus præcipiat, vt dicat quæ audiuit, & ipſe credit id eſſe verum. Rodriguez *tom.2. quaſt. Reg. q.6. art.7.* Peirinis *vt ſup.4. conc.*

3 Tenentur tamen ſubditi in huiuſmodi inquiſitione generali denunciare paternè Prælato, correctione fraterna, ſi fieri debeat, præmiſſa, iuxta dicta *n.2.* omnes defectus Religioſorum. Quia ſalutem ſpiritualem proximi omnes procurare tenemur omni meliori modo quo poſſumus. S.Thomas *2.2.q.33.art.8.* Graffis *1.p. Deciſ.lib.2.c.69.n.15.* Imò ſi fraterna correctione, vel paterna denunciatione Religioſus nõ eſt correctus, nec ſperatur corrigi, tenentur alij ipſum iuridicè ad Prælatum vt Iudicem denunciare, ſi per teſtes idoneos probari poteſt delictum. Ratio primæ partis eſt adducta, videlicet, quod omnes tenemur procurare ſalutem proximi omni meliori modo, quo poſſumus. Ratio verò ſecundæ, quia nemo tenetur denunciare iuridicè quod probare non poteſt *ex c. plerumq. 2.q.7.* Nauar. *c. inter verba conc. 6.* Graffis *1.p. Deciſ. l.1.c.69.n.15.* Ad quod addunt aliqui, id eſſe verũ etiamſi Prælatus oppoſitum præciperet. Quia hoc præceptum contineret intolerabilem errorem. Nauarrus *vt ſup.* Angelus *verb. excommunicatio 3.* Vide dicenda inferiùs *n.15. & 20.* Si teſtes leues ſint, idonei non cenſentur, & ita, qui hos tantùm habet, non tenetur denunciare iuridicè; quia non habet teſtes idoneos ad probandum delictũ fratris. Peirinis *tom.1. de Subdito quaſt.1. de Obedientia. c.16. ante 4. concluſ.* Demum pro huiuſmodi inquiſitionibus generalibus, ſeu viſitationibus, nota, quòd Prælatus in illis admonitus ſolùm tamquam Pater, ſeu denunciatione paterna, non poteſt reum punire, ſed tantùm monere, ſeu minis terrere, vt cautiùs ſe habeat. Angles *in Floribus p.2. quaſt. de Correct. frat. ar.1. diffic.7.* Pro forma verò in huiuſmodi inquiſitionibus generalibus, ſeu Viſitationibus ſeruanda, legantur particularia Statuta Religionum, & pro noſtra *p.2. Conſtit. c.5. & 6.*

4 Ad

4 Ad inquiſitionem ſpecialem alicuius delicti procedere poteſt, & debet, Prælatus Regularis, primò, quando ex viſitatione, ſeu inquiſitione generali conſtat illi aliquod crimen à ſubdito aliquo fuiſſe commiſſum: tunc enim contra ipſum ſpecialis fieri debet inquiſitio, & præuio iuramento teſtes interrogandi. Cum enim iam delictum ſit Iudici notorium, non poteſt prætermittere iuridicè contra delinquentem ſic infamatum procedere. Nauarrus *de Iudicijs num.*87. Alderete *lib.* 1. *de Relig. diſcip. cap.* 7. *num.* 6. Quod intelligo etiam in caſu, quo iniuſtè tale delictum Prælato ſit patefactum. Nam eo ipſo, quòd crimen deductum eſt in Iudicis notitiam, ſiue benè, ſiue malè, eo ipſo tenetur contra illud procedere. Leſſius 2. *de Iuſt. c.* 29. *dub.*15. *num.*125. Thomas à Ieſu *de Viſitat. Reg. tract.* 2. *c.* 4. *num.*7. Non tamen poteſt Prælatus ad hanc inquiſitionem ſpecialem procedere ex ſola notitia habita per epiſtolas, vel libellos ſine auctore, etiam ſi in ipſis litteris notificarentur teſtes, qui delictum teſtificari poſſent. Quia huiuſmodi litteræ, aut libelli nullam inducunt infamiam, & habetur *ex cap. Inquiſitionis, extra de accuſ.* Leſſius *vt ſup. num.*136. Thomas de Ieſu *etiam vt ſupr. c.* 3. *num.* 9. Poterit tamen generalis inquiſitio fieri ex huiuſmodi litteris ſine nomine, quia ad huiuſmodi inquiſitionem non requiritur infamia. Alderete *de Diſcip. Regu. lib.* 1. *c.* 7. *num.* 31.

5 Secundò etiam poteſt Iudex Regularis ad inquiſitionem ſpecialem procedere, quando delictum eſt notorium, etiamſi malefactor ſit occultus, nec vlla infamia laboret. Ratio ſumitur ex communi vſu Reipublicæ Chriſtianæ, & Iudicum timoratæ conſcientiæ, qui ob bonum publicum, quando conſtat de delicto, quęrunt ſpeciali inquiſitione de delinquenti. Nauarrus *c. inter verba conc.* 6. *num.*124. Salon *de Iuſt. & Iur. controu.* 7. *circa quæſt.* 79. *ar.* 2. & alij. Qui benè aduertunt in hoc caſu Iudicem non debere facere inquiſitionem de ſingulari aliqua perſona, v. g. an Petrus fecerit hoc furtum, quia cum nulla de illo præcedat infamia, iniquè infamaretur; ſed in communi ſolùm. Thom. de Ieſu *de Viſit. Regu. tract.* 2. *c.* 5. *à num.* 6.

6 Regulariter etiam loquendo non poteſt Iudex Regularis iuridicè contra aliquem per ſpecialem inquiſitionem procedere, niſi infamia, ſiue clamoroſa inſinuatio, vel indicia manifeſta, aut ſemiplena probatio præcedant. Quia ſine aliquo iſtorum delicta reputantur occulta iudicio humano. Sanctus Thomas 2. 2. *quæſt.* 69. *art.* 2. & 3. Thomas de Ieſu *de Viſit. Regu. tract.* 2. *c.* 2. & habetur *ex c. qualiter, & quando. & c. Inquiſitionis de Accuſ. & c. licet Heli de Simon.* Infamia eſt quidam rumor ortus non à maleuolis,

ſed

ſed à probis,& honeſtis hominibus ſparſus inter multos. Clamoroſa verò inſinuatio,vel eſt idem quòd infamia, vel eſt vox totius populi,vel publicus rumor inter multos ſubortus. Indicia autem ſunt illæ circumſtantiæ, ex quibus poteſt aliquo modo colligi quis ſit auctor criminis. Tandem ſemiplena probatio eſt vnius teſtis oculati,& iurati, omnique exceptione maioris teſtimoniū. Thomas de Ieſu *vt ſupr.* Ergo,vt diximus, ſi aliquod iſtorum non præcedat,non poteſt Iudex ad inquiſitionem ſpecialem procedere.Quod præter dicta, ex eo confirmatur primò, quia, vt docet Sanctus Thomas 2.2.*quæſt. 67. art.* 3. contra nullum poteſt Iudex via inquiſitionis (intellige ſpecialis) procedere, quando nullus eſt accuſator formalis, vel virtualis. Cum ergo in via inquiſitionis,de qua loquimur,nullus ſit accuſator, vel denunciator formalis,quia in hoc diſtinguitur hęc via à via denūciationis,& accuſationis,debet neceſſariò eſſe aliquis virtualis denunciator, vel accuſator,cuius munus ſolùm prædicta habere poſſunt. Secundò,& ad idem,quia iudicium ex tribus perſonis conſtat,ſcilicet accuſatore,reo & Iudice,cum ergo inquiſitio hæc ſpecialis, iudicium quoddam ſit ex eiſdem tribus conſtare debet,& cum accuſator in illo non adſit,aliqua quæ ipſum ſuppleant, adeſſe debent. Franc. Aret. *in Pract.crimin.cap.* 14.

7 Imò ad hoc quòd indicia ſufficiant ad procedendum via ſpecialis inquiſitionis,non debent eſſe leuia,ſed grauia. Quia cum in iure expreſsè caueatur, infamiam prærequiri ad inquiſitionem ſpecialem *c.cum oportet. c.inquiſitionis. c. qualiter, & quando, de accuſ.* indicia autem leuia non æquiualeant infamiæ, abſdubiè requirentur indicia grauia. Quo in ſenſu accipiendus eſt Nauarr. *c. inter verba concl.6.num.*116. Imò etiam indicia grauia, & expreſſa æquiualentia infamiæ, ad hoc,vt ſufficiant pro inquiſitione ſpeciali,debent eſſe publica multis, & in delicto publico, tunc enim æquiualent infamiæ, & ex illis Iudex poteſt procedere ad inquiſitionem ſpecialem delinquentis.Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 10.*cap.*12.*n.*12. Addunt aliqui,quòd etiamſi delictum non ſit publicum,ſed occultum,ſi tamen eſt contra bonum commune,vel ex eo imminet damnum tertiæ perſonæ, poſſe Iudicem ex ſolis prædictis indicijs ad ſpecialem inquiſitionem auctoris criminis procedere. Thomas de Ieſu *Tractat. de Viſitatione Regularium cap. 7.num.*2.

8 Similiter ad hoc, quòd Iudex procedere poſſit ex ſemiplena probatione ad inquiſitionem ſpecialem,requiritur,quòd crimen ſit notorium, & malefactor occultus: nam ſi delictum notorium non ſit,tunc ſemiplena probatio non erit æquiualens infamiæ,at-

que

que ita inſufficiens ad procedendum inquiſitione ſpeciali, ſicut diximus ſupra de indicijs expreſſis. Nauarr. *in Summ. c.25.num.3.* Leſſius *lib.2.de Iuſt.c.29.dub.16.num.146.* Addunt etiam alij quòd in delictis, quæ ſunt contra bonum commune, & quando imminet proximo damnum graue ex peccato alterius, etiam occulto, poſſe ad inquiſitionem ſpecialem ipſius procedere Iudicem ex ſola ſemiplena probatione. Thom.de Ieſu *tract. 2. de Viſitatione Regu.c.9.num.6.*

9 Excipi tamen ſolent aliqui caſus particulares, in quibus Iudex ex ſe ſolo, & ſine alio motiuo poſſit procedere ad inquiſitionē ſpecialem. Primus eſt, ſi delictum vergat in commune damnum Reipublicæ, vel Communitatis, v.g. crimen hæreſis, vel apoſtaſiæ à fide, crimen læſæ Maieſtatis, conſpiratio in Principem, falſificatio monetæ, furta, homicidia, &c. Secundus eſt, quando delicta ſunt nimis grauia, & atrocia, v.g ſodomiæ, &c. Tertius eſt, quando crimen eſt commiſſum, vel detectum in iudicio, vt ſi aliquis coram Iudice, & Notario falſum teſtimonium dixerit, aut confeſſus fuerit aliquod crimen. Sotus *de detegendo ſecreto, memb. 2. quæſt. 6.* Thomas de Ieſu *de Viſit.Regu. tract. 2. c.4.* Cæterùm quòd attinet ad crimen hæreſis, conſtat ex dictis *c.* 18. *num.* 18. illud non poſſe iudicari à Prælatis Regularibus. De falſificatione monetæ conſtat etiam ex dictis *c.*10. *num.* 23. ad quos pertineat Iudices, ſaltem in Italia. Sed dato quòd hæc delicta ad Iudices Regulares ex priuilegio aliquo, vel alio modo ſpectent, (& idem eſt de alijs criminibus in primo caſu relatis) dicendum eſt primò, quòd quando illa ſunt omnino occulta, vel quia illa in ſe talia ſint, vel quia eſto, quòd nota ſint, ignoratur tamen author, ita, vt nec de illo ſit infamia, ſemiplena probatio, aut indicia ſaltem leuia, tunc nullo modo licet Iudici ad inquiſitionem ſpecialem procedere. Ratio eſt, quia, vt diximus ſupra *num. 6.* ad huiuſmodi ſpecialē inquiſitionem, cum ſit quoddam iudicium, petitur neceſſariò aliquid, quod habeat vim accuſatoris, & moueat Prælatum ad illam, ac perinde, ſi aliquod ex prædictis non adſit, procedere nequibit ad ſpecialem inquiſitionem. Suarez 4.*tom.de Relig. l.*10. *c.*12.*num.*4. Dico tamen ſecundò, ſufficere, quòd præcedant aliqua indicia, ſaltem leuia, poſita notorietate talium delictorum, & qualitate illorum, ad hoc, quòd Iudex procedere poſſit ad inquiſitionem ſpecialem authoris. Ratio eſt, quia poſitis talibus circumſtantijs, hic & nunc reperit Iudex ſufficiens motiuum ad inquiſitionem ſpecialem, tunc enim ratio boni communis obligat, vt eius cura, & prouidentia habeatur, delictum publicum prouocat ſuffi-

cien-

Digitized by Google

cienter ad aliquam inquiſitionem, & indicia, ſaltem leuia, delinquentis, ad inquiſitionem ſpecialem. Suarez *vt ſup. num.* 13. In alijs verò delictis, quæ non ſunt contra bonum commune, indicia debent eſſe non leuia, ſed grauia, vt diximus ſupra *num.* 7. Loquendo verò de delictis in ſecundo caſu relatis, quæ ſunt nimis grauia, & atrocia, dicendum eſt, non ſufficere talia eſſe, ad procedendum per ſpecialem inquiſitionem, niſi præcedat infamia, ſemiplena probatio, aut ſufficientia indicia, iuxta dicta *num.* 6. Quia alias iniuria fieret proximo ipſum infamando. Suarez *etiam vt ſup. num.* 6. In delictis verò in tertio caſu relatis, cum iam illa ſupponantur manifeſta, nihil iſtorum requiretur, nec fiet iniuria delinquenti, contra illum ſpecialiter procedendo. Franciſc. Aretinus. *in Pract. crimin. cap.* 14. Alderete *lib.* 1. *de Diſcip. Regu. cap.* 7. *num.* 14. *&* 15.

10 Præterea quando inquiſitio fit non ad punitionem inquiſiti, ſed ad alios iuſtos fines, ad quos eſt neceſſaria cognitio perſonæ, & qualitatum eius, vt cum Prælatus quærit de habilitate, aut inhabilitate ſubditi ad aliquod officium, gradum, vel dignitatem, vel ad aliquod ſuffragium ferendum, vel habendum, poteſt ipſe ad inquiſitionem ſpecialem de delictis alicuius perſonæ determinatæ procedere, etiam non præmiſſa infamia, ſemiplena probatione, aut indicijs aliquot, ſicut inter ſæculares ſolet fieri ad contrahenda matrimonia. Quia non poteſt aliter Prælatus ſatisfacere muneri ſuo, & bono communi Religionis, nec in hoc modo procedendi ex motiuo boni communis procurandi, alicui facit iniuriam. Franciſcus Aret. *in Pract. crimin. cap.* 14. Suarez *vt ſup. num.* 17. Benè autem aduertit Aretinus debere in tali caſu aperiri crimina Superioribus ſecretò, & cum minima, qua fieri poteſt, famæ læſione.

11 Praxis autem Inquiſitionis ſpecialis, ſuppoſita infamia perſonæ, vel delicti, iuxta dicta in ſuperioribus, hæc eſt. Primò enim conſtituendus eſt Notarius, ſeu Secretarius à Prælato, qui omnes actus inquiſitionis fideliter conſcribat, eiſque cum ipſo Prælato ſubſcribat. Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 10. *de Regim. Societ. cap.* 12. *num.* 29. Deinde formatis articulis, & capitulis pro interrogatorio teſtium, ſecundùm illos interrogandi ſunt teſtes, clarè, & diſtinctè. Suarez *ibidem.* Qui etiam benè aduertit, quòd quamuis cũ præcedit infamia delinquentis (idem dico cum præcedit ſemiplena probatio, aut grauia indicia, iuxta dicta ſupra *num.* 6 *&* 7.) non ſit neceſſarium de illa inquirere in interrogatorio; bonum tamen eſt hoc facere ad magis conuincendum Reum. Interrogandi autẽ ſunt teſtes ſub iuramento, ſaltem iure communi loquendo, iuxta

cap.

cap.cum delicti de accuſat. niſi legitima conſuetudo Religionis oppoſitum teneat,ſcilicet,ſolùm ſub præcepto Obedientiæ, vel excommunicationis. Suarez *ibidem*. Interrogari etiam debent de nomine,& cognomine eorum. *cap. olim de accuſ.* Thom de Ieſu *de Viſitat.Regu. tract.*3. *c.*7. Teſtes autem interrogati ſic tenentur ſub mortali veritatē fateri. Quia aſtringuntur iuſto Prælati præcepto. Nauar. *cap.inter verba conc.*6.Leſſ. 2.*de Iuſt.cap.*30. *dub.*6. *nu.*43.Quod intellige,vt ſupponitur,quādo iuridicè interrogātur (prout sēper debet credi quādo Iudex eſt probus,niſi certò cōſtet contrariū)ideſt ab habente poteſtatem,& præcedente infamia,ſemiplena probatione,ſeu notitia delicti, iuxta dicta *n.*6.*&* 7.Quia nō tenentur teſtificari cū legitimè, & iuridicè non interrogātur. Silueſter *verb.Teſtis quaſt.*8.*d.primo.*Leſſius 2.*de Iuſt.cap.*30.*dub.* 6.*num.*47. Sed nec tunc debent mentiri, cum mendacium numquam ſit licitum,ſed dicere ſe neſcire, aut non vidiſſe &c. tale delictum,mente intelligendo, ad manifeſtandum, vel propalandum in tali iudicio.Nauarrus *in Man.cap.*18.*num.*61.*& cap.*12.*num.*9. Ea verò,quæ per Sacramentalem Confeſſionem nouerunt, nullatenus debent,aut poſſunt reuelare. Quia obligatio ſigilli Sacramentalis multò maior eſt,quàm cuiuſcumque præcepti. Sotus *de rat.tegend.ſecret. memb.*3.*quaſt.vlt. conc.*4. Idem dico ſi notitia, quam habent teſtes de delicto fuit ſub ſigillo ſecreti, conſilij, vel auxilij petendi gratia. Quia obligatio ſeruandi ſecretum eſt maior,quàm obediendi Prælato. Nauarr.*in Summ. cap.*25.*num.*46. Secus verò eſt,quando id quod acceptum eſt ſub ſecreto cedit in damnum corporale, vel ſpirituale Communitatis, vel graue alicuius perſonæ particularis.Quia tunc obligatio ſeruandi ſecretū, cedit obligationi tuendi bonum commune, vel graue priuatum, alicuius particularis. Valentia *tom.*3.*diſp.*5.*q.*14.*p.p.* Nec etiam tenentur teſtes teſtificari ea, quæ ab aliquo non fide digno, aut appaſſionato audierunt; ſecus verò ſi à perſona fide digna illa, acceperunt,& Prælatus præcipiat, vt referantur ea, quæ ſciunt ex auditu,iuxta dicta ſupra *num.*2. Nec etiam tenentur teſtificari cum ſuo notabili damno ſpirituali,vel temporali, quod prudēter timent euenturum ex teſtificatione, iuxta dicta etiam *ibidem.* Peirinis *tom.*1.*de Subdito quaſt.*1.*de Obedientia cap.*16. *§.*3. *conc.*7. Teſtes non ſunt vllo modo cogendi à Iudice, vt dicant quod neſciunt,ſed liberrimè ſinendi dicere veritatem; imò ſi ignorantes ſunt, monendi ſunt ab illo de modo teſtificandi, vel dandum illis tempus ad conſilium accipiendum à doctis. Thomas de Ieſu *de Viſitatione Regularium tractat.*3.*cap.*6. Debent etiam cum ferunt ſua teſtimonia interrogari de cauſa ſcientiæ, ſeu quomodo

ſciant,

Digitized by Google

ſciant,quod dicunt. *cap.cauſam de teſtib.* Thomas de Ieſu. *ibid.cap.* 7. Apud quem alia ad intentum.

12 Poſt formationem proceſſus, ſeu informationis, ſi nullus ſit teſtis, qui Reum condemnet de delicto, poſſet abſolui ſi non præceſſiſſent prædictam informationem, vel proceſſum infamia, ſemiplena probatio, aut indicia ſufficientia reſpectiuè ad delictum, quia nulla eſſet tunc cauſa, quare vlteriùs contra illum procedi poſſet. Imò numquam citandus eſt aliquis, vt tamquam Reus interrogetur, niſi delictum ſit ſaltem ſemiplenè probatum, vel ex teſtibus, vel ex indicijs, vel ex probata infamia. Franciſcus Aretinus *in Pract.crimin. de 3. ſubſtant. iudicij cap.* 1. Aliquo tamen ex prædictis præmiſſo, & multò magis ſi per teſtes, vel vnum ſolum omni exceptione maiorem conſtet de Reo crimínoſo, ante omnia citandus eſt; nam ſi Iudex Reum condemnaret non vocatum priùs, non ſolùm condemnatio eſſet nulla, ſed etiam peccaret mortaliter. Nauarrus *in Man.cap.25.num.* 13. Non eſt tamen detrudendus in carcerem, niſi fuga timeatur, vel grauitas delicti hoc poſtulet. Secus enim grauiter Iudex peccaret. Nauarrus *de Iudic.nu.51.ver. ex quo infertur.* Franc. Aret. *vt ſupra.* Incarcerato ergo, ſiue extra carcerem Reo, debet Iudex omnia teſtimonia, & probationes ſimul cum delicto, quod contra illum obijcitur, patefecere, tacitis nominibus teſtium, cum aliquo ſpatio temporis, etiam ſub iuramento, vt reſpondeat. Suarez 4. *tom. de Relig.lib.*10.*cap.*12. Thomas de Ieſu *de Viſitat.Regu.tract.*3.*cap.*9. Reus autem iuridicè interrogatus tenetur veritatem confiteri, ſub mortali, manifeſtando delicta, de quibus inquiritur. Tenetur enim obedire Prælato iuſta præcipienti. S.Tho.2.2. *q.*69.*a.* 1. *&* 2. Nauarrus *de Pœnitent.diſt.*1.*§.non dico tibi. num.*19. *& in Summ. cap.*18. *num.*57. Etiam ſi illi immineat periculum vitæ. Propter eamdem rationem. Sotus *de tegendo ſecret.memb.*2. *&* 5. *de Iuſt. quæſt.*6.*art.*2. Corduba *lib.*5.*quæſt.*43.*dub.* 3. Et propterea abſolutio à Confeſſore eſt illi deneganda. Thom.de Ieſu *de Viſit. Regu. tract.*3.*cap.*10.*num.*8. Secus ſi non iuridicè interrogaretur, ſcilicet, quia Iudex competens non eſſet, aut non eſſet infamia, ſemiplena probatio, aut indicia ſufficientia. Quia tunc iniuſtè præciperet reuelari ſibi crimen. Thomas de Ieſu *de Viſitat. Regu. tract.* 3. *cap.* 8. Addens bene etiam in hoc caſu non eſſe licitum Reo dicere mendacium, quia hoc eſt intrinſecè malum, ac propterea numquam licitum; poſſe tamen celare veritatem verbis æquiuocis, aut amphibologicis, dicendo ſcilicet, nihil ſcio, nihil feci, mente intelligendo, vt illud debeam manifeſtare, iuxta dicta de teſtibus *ſupra num. præcedenti*. Vnde numquam Reus tenetur deli-

Digitized by Google

delictum purè occultum, quod non eſt manifeſtum aliquo modo ex prædictis, manifeſtare. Quia de purè occultis numquam legitimè interrogatur. Nauarrus *d.1.de pœnit. §. non dico tibi*. Rodrig. *to.2.quæſt.Regul.q.5. art.4.* Imò aliqui volunt peccare mortaliter ſic faciendo Quia iniuſtè ſe infamat. Nauarrus *in Man.c.18.n.57.* Thomas de Ieſu *de viſitat. Regul. tract. 3.c.10.n.7.* Iudex etiam non poteſt Reum de vno crimine conuictum, de alijs criminibus, aut etiam de ſocijs interrogare, niſi de ijs quoque præcedat aliqua infamia, ſemiplena probatio, vel indicia iuxta dicta. Propter eamdem rationem. Thomas de Ieſu *vt ſup.c.8.n.5.& 6.*

13 Sumpta igitur cōfeſſione à Reo, ſi fatetur delictum, poſſet in rigore contra illum proferri ſententia, licet mitiùs cum illo procedi debeat, terminum ei concedendo, vt ſi quam habet excuſationem de delicto, quæ ſaltem illud minuat, eam afferat. Suarez *4.to.de Relig.lib.10.c.12.n.31.* Si verò interrogatus neget delictum procedi vlterius debet ad conuincendum illum. Primò ratificatione teſtium, licet hoc non ſit neceſſarium, maximè inter Regulares, quando de fide teſtium moraliter conſtat. Secundò alios de nouo accipiendo ſi neceſſarium hoc videbitur ad moralem certitudinem veritatis. Suarez *vt ſupra.*

14 Si verò Reus defendere ſe voluerit poterit aliquem Religioſum deſignare Procuratorem, qui ſuo nomine, maximè ſi incarceratus fuerit, ſuam deſēſionem ſuſcipiat. *Clement. Religioſus de procurat.* Alderete *de Diſcipl.lib.1.c.11.n.15.* Et, ſi voluerit producere teſtes aliquos in ſui defenſionem, terminus ad hoc neceſſarius eſt illi concedendus, & prædicti teſtes ab ipſo oblati iuxta ordinem præſcriptum examinandi ſunt. Thomas de Ieſu *de viſitat. Regul. tract.3.c.9.n.6.* Similiter ſi Reus propriæ defenſionis cauſa petierit copiam probationum contra ipſum, debet etiam dari; immò ſi nomina teſtificantium contra illum poſtulauerit, licet regulariter loquendo id negari debeat, iuxta dicta ſupra *n.12.* in cauſa tamen grauiſſimæ culpæ, ex qua grauiſſimum damnū ipſi immineat, poterit hoc ipſi cōcedi. Rodriguez *to.2.quæſt. Regul.q.16.ar.1.* Thomas de Ieſu *vt ſupra.* Si verò timet Iudex, quod Rei amici, vel partiales graue damnum teſti, vel teſtibus reuelatis illaturi ſint, poterit illos occultare. Alderete *de Relig.diſcipl.lib.1.c.14.n.10.*

15 His peractis, probationibuſque finitis, Iudicis partes ſunt diligenter examinare, an Reus verè ſe defenderit, & teſtes per ipſum adducti certò probent illum non comiſiſſe crimen ſibi impoſitum, ita vt credere poſſit illum eſſe innocentem, & tūc illum debet abſoluere. Alderete *lib.1. de Diſcipl. c. 16. num 2.* Si autem è contra videat crimen plene probatū eſſe, & defenſiones pro Reo

Digitized by Google

adductas,parum,aut nihil iuuare,eum condemnare debet pro criminis qualitate. Alderete *ibid.n.3* Tunc autem nec eſt neceſſaria, nec iuſtè adhiberi debet tortura.Quia in tali caſu ceſſat finis torturę,qui eſt ſupplere defectum plenæ probationis.Nauarrus *c.18. n.59* Suarez *4.to.de Relig.lib.10.c.12.nu.33*. Tunc verò intelligitur delictum plene probatum quando ad minimum per duos teſtes oculares, & conteſtes, & omni exceptione maiores teſtificatum eſt, iuxta illud Chriſti *In ore duorum, vel trium ſtet omne verbum*. Suarez *ibid.* Teſtes *oculares*, ſunt, qui oculis (idem eſt de auditu, quando delictum auditu percipitur,vt blaſphemia)delictum perceperunt Franciſcus Aretinus *in Pract.crim.c.2.de nu.teſt.* Teſtes *conteſtes*,qui de eodem facto,loco,tempore,perſonis, alijſque circunſtantijs ad facti ſubſtantiam attinentibus, & neceſſarijs deponũt. Thomas de Ieſu *Tract.3.viſit.Regul.c.7.n.11*.Teſtes verò *omni exceptione maiores* ſunt, quibus nulla exceptio opponi poteſt, per quam eorum fides minuatur. Alderete *lib.2. de Diſcipl. cap.3. nu.6.* Vnde teſtes de auditu,qui ſcilicet deponunt ſe audiuiſſe,vel fama percepiſſe,niſi illi,à quibus audiuiſſe dicunt,idem deponāt, non faciunt plenam probationem. Thomas de Ieſu *vt ſupra n.16.* Similiter nec teſtes ſingulares,illi ſcilicet,qui de diuerſis numero factis, aut de diſtinctis temporibus, aut locis deponunt, non faciunt plenam probationem.Suarez *4 to de Relig.lib.10.c.12.n.33.* Thomas de Ieſu *de viſitat.Regul.Tract.3.c.7.n.5*. Licet quando de eadem delicti ſpecie deponunt,in circunſtantijs loci,vel temporis variando,pluſquam ſemiplenam probationem faciunt.S.Thomas *2.2.q.70.ar.2.ad 2*.Sotus *5.de Iuſt.q.7.ar.2*. Teſtes autem non omni exceptione maiores,& quibus exceptio opponi poteſt, (ac per conſequens,qui non faciunt plenam fidem) ſunt primò, inimici inimicitia capitali, non leui inimicitia. Secundò, minores natu viginti annis. Tertiò,viles perſonæ,& infames,& qui grauia delicta comiſſerunt,niſi fuerint emendati. Quartò,dementes, & furioſi. Quintò,conſpiratores,qui ſcilicet ex pacto conuenerunt,vt vnus accuſet,ſeu denunciet, & alij ſint teſtes. Sextò, qui ſunt varij,& inconſtantes in ſuo teſtimonio. Septimò,mulieres, ſed inter Religioſos admittendæ ſunt Moniales,maximè pro delictis,quæ in earum Monaſterijs committuntur. Pro quibus, & alijs ad intentum vide Franciſcum Aretinum *in Pract.crim.c.1. de ſecundo ſubſtant.iudic.*Alderete *de Diſcipl.lib.2. c. 3.* Thom. de Ieſu *de viſitat. Regul.tract 3.c.11.*

16 Si verò delictum non ſit, penſatis penſandis, plenè probatũ, & Reus illud non confiteatur,diſtinguendum puto, aut enim tale delictum non eſt ex atrocibus,& capitalibus,quæ pœna corporali mor-

mortis,mutilationis,aut triremium puniri debent;aut eſt ex illis. Si primum, tunc puniendus eſt Reus pœna minori, quàm ſi tale delictum plenè probatum eſſet, & condemnandus ad illam. Hoc enim æquitas iuſtitiæ,& rigor obſeruantiæ Regularis expoſtulat, ne ſub ſpe infirmæ probationis reddantur faciles Religioſi ad crimina perpetranda. Suarez 4.*tom.de Relig.lib.*10.*de Regim. Societ. cap.*12.*num.*33. Qui etiam benè addit,in hoc proceſſu per inquiſitionem mitiùs adhuc agendum eſſe in imponenda pœna, quàm ſi per accuſationem criminalem proceſſum eſſet. Si verò delictũ ſit ex atrocioribus,& grauiſſimis,quibus in ſæculo pœna mortis, mutilationis,vel triremium applicatur,& ſint magna indicia,quæ Iudici ſuadeant Reum commiſiſſe crimen, quod negat, ita vt ſemiplenè probatum ſit,poteſt illum torquere,iuxta dicta *cap.* 18. *num.* 17.Alderete *lib.*1.*de Diſcip.Relig. cap.*17. Vbi etiam de modo quo tortura applicanda eſt Religioſis.

17 Si Reus in tormentis adhuc non confiteatur delictum, abſoluendus eſt.Dicitur enim tunc indicia purgaſſe, & quaſi oblitteraſſe. Suarez 4. *tom.de Relig.lib.*10.*cap.*12.*num.* 32. Alderete *lib.* 2.*de Relig.diſcip.cap.*12.*num.6.* Si verò confiteatur delictum, adhuc oportet, vt ratificet illud, cum confeſſio facta in tormentis fragilis ſit, & incerta. Franciſcus Aretinus *in Pract.crimin.cap.* 12.*de confeſſ.per torturam.* Vbi etiam de tempore, quo facienda eſt hæc ratificatio,& quoties repetenda tortura, ſi noluerit ratificare,quod in illa confeſſus eſt.

18 Poſt quæ ſententia diffinitiua à Iudice ferenda eſt contra Reum, & imponenda illi pœna, tum iure communi, tum iure particulari deſignata. Poterit autem Superior ſententiam ferre vel in ſcriptis,vel viua voce, dum tamen ad illam audiendam citetur Reus. Alderete *lib.*1.*cap.*17.*num.*3.*&* 4. Ad quam etiam præcedere debet probationum legitima examinatio, an ſcilicet, plenè conuictus ſit Reus, ita vt certò conſtet delictum ab ipſo commiſſum; indicia an ſint leuia, aut grauia; delictum an ſit contra bonum commune, an verò ſolùm in damnum tertiæ perſonæ,aut ſolius delinquentis; perſona delinquens an ſit Prælatus, contra Prælatos enim maior ſæpè deſideratur probatio, quàm contra alios, quia hi multorum calumnijs expoſiti ſunt. Qualitates etiam teſtium,defenſiones Rei, excuſationes, exceptiones, & alia huiuſmodi ſedulè examinare debet Iudex, & ante omnia Deum exorare,vt mentem ipſius illuminet ad benè,iuſtèque iudicandum. De quibus Alderete *lib.*1.*de Religioſ.diſcipl.c.*18.*& lib.*2. *cap.*1.Thomas de Ieſu *de viſitat.Regul.Tract.*3.*cap.*14.

19 Loquendo autem de alio modo procedendi Iudicis Regula-

Cc 2 ris,

ris, ſcilicet per iuridicam denunciationem, ſic eſt in illa procedendum. Primò enim denunciator culpam defert ad Superiorem. Eſt namq; denunciatio iuridica delatio alicuius criminis apud Iudicem competentem ad pœnam, vel correctionem inferendam delinquenti. Nauarrus *cap. nouit. de Iudic. notab.* 5. *num.* 2. Thomas Ieſu *de Viſitat. Regul. tract.* 3. *cap.* 2. *§.* 3. Debet autem priùs denunciator fraternaliter correxiſſe, vel monuiſſe delinquentem, iuxta modum præſcriptum à Chriſto Dom. Math. 18. qui conformis eſt legi Charitatis, ne ſcilicet fama proximi lædatur, eius delictum priùs publicando, quàm ipſe ſit monitus corrigi. Alderete *lib.* 1. *de Relig. diſcipl. cap.* 5. *§.* 4. Suarez 4. *to. de Relig. lib.* 10. *cap.* 12. *nu.* 36. Si tamen ſit ſpes emendationis, iuxta dicta ſupra *num.* 2. imò ſi poſt fraternam correctionem emendatio fratris ſecuta eſt, non debet denunciari. Quia iam ceſſat finis denunciationis. Suarez *vt ſupra num.* 37. Quando verò delictum eſt notorium, non eſt neceſſe, vt priùs delinquens fraternè moneatur. Iuxta illud Apoſtoli 1. Timoth. 5. *Peccantes corã omnibus argue.* S. Thomas 2. 2. *q.* 33. *art.* 7. Nauarrus *de Reſtitut. lib.* 2. *cap.* 4. *num.* 64. Nec tunc, aut vnquam, peccatum deferendum eſt ad Superiorem vt Iudicem, ſi vt Pater ſperatur remedium adhibere poſſe. Omnia enim cum charitate tentanda ſunt, vt minori cum detrimento fratri ſubueniatur. S. Thomas 2. 2. *q.* 33. *ar.* 7. & Thomiſtæ *ibidem*. Similiter vt aliquis denunciet alium iudicialiter, neceſſarium non eſt vt præcedat infamia. *Cap. Inquiſitionis, & cap. qualiter, & quando.* Quia in via inquiſitionis ideo requiritur infamia, vt ſuppleat vicem accuſatoris, denunciator verò ſuſtinet vicem accuſatoris. Suarez *vt ſup. nu.* 35. Si tamen præcedit infamia multò magis debent denunciari delicta. Thomas de Ieſu *de viſitat. Regul. tract.* 1. *c.* 15. vbi multa ad intentum. Vide etiam dicta ſupra *nu.* 3.

20 Denunciator, etſi non teneatur denunciare delictum, quod probare non poteſt, & per teſtes fide dignos iuxta dicta ſupra *n.* 3. tamen ſi vult, poteſt denunciare, nec tenetur probare delictum, quod denunciat. Quod rationi conſentaneum eſt, tum ne plura crimina grauia in Religioſis maneant impunita, ex eò quòd nullus ea audeat denunciare, quia probare non poſſunt; tum quia in hoc differunt accuſator, & denunciator, quòd ille tenetur probare delictum, non iſte. Sotus 5. *de Iuſt. & iure q.* 4. *ar.* 3. *& q.* 5. *art.* 4. Bannez 2. 2. *qu.* 33. *art.* 8. *dub.* 3. Vnde ſi non probet, non ideo mulctandus. Non enim ſuſcipit ſupra ſe onus probandi, ſed tantùm præparat viam Iudici, vt ipſe inquirat, & probet, quod ſecus eſt in accuſatore. Thomas Ieſu *de viſitat. Regul. tract.* 1. *c.* 16. *n.* 13. Similiter denunciator poteſt eſſe teſtis, ſi aliunde non habeat aliud im-

impedimentum. Eò quòd non procurat vindictam delinquentis, ſed correctionem. Nauarrus *in Man.c.*25.*n.*33. Sotus 5. *de Iuſt. q.6.ar.*2.*con.*4. Secus eſt de accuſatore, neque enim ipſe, aut eius cognati,& domeſtici poſsũt eſſe teſtes *c.*1.2.4.*q.*4.*l.*3.*teſtes.* Alderete *lib.*2.*de Diſcipl.c.*3.*n.*19.

21 Facta denunciatione, munus prudentis Iudicis erit diligenter expendere, tam perſonam denunciantis, quam denunciati, & an delictum ſit priùs fraternaliter correctum, an non, an publicum,an verò occultum.Si enim denunciator eſſet aliàs malignus, & pacis perturbator,aut denunciatus vir eximius,& probatæ per plures annos vitæ, non eſt admittenda denunciatio. Ne malignis occaſio calumniandi viros probos facilè concedatur.Tho.de Ieſu *de viſit.Regul.tract.*1.*c.*17.*n.*1.Niſi fortè tũc denũciãs munus accuſatoris,& ſub pęna tallionis vellet ſubire.Rodrig.*to.*2.*q.*6.*ar.*8. Similiter ſi videat denunciatum non fuiſſe fraternaliter monitũ, aut eſto ita ſit, facilè per correctionem paternalem emẽdandum, illum corrigat, ſecretam aliquam pœnitentiam illi imponendo. Quia regulariter denunciatio iuridica inter Regulares admitti non debet,ſi per aliquod aliud emenda fratris ſperatur. Thom.de Ieſu *vt ſup.n.*5.*&* 6. Similiter quando delictum non eſt publicum, nec delinquens laborat infamia,non eſt iuridicè contra eum procedendum,ſed vel occultè puniẽdus,ſi emendationem promittat, vel dimittendus ſi culpam non fateatur.Sotus *Relect.de tegend.ſecret.memb.*2.*q.*4.*con.*8.Suarez 4.*to.de Relig.lib.*10.*c.*12.*n.*37.*&* 38. Quãdo verò delictum eſt publicum,vel Reus laborat infamia,aut contra eum eſt ſemiplena probatio,vel indicia ſufficientia, iuxta dicta ſupra à *nu.*6.admittenda eſt denunciatio, & iuridicè contra Reum procedendum,eodem modo, quo diximus de inquiſitione ſpeciali ſupra à *nu.*4.

22 Loquendo verò de tertio modo procedendi Iudicis Regularis,ſcilicet per accuſationem, licet ille relegandus ſit à Regularibus, vt pote, quòd Religioſorum paci, & tranquillitati videatur repugnare, vt proinde etiam in aliquibus Regnis non permittatur,eò vel maximè,quòd per denunciationem iuridicam ſuppleri poſſit (Thomas de Ieſu *de viſitat. Regul.tract.*1.*c.*4.*nu.*6.) nihilominus caſu,quo admittatur, (quia fieri poteſt ſine iniuſtitia, vt ſi qui iniuriam paſſus eſt contra iniuriantem agat ad iuſtam vindictam,& ſine peccato contra charitatem,vt ſi non ex odio, ſed vel ex affectu Religionis ne ſimiles iniuriæ in ea introducantur, vel ex affectu reſarciẽdi iuſtum honorem,vel nomen bonum fiat.Suarez 4.*tom.de Relig.lib.*10.*c.*12.*nu.*45.) iſtæ cõditiones ad illam requiruntur.Primò vt fiat in ſcriptis. Secundò, vt exprimatur dies

Digitized by Google

& annus,quo intentatur. Tertiò,nomen accuſatoris, & accuſati. Quartò,ſpecies delicti.Quintò,locus & etiam tempus, nempe annus,& menſis,quo delictum commiſſum eſt. Sextò, inſcriptio accuſantis. Colliguntur hæc ex *lege libellorum ff.de accuſat.* Franciſcus Aretinus *in Practica criminali de accuſat.cap.6.* Alderete *lib.1. de Religioſa diſciplina cap.4.* Non tenetur tamen accuſator exprimere in libello diem commiſſi delicti,vt expreſsè habetur in prędicta *leg.libellorum.* Quia alioquin poteſtas accusãdi,& probandi nimis reſtringeretur,facilè enim fieri poteſt, vt quis diei, vel etiã hebdomadæ ſit oblitus.Quia non ita cadit ſub ſenſum. Franciſcus Aretinus *vbi ſupra.*

23 Accuſator pōt crimen etiam occultũ deferre,neque tenetur ex iuſtitia ſecretã præmittere correctionẽ, ſed ſufficit quòd poſſit probare delictum. Hoc enim intereſt inter accuſationem & denunciationem,vt habetur *in ca.qualiter & quando de accuſat.* Nauarrus *in Manual. cap.18.nu.30.* Leſſius *2.de Iuſtitia & iure c. 30. nu. 10.* Aliquando tamen eſſet contra charitatem nulla præmiſſa monitione accuſare.Leſſius *vt ſup.* Alderete *lib.1. de Religioſa diſciplina cap.4.nu.6.*

24 Tenetur accuſator probare delictum quod defert ad Iudicem.Ideo enim debet accuſatio fieri in ſcriptis,vt conſtet,quid illi probandum. Franciſcus Aretinus *in Practic. crimin. de accuſat. cap.5.* Thomas de Ieſu *de viſitat.Regul.tract.1.cap.4.* Nec poteſt eſſe teſtis in cauſa,in qua eſt accuſator,in quo differt à denunciatore. *Cap.in omni negotio de teſtib.* Sotus *de ſecret.memb.2.q.4. & 5. de Iuſt.q.6.ar.2.concl.4.* Nauarrus *in Rubric.de iudiciys num.19.* Iurat de calumnia, ſcilicet, quòd non calumniandi animo delictum opponat. Alderete *lib.1.de Relig.diſcipl.c.4. nu.13.* Vnde ſi repertus fuerit calumniator, ideſt, quòd falſa crimina obiecerit, punitur eadem pœna,qua puniendus eſſet accuſatus, quæ vocatur pœna talionis.S.Thom.*2.2.q.68.ar.4.* Sotus *lib.5.de Iuſt.q.5.ar.4.* Vt autem dicatur delictum probaſſe, & calumniatorem non eſſe, ſufficit prædictum delictũ probauerit ſemiplenè, ſcilicet per famam, vel per vnum teſtem integrum, vel per alia indicia illis æquipollentia. Quia tunc iam tenetur Reus interrogatus à Iudice,ſi talis ſemiplena probatio illi intimata eſt,delictum confiteri, & puniri. Nauarr. *in Man.c.25.tit.de pecc.Rei accuſat.& inquiſ. n.35.& ſeq.* Franciſcus Aretinus *in Practic.crimin. de accuſatione c. 5.* Sed nec etiam quando nec ſemiplenè probat delictum quod obiecit,punitur accuſator, ſecundùm conſuetudinem,pari pœna talionis, ſed ſolùm minori pro arbitrio Iudicis, ne homines ab hoc actu accuſandi omnino deterreantur.Aretinus *vt ſup.* Alderete *lib.2. de Relig.*

Digitized by Google

*lig.diſcipl.cap.*23.*nu.*5. Imò etiam ab hac pœna minori excuſatur accuſans, ſi probat, obieciſſe crimen, eò quòd haberet iuſtam aliquam cauſam per quam crederet illud eſſe commiſſum, vel non ex malitia feciſſe accuſationem. Nam calumniator verus ſolùm eſt, qui falſa crimina ſcienter intendit. Alderete *vt ſup.nu.*9. Aretinus *etiam vt ſup.cap.*7. Vbi etiam in additionibus, de aliquibus caſibus in quibus accuſator deficiens à probatione excuſatur.

25 Repelluntur à munere accuſatoris fœminæ, pupilli, & ſerui, & infames, ac inimici capitales, niſi quando agitur de proprio intereſſe, ſi arbitrio Iudicis taliter iudicabitur *l. quia accuſarem ff. de accuſationib.cap.prohibentur, & Gloſſa in c.*1.*de accuſat.* Nauarr. *lib.*5.*conſil.tit.de accuſatio.conſ.*3.*nu.*2. Alderete *lib.*1. *de Relig. diſcipl.c.*4.*n.*7. Item laici Clericum accuſare non poſſunt, niſi ſuam, ſuorumque iniuriam proſequantur. Alderete *ibid.* qui etiam *nu.*9. qualiter Iudex Regularis ſe gerere debeat cum externus aliquem Religioſum accuſare voluerit. Et *nu.*13. refert excommunicationem latæ ſententiæ à Leone X. in fauorem Ordinis Prædicatorum prolatam contra Religioſos, qui alios eiuſdem Ordinis ex quauis cauſa conueniant coram Iudice externo, & etiam contra Iudicem, ſi talem conuentionem admittat. Vide etiam Confettium *in Compend.Bullar.Leo.X.& tit.*6.*cap.*1.

26 Facta acuſatione, & à Iudice Regulari acceptata, ſi acceptari debet, procedendum eſt in cauſa eodem fere modo quo diximus de denunciatione, & ſpeciali inquiſitione vſque ad ſententiam diffinitiuam. Suarez 4.*tom.de Relig.lib.*10.*cap.*12.*num.*45. Solùm eſt aduertendum, quod etiam diximus *cap.*18. *nu.*16. Prælatos Religionum ex priuilegio Bonifacij VIII. non teneri in cauſis Religioſorum procedere, apicibus, & rimulis iuris ſeruatis, ſed *ſecundùm conſuetudines approbatas, & generalia facta, & facienda Ordinis inſtituta.* Quod ipſe Pontifex exponit dicens: *Quòd licet Prælati omnes ad apices iuris ex ſupradicta Conſtitutione non teneantur, vt ſunt citationum interualla, dilationes interlocutoriæ, & cætera huiuſmodi, quæ non ſunt de eſſentia iuris, non tamen poſſunt in actis iudicialibus pro eorum arbitrio procedere, ſed iure diuino, ac naturali ad ſubſtantialem iuris ordinem tenentur.* Thomas de Ieſu *de viſitat.Regular.tract.*3.*cap.*11. Quo etiam ſenſu aliqui Pontifices in ſuis Decretis appoſuerunt has particulas, *ſimpliciter, ſummariè, de plano, & ſola veritate facti inſpecta.* Quæ fere idem ſignificãt. Nam *ſimpliciter* denotat procedendum excludendo calumniatorias, & doloſas dilationes, inaneſque exceptiones. *Summariè*, vt ſolùm ea, quæ ad iudicis vim, & eſſentiam pertinent, adhibeãtur. *De plano*, vt omiſſa ſolemnitate ſedendi, vel etiam feriatis diebus, poſt-

Digitized by Google

poſitis vanis exceptionibus, tergiuerſationibus, & appellationibus. *Sola veritate facti inſpecta* denotat, vt ſolemnitates accidentales iuris reijciantur, ſeruatis ſolùm, quæ de iure naturali, diuino, & iure gentium, qualia ſunt ſtatuta Religionum, ſeruanda ſunt. Alderete *lib.*1. *de diſcipl. Relig. cap.*8. Thomas de Ieſu *de viſitat. Regular. vt ſupra*.

27 Circa formulam, qua formanda ſunt acta proceſſuum Regularium vide Franciſcum Aretinum *in Practic. crimin. part.*3. Alderete *de Relig. diſcipl. lib.*3. Thom. de Ieſu *de viſit. Regul. tract.* 3. *à cap.*2. Circa modum etiam, quo facienda eſt purgatio canonica, (licet iam his temporibus parum ſit in vſu,) vide eumdem Aretinum *vt ſupra & cap.*13. *de purgation. Canonic.* & pro noſtris Carmelitis *par.*3. *Conſtitut. cap.*9. Pro pœnis etiam triremium, exilij, &c. vide dicta *cap.*18 *num.*16. Pro pœna etiam carceris vide *c.*16. *num.*9. 10. Pro pœnis incontinentium, ſeu qui lapſi ſunt in peccatum carnis vide *cap.* 5. *num.* 16. Sodomitarum, ibidem à *num.* 11. Eorum, qui fœminas ſolicitant in Sacramento pœnitentiæ *c.* 19. *num.* 33. Qualiter etiam liceat, vel non liceat appellatio Regularibus *cap.*9. *num.*4.

Laus Deo Beatæq; Virg. Mariæ Carmelitarum Patronæ.

IN-

Digitized by Google

INDEX RERVM
MAGIS NOTABILIVM.
Quæ in hoc opere continentur.

A

Abbates non poſſunt Ordinare ſibi non ſubditos. c.14.n.13. Niſi dimiſſorias ſuorum Superiorum, & ſpecialem conſenſum Epiſcopi loci habuerint. Ibid.

Abbates aliqui Regulares primam tonſuram, & minores Ordines ſuis ſubditis conferunt. c.18.n.64. Cum certis conditionibus. ibid. n.65.

Abbatiſſarum duplex genus. c.26.n.1. Illarum electio pertinet iure communi ad Monaſterium. ibid. n.2. In illa ſolùm habent vocem Moniales profeſſæ. ibid. Non Conuerſæ. ibid. Quis in talium electione præſideat, & qualiter. ibid. & c.25. à n.45. Requiritur pro illis ætas 40. annor. & octo poſt profeſſionẽ. c.26.n.3. Quid ſi in vno Monaſterio non reperiatur talis. ibid. In Italia ſolùm durant per triennium. ibid. n.4. Vacare debent per triennium. ibid. An vidua, vel corrupta eligi poſſit. ibid. n.5. An illegitima. n.6. An bigama. ibid. n.7. Poſſunt imponere Monialibus præcepta obligantia ad culpam. ibid. n.8. Ea ſcilicet, quæ ſpectant ad bonum commune polyticum Monaſterij. ibid. n.9. Etiam in virtute S. Obediẽt. vel Spirit. ſanct. ibid. n.10. Nõ tamen ſub pœna excommunicationis, &c. ibidem n.11. Poſſunt, & debent cogere Moniales ad obſeruantiam Regulæ, & Conſtitutionum. ibid. n.13. Concedere illis facultatem dandi, & accipiendi, ſicut Prælati. ibid. n.14. Niſi hoc ſit illis ſpecialiter prohibitum. ibid. An poſſint diſpenſare in aliquibus legibus Eccleſiaſticis. ibid. num.16. Nulla præfici poteſt duobus Monaſterijs. ibid. nu.19. Non poſſunt concedere Monialibus licẽtiã egrediẽdi è Monaſterijs, nec ipſæ exire. ibid. n.20. An in aliquo caſu exire poſſint. ibid. Vide verb. Moniales.

Abſentes vocandi ad electiones c. 15. n.8. Poſſunt de iure communi eligere per procuratorem. ibid. n.9.

Abſoluere poſſunt Prælati Regulares ſuos ſubditos à peccatis. c.18. n.25. Etiam à ſibi reſeruatis. ibid. nu.28. Hæc tamen facultas regulariter debet delegari. Ibid. nu.29. Poſſunt etiam illos abſoluere à cenſuris Papæ reſeruatis, quæ in iure ſunt commiſſæ Epiſcopis. ibid. n.30. Non ab illis, quæ ſunt commiſſa Epiſcopis, vt Legatis Sedis Apoſtol. ſaltem iure communi. ibid. A caſibus Papæ reſeruatis non poſſunt abſoluere Prælati Regulares ſuos ſubditos, iure cõmuni. ibid. n.31. Bene tamen

ali-

aliqui ipſorum ex priuilegijs . ibid. & n.33 34. & 35. Idem de cenſuris.ibid.n.36.Probabiliter etiam de cenſuris ab homine latis.ibid.n.37. Non à caſibus , ſeu cenſuris Bullæ Cænæ Domin.ibid.n.38.vide verb. Prælati.

Abſoluentes à caſibus in Bulla Cænæ Dom.contentis ſunt excommunicati.c.19. n.43. Et excommunicatos à Canone, niſi in caſibus iure expreſſis , vel excommunicatos per Statuta Prouincialia,aut Synodalia.Ibid. Abſoluentes , vel Sacramenta miniſtrantes pro pretio, vel aliquid dantes, aut accipientes, pro leui pœnitentia iniungenda ſunt ſymoniaci . ibid. n. 40. Vide verb. Confeſſarij Regulares , & verb. Confeſſarij pro Religioſis .

Accuſatione quando procedit Iudex Regularis.c.27.n.22. Conditiones pro illa neceſſaria.ibid. Releganda à Religioſis.ibid.Vide verb. Iudex Regularis .

Accuſator poteſt crimen etiam occultum deferre. c.27. n.23. An teneatur præmittere correctionem . ibid. Tenetur probare delictũ.ibid.n.24. Non poteſt eſſe teſtis in illa cauſa . ibid.Iurat de calumnia.ibid. Quid requiratur, vt dici poſſit probare delictum.ibid.Quomodo puniendus ſi non probet. ibid. Qui repellantur à munere Accuſatoris . ibid.nu.25. Vide verb.Denunciator.

Adminiſtratio bonorum Monaſterij iure communi pertinet ad Prælatos.c.18. n.13. Expendentes autem in vanos, aut ſuperfluos vſus ſunt proprietarij.ibid. Tribus debet cõmitti hæc adminiſtratio, ex Decretis Summ.Pontific. ibid. nu.74.Hi tres tam impenſi,quàm accepti ſingulis menſibus reddant rationem . ibid.n.75.

Adminiſtratores bonorum Monialiũ cui debeant reddere rationem.c.25. n.45.Vide verb.Moniales.

Aduocati munus nequeunt exercere Religioſi,niſi,&c.c.9.n.12.

Aetas 16. annr. ad profeſſionem requiritur.c.2.nu.10.Pro Nouitiatu neceſſaria includit diem ſuperadditum in anno Biſextili . ibid. Pro profeſſione,computanda à die natiuitatis extra vterũ. ibid. Si profeſſio eſt inualida ratione defectus ætatis legitimæ non obligat adhuc vt votum ſimplex.ibid.n 28. Aetas pro Prælatis requiſita. c.18. nu.5. Pro Abbatiſſis,ſeu Prioriſſis.c.26. n.3.Aetas pro Ordinibus ſuſcipiendis.c.14.n.1.

Alienare bona Monaſteriorum prohibitũ eſt Regularibus ſub excommunicatione , & alijs pœnis. c. 10. n.1.Priuilegijs abrogatis.ibid.n.2. Contractuum irritatio. ibid. Accipere pecunias ad cambium etiam probibitum.ibid.n.3. Quæ ſint bona alienari probibita ibid n.4. Caſus, in quibus licita eſt alienatio.ibid.

Ambientes , ſeu procurantes pro ſe , vel pro alijs Officia in Religionibus,graues pœnas incurrunt.c.15. n. 24. Poſſunt tamen Religioſi procurare quòd officia dentur dignis . ibid.Contra procurantes Officia , Gradus, &c. medijs fauoribus extraneorum.ibid.n.27.

Annunciationis feſto, ſi veniat triduo ante Paſcha,an dicenda Miſſa . c.21.n.18.

Digitized by Google

Antiſtes nominandus in Can. *Miſſæ quis ſit.c.*21.*n.*30.

*Appellare à correctione Superiorum maximè probibitum Religioſis.c.*9.*n.*4.*&* 5. *Nõ ſolũ ad Iudices Laicos, & non competentes, ſed etiam ad alios.ibid.n.*6. *In caſu tamen notabilis, & euidentis iniuriæ licita eſt appellatio ad Iudices competentes.ibid.n.*7. *Suſpenditur executio. ibid.* Oportet *in appellatione cauſã grauaminis exprimere.ibid.*

Apoſtata eſt, qui diſcedit à Conuentu, *vel Religione animo nunquam reuertendi.c.*16.*n.*12. *Varias pœnas incurrit.ibid.& n.*13. Cooperantes *ad Apoſtaſiam non ſolùm grauiter peccant, ſed etiam tenentur ad damna inde ſequta.ibid.n.*14. *Apoſtatas detinẽtes, occultãtes, &c.ſunt excõmunicati.ibid.n.*15. *Aprehẽdi poſſũt, et debẽt Apoſtatæ à Superioribus.ibid.n.*16.*&* 17. *Imò ab Ordinarijs.ibid. Redeuntes benignè ſunt recipiẽdi.ibid.n.*18. *Quæ adquirunt in Apoſtaſia pertinent ad Religionem, niſi, &c. ibid. nu.*20. *Ipſorum bona poſt mortem veniunt ad Cameram Apoſtolicam.ibid.n.*21. *Vide verb.*Fugere, *&* Fugitiuus.

*Approbatio Confeſſariorum Regularium in vno Epiſcopatu non ſufficit pro alijs.c.*19.*n.*4. *Non eſt perpetua.num.*7. *Poteſt ex rationabili cauſa reſtringi, et limitari.ibid.n.*8. *Non expirat per mortẽ cõcedentis. ibid.n.*10. *Nec requirit quòd detur in ſcriptis.Confeſſarij approbati ab ordinario nomine qui veniant. ibi. n.* 19. *Qui confitetur non approbatus qua pœna puniendus.ibid.n.*41. *Vide verb.*Confeſſarij Regulares, *& ver.*Confeſſarij pro Religioſis.

*Arma tenentes Monachi intra ſepta Monaſterij ſine licentia Abbatum ſunt excõmunicati.c.*9. *n.*27. *Secus habentes illa extra Monaſteria.ibi. Aut venientes ad Monaſteria cum illis. ibid. In ſtatu etiam Mediolanenſi illa habere ſub grauiſſimis pœnis eſt probibitum.ibid.*

Aſſumpti ex Religionibus ad Cardinalatum, Epiſcopatum, vel Abbatiam, manent veri Religioſi. c. 17. *n.* 1. *Nec ſoluuntur à Votis Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis. n.*2. *Votum* Obedientiæ *ipſorum eſt ad Papam.n.*3. *Quæ acquirũt poſt aſſumptionẽ, Eccleſiis, quibus præficiuntur acquirunt. n.* 5. *Poſſunt diſponere inter viuos de ſui Epiſcopatus redditibus, ſicut Epiſcopi ſæculares. n.*6. *Non ſubiacent pœnis, aut cenſuris impoſitis in Religionibus. n.* 7. *Tenentur ſaltem ſecundùm decentiam, & boneſtatem ad Obſeruãtias Regulares, quæ nõ impediunt munus, quod gerunt, & ad babendum ſocium ſui Ordinis. n.* 8. *Habitum verò Religionis tenentur ex præcepto portare. n.* 9. *Conformem tamen in forma, ſeu figura babitui aliorum Epiſcoporum. ibid. Probabile eſt non teneri Votis alijs ſolemnibus præter tria eſſentialia. n.* 10. *Nec tenentur ſoluere Officium Diuinum iuxtà ritum ſuæ Religionis, ſed ſuæ Eccleſiæ.n.*11. *Acquirunt ſuis Eccleſiis. n.* 12. *Quid verò dicendum ſit de Epiſcopis Titularibus. n.* 13. *Habentes ditiorem ſupellectilem peccant magis, quàm Epiſcopi non Regulares. n.*17. *Gaudent aliquibus*

bus Priuilegijs ſuæ Religionis. nu. 18. Diſpenſant ſecum in aliquibus caſibus. n. 19. Reuertentes ad ſuam Religionem inhabiles ſunt ad Officia. n. 21. Poſſunt tranſire ad ſtrictiorem Religionem. c. 22. n. 28. Sed cum licentia Papæ. ibid.

Aſſumpti ad Prælaturã alterius Religionis tenentur Votis ſolemnibus ſui Ordinis. c. 17. n. 15. Regula, & Obſeruantijs ipſius, quatenus non contradicunt muneri, quod gerunt. ibid. Vbi etiam de alijs ipſorum obligationibus.

Aſtrologorum, ſeu Diuinatorum pœnæ. c. 10. n. 27.

Attentio, ſeu Deuotio eſt neceſſaria ex præcepto recitantibus Officium Diuinum. c. 12. n. 11. Vide verb. Officium Diuinum.

B

BAlnea ingredi probibitum eſt Religioſis. c. 9. n. 24. Ex neceſſitate tamen id licet. ibid.

Banniti, decoctores, ſeu falliti non recipiendi à Regularibus. c. 10. n. 21.

Baptizare non licet Religioſis niſi in caſu neceſſitatis, & de licentia Parochi. c. 9. n. 31.

Beguinas fouentes Religioſi ſunt excommunicati. c. 9. n. 30.

Benedicere Eccleſiaſtica ornamenta, quæ poſſint Regulárium Prælati. c. 18. n. 57. An Eccleſias, ſeu Oratoria benedicere poſſint. ibid. n. 59.

Benedicere Menſam non eſt præceptum Religioſis iure communi. c. 9. n. 28. Id tamen omittere, peccatum eſt veniale. ibid.

Benedictio petẽda eſt à ſuperiore ante, et poſt egreſſũ è Monaſter. c. 16. n. 6.

Beneficia vacant per Profeſſionem Religioſi. c. 2. n. 17. Non tamen propter illam redditur incapax Beneficiorum. ibid. De facto tamen ad id requiritur Papæ licentia. ibid. & c. 16. n. 24. Reuertentes tamen ad Religionem Carmelitæ non poſſunt in Capitulis Generalibus, aut Prouincialibus admitti, aut habere aliquod Officium ſine licentia Generalis. ibid. Beneficium, quod habet Nouitius non debet prouideri ante tranſactum Nouitiatum. c. 24. n. 37.

Bigama an eligi poſſit in Abbatiſſam. c. 26. n. 7.

Bona Religioſi, qui propter fraudem, dolum, & cupiditatẽ Prælati emiſit Profeſſionem, non pertinent ad Monaſterium, ſed ad hæredes. c. 2. n. 19. Bona acquiſita à Religioſis particularibus, non ab ipſis, ſed ab Officialibus Monaſteriorum debẽt recipi, poſſideri, & expẽdi. c. 6. n. 25. Bona acquiſita à Religioſis ex illicita negatione, aut contra Sacros Canones poſt eorum mortem pertinent ad Cameram Apoſtolicam. c. 10. n. 5. Quæ ſint talia bona. ibid. Bona Regularium extra clauſtra degentium poſt ipſorum mortem pertinent etiam ad Cameram Apoſtolicam. c. 16. n. 31. Bona Religioſorum aſſumptorum ex Religionibus pertinẽt iure communi ad Eccleſias poſt ipſorum mortem. c. 17. n. 12. Quæ acquiſierunt ante aſſumptionem pertinent ad Religionem. ibid. n. 14. Bona ſtabilia probibita Regularibus etiam de licentia Superiorum. c. 6. à n. 19. & c. 18. n. 71.

Bo-

Digitized by Google

Bona incerta Nouitiorum. c.24. n.39. Bona Monialium derelicta. c.25.n.48.

Breuia Sacræ Pœnitentiariæ aperire an poſſint Confeſſarij non graduati.c.19.n.38.

Bulla Cœnæ Domini apud Confeſſarios retinenda.c.19:n.44.

C

Campanam pulſare non poſſunt Regulares Sabbatho Sancto ante Cathedralem, vel Matricem Eccleſiam.c.9.n.45.Secus alijs diebus.ibid.

Canonica portio Parochialis non ſoluitur à Religioſis. c.3. n.12. Nec hoc priuilegium abrogatur à Concil. Trid. niſi quoad ea Monaſteria, quæ ante annos 40. ſoluebant. ibid. Et ſolùm de illis, quæ afferuntur cum corpore defunctis.ibid.

Cappellani Religioſi etiam Sedis Apoſtolicæ manent ſubiecti eorum Superioribus. c.17. n.20. Cappellani Monialium.c.25.n.40. De quo debeant dicere Miſſam.ibid.n.43.

Carcerem habere debent Monaſteria Regularium.c.9.n.41.& tota Prouincia.c.23.n.3.

Cardinales Religioſi. Vide verbo Aſſumpti ex Religionibus.

Carnes comedere feria 6. & Sabbatho, caſu quo Natalis Domini bis diebus inciderit,prohibitum Regularibus.c.7.n.27. An verò oppoſitum facientes peccent contra ius commune, an ſolùm contra Regulam. ibid. Carmelitæ autem carnes comedentes feria 4. aut Sabbatho, in quibus Natalis Domini occurrerit,non ideò perdent priuilegium Bullæ Sabbathinæ. ibid.

Carthuſiani laudabiliter à carnibus abſtinent,etiam cum periculo vitæ. c.8.num.19. In caſu tamen quo ſit alius cibus quo vti poſſint.ibi. Non tamen tenentur tunc ab illis abſtinere. ibid. Vide verbo Tranſitus Religioſi.

Caſtitas Religioſa irritat Matrimonium ſequens, etſi conſummetur. c. 5.n.1. Qui poſt illam contrahit eſt irregularis.ibid.n.2. Per eam tenetur Religioſus abſtinere ab omni actu venereo, ſiue interno, ſiue externo.ibid.n.3.& 6.

Ceremonialis, ſeu Ritualis obſeruantia. c.8. nu.32. Quale peccatum ſit tranſgreſſio illius. ibid. Specialiter de Ceremoniali Carmelitarum. ibid.

Cella vnica Religioſo aſſignanda, & quali ſupellectili.c.18.n.77. Etiam Superioribus.ibid.

Chirurgiæ artem cum inciſione, vel aduſtione non poſſunt exercere Religioſi. c.9. n. 15. Etiam pietatis cauſa.ibidem. Id facientes ſecuta morte ſunt irregulares.ibid. Exercere etiam prædictam artem ſine inciſione, & aduſtione probabilius eſt non poſſe.ibid.

Choro aſſiſtere debent omnes. cap.10. n. 20. In ipſo pſallere horas Canonicas tenentur Regulares.c.12.n.9. Ad Chorum deputatus poteſt tranſire ad Ordinem Laicorum.cap.22. n.25. Omnes, etiam Superiores, & Graduati tenentur Choro intereſſe. c.18. n. 70. Cum quibus diſpenſari poteſt.ibid.

Clauſura aliqua tenentur omnes Reli-

ligioſi.c.16 n.1.Conſiſtit in duobus, in non egrediendo è Monaſterio ſine licentia, & in non apoſtatando. ibid. Poteſt Religioſus ex legitima licentia viuere extra clauſtra, retento habitu.ibid.n.23. Conceditur tamen ſolùm à Sede Apoſtolica.ibidem. Etiã propter neceſſitatem parẽtũ ibid.n.25.Et propter obſequiũ alicuius loci,vel perſonę ibid.n.33. Qualiter prædictos poſſint corrigere & reuocare Prælati Religionũ, & quòd ſine ipſorum licentia non poſſint id munus habere.ibid.

C*lamoroſa inſinuatio quid ſit. c. 27. num.6.*

Comam nutrire an permiſſum Monialibus.c.25.n.50.

Comœdijs,& ſimilibus ſpectaculis aſſiſtere nõ licet Religioſis, niſi quãdo ſunt de rebus honeſtis,& ſecluſis alijs prauis circũſtantijs. c.10.n.7.

Comparere in Iudicio nequeunt Religioſi ſine licentia Superiorum. c.9. n. 11. Etiam pro iniuria ſibi illata in perſona,honore,&c. ibid. Secus quando Superior multùm diſtat, aut ſi agant contra Religionem *in caſibus licitis.ibid.*

Confeſſarij Regulares*.c.*19. Requiri*tur pro illis præſentatio, & approbatio Epiſcoporum ad audiendas Confeſſiones ſæcularium. ibid. n.2. Nec ſufficit ad hoc conſenſus Parochi.ibid.Nec requiritur,ſi facultas conceſſa eſt independenter ab ipſo. ibid. In locis alienis poſſunt ſubditos Diœceſis,vbi ſũt approbati,audire,niſi illi mutauerint domicilium.ibid. n.6. Approbati ab vno Epiſcopo poſſunt à Succeſſore iterum examinari,& approbari,non tamen ab eodem.ibid.n.7.Non poſſunt ſuſpendi ab audiendis Confeſſionibus niſi ex noua cauſa, eaque ad Confeſſiones pertinente, aut ob non ſeruatum interdictum. ibidem n.9. Nec poſſunt ſimul omnes Cõfeſſarij vnius Conuentus priuari. ibid.Aliqui etiam Cõfeſſarij* Regu*lares poſſunt in Diœceſi vbi ſunt approbati audire Confeſſiones omnium ſæcularium quarumcumque Diœceſum.ibid.n.11.Audire tamen Confeſſiones aliorum* Regu*larium non poſſunt niſi cum licentia. ibid. Si audiant Confeſſiones contra voluntatem ſuorum Superiorum peccant,licet validè abſoluant. ibidem n.12.Publicè excommunicati, vel ſuſpenſi neque licitè, neque validè abſoluunt;occulti tamen validè.:ibidem nu.13. Abſoluunt ab omnibus non reſeruatis.ibid.nu.14.Et omni excommunicatione minori.ibid. Et omni etiam maiori non reſeruata. ibid. Numquam tamen diſpenſant in irregularitate aliqua, niſi ad id habeant ſpeciale priuilegium. ibid. A caſibus, ſeu cenſuris Papæ, aut Sedi Apoſtolicæ reſeruatis poterant olim aliqui Confeſſores* R*egulares, propter ſpecialia priuilegia,abſoluere.ibid.15.Nunc autem non ita,niſi extra Italiam,& in Vrbe.ibid.& n. 16. In Italia verò extra Vrbem limitata ſunt talia priuilegia.ibid. A caſibus autem in Bulla Cœnæ Dom. cõtentis, nec intra, nec extra Italiam abſoluere poſſunt.Ibid.& n.17.Idem de caſibus Epiſcopalibus. ibid. Virtute Bullæ Cruciatæ,vbi viget,abſoluere poſſunt iuxtà tenorem ipſius.ibi. n.18.*

Digitized by Google

n. 18. Sed non ab aliqua irregularitate, licet aliqui oppoſitũ ſentiãt. Ibid. Debẽt etiam abſoluere Pœnitentes à caſibus reſeruatis ſi id poſſunt, niſi fortè, &c. ibid. n. 21. An poſſint abſoluere Plenariè Religioſos ſui Ordinis ſemel in vita. ibid. n. 27. An in articulo mortis. ibidem num. 28. Dubitans an ſit idoneus ad audiendum Confeſſiones, Superioris præcepto excuſatur, niſi certò ſciat ſe indignum. ibid. n. 30. Qui in Domibus laicorum Confeſſiones audiunt, Parochum admonere tenentur; & relinquere fidem pro medico. ibid. n. 31. & 32. Non poſſunt audire Confeſſiones in ædibus alienis, niſi, &c. ibid. n 32. Qualiter id faciendum. ibid. Confeſſarij delinquentes in Confeſſione qualiter, & à quibus puniẽdi. ibid. n. 33, 34. & 35. Confeſſarij ſecretum detegentes qua pœna puniendi. c. 19. num. 42.

Confeſſarij pro Religioſis à Prælatis deſignãdi. c. 18. n. 29. & c. 19. n. 36. Quo numero deſignãdi. ibid. Quid de Caſibus reſeruatis. ibid. & n. 37. Non requiritur pro illis approbatio Epiſcoporum. c. 18. n. 27.

Confeſſarij Monialium. cap. 25. n. 40. An abſoluant à reſeruatis. nu. 42. A quo approbandi & quomodo, & etiam amouendi. ibid. n. 45. & 46.

Confeſſioni in principio Miſſæ nihil addendum. c. 21. n. 33.

Confirmator Electionum. Vide verb. Electiones.

Confiteri ſemel in Menſe creditur eſſe obligationem Monachorum. c. 9. num. 22.

Concionatores Regulares nequeunt prædicare ſine licentia ſuorum Superiorum. c. 20. n. 1. Ad prædicandum in Eccleſijs, quæ ſuorum Ordinum ſunt, requiritur etiam benedictio Ordinarij; ad prædicandum verò extra ſuas Eccleſias vlteriùs exigitur illius licentia. ibid. n. 2. An ſi in hoc deficiant, puniendi ſint ab Epiſcopis. nu. 3. An aliquando ſufficiat licentia Parochi. n. 4. Licitum eſt etiam prædicare in plateis, & locis publicis. ibi. n. 5. Etiam ſine licentia Epiſcopi, dummodo non contradicat. ibid. Etiam prædicante Epiſcopo, & non contradicente. ibid. n. 6. An ſemel præſentati, & approbati poſſint iterum ad id compelli. ibid. nu. 7. Prædicantes errores, aut ſcandala quomodo puniendi. ibid. n. 9. A quibus abſtinere debeant in Concionibus. ibid. n. 10. Quomodo concionandum. ibidem. n. 11. Qualiter de Conceptione B. V. ibid. n. 12. Qualiter de Priuilegio Scapularis B. V. M. de Monte Carmelo. ibid. n. 13. Concionantes in peccato qualiter peccent. c. 20. n. 15. Qualiter poſſint, aut non commendare pauperes, prædicare Indulgentias, miracula, & de quibus Euangelijs prædicandum. num. 17.

Concionatores Monialium. cap. 25. num. 40.

Conſeruatores Iudices eligere poſſũt Religioſi, cum certis tamen conditionibus. c. 3. n. 11.

Conſecrare Calices, aut Patenas non poſſunt Prælati Regulares. cap. 18. n. 58. An Altaria, vel Eccleſias. ibi. num. 59.

Conſtitutiones Religionum comparãtur

Digitized by Google

tur cum Regula, ſicut in naturalibus forma accidentales cum ſubſtantiali. cap.8. num.1. Differunt à Regula, & in quo differant. ibidem nu. 2. Poſſunt obligare ad culpam. ibid. n.3. Conſtitutiones Generales regulariter ſolùm à Generali cum Capitulo Generali fieri poſſunt. ibid. Vt obligent in conſcientia debent eſſe de rebus concernentibus explicitè, vel implicitè Regulam. ibid. nu.4. 5. & 7. Obligatio obſeruandi illas aliquando eſt ſub mortali, aliquando ſub veniali, aliquando ſub nulla culpa, ſed ſolùm ſub pœna. ibid. nu. 8. Quando ſunt de rebus aliàs iure Diuino, vel naturali praeceptis, aut probibitis, tranſgreſſio illarum erit, qualis fuerit tranſgreſſio talium praeceptorum. ibid. n. 9. Quando fuerint de rebus directè ſpectantibus ad Vota eſſentialia Religionis illarum tranſgreſſio erit mortalis, niſi paruitas materiæ ſolùm inducat veniale. ibid. Etiam quando obligant ſolùm ad pœnam poſſunt dici obligare indirectè ad culpam. ibid. n 10. Quando ponuntur in virtute Sanctæ Obedientiæ, ſub pœna Excommunicationis, vel ſimili modo obligant ad mortale. ibid. num. 11. 13. 14. & 15. Niſi res quæ praecipitur, aut probibetur ſit euidenter leuis. ibid. nu.12. & 13. Similiter quando ponuntur ſub pœna mortis, mutilationis membri, triremium, carceris perpetui, & ſimilium, credendum eſt tranſgreſſionem eſſe mortalem. ibid. num. 16. Conſuetudo tranſgrediendi illas, quæ non obligant ad mortale ex ſe non eſt peccatum mortale. ibidem n. 18. Per accidens tamen poteſt eſſe mortale. ibid. Conſtitutiones non obligant, quando ſunt impeditiuæ charitatis. ibid. num.19. Nec cum metu, aut probabili periculo mortis. ibid. Nec quando obſeruantia earum repugnat bono communi. ibid. num. 20. Conſtitutiones auctoritate Papæ cōfirmatæ nequeūt mutari à Religionibus, niſi quando, &c. ibid. num. 22. Ad hoc quòd obligent, requiritur ipſarum promulgatio. ibid. num. 27. Obligantur etiam ſupremi Superiores Religionum ad illas. cap. 18. num. 11. Etiam quoad vim coactiuam. ibid.

Conſuetudo legitimè præſcripta, & cum debitis circumſtantijs habet vim legis, & poteſt abrogare contrariam. c.8. n.24.

Confraternitates Religionum quomodo, & quibus conditionibus inſtituendæ cap.18. num.88. Gratiæ, ſeu Idulgentiæ ipſis conceſſæ. ibidem num.89.

Cōfratres qualiter abſoluendi à Confeſſarijs. cap.19. num.20.

Contemptus quid ſit. cap.8. num. 17. Non conſiſtit in malitia, indignatione, praua conſuetudine, &c. ibid. Sed in eò quòd quis violet legem, aut praeceptum quia non vult ſubijci ipſi, aut Superiori. ibid. Tranſgredi quamcumque legem, aut præceptum ex contemptu eſt peccatum mortale. ibid.

Corrigere ſubditos pertinet ad Prælatos. c.18. num.15. Id omittentes facilè peccant mortaliter. ibid. Quandoque etiam ſi peccata ſubditorum ſolùm ſint venialia. ibid. Hæc correctio

Digitized by Google

rectio maximè facienda tempore viſitationis. c.27.n.1.

Credo *quando dicendum in Miſſis votiuis.c.21.n.27.*

Criminoſi ad Eccleſias Regularium confugientes, qui tradendi, vel non, Curiæ ſeculari.c.18.n.83.

Curati Regulares tenentur intereſſe cum alijs Curatis Congregationi caſuum conſcientiæ.c.19.n.44.

Curias Principum adire prohibitum Monachis, aut Canonicis Regularibus abſque licentia ſuorum Superiorum. c.9. n.33. Imò, ſi vt inferant damnum ſuis Prælatis excõmunicationem incurrunt. ibid. Secus ſi animo nocendi priuato Reli*gioſo, aut alij alterius Ordinis. ibid.*

D

D*Amnati ad triremes. c.16.n.32. Dantes, ſiue accipientes ex pacto pecunias, epulas, &c. pro ingreſſu Monaſterij ſunt excommunicati. c.9. nu. 37. Vide verbo* Simonia.

Debita contracta à Nouitijs ante profeſſionem an ſoluenda à Monaſterio. c.24. n.38. Debita perſonis incertis quibus ſoluenda. ibid. n. 39. Debita contracta à Profeſſo ex licentia Superiorum debent ſolui à Monaſterio. c.2.n.18. Idem dico ſi fuerunt ipſi vtilia. ibid. Orta verò ex delicto Religioſi non debent ſolui à Monaſterio, niſi in illud conſenſerit, vel inde aliquod emolumentum habuerit. ibid.

*Decimarum ſolutio.c.3.n.15.*Religio*ſi illas vſurpantes ſunt excommunicati. c.9. n.33. Et, ſi ab illis ſoluendis alios retrahant. ibid. n.26. Et, ſi ſcienter conſitentibus conſciẽtiam non faciunt de ipſis ſoluendis, ſuſpenduntur. ibid.*

Decreta de Celebr. Miſſar. & de Apoſtatis, & Eiectis debent legi à Regularibus ſaltẽ bis in anno.c.10.n.25.

Defunctorum corpora quomodo efferenda, aut leuanda à Regularibus. c.10.n.18.

Delegare poſſunt Prælati Regulares aliquas facultates ſibi conceſſas in priuilegijs Pontificum, niſi oppoſitum in illis, aut alibi declaretur. c.18.n.4.

Delinquens extra Clauſtra Religioſus, Epiſcopo inſtante, à ſuo Superiore punitur. c.16. n.26. Qualiter hoc faciendum ex Decreto Clem. VIII. ibid. Quid circa hoc permittatur Epiſcopo. ibid.n.27.

Dementia, quæ omnino mentem priuat profeſſionem irritat. c.2.n.24.

Denunciatione quando procedit iudex Regularis. c.27. n.1. Eſt duplex, alia Euangelica, alia iuridica. ibid. Quid ſit vtraque. ibid. Quomodo in illa procedendum. ibid. n.19. Ad illam non prærequiritur infamia. ibid. Non ſemper admittenda. ibid. n.21. Quid in illa faciendũ. ibi. n.26.

Denunciator culpam deferre debet ad Superiorem. c.27. n.19. Præmiſſa correctione fraterna. ibid. Et priùs ad ipſum vt Patrem, quàm vt Iudicem, ſi ſperatur remedium. ibid. An teneatur probare delictum. ibid. Differentia inter ipſum, & Accuſatorem. ibid. Vide verb. Accuſator.

Depoſita habere an liceat Religioſis. c.6.n.23.

Deſcẽdentes ex genere infecto Hebræorum,

rum, Sarracenorum, & c. poſſunt de iure communi admitti in Religionibus c. 24. n. 25.

Dies feſti ab Epiſcopo deſignati ſeruãdi à Regularibus. c. 9. n. 46. Qualiter id faciendum. ibid.

Diſpenſare poſſunt Prælati in Regulę Obſeruantijs. c. 7. nu. 29. & c. 18. n. 54. Ad hoc requiritur iuſta cauſa. c. 7. n. 29. Etiam in Conſtitutionibus quoad aliquos caſus. c. 8. n. 23. & c. 18. n. 54. Aliqui etiam Prælati diſpẽſare poſsũt in irregularitatibus quibuſdam. c. 18. n. 40. Quæ in hoc conſiderãda. ibid. n. 41. & 42. Et in aliquibus pœnis priuationis, inhabilitatis, & c. ibid. 46. Quid de præceptis Eccleſiaſticis ibid. n. 55. An cum illegitimis. ibid. à n. 60. Vide verbo Prælati.

Diſpenſare an poſſint Cõfeſſarij Regulares in votis ſecularium. c. 19. nu. 22. & 24. Aut cum coniugibus inceſtuoſis ad petitionem debiti. n. 25. & 26. Vide verb. Confeſſarij Regulares.

Dominium quid ſit. c. 6. n. 2. Eo priuatur Religioſus per paupertatẽ. ibid. Non bonorum ſpiritualium, ſed temporalium ibid. n. 4. Neque iuriũ ſpiritualium, aut quarumdam rerũ pretio non ęſtimabilium. ibid. Neque bonorum temporalium in communi. ibid. n. 5.

Donare an poſſint Religioſi. c. 6. à nu. 46. Quales, & quomodo, donationes poſſunt facere Nouitij. c. 24. à n. 32.

E

EBrioſorum pœnæ. c. 9. n. 38.

Eccleſiæ Regulares, quæ viſitari poſſint ab Epiſcopis. c. 11. n. 7. Quid in illis poſſint Regulares ipſi. c. 12. n. 41. Quæ in illis non permittenda. c. 21. n. 34.

Egrediens Religioſus è Monaſterio ſine licentia Superioris grauiter peccat. c. 16. nu. 2. Sæpius mortaliter. ibid. Maximè egreſſu nocturno. ibid. n. 3. Non ſufficit licentia generalis. ibid. nu. 5. Requiritur regulariter explicita, licet in aliquibus caſibus ſufficiat implicita. ibid. n. 4. Propter talem receſſum non eſt iure communi impoſita cenſura. ibid. n. 11. Vide verb. Apoſtata, & verb. Fugitiuus.

Eijci, ſeu expelli poſſunt ob incorrigibilitatem ab Ordine. c. 23. n. 1. Qui cenſeantur incorrigibiles. ibid. n. 2. & 3. A quo eijciendi. ibid. n. 3. & 5. Solùm propter incorrigibilitatem. ibid. n. 4. Aliter eiecti compellere poſſunt Monaſterium ad receptionem. ibid. n. 6. A Prælatis quærendi. ibid. n. 7. Subſunt Ordinarijs. ibid. n. 8. Sũt perpetuò ſuſpenſi. ibid. Plenè correcti cogere poſſunt Religionem ad ſui recepionem. ibid. nu. 9. Non tenentur redeuntes facere nouam Profeſſionem. ibid. Tempore, quo manent eiecti non poſſunt ad æqualem, ſeu laxiorem Religionem tranſire ſine licentia Superiorum. ibid. n. 10. Manent verè Religioſi, & cum onere trium votorum. ibid. n. 11. 12. & 14. Non tenentur tranſire ad aliã Religionem. ibid. n. 13. Nec poſſunt teſtari. n. 14. Nec facere ſuperfluas expenſas, aut magnas donationes. ibid. Acquirũt Religioni vnde ſunt eiecti. ibid. n. 15. Bona ipſorum poſt mortem ad quos pertineant.

Digitized by Google

neant. ibid. n.16. An teneantur ad obſeruantias Regulares, & alia vota vltrà eſſentialia. ibid. n.17. Quid de Habitu, & Officio Diuino recitando. ibid. Non poſſunt Confeſſiones audire, prædicare, aut docere. ibid. n.18. An ſint infames, & irregulares. ibid. Non tenetur Religio prouidere illis de neceſſarijs. ibid. n.19. Literæ dimiſſoriæ quomodo illis concedendæ. ibid. n.20. Moniales expelli an poſſint. c.25. n.17.

Electores. Vide verbo Electiones.

Electiones Prælatorum Regularium ad Regulares ipſos ſpectant reſpectiuè. c.15. nu.1. Eligentes Prælatum debent eſſe Profeſſi. ibid. nu.2. Sufficit Profeſſio tacita. ibid. Conuerſi, ſiue Laici de iure communi non habent vocem in electionibus. ibid. n.3. Nec qui non ſunt conſtituti in Sacris Ordinibus. ibid. n.4. Debent electores liberi eſſe à cenſura, priuatione, ſeu impedimento Canonico. ibid. n.5. Quando eſt dubium, quòd aliqui ex electoribus habeant impedimentum, poſſunt admitti cũ proteſtatione talis dubij. ibid. nu.7. Vocandi ſunt ad electiones præſẽtes, & abſentes, qui poſſunt, debent, & volunt intereſſe. ibid. n.8. Abſens de iure communi poteſt creare procuratorem ad eligendum. ibid. n.9. Sufficit maior pars ad electionem. ibid. n.10. Hæc verò maior pars ſumenda eſt reſpectu totius corporis Capituli. ibid. Electiones factæ per modum ſcrutinij, compromiſſi, & inſpirationis ſunt iure cõmuni validæ. ibid. n.11. Debet eligi dignior ſub reatu peccati mortalis. ibid. nu. 12. In foro tamen exteriori ſufficit electio digni. ibid. Debent Electores iurare ſe electuros digniorem. ibid. n. 13. Eligentes indignum non ſolùm peccant mortaliter, ſed incidunt in cenſuram ſuſpenſionis. ibid. n.14. Intelligitur de indigno, qui alia ſcientia, quam per Sacramentalem Confeſſionem cognoſcitur talis. ibid. In nullo caſu licet eligere indignum. ibid. Nec peccatorem publicum. ibid. n.15. Benè tamen peccatorem occultum. ibid. Electio Canonica facienda in loco ſacro. ibid. n.19. Et de die, niſi conſuetudinis, ſeu neceſſitatis ratione. ibid. Omnes capitulares nemine diſcrepante poſſunt admittere ad eligendum vnà cum eis aliquem extraneum. ibid. n.20. In quacunque electione neceſſaria eſt confirmatio Superioris. ibid. n.35. Confirmanda eſt à proximo Superiori. ibid. n.36. Qualiter ſe debeat gerere tàm electus, quàm Confirmator. ibid. Eligentes aliquem vnanimi conſenſu ad aliquod Officium non poſſunt ſe poſtea electioni opponere. ibid. n.37. Vide verbo Prælati, & verbo Simonia.

Electionibus Præpoſitarum Monialium quis aſſiſtere, aut præſidere debeat. c.25. n.45. & 46. Vide verb. Moniales.

Eleemoſinas à Pœnitentibus liberaliter datas Confeſſarijs licet accipere. c.19. nu.39. Iniungere autem eleemoſinas pro Pœnitentia, non ita. ibid.

Elias, & Eliſeus Monaſticem amplexati. c.1. n.2.

Epiſcopi ſunt Prælati Religioſorum, & Monialium non exemptorum,

& ità illis tenentur obedire. c. 11. n.1. *Secus de* Religioſis *exemptis*. *ibid.n.2. Nõ obſtante tamen exemptione tenentur* Religioſi *reuereri, & honorare Epiſcopos*. *ibid. nu.3. Non poſſunt particulares* Religioſi *renuntiare huic Priuilegio. ibi.n.5. Poſſunt ab illis abſolui, & diſpẽſari quoad cenſuras, & irregularitates Epiſcopis reſeruatas. ibid. nu.6. Poſſunt etiam Epiſcopi viſitare Eccleſias Parochiales* Regularium. *ibid. n.7. Punire* Regularem *extra Monaſterium degentem.ibid.nu.8. Et iudicare illum in ciuilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum.ibid.n.10.Cogere Abbates ad habendum lectionem S.Scripturæ, vbi commodè haberi poteſt.ibid. n.11. Procedere per cenſuras contra* Religioſos *dantes, vel accipientes aliquid pro ingreſſu Nouitiorum. ibid.n.12. Non tamen poſſunt per cenſuras procedere contra Regulares, niſi in caſibus, in quibus hoc illis conceditur.ibid.n.14. Neque declarare excommunicatum* Religioſum, *niſi hoc illis ſit ſpecialiter cõceſſum.ibid. n.15. Neque cogere vt aſſiſtant Synodis Diœceſanis, niſi* Regulares *curam animarum habentes. ibid. n.20. Poſſunt tamen coniugem inualidè profeſſum è Monaſterio extrahere. ibid. n.22. Abſoluunt* Regulares *quando illos ordinant à cenſuris. c.14.n.22. Non poſſunt admitti ad* Religionem *ſine licentia Papæ.c.24.n.11.Vide verbo* Aſſumpti ex Religionibus.

Epiſcopatus eſt ſtatus perfectior Monachiſmo.c.1.n.1.& c.17.n.22. Sed non propterea licitè deſideratur (regulariter loquendo) à Religioſo. *ibid. Epiſcopatu indignus illum appetens grauiſſimè peccat. ibid. Qui propter finem bonum, & ſpiritualem, etiã peccat, & ſæpè mortaliter. ibid. In caſu tamen neceſſitatis Eccleſiæ licitè deſideratur Epiſcopatus à dignis. ibid.*

Euchariſtiæ Sacramentũ miniſtrare ſine Parochi licẽtia prohibitũ eſt Religioſis *ſub excõmunicationis pœna. c.9.n.31. Benè tamen ex Priuilegio, excepto die Paſchatis.c.21.n. 8. Qualiter hoc intelligendum.ibid.*

Euntes Religioſi *extrà mare ſine licẽtia Superiorum ad partes, in quibus pauci fideles reperiuntur, ſunt excommunicati.c.9.n.32.*

Examinatores pro Prædicatoribus, Confeſſoribus, & Lectoribus quãdo eligendi c.10.n.20.& c.18.n.79.

Extremam Vnctionem miniſtrare ſine Parochi licentia prohibitum eſt Religioſis *ſub pœna excommunicationis.c.9.n.31.& c.21.n.10.*

F

Fabulas, facetias, aut ſimile prædicantes regulariter peccant ſaltem venialiter.c.20.n.16.

Familiares Regularium. *c.21.n.10.*

Feria quinta, & ſexta Maioris Hebdomadæ an celebrari poſſit.c.21.n.18.

Fideiuſſores nequeũt eſſe Religioſi, *niſi de licentia Prælati, & maioris partis Capituli.c.9.n.18. Et cũ vtilitate Monaſterij. ibid. Vnde fideiuſſio* Religioſi *illicita, & nulla eſt. ibid.*

Filij an poſſint ingredi Religionẽ *Parentibus in extrema, aut graui neceſſitate exiſtẽtibus.c.24.n.40. Quid poſſint facere iam Profeſſi. ibid.*

Fæ-

Digitized by Google

Fœminæ non poſſunt permitti ingredi Monaſteria virorum ſub multis pœnis c.10.n.9.& 13. Puellæ tamen paruulæ permitti poſſunt.ibid.n.10. Imperatrices etiam, & Reginæ. ibid. Secùs de Fundatricibus Monaſteriorum dici debet.Ibid.Cauſa etiam infirmitatis ſolum per fœminam curandæ poteſt admitti. ibid. Nomine Monaſterij, in quod fœminis ingreſſus interdicitur,intelliguntur ea, quæ ſunt intra ſepta Monaſterij.c.10.n.11. Nō prædia, domus, horti, aut alia ſeparata à Monaſterijs.ibid. Secùs verò horti, & viridaria, quæ ſunt in ipſo Monaſterio. ibid. Licitus etiam eſt ingreſſus illarum in clauſtra quorūdam Religioſorum, quando in eis celebrantur Miſſæ, *& alia Officia diuina.ibid.n.12.*

Formula, qua formandi ſunt proceſſus Regularium.c.27.n.27.

Fornicariorum poena.c.5.n 16.

Foro conſcientiæ, quid intelligatur in Priuilegijs.c.18.n.45.

Fugere licitè poteſt Religioſus ex Conuentu, ſi certò conſtet illum iniuſtè vexari à Superiore.c.16.n.8. Secùs ſi in poenam alicuius delicti detinetur in carcere. ibid.n.9. Etiam perpetuo. ibid.n.10. Niſi quando conſtaret poenam illam eſſe iniuſtam. ibid. n.9. Aut ſi poena capitis, aut abſciſſionis membri illi immineret. ibid. Damnatus etiam ad triremes poteſt fugere ad Superiorem veniā petiturus.ibid.n.10.

Fugitiuus dicitur ille Religioſus, qui egreditur è Monaſterio ſine licentia cum animo reuertendi.c.16.n.7. Etiamſi hoc faciat ſine habitu.ibid.

Fur Religioſus perpetuò deponitur. c.9.n.43. Non tamen propterea eijcitur his tēporibus à Religione.ibid.

Furioſi nō admittendi ad Religionem. c.24.n.18. Qui tales ſint cēſendi. ibi

Futurorum enunciatio probibita Cōcionatoribus.c.20.n.10. Maximè *de aduētu Antichriſti,& die iudicij.ib.*

G

GAbellas,aut ſimiles contributiones non ſoluunt Mendicantes. c.3.n.14.

*Generales Religionum tenentur ex vi Obedientiæ obedire Papæ. c.4.n.33. Eo ipſo quo ſunt electi,ſunt confirmati,ſaltem in aliquibus Religionibus.c.15.n.35. An poſſint eximere aliquem Religioſum ab Obedientia Superioris immediati. c.18. nu.23. Non poſſunt fundare, erigere, ſeu diuidere Prouincias.ibid.n.24. Vide verb.*Prælati.

Gloria in excelſis *quando dicenda, vel non in Miſſis votiuis.c.21.n.27.*

Gradus Doctoratus maximè cōcedendi ſtudentibus linguarū.c.18.n.84.

Graduati etiam in Theologia, vel Lectores debent ab Epiſcopis approbationem obtinere ad audiendas Confeſſiones. c.19. n.6. Tenentur ſequi Chorum.c.18 n.70. Graduati an debeant eſſe Confeſſores,vt aperiant Breuia S. Pœnitentiariæ. c.19.n.38.

Grangiæ Monaſteriorum an poſſint habere Oratoria,vbi Miſſa celebretur.c.21.n.15.

Gratiæ, & Indulgentiæ S. Mariæ de Populo de Vrbe quomodo prædicandæ.c.20.n.9.

Grauati debitis, & ratiocinijs nō poſsūt recipi ad Religionem.c.24.n.17.

Digitized by Google

H

HAbitum proprium temerè dimittētes Religioſi ſunt excommunicati. c.9.n.1.& c.13.n.2. Cōprehēdit hæc excōmunicatio etiam modernos Religioſos.c.13.n.2.Non comprehendit illos,qui iuſta,& honeſta cauſa illum dimittunt. ibid. Nec qui ex ignorantia id facerent. ibid.Incurritur tamen etiam ſi fiat animo non apoſtatandi. ibid. nu.3. Et etiam ſi fiat ſolùm per aliquod tempus non multùm breue. ibid. nu. 4. Etiam intra Monaſterium. ibid.n.5. Incurritur quoque ab illo qui Habitum ſuæ Religionis dimittit, & alterius Ordinis induit, niſi ex cauſa rationabili.ibid.n.6. Etiā in lecto tenetur Religioſus Habitum ſuæ Religionis portare. ibid. n.7.Quātum verò peccatum ſit oppoſitum.ibid. Occultans etiam Habitum, ita vt nullo modo appareat, abſque rationabili cauſa incurrit etiam excommunicationem,vt probabiliùs. ibid. nu.8. Poteſt tamen à Papa diſpenſari Religioſus in Habitus dimiſſione.ibid.nu.9. Mutare Habitum Religioſum in ſæcularem ſeriò prohibitum etiam eſt Regularibus.ibid.n.10.Ludi cauſa id facere non erit peccatum, præſertim mortale.ibid.Quid de mutatione, aut occultatione non totius Habitus, ſed partis ipſius ſit dicendum. ibid.n.11.Contra eos,qui Habitum Carmelitarum,vel ſimilem portant poſſunt procedere Diœceſani. ibid. num.12.

Hæredes poſſunt inſtitui Religioſi. c.6.n.45.Præter Minores de obſeruantia,& Cappuccinos.ibid.

Hæreſis caſum antiquitus indicabant Carmelitarum Prælati.c.18. n.18. Modò poſt Paul.V.nonita.ibid.De Hæreſi ſuſpecti denunciantur Inquiſitoribus.ibid. Denunciantes nō poſſunt à Superioribus moleſtari. ibidem.

Hermaphroditi profeſſio, ſi in eo præualeat viri ſexus, in Monaſterio virorum, ſi fœmineus, in Monaſterio Monialium, valida eſt. cap. 2. num.10. Si vterque ſexus æqualis ſit,nullibi validè profitetur.ibid.

Homicida Religioſi pœna.c.9. n.44.

Homicidij diſpenſatio. c.18. num.43. & 44.

Hora Canonica.Vide verb.Officium Diuinum.

Hoſpites Religioſi an obligentur legibus, ſeu præceptis Monaſteriorū vbi ſunt.c.4.nu.22. Quibus debeant confiteri.c.18.n.27.

I

IAnitor in Monaſterijs conſtituendus.c.16.n.6. Quod eius munus. ibid.

Iapponium, & Regiones propinquas accedere prohibitum fuit Religioſis, exceptis Ieſuitis. c.16. n.28. Modò cōceſſum à Clem.VIII. ibid.Qualiter in hoc ſe gerere debeant. ibid.

Ieiunia Regulæ, & Conſtitutionum Ordinum obligant etiam iuuenes ante 21.ann.c.7.n.26.

Illegitimi an poſſint eſſe Prælati.c.15. n.25 & 38 & c.18.nu.7. & 8. An cum eis diſpenſent Superiores Religionum.c.18.n.60.61.62. & 63. Quan-

Digitized by Google

Quando cenſentur diſpenſati. ibid. n.61. & 63. Officia, ad quæ illegitimi non ſunt capaces ſine diſpenſatione. ibid. n.62. An illegitima eligi poſſit in Abbatiſſam, ſeu Prioriſſam. c.26.n.6.

Immunitates conceſſæ Religioſis poſſunt à Prælatis coarctari. c.8.n.28.

Impedientes vi, vel fraude quòd aliquis non fiat Religioſus, aut quòd Nouitius non profiteatur, ad quid teneatur. c.24.n.28.

Imprimi prohibitum in materia de Auxilijs. c.10.n.24.

Indiarum ad partes miſſi Religioſi nō poſſunt in itinere commorari, vel ad loca eis non deſtinata declinare. c.16.n.29.

Indicia quæ ſint, aut quæ ſufficiant ad inquiſitionem faciendam contra Religioſum. c.27. à n.6.

Inducere aliquem ad Religionem quando licitum, & quando illicitum. c.24.n.29.

Indulgentiæ Regularium limitatæ ſunt à Paul. V. c.3.nu.19. Non tamen videntur reuocatæ, quæ erant conceſſæ pro defunctis. ibid. Indulgentias conceſſas ab Epiſcopis lucrari poſſunt Religioſi. c.11. nu.23. Qualiter illas prædicare poſſint, aut debeant Concionatores. cap.21. num.17.

Infamia quid ſit. c.27. nu.6. Infamia præcedere debet de delicto, vt Prælatus poſſit de illo interrogare. c.18. n.17. & c.27. à n.6.

Infames infamia iuris, vel facti non poſſunt admitti ad munus concionandi. c.20.n.14.

Inferiores à ſuis Prælatis grauati poſſunt licitè ad Superiores recurrere. c.4.n.34. Poſſunt etiam, & aliquando debent ſuos Superiores corrigere. ibid. n.36. Ligantur præceptis Superiorum etiam abſentes à locis vbi ſunt. ibid. n.37.

Ingreſſus in Monaſteria Monialiũ. Vide verb. Moniales.

Ingredi in Monaſteria Fratrum. Vide verb. Fœminæ.

Inquiſitione quando procedit Iudex Regularis. c.27.n.1. Inquiſitio duplex, generalis, & ſpecialis. ibid. Quid vtraque inquiſitio. ibid.

Inquiſitionis generalis modus procedendi. c.27.n.1. Ea proceditur in viſitationibus Regularium. ibid. n.2. Non requiritur ad illam, quòd præcedat infamia de delicto aliquo. ibid. Nec in illa, iure communi, petitur iuramentum. ibid. In illa non ſunt interroganda, aut manifeſtanda delicta occulta. ibid. Niſi Prælato vt Patri. ibid. Semper præmittenda correctio fraterna, ſi ſit ſpes emendæ, & opportunitas. ibid. In illa non debent denunciari peccata iam emendata. ibid. Neque quæ aliquis audiuit à perſona non fide digna. ibid. Denunciari tamen debent deffectus Religioſorum, ſaltem denunciatione paterna. ibid. num.3. Et etiam Iuridica, ſi prior iudicatur inutilis, ac ſuppetunt teſtes idonei, quibus probentur. ibid. Qualiter Prælatus in ea ſe gerere debeat. ibid.

Inquiſitione ſpeciali procedit Iudex Regularis. Primò, quando ex inquiſitione generali, ſeu viſitatione conſtat illi crimen aliquod ab aliquo Religioſo eſſe commiſſum. c.27. n.4. Secundò, quando delictum eſt

Digitized by Google

notorium, malefactor autem occultus. ibid. n. 5. Requiritur etiam regulariter ad inquiſitionem ſpecialem, præcedat infamia, clamoroſa inſinuatio, indicia grauia, aut ſemiplena probatio. n. 6. 7. & 8. Qualiter hoc etiam intelligi debeat in criminibus atrocioribus. n. 9. Nō verò eſt hoc neceſſarium in inquiſitione, quæ non eſt ad punitionem, ſed ob alios fines. ibid. n. 10. Praxis inquiſitionis ſpecialis. ibid. n. 11.

Interdicti tempore ſepelire cadauera defunctorũ extrà caſus iure permiſſos, aut publicos excõmunicatos, aut nominatim interdictos, aut manifeſtos vſurarios, prohibitum eſt Religioſis, ſub poena excõmunicationis. c. 9. n. 29. Tenentur Religioſi quæcũque interdicta ſeruare ibid. Etiã ſi valida non ſint, quando ea obſeruat Matrix Eccleſia. ibid. Qualiter verò tẽpore interdicti, aut ceſſationis à diuinis poſſint, aut nõ, Officia, & Miſſas celebrare. c. 21. n. 19. & 20.

Interpretari Decreta Conc. Trid. & Summ. Pontif. circa paupertatem Religioſorum ad quos pertineat. c. 18. n. 76.

Irregularitates an diſpenſẽtur à Prælatis Regularium. c. 18. à n. 40.

Itinerantes Religioſi cui poſſint confiteri. c. 18. n. 27.

Iubilæa quid intelligant nomine Confeſſarij approbati ab Ordinario. c. 19. n. 19. An poſſit virtute Iubilæi approbatus pro viris eligi à fęmina. ibid. Diſpenſatio in irregularitatibus non conceditur in Iubilæis, niſi exprimatur. ibid.

Iudices, etiam arbitri, nequeunt eſſe Religioſi, niſi cum licentia Superiorum, & vtilitate Monaſterij. c. 9. n. 14. Poſſunt tamen eſſe Aſſeſſores. ibid. Epiſcoporũ etiam Vicarij, ſaltem de iure communi. ibid.

Iudex Regularis quomodo procedere debeat. c. 27. per totum. Triplici via, ſcilicet accuſationis, denũciationis, & inquiſitionis procedere poteſt. ibid. n. 1. Inquiſitione generali quomodo procedendum. ibid. n. 1. 2. & 3. Inquiſitione ſpeciali quomodo. à n. 4. vſque ad 11. Denunciatione quomodo. à n. 19. vſque ad 21. Accuſatione. à n. 22. Non poteſt cogere teſtes, vt dicant quod neſciunt. ibid. n. 11. Imò monendi ab ipſo de modo dicendi veritatem. ibid. Non poteſt reum de vno crimine conuictum de alio interrogare. ibid. n. 12. Sumpta confeſſione à reo quid facere debeat. ibid. n. 15. Si delictum non eſt penè probatum, nec reus illum confitetur, quid facere debeat. ibid. n. 16. An poſſit torquere reum. ibid. Quãdo, & quibus præmiſſis proferre ſententiam. ibid. n. 18. Quid agere facta denunciatione. ibid. n. 21. Non tenetur apices, & rimulas iuris ſeruare. c. 18. n. 16. & c. 27. n. 26.

Iuramenta Regularium, an tolli poſſint à Prælatis ipſorum. c. 18. n. 53.

Iuris apicibus poſtpoſitis procedere poſſunt Prelati Regulares contra ſuos ſubditos. c. 18. nu. 16. Qui ſint huiuſmodi apices Iuris. ibid.

Iuriſdictionis Eccleſiaſticę non ſunt capaces foeminæ. c. 26. à n. 8. Nec etiam Prępoſitæ, aut Præfectæ Monialium. ibid. Vnde quando exercent aliquos actus Iuriſdictionem ſapientes ſolùm deſignant materiã, vel aliquid huiuſmodi. ibid. n. 12.

Labo-

INDEX.

L

LAborare, quod præcipitur in Regulis, niſi explicetur de labore manuum, ſufficienter impletur laborando alijs exercitijs. c.7.nu.23. Laborare manibus non eſt iure naturali, aut diuino præceptum Religioſis. ibid. Laborare autem aliquo genere laboris reſpectiuè ad perſonas adeò neceſſarium eſt Religioſis, vt quidam dicant peccare mortaliter id ommittentes. ibid.n.23. Qualiter hoc ſit intelligendum. ibid.

Lectio Sacræ Scripturæ, vel de Caſibus Conſcientiæ bis in hebdomada habenda à Regularibus. c.10.n.20. Vide verb. S.Scriptur.

Legatum Monachis relictum quomodo accipiendum, vt non derogetur Voto Paupertatis. c.6. n.34. Legata commutare an liceat. c.18.n.94.

Leges condere in Religione iure communi ſolùm ſpectat ad Generale Capitulum. c.18. n.90. An autem ex conſuetudine, vel Priuilegio id cõpetat Generalibus, maximè Carmelitarum. ibid. Caſu quo id faciant debet eſſe cum conſilio illis aſſiſtentium. ibid. In Legibus latis à Superioribus non poſſunt diſpenſare Prælati inferiores, niſi quando expreſsè, vel interpretatiuè hoc illis conceditur. ibid. n.86. Secus tamen in pœnis nõ reſeruatis. ibid. Prælati autẽ Superiores circa leges, & pœnas poſitas ab inferioribus vlterius poſſunt illas reſtringere, & coarctare. ibid.n.87. Sed non ſine cauſa. ibid. Vide verb. Conſtitutiones.

Libros prohibitos legendi facultas an concedi poſſit ab aliquibus Prælatis Regularibus. c.18.n.96.

Licentia, quæ regulariter requiritur, vt poſſit Religioſus tenere, dare, vel accipere aliquid, eſt tacita. c.6.n.55. Niſi quando declaratum fuit requiri expreſſam. ibid. Ad quid etiã deſeruiat conſuetudo legitima. ibid. n.86. Licentia iſta debet eſſe voluntaria, & non coacta. ibid. n.56. Et legitima. ibid. Licentia in ſcriptis requiritur pro Religioſo eunte de vna Prouincia ad aliam, vel de vno Conuentu ad alium. c.10.n.14.

Lineis vti prohibitum Religioſis. c.9. n.21. Licet hoc ſit ſolum veniale. ibid. Niſi forſan in Fratribus Minoribus Sancti Franciſci. ibid.

Linguarum ſtudia in Monaſterijs Regularium habenda. c.18.n.85.

Litaniæ, & preces in die Sancti Marci, & tribus diebus ante Aſcenſionem Domini ab omnibus dicendæ. c.12.n.23.

Literas accipientes, aut dantes ſine licentia Superiorum regulariter non peccant contra Votum Paupertatis. c.6.n.49. Literæ miſſæ à Superioribus ad inferiores, vel ab inferioribus ad Superiores non detinendæ, vel aperiendæ. c.8.nu.30. Oppoſitum facere eſt caſus reſeruabilis à Superioribus. ibid. Literas aperire cum damno notabili aliorum, peccatum eſt mortale. ibidem. Secus ſi aperiantur illæ, ex quibus aliquis timet ſibi malum iniuſtè infligendum. ibid. Literas ſcribere ſine nomine continentes delicta aliorũ, graue peccatũ eſt, niſi id fiat ex motiuo charitatis. ibid.n.31. Ex illis tamen nõ poteſt Prælatus ad inqui-

qui-

quiſitionem delictorum procedere. ibid.& cap.27. num.4. An verò ex prædictis literis poſſint ſaltem ad Inquiſitionem generalem procedere.c.27.n.4.

Literarum ſtudia. Vide verb. Studia literarum.

Loca noua acquirere, vel antiqua mutare prohibitum eſt Mendicantibus ſine licentia Papæ, ſub pœna excommunicationis.c.9.n.34. Erãt pro hoc aliqua Priuilegia Religionibus conceſſa. ibid. Sed iam reuocata. ibid. Vnde ſine certis conditionibus noua Monaſteria acquiri non poſſunt.ibid.& num.35. Loca etiam, ſeu Monaſteria ſemel accepta deſerere ſine licentia Summi Pontificis fieri nõ poteſt. ibid.n.36. Nec locus Deo dicatus fieri poteſt habitaculum ſæculare.ibid.

Ludentes Religioſi pro pecunia,vel re pretio æſtimabili peccant contra Paupertatem.c.6. nu.50. Ludere verò honeſta recreationis gratia, et de licẽtia Prælati rem paruæ quãtitatis non ita.ibid. Niſi hoc ſit Regula, vel Conſtitutionibus prohibitum. ibid. Hinc ludens cum Religioſo vltrà eam quantitatem,quam ille poteſt de licentia ſui Superioris ludere, tenetur ad reſtitutionem eius,quod lucratur. ibid. n.51. Ludus alearum,ſeu taxillorum,immò et tali ludo aſſiſtere prohibitum eſt Religioſis.c.9.n.40.

M

MAgiſtratus non præbentes auxilium Epiſcopis pro clauſura Monialium,excommunicantur. cap.25. num.49.

Magiſtrorum,ſeu Doctorum in Religionibus inſtitutio licita eſt dummodo tales ſint idonei.c.8.n.25. Niſi actu legant,aut prædicent non gaudẽt ſui gradus Priuilegio. ibid. Non eximuntur à ſeruitio Chori, ſeu aſſiſtentia ad Chorum. cap.10. num.20.

Matrimonia ſollenizare ſine Parochi licentia prohibitum eſt Religioſis ſub pœna excommunicationis. c.9. n.31.& c.21.n.9.

Matutinum an ſemper dicendum ante Miſſæ celebrationem. cap. 21. num.3.

Mendicantes ſpecialiter tenẽtur præcepto Charitatis de ſubueniendo ſaluti proximorum, Confeſſionibus, Prædicationibus,&c. c.1. num.17. Sunt Coadiutores Epiſcoporum. ibid. Quamuis habeant bona etiam ſtabilia in cõmuni poſſunt dici Mẽdicantes.c.6.n.5. Non poſſunt tranſire ad Monachos,ſeu Monachorũ Religiones, niſi ad Carthuſianos ſolùm.c.22.n.6.

Mendicare poſſunt Religioſi, nec hoc illis prohibitum.c.6.n.43. Per accidens tamen poteſt hoc eſſe malum, & prohibitum.ibid.

Mercatura, ſeu negociatio prohibita eſt Religioſis ſub grauibus pœnis. c. 9. n. 39. Vbi etiam an Monaſterijs liceat habere aliquam apothecam pro ipſorum neceſſitate, aut vtilitate.

Minores de Obſeruantia,nec in particulari, nec in communi habent dominium bonorũ temporalium. c. 6. num.5.

Miracula, quæ, & à quibus prædican-

Digitized by Google

canda. cap. 21. num. 17.
Miſſa de iure communi eſt celebranda ab Aurora, vſque ad Meridiem. c.21. n.2. Poteſt ſine peccato mortali dici ante Matutinum, ſeu Laudes, ſed non ſine veniali, niſi rationabilis cauſa intercedat. ibid. n.3. Miſſarum reductio non poteſt amplius fieri ſine S.Congreg. licentia. ibid. n.6. Miſſarum onera perpetua quomodo accipienda. ibid. n.7. Anticipata Miſſarum celebratio pro ipſis, qui poſtea daturi ſint eleemoſynas, prohibita. ibid. Miſſas audientes in Eccleſijs Regularium ſatisfaciunt præcepto Eccleſiaſtico. ibid. n.11. Miſſa de Sancto ratione Tituli Eccleſiæ, vel Reliquiæ quando celebranda. ibid. n.21. Miſſæ non approbatæ quæ. ibid. Miſſæ certis Regularibus conceſſæ non ab alijs dicendæ. ibid. n.32. Miſſa de Roſario, & B. Mariæ de Monte Carmelo ſolùm à Dominicanis, & Carmelitanis dicenda. ibid. n.21. Vnde qui ad illas dicendas obligatus eſt, ſatisfaciet dicendo Miſſam Votiuã B.V. n.26. Miſſæ S. Gregorij triginta ab ipſo pro Defunctis inſtitutæ non prohibitæ. ibid. n.22. Qualiter dicendæ. ibid. Miſſæ autem Sancti Gregorij pro viuis, & defunctis, quindecim auxiliatorum, & de Patre æterno, prohibitæ. ibid. num.21. Miſſa ſolemnis in Eccleſijs Hiſpaniarum qualiter celebranda. ibid. num.23. Miſſas nouas celebrantes. ibid. n.24. Miſſæ votiuæ quando, & quomodo dicenda. n.25. & 26. Miſſæ de Requiem quando, vel non dicendæ. ibid. n 28. Miſſa Conuentualis numquam omittenda. ibid. n.29. Miſſæ in altari priuati Oratorij quando omittendæ. ibid. 31. Extra Eccleſiam quando celebrari poſſit. ibid. 16. Cum altari portatili an, & quando. ibid. 14. Poſſunt Regulares dicere Miſſas diebus feſtis, & Dominicis quacunque hora debita antequam Rector Parochialis Eccleſiæ celebrauerit. ibid. 17. Miſſam celebrans contra præceptum Superioris peccat: Miſſa tamen illa prodeſt illi, pro quo applicatur à celebrante. c.4. n. 35. Miſſas celebrantes, aut Confeſſiones audientes in Sacerdotij gradu non conſtituti, puniuntur varijs pœnis, & à Tribunali S.Inquiſit. c.10. n.22. & c.14. n.9. Vide verb. Sacerdos.
Monachus. Vide verbo Religioſus.
Monaſteria. Vide verbo Loca noua, & verbo Clauſura, & verbo Fœminæ, & verbo Monialium Clauſura.
Monaſteria Monialium ingredi. Vide infra verbo Moniales.
Monetarij quomodo puniendi. c. 10. num.23.
Moniales quæcunque tenentur ad Obſeruantiam Votorum Regulæ, & Conſtitutionum. c.25. n.1. Tenentur etiam obedire Prioriſſis, vel Abbatiſſis, in ijs, quæ ſpectant ad gubernationem domeſticam. ibid. n.3. Sępè etiã ſub peccato mortali. ibid. n. 4. Sedi Apoſtolicæ ſubiectæ gubernantur ab Epiſcopis. ibid. n.44. Modus Paupertatis illis magis accomodatus. ibid. n.7. Conſecrationis velum, an, & quibus conferendũ. ibid. n.10. Tenentur ad Officiũ Diuinum. ibid. n.13. Non obligantur iure communi ſaltem ſub mortali

Digitized by Google

ad confitendum ſingulis menſibus. ibid.n 14.*Scienter contrahentes ſũt excommunicatæ. ibid.n.*15. *Non poſſunt admittere intra* Monaſte-*rium perſonam aliquam.ibid.n.*24. *Licentiam quis ad hoc cõcedit. ibid. nu.* 25. *Cauſæ legitimæ concedendi quæ ſint. ibid. n.* 26. *Pœnæ contra ingredientes, vel ingreſſum permittentes.ibid.n.*27. *Non permittuntur ingredi fœminæ viduæ, aut maritatæ, generoſæ, & nobiles. ibid. n.*28. & 30. *Nec Mater, Sorores, aut Conſanguineæ in caſu infirmitatis mortalis. ibid.*31. *Bene tamen puellæ educationis gratia, ſeruatis conditionibus à S. Congregat. præſcriptis. ibid.n.*29. *Et famulæ ſeculares pro toto Conuentu. ibid.n.*32. *Licentiæ conceſſæ fœminis ad ingrediendum* Monialium Monaſteria, *limitatæ iam ſunt,vel ſublatæ. ibid. n.*33. Moniales *alloqui, viſitare, inuiſere, quibus probibitũ. ibid. n.*34. 35. & 36. *Etiam prætextu docendi* Muſicam, *aut Cantum, &c. ibid. Quid de patribus, matribus, aut filijs ipſarum. ibid. Scribere autem epiſtolas ad ipſas non eſt ex ſe peccatum. ibid. n.*37. Monialium Con-*uerſæ an admittendæ.ibid.n.*38. *Ipſarum* Concionatores, Confeſſores, & Capellani*. ibid. n.* 40. Moniales *tranſire poſſunt de vna* Religione *ad aliam. ibid. n.*41. *In* Confiteor Deo *nihil mutare poſſunt. ibid. nu.* 43. *In adminiſtratione bonorum ipſarum delinquentes, à quo puniẽdi. ibid. n.*45. *Earum electionibus quis aſſiſtit, aut præſideat. ibid. & n.* 46. *Comam nutrire an illis probibitum.ibid.n.*50. *Ordinationes pro ipſarum regimine. ibidem.num.*51. & 52.

*Monialium clauſura. c.*25.*n.*16. *Omnes* Moniales *tenẽtur hoc præcepto. ibid.n.*17. *Non verò Nouitię, aut Oblatę non Religioſæ. ibid. Quid de mulieribus in Congregationibus cõmorantibus. ibid. Quid de Conuerſis. ibid. Locus clauſurę eſt totus ambitus* Monaſterij, *qui ianua interiori continetur. ibid. n.*18. *Pęnę tranſgreſſorum. ibid. n.*19. *Cauſæ concedendi licentiam egreſſus. ibid. n.*20. *Quis illam concedit. ibid. n.* 21. *Ea finita, tenentur regredi ad* Monaſteria*. ibid. n.*22. *Pertinet ad Epiſcopos curare de ea clauſura. ibid.n.*49.

N

N*Eceſſitas, & neceſſariorum taxatio quomodo facienda pro* Religioſis*. c.*6.*n.*10.

*Notariorum inſtitutio an fieri poſſit à Prælatis Regularium. c.*18. *nu.*95. *Caſu quo fiet, ad quod munus. ibid. Notariorum etiam munus exercere poſſunt* Religioſi, *in quibuſcumque cauſis Sanctæ Fidei, & Inquiſitionis. c.*9. *n.*13. *Vide verbo* Tabellionis munus.

*Nouitiatus non continuatus, ſeu per notabile tempus interpolatus non ſufficit ad Profeſſionem. c.*2. *n.*11. *Si fiat per aliquod tempus extrà Monaſterium cum habitu, & licentia, & rationabili cauſa*, *non diſcontinuatur. ibid. Licet hoc ſit dubium quando Nouitiatus agitur ſolum in Conuentibus deſignatis à Sede Apoſtolica.c.*24.*n.*22. *Habendus*

Digitized by Google

dus in Conuentibus deſignandis à Sede Apoſtolica.c.24.n.23.

Nouitiæ Monialium quot recipiendæ. c.25.n 6.Quid accipien lum pro earum ingreſſu. ibid.n.4. Quid de ſupernumerarijs. ibid. nu.6. Omnino plena voluntate debent profiteri Nouitiæ.ibid.n.8.Etiam viduæ admitti poſſunt ibid. n.9. Qua ætate recipiendæ.ibid.n.11.Debẽt examinari ante profeſſionem ab Epiſcopo. ibi.n.12.Nõ tenẽtur præcepto clauſuræ.ibid.n.23.An exeũtes interrũpant Nouitiatum. ibid. In articulo Mortis profeſſionẽ emittere poſſunt etiã ante annũ Nouitiatus expletũ. ibid.n.39. Præter victũ, & veſtitũ nihil tribui poteſt Monaſterio de bonis ipſarum.ibid.Nec ipſæ poſsũt facere donationes.ibid. Pro dote ipſarũ aliquid accipi poteſt.ibid.Quomodo verò id, quod datur pro dote accipiendum. ibid. An conditiones aſſignatæ à Sixto V.pro receptione, & profeſſione Nouitiorum illas cõprehendant.ibid. n 52. Recipiendæ ſunt à Superioribus,nõ à Prioriſſis, vel Abbatiſſis.c.26.n.17.Illæ tamen debent monere Epiſcopum ante Profeſſionem ipſarum. ibid.An verò poſſint admittere Moniales ad Profeſſionem.ibid n.18.

Nouitij Regularium qui ſint.c.24.n.1. A quibus admittendi. c.18. nu.66. Non tenentur tempore Nouitiatus præceptis Regulæ, Conſtitutionum, aut Superiorum Ordinis, niſi ex graui quadam decentia. c.24. n.2. Quantum ad ea, quæ ſpectant ad bonum regimen probationis tenentur in conſcientia Nouitij.ibid.Poſſunt ad ſæculum redire. ibid. nu.3. An teneantur tunc ſoluere expenſas.ibid.Gaudent Priuilegio fori,& Canonis. ibid.n.4. Diſpenſant cum illis Prælati.ibid.n.5. Poſſunt ex vi iuris cõmunis ad Ordines promoueri.ibid.n.6.Cum quibus conditionibus.ibid.& c.14.n.12.13.& 20.Vti Priuilegio Bullæ Cruciatæ. c.24.n. 7.Cui debeant confiteri. ibid. Quarumdã Religionum Nouitij abſolui poſſunt à Cenſuris. ibid.n.8. Et diſpenſari in aliquibus irregularitatibus.ibid.& n.10.Cum quibuſdam conditionibus. ibid.n.9. Informatio quæ,& de quibus proipſis facienda. ibid.n.12.Quando,& vbi recipiendi.ibid. & n.13.14.& 15.Non poſſunt recipi criminoſi, obligati, ſeu grauati debitis,& ratiocinijs. ibid. n.16.& 17. Aduerte tamen, quòd per errorem numerus hic 16.poſtpoſitus eſt poſt 24. *Nec coniugati poſt cõſumatum Matrimoniũ,niſi, &c.n.19.Nec ſerui, niſi, &c. n.20. Nõ poſſunt admitti ad Profeſſionẽ, niſi poſt vnum annum Nouitiatus. ibid.n.21. Nec qui non habuerunt Nouitiatũ in locis deſignatis à Sede Apoſtolica pro certis Prouincijs. ibid. n.23. Qualiter ſupplendus hic defectus.ibid. n.24. Illegitimi ex vi iuris communis admitti validè poſſunt.ibid.n.21.*(Qui etiam per errorem poſtpoſitus eſt.) *An licitè etiam id fieri poſſit.ibid. Nouitij nõ poſſunt eligi in Prælatos. ibid. 37. Nec poſſunt facere donationes, niſi concurrentibus quibuſdam conditionibus.ibid. n.32. & ſequentibus. Benè tamen teſtamentum, ſeu Codicillum.ibid.n.35. Poſſunt profiteri in articulo mortis ante annum*

pro-

Digitized by Google

probationis expletum. ibid.42. Ipſorum Inſtructio. ibid. n. 43. Nouitij ex varijs nationibus recipiendi. ibid. n. 44.

Numerus Religioſorum determinandus pro quolibet Conuentu. cap. 6. num. 16.

O

Obedientia Votum eſſentiale eſt Religioni, & præcipuum. c. 4. n. 1. Solùm extenditur ad res licitas, & honeſtas. ibid. n. 2. Etiam ad dubia. ibid. n. 24. & ſequentibus. Et ad ea, quæ explicitè, vel implicitè continentur in Regula. nu. 4. & 9. Et ad præcepta quomodocumque intimata. ibid. nu. 9. Etiam ſi ſint præcepta communia Chriſtianorũ, aut Eccleſiaſticorum. ibid. nu. 12. Non ad res vanas, & impertinentes. ibid. n. 4. Nec ad ea, quæ ſolùm concernunt vtilitatem temporalem Prælati præcipientis, aut cõſanguineorũ ipſius. ibid. n. 3. Nec ad actus merè internos niſi quando ſunt neceſſarij pro externis. ibid. n. 5. Nec ad Obedientiam formalem. ibid. n. 6. Nec ad ea, quæ Superior vult, niſi illa manifeſtet. ibid. n. 7. Neque ad ea, quæ Prælatus proponit ſolùm ſub conſilio. ibid. n. 8. Nec ad ea, quæ ſunt ſupra Regulam. ibid. n. 13. Niſi quando hoc præſcribitur in Regula ipſa. ibid. Nec ad manifeſtandum reum omnino occultum, qui nulla laborat infamia. ibid. n. 23. Nec ad obediendum Prælato publicè excommunicato. ibid. n. 38.

Obedire tenetur Religioſus Prælato præcipienti, vt vadat ad commorãdum in aliquo loco, vbi eſt aeris intemperies. c. 4. n. 16. Et vt accipiat munus Prælati in Religione. ibid. n. 17. Secus extrà Religionem. ibid. n. 18. Et vt tempore peſtis miniſtret infirmis Religioſis, & etiam extraneis, deficientibus Parochis. ibid. n. 19. Et etiam tempore hæreſis, vt aſſiſtant ad defenſionem Eccleſiæ. ibid. n. 20.

Obedire etiam tenentur Regulares Cõſtitutionibus Synodalibus concernentibus actiones communes totius Populi. c. 11. n. 13. Et Legibus Ciuilibus, quæ ſunt ad bonam Reipublicæ adminiſtrationem. ibid. n. 16. Sed ſolùm quoad vim directiuam. ibid. Subduntur etiam Legibus Ciuilibus irritantibus contractus, & taxantibus pretia rerum. ibidem. num. 17.

Occultare non licet Religioſo ea, quæ habet ſuo Superiori. c. 6. n. 17. Et id facere eſt peccatum Proprietatis. ibid.

Officium Diuinum quid ſit. c. 12. n. 1. Facere quòd debitis horis ſoluatur in Conuentibus pertinet ad Prælatos ſub mortali. c. 18. n. 69. Ad illud ſoluendum tenentur primò Religioſi in Sacris conſtituti. c. 12. n. 2. Et Profeſſi Choro deſtinati, etiam ſi non ſint in Sacris. ibid. n. 3. Non Laici, ſeu Conuerſi, qui ad ſolas quaſdam Orationes obligãtur. ibid. n. 4. Nec Nouitij. ibid. n. 5. Qui verò ad Officium Diuinũ tenentur etiam ſi ſint excommunicati, ſuſpenſi, degradati, &c. ad illud obligantur. ibid. n. 6. Excommunicatus autem dicere non poteſt Dominus Vobiſcum. *ibid. Religioſi expulſi, ſi ſint in Sacris, etiam tenentur ad Offi-*

cium

Digitized by Google

cium Diuinum; ſecus verò ſi in Sacris non fuerint. ibid. n. 7. Idem de damnatis ad triremes, licet aliqui illos excuſent. ibid. Dicere Officium deglutiendo aut ſyncopando verba, &c. eſt peccatum, & quandoque mortale. ibid. n. 12. Vel exercendo aliquam actionem impeditiuam attentionis debitæ. ibid. n. 14. Debet dici Statutis temporibus. ibid. nu. 15. Priuatim inuertere hunc ordinem ſine cauſa erit peccatum veniale. ibid. & 17. Aliquam horam Canonicam interrumpere ſine cauſa erit peccatum, quandoque veniale, quandoque mortale. ibid. nu. 16. Debet dici iuxta proprium vniuſcuiuſque Breuiarium. ibid. nu. 18. Mutare qualitatem Officij recitando. V. G. de Sancto, quando debet recitari de Feria regulariter eſt peccatum mortale, niſi magna neceſſitas id cogat facere. ibid. n. 20 Idem de mutatione ritus. ibid. Qui excuſantur ab Officio Diuino. ibid. n. 25. 26. & 27. De Priuilegijs Regularium circa hoc. n. 28. 30. 31. & 32. Quando res eſt dubia pro Regularibus quid faciendum. ibid. n. 29. De abuſibus in Officio Diuino vitandis. ibid. n. 33.

Officium B. V. qui teneantur dicere. c. 12. n. 21.

Officium Defunctorum à quibus dicendum. c. 12. n. 22. Ad Anniuerſarium Defunctorum die 2. Nouembris omnes tenentur. ibid. num. 23. Quando recitandum. ibid. Ternaria Defunctorum. ibid. n. 24. Defunctorum Officium quando cadauera portantur ad Eccleſias Regularium à quibus faciendum. ibid. n. 38.

Officia non addenda Calendarijs, niſi approbata. c. 12. n. 33. Sancti, cui eſt Eccleſia dicata Parochialis, vel Regularis nō faciendum Officium, niſi in ipſa Eccleſia. ibid. Vel vbi aſſeruatur inſignis Reliquia. ibid. Priuilegia pro Eccleſijs Hiſpaniæ. ibid. n. 34. & 35.

Officiorum, dignitatum, &c. nomine in Religionibus quid intelligatur? c. 10. n. 32.

Oleum pro Extrema Vnctione debet dari Carmelitis à Dominis Epiſcopis. c. 3. n. 20.

Oracula Viuæ Vocis reuocantur à Greg. XV. & Vrb. VIII. c. 3. n. 21. Non illa, quæ ſunt merè explicatiua, aut declaratiua. ibid. Quid de illis quatenus reſpiciunt effectum futurum. ibid.

Oratio mentalis valdè neceſſaria Religioſis. c. 7. n. 24.

Oratoria. Vide Grangiæ.

Ordines Sacros ſuſcipere ante legitimam ætatem non poſſunt Religioſi poſt Conc. Trident. non obſtantibus quibuſcunque Priuilegijs. c. 14. nu. 1. Oppoſitum facientes ſunt ſuſpenſi, & ſi celebrant Regulares. ibid. n. 2. Idem ſi abſque licentia extrà tempora Ordines ſuſceperint. ibid. n. 3. Incurritur etiam hæc ſuſpenſio ſine dolo, aut malitia, ſed ſolùm per ignorātiam culpabilem. ibid. n. 4. Simoniacè ordinantes, & ordinati incurrunt grauiſſimas pœnas. ibid. n. 5. & 23. Poſſunt prædicti ordinati ſine conditionibus requiſitis Beneficijs priuari. ibid. n. 6. Dicuntur miniſtrare in Ordinibus ſuſceptis quando actus proprios ad tales Ordines deputatos exercent. ibid.

Digitized by Google

ibid.n.7. Qui ſuſcipit Ordinem Presbyteratus non incurrit irregularitatem celebrando cum Epiſcopo ordinante in illa Miſſa, in qua ordinatur. ibid. n.8. Religioſi debent ordinari ſine titulo Beneficij, aut Patrimonij.ibid.n.10. Non poſſunt in ſuis domibus. ibid.nu.11. Nec à quocunque Epiſcopo, ſed à Diœceſano.ibid. n.12. Duo Sacri Ordines eadem die Regularibus non conceduntur.ibid.n.14. Ordines Maiores nequeunt conferri, niſi ſeruatis interſtitijs.ibid. n.15. In illis non diſpenſant Prælati Regulares, ſed debent exorare in literis dimiſſorijs Epiſcopos, vt id faciant.ibid. Cauſæ huius diſpenſationis.ibid.n.16. Annus interponendus inter vnum, & alterum Ordinem Sacrum eſt Eccleſiaſticus, non ſolaris. ibid. n.17. Literæ dimiſſoriæ debent dari à Superioribus Regularium. ibid.n.18. Non poſſunt modò poſt Conc. Trident.ordinari extrà tempora. ibid. n.19. Nouitij iure communi poſſunt Ordines Sacros ſuſcipere.ibid.n.20. & c.24.n.6. Ad titulum tamen Beneficij. Dicto c.14. n.20. A ſuſpenſione, quam incurrunt Regulares ſuſcipiendo Ordines illegitimè abſoluũtur in foro conſcientiæ à Prælatis. ibid.n.21. Excommunicatio, quam ponunt Epiſcopi ante Ordinationes contra eos, qui habent aliquod impedimentum occultum, afficit etiam Regulares.ibid.n.22.

Opera ſupererogationis facere non eſt contra Regulam, nec peccatum. c.7. n.22. Opera bona ſubditorum applicari poſſunt alijs à ſuis Prælatis. c.18.n.67.

Otioſitas Religioſis maximè fugienda. c.7.n.23.

P

Papa poteſt diſpenſare in Votis ſolemnibus.c.2.n.6. Cum cauſa tamen vrgenti. ibid. Illi tenentur obedire Religioſi ex vi Voti Obedientiæ. c.4. n.31. Poteſt eximere Religioſum ab Obedientia inferiorum Prælatorum. ibid.nu. 33. Qualiter concedere poſſit licentiam ad tranſitum ad aliam Religionem. c.22. à num.8.

Parochi Regulares ex Religionibus aſſũpti tenentur Votis generalibus, & ſpecialibus Religionis, Obſeruãtijs Regularibus, & Cõſtitutionibus ipſius, quatenus nõ repugnant muneri, quod gerunt: ac portare habitũ ſuæ Religionis.c.17.n.16. Soluũt Officiũ iuxta ritum ſuæ Eccleſiæ.ibid.

Particulæ ſimpliciter, ſummariè, de plano, quid ſignificent. c.27.n.26.

Patrini eſſe non poſſunt Religioſi, aut leuare aliquem de fonte.c.9.n.31.

Paupertas Religioſa. c. 6. per totum. Eius excellentia. ibid. n.1. Quomodo definitur. ibid. n.2. Contra eam peccat Religioſus ſi Superiori volenti ea quæ illi conceſſa ſunt auferre, reſiſtit, aut non eſt paratus reddere.ibid.n.27. & 28. Aut ſi recipit à quocumque aliquid contra voluntatem ſui Superioris. ibid. n. 30.36. 37. & 38. Secus ſi Superior non daret ſimpliciter neceſſaria ad vitam.ibid. n.31. Ex vi Voti Paupertatis carere debet Religioſus rebus aliquo modo neceſſarijs. ibid. Peccat peccato Proprietatis contra

Paupertatem ſi aſſumat aliquid alterius vſui à Superiore deſtinatum. ibid. n.35. Quid dicendum ſi illud erat ſuperfluum habenti, & ipſe eo indigeret. ibid. Qui aliquid expendunt ſine licentia contra Paupertatem peccant. ibid. n.46. Idem ſi permutent, mutuent, accommodent, &c. ibid. Idem ſi dent, aut donent. ibid. nu.52. Etiam ipſis Religioſis. ibid. n.54. Vide dicenda infrà verbo Peculium, *& verbo* Proprium, *& verbo* Proprietas, *& verbo* Prætioſas res.

Pauperes mendicantes per Eccleſiam tempore Miſſarum, & Officiorum Diuinorum eÿciendi à Regularibus. c.10. n.6.

Peccata Religioſi abſolutè loquendo grauiora ſunt peccatis ſecularium, licèt per accidens poſſint eſſe leuiora. c.1. n.15. Peccatum contra Caſtitatem eſt ſacrilegium. c.5. nu.4. Quod eſt in ſeculari ſolum veniale, poteſt eſſe in Religioſo mortale. ibid. n.5. An peccatum contra Caſtitatem Religioſi in Sacris conſtituti habeat duas malitias contra illam. ibid. n.8. De Religioſo, qui vltrà Votum ſolemne Caſtitatis fecit etiam Votum ſimplex. ibid. nu.9. Peccatum contra Caſtitatem eſt reſeruabile à Prælatis. ibid. n.10. Varÿs pœnis punitur. ibid. n.16.

Peculium habere dependenter à voluntate Superioris licèt non ſit prohibitum Religioſis iure communi, aut ex natura Voti Paupertatis, eſt tamen prohibitum ab Eccleſia. c.6. à n.18. An in aliquibus Conuentibus, & quibuſdam poſitis conditionibus illud habere liceat. ibi. à n.21.

Perfectio Chriſtiana in quo conſiſtat. c.1. n.7. Qualiter ad illam procurandam teneatur Religioſus. c.1. per totum. Vide verbo Religioſus. *Conſiſtit principaliter in actibus Charitatis, & minùs principaliter in actibus aliarum virtutum. c.1. n.7. Eſt finis Religioſi. ibid. Tunc cenſetur illam contemnere quando transgreditur leges animo non ſe ſubÿciendi illis, aut Superioribus. ibid. n.12. Non ſic quando transgreditur illas, ex vſu in rebus leuis materiæ. ibid. n.13.*

Pœnæ delictorum à Regularibus cõmiſſorum. c.27. n.27. Pœnæ priuationum, inhabilitatum, &c. quæ apponuntur in Conſtitutionibus Religionum, etiam ſi dicãtur ipſo facto, aut ipſo iure infligendæ, non incurrũtur ante declarationem. c.8. n.33. Quando verò adduntur illæ particulæ, abſque aliqua declaratione, abſque vlla ſententia, *vel ſimiles, tunc incurruntur in foro conſcientiæ, ante declarationem. ibid. Licet oppoſitum non ſit improbabile. ibid. Idem de ſimilibus pœnis in Bullis, & Decretis Pontificum poſitis. cap. 10. n.30. & 31. Cenſuræ autem ipſo facto impoſitæ ligant etiam ante Iudicis ſententiam. c.10. n.29. Quis diſpenſat in pœnis priuationum, inhabilitationum, &c. c.10. n.35. & c.18. n.46. Vide infra verb.* Prælati.

Prælati non poſſunt eligi in Religionibus, niſi expreſsè Profeſſi in illis. c.15. n.25. Sunt incapaces, vt eligãtur ad Prælaturas infames, excommunicati, ſuſpenſi, vel interdicti, homicidæ, illegitimi, et irregulares. ibid. & c.18. n.7. & 8. Deſcendentes

Digitized by Google

ex genere infecto hæreſis, Iudaiſmi, &c. aut accuſati, & non infamati de aliquo delicto non ſunt incapaces. dicto c. 15. nu. 25. Si illegitimus ad Prælatias eligatur quid facere debeat. c. 15. nu. 38. Pœnitentiati à Sancto Offitio Inquiſit. inhabiles ſunt ad Officia Ordinis. ibid. n. 39. Niſi fuerint Pœnitentiati ſolùm Pœnitentijs ſalutaribus. ibid. Prælati canonicè electi meliùs faciunt aſſentiendo, quam diſſentiendo. ibid. n. 23. Ætas requiſita vt eligantur. c. 18. n. 5. Debent eſſe Sacerdotes. ibid. Peccant mortaliter, qui ſe eligi permittunt ſine ſufficienti litteratura. ibid. n. 6. Tenentur Legibus, Conſtitutionibus Ordinis. c. 8. n. 21. Saltem quoad vim directiuam, & aliquo modo, quoad coactiuam. ibid. Habent in ſuos ſubditos iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem. c. 18. n. 2. In Priuilegijs Prælatis conceſſis, niſi aliud exprimatur, intelliguntur etiam Conuentuales. ibid. n. 3. Prælatias duas nullus Regularis habere poteſt ſine auctoritate Sedis Apoſtolicæ. ibid. n. 97. Poſſunt punire ſuos ſubditos pœna proportionata delictis ipſorum. ibid. n. 16. Pęna triremium, & exilij. ibid. Nō tamen tradendo illos brachio ſeculari, nec pęna mortis. ibid. Poſſunt etiam procedere via accuſationis, iudicialis denunciationis, & inquiſitionis. ibid. n. 17. Poſſunt eligere ſibi Confeſſorem, ſicut Epiſcopi, & Cardinales. ibid. n. 81. Nec eſt neceſſe talem eſſe aliàs approbatum. ibid. Non poſſunt ad inſtantiam, aut requiſitionem quorumcumque extrà Ordines alicui Religioſo aliquam dignitatem, vel officium concedere, aut pęnas remittere. ibid. n. 82. Mittentes aliquem Religioſum ad partes tranſmarinas, niſi ſit ſcientia, prudentia, & experientiæ vſu præditus, incidunt in excōmunicationem latæ ſententiæ. ibid. n. 99. Tenentur ſub magnis pœnis ſemel in anno, et in quocumque Capitulo legi facere litteras Apoſtolicas pertinentes ad Officium Sanctæ Inquiſit. ibid. n. 100. Et efficere quòd Decretum circa hoc affixum conſeruetur. ibid. Poſſunt ſibi reſeruare caſus. ibid. n. 19. Sed non omnes, ſed certos quoſdam, & cum certis conditionibus. ibid n. 19. et 20. Idem de Cenſuris. ibid. n. 21. Excommunicare, et ſuſpendere ſuos ſubditos. ibid. n. 22. Non verò irregularitatem imponere. ibid. Peccant grauiter permittentes prædicare non idoneos. c. 20. n. 2. Non concedentes licentiam tranſeundi ad arctiorem Religionem, peccant. c. 22. nu. 15. Poſſunt eijcere Religioſum, etiam tranſacto quinquennio. c. 2. n. 7. Eijcere etiam incorrigibiles. c. 23. n. 3. et 5. Qualiter Prælatis obediendū. Vide verbo Obedientia, *et verbo* Obedire. *Duobus Prælatis contraria præcipientibus, maiori eſt obediendum. c. 4. n. 21. Prælato præcipienti aliquid contra Regulam obediendum eſt ſi poſſit in illa diſpenſare. c. 7. n. 30. Vide verb.* Diſpēſare.

Præſidentes in electionibus qualiter ſe gerere debeant. c. 15. n. 34. Non poſſunt priuare Capitulares voce. ibid. Vide verb. Electionibus.

Præſumptionis verbum in Bullis, & Decretis quid denotet. c. 10. n. 33.

Præ-

Prætioſas res non poſſunt habere Religioſi, propter paupertatem. cap.6. num.15.

Prioriſſa. Vide verbo Abbatiſsa.

Priuilegia Religionum. c.3. per totum. Non tolluntur per non vſum, niſi, &c. ibid. n. 17. Ammitti ſi non viuant regulariter Religioſi. ibid. Ipſorum communicatio. ibid. Ipſis etiam vti poſſunt Donati, & Conuerſi, qui Profeſſionem trium Votorum emittunt. ibid. n. 18. Tolli, limitari, & reſtringi poſſunt à Superioribus. c.18. n.56. Vide verbo Foro conſcientiæ, *& verbo* Oracula.

Proceſſionibus aſſiſtere debent Regulares. c.9. n.47. Qualiter vocandi. ibid. Quibus Proceſſionibus. ibid. Quomodo in illis Sanctiſſima Euchariſtia, & Crux deferri. cap.10. num.19.

Procuratoris munus nequeunt exercere Religioſi, niſi in vtilitatem Monaſterij, & iubente Prælato. c.9. n.12.

Profeſſio tam expreſſa, quã tacita cõſtituit verũ Religioſũ. c.2. n.5. Quid ſit vtraque Profeſſio. ibid. Profeſſio nulla eſt ſi fiat ante decimum ſextũ annum, aut non expleto anno approbationis. ibid. nu.10. Non comprehendit hoc Ordines Militares. ibid. Benè tamen Religioſos Societatis poſt biennium. ibid. Profeſſio facta ante legitimam ætatem, nec per modum Voti ſimplicis valet. ibid. Profeſſio reddit incapacem Profeſſum ad Matrimonium. ibid. n.12. Etiã Profeſſum Societatis Ieſu poſt biennium. ibid. Excommunicatur ſi nubat. ibid. Profeſſionem faciens parentibus in extrema, aut multium graui neceſſitate conſtitutis, peccat mortaliter. ibid. n.13. Item de Patre reſpectu filiorum. ibid. Non tamen propterea poſſunt reclamare. ibid. n.14. Profeſſio facta ob malum finẽ non contra ſubſtantiam Profeſſionis valida eſt. ibid. n.15. Etiam facta ab excommunicato. ibid. Etiam ſimoniacè. ibid. Profeſſio mentientis ſexum valida nõ eſt. ibid. n.20. Idem de Profeſſione ſerui ſine licẽtia Domini ſui. ibid. n.21. Si verò ſeruo ingrediente Religionem à Domino ſuo id ſciente non repetatur intra trienniũ, poſtea repeti non poteſt, & profeſſio illius valida erit. ibid. Profeſſio illius, qui præ morbo, aut ſenectute impotens eſt ad Regulam ſeruandam valida eſt. ibid. n.22. Idem de Profeſſione illius, qui occultauit morbũ, ſeu defectũ non repugnantẽ ſubſtantiæ Religionis dummodo illi proteſtatum nõ fuerit, quòd ſi talem defectum haberet Profeſſio nulla eſſet. ibid. n.23. & c.24. n.26. Profeſſio debet fieri in manus habentis poteſtatem ad recipiendum Religioſos. c.2. n.25. Facta in manus Epiſcopi reſpectu Religionis exemptæ, inualida eſt. ibid. Profeſſio facta ſub cõditione de futuro valida, adueniente conditione valet; facta verò ſub cõditione repugnante ſubſtantiæ Religionis, inualida eſt. ibid. n.26. Facta fictè, id eſt, ſine intentione profitendi, quoad Deum inualida eſt, ſecùs quoad Eccleſiam. ibid. n.27. Facta animo promittendi, ſed non ſe obligandi, aut non adimplendi promiſſum, valida eſt. ibid. Facta per procuratorem, aut etiam nutibus, ſeu ſcripto, valida eſt. ibid. n.29. Et il-

lius qui fecit Votum ingrediendi Religionem ſtrictiorem, & poſtea ingreſſus eſt laxiorem. ibid. nu.30. Facta à coniugatis cùm conſenſu vtriuſque, imò ſine illo, quando poſſunt facere diuortiũ. ibid. n.31. Profeſſio ex cauſa differri poteſt. c.24. n.41. Per Profeſſionem condonantur omnia peccata commiſſa quoad pœnam temporalem illis debitam in Purgatorio. c.3. n.1. Tollitur irregularitas ex defectu natalium ad Ordines ſuſcipiendos, licet nõ quoad dignitates, ſeu Prælaturas. ibid. n.2. Diſſoluuntur ſponſalia, & Matrimonium ratum non conſummatũ. ibid. n.3. Expiatur macula quoad actus temporales. ibid. n.4. Tollitur crimen ingratitudinis filij profitentis ergà Patrem. ibid. n.5. Filiusfamilias liberatur à Patria poteſtate. ibid. n.6. Omnia Vota ſimplicia in illam commutantur. ibid. n.7. Per illam Profeſſi gaudent priuilegio fori. ibid. n.8. Nec poſſunt illos Laici accuſare; niſi, &c. ibid. n.9. Qui illis inferunt iniuriam in certis caſibus ſunt excommunicati. ibid. n.10. Et illos percutientes. ibid. n.16. Habent cõmunicationem in Priuilegijs cum multis alijs Religionibus. ibid. n.17.

Proprium non poſſunt habere Religioſi, ratione Voti Paupertatis. c.6. n.6. Et etiam ex vi præcepti Eccleſiaſtici. ibid. Hinc quidquid acquirit Monachus Monaſterio acquirit. ibid. n.40. Etiam quando eſt extrà Monaſterium de cuiuſcumque licẽtia. ibid. n.41. Etiam habens penſionem Eccleſiaſticam. ibid. n.42.

Proprietas quid ſit. c.6. n.2. Peccatum Proprietatis quando committitur. ibid. à n.12. In ea datur materia leuis. ibid. n.57. Regulariter erit illa quæ, & in furto. ibid. Succeſſiuè minima retinentes, accipientes, ſeu expendentes, &c. ſine licentia, peccant mortaliter quando peruenitur ad grauem quantitatem. ibid. n.58. Pœnæ proprietatis, & proprietariorũ. ibid. n.59. An illas incurrant non obſeruantes vitam communem. ibid. n.60.

Prouinciales Titulares inſtituuntur à Generali Carmelitarum. c.18. n.98. Cum quibus cõditionibus. ibid. Habent vocem in Capitulis. ibid.

Pſalmos Pœnitentiales, vel Graduales qui, & quando teneantur dicere. c.12. n.22.

Purgatio Canonica. c.27. n.27.

Q

QVantitas, quæ ſufficit ad Peccatum mortale in materia Proprietatis quæ ſit. c.6. n.57. & 58.

Quarta funeralis non ſoluitur à Conuentibus à quadraginta annis ædificatis. c.3. n.13.

Quæſtorũ, ſeu quæſtariorũ munus nequeunt Religioſi exercere. c.20. n.17.

Quinquennij tẽpus determinatum eſt Religioſis, vt poſſint reclamare cõtra ſuã Profeſſionem. c.2. n.7. Niſi allegauerint legitimas cauſas quare id facere non potuerint. ibid. Intelligitur quoad forũ exterius, non quoad interius. ibid. Tenentur ad ratificandã Profeſſionẽ tranſacto quinquennio quando ſua culpa inualidè profeſſi ſunt. ibid. Ad quam ratificationẽ licèt requiratur nouus conſenſus ex parte profeſſi, probabile tamen eſt non requiri ex parte

Con-

Conuentus.ibid.Vt reclamatio audiatur requiritur, quòd ſiat cum habitu,ſaltem quoad forũ exteriùs. ibid.n.8.

R

Atificatio Profeſſionis quãdo facienda.c.2.n.7.Cum aliquis fecit Profeſſionem inualidam ob defectum ætatis,anni approbationis,vel aliam cauſam,quando cenſetur ratificare illam.ibid.n.9.Vide verbo Quinquennij tempus.

Recipientes aliquid à Religioſo *non habente facultatem ad donandum tenentur ad reſtitutionem.c.6.n.53. Maximè propter Conſtitut. Clem. VIII.ibid.*

Reclamatio Profeſſi intra quinquennium. c.2. n.7. Debet fieri cum habitu.ibid.n.8.

Recurſus Religioſorum *ad perſonas extrà Ordinem pro conſequendis Officijs,gradibus,dignitatibus,&c. omnino prohibitus ſub magnis pœnis.c.10.n.17.*

Recuſare Prælatos Regulares *non licet, niſi in caſu quo euidenter conſtaret illos iniquè ſe gerere contra famam* Religioſi *in graui materia. c.9.n.8.*

Redditus, ſeu præſtationes aliquibus Generalibus conceſſæ, quomodo expendendæ.c.18.n.73.

Redditus annuos habere dependenter à voluntate Superiorum licèt non ſit probibitum Religioſis *ex vi iuris communis, aut Voti Paupertatis, eſt tamen hoc illis probibitum ab Eccleſia,Summis Pont. & Concilijs. c.6. à n.18. Nihilominus in aliquibus Conuentibus, & cum quibuſdam conditionibus permitti poteſt.ibid.à n.21.*

Redeuntes Religioſi *ad Monaſterium quid facere debeant. c.16.n.6.*

Regularis.Vide verbo Religioſus.

Regula Religionis *quid ſit. c.7. nu.1. Vnde dicta. ibid. Ad illam obſeruandam tenentur omnes* Religioſi. *ibid. n.2. Præter quattuor communes eſt alia ſpecialis Diui Alberti pro Carmelitis ſæpiùs ab Eccleſia approbata. Ad illam tenentur Carmelitæ Obſeruantes ſolùm prout mitigatam ab Eug. IV. ibid. nu.5. Conditiones ab hoc Pontifice aſſignatæ in mitigatione* Regulæ *quomodo accipiendæ.ibid.Non omnia, quæ in* Regulis *continentur obligãt ad mortale,ſed aliqua ad mortale, aliqua ad veniale, aliqua ad nullũ peccatum.ibid.n.6.Quæ ſpectant ad Obſeruantiam Votorum eſſentialium obligant ad mortale.ibid.n.7. Quæ proponuntur vt conſilia, & opera ſupererogationis non obligare neque ad veniale. ibid.n.8. Obſeruantiæ verò aliæ, quæ in* Regulis *proponuntur,ſi* Regulæ *Inſtitutor declarauit nolle obligare ad culpam, non obligant ad illam. ibid.n.10. Si id non declarauit, attendendum eſt ad communem acceptionem* Religionis. *ibid. n.11. Si hoc non extat, res,& materia leuis non poteſt obligare ad mortale. ibid. n.12. Attendenda etiam ſunt verba, quibus Regula vtitur. ibid. n.13.*Regula *Carmelitarum quoad iſtas Obſeruantias ſolùm obligat ad veniale. ibid. n.14. Licet graue intra limites venialis. ibid. nu.15. Profitentes* Regulam *relaxatam*

Digitized by Google

quoad Vota ſubſtantialia Religionis*,tenentur illam obſeruare non prout ſic relaxatam . ibid. num.*16. *Profitentes verò* Regulam *relaxatam quoad Obſeruantias* Regulares*, ſi talis relaxatio legitima conſuetudine introducta eſt, nō peccant obſeruando illam prout ſic relaxatam.ibid.*17. *Idem de profitentibus* Regulam *relaxatam per legitimam conſuetudinem quoad modos, vel circumſtantias Votorum eſſentialium.ibid.n.*18.*Si tamen Pontifex, vel etiam alij Prælati* Religionum *vellent illam reformare, tenentur* Religioſi *non reſiſtere,ſed reformationem amplecti.ibid.n.*19.

*Religio perfectior, quæ cenſeatur. c.*22.*num.*5. Religiones *gaudent communicatione Priuilegiorum. c.*3.*nu.*17.*Etiam concedendorum. ibid. Quoad ius vtendi illis.ibid.*

*Religioſus omnis tenetur ex vi ſuæ Profeſſionis tendere, & niti ad perfectionem Chriſtianam. c.*1.*nu.*3. *Non tamen tenetur eſſe perfectus in facto eſſe. ibid.n.*4. *Nec tendere ad perfectionem per omnia opera conſiliorum, aut ſupererogationis, ſed per illa, quæ ſunt ſecundùm* Regulam*, &* Conſtitut.Ordinis.*ibid.n.*5. *Nec ſibi perſuadere ſe facere profectum in perfectione. ibid. num.*6. *Perfectio hæc in quo conſiſtat.ibid. nu.*7. *Vide verbo* Perfectio Chriſtiana. *Hæc obligatio procurandi perfectionem in* Religioſis *eſt ſub mortali. ibid. n.*8. *Probabilius eſt eſſe eandem cum obligatione ſeruandi Vota, & Obſeruantias Regulares. ibid n.*9.*Contra eam peccat Religioſus quando contemnit ea,quibus venitur ad perfectionem. ibid.n.*10.*Et quando tranſgreditur Regulā,aut Conſtitutiones eo fine, vt illam impediat. ibid. Et quando ſtatuit apud ſe nihil curare de illa. ibid.Et quando in animum inducit non progredi.ibid. Et quando alios inducit ad deprauatam vitam ſuo malo exemplo. ibid. Non tenetur ex vi huius obligationis habere domitas omnes ſuas paſſiones, ſed ſufficit ad hoc conari.ibid.n.*14.

*Religioſi nequeunt alteri confiteri, niſi ſuis Prælatis,aut deſignatis ab ipſis. c.*18. *n.*26. *Nec etiam approbatis ab Epiſcopis. ibid. Aut etiam habentibus iuriſdictionem à Papa. ibid. Benè tamen Pœnitentiarijs Papæ.ibid. Nec poſſunt eligere ſibi Confeſſorem aliquem præter aſſignatos à ſuo Superiore, aut abſolui à caſibus Superiori ſuo reſeruatis virtute Cruciatæ, aut alterius Bullæ,ſeu Priuilegij.c.*19.*n.*29.*Prohibitum illis eſt accedere ad Monaſteria Monialium, vel illas, aut alias perſonas intrà clauſuram exiſtentes alloqui.c.*25.*n.*36.

*Reliquia inſignis, vt ratione illius poſſit fieri Officium de Sancto cuius eſt, quæ ſit.c.*12.*n.*33.*&* 35.

Reſidentia Prælatorum etiam obligat Prælatos Regulares*. c.*18.*n.*12.

Reus Regularis quomodo citandus. c. 27. *nu.* 12. *Quando in carcerem mittendus. ibid. Teſtimonia, & probationes an illi pateſieri debeāt. ibid. Iuridicè interrogatus debet veritatem confiteri ſub mortali. ibid. Etiam ſi illi immineat periculum Mortis. ibid. Secùs ſi non iuridicè interrogaretur. ibid. Sed nec*

tunc

Digitized by Google

tunc licet mentiri, ſed vti amphibologia. ibid. Sumpta confeſſione ſi fatetur delictum poteſt condemnari, mitiùs tamen cum illo procedi debet. ibid. n. 13. Si neget quid faciendum. ibid. & n.14. An poſſit torqueri. ibid. nu. 16. Si in tormentis non confiteatur delictum abſoluendus. ibid. n.17. Si verò confiteatur quid faciendum. ibid.

Romam venientes Religioſi ſine licentia puniendi ſunt. c.10.n.15. & 16.

S

SAbbato Sancto an celebrari poſſit Miſſa. c.21.n.18.

Sacerdos Regularis debet regulariter celebrare. c.21. n.1. Poteſt recipere ſtipendia pro Miſſis, niſi de hoc ſit ſpecialis prohibitio in Religione. ibid. n.4. Non tamen plura ſtipendia pro vna Miſſa. ibid. n.5. Nec accipere Miſſam cum certa eleemoſyna, & illam alteri Sacerdoti committere, parte eleemoſynæ ſibi retenta. ibid. n.7. Nec Miſſas anticipatè dicere pro incerto eleemoſynas daturo. ibid. Abſoluit in caſu extremæ neceſſitatis, ſeu articuli mortis ab omnibus caſibus, & cenſuris. ibid. n.12. Et ſemper à peccatis venialibus, & mortalibus iam confeſſis. ibid. Cum licentia Superiorum. ibid. Sed non ab excommunicatione Minori. ibid. n.13. Vide verbo Miſſa.

Sacræ Scripturæ lectio habenda in Monaſterijs. c.9.n.48. & c.10.n.20.

Sancti addendi, vel non addendi Calendarijs qui ſint. c. 12. n.33. De quibus faciendum officium ratione Eccleſiæ Titularis. ibid. & n.34. De quibus ratione Reliquiæ. ibid. & n.33. & 35. De illis, quorum Reliquia inſignis habetur faciendum Officium. ibid. n.37. Quorum Reliquia inſignis non habetur ſi concedatur Officium erit ſemiduplex. ibid. De Sanctis Canonizatis non poteſt fieri Officium extrà propriam Eccleſiam, ſine noua licentia. ibid. De Patronis, & Titularibus, quomodo, & à quibus faciendum Officium. ibid. n.34. & 37. Sancti non Canonizati, aut non Beatificati quomodo non colendi. ibid. nu.39. Priuatim poſſunt coli. ibid. nu.40. Qualiter, aut quomodo. ibid.

Semiplena probatio quid ſit. c.27.n.6.

Sententia definitiua quando à Iudice Regulari proferenda. c.27.n.18. In ſcriptis, aut viua voce. ibid. Quæ debeant illam præcedere. ibid.

Sepulturam eligere non poſſunt Religioſi, niſi nimiùm abſentes à Monaſterio. c.9. n.10. Prælatis verò id aliqui cõcedunt. ibid. Inducentes ad ſepulturas capiendas in eorum Eccleſijs ſunt excommunicati. ibidem. num.25.

Sermo de Religioſa diſciplina ſingulis hebdomadis habendus. c.18.n.80.

Silentium Regulare neceſſarium Religioſis. c.7.n.25.

Simonia committitur vendendo Nouitiis Religioſum ſtatum. c.24.n.30. Huius criminis pœnæ. ibid. nu.31. In electionibus committitur ſi datur temporale aliquod munus, vel à manu, vel à lingua, vel ab obſequio pro Officijs, dignitatibus, &c. c.15.n.28. Vel pro voce, vel ſuffragio. ibid. Si fiat conuentio, aut pactum.

Digitized by Google

ctum. ibid. n.29. Vel ne aliquis accuſetur. ibid. n.30. Non eſt tamen ſimoniacum offerre aliquid, vt non eligatur indignus, & vt eligatur dignus in communi. ibid. n.31. Nec dando aliquid ſubornanti, ne ſubornet, aut electoribus ne iniuſtè electionem impediant. ibid. In commutationibus autem Officiorum ſimonia committitur. ibid. nu.32. Simoniacorum pœna. ibid. n.33. Simoniaci à quo abſoluendi. cap.18. num.39.

Singularitas in victu, cibo, & potu etiam Prælatis interdicta. cap.18. num.72.

Sodomita peccat contra Caſtitatem. c.5. n.11. Grauiſſimis pœnis punitur. ibid. & c.10. n.8. Quid requiratur ad illas incurrendas. ibid. & n.12. & 13. prædicti cap.5.

Sollicitantes in Confeſſione ad inhoneſta qualiter puniendi. c.19. n.33. & 34. Qui tales ſint cenſendi. ibid.

Status in Eccleſia triplex. c.1. num.1. Coniugatorum, Religioſorum, & Prælatorum. ibid. Regulares omnes ſunt in ſecundo ſtatu. ibid. Quomodo definiatur. ibid. Adumbratus in Lege Moyſi, & natura. ibid. nu.2. Perfectus, & conſummatus tempore Chriſti, & Apoſtolorum. ibid. Amplexatus ab Elia, & Eliſeo, & filijs Prophetarum. ibid.

Status Religioſus requirit profiteri tria Vota in aliqua Religione approbata, & conſtitui ſub iuriſdictione Superiorum illius. c.2. n.1.

Statuta Religionum. Vide verb. Conſtitutiones.

Studia literarum conuenientia ſunt Religioſis. c.8. n.29. Studentes tamen Regulares ad ſtudia deputati ſi notabiliter negligentes ſint ſæpè peccant mortaliter. ibid. Accedentes Religioſi ad ſtudia extrà clauſtra Religionis ſine licentia ſunt excommunicati. c.9. n.2. Etiam ſi vadant cum habitu. ibid. Et etiam ſi ſtudia ſint licita. ibid. Similiter exeuntes de Clauſtris ad audiendam Medicinam, vel Leges, niſi intra duorum menſium ſpatium redierint, ſunt excommunicati. c.9. n.3. Non comprehendit hæc excommunicatio Religioſos intra Clauſtra audientes iſtas ſcientias. ibid. Extenditur tamen ad Doctores, qui Religioſos habitu dimiſſo ſcienter docuerint, aut retinuerint in Scholis. ibid. Qualiter Superiores Religionum teneantur curare ſtudia. c.18. n.84.

Suffragia in electionibus debent eſſe abſoluta. c.15. n.16. Certa, & determinata. ibid. Secreta. ibid. nu.17. Per ſchedulam albam non irritatur electio, ſed denotatur illam mittentem noluiſſe habere vocem in illa electione. ibi. n.18. Libera etiam à metu reuerentiali. ibid. n.21. Poteſt tamen fieri coarctatio ad certũ genus perſonarum. ibid. Suffragium ſemel datum poteſt reuocari ſi non ſit publicatum, aut permixtum cum alijs. ibid. n.22. Vide verb. Electiones.

Superfluum habere non licet Religioſis. c.6. n.13. Eſt peccatum Proprietatis, etiam ſi fiat cum licentia Superiorum. ibid.

Superiores Regularium. Vide verbo Prælati.

Tabel-

T

Tabellionis munus nequeunt exercere Religioſi. c.9. n.13. Qui tamen in ſeculo habebant hoc Officiū poſſunt in Religione ſignare inſtrumenta. ibid. In cauſis etiam Fidei poſſunt id munus exercere. ibid. Vide verbo Notariorum inſtitutio.

Tabernas ingredi probibitum. cap.9. num.38.

Taciturnitas Superioris videntis Religioſum aliquid poſſidere, accipere expendere, &c. ſine licentia, & non contradicentis non excuſat Religioſum. c.6.n.56. Niſi quando ex alijs ſignis conſtat illam eſſe virtualem approbationem. ibid.

Taurorum agitationibus, aliarumque beſtiarum aſſiſtere probibitum eſt Religioſis. c.10.nu.7. Sub mortali peccato, & excommunicatione ferenda ibid.

Tertiarij Ordinum Mendicantium. c.3.n.22. Recipiunt habitum ab illis. ibid. Non ſunt veri Religioſi, niſi promittant tria Vota ſub regimine Prælatorum. ibid. Poſſunt vocari tertij Ordinis. ibid.

Teſtari, aut teſtamentum facere non poſſunt Religioſi. c.9.n.19. Poſſunt tamen facere aliquam ſchedulam, qua rogent Prælatum, vt det aliqua alicui. ibid. Ex licentia etiam Papæ teſtari poſſunt. ibid. Nouitij autem poſſunt facere teſtamentum. c.24.n.35.

Teſtamenti executor non poteſt eſſe Religioſus abſque licentia ſui Superioris. c.9.n.9. Sufficit tacita licentia. ibid. Minoribus de Obſeruantia id non licet. ibid. Teſtamentorū executores Religioſi tenentur reddere rationem Epiſcopo. ibid.

Teſtes eſſe non eſt probibitum in iure Religioſis. c.9.n.10. Etiam in teſtamento, in quo aliquid relinquitur Monaſterio. ibid. Teſtis falſus perpetuò deponitur. ibid.n.42.

Teſtes Regulares in ipſorū Regulariū cauſis quomodo interrogandi. c.27. n.11. Iuridicè interrogati tenentur veritatē dicere. ibid. Nūquam poſſunt mentiri. ibid. Nec dicere ea, quæ ſciunt per Sacramentalem Cōfeſſionem. ibid. Nec ea quæ ſciunt ſub ſecreto. ibid. Niſi quando id cedit in damnum aliorum. ibid. Nec tenentur dicere ea, quæ à non fide digno, aut appaſſionato audierunt. ibid. Nec teſtificari cum ſuo notabili damno. ibid. Teſtes oculares qui ſint. ibid.n.15. Teſtes conteſtes qui. ibid. Teſtes omni exceptione maiores, qui. ibid. Teſtes ſingulares, & teſtes non omni exceptione maiores, qui ſint. Ibid.

Teſtimonium ferre Regulares in cauſis ciuilibus non poſſunt ad id cogi, niſi quando veritas aliter haberi non poteſt. c.11.n.24. In cauſa etiā ſanguinis, niſi pro defenſione, non poſſunt cogi. ibid. Si tamen velint tranſire aliquid per duanam tenentur iurare, & ad mentem emptorum gabbellarum. ibid.n.25.

Tortura dari poteſt Religioſis. c.18. n.17. Quæ tortura. ibid.

Transferre Religioſum de vna Prouincia ad aliam pertinet ad Generalem, ſicut de vno Conuentu ad alium ad Prouincialem. c.18.n.91.

Id

Id tamen ſine cauſa fieri non debet. ibid.

Tranſitus Religioſi ex vna Religione ad aliam non licet ſine magna cauſa. c.22. nu.1. Cauſa tamen legitima poſita, & cum aliquibus conditionibus licet. ibid. n.2. Prima, quòd non fiat temerè, ex leuitate, aut cũ iactura Religionis, à qua receditur. ibid. n.3. Secunda, petitio licentiæ à Superiore. ibid. n.4. Tertia, quòd tranſitus ſit ad perfectiorem Religionem. ibid. num.5. Quarta, quòd hoc non ſit illi prohibitum. ibid. n.6. Prima, & ſecundæ conditionis defectus non irritat tranſitum. ibid. n.7. Defectus tertiæ irritat illum. ibid. Defectus verò quartæ aliquando irritat, aliquando non. ibid. Tranſire ad Religionem æquè perfectam qualiter ſpectat ad Papam. ibid. n.8. Et ex cauſa Prælatis ipſo inferioribus. ibid. n.9. Ad tranſitum ad ſtrictiorem Prælati concedunt licentiam. ibid. n.10. Probabiliter etiam ad laxiorem, cauſa legitima. ibid. n.11. Vt concedatur tranſitus, certus debet eſſe Prælatus, quòd alia Religio vult acceptare Religioſum. ibi. n.15. Admittentes fratres alterius Ordinis præter ordinem iuris, grauiter peccant. ibid. n.24. Totus etiam Conuentus poteſt tranſire ad arctiorem Religionem. ibid. n.27.

Tranſlatus de vna Religione in aliam debet eſſe Nouitius in ea. c.22. n.16. Et de nouo profiteri. ibid. Quem locum debet habere. ibid. n.17. Si reuertatur vnde exiuit acceptandus eſt. ibid. n.18. Tranſlatus modo legitimo non tenetur ad obſeruantias prioris Religionis, neque ad Vota ſpecialia ipſius. ibid. n.19. Nec eſt capax Beneficij ſecularis. ibid. n.20. Et, ſi eſt ex Mendicantibus priuatur voce, & loco, & non poteſt aſſumi ad Officia. ibid. n.21. Tranſlatus illegitimè non eſt verè apoſtata, ſed fugitiuus. ibid. n.22. Bona tranſlatorum ad quẽ pertineant. ibid. n.23. Tranſlatus de vna Religione in aliam ſemper debet manere in clauſtris. ibid. n.29.

Triremium pęna licitè infligitur Religioſis. c.16. nu.32. Miniſtri illos verberantes ſi modum non excedũt non incidunt in excõmunicationẽ. ibid. Ex triremibus redeuntes non admittuntur ad Altare ſine diſpenſatione. ibid. A quo talis diſpenſatio concedenda. ibid.

Tutelam alicuius perſonæ prohibitũ eſt Religioſis ſuſcipere. c.9. nu.17. Tutelam tamen legitimam, quæ lege defertur conſanguineis non videtur prohiberi Religioſis. ibid.

V

VAletudinarium in ſingulis Cõuentibus inſtituendum. c.10. num.20.

Venari, aut intereſſe venationibus prohibitum eſt Religioſis. *cap.9. n.20. Quando autem non fuerit ſcandalum, aut alia praua circumſtantia non videtur mortale. ibid.*

Venialia confiteri poſſunt obligari ex Regula Religioſi. c.7. n.21.

Vicarij Conuentuum, qui in ipſis non habent Superiorem ſunt veri Prælati. c.18. nu.3. Secus verò de alijs Vicarijs, ſeu alio nomine vocatis,

tis,qui in Conuentibus Superiorem ſupra ſe habent. ibid. Vicarij Monialium non ſunt Prælati ipſarum. c.25.n.2.

Vicarij Epiſcopalis munus an poſſit exercere Religioſus. c.9.n.14.

Vidua, ſeu non virgo an eligi poſſit in Abbatiſſam. c.26.n.5.

Vinum cum aqua temperatum debent bibere Religioſi.c.9.n.38. Nec alios in conuiuijs ad bibendum inuitare. ibid. Nec ingredi tabernas. ibidem. Ebriorum pœna ibid.

Viſitare debent Generales,et Prouinciales, Prouincias, & Conuentus. c.18.n.68.& 92.& c.27.n.1. Non poſſunt delegare hanc facultatem alicui extraneo extrà Ordinem. c.18.n.92. Abſolutiones,& diſpenſationes, quas tunc concedũt quantum valeant.ibid.n.93. Qualiter in Viſitationibus procedere debeant Prælati Regulares.c.27.à n.2.

Viſitatores Monialium impedientes. c.25.n.47.

Vita communis maximè neceſſaria Religioſis. c.6.n.7. Maximè etiam illis commendata ab Eccleſia in Concilijs,& Decretis SS.PP. ibid. n.7. & ſequentibus. An illam non obſeruantes ſint Proprietarij, & Proprietariorum pœnis plectendi. ibid. n.60. Prælati,qui non curant illam obſeruare ſunt in malo ſtatu. c.18.n.14. Etiam in cibo, potu, & alijs rebus obſeruanda eſt à Prælatis.ibid.n.72.

Votum Caſtitatis. Vide verbo Caſtitas.

Votum Obedientiæ, Vide verb. Obedientia, *& verbo* Obedire.

Votum Paupertatis. Vide verbo Paupertas, *verbo* Peculium, *& verbo* Proprium,& Proprietas.

Vota ad minus tria requiruntur ad eſſentiam ſtatus Religioſi. c.2. n 1. Ex vi illorum non eſt tam ſuus, quàm Religionis Religioſus. ibid. Etiam vota, quæ emittunt Milites Sancti Iacobi,Sancti Ioannis, &c. illos conſtituunt Religioſos. ibidem. n.2. Vota etiã ſimplicia, quæ emittunt Patres Societ. Ieſu poſt biennium.ibid. n.3. Votum ingrediendi Religionem licitum eſt,& honeſtũ. c.14.n.27. Quid debeat facere, qui tale votum fecit.ibid.

Vota, & Promiſſiones facta à Populis, ſeu Communitatibus tenentur obſeruare Regulares ibi exiſtentes. c.11.n.13.

Vota Monialium non diſpenſantur, nec commutantur ab Abbatiſſis, ſeu Prioriſſis ipſarum, irritari tamen poſſunt ab illis.c.26.n.15.

Vota Regularium irritantur à Superioribus.c.18.n.47. Non ſolùm indirectè,ſed etiam directè. ibid. Etiã illa, quæ ſunt circa materiam præceptorum. ibid. Etiam facta cum licentia eorumdem Superiorum. ibid. Excepto Voto tranſeundi ad arctiorem Religionem. ibid. Etiam Vota Nouitiorum. ibid. Commutantur etiam eadem Vota à Superioribus.ibid.n.48. Et diſpenſantur ea, quæ poſſunt diſpenſare Epiſcopi.ibid.n.49. Secus in Votis reſeruatis Papæ. ibid. Benè tamen Vota tranſeundi ad ſtrictiorem Religionem. ibid.n.50. Requiritur ſemper cauſa. ibid.n.51. Vota Prælatorum à quo diſpenſantur.ibid.n.52. Vota eſſentialia Religionis nullatenus diſpen-

ſpenſantur à Superioribus . ibid. num.54.

Vota ſecularium Epiſcopo reſeruata, an diſpenſari poſſint à Confeſſarijs Regularibus. c.19.n.22. Ad minùs poſſunt commutari ab aliquibus ipſorum.ibid.n.23.Vota autem Papæ reſeruata quando perfecta ſunt nec diſpenſari, nec commutari poſſunt à Regularibus Confeſſarijs.ibidem. n.24. Quando verò talia non fuerint, poſſunt commutari. ibid.

Vſus irreuocabilis alicuius rei non poteſt concedi Religioſis. c.6. n.26. Nec etiam à Papa,niſi diſpenſet in Voto Paupertatis.ibid.

Vſufructus quid ſit.c.6.n.2. Vſus Iuris quid ſit.ibid.Vſus facti quid ſit. ibid. Vſufructu, & vſu Iuris priuatur Religioſus per Paupertatem. ibid. Non tamen priuatur vſu facti, nec iſte opponitur Paupertati Religioſæ. ibid.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

LEGATORIA A. PANDIMIGLIO - ROMA
Digitized by Google